Bundel - 3.Raad (besluitvormend) van 7 november 2024

0.1 Vastgesteld verslag raadsvergadering 7 november 2024
- 20241107 Vastgesteld verslag raadsvergadering

0.2 Besluitenlijst raadsvergadering 7 november 2024
- BESLUITENLIJST Besluitvormende RAAD 07-11-2024

1.1 Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte

1.2 Vaststelling van de agenda
- Agenda Raad 07-11-2024

2 Vaststellen Programmabegroting 2025
*
Portefeuillehouder: S.A.S. Spaargaren
Spreekvolgorde: CDA - VVD - Absoluut Aalsmeer - D66 - GL - FlorAalsmeer - PvdA

De behandeling van dit onderwerp is gericht op het vaststellen van de Programmabegroting 2025 inclusief de investeringen en de voor de investeringen benodigde kredieten beschikbaar te stellen.

20.05 uur Algemene beschouwingen 8 min. per fractie

21.05 Reactie college B&W

21.30 uur Schorsing

21.45 uur Tweede termijn raad

22.30 uur Reactie college B&W

22.55 uur Besluitvorming

De vermelde tijden zijn richttijden
*
- 20240924 Getekend raadsvoorstel Programmabegroting 2025 Aalsmeer (1)
- Raadsbesluit Programmabegroting 2025 Aalsmeer
- 20240924 Programmabegroting Aalsmeer 2025 definitief
- Notitie strategische (grond)aankopen definitief
- 20241021 ALS_Begroting_1oogopslag_2025_550x390_v10
- 20241105 Memo 57 beantwoording nagekomen technische vraag FlorAalsmeer inzake de Programmabegroting 2025
- 20241105 Memo 62 beantwoording vraag CDA inzake erfpacht

3 Septembercirculaire 2024
Portefeuillehouder: S.A.S. Spaargaren
Het doel van het voorstel is de ontwikkelingen van de septembercirculaire 2024 te vertalen naar hun betekenis voor de Programmabegroting 2024 en de meerjaren__raming 2025-2028.
- 20241015 Getekend raadsvoorstel septembercirculaire 2024
- Raadsbesluit septembercirculaire 2024
- septembercirculaire+gemeentefonds+2024

4 Sluiting

Gemeente Aalsmeer

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE AALSMEER
d.d. 7 november 2024

Aanwezigen

Voorzitter: Dhr. G.E. Oude Kotte
Griffier: Dhr. O.F. Matheijsen

Fractie AA
Mevr. D.M. Prent Bouten, Dhr. W.T.J.M. Koster en Dhr. D. Kuin

Fractie CDA
Mevr. M. van Diemen, Mevr. T. van der Meer, Dhr. M.P. Buskermolen, Dhr. D. van Willegen, Dhr. P.F. van den Nouland en Dhr. G.J.H. Winkels

Fractie D66
Mevr. M.J. Geisler, Dhr. S.J.R. de Vries, Dhr. J. van der Tol

Fractie GroenLinks
Mevr. S. Lakerveld en Dhr. R.P. Fransen

Fractie PvdA
Dhr. J.H. Buisma

Fractie VVD
Mevr. E.S.I. Mijwaart, Mevr. M. Vleghaar, Dhr. J.G.E. Bouwmeester, Dhr. J. de Vries en Dhr. D.G. van der Zwaag

FlorAalsmeer
Mevr. J. Keessen, Dhr. J. Biesheuvel

Afwezig: Mevr. G. Holtrop (AA)

Raad (besluitvormend)

Agendapunt		**Onderwerp**
Rb-1	**1.**	**Opening door de voorzitter de heer G.E. Oude Kotte** De voorzitter: Van harte welkom bij de begrotingsraad 2024, raadsleden, geïnteresseerden op de tribune en de kijkers thuis, natuurlijk. De tweede avond van grote importantie in onze gemeente. We hebben voor de zomer de kadernota met elkaar vastgesteld en dat zijn eigenlijk de beleidslijnen die uitgewerkt worden naar de centjes. Vanavond gaan we bij al die ambities ook daadwerkelijk de bedragen voegen. Dat betekent dat dat het mandaat is om volgend jaar de gemeente, als organisatie, ook weer te laten draaien. Belangrijke avond. Even wat huishoudelijke mededelingen. We hebben afbericht van mevrouw Holtrop, voor de rest zijn wij

		compleet. Het is natuurlijk een heel mooie avond, maar deze dagen is ook de Trade Fair gaande in Royal FloraHolland. Het is de grootste beurs van deze aard ter wereld. Tienduizenden bezoekers uit tientallen landen. Gisteren mochten wethouder Spaargaren en ik, en vandaag, ons gezicht even laten zien en spreken. Ik kan u zeggen, het is een geweldig visitekaartje. Het is alleen zo jammer dat het in het gebouw is, je zou het liever buiten het gebouw hebben, maar het was weer een prachtig samenzijn.
	2.	**Vaststelling van de agenda** De voorzitter: Goed, de agenda, kan die als volgt worden vastgesteld of heeft iemand daar nog een wijziging in aan te brengen? Nee? Dan geldt even voor de bespreking met elkaar dat we tijdens de begrotingsbehandeling, uw beschouwing, ook de septembercirculaire behandelen. We nemen het alleen wel separaat in de besluitvorming mee. Dat betekent dat wij straks de programmabegroting besluiten. Dan doen wij eerst de amendementen, dan de moties en daarna doen we separaat de septembercirculaire. Als we dat huzarenstukje met elkaar gefikst hebben, is deze avond ook voorbij en kunnen we met elkaar beneden nog even nagenieten met uiteraard een drankje.
Rb-2		**Vaststellen Programmabegroting 2025** De voorzitter: Zoals ook bekend, laten we meteen maar even naar het eerste agendapunt dan gaan: de programmabegroting. Iedere partij heeft acht minuten om de begroting en zo u wilt de wereld te aanschouwen. Ik hou wel streng de tijd in de gaten, er is nogal wat veel te beschouwen. En dan gaan we met elkaar het gesprek in. U doet eerst uw beschouwing, dan schorsen we even kort, want het college zal zich dan even moeten voorbereiden op de beantwoording in eerste termijn. Als die beantwoording geweest is, dan heeft u even de gelegenheid om u voor te bereiden op een tweede termijn. Zo komen we langzaam de vergadering door en indien nodig schorsen we tussendoor eventjes als u ook overleg wenst. Om de vergadering zo soepel mogelijk te laten verlopen, hebben we van tevoren ook even meegegeven hoe we het doen. Het leek ons goed eerst even kort de moties en amenderingen in te dienen, zodat u in uw eerste termijn daar ook aan kunt refereren. De vorm is natuurlijk helemaal aan u, of u het staccato wilt behandelen of dat u het meeneemt in uw verhaal, of het nader wilt toelichten, dat is helemaal aan u. Maar we hebben een aantal amendementen, twee stuks, en een zestal moties. Dan moet ik even goed kijken voor de indiening. Begrijp ik het goed dat in ieder geval zowel GroenLinks, PvdA als Flora Aalsmeer indieners zijn van deze amendementen en moties? Dan hebben we dat even scherp met elkaar. Dan ga ik even per onderdeel kijken wie de toelichting daarvoor, de indiening daarvoor, wil doen. Ik zie twee kijken naar de heer Fransen, dus dat wordt waarschijnlijk administratief. Laten we beginnen met de amenderingen, dat zijn er twee. De versterking raadstoezicht bij strategische aankopen en het beschikbaar stellen van financiën voor Schiphol. De heer Fransen. De heer Fransen: Dank u wel, voorzitter. Dus, namens de drie partijen zoals u dat genoemd heeft: FlorAalsmeer, PvdA en GroenLinks. Het eerste amendement versterking raadstoezicht bij strategische aankopen. Wij vinden het met elkaar een heel erg goed idee om aan strategische aankopen te kunnen gaan doen, als gemeente. Snel kunnen inspelen op eventuele ontwikkelingen, goede zaak. Wat wij wel vinden, is dat, als de raad daar op voorhand toestemming voor geeft om dat te doen, om dat geld uit te geven, en de goedkeuring achteraf moet geven, ja, dat is eigenlijk geen goedkeuring meer. Dus wij denken dat het goed is om het budgetrecht van de gemeenteraad ook echt bij de gemeenteraad te laten. We snappen dat er soms haast is om een dergelijk besluit te nemen, en het reglement van de raad laat toe dat je zo'n besluit binnen zeven dagen ook daadwerkelijk neemt. Dus vandaar dit amendement ingediend. De voorzitter: Dan gaan we naar het tweede amendement. De heer Fransen: Het tweede amendement, dat is even een ingewikkelde, want die dien ik niet zozeer namens de drie partijen in, maar als voorzitter van de Commissie Luchtvaartzaken. In de programmabegroting staat het een en ander over wat we allemaal rondom Schiphol vinden. We vinden dat de leefomgeving daar nou niet zozeer op vooruitgaat en dat we eraan moeten werken om dat beter te laten zijn. Dus allerlei ambities, die staan er al jaren in, overigens, maar

we hebben er op dit moment geen geld bijgevoegd om dat waar te maken. Vandaar dat we nu zeggen dat we dat nog wel moeten doen, dat geld erbij voegen, en wij willen voor die activiteiten die er zijn 50.000 euro per jaar beschikbaar stellen voor de komende twee jaar, dus voor deze coalitieperiode. Daarna moeten we opnieuw kijken. Dus het is incidenteel, en het uitgeven van dat geld, dat is wat ons betreft een kwestie van goed overleg tussen de Commissie Luchtvaartzaken en de portefeuillehouder. Wat we daar precies mee gaan doen? Ja, dan moet je denken aan onderzoeken, ondersteuning van acties, noem maar op. Dat weten we niet, want dat gaat zich voordoen en daar zullen we dan op dat moment naar bevind van zaken op in moeten gaan.
De voorzitter: Dan is die ook ingediend en misschien meteen goed om de motie erbij te betrekken. Over de besteding van de financiën heeft u ook een briefje.
De heer Fransen: Die komt op het briefje ook hierna, dus dat gaat geweldig. Dan is er een motie, die is wel weer van de drie partijen, wel besproken in de Commissie Luchtvaartzaken, maar niet namens de Commissie Luchtvaartzaken ingediend. Deze motie zegt eigenlijk van oké, als dat geld er dan is, goede zaak, maar er kunnen zich ontwikkelingen voordoen op het gebied van Schiphol die vragen om nog wat extra geld. Het is niet dat we van tevoren nog meer beschikbaar stellen dan die twee keer 50.000, maar dat we eigenlijk uitspreken van op het moment dat zich iets voordoet wat geld zou kunnen kosten, dan staan we daar niet op voorhand ... Zijn we het daar niet mee eens omdat er geen geld is, dan gaan we dan kijken van hebben we daar geld voor over. Dat is wat deze motie zegt. Dus je zou kunnen zeggen: dat is een schot voor de boeg richting de luchtvaartsector van: u bent nog niet van ons af.
De voorzitter: Dan is die ook ingediend. Dan gaan we naar de motie behoud van verantwoorde jeugdzorg.
De heer Fransen: Tijdens de laatste bijpraatsessie over de jeugdzorg is aangegeven door het college dat we vaker nee gaan zeggen. Dus er gaat niet bezuinigd worden, maar we gaan wel vaker nee zeggen. Dat zou je dus een minder doen met hetzelfde geld kunnen noemen. Wij denken dat dat een beleidswijziging is en wij vinden dat die beleidswijziging eerst met de raad besproken moet worden voordat die geëffectueerd wordt. Dat is nog niet gebeurd. Want wij gaan over het beleid en het bijbehorende geld. Dus wij denken dat die discussie eerst gevoerd moet worden. Deze motie roept op om, voordat dat beleid aangepast wordt, eerst die discussie te voeren.
De voorzitter: Duidelijk. Ook ingediend. Dan motie onderzoek naar het opdrachtgeverschap in relatie tot de uitvoering van groenbeheer door de Meerlanden.
De heer Fransen: Nou, er leeft breed in Aalsmeer onvrede over de groenvoorziening. Op de ene plek is dat wat erger dan op de andere plek. Maar het is dan nogal kort door de bocht om de schuld daarvan helemaal bij de uitvoerende instantie te leggen terwijl het groenbeleid en de groenuitvoering is één dans, zeg maar, tussen uitvoerder en opdrachtgever. Wat wij hier zeggen in deze motie is: voordat je nou stappen gaat zetten door de uitvoerder te vervangen of anders in te richten of wat ook, en je kijkt niet ook naar het opdrachtgeverschap, dan is dat een gemiste kans. Dus hier roepen we op om de verhouding tussen uitvoering en opdrachtgeverschap goed te onderzoeken voordat je stappen gaat zetten in het belang van een goede groenvoorziening in de hele gemeente.
De voorzitter: Kort en krachtig, dank. Dan gaan we naar de motie bodes in dienst van de gemeente Aalsmeer.
De heer Fransen: Wij denken dat, in het kader van de gastvrijheid, dat zijn drie moties die eigenlijk bij elkaar horen, dat er geen enkele reden meer is om de bodes niet in eigen dienst te hebben. Die werken helemaal hier. Op dit moment is het ook regelmatig zo dat de uitlenende instantie, zeg maar, niet altijd kan leveren, maar we betalen wel. Dus we betalen in wezen ook meer dan dat we krijgen. Dus wij denken dat het goed is om te onderzoeken of het zinvol is om de bodes weer in eigen dienst te nemen en ook daarmee de gastvrijheid in het gemeentehuis goed te borgen. Want daar zijn ze toch verantwoordelijk voor.
De voorzitter: Goed. Dan is deze ingediend. Daarmee geeft u het ezelsbruggetje al naar het gastvrije gemeentehuis van Aalsmeer, de motie.
De heer Fransen: Als mensen hier komen, dan moeten ze gewoon wachten. Er is een heel aantal gemeentehuizen in Nederland, en ook het gemeentehuis in Amstelveen waar, als je daar komt, je gewoon een kopje koffie kunt pakken. Wij denken dat het onderdeel van de gastvrijheid is dat we dat hier ook regelen. Heet de mensen welkom en geef ze gewoon een kopje koffie.

De voorzitter: Dan gaan we naar de laatste, deze is dan ook ingediend. De laatste, de uitfasering van telefonische afspraakverplichting en directe afspraakmogelijkheden in het gemeentehuis. Tot slot.
De heer Fransen: En deze drie moties, dat moet ik even toelichten, zijn ook namens D66. Deze motie, die van die koffie. In de coronatijd is de maatregel genomen dat als je in het gemeentehuis komt om een afspraak te maken, je dat eerst telefonisch moet doen. De corona is weg, dus de noodzaak om dat van tevoren telefonisch te doen, is er volgens ons niet meer. Je moet gewoon hier binnen kunnen lopen en doen wat je wilt. Je bent verplicht als inwoner om hier je boodschappen te doen, zorg dan ook dat je dat vriendelijk geregeld hebt. Een persoonlijk voorbeeld: mijn zoon kwam pas hier in het gemeentehuis om zijn rijbewijs te laten verlengen. Toen werd er gezegd: sorry, je moet eerst een afspraak maken, hier heb je een telefoon-nummer. In het gemeentehuis belde hij dat telefoonnummer en toen zeiden ze: je kan dan en dan langskomen. Toen vroeg hij: kan het ook nu? Ja, het kan ook nu. Dat is een beetje dubbelop. Heel klantvriendelijk, maar het was wel een cirkeltje waar hij eerst een beetje boos over was en dat kan ik me ook voorstellen. Dus regel dat gewoon, dat je hier terecht kan.
De voorzitter: Dat is bij dezen ingediend. Mijn complimenten over de snelheid, dit is een goed voorbeeld van hoe we hier met elkaar moties en amenderingen indienen. Goed, wij gaan dan over naar de vergadering, collega's. We hebben per fractie acht minuten de tijd om ons verhaal te doen. Wij hebben bij de kadernota geëxperimenteerd om vooral tijdens die beschouwing alles vrij te geven en ook debat met elkaar te hebben. In het presidium is dat met elkaar besproken dat we dat niet helemaal zo willen, maar ook niet helemaal interruptievrij. Dus we zitten vandaag in de tussenvariant. Alle interrupties die vragen hebben om iets te verduidelijken, worden absoluut toegestaan. We proberen dat maximaal twee keer te doen, zodat het niet alsnog een debatje in een beschouwing wordt. Daar hebben we natuurlijk de vervolgtermijn voor om dat met elkaar te doen. Dus ik ga dat zo ordentelijk mogelijk in de gaten houden. Ik ben niet al te streng, zoals u weet, want ik ga zeer uit van uw eigen verantwoordelijkheid. Dat was een beroep en ik ben natuurlijk heel streng. Zoals u ook gewend bent, doen we dit op volgorde van partijgrootte en dat brengt ons in de eerste termijn bij de eerste beschouwing bij het CDA, de heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het CDA wil beginnen met het maken van een compliment aan het college en natuurlijk ook daarbij aan de ambtenaren van onze kernorganisatie voor deze begroting. De begroting is niet alleen goed leesbaar, maar vooral ook goed begroot. Een mooi resultaat van inkomsten en uitgaven voor 2025, maar ook voor de jaren daarna, zeker gezien de enorme investeringen die op ons afkomen. Kijk daarbij ook maar eens naar ons weerstandsvermogen, chapeau. Het CDA houdt nu bij deze begroting 2025 geen algemene beschouwing. Dit hebben wij al gedaan bij de kadernota 2025 en wij zullen ons nu voornamelijk richten op de begroting. Het CDA ziet een begroting die de komende twee jaar zeer positief uitvalt en wij zien ook dat het ravijnjaar in ieder geval een jaar verder ligt. Er is dus meer tijd om dat te kunnen repareren en daar hebben wij alle vertrouwen in. Wij hadden het al over het weerstandsvermogen, 2,4 voor het komende jaar, waar wij als raad een ondergrens hebben aangegeven van 1,5. Dus dat is helemaal oké. Bij de kansen en de risico's moet je altijd even goed opletten. Maar het CDA ziet bij de kansen twee zaken eruit springen. Dat is allereerst de areaaluitbreiding van onze gemeente en daarnaast een andere overeenkomst met Eigen Haard. Dit biedt volgens het CDA kansen. Bij de risico's zien we terugkerende zaken zoals de jeugdhulp en het Wmo en de AA-claims. Het CDA vindt dat de jeugdzorg allereerst moet gaan naar de kinderen die het echt nodig hebben. Wij zullen scherp op de kosten moeten gaan letten en zorgen dat wij niet de problemen gaan normaliseren. De ouders moeten opvoeden. Bij het onderdeel werk en inkomen ziet het CDA graag een intensivering van de Aalsmeerpas. Wij vinden dit een van de beste oplossingen voor de minimumregelingen. Wij zien bij het onderdeel onderwijs en ontplooiing, dat gaat over een goed verzorgingsniveau voor Aalsmeer dat voor iedereen zoveel mogelijk toegankelijk moet zijn. Daarom faciliteert de gemeente clubs, verenigingen en culturele instellingen. Het CDA vindt dat de kerken daarbij ook genoemd zouden mogen worden, met hun vele activiteiten voor de Aalsmeerse samenleving. Ook vindt het CDA dat passend onderwijs onze aandacht verdient en dat er daarbij wordt gestuurd op de mogelijkheid dat kinderen langer op de reguliere basisschool kunnen blijven. Wij vragen ons ook af waarom er locatieonderzoek nodig is voor de Taalsmeer dat nu gegeven wordt in De Mikado.

		Volgens ons is dit een prachtige locatie die de noodlokalen weer een goede bestemming geeft. Het gaat volgens het CDA om de Taalsmeerdoelstelling en niet om de zichtbaarheid van de lokalen. Het CDA kijkt ook uit naar de nieuwe ASV, de nieuwe subsidieverordening van Aalsmeer, om te kijken hoe wij deze meer kunnen stroomlijnen en ook hoe wij de controle daarop zichtbaar houden. We wachten hier ook eerst de bevindingen van de rekenkamer af. Bij het onderdeel het versterken van de positie kunst in buitenruimte, willen we alleen opmerken dat wij het beschilderen van de stroomkastjes een mooie verfraaiing vinden. In het onderdeel economie en duurzaamheid wordt gesproken over het gebrek aan voldoende uitgeefbare bedrijfsterreinen voor de toekomstige vraag. Het CDA staat hier kritisch tegenover. Ook hier geldt de vraag: hoe ver wil je gaan om meer bedrijfsterreinen te gaan faciliteren? Denk daarbij ook aan de verkeersbewegingen die dat met zich meebrengt. Is het ook niet op een gegeven moment zo van: vol is vol? Voorzitter, over duurzaamheid komen we de komende tijd nog nadrukkelijk te spreken. Denk daarbij aan het masterplan energie. Laten we ons nu al beginnen te richten op het isoleren van de woningen en de gebouwen. Alles wat je daar nu bespaart, hoeft niet meer te worden opgewekt. Het CDA heeft ook de vraag gesteld over de zichtlocaties voor de planten en de bomen. Het antwoord van het college was: dat is waar mensen het kunnen zien. Dat is wel een heel gemakkelijk antwoord, voorzitter. Het CDA wilde graag weten aan welke zichtlocaties het college denkt. Is dat de Machineweg weer in beeld, waar vroeger veel bomen stonden en toen ze zijn weggehaald aan de bewoners was beloofd dat ze weer terug zouden komen. Maar dat zien we al jaren niet meer. Het college schrijft ook over de grondwaterzorg op bladzijde 53. Als onderdeel van de klimaatadaptieve inrichting. Het CDA is het daar hartgrondig mee eens en daarom verbaast het ons des te meer dat in de nieuwe wijk De Stommeerhoff de waterhuishouding van geen kant klopt. Het grondwater staat in de kruipruimtes tot aan de onderkant van de vloer en ook loopt het water bij regen over de weg naar het gras. Daar groeien ondertussen waterplanten. Laten we dus vooral beginnen om bij nieuwbouw goed te beginnen, anders gaan we dit probleem niet oplossen. We lezen op bladzijde 59 over de Westeinderscheg over groen en wandelmogelijkheden. Als CDA vragen we nog maar een keer of er al vooruitgang is geboekt bij de wandelroute over de Hoogendijk. Het college schrijft dat de wet kwaliteitsborging bouw de positie van de particuliere en zakelijke bouwconsument wordt versterkt. Wij vragen ons af op welke manier dan. Wel weten wij dat hierdoor de bouwkosten enorm stijgen, omdat veel meer gerapporteerd moet worden. Tot slot, voorzitter, nog wat zaken die ons bezighouden met betrekking tot de begroting. Het CDA is van mening dat wij, zolang wij geen bestemming voor Fort Kudelstaart hebben, het hele onderhoud op een laag pitje gezet moet worden, zodat we niet achteraf moeten constateren dat wij uitgaven hebben gedaan die geen toegevoegde waarde hebben. Het werkbezoek van de gemeenteraad aan twee forten in Beverwijk en Utrecht heeft ons in ieder geval inzichten gegeven voor een mooie bestemming voor Fort Kudelstaart. Ook hoopt het CDA dat het college meer inzet op dereguleren, zodat er minder regels komen en zodat er kosten bespaard kunnen worden. Denk daarbij ook aan de opkoopregeling, waarvan er voor één vergunning een hele regeling in stand gehouden wordt. Ook vragen wij het college om zich te blijven inzetten voor een rechtstreekse busverbinding naar Schiphol. Als allerlaatste, voorzitter, wensen wij het college en de ambtenaren veel wijsheid en bovendien Gods zegen toe. Dank u wel. Zal ik de moties voorzien van commentaar nu? Is dat een handig moment? De voorzitter: Wij hebben nog een verduidelijkende vraag van de heer Fransen. De heer Fransen: Dank u wel. De heer Van Willegen van het CDA gaf aan dat met betrekking tot de jeugdzorg, ouders moeten opvoeden. Ik ben even benieuwd of u dat wat kunt uitleggen, wat u daarmee bedoelt. Wat betekent dat voor ons als gemeente? De voorzitter: De heer Van Willegen. De heer Van Willegen: Dat betekent voor ons als gemeente dat wij ook prioriteiten moeten stellen aan de zorg die wij geven. Het is altijd moeilijk om een voorbeeld te geven, maar laatst kregen wij een voorbeeld van iemand die zelf heel druk met werk was. Zijn vrouw was ook heel druk met werk, dus hij had geen tijd om zijn kind onderwijs te geven in de Nederlandse taal. Daarom ging hij naar logopedie, omdat daar een deel van de opvoeding werd gegeven aan de jeugdzorg. Nou, kijk, als we dat soort dingen niet goed gaan regelen, dan is het niet meer te doen om de jeugdzorg betaalbaar te houden. Dat is een beetje de insteek. Voed je kinderen op waar je het kan, en als het niet meer kan, dan is er jeugdhulp.

De voorzitter: De heer Fransen, wilt u nog een extra verduidelijkende vraag stellen? Het was een mooi antwoord, volgens mij, zo.
De heer Fransen: Ik heb over een ander onderwerp ook een vraag, twee vragen. Dat is, u noemt in uw verhaal deregulering, dus minder regels. Waar denkt u dan aan? Heeft u dan een opsomming van die regels die eraf moeten, of is het meer een opmerking in algemene zin?
De voorzitter: De heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb reeds een voorbeeld gegeven, dat is de opkoopregeling waar wij als CDA al jaren mee stoeien, dat we zeggen van: waarom maken we een hele regeling en houden we die in stand, een fte wordt er aan besteed, om één vergunning in stand te houden. Als je dat afschaft, dan kan je die fte ook afschaffen en dan heb je een bezuiniging. Ik denk, dat hebben we als CDA wel meer gezegd, eigenlijk zou je het zo moeten doen: voor één nieuwe regel moet je twee regels afschaffen, zodat je altijd weet dat alles wat je nieuw maakt ook gewoon simpeler gaat worden.
De voorzitter: De heer Fransen, uw tweede vraag.
De heer Fransen: Ja, een vervolgvraag daarop. Dat voorbeeld wat u geeft, dat geeft u inderdaad al wat langer, maar als u zo'n voorbeeld al wat langer geeft, wat heeft u dan tot nu toe tegengehouden om daar een voorstel voor in te dienen? Dit is het enige voorbeeld dat ik eigenlijk echt van u hoor.
De voorzitter: De heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Ja, voorzitter, ik wil op termijn best wel met de heer Fransen overleggen om te zeggen wat voor ideeën we daar nog meer over hebben. Maar voor dit moment gaat het ons ook puur om het idee om aan te geven dat wij moeten oppassen dat we regels op regels maken, zonder dat we daar echt een gefundeerd onderzoek voor doen en niet de bezuinigingen oplevert die misschien zo meteen wel nodig zijn.
De voorzitter: Goed. U had nog een ander onderwerp, de heer Fransen, of zo afgerond? Goed. Mijnheer Van Willegen, het zou heel fijn zijn als u ook kunt reageren op de moties en amenderingen. De heer Kuin.
De heer Kuin: Voorzitter, even naar aanleiding van de bijdrage van de heer Van Willegen. Over de bedrijventerreinen heb ik hem horen zeggen: vol is vol. Geldt dat alleen voor de bedrijventerreinen, want daar zijn we inderdaad wel rijkelijk voorzien inmiddels, of heeft de heer Van Willegen het ook over de woningbouw? Want de kreet vol is vol is leuk, alleen dan ben je nu een beetje het paard achter de wagen aan het spannen.
De voorzitter: De heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Dank u, voorzitter. De opmerking vol is vol gaat hier echt puur over het bedrijfsleven, want het ging over bladzijde 53, volgens mij, en daar staat dat Aalsmeer op zoek moet gaan naar bedrijventerreinen, omdat er eigenlijk geen uitgeefbare terreinen meer zijn. Nou, daar hebben we van gezegd, als CDA: is het nodig dat wij misschien nog weer meer bedrijventerreinen gaan maken omdat we ook met een verkeersprobleem zitten in Aalsmeer. Dus iedere bedrijfsactiviteit die je weer nieuw ontplooit, kom je ook met verkeerssituaties te maken, Aalsmeer is al druk op de wegen. Over woningbouw zou je in principe dezelfde discussie gaan voeren. Hoeveel inwoners wil je uiteindelijk gaan hebben? Zolang we nog zijn dat we nog gronden hebben en dat we nog voor Aalsmeerders kunnen bouwen, is het CDA daar een warm voorstander van. Maar nog één opmerking, de heer Van Willegen heeft u het over, maar ik sta hier echt namens het CDA.
De voorzitter: De heer Kuin.
De heer Kuin: Uiteraard staat u hier namens het CDA, dank voor deze terechtwijzing. Dan vraag ik u toch nog wel even, kijk, nogmaals, vol is vol, maar we zitten al vol wat bedrijventerreinen betreft. Ik ben het met u eens dat het bijna onzinnig is om te kijken of we nog meer bedrijventerreinen moeten gaan ontwikkelen. We hebben namelijk geen ruimte. We hebben nergens nog ruimte om een bedrijventerrein te ontwikkelen, tenzij je een bestaand bedrijventerrein aan de kant schuift en daar nieuwe gebouwen neer gaat zetten. En dan hoop ik dat wij u met uw fractie en uw partij kunnen gaan vinden als we het de volgende keer hebben over het vergroenen van onze gemeente. Dank u wel.
De voorzitter: Daar zat toch een vraag in. Goed, bij dezen. Dank u. Zou het CDA nog kort kunnen reageren op de amenderingen en de moties?
De heer Van Willegen: Zeker, voorzitter. Het amendement versterking raad toezicht strategische aankopen. Het CDA is hiertegen. Wij denken dat de raad in zeven dagen bijeenroepen een

theoretische mogelijkheid is, want uiteindelijk moeten er ook weer voorstellen gemaakt worden en een voorstel maken kost tijd, laat ik het zo zeggen. Dan krijgen we het voorstel dan moet de raad bij elkaar geroepen worden. Wij vinden dat het college de mogelijkheid moet hebben om een strategische aankoop te kunnen doen en uiteindelijk zullen we altijd een beslissing moeten nemen. We hebben het gezien bij de aanschaf van Bloemenlust. De raad komt altijd aan het woord. Dus voor ons is deze motie niet, of het amendement zelfs, niet nodig. Het amendement beschikbaar stellen twee keer € 50.000 voor werkzaamheden van de commissie luchtvaartzaken. Er lag hiervoor een ander amendement met twee keer een ander bedrag. Met deze motie kan het CDA instemmen. Deze amendering, ook dit zijn amendementen. Nu gaan we over de moties praten. Flexibiliseren inzet mogelijk extra budget van Schipholbeleid, het CDA is hiertegen. Nou, wilde misschien de heer Van den Nouland zo meteen, als ik klaar ben, daar een toelichting op geven waarom wij tegen zijn. Met uw goedvinden, voorzitter.
De voorzitter: Misschien een korte reactie, mijnheer Van den Nouland, want het lijkt me voor de administratie gewoon heel goed dat we dit meteen afhandelen. Dan weten we allemaal meteen waar we staan. De heer Van den Nouland.
De heer Van den Nouland: Dank u wel. De motie geeft een beetje het beeld dat alle Aalsmeerders het heel zwaar hebben met Schiphol. Dat beeld willen wij erg nuanceren, dat is in onze optiek niet het geval. Er zijn zeker Aalsmeerders die er veel last van hebben, maar er zijn ook heel veel Aalsmeerders die er veel plezier en gemak aan beleven en eigenlijk helemaal geen last hebben. Dat is één. Twee is, we vinden het een beetje een overbodige motie. Op het moment dat de luchtvaartcommissie extra geld wil hebben, dan kunnen ze altijd naar de raad toe. En als derde, het CDA vindt echt dat de balans van 50.000 euro per jaar op dit moment voldoende is. Wij zijn wel wat terughoudend als er nog meer geld naartoe moet, gezien ook de uitkomsten van al dat onderzoek. Er wordt veel onderzoek gedaan over Schiphol. Heel veel van die onderzoeken belanden in de bureaula. Nou, daar zijn we wel heel voorzichtig mee, om daar heel veel geld maar aan uit te geven. Dus wij kunnen ons vinden in die 50.000 euro per jaar, maar daar blijft het wat ons betreft ook bij. Dank u wel.
De voorzitter: Daar kan straks op gereageerd worden. De heer Van Willegen, als u verder gaat.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Motie behoud verantwoorde jeugdzorg. Het CDA is tegen deze motie. Het CDA snapt deze motie ook niet helemaal. Tweemaal per jaar worden wij bijgepraat over de jeugdzorg en dan krijgen we uitgebreid invloed en een mogelijkheid om er iets van te vinden en aan te passen. Daar komt bij dat wij ook vorig jaar nog een amendement of een raadsvoorstel hebben aangenomen over het sociaal beleid en dat was gewoon een hamerstuk. Dus als je dingen wilt veranderen en je wilt iets inbrengen, dan is het ook misschien wel beter om dat te doen op de momenten dat het gevraagd wordt en niet nu een motie ... Wij zijn eigenlijk tegen deze motie.
De voorzitter: De heer Fransen, heeft u een verduidelijkingsvraag? Anders zou ik zeggen: we kunnen dat straks in de termijn nog even bespreken.
De heer Fransen: Ik heb een verduidelijkingsvraag, dank u. De heer Van Willegen geeft aan: ik snap de motie niet, maar ik ben toch tegen. Kunt u dat uitleggen?
De voorzitter: Nog even een tweede poging, de heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Zeker, voorzitter, dank u wel. Nee, ik snap de aanleiding van deze motie niet, want er zijn zoveel mogelijkheden en tijden dat u kunt reageren op de jeugdzorg en de Wmo, daar hebben we twee keer per jaar een gelegenheid voor. We hebben vorig jaar een raadsvoorstel gehad over het sociaal domein, en dat is gewoon een hamerstuk geworden. Dus wij snappen de timing van deze motie niet, omdat wij vinden dat u allerlei mogelijkheden hebt om daarop te reageren en het is niet per se nodig om dit bij deze begroting te doen.
De voorzitter: Er zit een verleiding in om daarop te reageren, maar volgens mij zitten we anders in de interpretatie van deze motie. Omdat u zegt: met hetgeen het college nu presenteert, is er sprake van een koerswijziging en daar zijn we nog niet over gehoord. Misschien is het goed om dat straks nog even wat nader te belichten, dan hebben we in de tweede termijn het CDA nog aan het woord. Gaat u verder.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Onderzoek naar het opdrachtgeverschap, relatie uitvoering grondbeheer. Het CDA is hier tegen. Volgens het CDA is de portefeuillehouder al erg bezig om in kaart te brengen wat en hoe het opdrachtgeverschap eruit moet zien. Laatst zijn we ook bijgepraat over die dingen. Dus uiteindelijk vind ik dat ... Of vind ik niet zozeer. Wij zijn hier niet zo'n voorstander van, maar wij willen op dit punt graag even het preadvies van het college

afwachten. In hoeverre zij zijn met dat opdrachtgeverschap, of daar iets over gezegd worden. Dus laten we deze nog even open, deze motie. Daar wachten we even het preadvies van het college af. Bodes in dienst van de gemeente Aalsmeer.
De voorzitter: De heer Kuin.
De heer Kuin: Niet zozeer een vraag als een opmerking naar aanleiding van het antwoord dat ik vorige keer kreeg van de heer Van Willegen, maar ik hoor hem nu zeggen dat ik het vind en niet de fractie, maar dat even ter geruststelling.
De voorzitter: Gaat u verder, de heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Als de heer Kuin opgelet had, had hij al gehoord dat ik mezelf corrigeerde, halverwege. Dus ik zal er nog meer op letten dat ik namens het CDA praat, de heer Kuin, ik ga echt mijn best doen. Bodes in dienst van de gemeente Aalsmeer. Het klinkt altijd zo, meteen, wij zijn hier tegen. Er zit altijd een nuance achter het verhaal waarom je iets in de fractie uitkristalliseert. Dan moet je tot een voor en tegen komen. Dit klinkt altijd heel sympathiek, met deze motie heb je echt discussie over van wat wil je als gemeente Aalsmeer? Ga je dan echt ... Deze drie moties hebben allemaal met elkaar te maken. Het gaat om gastvrij zijn, de bodes in Aalsmeer, koffieautomaat, het komt eigenlijk alle drie op hetzelfde neer. Je wilt gastvrij zijn. Nou, wie wil er niet gastvrij zijn? Het CDA wil zeker gastvrij zijn. Maar hoe ga je dat invullen? En dan bedenken we bij deze motie: het gaat over mensen. Het gaat over mensen die er nu bij zitten. Dan ga je het erover hebben wat jij ervan vindt, of je vindt en dat is een beetje wat het CDA tegen deze motie heeft: er wordt gesuggereerd of deze bodes nu op dit moment geen bijdrage leveren aan de toegankelijkheid van het gemeentehuis, want dat wordt de rol die u vraagt dat het college wil gaan oplossen, bij punt nummer drie, zodat de kwaliteit en de vaardigheden ontwikkeld worden en passen bij de gastvrijheid binnen de gemeente. Dat suggereert of dat nu niet het geval is. Daar maken wij als CDA een beetje bezwaar tegen, want wij vinden dat de bodes hun werk goed doen, dat ze gastvrij zijn en dat ze een goede plaats innemen. Dus in die zin kunnen wij gewoon niet voor die motie zijn. Dat klinkt misschien beter als tegen zijn, maar we zijn niet voor de motie. Dat geldt eigenlijk ook voor het gastvrije gemeentehuis Aalsmeer. Ook hier gaat het er weer over dat er gesuggereerd wordt dat, als je bullet 1 neemt: waaronder het trainen van medewerkers in klantgerichtheid en het creëren van toegankelijkheid van de informele sfeer. Dat suggereert alsof die informele sfeer er niet is. Dat suggereert dat er een hoop bijgespijkerd moet worden. Het enige waar we hier hartstikke voor zijn, is een koffieapparaat. Maar om daar nou een hele motie voor te maken, dat vindt het CDA toch ook enigszins overdreven. Ik zou zeggen: ga naar degene die de faciliteit hier doet en vraag of er een koffievoorziening kan komen. Maar om daar nou een hele motie van te maken, voorzitter ... Dus wij zijn hier niet zo'n voorstander van. Ik ga gewoon door.
De voorzitter: We zijn bij de laatste.
De heer Van Willegen: Oh, de laatste al, dat gaat hartstikke goed. Uitfasering telefonische afspraakverplichting.
De voorzitter: Mijn excuses. De heer Fransen heeft toch nog een verduidelijkingsvraag, naar aanleiding van de motie gastvrij, denk ik.
De heer Fransen: Dank u wel, voorzitter. Hoor ik het CDA nu zeggen dat vanwege de overwegingen bent u tegen de strekking van de motie? Klopt dat?
De voorzitter: Het CDA.
De heer Van Willegen: Ja, ze zijn onderdeel. Nee, het gaat niet over de overweging. Het gaat over waar u het college tot oproept, en waar u het college tot oproept, daar kunnen wij geen voorstander van zijn, want wij vinden dat u mensen en ambtenaren en de gastvrijheid hier onderdrukken. Dat vindt u dat nu niet voldoende is. Dus je kan mensen zeggen dat we nieuwe ambtenaren moeten opleiden en doen. Ja, dat geeft aan dat het nu niet functioneert.
De voorzitter: De heer De Vries.
De heer De Vries: Dank u, voorzitter. Ja, ik denk wel even, want dit is de befaamde motie koffie waar wij tijdens de commissie al van hebben gezegd dat wij mede-indiener zijn. De tekst van die motie is inmiddels behoorlijk veranderd ten opzichte van wat er in iBabs staat en ik weet niet of iedereen al toegang heeft gehad tot die nieuwe tekst. Dus we moeten wel uit elkaar houden dat we op de juiste tekst reageren, maar de heer Van Willegen is nog niet op de hoogte van die nieuwe tekst. Daar loopt nu deze discussie wat moeilijk.
De voorzitter: Goede oproep. We hebben zo meteen de gelegenheid om even bij te lezen.

		De heer Van Willegen: Voorzitter, mag ik dan vragen: gaat deze motie dus alleen maar over koffiezetten? De voorzitter: Het CDA neemt het zo nog even extra door. Kunnen we nog op een later moment op terugkomen. Misschien kunt u nog even heel kort op de laatste motie reageren, want dan zijn wij rond in uw termijn. De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk is dit ook weer hetzelfde. Het voorbeeld wat de heer Fransen aangaf van zijn zoon. Ik ken ook veel mensen die binnenkomen lopen en juist wel een goede ervaring hebben, terwijl ze geen afspraak hebben. Je hoeft natuurlijk niet per se een telefonische afspraak te maken. Je kan hier ook binnenkomen om een afspraak te maken. Je kan ook via de computer een afspraak maken, dus er zijn veel mogelijkheden om een afspraak te maken, dus niet alleen maar telefonisch. Dat was alleen in de coronatijd, natuurlijk. Maar wij hebben ook voorbeelden gehoord van mensen die eigenlijk gewoon binnenliepen en uiteindelijk een afspraak hadden. Het CDA heeft wel zich afgevraagd, en dat is ook een vraag aan het college dan meteen maar: is het misschien mogelijk dat je op een dagdeel, zeg maar, een vrije inloop hebt? Het gevaar daarvan is dat je hier twintig ambtenaren hebt zitten omdat er verschillende bouwaanvragen of rijbewijzen zijn, en allerlei mensen komen zitten die de hele middag niets te doen hebben. Dus het is meer een vraag eigenlijk aan het college of dat de mogelijkheid is om een dagdeel een vrije inloop te hebben, maar het overige inboeken en plannen, is het CDA meer dan voldoende. Dus dan hoeven we niet per se voor deze motie te zijn. De voorzitter: Is de oproep is: kunt u in ieder geval een dagdeel per week inloop vrijmaken? Ik zou zeggen: u kunt ook heel hard schreeuwen, dan komt er vanzelf een wethouder of burgemeester naar beneden. Zo werkt het hier in het raadhuis ook. Helder, dank voor uw reactie. Wij gaan door naar de VVD, mevrouw Mijwaart. Mevrouw Mijwaart: Dank u wel, voorzitter. Goedenavond collega-raadsleden, commissieleden, college van burgemeester en wethouders, ambtenaren en uiteraard de bezoekers op de tribune en de kijkers thuis. Als de nieuwe fractievoorzitter van de VVD Aalsmeer Kudelstaart sta ik hier vandaag met trots en enthousiasme. Ik voel mij volledig gesteund door de gehele fractie en dat voelt goed. Dirk van der Zwaag en Jan Bouwmeester wil ik hartelijk bedanken voor hun voorzitterschap en vicevoorzitterschap en het doorgeven van het stokje aan Marjanne Vleghaar en mij. Er staan nu twee dames aan het roer en dat voelt ook heel erg leuk. Voorzitter, ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om mijn dank uit te spreken aan wethouder Spaargaren, het college en de ambtenaren. Hun inzet en deskundigheid zijn van cruciaal belang bij het opstellen van deze begroting. Dankzij hun harde werk en toewijding hebben we een begroting die niet alleen verantwoord is, maar ook perspectief biedt op een sterke en duurzame toekomst. Wij zijn blij met een sluitende begroting voor 2025 en 2026. Zorgen hebben we voor de jaren 2027 en 2028, waar we helaas rode cijfers zien ten gevolge van een overheid die steeds vaker de hand op de knip houdt. Vandaar dat wij scherp en alert moeten blijven. We willen financieel gezond blijven en ervoor zorgen dat wij onze inwoners de diensten blijven bieden die afgesproken zijn. De VVD let zeker ook op de centjes. Het college werkt aan maatregelen om het financiële gat in de toekomst te dichten. Die lijn steunen we. De schulden en de rentelast nemen door deze grote uitgaven wel fors toe. We staan achter deze uitgaven, maar we maken ons naar de toekomst wel zorgen of de lasten niet te hoog gaan worden. Deelt de wethouder onze zorgen? Als VVD zien we een stabiel college dat haar werk doet. De raad heeft zich recentelijk uitgesproken voor herbenoeming van onze burgemeester. Dat draagt bij aan een stabiel bestuur naar de toekomst toe en is een belangrijke voorwaarde voor Aalsmeer om zelfstandig te blijven. Als VVD vinden we dat heel belangrijk, onze inwoners zijn daar het beste mee gediend en daar hechten wij veel waarde aan. De toenemende woonlasten zijn een punt van zorg voor ons allemaal. Als VVD willen we streven naar een evenwichtige lastenverdeling en met onze wethouder financiën gaat dat zeker lukken. De behoefte aan woningen is hoog. De VVD wil dat er snel meer woningen gebouwd worden. We zien gelukkig dat er komend jaar begonnen wordt met de bouw van 850 woningen in de Oosteindedriehoek en 267 woningen in Kudelstaart. Dat zijn woningen voor jongeren. Maar we vragen ons wel af hoe we deze woningen kunnen behouden voor de Aalsmeerse starters, gezien de stevig stijgende prijzen van ook deze woningen. Hoe kijkt het college hier tegenaan en wat kunnen snelle en goede oplossingen zijn? Daarnaast is er de onzekerheid rondom de stijgende kosten van de jeugdzorg en de Wmo. Dit

		vraagt om creativiteit in onze oplossingen. De VVD wil ervoor zorgen dat elke euro goed besteed wordt, zodat onze inwoners de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Het college noemt deze kostenstijging zelfs onhoudbaar. Wat gaat het college doen om deze stijging van kosten onder controle te krijgen? Duurzaamheid hebben wij hoog in het vaandel staan en we gaan graag in gesprek met de betrokken partijen om voor iedereen het beste en het meest haalbare resultaat te bereiken. Ik ben ervan overtuigd dat we door samen te werken met lokale ondernemers en organisaties onze gemeente kunnen verduurzamen en tegelijkertijd de lokale economie kunnen versterken. We zien grote uitgaven zoals een nieuw zwembad, een brandweerkazerne en een nieuwe school in Oosteindedriehoek. Dit zijn uitgaven die we als VVD steunen. Als VVD zijn we ook voor een goede brandweerkazerne, waarbij we eerder hebben gezegd dat deze wel sober en doelmatig moet zijn. Het college werkt nu aan een masterplan energie. Als VVD kijken we daar positief naar. Eén punt willen we daar nadrukkelijk nogmaals in terugzien, en dat is dat we tegen windmolens en zonneweides zijn. Graag ontvangen wij een toezegging van de wethouder. In het raadsakkoord is al opgenomen dat windmolens en zonneweides niet in onze gemeente zullen komen. We zijn hier zeer bezorgd om. Als VVD hebben we eerder een motie bootnomade ingediend. Deze is door de raad aangenomen. We zien dat het college daarmee aan de slag is gegaan, maar zijn benieuwd wanneer het college met een stuk naar de raad komt. Het plan bestaat om de dertigkilometerzones uit te breiden. Willen wij dat en hoe gaan wij hiermee om? De voorzitter: Mijn excuses, de heer Fransen. Ik dacht, ik kijk zo lang mogelijk bij hem weg. De heer Fransen. Mevrouw Mijwaart: En ik had het nog zo gevraagd: geen vragen stellen. De heer Fransen: Dank u wel. U noemt de motie en ik versta gewoon niet welke motie u zei. Dus mijn vraag is, kunt u nog even herhalen welke motie u bedoelt? Mevrouw Mijwaart: Bootnomade. De voorzitter: Mevrouw Mijwaart, ik houd het goed in de gaten. Gaat u verder. Mevrouw Mijwaart: Even kijken. Deze is door de raad aangenomen. We zien dat het college daarmee aan de slag is gegaan, maar we zijn benieuwd wanneer het college met een stuk naar de raad komt. Oh, dat had ik al gehad. Sorry. Ik was bij de dertigkilometerzones. Willen wij dat, en hoe gaan wij hiermee om? Gaan straks fietsen sneller dan auto's? Allemaal vragen waar wij over na moeten denken. En als echte VVD'er zeg ik dan: pak wat vaker de fiets. We hebben ook heel veel verkeersborden in Aalsmeer. Aalsmeer kwam laatst in het nieuws als de gemeente met een hoge dichtheid aan verkeersborden. Wat gaat het college hieraan doen? De bereikbaarheid van onze dorpen blijft ook zeker een aandachtspunt. Toch is het niet allemaal kommer en kwel. De VVD ziet graag dat Aalsmeer en Kudelstaart mooier worden, met een betere groenvoorziening en meer bomen. Gewoon fijne dorpen om in te wonen en te werken. Dit is gelukkig opgenomen in de groennota en de reservering. Wij worden blij van de mooie evenementen waaraan gewerkt wordt, de evenementennota, met voor elk wat wils. De VVD onderschrijft dat het Westeinderplassen-gebied verder ontwikkeld kan worden tot een onderscheidend en veelzijdig waterrecreatiegebied voor onze inwoners en bezoekers. Laten we ons blijven inzetten om alle bedreigingen om te zetten in kansen. Samen kunnen we in Aalsmeer en Kudelstaart sterker worden, met een gezonde begroting en een toekomstige visie. De VVD Aalsmeer-Kudelstaart is er voor de inwoners, willen hen een duurzame en financieel gezonde toekomst bieden. En ik kijk ernaar uit om deze uitdaging samen met de collega-fracties aan te gaan. Voorzitter, ik sluit graag af met een quote van Hans Wiegel. Niet kakelen, eieren leggen. Dank u. De voorzitter: Hartelijk dank. In de eerste plaats felicitaties voor uw eerste bijdrage als fractievoorzitter bij deze begroting, keurig gedaan. Zeker, dat mag. de heer Winkels. De heer Winkels: Ik had een verduidelijkende vraag, via de voorzitter, naar de VVD. U heeft het over willen wij als Aalsmeer de dertigkilometerzones uitbreiden. Laten we eens beginnen met de vraag aan de VVD : wat wil de VVD ermee? Wil de VVD inderdaad meer dertigkilometerzones of juist niet? Dat is een vraag. Ik ben blij, trouwens, dat u dat gezegd heeft, het verkeersborden-woud. Dat is al langer een doorn in het oog van het CDA, dus we sluiten graag bij u aan, wat dat betreft. Maar de dertigkilometerzones, graag. Mevrouw Mijwaart: Er zijn al heel veel dertigkilometerzones, maar je merkt gewoon: iedereen rijdt harder. Dus heeft het nut? We moeten inderdaad het gesprek nog aangaan in de raad. Er is een commissie geweest, ons commissielid is daar ook geweest. De Oosteinderweg wordt 30

kilometer, maar we moeten in de raad die discussie nog aan. Soms zie ik het nut ervan in, soms niet. We moeten daar heel goed naar kijken, want net wat ik zeg: als ik in mijn auto rijdt en ik word door een fiets ingehaald, wat is dan het effect?
De voorzitter: Goed. Heeft u nog de wens om op de amenderingen en moties te reageren, mevrouw Mijwaart? Daarna gaan we over met de verdere vragen, dan weet ik even voor de planning waar we zitten. Mevrouw Mijwaart. Bent u nog van plan om zo meteen in te gaan op de amenderingen en moties? Ja, oké, goed. De heer Kuin.
De heer Kuin: Ik had nog een vraag over de dertigkilometerzones die de VVD naar voren brengt.
De voorzitter: Op het gevaar af dat we geen discussie krijgen over het komende verkeerscirculatieplan, maar dat moet wel een verduidelijkingsvraag zijn naar aanleiding van de bijdrage van de VVD.
De heer Kuin: De vraag is: is de VVD het met ons eens is dat wij nog moeten praten over de dertigkilometerzones?
Mevrouw Mijwaart: Zoals ik al tegen het CDA zei, daar moeten wij inderdaad als raad nog over praten. Het is nu in een commissie geweest en dan gaan we daar heel gedegen naar kijken.
De voorzitter: Ik zou zeggen, even de laatste controle. Ja, de verduidelijkingsvragen zijn geweest, reacties op de amenderingen en moties.
Mevrouw Mijwaart: Het amendement van de PvdA en GroenLinks strategische aankopen. Wij wachten eerst even het preadvies af van de wethouder, maar in wezen zijn we tegen. Dan hebben we het amendement Schiphol. Wij willen ook liever het advies van de wethouder afwachten, maar we kunnen ons vinden in twee keer 50.000 euro per jaar en we steunen daarin ook het CDA, wat zij daarover hebben gezegd. Dan hebben we de motie extra budget Schiphol. We vinden dat stuk niet zo goed en we zijn tegen. De motie behoud jeugdzorg. Wij vinden die motie eigenlijk overbodig. De wethouder heeft aangegeven dat hij stuurt op de kosten en dat is voor ons voldoende. Dan hebben we de motie bodes. Dat vinden wij meer een zaak voor de AA organisatie om dat te onderhandelen. Daar is geen motie voor nodig. De motie gastvrijheid, daar is eigenlijk ook geen motie voor nodig, maar wij zijn uiteraard voor, want de VVD is gastvrij en een kopje koffie is gewoon belangrijk als je even wacht. Schaf het gewoon aan. Eigenlijk is het te gek voor woorden dat hier een motie voor komt. De volgende motie, afspraakverplichting. Ons raadslid Marjanne heeft helaas een nare ervaring zelf, net als mijnheer Fransen, maar wij hebben van de wethouder begrepen dat dat ook met de coronaperiode te maken had. Ik zou als advies geven: heb je een slechte ervaring, meldt dat gewoon. Je hebt altijd dingen die niet goed gaan en wel goed gaan, maar wij zijn in wezen tegen deze motie om een niet nodig. Dan heb ik ze volgens mij allemaal gehad.
De voorzitter: Die over de Meerlanden nog.
Mevrouw Mijwaart: De Meerlanden, ben ik dit vergeten. Ja, inderdaad. Wij willen op het preadvies van de wethouder wachten. En we zijn eigenlijk wel een beetje tegen. Dat was het.
De voorzitter: Oké, volgens mij meer dan voldoende voor dit moment voor anderen om over na te denken. Hartelijk dank, mevrouw Mijwaart. Wij gaan door in de beschouwing en wij komen aan bij Absoluut Aalsmeer, de heer Koster. Ik geef u graag het woord.

De heer Koster: Dank u wel, voorzitter. Deze avond staat in het teken van het plandocument van het college waarin de verwachte ontvangsten en uitgaven voor 2025 zijn opgenomen. Dat doet zij op basis van de kadernota 2025, het raadsprogramma 2022-2026 en het collegeprogramma 2022-2026. Absoluut Aalsmeer heeft waardering voor de plannen, maar we hebben ook een aantal bedenkingen die we graag willen toelichten. Op de eerste plaats het zwembad. Het college heeft wat betreft het zwembad voor optie twee gekozen en dat in de begroting verwerkt. Bij monde van de portefeuillehouder, de heer Spaargaren, is hierover gezegd: maar het is aan de raad om de uiteindelijke beslissing te nemen en dan de begroting daar op aan te passen. Dat is de wereld op zijn kop. Waarschijnlijk heeft de heer Spaargaren de onvoorwaardelijke steun van de coalitiepartners achter zich, anders zou hij deze uitspraak niet kunnen doen. De vraag is dan wel wat de oppositie nog kan doen. Moties indienen of amendementen schrijven, dat heeft geen zin. De coalitie regeert en de oppositie heeft het nakijken. In de negentiende eeuw was er al een Franse staatsman, Alexis de Tocqueville, die al opmerkte dat de democratie alleen goed kan functioneren als een minderheid ook gehoord wordt. Over de brandweerkazerne kunnen we waarschijnlijk hetzelfde riedeltje afsteken. Er is weliswaar een presentatie verzorgd, maar het is nog onduidelijk wanneer we daar een beslissing

over nemen. Of is dit wederom voorbehouden aan de coalitie? De financiële lasten voor de geestelijke gezondheidszorg, met name die voor de jeugd, nemen opnieuw toe. In dat licht verdient de inzet van praktijkondersteuners voor de GGZ jeugd meer aandacht. Ga in overleg met de huisartspraktijken hier in Uithoorn en Kudelstaart om in beeld te krijgen waar inzet wenselijk is en maak daar structureel geld voor vrij. Eerstelijns hulp, dicht bij huis, is goedkoper dan tweede- en derdelijns hulp. De wethouder heeft in een commissievergadering in dit kader ook een stellige uitspraak gedaan over ook een keer nee zeggen. Onzes inziens volkomen terecht en we zien dat graag terug in beleid. Dan het punt van de verkeersveiligheid. Absoluut Aalsmeer doet een appèl op het college en de raad om moed te tonen om de veiligheid op de Burgemeester Kasteleinweg te verbeteren en door te pakken op bijvoorbeeld de invoering van 30 kilometer wegen op kwetsbare plaatsen en meer eenrichtingsverkeer. De verbetering van de N196 en de Noordvork staan in onderling verband en moeten prioriteit krijgen in het verkeers-circulatieplan. Wat Absoluut Aalsmeer betreft, mag er harder worden ingezet op het terug-dringen van de grote vrachtauto's die de supermarkten bevoorraden. Deze zorgen ervoor dat veel woonhuizen in het dorp op hun grondvesten staan te trillen. Een hub voor dit probleem op het terrein van Greenpark of Royal FloraHolland zou een goede optie zijn. We nodigen het college uit hierin de nodige stappen te zetten. Vervolgens verdient de ESA onze onverminderde aandacht. De ESA is een belangrijke subsidierelatie van de gemeente, waar jaarlijks ongeveer twee miljoen euro naartoe gaat. En ik citeer: deze subsidie is voor aanzienlijk deel bedoeld om het verschil te dekken tussen de huur die ESA aan de gemeente betaalt en de huur die zij bij de verenigingen in rekening kan brengen. Wie is wie in dit verhaal en wie subsidieert nu wie? Onze accountant heeft in ieder geval grote twijfels over de continuïteit van deze onderneming en daar waar de ESA oorspronkelijk werd opgedragen de sportaccommodaties te beheren, is daar ook het beheer van De Oude Veiling bijgekomen en recent het meerjarenonderhoud van de buitensportaccommodatie. Volgens Absoluut Aalsmeer een curieuze mix van taken. We roepen het college op de ESA op korte termijn op de agenda van de raad te zetten ter behandeling van de hoofdvraag of de ESA nog voldoet aan de ooit vastgestelde uitgangspunten. Hieraan gelieerd een opmerking over sport en beweging in het algemeen. Als gevolg van het kabinetsbeleid stijgt de btw voor commerciële sport van 9 naar 21 procent. De impact hiervan is groot in Aalsmeer, waar 34 procent van de inwoners lid is van een vereniging. Voor nu een pleidooi om samen met de sportverenigingen te kijken of dit gevolgen heeft in de komende jaren. Er zijn mogelijkheden, bijvoorbeeld via de Aalsmeerpas, om enige compensatie te bieden voor degenen die het zwaar krijgen vanwege deze btw-verhoging. Op het gebied van beheer en groen van de buitenruimte laat het college kansen liggen. De begroting spreekt herhaaldelijk van allerlei ambities en klimaatadaptieve maatregelen, maar staat volgens een publicatie van Binnenlands Bestuur van dit jaar op nummer één van gemeenten met de meest versteende tuinen in Nederland. Wanneer gaat de gemeente eens het goede voorbeeld geven met het vergroenen van de gemeentelijke buitenruimte? De beloofde vergroening van de stroken langs de Aalsmeerder-weg, de Zwarteweg en de Kudelstaartseweg wachten nog steeds op een boom of een struik. Om de problematiek rond Schiphol te adresseren, hebben we een Commissie Luchtvaartzaken ingericht. Op de agenda staat een amendement en een motie om de financiële slagkracht van deze commissie te vergroten. Wij zullen deze initiatieven steunen. Tot slot, voorzitter. De voorliggende programmabegroting bevat 200 pagina's, maar is heel goed leesbaar. Daarmee verdient de portefeuillehouder, maar zeker ook de ambtelijke ondersteuning, een compliment. Dank u. Als er geen vragen zijn, wil ik graag kort ingaan op de amendementen en de moties zoals die er nu liggen.

De voorzitter: De heer Van Willegen

De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Een vraag van het CDA: ziet Absoluut Aalsmeer nog wel een rol voor zichzelf in deze gemeenteraad? Naar aanleiding van uw opmerking in het begin van uw betoog dat het college en de coalitie al bepaald hebben was hier gaat gebeuren. Dus mijn vraag is: ziet u nog voor Absoluut Aalsmeer een rol in deze raad?

De voorzitter: De heer Koster.

De heer Koster: Dank u voor de vraag. Ik denk dat voor alle volksvertegenwoordigers, zoals die hier zitten, een rol is weggelegd. Anders heb je dat mandaat niet gekregen van de inwoners. Vanuit dat uitgangspunt, en dat zijn hele basale democratische principes, denk ik dat je er met elkaar moet proberen uit te komen. Ik denk dat democratie er alleen maar bij floreert als we naar elkaar blijven luisteren en er geen dictaten worden opgelegd.

De voorzitter: Mooi antwoord. De heer Van Willegen nog een extra vraag?
De heer Van Willegen: De extra vraag is dan: vindt u dat u in uw rol niet meer kunt doen wat u moet doen? U suggereert in uw begin dat het college heeft bepaald dat het niveau twee wordt, het zwembad, en het college en de coalitie zullen het wel steunen, dus we hebben er niet meer zoveel meer over te zeggen. Daarom vraag ik nogmaals: hoe ziet u uw rol dan als u vindt dat u er niets meer over te zeggen heeft?
De voorzitter: De heer Koster.
De heer Koster: Dank u, voorzitter. Het punt wat het zwembad betreft, er is geopperd dat we voor optie twee hebben gekozen en als jullie het anders willen, dan moeten jullie de begroting daar maar op aanpassen. Ja, dat vind ik een beetje een te krappe benadering van deze problematiek. Ik denk dat het ook begrotingstechnisch anders had gekund en dat er meer mitsen en maren in de begroting hadden kunnen worden verwerkt om uiteindelijk de keuze die de raad maakt een juiste plek te geven. Maar het ging sec even alleen maar om die opmerking.
De voorzitter: De heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Helemaal goed. Maar ik wil de heer Koster toch erop wijzen dat wij nog een raadsvoorstel krijgen over het zwembad. Dus de discussie kan gewoon gevoerd worden op welk niveau we gaan praten. Zolang er geen raadsvoorstel ligt, moet het college ergens van uitgaan en dat ze dan voor optie twee kiezen, lijkt me een mooie middenweg. Maar de raad heeft het laatste woord. En het raadsvoorstel komt hier nog heen, dus ik denk dat de heer Koster zijn veronderstelling te vroeg heeft geseponeerd.
De voorzitter: We leggen het ook maar even bij het college om te reageren over de systematiek. De heer Fransen.
De heer Fransen: Dank u, voorzitter. Zijn we nu in een discussie hierover beland? Want ik wil hier dan zeker ook een zegje over doen.
De voorzitter: Nee, liever niet. Ik heb misschien de heer Van Willegen net iets teveel vrijheid gegeven, maar ik gun het u allemaal een keer vanavond. Dit was voor de heer Van Willegen. De heer Kuin.
De heer Kuin: Kijk, voorzitter, een beetje in dezelfde richting als de heer Fransen dat we bijna bezig zijn over het functioneren van AA en de toekomst van AA en dat gaat me in deze setting iets te ver.
De voorzitter: Helder. Maar goed, met zo'n opmerking kon u ook de vraag verwachten. De heer Koster, wenst u nog op de andere moties en amenderingen kort te reageren?

De heer Koster: Ja, dat doe ik graag, voorzitter. Voor de hele stapel stukken die voor liggen, zijn we grotendeels akkoord. Op twee punten hebben we nog onze bedenkingen en wachten eventjes ook de beraadslaging hier af, dat gaat over de motie gastvrij gemeentehuis van Aalsmeer, waar we met name een probleem hebben met punt twee van de motie: informatie en faciliteiten aan te bieden die inspelen op de diverse behoeften van alle inwoners. Als je bij voorbaat gaat kijken naar de faciliteiten voor alle inwoners, dan is dat een lastig punt en ik hoor graag eventjes hoe die discussie daarover zich ontwikkelt in de raad.
De voorzitter: In ieder geval een verduidelijkingsvraag van de heer Fransen.
De heer Fransen: Geen verduidelijkingsvraag, dank u wel, voorzitter, geen verduidelijkingsvraag maar een opmerking: dit is de gewijzigde motie en het stuk waar u precies op doelt, is eruit gehaald.
De voorzitter: Dank voor uw opmerking. Die staat nu in iBabs. Dus mochten we die allemaal willen zien, eerst even iBabs uitzetten en opnieuw opstarten. Dat is heel verwarrend. Lukt het niet, dan kom ik straks nog even persoonlijk bij u om de tekst voor te lezen. De heer Koster.
De heer Koster: Dan is de verwarring helder, voorzitter. Ik ging ervan uit dat de hele stapel moties en amendementen die op het bureau lagen bij de aanvang van de vergadering, de laatste versies waren. Maar blijkbaar zijn er dus toch nog aanpassingen gebeurd. Oké, nou goed. Dat is het enige punt over de gastvrijheid van het gemeentehuis. Het tweede punt is het uitfaseren van de telefonische afspraakverplichting, waar we ook bij punt twee, maar misschien is het veranderd, ik zal zo meteen nog even in iBabs kijken, waarin gevraagd wordt een gebruiksvriendelijke digitale omgeving te creëren. Dat vind ik wel een heel vrijblijvende opmerking en een heel lastige oproep aan de gemeente, omdat je daar natuurlijk eindeloos van mening kunt blijven verschillen over wat een gebruiksvriendelijke digitale omgeving is en of je

tegemoetkomt aan de wensen van gebruikers. Dus ook op dat punt wacht ik even op de reactie van het college en hoe het beraad hier aan tafel gaat plaatsvinden. Dank u wel.
De voorzitter: Hartelijk dank voor uw bijdrage. Dat brengt ons in de volgordelijkheid bij D66. De heer De Vries, aan u het woord.

De heer De Vries: Zo, met veel moeite heb ik mijn jasje dicht gekregen, want het was een lange zit afgelopen dinsdagnacht met heel veel chips en enkele flessen wijn. Dus ik ben blij dat ... Ik hoop niet uit mijn knoopje te barsten. Voorzitter, de algemene beschouwingen verdienen een vergezicht.
De voorzitter: Op het gevaar af dat het volledig uit de hand loopt, maar de heer Fransen, u heeft al een vraag.
De heer Fransen: Ja, absoluut. Ja, dank u wel. De heer De Vries, die uit zich nu in heel vaag taalgebruik, enkele flessen wijn. Ik wil graag exact weten waar hij het over heeft.
De voorzitter: Dat is voor de nabeschouwing beneden. De heer De Vries, begint u rustig met uw eerste termijn.
De heer De Vries: Dank, voorzitter. Ik had hier graag op geantwoord, maar het wordt mij verboden. De algemene beschouwingen verdienen een vergezicht over waar we met grote halen naartoe gaan en in welke omgeving en nuance we politiek bedrijven. Welke richting gaan we op met het beleid? Wat willen we nou eigenlijk? En wat speelt hierbij een rol? Maar er gebeurt op dit moment zoveel tegelijk dat het niet meer te vatten valt binnen een beperkte ruimte. Een korte opsomming schetst misschien de uitdaging. De voortdurende oorlogen of zelfs moordpartijen waarbij Nederland een directe verbondenheid heeft en die ook in Aalsmeer gevoeld wordt. Persoonlijke verbondenheid, financiën, huisvesting en opvang. Dit geldt natuurlijk in het bijzonder voor onze Oekraïense plaatsgenoten, maar ook voor degenen met de verbondenheid met Israël en Palestina. Het onvermogen om op dit moment goed met het democratisch stelsel om te gaan, bijvoorbeeld door de opkomst van het populisme, niet alleen in Europa, maar in bijna iedere democratie ter wereld. En hoe te voorkomen dat dit de lokale politiek in de gemeente Aalsmeer besmet? Hoe maken we keuzes, waarom en op welke manier? De financiële tekorten die worden aangekondigd, maar ook nu weer op dit moment, worden afgewend. Waar houden we onszelf strak en waar doen we wat belangrijk is voor Aalsmeer en Kudelstaart met eventueel extra uitgaven. Het is dus zaak onszelf een goede discipline en goed onderling overleg te gunnen om te kunnen doen wat goed is voor de inwoners en ondernemers van Aalsmeer en Kudelstaart door de financiën die voorhanden zijn verstandig te beheren. Maar ook de positieve boodschap die dit college brengt, niet alleen qua ambitie voor volgend jaar, maar ook wat betreft het afvinklijstje dat al volbracht is. En dus ook de relatief gezonde democratie zoals wij die in onze gemeente beleven. De meeste van de ambities uit het raads- en collegeprogramma zijn inmiddels verwezenlijkt of staan voor volgend jaar op het programma. Daarmee zijn dit college en deze voltallige raad dus succesvol. Succesvol in hun uitvoering en succesvol in het ondersteunen van de democratie. Door dit lijstje op deze manier te benoemen, blijven we op enigszins goedkope wijze redelijk volledig en zijn er voldoende haakjes om eventueel verder over te discussiëren later in deze vergadering. Ik pik er toch een aantal zaken uit. Wat betreft huisvesting. De volgende raadsvergadering staat de woonvisie op de agenda. Wanneer deze wordt aangenomen, is er door verschillende fracties al op aangedrongen dat de opvolgende woonagenda met de praktische invulling van al die plannen snel richting de raad zal worden gestuurd. De verbeteringen van de woonvisie, die voortborduurt op de trend die al in de laatste woonagenda van 2020 was ingezet, zijn duidelijk. Meer bouwen in het sociale segment, grotere focus op de bouw van appartementen, verduurzaming, goede huisvesting voor arbeidsmigranten, meer variatie in de woningbouw en een beter gebruik van de ruimte achter de linten. Dat laatste uiteraard wel onder voorwaarde van een duurzame en ecologisch landschappelijke bouw en inrichting. Wat betreft verkeer. Het verkeerscirculatieplan wordt nu ter inzage aangeboden voor een laatste bijdrage vanuit de inwoners en bedrijven. Begin volgend jaar komt deze in de raad en kunnen we kijken of al onze eerdere opmerkingen zijn verwerkt en hoe we tot een veiligere en meer overzichtelijke verkeerssituatie in onze gemeente kunnen komen. Wat D66 betreft kijken we natuurlijk scherp naar ontwikkelingen op het gebied van het vrachtverkeer, de manier waarop we de knip gaan verwijderen en of eerder gedane beloftes worden ingelost. Zonder twijfel zullen er nog de nodige discussies worden gevoerd, indachtig ook wat we net hebben zien passeren, en gezien

		de eerste reacties op de plannen via de sociale media die nu al genoteerd zijn. Maar we gaan in ieder geval structurele stappen zetten op wat voor veel Aalsmeerders en Kudelstaarters een zeer belangrijk onderwerp is. Nou wat betreft de omgevingsvisie en de participatie. De gevolgen van een nieuwe omgevingswet, het ontwikkelen van een nieuwe omgevingsvisie voor de hele gemeente en het structureren van het participatieproces. We hopen dat de discussie over de nieuw op te stellen omgevingsvisie voor de gemeente opnieuw een brede maatschappelijke discussie gaat worden. Dat wil dus zeggen met veel inspraak van inwoners en ondernemers. De omgevingsvisie zal de basis worden voor alle toekomstige plannen in Aalsmeer. Niet zozeer dat deze in steen gebeiteld worden, maar wel dat dit een integrale beslissing gaat worden over hoe we het Aalsmeer en Kudelstaart van de toekomst bezien. Wat willen we nu eigenlijk met de gemeente? Hoe ziet de gemeente eruit en hoe moet deze eruit komen te zien in de komende jaren? Laat iedereen met een mening deze maar inbrengen en laat zoveel mogelijk geluiden worden gehoord. Zo komen we uiteindelijk met zijn allen tot het beste eindresultaat. Maar weet echter, het gaat hier vaak over fundamentele keuzes. Willen we meer woningen en dus meer verkeer? Willen we meer economische bedrijvigheid en lokale werkgelegenheid en dus meer overlast? Willen we overal zoveel mogelijk van kunnen genieten en zetten we dus de natuur verder onder druk? De basisvraagstukken van een samenleving dus. Laat maar horen wat iedereen hiervan vindt. Daarmee komen we dus op een voor D66 heel belangrijk punt: participatie. De nieuwe omgevingswet heeft Nederland gedwongen te participeren, weliswaar op het gebied van ruimtelijke ordening, maar hierdoor is de al langer lopende discussie over participatie ook weer aangezwengeld. Deze kon meeliften onder de vereisten die voor de omgevingswet toch concreet gemaakt moesten worden. In de gemeente Aalsmeer zijn er inmiddels eerste stappen gezet bij het ontwikkelen van de deel-omgevingsvisies in de Schinkel en Kudelstaart. Deze kunnen als eerste model dienen voor de discussie over de omgevingsvisie van de hele gemeente volgend jaar. Bezie ook de manier waarop op dit ogenblik het masterplan energie wordt ontwikkeld, met volledige samenwerking, met alle partijen die een belang hebben in de energietransitie. Inwoners, ondernemers, gebruikers, aanbieders en de gemeente-organisatie. En natuurlijk de stap richting het opnieuw oprichten van een jongerenraad in Aalsmeer, waarbij niet de politiek, maar de maatschappelijke participatie van jongeren op de eerste plaats wordt gesteld, geheel in lijn met de gedachte van een brede maatschappelijke participatie. Dat voor wat betreft de bijdrage aan de algemene ... Sorry? Nee, ik ben klaar met mijn spraak. Ja, ik hou het binnen de tijd tegenwoordig, maar er is nog wel de noodzaak om te reageren op de moties. In de tweede termijn zullen we een onderbouwing geven van onze keuzes, maar ik zal wel even nu kort aangeven wat onze eerste insteek is. Wat betreft het amendement versterking raadstoezicht bij strategische aankoop, tegen. Beschikbaar stellen van twee keer 50.000 euro voor de werkzaamheden van de Commissie Luchtvaartzaken, voor. De motie flexibele inzet een mogelijke noodzaak tot extra budget voor Schipholbeleid, tegen. Motie behoud van verantwoorde jeugdzorg, tegen. Motie onderzoek naar het opdrachtgeverschap in relatie tot de uitvoering van groenbeheer door de Meerlanden, tegen. Met een verzoek om de titels van amendementen en moties korter te formuleren. Motie bodes in dienst van de gemeente Aalsmeer, tegen. De motie gastvrije gemeentehuizen, voor. De motie uitvoering van telefonische afspraakverplichtingen en directe afspraakmogelijkheden in het gemeentehuis, tegen. Voorzitter, leden van de gemeenteraad, D66 ziet uit naar een goede samenwerking met alle partijen in het laatste volledige jaar en heb het volste vertrouwen dat dit gaat lukken. Veel dank. De voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Zo hebben we een lesje gehad hoe verduidelijkingsvragen ontweken kunnen worden. Maar in tweede termijn krijgt u nog alle gelegenheid. Hartelijk dank. Wij gaan door naar de volgende in de volgorde, dat is GroenLinks. Ik geef graag het woord aan de heer Fransen. De heer Fransen: Voorzitter, Aalsmeer sterker, groener en rechtvaardiger. Vandaag willen we ook even stilstaan bij de belangrijkste thema's van onze tijd, D66 deed dat ook al. Wereldwijd worden gemeenschappen geconfronteerd met klimaatveranderingen, sociale ongelijkheid en de verwoestende impact van oorlogen. We zien extreme weersomstandigheden en we beseffen dat klimaatmaatregelen dringender zijn dan ooit. Ook de ellende van oorlogen, vooral voor kinderen die hun thuis en toekomst verliezen, raakt ons diep. Deze mondiale uitdagingen raken ons ook lokaal. Als PvdA en GroenLinks voelen we de plicht om bij te dragen aan oplossingen. In

		Aalsmeer kunnen en moeten we ons steentje bijdragen door duurzaamheid te bevorderen, zorg toegankelijk te maken, betaalbare huisvesting te realiseren en te zorgen voor een leefbare omgeving, zonder of met minder overlast van Schiphol. We willen een sociale en rechtvaardige samenleving waarin iedereen steun en kansen krijgt. Samen met de gemeenteraad, het college en alle Aalsmeerders willen we bouwen aan een Aalsmeer waarin iedereen zich thuis voelt en waarin we verantwoordelijkheid nemen voor onze gemeenschap en de wereld. Vandaag presenteren PvdA Aalsmeer en GroenLinks Aalsmeer gezamenlijk onze algemene beschouwing. We hebben ervoor gekozen om de krachten zoveel mogelijk te bundelen, omdat we geloven dat we samen het beste voor Aalsmeer kunnen bereiken. Onze partijen delen niet alleen een visie op duurzaamheid, sociale rechtvaardigheid en zorg, maar vooral een diepe betrokkenheid bij de toekomst van onze gemeente en haar inwoners. Door deze samenwerking tonen wij aan dat wij boven partijbelangen uitstijgen om het gezamenlijk belang van Aalsmeer voorop te stellen. De heer Buisma zal het tweede deel van deze bijdrage op zich nemen en ik zal het eerste deel voor mijn rekening nemen. Op deze manier spreken we als één stem met de vastberadenheid en overtuiging dat we samen met de raad, het college en vooral de inwoners Aalsmeer sterker, groener en rechtvaardiger kunnen maken. Dan ga ik kort in op een aantal programma's uit de begroting. Het eerste is het sociale domein. Aalsmeer sterker. De zorg in Aalsmeer verdient meer betrokkenheid van de raad, zeker omdat dit zo'n beetje een derde van onze begroting omvat. We merken echter dat we als raad onvoldoende specialistische kennis hebben om de complexe uitdagingen in de zorg goed te begrijpen. Vraagstukken rond jeugdzorg, Wmo en ouderenondersteuning vragen om een beter toegeruste raad. Daarom pleiten we voor meer deskundige raadsbetrokkenheid op dit belangrijke beleidsterrein. Net zoals we bijvoorbeeld bijpraatsessies over jeugdzorg hebben, kunnen we dat ook doen voor ouderenzorg en thuiszorg. Daarnaast willen we graag het belang benadrukken van preventieve zorg, vooral in de jeugdzorg. Onze fracties willen een toegankelijk zorgsysteem waarin inwoners zonder barrières ondersteuning kunnen vinden. Op de gemeentelijke website is informatie vaak moeilijk te vinden, zeker voor mensen die digitaal minder vaardig zijn. Daarom hebben wij eerder gepleit voor een eenvoudig en begrijpelijk boekje met een overzicht van alle regelingen of een andere oplossing. Zulke preventieve initiatieven helpen ons om te werken aan een rechtvaardig en toekomstgericht zorgstelsel. Vandaag dienen wij de motie jeugdzorg in. Het beperken van lichte zorg, bemoeilijkt de toegang voor kwetsbare jongeren en kan leiden tot zwaardere zorgvragen op lange termijn. Met deze motie roepen we het college op om eerst met de raad in gesprek te gaan over mogelijke alternatieven, zodat we kinderen en jongeren die onze steun het hardst nodig hebben, kunnen blijven helpen. Aalsmeer sterker. Dan het programma economie en duurzaamheid. Aalsmeer groener. Voorzitter, de klimaatuitdaging is onmiskenbaar. We zien verwoestende gevolgen van extreme weersomstandigheden, zoals onlangs in Valencia en in Florida. Het is alsof de wetenschap ons vergeten heeft te waarschuwen, terwijl dit wel zo is op dit moment. We kunnen het ons niet veroorloven om deze signalen te negeren. Na de watersnoodramp van '53 kwam Nederland met het Deltaplan. Zo'n urgente aanpak is nu nodig voor de klimaatcrisis en de verduurzaming van onze gemeente. We complimenteren het college voor de aparte paragraaf duurzaamheid in de begroting, een wens die we vorig jaar al uitspraken. Maar we vragen meer. We vragen een duurzaamheidsplan met duidelijke doelen voor vergroening, hernieuwbare energie en klimaatadaptatie en dat bewoners financieel en praktisch ondersteunt bij verduurzaming. Iedereen moet mee kunnen doen; duurzaamheid moet toegankelijk zijn voor iedereen. We vragen het college hoe het deze uitdagingen wil oppakken, want in de begroting vinden we op dit gebied heel weinig plannen. In het masterplan energie, een prachtig voorbeeld van burgerparticipatie, lijkt windenergie een onmisbare schakel. Het coalitieakkoord wil echter geen windenergie. Hoe gaan we om met de uitslag van deze participatie? We moeten serieus kijken naar alle opties om onze duurzaamheidsdoel-stellingen te bekijken. Aalsmeer groener. Dan de openbare ruimte, Aalsmeer sterker, groener en rechtvaardiger. Begin met Schiphol. Onze leefomgeving staat onder druk door de overlast van Schiphol en een gebrek aan kwalitatief groen in onze wijken. Aalsmeer wordt zwaar gehinderd door vier start- en landingsbanen, wat leidt tot geluidsoverlast, luchtvervuiling en drukte. Het is cruciaal voor de gezondheid en het woonplezier van onze inwoners dat deze overlast wordt aangepakt. Daarom roepen we met het amendement dat ik indien namens de Commissie Luchtvaartzaken en de motie Schiphol op tot een bedrag van 100.000 euro en daarbovenop een welwillende kijk op eventueel meer benodigd geld, zodat de Commissie

Luchtvaartzaken snel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen rondom Schiphol. We willen de leefomgeving van onze inwoners beschermen tegen de schadelijke effecten van de luchtvaart en we moeten daartegen daadkrachtig optreden. Groenonderhoud. Daarnaast is er ontevredenheid over het groenonderhoud in onze gemeente. Dit is een uitdaging voor het college. Daarom dienen wij de motie groenbeheer in om de kwaliteit van het groenonderhoud te verbeteren. Er zijn signalen dat het huidige groenonderhoud, uitgevoerd door Meerlanden, niet voldoet aan de wensen van onze inwoners. Deze motie roept op tot een onderzoek naar de uitvoering door Meerlanden en het opdrachtgeverschap van de gemeente. Is het probleem de uitvoering of het opdrachtgeverschap? Een gezonde en groene leefomgeving is noodzakelijk voor een investering in ons collectieve welzijn. Dan mijn laatste stukje: verkeer en vervoer. We maken ons grote zorgen over de verkeersveiligheid in Aalsmeer, vooral voor fietsers en ander langzaam verkeer. De aanwezigheid van vrachtverkeer in woonwijken, het gebrek aan handhaving op snelheid, de gevaarlijke situatie rondom de rotondes aan de N196 en de slechte staat van veel fietspaden vormen serieuze knelpunten. Als de VVD oproept om meer te fietsen, snap ik dat, maar dan moeten we wel wat aan de fietspaden doen. Deze problemen hebben niet alleen impact op de leefbaarheid, maar vergroten ook het risico voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Tijdens de behandeling van het verkeersplan Aalsmeer zullen wij terugkomen op oplossingen om deze problemen structureel aan te pakken en de veiligheid voor alle inwoners te verbeteren. Aalsmeer sterker, groener en rechtvaardiger. Dan via u, voorzitter, zal de heer Buisma nu verder gaan.
De voorzitter: Hartelijk dank. De heer Buisma, aan u het woord om het over te nemen.
De heer Van Willegen: Voorzitter?
De voorzitter: De heer Van Willegen, u heeft nog een verduidelijkingsvraag aan de heer Buisma?
De heer Van Willegen: het is meer een verduidelijkingsvraag aan de voorzitter. Als het een gezamenlijke inbreng is van de PvdA en GroenLinks, is het dan in totaal acht minuten of gaan ze dan twee keer acht minuten krijgen? Is het toch twee keer apart?
De voorzitter: Dit is natuurlijk een heel gemene vraag. Het is even zoeken. Ik wou al de opmerking maken: de heer Fransen, u gaat over uw tijd heen, u teert in op de heer Buisma. Maar ja, we hebben twee partijen in de raad en daarbij hebben ze allebei acht minuten. We zien het, ze zoeken verbinding bij elkaar, dat is natuurlijk hartstikke mooi om te zien. Ik denk dat we vooral kijken richting de verkiezingen wat dat gaat betekenen. Dus uw opmerking geven we zo door. De heer Buisma, uw acht minuten gaan in.

De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Vrede. Als ieder van ons nou eens vrede wou, begon bij zichzelf en niet bij een ander, en niet altijd zei: ik ben zo gewond en niet altijd zei: ik ben zo verzwakt en niet altijd zei: ik moet vechten tot de dood. Als ieder van ons nou eens aardig deed tegen de mens die toevallig langskomt of tegen de mens met wie je leeft. Gewoon, zonder te denken, zomaar voor niets. Als ieder van ons nou eens luisterde naar wat een ander te zeggen had, dan was er vrede, dan kwam er vrede en dan was er eigenlijk vrede. Voorzitter, mijn voorganger van GroenLinks heeft achter elkaar Aalsmeer genoemd en ik ben hier om te vertellen dat het ook namens Kudelstaart is. Dat is belangrijk. Onderwijs en ontplooiing. Aalsmeer sterker. Wij zijn blij met het plan voor een nieuw integraal kindcentrum en het versterken van kansen voor alle kinderen in Aalsmeer en Kudelstaart. Dit is een belangrijke stap om ongelijkheid te verminderen en gelijke kansen te bevorderen. Toch zien we een tekort aan niet-sportgerelateerde voorzieningen voor jongeren. Dat is een uitdaging in heel Aalsmeer. Voor jongeren die niet geïnteresseerd zijn in sport, moet de gemeente investeren. In sociale initiatieven, veilige ontmoetingsplekken en educatieve programma's. Zo kunnen jongeren zich verbonden voelen en zich positief ontwikkelen in Aalsmeer. Daarnaast dreigt de overheid de btw te verhogen op sport, boeken en cultuur. Wat zou het kosten, voorzitter, als wij als gemeente deze verhoging voor onze inwoners zouden opvangen? Verder merken we op dat in de bibliotheekvisie staat dat vanaf 2026 het geld voor de nieuwe bibliotheekbus in Kudelstaart op is. Waarom is dit niet gewoon in de begroting opgenomen? Wij vinden de voorziening dusdanig belangrijk dat we het op prijs zouden stellen dat dit ook na 2026 beschikbaar is. En voorzitter, ruimtelijke ontwikkeling, Aalsmeer rechtvaardiger. Voorzitter, onze fracties waarderen de ambitie van de gemeente om strategische grondaankopen te doen en zo actieve gebiedsontwikkeling mogelijk te maken in Aalsmeer. Dit biedt kansen voor betaalbare woningen, groen en maatschappelijke voorzieningen. Een actieve grondpolitiek stelt ons in staat

om echt actief regie te voeren over de ruimtelijke ontwikkeling in Aalsmeer. We willen niet alleen reageren op de markt, maar ook proactief kunnen sturen om zo een duurzame invulling van de schaarse ruimte te kunnen vinden. Toch vinden we echt principieel dat het budgetrecht van grondaankopen bij de raad moet liggen. Daarom dienen wij dan ook het amendement grondaankoop in, om de betrokkenheid van de raad bij strategische aankopen te versterken en de ontwikkeling in lijn te houden met onze visie voor de toekomst. Daarnaast, voorzitter, u ziet een plaatje hier op de camera's, is er een dringende vraag naar betaalbare huisvesting. Voor arbeidsmigranten rolt dit college de rode loper uit, maar voor onze eigen inwoners toont dit college weinig moed. Het is uit balans. Toon moed en lef voor starters, toon moed en lef voor jongeren, en toon moed en lef voor ouderen. Denk eraan om bijvoorbeeld leegstaande bedrijfspanden te herbestemmen naar woonruimte. Dit zorgt voor snel aangepaste huisvesting. Wij hebben dit keer een andere foto meegenomen, want de heer Winkels van het CDA sprak ons aan over hoe dat er vorige keer uitzag. Dus dit keer hebben we er ook een vlieger aan toegevoegd. Het is gewoon om even een beetje op te leuken. Het is echt een idee om te kijken van, nou, we hebben ongelooflijke ruimte hier in Aalsmeer wat leeg staat, meer dan 40.000 vierkante meter bedrijfsgebouw staat leeg op het moment. Daar kunnen we dus wat mee doen. Creëer dus tijdelijke woonruimte op plekken die nu ongebruikt zijn, zoals de leegstaande bedrijfspanden. Dit biedt starters, jongeren en ouderen direct toegang tot betaalbare woningen en voorkomt dat de waardevolle ruimte ongebruikt blijft. Verder komen we inhoudelijk terug op al dit soort punten bij de huisvestingsverordening, die volgende week op de agenda staat. Bestuur en veiligheid, Aalsmeer sterker, groener en rechtvaardiger. Tot slot, voorzitter, moeten we Aalsmeer niet alleen open en transparant besturen, maar ook toegankelijk maken voor onze inwoners. Met de motie gastvrij Aalsmeer vragen we om een toegankelijk en gastvrij gemeentehuis waar inwoners zonder telefonische afspraak kunnen binnenlopen en waar bodes weer in dienst van de gemeente komen om een betrokken, servicegerichte omgeving te bieden. We willen dat ons gemeentehuis een plek is waar alle Aalsmeerders zich welkom voelen en waar drempels worden verlaagd om de gemeente te bezoeken. Voorzitter, de toekomst van Aalsmeer ligt in onze handen. Laten we vandaag kiezen voor een groen, sociaal en rechtvaardig Aalsmeer waar iedere inwoner zich gehoord en gesteund voelt. Samen met de gemeenteraad en het college willen we bouwen aan een leefbare en duurzame gemeenschap. Met deze moties en amendementen roepen wij op tot actie voor een sterker Aalsmeer. Laten we de kans grijpen om samen met onze inwoners een toekomstbestendig Aalsmeer te maken. Aalsmeer moet sterker, moet groener en moet rechtvaardiger. Voorzitter, ik dank u voor uw aandacht.
De voorzitter: We hadden nog een interruptie. Het was even moeilijk om een plek te vinden in uw betoog om de interruptie te plaatsen. De heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Dan maak ik meteen van de gelegenheid gebruik om twee vragen te stellen, met uw goedkeuren. De eerste vraag gaat eigenlijk over de Partij van de Arbeid en GroenLinks, de combinatie, die vraagt hier waarom de bibliotheek in 2026 niet verder begroot is. Maar lijkt het de heer Buisma en de heer Fransen niet verstandiger om de bibliotheekbus eerst te laten rijden tot 2026, of in ieder geval 2025, om te kijken of het wel een succes is? Om dan nu al te gaan zeggen dat er begroting moet worden gemaakt voor die tijd, is het niet verstandig om even af te wachten hoe de bus gaat functioneren in Kudelstaart?
De voorzitter: De tweede vraag.
De heer Van Willegen: De tweede vraag is: bij de eerste foto heeft de heer Buisma, de Partij van de Arbeid, in dit geval, wel enig idee dat er ook LIB-zones bestaan?
De voorzitter: Twee vragen, de heer Buisma.
De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Dan begin ik even met de laatste. Dank voor de vraag, de heer Van Willegen. Jazeker, daar hebben we net ook een besluit genomen om een hotelfunctie voor arbeidsmigranten neer te zetten, binnen die LIB-zone. Dus kennelijk zijn die LIB-zones wel een beetje vloeibaar als we daar met andere huisvesting omgaan. Wat betreft de bibliotheekbus, waarom we daar een punt van maken? Omdat die beschreven staat van na 2026 komen wij naar uw raad om meer geld te vragen als dat nodig is. Dat zinnetje, dat roept op van ja, een beetje dan hom of kuit. Of we gaan voor een bibliotheek in Kudelstaart, prima, daar zijn er meteen voor, maar het vraagteken en het beetje openhouden in de begroting vinden wij ingewikkeld. Dus als u een keuze maakt, maak hem dan en wees helder. Zeg nou, we doen dit tot 2026 en daarna gaan we kijken. Ook goed.
De voorzitter: Een duidelijk antwoord, de heer Van Willegen.

De heer Van Willegen: Zeker, voorzitter. Ik heb net begrepen dat ik daar verder niet op mag reageren, dus mijn vragen zijn genoeg en ik ga reageren straks in de andere termijn. Dank u wel.
De voorzitter: Keurig. Daar kunnen we allemaal een voorbeeld aan nemen. De heer Buisma, hartelijk dank. Keurig, u heeft het heel goed gedaan. Ja, ik ga ervan uit dat de PvdA alle moties en de amenderingen steunt, overigens. Dan gaan wij in de eerste termijn naar FlorAalsmeer voor de laatste beschouwing. Mevrouw Keessen, aan u het woord.

Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. Ja, laat ik nou toch denken, door te kijken naar de agenda, dat wij niet de laatsten waren die ons betoog mochten houden. Wij zagen toch echt PvdA als laatste staan, dus eigenlijk vinden we dat PvdA en GroenLinks vals hebben gespeeld. Want jullie zijn nog steeds niet samen, jullie zijn nog steeds apart.
De voorzitter: U heeft helemaal gelijk. Ik heb me helemaal onder tuin laten leiden hier. Nou goed. Maar de heer Fransen kwam tussendoor nog even vragen of dat mogelijk was in het betoog, daar had ik u even over moeten informeren. Mijn excuses.
Mevrouw Keessen: Excuses aanvaard. Ik dacht nog heel even dat het was omdat wij sinds juni dit jaar een officiële partij zijn, waar we natuurlijk heel trots op zijn, en niet meer de laatste zijn. Maar goed, we willen best wel hekkensluiter zijn hoor, geen probleem. Voorzitter, het is voor ons een gewoonte om terug te kijken naar de begrotingsbehandeling van een jaar terug. Natuurlijk lezen we de begroting zelf, maar we vinden het altijd leuk om even terug te kijken ter inspiratie. Ook dit jaar heb ik dat uiteraard gedaan. Na die terugblik op de begrotingsraad van november 2023 trof het mij dat bijvoorbeeld het CDA worstelde met hoe de cijfers te lezen, de VVD alles oké vond en D66 uitkeek naar nota's die nog zullen verschijnen. En wij van FlorAalsmeer hebben die avond opnieuw aangedrongen op een duidelijke toekomstvisie voor Aalsmeer en Kudelstaart. Een breed gedragen en langetermijnperspectief dat de richting van onze gemeente uitzet voor de komende vijftien tot twintig jaar. Een visie geeft inzicht in essentiële zaken. Hoe zien we onze gemeente groeien? Hoeveel ruimte is er voor bedrijven zonder dat de leefbaarheid van onze dorpen onder druk komt te staan? Hoe willen we jongeren hier houden en hoe zorgen we voor een prettig leven voor onze ouderen? We staan voor grote uitdagingen, zoals de vergrijzing en de toenemende druk op de zorg, maar ook het grote tekort aan woningen voor starters en ouderen en de steeds meer oprukkende bedrijfsbebouwing tussen de woningen. Daar hebben we niet alleen een beeld voor nodig, maar ook, en nog belangrijker, een doel om naartoe te werken. Een toekomstbeeld dat ons inspireert en helpt bij het nemen van weloverwogen besluiten, nu en in de toekomst. Ik voorspel dat het college straks zal verwijzen naar de omgevingsvisie, maar laten wij duidelijk zijn, dat is niet de visie die wij voor ogen hebben. De omgevingsvisie biedt vooral kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals te lezen valt op de website van de gemeente, maar het schetst niet de identiteit die wij willen dat Aalsmeer en Kudelstaart ontwikkelen. Het toont geen helder toekomstbeeld en geen stip op de horizon. Wat we wel zien, zijn gemiste deadlines en vooruitgeschoven besluiten. Zo wachten we nog steeds op de gebiedsvisie van Kudelstaart, Schinkelpolder, de evenementen-nota en recent hoorden we dat het verkeerscirculatieplan pas in maart 2025 op de agenda staat. De woonvisie behandelen we volgende week, maar wanneer we de uitvoeringsagenda kunnen verwachten, blijft nog onduidelijk. Intussen tikt de klok door en bevinden we ons al over de helft van deze raadsperiode. De uitvoering van voornoemde onderwerpen schuiven door naar de volgende raadsperiode. Dit zou acceptabel zijn mits we een consistent en inspirerend toekomstbeeld hebben als basis, een doel dat onze acties over meerdere raadsperiodes richting geeft, ongeacht politieke wisselingen. Helaas ontbreekt dat, in onze ogen, zo onontbeerlijke doel voor Aalsmeer en Kudelstaart. Daarnaast maakt FlorAalsmeer zich zorgen over de plannen om op de zorg en dienstverlening aan onze inwoners te bezuinigen. Voor FlorAalsmeer is dit een duidelijke rode lijn. Stel dat Aalsmeer een bedrijf zou zijn, dan zou de overhead worden aangepakt, niet de cruciale zorg waarop onze gemeenschap de komende jaren alleen maar meer een beroep zal doen. Wij staan ervoor dat deze essentiële zorg gewaarborgd blijft, voor onze jongeren, maar zeker ook voor onze ouderen. Verder baart het ons zorgen dat het college zonder voorafgaand raadsvoorstel de bevoegdheid wil verkrijgen voor strategische aankopen. Dit behoort via een apart raadsvoorstel aan ons, de raad, te worden voorgelegd. Althans, zo denken wij erover. Onder andere om die reden zijn wij mede-indieners van het amendement dat hier kritisch naar kijkt. Voorzitter, het is goed dat de begroting sluitend is. Daar kunnen we allemaal blij mee zijn. En namens onze fractie wil ik bij dezen mijn waardering uitspreken voor

het vele werk dat in deze begroting is gestoken en dank ook voor het beantwoorden van onze nagekomen vraag. Met het verwachte ravijnjaar in het vooruitzicht, hopen we dat er geen grote tegenvallers komen en dat gezond en zakelijk inzicht de gemeente financieel stabiel houdt. Zo bouwen we aan een toekomst waarin alle inwoners, jong en oud, in een op elk gebied leefbaar Aalsmeer en Kudelstaart kunnen blijven wonen. Als mede-indiener van het amendement en de moties hebben wij geen verdere opmerkingen over die stukken. Dank u wel.
De voorzitter: Hartelijk dank voor uw bijdrage. Wij zijn daarmee aan het einde gekomen van de eerste termijn van u als raad, doen we keurig. Ik stel voor om wel even twintig minuten te schorsen. We hebben zo meteen ook nog een versnapering die zo binnenkomt. Dus laten we met elkaar afspreken dat wij om tien uur proberen te vervolgen met elkaar hier. We schorsen de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: We heropenen de vergadering. Ik zie dat we nog niet helemaal compleet zijn. Ik vraag heel even aan de bode om te kijken waar het resterende deel van de raad nog is. Dus laten we nog even schorsen tot de andere partijen ook aanwezig zijn, dat iemand ze even gaat ophalen? We schorsen nog even voor 2 minuten.
De voorzitter: Dan heropenen we nu echt de vergadering. We zijn compleet en zijn aangekomen bij de beantwoording in eerste termijn door het college. Dat doen we op volgorde van de portefeuillehouder financiën, daarna wethouder Kabout, wethouder Kikkert en dan zal ik als burgemeester ook nog een aantal zaken voor mijn rekening nemen. Daartoe zal de heer Van Willegen de vergadering even overnemen als voorzitter. Maar de verwachting is dat mijn bijdrage niet heel erg uitgebreid is, dus met uw goedkeuring doen we de shift van de ambtsketen even niet, tenzij het echt pittig lijkt te gaan worden. Dan doen we die handeling alsnog. Precies. Maar het woord is eerst aan de portefeuillehouder financiën, wethouder Spaargaren.

Wethouder Spaargaren: Voorzitter, dank u wel. Allereerst wil ik u bedanken voor de complimenten die u heeft gegeven voor de stukken, waar weer heel veel moeite in is gestoken. Die complimenten geef ik graag door, via de voorzitter, aan de ambtelijke organisatie. U noemde af en toe ook nog het college en ondergetekende, maar het zijn met name de ambtenaren die het meeste werk hebben verricht. Dus die complimenten geef ik graag door. Er zijn ook vanavond weer heel veel ambtenaren aanwezig en ook thuis weet ik dat er velen meeluisteren en meekijken. Dus bij dezen zijn ze ook meteen daar waar het hoort, dus dank. U mag roffelen, hoor. Dan een aantal vragen en ik zal ook even ingaan op één motie. De rest zal beantwoord worden door mijn collega's. Ik ga even kijken welke vragen mijn portefeuilles betreffen. Even kijken, VVD heeft zorgen over te hoge lasten. Ja, die heeft u. Nou, u weet, wij als gemeente staan voor behoorlijke financiële uitdagingen, maar u heeft ook gezien hoe wij zijn omgegaan met de tarieven en de OZB, misschien als belangrijkste te noemen. Nou, dat hebben ... Een inflatiecorrectie hebben wij die verhoogd en niet meer dan dat. Nou, iets meer, de hondenbelasting, die hebben we afgeschaft. Ik zie een duim uit de CDA-hoek en dat is iets bijgeplust bij de OZB. Maar goed, die zorgen delen wij natuurlijk, want ja, wij hebben te maken met die financiële uitdagingen en tegelijkertijd ook heel veel grote uitgaven voor belangrijke voorzieningen waarvoor we staan. Dus we proberen, dat is de grootste puzzel, daar de juiste balans in te vinden, samen met u. Dan noemt u ook nog de verkeersborden en daar haakt het CDA ook op aan. Ja, ik heb dat ook een keer gelezen, dat Aalsmeer vrij hoog staat qua verkeersbordendichtheid, daar ben ik ook portefeuillehouder voor. Nou fiets ik intussen aardig een tijdje door deze mooie gemeente, inclusief Kudelstaart natuurlijk. Maar ik heb wel moeite om even de borden aan te wijzen waarvan ik denk: laat die maar even weg. Ik heb zelfs een rotonde waar ik tien borden bij zou willen plaatsen. Dus ja, eigenlijk ga ik hier een open oproep doen om uw hulp. Als u zegt dat er borden zijn die echt weg kunnen, dan hoor ik dat heel graag. Ik weet niet wat ik nu over mezelf afroep ...
De voorzitter: In ieder geval een interruptie van de heer Winkels.
De heer Winkels: Voorzitter, ik weet er eentje van u, rechts heeft voorrang.
Wethouder Spaargaren: Dat bord staat toevallig bij mijn huis, dat vind ik een heel mooi bord. Maar goed, u heeft mijn oproep gehoord. Ik ga wel zien wat voor effecten dat gaat geven. En

		die oproep is ook aan onze inwoners. Dus graag de mail via het secretariaat, dan wordt het daar opgeplust. Dit had ik niet moeten vragen, maar goed, we gaan het proberen. Dan een vraag van Absoluut Aalsmeer over de ESA. U noemde ook De Oude Veiling, ja. Dat wordt met name behandeld tijdens de auditcommissie. We gaan ernaar streven om dat in januari weer plaats te laten vinden en dat ook weer op de agenda te krijgen. Dat is nog niet een keiharde toezegging, maar we gaan ernaar streven. Van de heer Fransen, GroenLinks. Ik had ook inderdaad daar complimenten gehoord, maar alleen voor de paragraaf duurzaamheid. Ik mag hopen en lezen dat dit ook voor de rest van de programmabegroting zo mag doorgeven. Dat is een retorische vraag. Dank u wel. Voorzitter, dat waren, denk ik, even de vragen van mijn kant. De voorzitter: Dan gaan we door naar wethouder Kabout. Wethouder Kabout: Dank u wel, voorzitter. Als eerste geef ik graag een reactie op de motie over de jeugdzorg. Wat het college betreft, is die niet uitvoerbaar, omdat hij van verkeerde aannames uitgaat die eigenlijk niet stroken met het beleid en de verkeerde interpretatie daarvan geven. We hebben wel veel waardering voor de motie, want daar spreekt een grote betrokkenheid van u uit bij onze jeugdigen, bij onze kinderen. Ook de zorg die u heeft van, als je bepaalde zorg niet gaat verlenen, kan dat ook weer allerlei negatieve consequenties hebben. Dus de achterliggende zorg kunnen wij heel erg begrijpen en we hebben ook waardering voor dat u dat zo uit. Maar ik zou graag willen toelichten waarom, wat ons betreft, uw zorgen niet nodig zijn en dat wij als college juist binnen het door de raad vastgestelde beleid handelen. Even kijken. In de eerste plaats wekt uw motie de indruk dat wij minder gaan doen of niet veel gaan doen aan preventie. Dat is niet het geval. We hebben bijvoorbeeld jeugdhulpverleners op het basisonderwijs, we hebben schoolmaatschappelijk werk op het voortgezet onderwijs. We hebben praktijkondersteuners bij de huisarts. De heer Koster wees ook nogmaals op het belang daarvan. Dus dat zijn allemaal zaken, het jongerenwerk wat we hebben, dat zijn allemaal zaken die we allemaal doen. Even kijken. Als we dan kijken naar het aantal jongeren dat jeugdhulp ontvangt, dat blijft maar groeien en dat is een toenemend probleem inmiddels. De voorzitter: Wethouder, ik denk, voordat u verder gaat met uw betoog, een interruptie van de heer Fransen. De heer Fransen: Dank u wel. Ja, we zijn aangeslagen op uw eigen opmerking tijdens die presentatie hier: we gaan vaker nee verkopen. Wij hebben die opmerking van u, gedaan tijdens die presentatie in de commissie, geïnterpreteerd zoals we hem geïnterpreteerd hebben. Als u nu zegt: dat heb je verkeerd geïnterpreteerd, dat kan en ik hoop dat dat ook zo is, dan ben ik wel even benieuwd naar wat u heeft bedoeld met uw uitspraak: we gaan vaker nee verkopen. Want dat hebben wij gezien als een beleidswijziging. De voorzitter: De wethouder. Wethouder Kabout: Dat heb ik heel goed gehoord en daar luister ik ook naar. Ik was bezig om dat uit te leggen, dus ik ga daar graag nog even mee verder, want ik kom daar zeker op. Kijk, het is namelijk zo dat in Aalsmeer, op dit moment krijgt bijna vijftien procent van al onze jeugdigen enige vorm van jeugdhulp. Dat is gewoon een onhoudbaar percentage en dat gaat dus zeker niet alleen om de meest kwetsbare kinderen. Sterker nog, dat is ook het probleem waar we iedere keer tegenaan lopen dat juist de kinderen die in de meest schrijnende situaties zitten, met geweld een onveilige situatie, dat uitgerekend daar, voor de zware hulp die daarvoor nodig is, de wachtlijsten het grootst zijn. Dat is iets wat echt een groot maatschappelijk probleem is. En alleen al uit zo'n cijfer blijkt juist dat we heel veel al doen, ook voor de kinderen die in minder schrijnende omstandigheden zitten. Verder is het zo dat ... U heeft het er over dat we hebben gezegd dat we meer nee moeten gaan verkopen, dat klopt. Ik begrijp ook, de heer Koster gaf ook zojuist aan dat ook wat betreft Absoluut Aalsmeer dat volledig terecht is. Dat is allemaal de wijze waarop wij als gemeente onze verantwoordelijkheid moeten nemen voor de jeugdzorg. Er is ook onder de wet ... U heeft het zelf in uw motie over autonomie van zorgprofessionals. Dat klopt, de zorgprofessionals hebben zelf een grote verantwoordelijkheid om te analyseren wat nodig is en hulp te verlenen. Dat klopt, maar het is ook zo dat de gemeente zelf een cruciale rol heeft, ook op basis van de wet, om voor alle kinderen en voor de gemeenschap als geheel zorgvuldig met de middelen om te gaan en die zo goed en gericht mogelijk in te zetten op degenen die dat het meest nodig hebben. Dat is ook precies wat in de nota sociaal domein, wat het college betreft, duidelijk is verwoord. Wat u ook toen destijds zelfs als hamerstuk heeft goedgekeurd. Dat voeren wij uit. Op het moment dat wij zien dat er meer

verwijzingen plaatsvinden, ook voor kinderen die lichtere vormen van hulp, dan vinden wij het wel degelijk onze verantwoordelijkheid om daar vanuit het college op te sturen dat in dat soort hulpvragen ook terughoudender verwezen wordt. Dat is niet altijd dat het een nee is in de zin van dat we helemaal niets doen, dat kan ook zijn dat er minder langdurig wordt ingezet of dat er bijvoorbeeld in plaats van dure individuele trajecten groepsgewijze hulp wordt verleend. Dus zo moet u dat zien. Daarnaast zou ik er ook nog graag op willen wijzen dat we als college en u als raad, als het goed is, ook extra geld gaan uitgeven aan jeugdhulp. In het raadsvoorstel dat hier vanavond voorligt over de septembercirculaire staat dat we maar liefst bijna een miljoen euro extra bij gaan ramen, dus er nog bij gaan doen ten opzichte van wat u eerder in de kadernota heeft aangegeven. Dus ook voor de beeldvorming: het is niet zo dat wij gaan beknibbelen en minder geld gaan uitgeven met allerlei nadelige consequenties. We gaan juist nog meer geld uitgeven. Dat is ook wat voorligt in het raadsvoorstel voor de septembercirculaire en dat is daar ook uitgelegd. Als u het dan niet mee eens bent, dan is dit ook de plek waar u die discussie kunt voeren als raad om daar al dan niet mee in te stemmen. Dus ook wat dat betreft, wordt de raad wel degelijk op de juiste wijze hierin betrokken wat het college betreft.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: Kan ik dan concluderen dat u zegt dat er helemaal geen beleidswijziging is? En het feit dat we als college gezegd hebben dat we vaker nee gaan verkopen, noemt u dus geen beleidswijziging? En de vervolgvraag daarop is: op het moment dat het college vaker nee gaat verkopen bij een hulpvraag, gaat het college dan niet op de stoel van hulpverlening zitten?
De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kabout: Dank u wel. Goed dat u dit zo scherp stelt. Dat klopt. Wij vinden dat er geen sprake is van een beleidswijziging. Wij voeren precies uit wat in de nota sociaal domein is vastgesteld. Wij gaan niet op de stoel van de hulpverlener zitten. Wij gaan niet als college alle individuele hulpvragen zelf beoordelen. Wij gaan niet zelf met kinderen en ouders in gesprek. Wij gaan niet zelf bepalen wat voor type hulp een individueel kind of een individueel gezin toegewezen krijgt. We hebben wel een verantwoordelijkheid voor de houdbaarheid van het stelsel als geheel. Daar hebben wij als overheid, en dat geldt voor de gemeenteraad, dat geldt voor het college, dat geldt voor onze regering, als overheid als geheel hebben wij een grote verantwoordelijkheid om de middelen, de beperkte middelen, of het nou om geld gaat of om de mensen, gewoon de mensen, die moeten worden ingezet om het werk ook allemaal te doen, efficiënt in te zetten. Dat is een woord wat natuurlijk niet goed klinkt als het om mensen gaat, maar we moeten nou eenmaal dat zorgvuldig inzetten zodat het geld op de plek terechtkomt, en de menselijke inzet die daaraan verbonden is, bij de kinderen die dat het hardst nodig hebben. Dat is puur daar gewoon een invulling van. Dat is een invulling van een verantwoordelijkheid die wij hebben, en dat doen we binnen de kaders die u geeft en ook de kaders die landelijk hiervoor gelden, naast de Jeugdwet ook de hervormingsagenda.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: Dan nog een laatste vraag, denk ik. Als u dan gezegd heeft: we gaan vaker nee verkopen, presentatie, ik dacht dat begin oktober was. Dat weet ik niet meer helemaal zeker. Wat heeft dan gemaakt dat u dat gezegd heeft als dat gewoon het bestaande beleid was? U vond het nodig om dat te zeggen, terwijl u zegt: we voeren gewoon het beleid uit wat we eerder hebben vastgesteld. Dus ik zoek even naar, wat is de zwaarte van die opmerking geweest: we gaan vaker nee zeggen? Kunt u daar bijvoorbeeld getallen aan hangen van we zeggen nu tegen drie procent van de aanvragen nee, dat gaat tien procent worden of wat dan ook? Wat betekent dat dan, die uitspraak van u?
De voorzitter: De wethouder, tot slot.
Wethouder Kabout: Ik ben eerlijk gezegd heel blij met deze scherpe vragen, want dit is een heel belangrijk onderwerp. Het is precies waar ik veel mee bezig ben en ik vind deze vraag heel terecht. Laat ik het antwoord daarop geven. Wat geeft de aanleiding er toe? Nou, heel simpel. We hebben in de commissie waarin we u steeds meenemen met alle ontwikkelingen, hebben we u ook laten zien dat waar wij in 2021 een forse kostenstijging hebben gezien, dat we boven de acht miljoen uitkwamen, we eigenlijk zagen dat het in 2022 weer fors terugliep. Toen kwamen we op 6 en iets meer dan 6,5 miljoen uit, maar we hebben gezien dat de kosten in 2023 weer fors zijn gestegen, ruim boven de acht miljoen en dat we dit jaar tegen een flinke kostenstijging aankijken en dat we zelfs over de 9 miljoen heengaan. We hebben niet gezegd dat we meteen enorm gaan ingrijpen en allemaal dingen nu gaan doen. Sterker nog, ik heb er

		ook op gewezen dat we zelfs bij geraamd hebben. We hebben bijna een miljoen meerjarig erbij gedaan. Dat zijn ook dingen die met het ravijnjaar, met alle uitdagingen die we hebben, dat zijn zaken die heel hard ingrijpen op onze gemeentebegroting, geld wat we ook heel sterk nodig hebben voor allerlei andere zaken. Toch kiezen we ervoor dat te doen. Alleen de aanleiding is, wat u zegt: moeten we dan niet vaker nee verkopen? Ja, omdat wij zien dat het aantal kinderen en de lengte van trajecten gewoon weer fors aan het stijgen zijn. Wij vinden dat dat te hard gaat en dat dat dan te veel ten koste gaat van andere zaken en ook dat dan te veel mensen, want er is een tekort aan goede mensen om die hulp te kunnen geven, te veel gaat naar de kinderen, waarbij het met kortere en groepsgewijze ingrepen en ook meer de rol bij de ouders betrokken moet worden. Dat zien wij als onze verantwoordelijkheid. Dat zijn ook opdrachten die de Jeugdwet zelf ook aan ons als gemeente geeft. In de Jeugdwet zelf, van tien jaar geleden, is het heel nadrukkelijk gezegd dat de gemeente moet sterker kijken naar de eigen kracht van het gezin, van de omgeving, eigen verantwoordelijkheid, ouders et cetera, en doordat wij denken dat het nu de verkeerde kant op aan het uitslaan is, vinden wij dat wij als college en als gemeente daar onze verantwoordelijkheid in moeten nemen en daar dus op bijsturen. Dat is de aanleiding voor die opmerking. Daar wil ik het bij laten, voor wat betreft preadvies op de motie. Er waren nog een paar zaken ... De voorzitter: Nog even de heer Fransen, we hebben dit debatje uitgekauwd, misschien goed om in de tweede termijn daar nog op terug te komen. Of heeft u nog een aanvullende andere vraag? De heer Fransen: Ik had nog een vraag gesteld van kunt u er een getal aanhangen? De voorzitter: De wethouder. Wethouder Kabout: Ja, dat kan ik. Dat is het getal dat u in de begroting vaststelt. De heer Fransen: Dat is geld, dat is geen aantal. Dat is geen aantal keer nee zeggen. De voorzitter: Volgens mij is het antwoord daarop dat het percentage daar lastig over te communiceren is. Als ik kijk naar de wethouder. Wethouder Kabout: Kijk, daar ben ik ook op dat niveau met de mensen in gesprek. Ja, dat wij gewoon kijken van hoeveel mensen, hoeveel verwijzingen zijn er iedere maand, vanuit de gemeente en vanuit de huisartsen? Dan heb ik het dus niet over de Jeugdbescherming en met kinderen in een veiligheidssituatie of crisissituaties waarin we moeten ingrijpen. Dan heb ik het niet over die categorieën. Zo heb ik in de gesprekken met de ambtenaren van de afdeling daarover gesprekken van bij welk typen zorg zien we het toenemen en hoe we daarop gaan sturen, zodat we met ofwel minder snel verwijzen, eerst eigen kracht laten benutten of ook korter verwijzen en niet lang doorbehandelen, maar ook weer eerder de bal terugleggen bij het gezin om ze op eigen kracht dat te laten doen. Al dat soort zaken meer. Op die manier voeren we ook vanuit het college die gesprekken, ook met cijfers erbij, om ervoor te zorgen dat we binnen de begroting blijven, zoals u die afgeeft. Dank u wel. Dat waren nog een paar zaken. Absoluut Aalsmeer had het over het zwembad en de heer Koster gaf aan dat het de fractie Absoluut Aalsmeer dwarszit dat het college ervoor heeft gekozen om in de begroting een tweede scenario op te nemen en gaf, wat Absoluut Aalsmeer betreft de indruk dat er eigenlijk niet meer veel te kiezen valt. Nou, dat betreurt mij wel, want dat is zeker niet de intentie van het college. Wij hebben als college natuurlijk het rapport van het zwembad bestudeerd. Natuurlijk heb je dan als college een paar opties. Je kan het gewoon neerleggen bij de raad en zeggen: kiest u maar. Wij vonden dat als college niet de juiste route, wij vinden dat wij ook als college een eigen verantwoordelijkheid hebben en we hebben zelf ook een keuze gemaakt en een advies aan u gegeven. Dus hebben we niet gezegd van: nou, kiest u maar tussen deze scenario's, wij hebben gezegd: wij als college komen tot het advies om voor dit scenario te kiezen, maar we hebben u ook meerdere scenario's geschetst, zodat, wanneer het u niet bevalt, u ook voor een ander scenario kunt kiezen. Dat is de insteek geweest en het is dan puur de begrotingstechniek dat op het moment dat in de begroting worden altijd de laatste inzichten van het college vertaald in de begroting. Dat is meer de techniek zoals dat werkt. Maar ik zou nogmaals willen toevoegen, ik heb ook, we hebben hier eerder dit jaar ook de motie waar de heer Fransen de initiatiefnemer van was, hebben we met zijn allen omarmd, college en alle raadsfracties, en hebben wij ook het streven, volgens mij, met elkaar uitgesproken dat wij hier gaan proberen unaniem een heel mooi plan voor een zwembad met elkaar vast te stellen. Dat steun ik nog steeds van harte, dus dat zou ik toch graag nog even willen aangeven in reactie op die opmerking van Absoluut Aalsmeer over het zwembad. Ja, dan was er ook nog, daar kwam de

heer Koster, maar ook volgens mij nog GroenLinks en PvdA over btw. Eigenlijk, ondanks dat die vraag niet zo specifiek gesteld is, wil ik daar een toezegging op doen dat wij schriftelijk u nog een uitleg gaan geven over btw en sport. Want daar gaan heel veel verhalen over. Het is natuurlijk heel actueel nu ook met de voorgenomen btw-verhoging. Geldt dat ook voor sportverenigingen of alleen voor commerciële sport? Wat betekent dat voor zwembadkaartjes? Nou, allemaal, denk ik, heel relevante informatie ook voor u om te hebben. Dus bij dezen de toezegging dat we dat schriftelijk nog even voor u uiteen gaan zetten. Dan heb ik, denk ik, alle punten gehad die ... Oh nee, nog één ding. GroenLinks en PvdA noemden ook nog dat het goed zou zijn als er een duidelijk overzicht zou zijn van wat de gemeente allemaal te bieden heeft op het gebied van preventie. Daarvoor zou ik u erop willen wijzen dat we ook bij de nota sociaal domein de menukaart preventie hebben toegestuurd. Zo noemen wij die. Dat is eigenlijk een heel handig overzicht waarin helemaal is opgesomd, ook voor onze inwoners, wat er allemaal beschikbaar is. Dus daar zou ik graag nog een keer op wijzen. Maar als u signalen heeft van inwoners dat het moeilijk te vinden is of dat de vindbaarheid verbeterd kan worden, dan staan we natuurlijk altijd open voor suggesties. Dat was het, voorzitter. Dank u wel.
De voorzitter: Hartelijk dank. Wij gaan dan door naar de portefeuillehouder, de heer Kikkert. Aan u het woord.

Wethouder Kikkert: Laat ik beginnen gewoon in de volgorde waarop u uw inbreng heeft gemaakt. Dan begin ik met het CDA. U heeft een paar opmerkingen gemaakt en u heeft een vraag gesteld. De opmerkingen betreffen: u vindt de kunstkastjes heel mooi beschilderd. Dat vind ik ook. Het is creatief en erg inspirerend. Maar dat geldt natuurlijk voor alle kunst in de openbare ruimte en dat geldt ook voor de kunst die we aanbieden binnen gebouwen bij tentoonstellingen. Precies, het zijn de trafohuisjes en de nutshuisjes, daar hebben we het over. Vooral langs de Burgemeester Kasteleinweg zijn ze erg inspirerend. U maakt de opmerking: laten we, voor wat betreft de verduurzaming beginnen met isoleren. U heeft alle sessies bijgewoond, met betrekking tot masterplan energie en de rode draad door al die sessies was eigenlijk het appel: besparen, besparen en nog eens besparen. Dat is natuurlijk waar we op gaan inzetten en dat doen we trouwens natuurlijk al. We hebben vele sessies met inwoners, met VvE's en met organisaties om te komen tot verduurzaming van de panden, en altijd begint het met isoleren. U had een opmerking over de Aalsmeerpas, laten we die intensiveren. Daar zijn we op dit moment mee bezig. In ieder geval met een onderzoek om te kijken hoe we deze Aalsmeerpas nou beter beschikbaar kunnen stellen voor activiteiten die in Aalsmeer plaatsvinden. Want dat is, denk ik, wel een van de mooie dingen, dat je in Aalsmeer de activiteiten kunt bezoeken, ook voor de minima, en dat je daar dus een bijdrage aan levert. Dus dat zijn we aan het doen en daar komen we op terug bij u. Dan had u nog één vraag en die vraag was: is er een vrije inloop mogelijk in het gemeentehuis? Nee, dat is eigenlijk niet ... Laat daar gewoon kort en helder in zijn, dat is niet mogelijk. Want je weet natuurlijk niet wie binnenkomt en met welk vraagstuk. Als je dat zou doen, dan zou je eigenlijk alle thema vakambtenaren hier in het gemeentehuis moeten zetten. Die zitten er dan ook vaak voor niets en dat lijkt me niet handig. Het is nou juist heel dienstverlenend als je mensen op afspraak laat komen, want dan weet je waarvoor ze komen en dan kun je ze eigenlijk bij de afspraak al meteen gewoon verder helpen. Dat is eigenlijk het meest dienstverlenend zoals we dat kunnen doen. Dan ga ik naar de VVD. U had eigenlijk twee ...
De voorzitter: De heer Van Willegen, ik zie een interruptie. Ik zag de heer Buisma en ik dacht: daar komt de interruptie van vandaan, maar het was bij de heer Van Willegen.
Wethouder Kikkert: Dank u wel, voorzitter. Het is heel goed hoe de portefeuillehouder reageert en wij hebben hier en daar ook wat opmerkingen gemaakt waar wij eigenlijk min of meer ook nog wel een soort antwoord op verwachten. Misschien heb ik hem niet expliciet genoeg gesteld. In ieder geval blijkt dat ik in ieder geval opgelet heb bij de keren dat het masterplan energie is behandeld, want daar heb ik het goede eruit gehaald, begrijp ik van de portefeuillehouder. Maar wij hebben nog een vraag gesteld over de zichtbare zichtlocaties van planten en bomen. Ik weet niet of u daar nog iets over wilt zeggen. Het antwoord dat wij kregen op de schriftelijke vragen vonden wij nou niet zo heel bijzonder. Ik heb nog een paar vragen. Zal ik ze meteen allemaal zeggen of parkeren?
De voorzitter: Komt goed, we doen zo meteen nog een restronde, komt goed. Wethouder Kikkert.

Wethouder Kikkert: Ik zou die vraag heel graag beantwoorden, maar ik ben niet de portefeuillehouder. Dus dan hebben we toch een andere portefeuillehouder nodig. Maar u gaat bediend worden met een antwoord vanavond. Dat komt goed.
De voorzitter: De heer Van Willegen.
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Ik dacht, ik wacht even het college af wat er allemaal geweest is en nu ga ik dan toch even kijken wie er niet geantwoord heeft. Dan gaat het volgens mij wel over de klimaatadaptatie. Daar hebben wij natuurlijk een soort vraag gesteld over de nieuwe wijk De Stommeerhoff waar het grondwater en dan wel het water over straten gewoon zijn weg niet kan vinden. Dus daar was de vraag in van: daar kunnen we hard mee bezig zijn, maar als we niet beginnen met de nieuwe wijken daarop in te richten, hebben we een probleem.
De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kikkert: Ook die vraag, daar ga ik niet over. Dat is openbare ruimte, dat is vooral een waterafvoer. Dat is riolering. Het is overigens wel zo dat bij nieuwe wijken we werken met projectnota's. Dus in die zin kan ik een deel van het antwoord geven en staan al dit soort aspecten, zoals klimaatadaptatie, daar wel in. Dan hebben we natuurlijk het beleid, om het zo maar te zeggen en dan moet het ook uitgevoerd worden op een goede manier zoals we ons voorstaan. Maar concreet kan die vraag beter beantwoord worden door de heer Spaargaren.
De voorzitter: We komen zo nog even terug, want wethouder Spaargaren was nog een motie vergeten om op te reflecteren, namens het college, dus deze twee vragen leggen we meteen even daar bij hem neer. Zijn we er nog een vergeten?
De heer Van Willegen: Zeker.. Het college heeft het over de wet kwaliteitsborging bouw, de positie van de particuliere en de zakelijke consument wordt versterkt. Wij vroegen ons af waar wordt het door versterkt? Het enige wat het CDA vindt, is dat in de kwaliteitsborging bouw meer regels komen en daardoor ook een grotere belasting voor degenen die een huis of een pand bouwen, omdat die kwaliteitsborging gewoon een extra persoon is. Dat geeft gewoon, nou ja, meer kosten. Dus waar zit het voordeel in van die wet kwaliteitsborging voor degene die bouwen?
De voorzitter: Heeft u er nog een? Volgens mij zijn we er redelijk zo, toch? Want we vragen zo wethouder Kabout en wethouder Spaargaren nog even aan de katheder. En dan vragen we wethouder Kikkert om zijn verhaal af te maken en dan rouleren we nog even kort. De wethouder.
Wethouder Kikkert: Nee, ik ben heel graag een doorgeefluik voor u, hoor, maar het is inderdaad ook voor een andere wethouder. De VVD, u vroeg: hoe kijken wij aan tegen het houdbaar houden van prijzen van starterswoningen. Ja, kijk, de prijsontwikkeling is natuurlijk in principe gewoon een marktontwikkeling. Ja. En daar waar de vraag groter is dan het aanbod, dan stijgen de prijzen. Dat is een economisch principe. Maar wat je wel zou kunnen doen, is dat je, want wat we vaak zien, is dat die marktwaarde, of huizen worden onder de marktwaarde zelfs verkocht met een suppletie. Wat je zou kunnen doen, is dat je andere typen huizen bouwt, dus toch wel wat kleiner, om het zo maar te zeggen, waarbij de marktwaarde feitelijk gelijk loopt met de verkoopwaarde in eerste aanleg. Dus dan zou je al op een stedenbouwkundige manier in het stedenbouwkundig plan moeten kijken hoe je die woningen vormgeeft. Nou, en dan zit er ook een typologie van kleinere woningen bij die juist geschikt zijn voor starters.
De voorzitter: Sorry, ik zie die lampjes niet zo heel goed. De heer Fransen.
De heer Fransen: Dit gaat niet door op dit onderwerp, dus als iemand anders op dit onderwerp door wil, is dat misschien goed om eerst te doen.
De voorzitter: Ja, mevrouw Mijwaart.
Mevrouw Mijwaart: Denkt u dan aan tiny houses? Want daar hebben we het al heel vaak in de gemeenteraad over gehad. Maar het wordt eigenlijk niet gebouwd. Het wordt niet bevorderd, eigenlijk.
Wethouder Kikkert: Nee, dan gaat u het hebben over experimenten zoals die ook in de woonvisie staan. Dan denken we inderdaad ook aan tiny houses en dan denken we vooral aan het gebied achter de linten.
De voorzitter: De heer Fransen, u heeft nog een vraag aan de wethouder?
De heer Fransen: Ja, maar nu vraag ik mij even af: heeft hij nou gezegd dat hij klaar is?
De voorzitter: Volgens mij is de wethouder gewoon bezig in zijn verhaal.

Wethouder Kikkert: Nou vroeg u mij om een toezegging om geen zon- en windopties te realiseren, om het zo maar te zeggen. Die toezegging gaat u niet krijgen. Maar ik zeg daarbij: laten we vooral die discussie gaan voeren in het kader van het masterplan energie en in het kader van de gebiedsvisie Kudelstaart, want juist daar zit het RES-zoekgebied. Dus ik stel voor om die discussie over zon en wind daar te voeren.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: Ja, hier ging mijn vraag ook over. Heel toevallig, dus vandaar dat ik dan toch nu maar even inhaak. De wethouder geeft eigenlijk al het antwoord op de eerste vraag die ik heb, daar ben ik ook heel blij mee. Maar tegelijkertijd constateer ik daarmee dat hij een deel van het coalitieakkoord opblaast. Klopt dat?
De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kikkert: Nee, dat klopt niet. Ik heb een opdracht van de gemeenteraad en daarmee gaan we het gesprek aan. Maar tegelijkertijd, en dat hoorde je ook bij de cafés, de transitiecafés masterplan energie, dat er best wel initiatieven zijn op het gebied van wind. Dus in die zin kunnen we daar het gesprek over voeren. Maar primair voer ik de opdracht van de raad uit.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: Nou, dank u wel, voorzitter, dat bestrijd ik, want u heeft bij de allereerste bijeenkomst van het masterplan energie de kaders aangegeven die de raad u meegegeven heeft. Ik ben het met dat kader overigens niet eens, laat ik daar heel duidelijk over zijn, maar dat kader was: geen windmolens en zonneweides. U heeft dat zelf gepresenteerd daar. Het einde van die participatieslag is dat is eigenlijk noodzakelijk om die doelen te halen die we onszelf stellen, maar daarmee zegt u toch eigenlijk: jammer van het coalitieakkoord?

De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kikkert: Nee hoor, dat wordt u mij niet zeggen, want het was een heel helder kader wat meegegeven is. Dat heb ik ook bij elk café gezegd als ernaar gevraagd wordt. Dus in die zin voer ik het beleid uit, de opdracht die meegegeven is. Tegelijkertijd, uit de samenleving komen wel dit soort type initiatieven. Dat maakt het voor u waarschijnlijk spannend om een afweging te maken, maar u zult die afweging wel moeten maken.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: Maar als u op pad gestuurd wordt met een opdracht en die opdracht is: gij zult dit niet doen, dat is het kader wat u meekrijgt, en u komt terug met: ja, ze zijn hebben nou eenmaal gezegd dat het toch moet, dus ik kom even terug bij u vragen van meende u dat nou wel? Ik vind hem hier interessant en spannend, hoor. En ik denk, als u zegt van nee. U zegt, u ontkent dat u de opdracht niet heeft uitgevoerd. Ik zeg: u bent gewoon buiten uw boekje gegaan met deze opdracht, en daar ben ik nog blij mee ook.
De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kikkert: Nee, precies. Kijk, dat ligt heel verschillend in deze gemeenteraad. Dus in die zin zou mijn appel zijn: ga nou met elkaar de discussie aan. In het masterplan energie zal het niet komen te staan als oplossing, maar er staat wel dat er een initiatief is voor wind-opwek in het RES-zoekgebied.
De voorzitter: De heer Kuin.
De heer Kuin: Voorzitter. Ik word enigszins verrast door de uitspraken van de portefeuille-houder, omdat volgens mij - en ik zie hier aan mijn linkerzijde een aantal mensen die waarschijnlijk nu instemmend gaan knikken - wij de portefeuillehouder echt met een duidelijke opdracht weg hebben gestuurd. En nou kan het zijn dat er in de tafels waar erover gesproken is, over de windenergie, dat daar een andere mening is ontstaan, maar daar worden wij met zijn allen dan wel op afgerekend bij de komende verkiezingen. Maar u heeft een opdracht van de gemeenteraad meegekregen.
De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kikkert: Zeker, maar dat hoort u mij ook zeggen. Dus ik ben met de opdracht weggegaan, maar inderdaad, aan die tafels is het wel als een mogelijkheid naar voren gekomen, en ik ben het ook overigens met de heer Fransen eens, dat is best spannend als je in een co-creatieproces met inwoners aan de gang gaat. Ja, dan kunnen daar ook ideeën uitkomen die niet sporen met uw opdracht. Ja, dan zult u de afweging moeten maken, maar ik ben op pad gegaan met de opdracht.

		De voorzitter: Ik denk dat we hier een mooi gesprek daarover gehad hebben. Het stuk komt nog bij de raad, ik denk dat dit wel een vervolg aldaar krijgt, maar we hebben hier even kunnen voorproeven wat mogelijk de discussie gaat worden. Wethouder, kunt u vervolgen met uw verdere beantwoording? Wethouder Kikkert : Ja, u had het over een dashboard Wmo, althans, zo heb ik het begrepen en de heer Fransen had het over raadsdeskundigheid op het gebied van een aantal zorgelementen: ouderenzorg, zorg, Wmo. Daar kunnen wij u natuurlijk best bij faciliteren om de deskundigheid in de gemeenteraad te vergroten. We kunnen best sessies organiseren rondom de Wmo en rondom wonen, welzijn en zorg. Die handschoen pak ik gewoon op en we gaan sessies organiseren. Ik ga nog even door. Absoluut Aalsmeer, u had het over de werking van de democratie en wat u eigenlijk zei: laten we nou oprecht naar elkaar luisteren. Niet alleen horen, maar oprecht naar elkaar luisteren. Dat is uit mijn hart gegrepen. Dat is eigenlijk het enige wat ik ten aanzien van uw inbreng kan zeggen. D66 heb ik eigenlijk geen vragen gehoord. Ik heb wel een persoonlijke ontboezeming gehoord. Nou, ik bied u aan om u te helpen om af en toe een glaasje wijn met u te drinken. De voorzitter: Goed. Dit leidt, voor de kijkers thuis, tot enige commotie hier. Maar wethouder, gaat u verder. Wethouder Kikkert: Dan moet ik ook gaan letten op mijn jasje, moet ik dan eerlijk zeggen. GroenLinks, Partij van de Arbeid, u had het over die raadsdeskundigheid. Nou, daar heb ik u net een antwoord op gegeven. U had het ook over duurzaamheid. Wanneer krijgt dat een vervolg? Nou hebben we een klimaatbeleid. Dat beleid zijn we nu aan het analyseren, maar we zijn daarbij ook aan het kijken: wat maken we nou waar van dat beleid? Dat gaan we vatten in een duurzaamheidsprogramma of een agenda, of hoe u dat mogen noemen. Daar hebben we al een eerste sessie over gehad met woordvoerders uit de gemeenteraad. Het was jammer dat u daar niet was en ook de Partij van de Arbeid niet, maar we gaan met die sessies door en dan hoop ik dat u aanwezig bent bij die sessies. U had het over aardig zijn en vrede. Nou, daar ben ik het ook helemaal mee eens. Maar u vroeg waarom is het geld voor de bibliotheek Kudelstaart, de bibliotheekvoorziening, niet opgenomen in de begroting na 2026? Nu is het nou juist dat dit met tijdelijk geld gefinancierd is en het dient er nou juist toe om te kijken wat voor effect zo'n bibliotheekvoorziening nou heeft op de bibliotheek in de Marktstraat. Dus laten we gewoon dit experiment voeren. Het is overigens zo, maar we weten het nooit met dit kabinet, dat die SPUK-gelden omgezet gaan worden in structureel geld. Althans, dat is het beeld dat we nu hebben. Maar dan komt er onmiddellijk een korting op, dus ja, in die zin moeten we ook altijd voorzichtig zijn met het uitgeven van geld, want onze begroting moet wel structureel blijven sluiten. De voorzitter: De heer Buisma. De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Ja, dan om hem even helder te maken. Maar dan kan het dus zijn dat, als het succesvol is, dat het stopt omdat ze er geen geld voor hebben. Klopt dat? De voorzitter: De wethouder. Wethouder Kikkert: Dat is altijd de mogelijkheid. Tegelijkertijd, en dat is dan weer het positieve, zijn we ook bezig met de gebiedsvisie Kudelstaart en zijn we bezig met te kijken hoe moeten we dat centrum nou op een zodanige manier inrichten dat we het voorzieningenniveau voor Kudelstaart omhoog kunnen tillen, om het zo maar te zeggen. Daar zit ook een bibliotheek in, maar daar komt ook een investeringsprogramma bij. Dus dat wil zeggen, we hebben opbrengsten en we hebben kosten, en die opbrengsten worden vooral gevoed door potentiële woningbouw, ook in het centrum. Dus in die zin kunnen we daar ook de afweging maken. Daar zitten dit soort type voorzieningen ook in als mogelijkheid. U had het ook over toon moed en lef, stel kantoorpanden beschikbaar voor huisvesting voor starters. U merkte op dat de toekomst in onze handen ligt. En met ons bedoelde u de gemeenteraad en het college. Dat klopt. Op zichzelf is dat natuurlijk zo, maar die toekomst is niet altijd maakbaar. En ik ga iemand citeren en u gaat heel gelukkig worden: tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren. En wat ik daarmee bedoel, kijk, de voorbeelden die u geeft, dat zijn panden die liggen in LIB-zone, LIB-3 en 4. En u weet dondersgoed dat daar enorme beperkingen op liggen. Daar mogen we niet permanent wonen, daar mogen we helemaal niet wonen. Feitelijk mogen we daar alleen verblijven, en dat is verblijven voor een beperkte tijdduur. Dus in die zin, dat kan helemaal niet.

De voorzitter: De heer Buisma.
De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Ik ben altijd blij als Wilmink aangehaald wordt, dat is de tweede keer vandaag, want ik begon uiteraard ook met een gedicht van Wilmink. Maar mijn oproep is, want ik vind het prima dat u zegt, iets kan niet, maar doe uw best. Ga kijken wat mogelijk is, ga eromheen. We bouwen voor arbeidsmigranten op een plek waar dat eigenlijk niet kan en daar rekken we de regels op van hoe lang mensen daar verblijven, want die mensen verblijven er echt gedurende het jaar. Niemand zet een hotel neer om te zeggen: ik doe maar de helft van het jaar mijn kamers vol, die gaan echt een poging doen om hem helemaal vol te zetten. Dus ga kijken. Als u zegt, dat kan niet, dan begint u al met 3-0 achter. Dus mijn oproep is: denk er over na en als u zegt: ik heb alles geprobeerd maar het lukt niet, prima, maar ik heb niet het gevoel dat u alles geprobeerd heeft.
De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kikkert: Ja, wat kan ik daarop zeggen? Wij doen ons uiterste best, maar we lopen natuurlijk ook tegen die wetgeving aan, die regelgeving die wordt vooral uitgevoerd door het ministerie. Nou, we lopen daar gewoon op een dood spoor, kan ik u zeggen. Dus wat dat betreft komen we niet verder, ondanks onze best. Ja, van FlorAalsmeer had ik eigenlijk geen opmerkingen en geen vragen gehoord. Dan ga ik over naar de moties en de amendementen. Laat ik beginnen met het amendement versterking raadstoezicht bij strategische aankopen. Ja, wij vinden het niet wenselijk, als college, dat dit amendement wordt aangenomen. En waarom niet? Omdat je dan de snelheid van handelen mist, maar ook omdat je feitelijk dan aansluit bij het reglement van orde, die die zeven dagen termijn kent. Ja, dan hoeven we deze hele notitie niet vast te stellen, als ik hem heel plat sla, want dan kunnen we de reguliere weg volgen terwijl er nou juist soms zaken zich voordoen waar je heel snel op moet kunnen inspelen. Dus vandaar dat wij als college zeggen dat het ons zou helpen als deze notitie wordt vastgesteld. Daarmee doen we het budgetrecht van de raad geen geweld, want u stelt gewoon budget beschikbaar en er staan allerlei criteria in op basis waarvan wij moeten handelen en u kunt ons achteraf altijd ter verantwoording roepen.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: Als de raad u achteraf ter verantwoording roept over iets dergelijks, draait u de koop dan terug?
De voorzitter: De wethouder.
Wethouder Kikkert: Dat denk ik niet, nee. Want we hebben feitelijk binnen alle criteria die vastgesteld zijn toch min of meer ook wel een stukje vrijheid van handelen, maar die criteria zijn wel gewoon heel erg scherp.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: U heeft het over een stukje vrijheid van handelen voor vijf miljoen. En dan zegt u: voor vijf miljoen is een termijn van zeven dagen te kort, want het kan soms sneller. Ik vermoed dat u, het is uiterlijk zeven dagen, het kan ook zes of vijf, maar ik vermoed dat u in die tussentijd ook een collegevoorstel moet maken. Als je een collegevoorstel maakt en je streept het woordje college door en daar schrijf je raad, heb je precies hetzelfde. Dus volgens mij kan dat in één afwas door en hoeft dat helemaal geen tijd te kosten. Dat aan de ene kant. En aan de andere kant, op het moment dat je zo'n dergelijk voorstel doet en de raad zegt: dat is een goed idee, het is een goed idee, doe maar, dat is toch vele malen sterker als gemeente dat de raad er op voorhand achterstaat dan op achterhand een discussie te hebben waar je niets meer aan het fenomeen kunt doen. En als u zegt van ja, dan hoef je in feite de notitie niet aan te nemen als argument om een motie af te wijzen, dat is natuurlijk een rare redenering. Dat zou kunnen, dan is de motie overbodig, prima. Amendement, sorry. Maar nu vraagt u om vijf miljoen te mogen uitgeven op voorhand, met een aantal criteria, waarbij de raad achteraf geïnformeerd wordt. Ja, dat raakt zo fundamenteel ons budgetrecht, dat wij echt vinden dat dat fout is. En dat argument van die tijd, ik heb graag dat u nog eens een keer uitlegt waarom zeven dagen te kort zou kunnen zijn om dit te doen.
De voorzitter: Ik constateer geen vraag. Daarbij is dit debatje heeft ten einde. Misschien nog uw tweede termijn ... Ja, er zit een retorische vraag in, natuurlijk, in dat opzicht. Maar goed, om in uw tweede termijn hier wellicht even op terug te komen. Wat dat betreft zitten de inzichten ver uit elkaar. De wethouder.
Wethouder Kikkert: Ja, dan ga ik door naar de motie gastvrij gemeentehuis. Ik kijk even naar het dictum, naar punt twee. Punt één, daarvan denk ik dat we dat al doen, maar punt twee gaat

heel specifiek over een koffie- en theeautomaat. Laat ik u zeggen dat we dat gewoon gaan doen. Dan de motie over boden in dienst van de gemeente. Dat vinden wij als college niet wenselijk, omdat je dan weer kwetsbaarheid in huis haalt. Er zitten overigens ook de aannames in dat we het niet goed doen, terwijl we het volgens mij hartstikke goed doen. We zijn een hartstikke welkome gemeente. Mensen worden goed geholpen aan de balies en bij de receptie en door de boden. Dus in die zin is het niet nodig om de bodes in eigen dienst te nemen. En het maakt kwetsbaar.
De voorzitter: De heer Buisma.
De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Een van de argumenten om dit te doen, is dat we het idee hebben dat er vanuit de AA-organisatie af en toe niet geleverd wordt, maar we betalen daar wel op door. Dus daar graag dan een argumentatie op over de kwetsbaarheid. Als we dus betalen voor een dienst die we niet geleverd krijgen, hoe we dat dan zien.
De voorzitter: Wethouder, misschien kunt u even de systematiek uitleggen hoe dat zit met de gastheren die wij hier krijgen, hoe dat precies werkt.
Wethouder Kikkert: Nou, laat ik het zo zeggen: wij hebben niet die signalen dat het niet werkt. Wat wij zien is dat we juist heel erg gastvrij zijn. Mensen worden goed geholpen, worden hun plaats gewezen, krijgen straks nog een kopje koffie die ze zelf kunnen tappen. Dus wij zijn de mening toegedaan dat we heel erg dienstverlenend zijn.
De voorzitter: De vraag van de heer Buisma en misschien kan ik u even goed bij helpen, op het gevaar af dat we wel even op het systeem blijven en niet op personen komen, is dat we eigenlijk maar één bode in dienst hebben van de AA-organisatie. Die is ook vanavond aanwezig. Met de rest is veelal een contract met een extern bureau afgesloten dat moet leveren op het aantal fte's dat we bij elkaar afspreken. Ik begrijp dat daar wisselende tevredenheid over is en dat is misschien de achterliggende gedachte. Volgens mij is de vraag van de heer Buisma hoe de wethouder daartegen aankijkt. Niet zozeer over de ontevredenheid, maar of het dan goed werkt met het externe bureau.
Wethouder Kikkert: Nou, ook dat vinden wij dat het goed werkt. Laten we niet over personen spreken, maar met die mensen hebben we ook gewoon een gesprek over hoe bejegen je nou mensen, hoe ben je gastvrij? Dus in die zin nemen we ook die mensen mee in de manier waarop wij het hier in Aalsmeer doen.
De voorzitter: De heer Buisma.
De heer Buisma: Voorzitter, dit snap ik. Ik snap dat op het moment dat je iets op een bepaalde manier inregelt, maar waar ik naar op zoek ben, is dat we kijken of het beter kan. En als u zegt: ik vind het fantastisch gaan, het kan niet beter, top, dan weten we genoeg. Maar ik zou u willen uitdagen om te kijken of we op een andere manier die systematiek kunnen inregelen. We hebben hier weer een ambtelijk apparaat in huis genomen en ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat we een klein deel van ons personeelsbestand daarbij vergeten zijn en dat die bodes echt gekoppeld willen hebben aan het gemeentehuis van Aalsmeer, niet aan het gemeentehuis van Amstelveen of aan een extern bureau. Dus ik wil u uitdagen om daar eens over na te denken en of u daar mogelijkheden in ziet. En als u zegt: ik vind het allemaal fantastisch zoals het gaat, ook goed, maar dan weten we dat.
De voorzitter: De wethouder, tot slot.
Wethouder Kikkert: Nou, ik ben dan aanhanger van die laatste stelling die u poneert, het gaat gewoon goed gaat. Los van de systematiek waarop we werken met Amstelveen en met de dienstverleningsovereenkomst. Dan de telefonische afspraakverplichting. Het is al niet meer zo dat mensen alleen maar telefonisch een afspraak kunnen maken. Zij kunnen ook gewoon hier in het gemeentehuis komen en hier aan de receptie een afspraak maken. En als het even kan en er is iemand beschikbaar, worden die personen gelijk geholpen. Maar dat kunnen we natuurlijk niet beloven, omdat niet altijd de desbetreffende ambtenaar aanwezig is. Ja, dan moet je toch later terugkomen, maar je kunt hier dus al komen om een afspraak te maken.
De voorzitter: Volgens mij bent u aan het einde gekomen van uw beantwoording. We vragen wethouder Kabout nog even terug voor onder andere de resterende vragen over grondwater.
Wethouder Kabout: Voorzitter, dank u wel. Volgens mij zijn er nog twee vragen van het CDA, die waren ons niet ontgaan. Een opmerking over het grondwater en ook over de wet kwaliteitsborging in de bouw, maar we hadden die meer als oproep geïnterpreteerd in plaats van een specifieke vraag, maar dan bij deze alsnog. Als het om grondwater gaat, raakt dat natuurlijk eigenlijk alle portefeuilles. Het kan vanuit klimaatadaptatie worden gezien, maar het

is natuurlijk ook openbare ruimte, maar zeker ook bij de woningbouwprojecten. Het woningbouwproject wat CDA noemde, de heer Van Willegen, nou, in het bestemmingsplan is daar natuurlijk aandacht voor geweest. Maar inderdaad, de praktijk wijst uit dat het niet heel goed is gegaan, om het zo maar even te zeggen. Ik kan u aangeven, we hebben bijvoorbeeld bij het woningbouwproject bij de Roerdomplaan, Meervalstraat daarna nog fors geld bijgelegd om nog extra maatregelen te nemen. Het was heel prijzig, kan ik u vertellen. Heeft u in de grex allemaal toen terug kunnen lezen. Gelukkig is dat een heel winstgevend project, maar dat drukt dat wel weer, juist ook vanuit die waterproblematiek. Dus dat zijn wel degelijk zaken waar scherp naar gekeken wordt en wat zeker in onze gemeente uitdagend is. Ook de waterparagraaf die altijd wordt vastgesteld samen met het waterschap, ook bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dus vanuit verschillende portefeuilles is er aandacht voor en we nemen de oproep ter harte. Dan tenslotte nog de wet kwaliteitsborging in de bouw. Ja, het is ons niet ontgaan dat u daar wat kritisch over bent. Maar goed, wij hebben als gemeente deze wet in ontvangst mogen nemen vanuit Den Haag en de teksten die daarbij staan, zijn de teksten zoals de wet is aangeprezen, wat dat allemaal voor voordelen gaat bieden. Dus dat zijn in die zin niet onze teksten, maar eigenlijk meer de weergave van de bedoeling van die wet. Nou, hij is natuurlijk ingevoerd dit jaar met de eerste fase. De tijd zal moeten leren of de voordelen de nadelen zullen overtreffen. Tot zover, voorzitter.
De voorzitter: Hartelijk dank. Dan wethouder Spaargaren. We hebben nog twee vragen en de motie met betrekking tot de Meerlanden. Aan u het woord.
Wethouder Spaargaren: Voorzitter, dank. Allereerst de zichtlocaties van het CDA. U weet, daar staat niets over vermeld op bladzijde 51 van de programmabegroting waarin we aangeven dat we als college in 2025 met een bestedingsplan komen waar we extra groen, met name bomen, graag zouden willen aanplanten om deze gemeente te vergroenen, bij voorkeur op zichtlocaties. Dan is uw terechte vraag: zichtlocaties, wat zijn dat dan? Dat zijn, zoals ik dat in de antwoorden heb mogen geven, plekken waar veel Aalsmeerders eens langs komen fietsen en aanwezig zijn. Wij hebben daar geen lijst van, maar u kunt zich een beetje voorstellen, we gaan niet een weelderige bossage aanleggen aan het eind van een doodlopende weg, maar meer op plekken waar veel mensen komen, zodat zoveel mogelijk mensen kunnen genieten van dat extra groen dat we dan gaan aanplanten. Dus ja, ik laat dat vakmanschap graag bij de ambtenaren om even te kijken welke plekken in de gemeente we graag versterkt willen zien. Maar ik zal daar scherp op toezien, dat weet u, als portefeuillehouder. Ik hoop dat ik hiermee uw vraag beantwoord heb. Ik ga snel door. Nog een motie van GroenLinks en PvdA over het onderzoek naar het opdrachtgeverschap in relatie tot de uitvoering van groenbeheer door Meerlanden. Nou, daarvan vraagt u ook om dat onderzoek te doen, maar ook of het optimaal is georganiseerd, kosteneffectiviteit, kwaliteitsverbetering, met name naar het opdrachtgeverschap. Nou, hoe kijken wij als college hier tegenaan? Kijk, een onderzoek kan natuurlijk altijd, alleen, wat is het probleem met groen, even platgeslagen in twee dingen. We hebben ooit afgesproken om dat frequentie gestuurd te doen. Dus als we hebben afgesproken dat we daar zeven keer per jaar willen schoffelen, dan gaan ze daar zeven keer per jaar schoffelen, in plaats van dat we een bepaalde beeldkwaliteit daar graag willen zien. Hoe ze dat dan regelen, dat maakt ons dan niet uit. Dus dat is even, maar dat is even contractwerk. Dus daar is wel een aandachtspunt dat we graag anders willen zien. Ja, en het andere is dat de kwaliteit die we zien aan de onderkant is van wat we met elkaar hebben afgesproken. En ja, dat is een constatering. Er is ook een onderzoek geweest. Dat is ook gedeeld met u. Dus ik denk dat in de kern dit de twee, nou ja, problemen zijn waar we tegenaan komen. Daar zijn we nu mee bezig hoe we dat kunnen optimaliseren. In die zin vinden we dit extra onderzoek niet de toegevoegde waarde hebben en dus niet wenselijk.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: Dank u, voorzitter. Wij hebben, ik weet niet meer precies wanneer, maar in mei of juni hebben we schriftelijke vragen over dit onderwerp gesteld. Als u nog eens een keer naar de antwoorden kijkt die u toen zelf gegeven heeft, daar geeft u aan dat u het eigenlijk ook allemaal niet weet, of wij het juiste bedrag betalen, of we de juiste opdracht gegeven hebben. Want al deze vragen hebben we gesteld en de antwoorden op deze vragen was dat u dat ook niet weet. Vandaar de motie, laten we dat dan eens uitzoeken. Nu loop ik een beetje vooruit op een reactie straks op de andere partijen, een van de partijen zei van ja, daar is de portefeuille-houder al mee bezig. Ik denk dat het onjuist is om iemand die onderdeel is van wat onderzocht

		moet worden, het te laten onderzoeken. Want het gaat niet om of Meerlanden het werk goed doet of, sorry, moet ik zeggen, of Meerlanden het werk niet goed doet. Je moet kijken naar de verhouding tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Dan kun je net zo goed zeggen: laat Meerlanden dan dit onderzoek doen, die is ook onderdeel ervan. Dus ik denk niet dat een van die twee partijen dat onderzoek zou moeten doen. We hebben ook gevraagd van, dat was een van de schriftelijke vragen: is er een benchmark wat wij betalen voor dit groen? Het antwoord was nee, dus we weten helemaal niet, misschien betalen we wel veel te weinig. Dat is ook een aspect van opdrachtgever-opdrachtnemerschap. Nou, op het moment dat je dat allemaal niet weet en je zegt: we zijn ontevreden met het groen, en dat delen wij, dat we ontevreden zijn met het groen. Maar je gaat dan eenzijdig zeggen: de schuld ligt daar, zonder dat echt uitgezocht te hebben, dan kon je wel eens het verkeerde besluit nemen. De voorzitter: De wethouder. Wethouder Spaargaren: Of ik een echte vraag hoorde, weet ik niet, maar laat ik even ingaan op uw opmerkingen. Kijk, we hebben natuurlijk een onderzoek gedaan, dat is met u gedeeld. Daar zijn een aantal constateringen uitgekomen. Natuurlijk hebben wij ook gekeken naar andere gemeenten vergelijkbaar met Aalsmeer en geprobeerd uit te vinden wat zij uitgeven aan groenbeheer. Nou, dat is wel een lastige oefening, want de een heeft een onderdeel van het groenbeheer uitbesteed en de rest in huis en andersom. Maar laat ik zeggen, nou ja, ongeveer wat het beeld is, is dat wij wel bovengemiddeld betalen aan groenbeheer als je kijkt naar de kosten per inwoner. Dus omgerekend met dat als referentiepunt. Nou, dat is al een constatering waarvan we zeggen, kennelijk betalen we meer dan gemiddeld, maar dan wil je ook graag meer kwaliteit zien. U kunt ook kijken in andere gemeenten hoe daar het groen georganiseerd is en hoe dat eruitziet. Daar hoef ik u verder geen antwoord op te geven, daar heeft u zelf ook een conclusie bij. Het kan echt beter in Aalsmeer. Maar goed, dat is het sentiment wat ik in deze raad nadrukkelijk proef. Dus ja, daar zijn we mee aan de slag gegaan. Dan kunnen we natuurlijk wel gaan onderzoeken van goh, hoe hebben we het in dit gemeentehuis georganiseerd, dat toezicht en de aansturing richting Meerlanden. Dat zou ook een goede vraag zijn, alleen we hebben wel gezegd: we zien twee zaken niet goed optimaal ingericht. Eén frequentie versus beeldkwaliteit en twee, kijk maar naar buiten, het ligt aan de onderkant van wat we hebben afgesproken en dat wordt onderhouden door Meerlanden. Er zijn nog heel veel achterliggende redenen wat wij hebben onderzocht. Alleen vinden we het, laat ik zeggen, niet chic om dat hier in openbaarheid te delen. Want ja, dat gaat even over wat Meerlanden gepresteerd heeft of waar ze zaken hebben laten liggen. Er is onderzoek voor geweest, dat is met u gedeeld. Daar wil ik het graag bij laten. De voorzitter: Voor de tweede keer de heer Fransen. De heer Fransen: Een van de vragen die wij ook in die schriftelijke ronde gesteld hebben is: wordt de Meerlanden hier op aangesproken? Toen was het antwoord: nee, er zijn geen verslagen van, van dat soort gesprekken. Dus wij missen daar toch echt iets van de verantwoordelijkheid die de opdrachtgever neemt richting de opdrachtnemer en dat samenspel. Nogmaals, is het een vraag, een opmerking: hoe kan je nou als onderdeel van het spel het spel gaan beoordelen? De voorzitter: Volgens mij hebben we hier voldoende met elkaar over gesproken. Tot slot de wethouder. Wethouder Spaargaren: Ja, u zegt dat de Meerlanden daar niet op wordt aangesproken. We hebben periodiek overleg met de Meerlanden over het groenbeheer. We hebben ook onze ambtenaren rondlopen. Die hebben ook contact met de uitvoerders van Meerlanden. Dus dat contact is er. Even ter aanvulling. De voorzitter: We ronden deze nu af, want we gaan nu echt over naar de discussie over opdrachtgever-opdrachtnemerschap en dat gaat even verder dan deze motie strekt. Omwille van de tijd wil ik daar nu streng op zijn. Dus ik dank de wethouder voor de beantwoording. Voordat ik zelf de beantwoording ga doen, we hebben het goede gebruik inmiddels met elkaar dat we om elf uur even met elkaar polsen hoe we in de vergadering zitten, omdat we er met elkaar altijd naar streven voor elven klaar te zijn. Lukt ons niet altijd. Soms wel voor half negen, maar dat is vanavond niet het geval. Ik denk dat als ik de beantwoording gehad heb, we misschien een paar minuten schorsen om de benen te strekken, kunt u de tweede termijn voorbereiden. Maar volgens mij hebben wij niet heel lang meer nodig in de tweede termijn om tot besluitvorming te komen. Dus dan heb ik met elkaar goede hoop dat we dit wellicht voor

half twaalf tot een goed einde kunnen brengen. Ik sla de piketpaal eventjes voor half twaalf, geef ik u richting mee voor uw tweede termijn. Duurt het iets langer, dan zei dat ook zo, maar is er iemand die daar ... Kan iedereen zich hier een beetje in vinden? Ja? In het presidium hebben we afgesproken dat we daar even bij stilstaan. Goed. Ik vraag aan de heer Van Willegen om de vergadering even waar te nemen terwijl ik daar ga staan.
De plaatsvervangend voorzitter: Dan mag ik nu het woord geven aan de portefeuillehouder en ik heb net gehoord dat we heel streng in de tijd moeten zitten. Dus u bent gewaarschuwd. Het woord is aan portefeuillehouder de heer Oude Kotte.
Burgemeester Oude Kotte: Dank daarvoor, voorzitter. Ja, er waren toch nog twee vragen gesteld. Een was van de zijde van de VVD en dat ging eigenlijk over de motie bootnomaden noemde u dat, maar dat was de motie ligplaatsen. Ik begrijp ook dat er inmiddels contact is geweest met raadslid Vleghaar om precies de locaties te identificeren. Dit roept bij ons de vraag op wat we nu moeten doen, gaat het echt om breed beleid of kunnen we oplossingsgericht iets toevoegen? Het lijkt erop dat de oplossing zit in een kleine aanpassing van de APV, waarin we mogelijkheden creëren om actie te ondernemen. Ik verwacht eigenlijk dat begin volgend jaar, in Q1, wat richting u als raad komt, om daar iets mee te doen. Dat is bij deze APV-wijziging, die nu op het programma staat, niet gelukt, omdat het met ter inzagelegging te maken heeft, enzovoort. Dus dat zit in de pijplijn. Dat komt er echt aan. Ja, en de tweede, er was ook wel een kritische opmerking, even van Absoluut Aalsmeer over het vervolg van de kazerne. U heeft natuurlijk daar een heel goed punt, maar ik dacht dat het misschien goed is om nog even in herinnering te roepen hoe dat gesprekje ging bij de presentatie. Dit was de presentatie over de kazerne en de feitelijkheden over de kosten. Wat is de brandweer nu van plan zijn en hoe hebben ze dat sober en doelmatig weten op te pakken? Ze noemen dat zelf iets anders, maar dat komt eigenlijk hierop neer. Daarmee is toegezegd dat in Q1 het besluit eigenlijk in de raad gaat komen, zodat u kunt bepalen of hetgeen in de presentatie naar voren is gebracht, daar ligt dan het collegevoorstel. Dus daar staat de concrete informatie in en toen is door u als raad gevraagd: als er nou eerder informatie is, kunt u dat dan ons eerder doen toekomen? Nou, dan wil het geval dat vorige week het concept collegevoorstel bij mij in de staf is geweest en zodra dat in het college besproken is, ik verwacht volgende week hopelijk daar wat te kunnen doen, dan zend ik u dat vast toe en dan nodig ik u uit om ons uit te nodigen in uw fractie als u daar nadere toelichting over wilt. Dan kunt u vast in december meer informatie krijgen voordat het in januari in de cyclus komt. Dus die toezegging doe ik daarbij alvast. En waarom dan dit bedrag in de begroting? Dat is natuurlijk altijd een beetje gek, want volgend jaar moeten we pas dat besluit nemen. En nu ligt die begroting al daar. Dat zit hem toch wel in die begrotingssystematiek. Zodra je de begroting arresteert, moet je de bedragen die met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid of naar verwachting een grote impact gaan hebben op de bredere financiën, enigszins begroten. Dat kun je niet met een PM-post doen. Dat moet je echt concreet invullen en het college moet dan een soort van in de glazen bol kijken van wat voor bedrag dat gaat worden. Dat proberen we in te schatten en zo kom je op een bedrag voor het ziekenhuis, excuses, voor het zwembad, laten we de ambities niet te hoog leggen, voor het zwembad, maar ook voor de kazerne, ik zat met mijn hoofd al bij de EHBO-post die daar in moet komen, kom je tot een bedrag. Dat heb je van tevoren enigszins met elkaar natuurlijk in presentaties proberen we feiten te tonen, maar dat kan afwijken. Daar hebben we natuurlijk de systematiek van bestuursrapportages voor en de begrotingswijziging. U moet zich niet laten verleiden te denken dat deze begroting in beton gegoten is. Als raad kunt u dat gewoon, als u die ambitie verlegt, ook aanpassen. U kunt ons als college ook de opdracht meegeven om daar met u mee te denken over de bijpassende dekking. Dus daarover blijven we altijd met elkaar in gesprek, voorzitter. Dan heb ik nog twee moties, één amendement, die heeft u besproken. Dat ging over die extra middelen met betrekking tot Schiphol. Even voor de systematiek: dat gaat dus om de intensivering van 50.000 euro in '25 en '26 waarvan het tweede deel in de begrotingscyclus van '26 meegenomen. Het bedrag dat we met elkaar beschikbaar hebben, is natuurlijk iets meer, want we schuiven van dit jaar ook een deelbedrag nog door naar volgend jaar. Ik kan ook wel zeggen dat we dat bedrag ook wel hard nodig hebben om die paar dingen die we met elkaar besproken hebben te kunnen effectueren. Dan het college, die stelt zich in wat meer bescheidenheid op waar het gaat om de motie over de flexibele inzet van die bedragen. Want daar zitten natuurlijk drie vragen in verstopt. Twee, ik denk dat we heel flexibel met elkaar in gesprek moeten blijven over waar we die bedragen gaan uitgeven. Want we zien de juridische

zaken op ons afkomen. Daarvan hebben we gezegd: als gemeente gaan we niet procederen, maar zijn we dan wel ontvankelijk om bijvoorbeeld een RBV te steunen? Die vraag komt op ons af. We hebben de onderzoeken die we wellicht moeten financieren. Dus het college staat zeker positief daarin, natuurlijk moeten we daar flexibel in blijven, als portefeuillehouder zeg ik dat ook toe. Alleen daar waar het gaat om het advies om meer budget beschikbaar te stellen, is het natuurlijk lastig voor het college om daar iets over te zeggen, want u gaat daar gewoon als raad over. Het is uw budgetrecht. Voorzitter.
De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Interruptie voor de heer Fransen, GroenLinks.
De heer Fransen: Heeft u gelezen dat er in die motie staat dat er meer geld beschikbaar gesteld moet worden nu? Want dat staat er niet.
De plaatsvervangend voorzitter: De portefeuillehouder.
Burgemeester Oude Kotte: Er staat natuurlijk in: bereid om op een later moment te overwegen extra middelen beschikbaar te stellen indien dat noodzakelijk blijkt. Daar zult u als raad zich over moeten uitlaten. Als portefeuillehouder stel ik me daarin heel bescheiden op.
De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat er geen vragen zijn, dus ik denk dat ik weer heel snel klaar ben en het voorzitterschap weer overgegeven.
De voorzitter: Ja, ik moet constateren dat de voorzitter het niet gelukt sinds om de spreker het kort te laten houden, maar goed, het zij u vergeven. Zullen wij voor 5 minuten schorsen? Heeft u daar voldoende aan om even op de tweede termijn in de voorbereiding terug te komen? Ja? Strekken we onze benen. Vijf minuten korte pauze.

Schorsing

De voorzitter: Wij heropenen de vergadering. We zijn bijna compleet, de fractievoorzitters zijn er. Dat betekent dat we in ieder geval aan de tweede termijn kunnen beginnen. Ik denk, gelet op hoe we vanavond toch uitvoerig het gesprek hebben gevoerd, dat we niet een heel uitvoerige tweede termijn nodig hebben. Maar voelt u zich vooral niet belemmerd om ook het woord te nemen als u daar nog wat dingen aan wilt toevoegen waarvan u zegt: dit moet zeker gezegd worden. In eerste termijn hebben de meeste fracties zich al uitgelaten over moties en amenderingen. Ik zou zeggen: alleen als u een afwijkende stellingname heeft, ga er dan op in, en anders hebben wij goed genoteerd wat er in eerste termijn is gezegd. Het CDA, de heer Van Willegen, mag ik u als eerste het woord geven?
De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. U zegt het zelf al. We hebben eigenlijk wel heel veel in de interrupties besproken, ook de uitleg van de moties hier en daar. Dus het CDA heeft op dit moment geen behoefte om nog uitgebreid in debat te gaan met onze collega's. Als er eventueel vragen zijn voor het CDA, ben ik altijd bereid om namens het CDA ons standpunt weer te geven. Maar anders zijn wij gewoon akkoord met het voorstel.
De voorzitter: De VVD.
Mevrouw Mijwaart: Dank u wel, voorzitter. Gezien het tijdstip en omdat al onze vragen zijn beantwoord, is het goed zo. Dank u wel.
De voorzitter: Absoluut Aalsmeer.
De heer Koster: Dank u, voorzitter. Ja, ik wil graag even heel kort reageren. Het antwoord van de portefeuillehouder wat betreft de ESA is de mededeling dat het in de auditcommissie komt. Natuurlijk staat het iedereen vrij is om bij die auditcommissie op de tribune te gaan zitten. Mensen hebben daar ook zitting in, maar ik was nog steeds van mening, en wij zijn nog steeds van mening, dat de ESA ook gewoon de aandacht van de voltallige raad verdient. Dus hoe we dat na de auditcommissie, hij stond in eerste instantie voor 20 november gepland, ik geloof dat die verplaatst is. Maar we zullen nog steeds een keer kijken of we het niet één keer kunnen upgraden naar de bespreking in de raad.
De voorzitter: De heer Buisma, interruptie.
De heer Buisma: Voorzitter, even een heel korte opmerking en ik laat me graag corrigeren door de voorzitter als het niet het geval is. Maar dit soort besprekingen over organisaties, zijn die openbaar in de auditcommissie of niet?
De voorzitter: In principe niet. De heer Van der Zwaag.

De heer Van der Zwaag: Dank u wel, voorzitter. In principe is de auditcommissie besloten, maar voor specifieke onderwerpen kunnen we de raad uitnodigen om ook op de tribune plaats te nemen en ook kennis te nemen en eigenlijk ook mee te doen aan de discussie.
De voorzitter: Mooi intermezzo, zo. De heer Koster.
De heer Koster: Het meedoen aan de discussie, dat is nieuw voor mij is. Ik heb altijd begrepen dat we wel welkom zijn bij een tijdelijke open vergadering van de auditcommissie, maar als we daadwerkelijk ook mee kunnen doen, dan is dat misschien ook een tussenoplossing. Maar dan nog pleit ik ervoor om dit onderwerp nog eens een keer voltallig met de raad te bespreken. Ik heb goede dingen gehoord over de Aalsmeerpas, daar ben ik heel erg tevreden over. Ook wat het effect is van de verhoging van de BTW op de sportabonnementen. Tot slot nog een opmerking over het opdrachtgeverschap met de Meerlanden en die hele discussie. Daar hoor ik enerzijds de wethouder zeggen van: we geven opdracht en kijken vervolgens naar buiten en dan zien we het beeld. Dus daar hoeven we geen aanvullend onderzoek naar te doen. De heer Fransen benadrukt dus juist steeds dat aanvullend onderzoek. En ik denk dat, de waarheid zit natuurlijk zit tussen die trajecten, tussen dat wat je op straat ziet en de opdracht die je geeft als gemeente. Precies om die reden, om nou eens te kijken wat daartussen gebeurt met allerlei onderaannemers en gebrekkig toezicht en controle, lijkt het ons verstandig om toch dat onderzoek te doen. Dank u wel.
De voorzitter: D66.
De heer De Vries: Dank, voorzitter. U heeft van ons nog tegoed een onderbouwing waarom wij voor of tegen amendementen en moties zijn. Maar ik wil toch ook nog een beetje recht doen aan de woorden die zijn gewijd aan de verschillende bijdrages van de verschillende fracties aan dit debat. Het CDA stelde een vraag bij de noodzaak van de uitbreiding van bedrijfsterreinen en wees op de eventuele effecten op het verkeer. Daar sluiten wij ons volkomen bij aan. Maar we hebben die discussie natuurlijk binnenkort hopelijk Q1 '25 wanneer we het over het verkeerscirculatieplan gaan hebben. De discussie over bedrijfsterreinen komt ook later nog een keer terug bij een andere fractie. De opmerking van het CDA over Fort Kudelstaart, staan wij ook geheel achter. Wij zijn er tegen dat er verdere investering volgt als dat gaat betekenen dat bij het eerste beste plan wat doorgevoerd gaat worden, alles weer ingetrokken gaat worden. Dus laten we zo min mogelijk investeren anders dan strikt noodzakelijk. De VVD uit zijn zorgen over de betaalbaarheid van woningen. Daar sluiten we ons ook bij aan. Gaan we het volgende week uitgebreid over hebben, denk ik. Samen met AA hebben we ook een amendement ingediend om duidelijk te maken dat we de sociale sector willen blijven ondersteunen. Dat gaat dus over die betaalbare huur. De portefeuillehouder zei ook al dat we heel kleine woningen kunnen gaan bouwen, maar er is ook de opmerking gemaakt, en dat was ook de aanleiding natuurlijk voor de voorgestelde wijziging, te constateren dat woningen nu zo klein worden dat ze eigenlijk bijna niet meer bewoonbaar zijn. Dus wij zitten met een probleem, en dat is een marktprobleem. En wat kunnen we dan doen? Ja, eigenlijk was de conclusie alleen nog maar sociale huur. Dat is de enige oplossing, maar daar gaan we het volgende week verder over hebben. VVD, opmerking masterplan energie. Ja, er is een grote windmolen discussie, ook daar gaan we het volgende week over hebben, gelukkig. Maar ik wil er wel even op wijzen dat zowel in het raadsprogramma, als in de college-agenda er geen verbod is opgenomen voor windmolens. Dat is een misvatting. Ik heb de tekst zojuist nog even gecheckt en dat staat er zeker niet. Dus dat er niet een verkeerde indruk ontstaat. AA maakte een opmerking over ESA. Nou, ik krijg van mijn rechterzijde te horen dat die er ook helemaal mee eens is over die opmerkingen, dat jullie al aansluiting hebben gevonden en dat inderdaad dat in de auditcommissie wordt besproken. Dus die discussie is ook geweest. Effectieve vergroening laat ik even zitten. Ik ben blij met GroenLinks, met een toch wel brede blik op de wereld. Daar sluiten we ons graag bij aan, natuurlijk. Effecten van de wereld hebben nu eenmaal invloed op wat er hier in Aalsmeer gebeurt, en daar moeten we aandacht aan blijven besteden. Ook al om een beetje te relativeren waar wij nu eigenlijk mee bezig zijn. De expertondersteuning van de gemeenteraad, uitstekend idee. Helemaal mee eens. Laten we vooral heel veel experts uitnodigen om onze kennis te verbreden, zijn wij een warm voorstander van. Even kijken, de PvdA heb ik nog staan, blij met de positieve grondhouding van de woorden. Erg blij dat we nu ook op positieve basis met elkaar kunnen samenwerken. Ja, die woningbouw, dat is door de portefeuillehouder al besproken, op zijn minst. Dat laat ik dus verder maar even in het midden, want wij hebben veelal dezelfde uitleg. Ja, FlorAalsmeer verzoek om visie, die hebben we ook

		inderdaad eerder gehoord. Dat gaf ze zelf ook al aan. Ja, de omgevingsvisie is daar voor. De opmerking was van: die is niet volledig, dat klopt. We hebben een raads- en collegeprogramma, daar staat ook een visie in, die spreken we elk vier jaar af, dus daar ligt ook een visie in besloten. En vervolgens, ja, is het aan de individuele partijen natuurlijk om een visie naar voren te brengen. Dat is nou juist de taak van een politieke partij. Dus in die zin zou ik FlorAalsmeer willen aanmoedigen om vooral heel veel visie naar voren te brengen en daarmee over twee jaar de verkiezingen in te gaan. Dat is waar die discussie ook plaats hoort te vinden en ik denk niet dat we hier elk jaar over visies over 30- of 40-jarige termijnen moeten gaan hebben, maar dat we dat gewoon onderling doen met onze achterban en de mensen op straat. Ja, en dan de bedreiging van essentiële zorg, dat vond ik nogal een boute bewering. Ik denk niet dat het zo is, maar daar ga ik nog zo in de toelichting op de moties even op in. Daar ga ik nu naar over. Amendementen versterking raadstoezicht bij strategische aankopen, daar zijn wij dus op tegen. Onder ad B, bevoegdheid van het college onder 4 wordt gesteld: het krediet voor strategische aankopen mag alleen worden gebruikt indien het traject van een normale besluitvorming voor het beschikbaar stellen van kredieten door de raad niet kan worden gevolgd en specifieke omstandigheden snel schakelen door het college noodzakelijk maken. Het amendement voorziet in het verplicht doorlopen van een snelle goedkeuringsprocedure door de gemeenteraad, maar gaat daarmee dus in tegen de genoemde uitzonderlijke toestand die in de toelichting wordt genoemd. Daarmee wordt het instrument dus of ineffectief en overbodig, of is het per definitie in strijd met de eigen voorwaarden. Conclusie is dus dat het amendement overbodig c.q. tegenstrijdig is aan het voorstel. Eigenlijk was dat ook de mening van de portefeuillehouder al. Als wij een normale procedure kunnen doorlopen binnen zeven dagen en daarmee kan de aankoop nog steeds plaatsvinden, dan gaat het ook gebeuren. Maar hier is uitdrukkelijk vastgesteld dat dit alleen maar geldt voor die zaken die die procedure niet kunnen dragen. De voorzitter: De heer Fransen heeft een korte interruptie. De heer Fransen: Ja, dan heb ik naar aanleiding hiervan een vraag aan de portefeuillehouder of deze conclusie van de heer De Vries klopt. Want volgens mij stelt de heer De Vries van D66 stelt dat als het binnen zeven dagen kan, we gewoon die procedure moeten doorlopen. Dat staat al in het voorstel. Dat heb ik zo niet begrepen, maar als dat de uitleg is, dan verandert dat de boel nogal. Dus die vraag even. De voorzitter: We vragen straks het college nog even te reageren. Dan kan het ondertussen even uitgezocht worden. Gaat u verder, de heer De Vries. De heer De Vries: Dank, voorzitter. Ik zou adviseren: kijk onder ad B naar de tekst die ik zojuist letterlijk heb voorgelezen, ik denk dat dat het antwoord bevat. Het tweede amendement ... De voorzitter: Even kort, de heer Fransen. Op het gevaar af dat het chaotisch wordt vanaf de collegebank begrijp ik dat de redenering van de heer De Vries klopt. Dus die geef ik vast even mee. De heer Fransen. De heer Fransen: Dan vervalt mijn vraag even. De voorzitter: Goed. De heer De Vries, gaat u verder. De heer De Vries: Het tweede amendement: beschikbaar stellen van de twee maal € 50.000. Daar zijn we het mee eens. Dit amendement is een uitvloeisel van de laatste discussies die er zijn gevoerd binnen de commissie luchtvaartzaken, in het bijzonder de constatering dat er in opvolgende jaren nog geen budget gereserveerd is voor het onderwerp. De hoogte van het bedrag komt overeen met de inschatting van het minimaal noodzakelijke bedrag door een meerderheid van de raad, dus wij zijn het ermee eens. Dan de moties. De motie flexibele inzet en mogelijke noodzaak tot extra budget voor Schipholbeleid, zijn wij tegen. De gemeenteraad heeft te allen tijde de mogelijkheid om extra budget vrij te maken, op welke punten ook, wanneer een meerderheid hiermee instemt. Het is onduidelijk wat de kracht of noodzaak is van deze motie. De motie stelt dat de gemeenteraad in staat gesteld zal worden om van zijn recht gebruik te maken, en dat is een overbodige stellingname omdat de gemeenteraad hier sowieso te allen tijde gebruik van kan maken. Dit is de kerngedachte van het concepten democratie en budgetrecht. Dus wat ons betreft onnodig. Wat betreft de motie over het behoud van verantwoorde jeugdzorg zijn wij tegen. Er is geen sprake van een koerswijziging. De focus op de lichtere zorg als alternatief voor onnodig zwaardere verwijzing, heeft geen relatie met de gevoerde discussie over het eventueel afschalen van het totale pakket van lichte zorg. De beperking zoals die ter sprake is gekomen in het licht van de grote tekorten op de jeugdzorg, is

een andere dan de preferente aanpak op de lichtere zorg bij de overweging van het type zorg dat op maat wordt aangeboden. Er lijkt dus sprake van een spraakverwarring. Er is geen sprake van een beleidswijziging of koerswijziging, maar een manier van het binnen de perken houden van een uit de hand lopende zorgvraag die de ondersteuning richting hen die de meeste zorg nodig hebben, in de weg zit. Oftewel, hoe kunnen we de vermijdbare, lichtere zorgvraag voorkomen om degenen die de zorg het meest nodig hebben te garanderen? Dus dat is ons oordeel van waarom wij tegen deze motie zijn. De motie met die hele lange titel, zeg maar, de opvolgende motie, voor het gemak, daar zijn wij ook tegen. Het gaat over het groenbeheer. Dat het groenbeheer nog steeds niet aan de wensen van de gemeenten en inwoners voldoet, is geen discussie. Daar is iedereen het over eens. Hoe dit wel goed voor elkaar te krijgen, is veelvuldig met elkaar overlegd. Kort geleden is hier uitgebreid over gesproken, waaronder in beslotenheid, om alle details in alle openheid met alle fracties te kunnen overleggen. Hieruit zijn afspraken met het college voortgekomen die een pad voor de komende jaren uitstippelen. PvdA en GroenLinks zijn volledig op de hoogte gesteld van deze voor een deel strategische afspraken, en het is dus niet duidelijk waarom deze motie wordt voorgesteld. Deze motie gaat dwars door het strategisch pad heen dat eerder is afgesproken.
De voorzitter: De heer Buisma, interruptie.
De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Dan heb ik wel even de opmerking dat als wij in besloten overleggen afspraken maken over hoe wij met elkaar omgaan en hoe het college uitvoering gaat geven aan beleid, dan hebben we wel een serieus probleem met elkaar. We kunnen niet langer naar een besloten overleg komen als dat zo blijft. Dus ik wil wel even opmerken dat ik dat heel ingewikkeld vind als dat het geval is.
De voorzitter: De heer Koster.
De heer Koster: Dank u, voorzitter. Ook in mijn herinnering was dit gewoon een woordvoerders-overleg waarin we een aantal opties met elkaar hebben doorgenomen en heeft er zeker geen besluitvorming plaatsgevonden.
De voorzitter: De heer De Vries.
De heer De Vries: Goed, dan zou ik daar direct vanuit ons oogpunt op redeneren. Wij hebben het gehad over een aantal strategische beslissingen die wij moeten nemen en opties die het college heeft in het pad voorwaarts. We zijn op dit moment gebonden aan het bestaande contract. Daar is net door de portefeuillehouder al een toelichting op gegeven hoe wij daarmee omgaan. Maar wij hebben in beslotenheid ook een aantal andere opties overwogen en daar is iedereen bij betrokken geweest. Er is in ieder geval in duidelijkheid naar voren gekomen waarom wij beslissingen nemen en hoe wij ook straks als raad worden ingelicht en welk pad het college nu bewandelt. Dat is de achtergrond van mijn antwoord.
De voorzitter: Op het gevaar af dat we hier verder op ingaan, wil ik deze discussie even beëindigen. Misschien kunnen we straks even met elkaar bepalen wat in beslotenheid en niet beslotenheid is gezegd. Het doet er niet aan af, uw stellingname, waarom u wel of niet de motie ondersteunt. Dus misschien is het goed om daar even bij stil te staan. Dan glijden we hier even van weg, terug naar de motie.
De heer De Vries: Dat was dan al afgesloten bij dezen. De motie gastvrij gemeentehuis voor Aalsmeer, oftewel de motie koffie, zijn wij voor. Wij zijn mede-indieners, de bewoording spreekt voor zichzelf. Als gastplaats van de gemeente dient het raadhuis een zo aangenaam mogelijke plaats te zijn om te vertoeven en zich welkom te voelen. Dan de motie uitfasering telefonische afspraakverplichtingen en directe afspraakmogelijkheden in het gemeentehuis. Daar zijn wij tegen. De regel dat er telefonische afspraken gepland wordt om te komen tot een fysieke afspraak, is niet direct verbonden met de coronamaatregelen, maar hebben te maken met een beperkte financiële en personele mogelijkheden die de gemeente heeft. Het is niet zo dat een telefonische afspraak de enige mogelijkheid is. Er is ook ruimte om langs te komen op het raadhuis en een persoonlijke afspraak te maken. En volgens onze informatie is er wel degelijk de mogelijkheid direct een afspraak te beleven als er toevallig ruimte is op datzelfde moment. De digitale omgeving is kortgeleden aangepast en de hoop is dat daarmee de verschillende soorten interactie met de gemeente een stukje beter zijn geworden. Een snelle test die onze fractie uitvoerde met betrekking tot het verlengen van een rijbewijs bewees dat in ieder geval. Zoals bekend is D66 een warm voorstander is van het verbeteren van de digitale omgeving van de gemeente op alle vlakken, maar wij zien die verbeteringen graag in een breder verband wat betreft het geheel van die digitale omgeving. Dus niet alleen wat het maken van afspraken

		betreft, maar ook de discussies die deze raad al heeft gevoerd over de digitale loketten op diverse deelgebieden. Wij zien die brede discussie als een punt van doorlopende aandacht, maar deze wordt niet gevoed door deze specifieke motie. Dat is de onderbouwing voor onze redengeving. De voorzitter: Hartelijk dank daarvoor. Dan gaan wij naar GroenLinks. Misschien goed als GroenLinks ons even meeneemt in of alle amendementen en één motie overeind blijven, of hoe u daarnaar kijkt? De heer Fransen, aan u het woord. De heer Fransen: Dank u wel, voorzitter. Een algemene reactie op de fracties. Wij herhalen eigenlijk met elkaar nu hoe we naar verkeer en vervoer kijken, dat daar serieus naar gekeken moet worden. De vrachtwagens moeten we goed naar kijken in de woonwijken, te snel rijden, moeten we goed naar kijken hoe we dat kunnen organiseren. Dus daar zijn we blij mee. Daar lijken we behoorlijk dezelfde kant op te denken. Dus dat stemt me heel tevreden. Ik ben even heel benieuwd wat er nu ter inzage is gelegd op dat gebied. Dus dat even in algemene zin. Even specifiek een vraag aan D66: u gaf aan ook blij te zijn met het wereldbeeld dat geschetst wordt. Dat vinden we mooi dat dat er is. U gaf volgens mij aan dat, u sprak snel, dus dat is soms wat moeilijk te volgen, maar de financiële discipline, moeten we die op blijven brengen de komende jaren of moeten we lenig zijn in de tekorten die ontstaan? Dus ja, dat vinden we een heel interessante discussie die we niet nu moeten voeren, maar ik wil wel even benoemen dat ik hem gehoord heb en dat ik hem belangrijk vind om te gaan voeren. Want ik begreep ook dat er, volgens mij, een wethoudersvereniging of zo is waar ook stemmen klinken van: laten we het maar gewoon op het tekort aan komen en dan gaan we daarmee terug naar de overheid en dan zoeken ze het maar uit, hoe ze met die tekorten omgaan. Dat kun je ook als gemeentes collectief doen. Dus het is belangrijk om deze discussie te voeren. Ik zeg hier nu niet hoe wij hier in zitten, maar ik geef wel aan: een belangrijke discussie om met elkaar te voeren. Wij zijn blij met de toezegging van het college om ons nadrukkelijker te informeren over de verschillende aspecten van de zorg. Daar zijn we erg tevreden mee. Dan loop ik even de amendementen langs. Versterking raadstoezicht strategische inkoop. Ik wil straks even schorsen om even te overleggen hoe dit nu precies geïnterpreteerd moet worden, dus daar wil ik straks even naar kijken. Beschikbaar stellen van geld voor de Commissie Luchtvaartzaken blijft gewoon in stand. De motie flexibele inzet blijft ook in stand, waarbij nadrukkelijk, de heer De Vries had volkomen gelijk had in hoe hij redeneerde. Dat klopte helemaal. Maar waar het hier om gaat, is dat je gewoon laat horen: wij stellen wel geld beschikbaar, maar daarmee zijn we nog niet klaar. En ik weet wel dat dat ons recht is, maar ik vind het belangrijk om uit te spreken, richting Schiphol, dat we best verder durven gaan als we daar goede redenen voor hebben met elkaar vanuit de luchtvaartcommissie. De heer De Vries had volkomen gelijk dat dat ons recht al is, dus daar wil ik niets aan afdoen. Dan de motie behoud van verantwoorde jeugdzorg. Naar aanleiding van de discussie, zoals we die met de portefeuillehouder gehad hebben, trekken we deze motie in. Dan onderzoek naar het opdrachtgeverschap, die houden wij in stand, want wij vinden echt dat dat een spel is tussen twee waarbij niet één van de twee het oordeel mag vellen. Dan de drie moties over, ik noem ze maar even, gastvrijheid. Het belangrijkste punt, en zo begonnen wij ook aan deze drie moties, is dat het toch te gek is dat hier geen koffie- en theevoorziening is. Die gaat er komen, want die toezegging is er, dus dan kan de rest van die drie moties wat ons betreft van tafel. De voorzitter: Helder. Ja, zeker. We gaan zo nog even twee minuten schorsen om over het amendement af te stemmen. Ik kijk even naar de heer Buisma, PvdA. Heeft u daar nog wat aan toe te voegen? Sluit u zich daarbij aan? Bij dezen, goed. Dan gaan we tot slot naar FlorAalsmeer. Mevrouw Keessen: Dank u wel, voorzitter. Vooropgesteld dat ik het wel jammer vind dat het zo gaat. Volgens de agenda hadden we eigenlijk al eerder een tweede termijn gehad. Maar goed, ik heb het een en ander opgeschreven waar ik toch gewoon aan toe wil komen. Wij waren heel blij met de woorden van het CDA dat er gekeken moet worden naar hoe vol Aalsmeer is. Vol is vol, dus in die zin kunnen wij ons daar helemaal in vinden. Ook wat betreft de uitgave van het Fort Kudelstaart. Wat betreft de motie van Schiphol, waar de heer Van den Nouland op reageerde, hij gaf aan dat er mensen zijn die voor of tegen Schiphol zijn. Ja, wat ons betreft doet dat er helemaal niet toe of je voor of tegen bent. De commissie houdt zich bezig met leefbaarheid en gezondheid van iedereen, met name van kinderen die hier nog helemaal niet over kunnen beslissen. Dus dat eventjes over die motie en de reactie van het CDA. De VVD dan, ik wil mevrouw Mijwaart vanaf deze plaats feliciteren met haar eerste betoog. We zijn het geheel met

de VVD eens als het gaat over zonnepanelen en windmolens. We willen nog wel zeggen dat in onze optiek echte VVD'ers in een auto rijden. Als laatste vind ik het heel fijn dat het presidium is aangevuld met een dame. Even kijken, wat betreft Absoluut Aalsmeer zijn we heel blij dat u de motie van de hub over het overslagcentrum heeft aangehaald. Want wij wachten eigenlijk nog steeds op de uitwerking daarvan. D66, het is voor ons heel duidelijk dat u en ik het woord visie heel anders uitleggen. Wij zijn wel degelijk van mening dat het college met een overkoepelende visie zou moeten komen. Nu komt er een visie over Schinkelpolder, terwijl er eigenlijk eerst moet worden gekeken waar we naartoe willen met heel Aalsmeer. Dat gebeurt ook in de regio, de MRA doet het, maar bijvoorbeeld ook VNO-NCW met TristateCity. Dus ik denk dat het heel goed is als de gemeente dat wel doet, maar uiteraard wil ik daar heel graag bij helpen. Even kijken. Ja, dan GroenLinks-PvdA. Ik heb eigenlijk niet zo heel veel, maar de heer Kikkert kwam met een gedichtje en mijnheer Jelle komt ook altijd met een gedichtje. Ik wil eigenlijk afsluiten met een gedichtje, als dat mag. Maak van je dromen een plan. Dat maakt die wens niet direct waar. Maar ik ga, ik zal, ik kan, biedt meer kans dan had ik maar. Dank u wel.
De voorzitter: Een heel mooie afsluiting van deze termijn. Ik kijk naar de tijd. Het gaat ons voor twaalf uur lukken. We schorsen voor twee minuten. Blijf op uw plaats zitten, verzoek ik, want er moet even kort wat afgestemd worden over de amendering. We blijven elkaar aankijken om dit in twee minuten op te lossen. We schorsen voor echt max twee minuten en blijf even zitten. Als u vertrekt, wees dan binnen die twee minuten terug.

Schorsing

De voorzitter: Wij heropenen de vergadering. De heer Fransen, misschien kunt u even kort toelichten wat u besproken heeft in de schorsing?
De heer Fransen: Ja, dank u wel. Nou, wat we besproken hebben, is of het klopt wat de heer De Vries stelde in zijn reactie op de motie. Hij geeft nog steeds aan dat dat klopt, zo ken ik hem ook, maar dan ben ik ook even benieuwd of het college dat bevestigt.
De voorzitter: We stellen de vraag, even kort.
Wethouder Kikkert: Ik hoor al kort. Bij ad B onder 4 staat precies dat als de normale weg kan worden gevolgd, we gewoon de normale weg volgen. Dus het zal incidenteel zijn.
De voorzitter: De heer Fransen.
De heer Fransen: En dat betekent dus dat voor u de normale weg ook die zeven dagen is?
Wethouder Kikkert: Dat is de reguliere procedure via de gemeenteraad. Ja.
De voorzitter: Hetgeen betekent?
De heer Fransen: Dan spijt het mij dat ik daar toch weer heel even tijd voor nodig heb met de fractie. Maar we wilden eerst even weten of dit klopt, en nu wil ik het even over de consequentie daarvan hebben.
De voorzitter: Kan dat aan tafel wellicht? Dan laat ik de vergadering aanstaan en beraadt u even goed. Ik zie dat u eruit bent, de heer Fransen.
De heer Fransen: Dank u wel, voorzitter. Ja, bedankt dat wij even de kans krijgen. Er zijn voor ons twee aspecten waarom we het amendement in stand houden. De eerste reden is dat we ons nauwelijks kunnen voorstellen dat er zich een spoedgeval gaat voordoen wat echt binnen zeven dagen moet. Binnen zeven dagen kunnen wij reageren, dus dat zou gewoon helemaal via de raad kunnen. Het tweede is dat we geïnformeerd hebben bij zowel de partij van de PvdA als de partij van GroenLinks, en gevraagd hebben aan de juridische afdeling wat dit betekent voor het budgetrecht voor een gemeente. Zij zeggen: dat kun je niet met zulke bedragen gaan weggeven. Waar moet je dan aan denken, met bedragen die je dan weggeeft? Anderhalf, twee ton. Daar moet je dan aan denken wat redelijk is om, zeg maar, aan het college mee te geven zonder goedkeuring. Wij schrokken heel erg van de uitleg van de wethouder van ja, als je het niet leuk vindt achteraf, heb je pech gehad. Dus die verantwoording doet helemaal niets. Dan kun je achteraf wel ter verantwoording roepen. Dus wij houden het amendement in stand, waarbij we wel door de discussie een stukje gerustgesteld zijn dat alles wat binnen zeven dagen kan, zal dus worden voorgelegd. Dat is mooi, maar er blijft de mogelijkheid bestaan dat als het college zegt: het moest echt binnen zes dagen, dan wordt het gewoon uitgegeven. Dat vinden wij fundamenteel fout.
De voorzitter: Helder. En dan even voor de administratie: het betekent dat ze twee amenderingen overeind blijven en de motie met betrekking tot Schiphol en de Meerlanden.

		Vier. Kunt u zich erin vinden dat we overgaan tot besluitvorming? Dat is het geval. Dan gaan wij eerst stemmen over de amenderingen en als u het goed vindt ga ik niet alle dictums voorlezen en houd ik me bij de titels. Het eerste amendement gaat over waar we net over gesproken hebben, de versterking raadstoezicht bij strategische aankopen. Zijn er stemverklaringen? Wie is voor dit amendement? Dat zijn de partijen GroenLinks, PvdA, FlorAalsmeer en Absoluut Aalsmeer, daarmee is het amendement verworpen. Dan het amendement beschikbaar stellen van twee keer 50.000 euro voor de werkzaamheden van de commissie luchtvaartzaken. Zijn daar stemverklaringen? Wie is voor dit amendement? Dat is een ieder. Daarmee is dit amendement aangenomen. Dan gaan we over naar de besluitvorming. Voor ons ligt de programmabegroting 2025. Zijn er stemverklaringen? De heer Fransen. De heer Fransen: Dank u wel. Ja, wij zullen tegen de begroting stemmen omdat we vinden dat vijf miljoen buiten de begroting laten, in de zin van daar gaan we niet meer over, vinden we fundamenteel onjuist. Daarom stemmen we tegen deze begroting. De voorzitter: Andere stemverklaringen. Goed, dan gaan we over naar de stemming. Wie is er voor het vaststellen van deze programmabegroting? Dat zijn alle partijen, met uitzondering van GroenLinks, PvdA en FlorAalsmeer. Daarmee is de begroting aangenomen. Dan hebben we nog twee moties. De eerste motie is de flexibele inzet en mogelijke noodzaak tot extra budget voor Schipholbeleid. Zijn daar stemverklaringen? Dat is niet het geval. Wie is er voor deze motie? Dat zijn de partijen GroenLinks, PvdA, FlorAalsmeer, Absoluut Aalsmeer, daarmee is de motie verworpen. Dan tot slot de motie onderzoek naar het opdrachtgeverschap in relatie tot de uitvoering van groenbeheer door de Meerlanden. Zijn daarover stemverklaringen? Dat is niet het geval. Wie is voor deze motie? Dat zijn de partijen GroenLinks, PvdA, FlorAalsmeer, Absoluut Aalsmeer en daarmee is deze motie verworpen.
Rb-3		**Septembercirculaire 2024** De voorzitter: Dat brengt ons bij het laatste agendapunt, de septembercirculaire. Dat doen wij in één besluitvorming af. Wie is er voor dit voorstel? Dat is een ieder, daarmee is de septembercirculaire ten besluitvorming behandeld.
Rb-4		**Sluiting** De voorzitter: Wat ons brengt bij de sluiting van deze vergadering, nog voor twaalf uur, dat is natuurlijk prachtig. We waren net even in discussie, volgens mij kunnen wij in onze gezamenlijkheid alle vergaderingen die over twaalf uur zijn gegaan in de afgelopen zes jaar op één hand tellen. Maar ik wou toch even benadrukken de goede harmonie en goede sfeer waarin we deze beraadslaging over de begroting weer hebben mogen doen. Daar ben ik u ontzettend dankbaar voor. Grote betrokkenheid. En ik wil u ook uitnodigen om beneden het nog even na twaalven het te maken en ik zorg dat u weer veilig thuiskomt. Fijne avond. We sluiten deze vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 12 december 2024,

, voorzitter

, griffier

Gemeente Aalsmeer

CONCEPT BESLUITENLIJST RAADSVERGADERING
D.D. 7 NOVEMBER 2024

Aanwezig:
Voorzitter: de heer G.E. Oude Kotte
Griffier : de heer O.F. Matheijsen

Leden:	CDA	: de dames M. van Diemen-Kreeft en T. van der Meer en de heren M.P. Buskermolen, P.F. van den Nouland, D. van Willegen en G.J.H. Winkels
	VVD	: de dames E.S.I. Mijwaart en M. Vleghaar en de heren J.G.E. Bouwmeester, J. de Vries en D.G. van der Zwaag
	AA	: mevrouw D.M. Prent Bouten en de heren W.T.J.M. Koster en D. Kuin
	D66	: Mevrouw M.J. Geisler en de heren J. van der Tol en S.J.R. de Vries
	GroenLinks	: mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen
	PvdA	: de heer J.H. Buisma
	FlorAalsmeer	: mevrouw J. Keessen en de heer D.J. Biesheuvel

Portefeuillehouders: de heren G.E. Oude Kotte, L.B. Kabout, W. Kikkert en S.A.S. Spaargaren
Afwezig: mevrouw G. Holtrop (AA)

Tijd	Agenda punt	Onderwerp	Besluit:
20.00	R-1	1.Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte 2.Vaststelling van de agenda	1.2.Conform vastgesteld

		BEHANDELSTUKKEN	
20.05	R-2	**Vaststellen Programmabegroting 2025** **Besluit:** a. De programmabegroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjaren-raming 2026-2028. b. De in de programmabegroting 2025 opgenomen budgetten 2025 per programma te autoriseren op het niveau van lasten, baten en saldo per programma. b. Voor de voorgestelde investeringen 2025 conform paragraaf 4.2 van de programmabegroting 2025 de benodigde kredieten beschikbaar te stellen, met uitzondering van de kredieten voor IKC Oosteindedriehoek en noodstroomvoor-ziening. d. Akkoord te gaan met de notitie strategische aankopen. e. In afwijking van de uitgangspunten voor tariefsverhoging uit de Kadernota 2025 de afvalstoffenheffing in 2025 met 11% te verhogen.	Voorstel aangenomen Voor : 17 (CDA/VVD/D66) Tegen : 5 (GL/PvdA/FA) De heer Fransen heeft een stemver-klaring afgegeven

A	Naam Amendement	Fractie en aantallen
A24-2	Amendement Versterking raadstoezicht bij strategische aankopen (ingediend door PvdA/GL/FA)	Verworpen Voor : 8 (AA/GL/PvdA/FA) Tegen : 14 (CDA/VVD/D66) De heer Fransen heeft een stemverklaring afgegeven
A24-3	Amendement beschikbaar stellen van 2 x € 50.000,-- voor de werkzaamheden van de commissie Luchtvaartzaken (ingediend namens de leden van de Commissie Luchtvaartzaken)	Unaniem aangenomen

M	Naam Motie	Fractie en aantallen
M24-9	Motie Flexibele inzet en mogelijke noodzaak tot extra budget voor Schipholbeleid (ingediend door PvdA/GL/FA)	Verworpen Voor : 8 (AA/GL/PvdA/FA) Tegen : 14 (CDA/VVD/D66)
M24-10	Motie Behoud van verantwoorde Jeugdzorg (ingediend door PvdA/GL/FA)	Ingetrokken
M24-11	Motie Onderzoek naar het Opdrachtgeverschap in relatie tot de uitvoering van groenbeheer door de Meerlanden (ingediend door Pvda/GL/FA)	Verworpen Voor : 8 (AA/GL/PvdA/FA) Tegen : 14 (CDA/VVD/D66)
M24-12	Motie Bodes in dienst van de gemeente Aalsmeer (ingediend door PvdA/GL/FA)	Ingetrokken

		<table><tr><td>M24-13</td><td>Motie Gastvrij gemeentehuis van Aalsmeer (ingediend door PvdA/GL/FA/D66)</td><td>Ingetrokken</td></tr><tr><td>M24-14</td><td>Motie Uitfasering van telefonische afspraakverplichting en directe afspraakmogelijkheden in het gemeentehuis (ingediend door PvdA/GL/FA)</td><td>Ingetrokken</td></tr></table> <u>Toezegging:</u> 1.Wethouder Kabout zegt toe een schriftelijke uitleg te geven over BTW en sport. 2.Wethouder Kikkert zegt toe dat er een koffie-/thee-apparaat in de Burgerzaal komt. 3.Burgemeester Oude Kotte geeft aan dat in Q1 2025 een APV wijziging naar de raad komt inzake het ligplaatsenbeleid. 4.Burgemeester Oude Kotte geeft aan dat de besluitvorming inzake de brandweerkazerne in Q1 de cyclus in gaat. Het gaat ter inzage alvorens het ter besluitvorming naar de raad gaat. 5.Wethouder Kikkert zegt toe sessies te organiseren om de deskundigheid van de raad inzake het sociaal domein te vergroten.	
	R-3	**Septembercirculaire 2024** **Besluit:** 1. Kennis te nemen van de uitkomsten van de septembercirculaire 2024. 2. Aan de stelpost areaal een structureel bedrag van € 0,263 miljoen toe te voegen ten behoeve van budgetbijstellingen die het gevolg zijn van wijzigingen in het gemeentelijk areaal. 3. De taakmutaties met samenhangende uitgaven in de begroting te verwerken. 4. Het effect van de bijstelling van de BUIG gelden te verwerken in de programmabegroting 2025 5. Het restant structureel voordeel zoals opgenomen in de tabel onder Financiën van dit voorstel vanaf 2025 toe te voegen aan het begrotingsresultaat 2025-2028. 6. De begroting te wijzigen voor de budgetten jeugdhulp tot een saldo van € 9 miljoen. De dekking van deze bijstelling vindt plaats uit het positieve begrotingsresultaat (2025 en 2026) en de stelpost behoedzaamheid (vanaf 2027).	Voorstel unaniem aangenomen

		Sluiting	De voorzitter sluit de vergadering om 00.00 uur.

Gemeente Aalsmeer

Uitnodiging voor het bijwonen van de Raadsvergadering op donderdag 7 november 2024, in de raadzaal van het raadhuis van Aalsmeer. Aanvang: 20.00 uur.

DE VOORZITTER VAN DE RAAD,

mr. G.E. Oude Kotte

RAAD		
Raadzaal		
Tijd	**Agenda punt**	**Onderwerp**
20.00	R-1.	**1. Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte** **Raadsgriffier: de heer O.F. Matheijsen** **2. Vaststelling van de agenda**
		BEHANDELSTUKKEN
20.05	R-2	**Programmabegroting 2025** Portefeuillehouder: S.A.S. Spaargaren **Spreekvolgorde: CDA – VVD – Absoluut Aalsmeer - D66 – GL – FlorAalsmeer - PvdA** De behandeling van dit onderwerp is gericht op het vaststellen van de Programmabegroting 2025 inclusief de investeringen en de voor de investeringen benodigde kredieten beschikbaar te stellen. 20.05 uur Algemene beschouwingen 8 min. per fractie (met interruptie wel/niet voor verduidelijkende vragen – vraag is uitgezet bij presidium) 21.05 Reactie college B&W 21.30 uur Schorsing 21.45 uur Tweede termijn raad 22.30 uur Reactie college B&W 22.55 uur Besluitvorming De vermelde tijden zijn richttijden
23.00	R-3	**Septembercirculaire 2024** Portefeuillehouder: S.A.S. Spaargaren *Het doel van het voorstel is de ontwikkelingen van de septembercirculaire 2024 te vertalen naar hun betekenis voor de Programmabegroting 2024 en de meerjaren-raming 2025-2028.*

SLUITING

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl
25/09/2024 11:10:58 CEST
ID: 3f3841ae-67d4-45e3-b715-1e1dcceb35d9
Auth: Scribble

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Signed By: Vellenga, Sj. (Sjoerd) <sjoerd.vellenga@aalsmeer.nl>
25/09/2024 11:11:17 CEST
ID: 3f3841ae-67d4-45e3-b715-1e1dcceb35d9
Auth: Scribble

Zaaknummer:	Z24-027567	
Voorstel van:	college van burgemeester en wethouders	**Behandelend ambtenaar:** Inge Harmsen 06-34559876 inge.harmsen@aalsmeer.nl Kernorganisatie Aalsmeer
Datum:	24 september 2024	
Portefeuillehouder:	wethouder ing. S.A.S. Spaargaren	

Onderwerp

Programmabegroting 2025 gemeente Aalsmeer

Raadsbesluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

a. De programmabegroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028.
b. De in de programmabegroting 2025 opgenomen budgetten 2025 per programma. te autoriseren op het niveau van lasten, baten en saldo per programma.
c. Voor de voorgestelde investeringen 2025 conform paragraaf 4.2 van de programmabegroting 2025 de benodigde kredieten beschikbaar te stellen, met uitzondering van de kredieten voor IKC Oosteindedriehoek en noodstroomvoorziening.
d. Akkoord te gaan met de notitie strategische aankopen.
e. In afwijking van de uitgangspunten voor tariefsverhoging uit de Kadernota 2025 de afvalstoffenheffing in 2025 met 11% te verhogen.

Samenvatting

De Gemeentewet schrijft voor dat gemeenten een begroting (voor het eerstvolgende boekjaar) en meerjarenraming (voor de drie jaren daarop volgend) maken. De begrotingskaders 2025 zijn vastgelegd in voorliggend document.
De programmabegroting 2025 is een nadere uitwerking van de in de kadernota 2025 opgenomen uitgangspunten en nadien bekend geworden autonome ontwikkelingen en besluiten.
Het voorstel aan de raad is de programmabegroting 2025 vast te stellen, alsmede voor de daarin opgenomen investeringen een krediet beschikbaar te stellen.
Na vaststelling door de gemeenteraad dient de vastgestelde begroting vóór 15 november te worden ingezonden aan Gedeputeerde Staten.

Doel

Uitvoering geven aan de artikel 191 lid 1 Gemeentewet: de gemeenteraad stelt een programmabegroting 2025 vast, waarin de bestuurlijke en financiële kaders voor het komende begrotingsjaar zijn opgenomen. Dit doet recht aan de uitoefening van het budgetrecht van de gemeenteraad zodat de gemeentelijke dienstverlening in 2025 voortgang kan vinden en het beleid in uitvoering kan worden genomen.

Prestatie

In de programmabegroting zijn de doelstellingen voor 2025 opgenomen, datgene wat we daarvoor gaan doen en welke budgetten we daarvoor beschikbaar hebben.
Na vaststelling van de programmabegroting vormt deze de basis voor de opdrachtformulering aan de AA organisatie die als gevolg van de afgesloten centrum regeling Amstelveen Aalsmeer de opdracht heeft de dienstverlening aan het bestuur van Aalsmeer te verzorgen.

De voortgang op de uitvoering van de programmabegroting wordt vastgelegd in de twee bestuursrapportages die het college gedurende het lopende jaar de gemeenteraad aanbiedt. De beleidsmatige en financiële eindverantwoording gebeurt in de jaarstukken.

Voorgeschiedenis en context

De programmabegroting 2025 is gebaseerd op het raadsprogramma 2022 - 2026 'Aan de slag voor Aalsmeer' en het collegeprogramma 2022 - 2026 'Samenwerken aan Aalsmeer'.
Vertrekpunt voor de begroting is het laatst door de raad vastgestelde meerjarenperspectief.
De raad heeft de vrijheid ten aanzien van de voorgestelde ontwikkelingen een eigen afweging te maken. Voorwaarde is dat de begroting structureel en reëel sluitend is.
Daarnaast dient de gemeente een positieve algemene reserve te hebben.

De wettelijke basis voor de begroting bestaat uit:
- Artikel 189 tot en met 195 en artikel 203 Gemeentewet;
- Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten;
- Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer;
- Kaderbrief Financieel toezicht 2025 Provincie Noord Holland.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

Beslispunt a en b
Op grond van artikel 191 lid 1 van de Gemeentewet stelt de gemeenteraad de begroting vast en heeft de autorisatiefunctie (artikel 189 lid 3 Gemeentewet). Daarmee is er een geldige titel voor het rechtmatig doen van uitgaven ter uitvoering van de gemeentelijke taken.
De programmabegroting 2025 bevat de vertaling van de bestuurlijke kaders zoals door de raad op 4 juli 2024 vastgesteld met de besluitvorming over de Kadernota 2025 en het raadsvoorstel meicirculaire 2024 en Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (MPP) 2024-2027.
De programmabegroting laat voor 2025 een positief saldo zien van € 1,686 miljoen. Dit is een verbetering van het meerjarenperspectief met € 0,446 miljoen na het raadsvoorstel over de meicirculaire 2024. In de paragraaf Financiën van dit raadsvoorstel lichten wij de redenen daarvan toe.
Artikel 191 lid 1 Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad alleen de begroting vast voorafgaande aan het jaar waarvoor het dient. De Gemeentewet verplicht gemeenten wel om inzicht te geven in de meerjarenraming (Gemeentewet artikel 190 lid 1). De meerjarenraming 2026 – 2028 is daarmee ter kennisname.

Beslispunt c en d
Onderdeel van de programmabegroting 2025 is het beschikbaar stellen van de kredieten voor het jaar 2025. De autorisatie van de kredieten voor het MPP heeft plaatsgevonden tijdens de besluitvorming over dat plan op 4 juli jl. Voor de overige kredieten 2025 wordt u voorgesteld om deze met het vaststellen van de programmabegroting 2025 beschikbaar te stellen, zodat deze in uitvoering kunnen worden genomen. De kredieten 2026 tot en met 2028 zijn ter kennisname. Voor de nieuwbouw van het zwembad (gepland in 2026), het IKC Oosteindedriehoek en de noodstroomvoorziening volgt eveneens een apart raadsvoorstel en – besluit.
Onderdeel van de investeringen 2025 is ook het krediet voor strategische aankopen. De bijbehorende notitie met daarin de toelichting op dit krediet en de kaders waaronder het college hiervan gebruik kan maken is onderdeel van dit raadsvoorstel en – besluit.

Beslispunt e
In de Kadernota 2025 zijn de uitgangspunten opgenomen voor de verhoging van de belastingen en de heffingen. Deze zijn overeenkomstig het besluit zoals genomen bij de Kadernota verwerkt. Voor wat betreft de kostendekkende heffingen is daarbij tevens aangegeven dat mocht uit de tariefberekeningen 2025 een aanleiding volgen voor een bijstelling hiervan wij hierop bij de programmabegroting

De kostenopbouw, gekoppeld aan maximaal 100% kostendekkendheid resulteert voor de afvalstoffenheffing in een tariefstijging met 11% in 2025 (naar € 410,70 voor een meerpersoonshuishouden). Dat is 6,75% meer dan de algemene tariefsverhoging voor heffingen uit de Kadernota 2025. Deze tariefstijging is noodzakelijk om de eerder, in de programmabegroting 2024, toegelichte stijging van de kosten op te kunnen vangen en toe te werken naar het uitgangspunt van kostendekkende tarieven. Na dit voorstel stijgt de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2025 met 5% ten opzichte van 2024 tot 94,2%.
Hieronder onder Financiën alsmede in de aanbiedingsbrief van de programmabegroting is de ontwikkeling van de woonlasten 2025 nader toegelicht.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

In het hoofdlijnenakkoord van het begin juli aangetreden kabinet is geen voorstel opgenomen voor de oplossing van de korting op het gemeentefonds vanaf 2026. Op 19 augustus vond het eerste overhedenoverleg plaats met het nieuwe kabinet. Tijdens dat overleg is gebleken dat het kabinet de korting op het gemeentefonds in de Miljoenennota 2025 niet gaat terugdraaien. De afspraken met het vorige kabinet over Wmo en Hervormingsagenda Jeugd worden wel gerespecteerd. Met de ministers en staatssecretarissen is afgesproken dat de komende maanden in deelstudies onderzoek plaatsvindt of de taken en middelen rond de thema's bestaanszekerheid, versterking voorzieningenniveau in alle gemeenten, aandacht voor de relatie tussen het zorgdomein en het sociaal domein en het versnellen van de woningbouwopgave in balans zijn. Wanneer dat niet het geval is, wordt bepaald welke stappen er moeten worden gezet om dat te herstellen. Eind oktober/ begin november moet de uitkomst van het onderzoek bekend zijn.
Om niet vooruit te lopen op de uitkomst van de onderhandelingen met het kabinet over de gemeentefinanciën nemen we nu nog geen aanvullende ombuigingsvoorstellen op voor 2027 en 2028.
In de komende periode bereiden wij ons verder voor om ons op de toekomst voor te bereiden. In de programmabegroting hebben wij daartoe actiepunten geformuleerd, zoals het onderzoek naar de mogelijkheid om bestaande maatregelen uit te breiden en/ of nieuwe maatregelen te treffen.
De mate waarin is mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek door BZK. Zodra wij daarover meer informatie hebben komen wij daarop bij u terug.

Participatie

Niet van toepassing.
Net als voorgaande jaren wordt er over de programmabegroting 2025 nog een zogenaamde 'Begroting in één oogopslag' opgesteld. Deze wordt nog voor de raadsvergadering gepubliceerd in de lokale media zodat ook inwoners, instellingen en ondernemers van Aalsmeer hiervan kennis kunnen nemen.
Digitaal is de programmabegroting 2025 voor iedereen beschikbaar via de P&C portal aalsmeer.pcportal.nl.

Kantekeningen en risico's

In de Kadernota 2025 zijn, naast het onderzoek over de kostprijsdekkende tarieven Wmo, de volgende risico's benoemd met een mogelijke financiële impact:

- Jeugdzorg
  In de commissievergadering van 6 juni bent u geïnformeerd over de inhoudelijke en financiële resultaten jeugdhulp 2024. Uit de presentatie bleek dat wij een tekort verwachtten over 2024, maar ook dat de kostenbesparende maatregelen naast degene die al getroffen waren worden uitgebreid. Nu een aantal maanden verder hebben wij de maatregelen doorgevoerd, maar zien wij helaas dat er een tekort ontstaat over 2024 bovenop het effect dat wij al in de 1e bestuursrapportage hebben meegenomen. Onze verwachting is dat een deel hiervan structureel is. Op basis van eerste grove berekeningen is de inschatting dat ondanks de maatregelen er een bijstelling moet plaatsvinden in de programmabegroting 2025 (bandbreedte tussen

de € 0,8 en € 1,4 miljoen). Deze uitkomsten hebben wij echter nog niet volledig kunnen analyseren. Daarom geven wij op zijn plaats alvast een winstwaarschuwing af. In het raadsvoorstel over de septembercirculaire 2024 komen wij hierop terug en leggen wij u een voorstel voor om de programmabegroting hiervoor te wijzigen. Daarnaast is ook voor de jeugdhulp in juli een algemene maatregel van bestuur ingegaan die gemeenten meer houvast bieden bij het vaststellen van 'reële tarieven' voor jeugdhulpaanbieders.

- Discussie oude openstaande AA-posten (€ 164.000)
- Extra middelen voor de uitvoering van de jeugdhulp. Er zijn budgetten toegekend tot en met 2025. Voor de jaren erna is op een stelpost budgettaire ruimte voor het eventueel structureel maken van deze formatie van € 244.000 opgenomen. Of dat noodzakelijk is en zo ja deze middelen voldoende zijn moet nog blijken.
- Inventarisatie areaal buitenruimte i.v.m. beheerkosten
  De inventarisatie van het areaal buitenruimte is nog niet afgerond.
- Inflatie in gemeentefonds in relatie tot werkelijke prijsontwikkeling
- Nog niet alle ambities zijn financieel vertaald
- Nieuwe wettelijke taken waarvoor Rijk onvoldoende budget beschikbaar stelt
- Taakstellingen
  Naast de taakstellingen die volgen uit de ombuigingsvoorstellen (besluitvorming Kadernota 2025, ter grootte van ca. € 1,5 miljoen structureel) zijn op basis van eerdere besluitvorming bij de programmabegroting 2023 en 2024 taakstellingen opgenomen voor:
  - Milieubeleid - € 100.000
  - Besparingen op jeugdhulp - € 192.000 (in 2025) en € 592.000 (vanaf 2026)
  - Besparingen op Wmo (€ 150.000, 2025 oplopend tot € 300.000 vanaf 2027, exclusief korting gemeentefonds als gevolg van afschaffing abonnementstarief (€ 280.000). Daarmee is de totale taakstelling na afschaffing abonnementstarief € 580.000 vanaf 2027)

  Ten behoeve van de realisatie van deze taakstellingen zijn eerder al keuzes gemaakt. Omdat effectueren ervan tijd kost blijft het onzeker of deze volledig gerealiseerd worden totdat dit een feit is.

Daarbij hebben wij ook aangegeven nog een aantal kansen te zien:

- Objectieve indexering en fondsvorming Wmo uit de Voorjaarsnota van het Rijk vanaf 2026

Vooruitlopend op een andere financiering van de Wmo wordt een bedrag van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd en bij de Miljoenennota overgeheveld naar het Gemeentefonds. In het raadsvoorstel over de septembercirculaire geven wij aan wat dit betekent voor Aalsmeer.

- Aflopende erfpachtovereenkomst Eigen Haard

In 2024 worden naar verwachting de onderhandelingen over de erfpachtovereenkomst met Eigen Haard afgerond. Hieruit worden hogere inkomsten verwacht dan nu in de programmabegroting zijn opgenomen.

- Stelposten loon-en prijs, behoedzaamheid en nieuw beleid als onderdeel van de programmabegroting
- Areaaluitbreiding en/ of extra tariefstijgingen waardoor hogere inkomsten

---

Financiën

In dit onderdeel van ons voorstel gaan we in op het meerjarenperspectief dat in deze programmabegroting wordt gepresenteerd. In de tabel hieronder is de ontwikkeling van het meerjarig begrotingsresultaat opgenomen. De tabel begint met de stand zoals die is vastgesteld bij de Kadernota 2025. Vanaf dat punt worden de wijzigingen toegelicht. Hierbij wordt een uitsplitsing gemaakt op de reeds genomen raadsbesluiten, onderdelen waar geen keuze mogelijk is (autonome ontwikkelingen) en overige ontwikkelingen.

Ook worden in deze hoofdlijnen van de financiële ontwikkeling enkele belangrijke financiële kengetallen besproken. We kijken dan naar de weerstandsratio, de schuldpositie en het structurele begrotingsresultaat (het resultaat waaruit de incidentele baten en lasten zijn gefilterd). Ook gaan we in op de ontwikkeling van de lokale heffingen.

Meerjarenperspectief programmabegroting 2025
Het meerjarenperspectief 2025 – 2028 ziet er als volgt uit:

bedrag x € 1.000	**Meerjarenraming**			
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Perspectief volgens Kadernota	**193**	**811**	**-1.932**	**-3.035**
Raadsbesluiten na Kadernota	1.047	342	341	341
Meerjarenbegroting				
Nominale ontwikkelingen	0	0	0	0
Kapitaallasten	10	6	7	18
Kostentoerekening	0	0	0	0
Overige besluitvorming	156	711	396	396
Neutrale aanpassingen	0	0	0	0
Totaal	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de begroting 2025 sluit met een positief begrotingsresultaat van € 1,406 miljoen.
In de Kadernota 2025 werd een positief resultaat gepresenteerd voor 2025 van € 0,193 miljoen. Na het besluit over de Kadernota is ook de meicirculaire 2024 ter besluitvorming aan u voorgelegd (raadsvergadering 4 juli 2024). Het besluit hierover heeft geresulteerd in een nieuw vertrekpunt voor de programmabegroting 2025 van € 1,240 miljoen.
Zoals ieder jaar vindt na het vaststellen van de Kadernota een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's plaats waarbij de programmabudgetten binnen de diverse programma's worden bijgesteld voor inflatie (nominale ontwikkelingen), de kapitaallasten worden geactualiseerd op basis van o.a. de realisatie uit de jaarstukken 2023 en vindt er een per saldo budgetneutrale verdeling plaats van de dienstverleningsbijdrage over de programmabudgetten binnen de diverse programma's (kostentoerekening).

De volgende ontwikkelingen uit het actualiseren van de cijfers ten behoeve van de (meerjaren)begroting, hebben impact op het voorliggende (meerjaren)perspectief:

- Wmo

  In de Kadernota 2025 hebben wij u geïnformeerd over een onderzoek dat wij zijn gestart naar de reële kostprijzen (tarieven) Wmo die wij betalen aan de zorgaanbieders voor de uitvoering (o.a. huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding), om te voldoen aan de AMvB reële kostprijzen. Dit onderzoek bevindt zich in een afrondende fase, maar een definitieve uitkomst verwachten wij pas nadat de programmabegroting aan u is aangeboden. Gelet op de voorlopige uitkomsten van het onderzoek verwachten wij dat wij in ieder geval een tariefverhoging door te moeten voeren. Hiervoor is, rekening houdend met een structurele onderuitputting 2024, een budget van € 280.000 voor 2025 in de programmabegroting opgenomen. Uit dit onderzoek komen ook mogelijkheden om bij de aanbesteding, die wij in 2025 gaan doen (en waarvan de contracten ingaan per 2026), aanvullende voorwaarden te formuleren waardoor wij verdere kostenstijging zo veel als mogelijk proberen te beperken.

- Afvalstoffenheffing

In de paragraaf lokale heffingen wordt voorgesteld in het tarief voor de afvalstoffenheffing in 2025 met 11% (€ 41 voor een meerpersoonshuishouden) te laten stijgen. Deze tariefstijging is noodzakelijk om de in programmabegroting 2024 al toegelichte stijging van de kosten op te kunnen vangen en toe te werken naar het uitgangspunt van kostendekkende tarieven. Daarnaast neemt met dit voorstel de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing in 2025 toe tot 94% (2024 89%) waardoor het begrotingsresultaat structureel verbetert met € 288.000. Hiermee geven wij ook gehoor aan de eerdere constatering van de gemeenteraad dat het uitgangspunt van kostendekkende tarieven nog niet volledig is doorgevoerd. Verderop gaan we onder lokale heffingen in wat dit betekent voor de ontwikkeling van de lokale woonlasten in 2025.

- Overige mutaties

Daarnaast is in deze programmabegroting een aantal mutaties opgenomen met een per saldo impact op het begrotingsresultaat van € 0,140 miljoen structureel voordelig en € 0,016 miljoen incidenteel voordelig. Deze worden in het hoofdstuk Financiën per programma van deze begroting nader toegelicht.

Tegelijk met het vaststellen van deze programmabegroting bieden wij u ook de eindrapportage over zwembad de Waterlelie aan. Wij hebben als college de voorkeur uitgesproken voor scenario 2, dat is ook het voorkeursscenario van de ESA en ons adviesbureau Drijver en Partners.
In de Kadernota 2025 hebben wij op basis van voorlopige cijfers ten behoeve van de nieuwbouw van het zwembad een krediet opgenomen van € 28,2 miljoen. Met het uitspreken van het voorkeursscenario is bekend dat hiervoor een krediet van € 25,5 miljoen benodigd is.
Door het samenvallen van de besluitvorming over ons voorkeursscenario toekomstige nieuwbouw zwembad en deze programmabegroting konden wij dat - gelet op de gedane toezeggingen aan u over de aanlevering van deze programmabegroting en de geplande technische toelichting daarover - niet meer in voorliggend document verwerken. In december 2024 leggen wij u het raadsvoorstel over het beschikbaar stellen van het krediet voor. Het financiële effect op de afschrijvingskosten naar aanleiding van deze bijstelling van het krediet ten opzichte van dat in de Kadernota 2025 (€ 115.000 vanaf 2028) nemen we daarin mee.

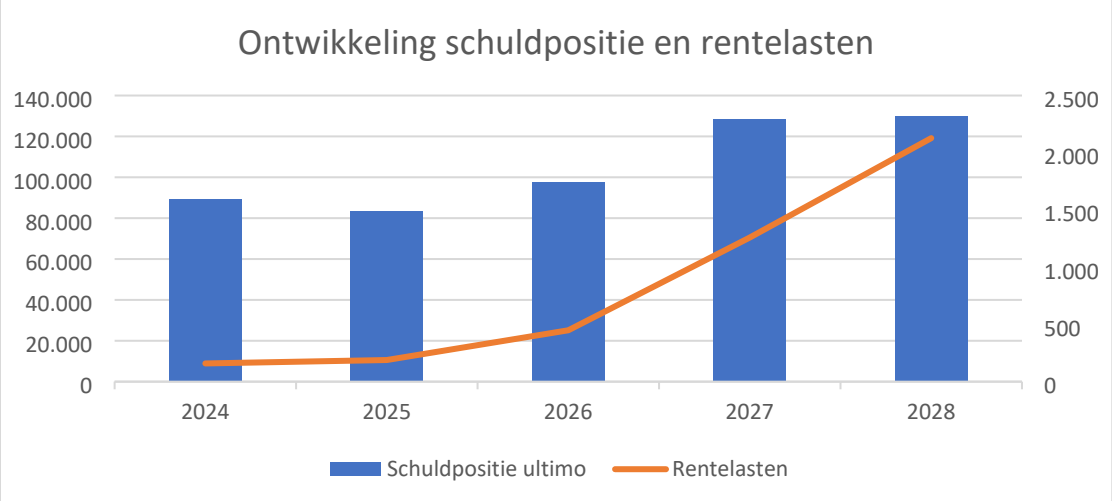
Begrotingsevenwicht
Uit de tabel met het meerjarig begrotingsresultaat blijkt dat de begroting voor de jaren 2025 en 2026 nog een positief begrotingssaldo laat zien, maar dat vanaf 2027 ook in de Aalsmeerse begroting het effect van de korting van het Rijk op de algemene uitkering uit het gemeentefonds weerslag heeft.
De Provincie Noord Holland toetst in haar rol als toezichthouder of de begroting 'structureel in evenwicht' is. Een begroting is structureel in evenwicht als de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Onderstaande tabel laat zien dat dit voor 2025 en 2026 het geval is. Dat betekent dat deze begroting voor die jaren structureel in evenwicht is.

bedrag x € 1.000	**Meerjarenraming**			
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Structureel	3.295	3.183	-1.213	-2.180
Incidenteel	-1.889	-1.313	24	-100
Saldo begroting	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**

Met een structureel en reëel sluitende begroting in 2025 voldoet Aalsmeer aan de voorwaarde van repressief toezicht. Net als ieder jaar geeft de Provincie daarover voor het einde van dit jaar haar oordeel.

Ontwikkeling weerstandsratio
Zoals in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing te vinden is bedraagt de weerstandsratio in deze programmabegroting 2,4 en deze heeft daarmee de classificatie uitstekend.
Dat betekent dat we een voldoende grote buffer achter de hand hebben om incidentele risico's, mochten deze zich onverhoopt voordoen, kunnen opvangen. Ook biedt dit onder voorwaardenruimte, in lijn met de notitie van het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) van 21 november 2023, om de algemene reserve in te zetten om binnen de termijn van de meerjarenraming via ombuigingen toe te groeien naar een sluitend perspectief.
Omdat het hier om een incidentele buffer gaat is deze dus niet geschikt om structurele financiële effecten, zoals bijvoorbeeld aanvullende Rijksbezuinigingen of structurele tekorten in de jeugdhulp of Wmo op te vangen. Het betreft inzet van de algemene reserve om naar een sluitende begroting toe te groeien.
Daarbij wordt opgemerkt op dat deze ratio een momentopname is. Een hogere risicopositie of een lager weerstandsvermogen beïnvloedt de ratio. Als gevolg van het raadsbesluit om een gedeelte van de lastenstijging - veroorzaakt door externe financieringslasten - af te toppen door daarvoor een bestemmingsreserve te vormen daalt de ratio in 2028 in ieder geval. Bij eventuele beslissingen om middelen te onttrekken tussen nu en dat moment dient hiermee rekening te worden gehouden om te voorkomen dat de ratio onder de door de raad gestelde ondergrens van 1,5 zakt.

Ontwikkeling schuldpositie en rentelasten
De onderstaande grafiek laat de verhouding tussen het vreemd vermogen (schuldpositie) en de ontwikkeling van de rentelasten zien. De ontwikkeling van de schulden laat een constant beeld zien in relatie tot het groeiende bezit. De geplande investeringen uit het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (MPP) en het Meerjaren Investeringen Programma (MIP) zijn de oorzaak van de schuldpositie. Een groot deel hiervan wordt gefinancierd met vreemd vermogen.
Het bedrag dat betaald wordt aan rentelasten stijgt hierdoor de komende jaren. Dit komt door de groeiende schuld in combinatie met de gestegen rente.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële kengetallen. Hieruit blijkt dat de komende jaren de schuldquote oploopt als gevolg van het aantrekken van leningen om nieuw bezit te kunnen financieren, maar dat deze binnen een aanvaardbare bandbreedte blijft.

Ontwikkeling lokale heffingen
Daar waar het mogelijk is vraagt de gemeente kostendekkende tarieven voor geleverde diensten. Op deze manier worden de kosten gelegd bij degene die van de dienst gebruik maakt.
In de Kadernota 2025 is een onderzoek aangekondigd naar de kostendekkendheid van de heffingen en de leges. Voor rioolheffing en afvalheffing is dit onderzoek voorafgaand aan het opstellen van deze programmabegroting afgerond.
Het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges Burgerzaken (algemene dienstverlening), APV en dienstverlening in het kader van de Omgevingswet wordt in de komende weken afgerond. In het raadsvoorstel over de belastingverordeningen 2025 komen we hierop terug.

Na uitwerking van de uitgangspunten voor de indexatie van de tarieven zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van de Kadernota 2025 en de tariefvoorstellen die in deze programmabegroting zijn opgenomen is de ontwikkeling van de lokale woonlasten 2025 als volgt:

Soort lokale heffing	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
OZB aanslag woning eigenaar	425	505	519	531	553
Rioolheffing eigenaar	174	177	181	188	196
Afvalstoffenheffing gebruiker	299	237	330	370	411
Woonlasten	898	919	1.030	1.089	1.160
Eenmalige belastingkorting voor huishoudens in 2022		-96			
Woonlasten na belastingkorting	**898**	**823**	**1.030**	**1.089**	**1.160**
% toename t.o.v. vorig jaar		2,3%	n.v.t.	5,7%	6,5%

In de Kadernota 2025 hebben wij u voorgesteld om de hondenbelasting af te schaffen en de OZB evenredig te verhogen zodat deze afschaffing geen effect heeft op de gemeentelijke inkomsten. Naar aanleiding daarvan is gevraagd wat het effect is op de OZB aanslag voor een woning met een gemiddelde WOZ waarde: dit voorstel heeft extra stijging van ca. 0,77% ten opzichte van 2024 tot gevolg. In bovenstaande tabel is daarmee in de ontwikkeling van de woonlasten al rekening gehouden.
In 2025 effectueren we daarnaast het eerder genomen besluit tot verhoging van de waterverblijfsbelasting.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

Op grond van artikel 191 lid 2 Gemeentewet dient de door de gemeenteraad vastgestelde begroting vóór 15 november te worden ingezonden aan Gedeputeerde Staten. Voorafgaand aan de raadsbehandeling heeft de begroting ter inzage gelegen en is hier bekendheid aan gegeven.
Na vaststelling van de programmabegroting vormt het uitvoeringsplan dat op basis van deze programmabegroting wordt opgesteld de basis voor de opdrachtformulering aan de AA organisatie.

Evaluatie

De verantwoording over de programmabegroting 2025 vindt plaats in de 1e en 2e bestuursrapportage 2025 en de jaarstukken 2025. Onderdeel van die documenten is zowel een beleidsmatige als een financiële verantwoording.

Duurzaamheidsaspecten

In de voorliggende programmabegroting zijn budgetten opgenomen voor duurzaamheid. In de paragraaf duurzaamheid en klimaat worden de doelstellingen, de actiepunten en de daarvoor benodigde budgetten nader toegelicht.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2025 gemeente Aalsmeer
2. Notitie strategische aankopen

De secretaris,

drs. Sj. Vellenga

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

Signed By: Matheijsen, O.F. (Onno) <onno.matheijsen@aalsmeer.
08/11/2024 00:10:44 CET
ID: 96fc352b-999e-4577-bfe8-5a5081e3f385
Auth: Scribble

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl
08/11/2024 10:06:02 CET
ID: 96fc352b-999e-4577-bfe8-5a5081e3f385
Auth: Scribble

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders, d.d. 24 september 2024, zaaknummer Z24-027567;

gelet op artikel 189 tot en met 191 van de Gemeentewet;

Besluit

a. De programmabegroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028.
b. De in de programmabegroting 2025 opgenomen budgetten 2025 per programma. te autoriseren op het niveau van lasten, baten en saldo per programma.
c. Voor de voorgestelde investeringen 2025 conform paragraaf 4.2 van de programmabegroting 2025 de benodigde kredieten beschikbaar te stellen, met uitzondering van de kredieten voor IKC Oosteindedriehoek en noodstroomvoorziening.
d. Akkoord te gaan met de notitie strategische aankopen.
e. In afwijking van de uitgangspunten voor tariefsverhoging uit de Kadernota 2025 de afvalstoffenheffing in 2025 met 11% te verhogen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 november 2024

De griffier,

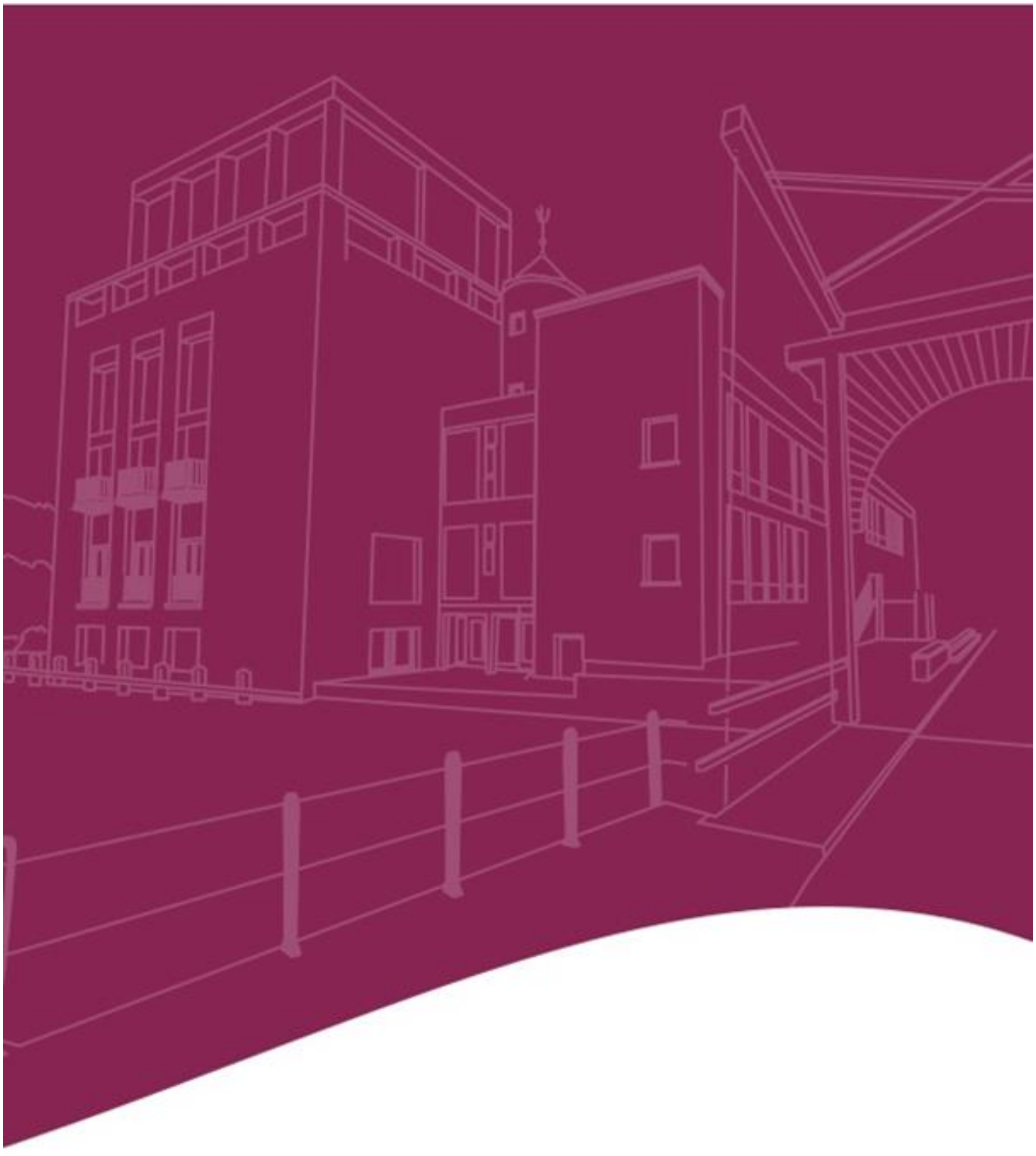
drs.O.F. Matheijsen

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Gemeente Aalsmeer

Programmabegroting 2025

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief 4

1. Leeswijzer 12

2. Programmaplan 15

2.1 Sociaal domein 16
2.2 Onderwijs en ontplooiing 30
2.3 Economie en duurzaamheid 42
2.4 Openbare ruimte 51
2.5 Ruimtelijke ontwikkeling 58
2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid 70
2.7 Overhead 79
2.8 Algemene dekkingsmiddelen 82

3. Paragrafen 89

3.1 Lokale heffingen 90
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 105
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 113
3.4 Financiering 119
3.5 Bedrijfsvoering 124
3.6 Verbonden Partijen 130
3.7 Grondbeleid 152
3.8 Duurzaamheid en klimaat 156
3.9 Wet Open Overheid 164

4. Financiële begroting 167

4.1 Financieel meerjarenbeeld 2025 - 2028 168
4.2 Investeringen 175
4.3 Reserves en voorzieningen 177
4.4 Meerjarenraming per programma 183

5. Bijlagen 185

5.1 Verplichte beleidsindicatoren BBV inclusief toelichting 187
5.2 Kaderstellende nota's 191
5.3 Subsidieoverzicht 193

Aanbiedingsbrief

Aalsmeer, 24 september 2024

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de programmabegroting 2025. In deze programmabegroting leggen wij u de beleidsmatige en financiële vertaling voor van de eerder vastgestelde bestuurlijke kaders.
De bestuurlijke kaders zijn eerder vastgelegd in de Kadernota 2025 die door u is vastgesteld op 4 juli jl. Basis voor de voorstellen die daarin zijn gedaan is het raadsprogramma 2022 - 2026 'Aan de slag voor Aalsmeer' en het collegeprogramma 2022 - 2026 'Samenwerken aan Aalsmeer'.
Als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 is 2025 het laatste volledige jaar waarin wij uitvoering kunnen geven aan het raads- en collegeprogramma.

We richten ons komend jaar, naast de uitvoering van de wettelijke taken en de uitvoering van beleid, op het afronden van datgene waaraan we begonnen zijn. Dat betekent onder andere dat:
- we uitvoering geven aan de Strategienota Sociaal Domein;
- we starten we met de voorbereidingen van de bouw van een nieuw IKC in Oosteindedriehoek;
- we locatieonderzoek doen naar de huisvesting van de Taalklassen en een robuuste school in Kudelstaart;
- we uitvoering geven aan de bibliotheekvisie en we een bibliotheekvestiging opzetten in Kudelstaart;
- we het programma arbeidsmigranten opstellen;
- we de voorbereidingen treffen voor nieuwbouw van zwembad de Waterlelie;
- we het programma Duurzaamheid vaststellen en voorbereidingen treffen voor verzwaring van het elektriciteitsnetwerk;
- naast het actualiseren en uitvoeren van het Meerjarenplan Buitenruimte we een bestedingsplan opstellen voor extra groen;
- we omgevingsvergunningen verstrekken om daarmee onder andere bouw in Westeinderhage, Oosteindedriehoek en Bilderdammerweg mogelijk te maken;
- we samen met de commissie Luchtvaartzaken ons standpunt omtrent Schiphol blijven uitdragen en actualiseren;
- we nadat de raad de woonvisie heeft vastgesteld deze uitwerken in een uitvoeringsprogramma;
- hetzelfde geldt voor het verkeerscirculatieplan;
- we verder gaan met de (ver)nieuwbouw van de brandweerkazerne samen met de Veiligheidsregio;
- we in regionale en landelijke netwerken de belangen van de gemeente Aalsmeer blijven uitdragen.

Financiële ontwikkeling
In dit onderdeel van onze brief gaan we in op het meerjarenperspectief dat in deze programmabegroting wordt gepresenteerd. In de tabel hieronder is de ontwikkeling van het meerjarig begrotingsresultaat opgenomen. De tabel begint met de stand zoals die is vastgesteld

bij de Kadernota 2025. Vanaf dat punt worden de wijzigingen toegelicht. Hierbij wordt een uitsplitsing gemaakt op de reeds genomen raadsbesluiten, onderdelen waar geen keuze mogelijk is (autonome ontwikkelingen) en overige ontwikkelingen.
Ook wordt de ontwikkeling van enkele belangrijke financiële kengetallen besproken. We kijken dan naar de weerstandsratio, de schuldpositie en het structurele begrotingsresultaat (het resultaat waaruit de incidentele baten en lasten zijn gefilterd). Ook gaan we in op de ontwikkeling van de lokale heffingen.

Meerjarenperspectief programmabegroting 2025
Het meerjarenperspectief 2025 – 2028 ziet er als volgt uit:

bedrag x € 1.000	**Meerjarenraming**			
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Perspectief volgens Kadernota	**193**	**811**	**-1.932**	**-3.035**
Raadsbesluiten na Kadernota	1.047	342	341	341
Meerjarenbegroting				
Nominale ontwikkelingen	0	0	0	0
Kapitaallasten	10	6	7	18
Kostentoerekening	0	0	0	0
Overige besluitvorming	156	711	396	396
Neutrale aanpassingen	0	0	0	0
Totaal	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de begroting 2025 sluit met een positief begrotingsresultaat van € 1,406 miljoen.
In de Kadernota 2025 werd een positief resultaat gepresenteerd voor 2025 van € 0,193 miljoen. Na het besluit over de Kadernota is ook de meicirculaire 2024 ter besluitvorming aan u voorgelegd (raadsvergadering 4 juli 2024). Het besluit hierover heeft geresulteerd in een nieuw vertrekpunt voor de programmabegroting 2025 van € 1,240 miljoen.
Zoals ieder jaar vindt na het vaststellen van de Kadernota een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's plaats waarbij de programmabudgetten binnen de diverse programma's worden bijgesteld voor inflatie (nominale ontwikkelingen), de kapitaallasten worden geactualiseerd op basis van o.a. de realisatie uit de jaarstukken 2023 en vindt er een per saldo budgetneutrale verdeling plaats van de dienstverleningsbijdrage over de programmabudgetten binnen de diverse programma's (kostentoerekening).

De volgende ontwikkelingen uit het actualiseren van de cijfers ten behoeve van de (meerjaren)begroting, hebben impact (per saldo € 166.000 voordelig in 2025) op het voorliggende (meerjaren)perspectief:

- Wmo

In de Kadernota 2025 hebben wij u geïnformeerd over een onderzoek dat wij zijn gestart naar de reële kostprijzen (tarieven) Wmo die wij betalen aan de zorgaanbieders voor de uitvoering (o.a. huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding), om te voldoen aan de AMvB reële kostprijzen. Dit onderzoek bevindt zich in een afrondende fase, maar een definitieve uitkomst verwachten wij pas nadat de programmabegroting aan u is aangeboden. Gelet op de voorlopige

uitkomsten van het onderzoek verwachten wij dat wij in ieder geval een tariefverhoging door te moeten voeren. Hiervoor is, rekening houdend met een structurele onderuitputting 2024, een budget van € 280.000 voor 2025 in de programmabegroting opgenomen. Uit dit onderzoek komen ook mogelijkheden om bij de aanbesteding, die wij in 2025 gaan doen (en waarvan de contracten ingaan per 2026), aanvullende voorwaarden te formuleren waardoor wij verdere kostenstijging zo veel als mogelijk proberen te beperken.

- Afvalstoffenheffing

In de paragraaf lokale heffingen wordt voorgesteld in het tarief voor de afvalstoffenheffing in 2025 met 11% (€ 41 voor een meerpersoonshuishouden) te laten stijgen. Deze tariefstijging is noodzakelijk om de in programmabegroting 2024 al toegelichte stijging van de kosten op te kunnen vangen en toe te werken naar het uitgangspunt van kostendekkende tarieven. Daarnaast neemt met dit voorstel de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing in 2025 toe tot 94% (2024 89%) waardoor het begrotingsresultaat structureel verbetert met € 288.000. Hiermee geven wij ook gehoor aan de eerdere constatering van de gemeenteraad dat het uitgangspunt van kostendekkende tarieven nog niet volledig is doorgevoerd. Verderop gaan we onder lokale heffingen in wat dit betekent voor de ontwikkeling van de lokale woonlasten in 2025.

- Overige mutaties

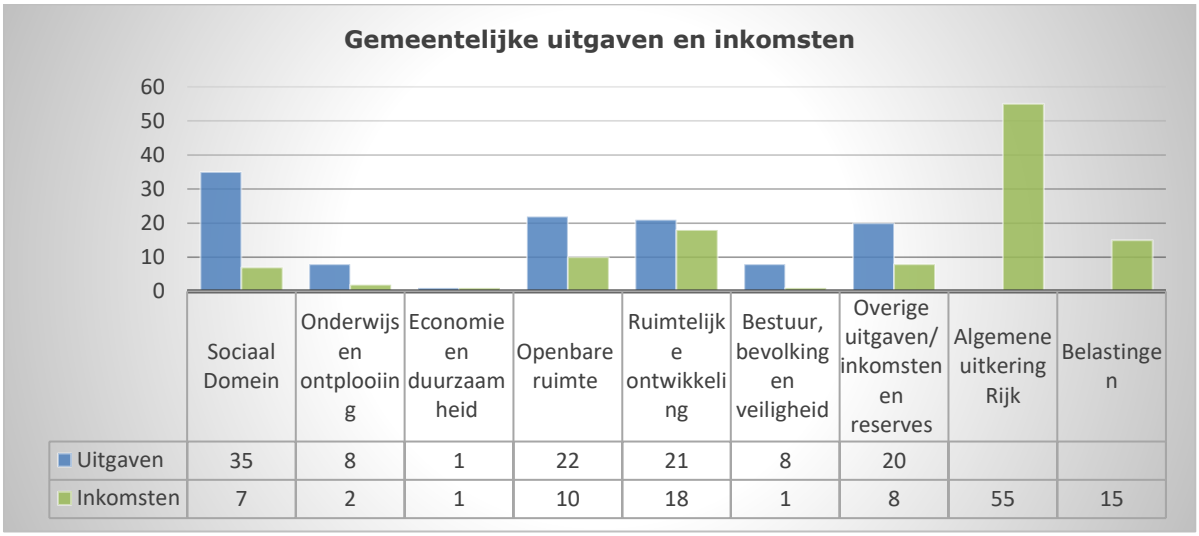
Daarnaast is in deze programmabegroting een aantal mutaties opgenomen met een per saldo impact op het begrotingsresultaat van € 0,140 miljoen structureel voordelig en € 0,016 miljoen incidenteel voordelig. Deze worden in het hoofdstuk Financiën per programma van deze begroting nader toegelicht.

Op deze plaats doen wij ook alvast een winstwaarschuwing. In de commissievergadering van 6 juni bent u geïnformeerd over de inhoudelijke en financiële resultaten jeugdhulp 2024. Uit de presentatie bleek dat wij een tekort verwachtten over 2024, maar ook dat de kostenbesparende maatregelen naast degene die al getroffen waren worden uitgebreid. Nu een aantal maanden verder hebben wij de maatregelen doorgevoerd, maar zien wij helaas dat er een tekort ontstaat over 2024 bovenop het tekort dat wij al in de 1e bestuursrapportage hebben meegenomen. Onze verwachting is dat een deel hiervan structureel is. Op basis van eerste grove berekeningen is de inschatting dat ondanks de maatregelen er een bijstelling moet plaatsvinden in de programmabegroting 2025 (bandbreedte tussen de € 0,8 en € 1,4 miljoen). Deze uitkomsten hebben wij echter nog niet volledig kunnen analyseren. Daarom geven wij op zijn plaats alvast een winstwaarschuwing af. In het raadsvoorstel over de septembercirculaire 2024 komen wij hierop terug en leggen wij u een voorstel voor om de programmabegroting hiervoor te wijzigen.

Tegelijk met het vaststellen van deze programmabegroting bieden wij ook de eindrapportage over zwembad de Waterlelie aan. Wij hebben als college de voorkeur uitgesproken voor scenario 2, dat is ook het voorkeursscenario van de ESA en ons adviesbureau Drijver en Partners.
In de Kadernota 2025 hebben wij op basis van voorlopige cijfers ten behoeve van de nieuwbouw van het zwembad een krediet opgenomen van € 28,2 miljoen. Met het uitspreken van het voorkeursscenario is bekend dat hiervoor een krediet van € 25,5 miljoen benodigd is.
Door het samenvallen van de besluitvorming over ons voorkeursscenario toekomstige nieuwbouwzwembad en deze programmabegroting konden wij deze - gelet op de gedane toezeggingen aan u over de aanlevering van deze programmabegroting en de geplande technische toelichting daarover - nu niet meer in dit document verwerken. In december 2024 leggen wij u het raadsvoorstel over het beschikbaar stellen van het krediet voor. Het financiële

effect op de afschrijvingskosten naar aanleiding van deze bijstelling van het benodigde krediet ten opzichte van dat in de Kadernota 2025 (€ 115.000 vanaf 2028) nemen we daarin mee.

Lasten en baten programmabegroting 2025
De programmabegroting van Aalsmeer bestaat – zoals bekend – uit acht programma's. In onderstaande grafiek zijn de uitgaven en inkomsten per programma grafisch in beeld gebracht. Het sociaal domein bepaalt 1/3 van de gemeentelijke begroting, een begroting die voor de inkomsten voor meer dan de helft afhankelijk is van de algemene uitkering van het Rijk.

	Sociaal Domein	Onderwijs en ontplooiing	Economie en duurzaamheid	Openbare ruimte	Ruimtelijke ontwikkeling	Bestuur, bevolking en veiligheid	Overige uitgaven/ inkomsten en reserves	Algemene uitkering Rijk	Belastingen
Uitgaven	35	8	1	22	21	8	20		
Inkomsten	7	2	1	10	18	1	8	55	15

Begrotingsevenwicht
Uit de tabel met het meerjarig begrotingsresultaat blijkt dat de begroting voor de jaren 2025 en 2026 nog een positief begrotingssaldo laat zien, maar dat vanaf 2027 ook in de Aalsmeerse begroting het effect van de korting van het Rijk op de algemene uitkering uit het gemeentefonds weerslag heeft.
De Provincie Noord Holland toetst in haar rol als toezichthouder of de begroting 'structureel in evenwicht' is. Een begroting is structureel in evenwicht als de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Onderstaande tabel laat zien dat dit voor 2025 en 2026 het geval is. Dat betekent dat deze begroting voor die jaren structureel in evenwicht is. Voor meer informatie over de redenen van het structureel evenwicht verwijzen wij naar het overzicht van incidentele baten en lasten in deze programmabegroting.

bedrag x € 1.000	**Meerjarenraming**			
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Structureel	3.295	3.183	-1.213	-2.180
Incidenteel	-1.889	--1.313	24	-100
Saldo begroting	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**

Met een structureel en reëel sluitende begroting in 2025 voldoet Aalsmeer aan de voorwaarde van repressief toezicht. Net als ieder jaar geeft de Provincie daarover voor het einde van dit jaar haar oordeel.

Ontwikkeling weerstandsratio
Zoals in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing te vinden is bedraagt de weerstandsratio in deze programmabegroting 2,4 en deze heeft daarmee de classificatie uitstekend.
Dat betekent dat we een voldoende grote buffer achter de hand hebben om incidentele risico's, mochten deze zich onverhoopt voordoen, kunnen opvangen. Ook biedt dit onder voorwaardenruimte, in lijn met de notitie van het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) van 21 november 2023, om de algemene reserve in te zetten om binnen de termijn van de meerjarenraming via ombuigingen toe te groeien naar een sluitend perspectief.
Omdat het hier om een incidentele buffer gaat is deze dus niet geschikt om structurele financiële effecten, zoals bijvoorbeeld aanvullende Rijksbezuinigingen of structurele tekorten in de jeugdhulp of WMO op te vangen. Het betreft inzet van de algemene reserve om naar een sluitende begroting toe te groeien.
Daarbij merken wij op dat deze ratio een momentopname is. Een hogere risicopositie of een lager weerstandsvermogen beïnvloedt de ratio. Als gevolg van uw besluit in de Kadernota 2025 om een gedeelte van de lastenstijging - veroorzaakt door externe financieringslasten - af te toppen door daarvoor een bestemmingsreserve te vormen daalt de ratio in 2028 in ieder geval. Bij eventuele beslissingen om middelen te onttrekken tussen nu en dat moment dient hiermee rekening te worden gehouden om te voorkomen dat de ratio onder de door de raad gestelde ondergrens van 1,5 zakt.

Kansen en risico's
In de eerdere P&C documenten is een aantal kansen en risico's benoemd die wij hieronder voor de volledigheid nog een keer benoemen. Daar waar een update mogelijk is hebben wij deze opgenomen.

In het hoofdlijnenakkoord van het begin juli aangetreden kabinet is geen voorstel opgenomen voor de oplossing van de korting op het gemeentefonds vanaf 2026. Op 19 augustus vond het eerste overhedenoverleg plaats met het nieuwe kabinet. Tijdens dat overleg is gebleken dat het kabinet de korting op het gemeentefonds in de Miljoenennota 2025 niet gaat terugdraaien. De afspraken met het vorige kabinet over Wmo en Hervormingsagenda Jeugd worden wel gerespecteerd. Met de ministers en staatssecretarissen is afgesproken dat de komende maanden in deelstudies onderzoek plaatsvindt of de taken en middelen rond de thema's bestaanszekerheid, versterking voorzieningenniveau in alle gemeenten, aandacht voor de relatie tussen het zorgdomein en het sociaal domein en het versnellen van de woningbouwopgave in balans zijn. Wanneer dat niet het geval is, wordt bepaald welke stappen er moeten worden gezet om dat te herstellen. Eind oktober/ begin november moet de uitkomst van het onderzoek bekend zijn. Zodra wij meer weten informeren wij u daarover.

Op 1 juli jl. is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijzen Jeugdwet in werking getreden. Deze AMvB moet gemeenten meer houvast bieden bij het vaststellen van 'reële tarieven' voor jeugdhulpaanbieders. Of het besluit zoden aan de dijk gaat zetten is de vraag. De verwachting is namelijk dat gemeenten en aanbieders discussie blijven houden over de hoogte van de tarieven. Daarnaast is onbekend of deze wet niet tot hetzelfde kosten opdrijvend effect gaat leiden als de AMvB die eerder werd ingevoerd voor de zorgaanbieders voor de Wmo.

Ook is recent bekend geworden dat gemeenten door onzorgvuldige ramingen van het CPB het risico lopen om inkomsten te missen, omdat het planbureau de inflatie consequent te laag

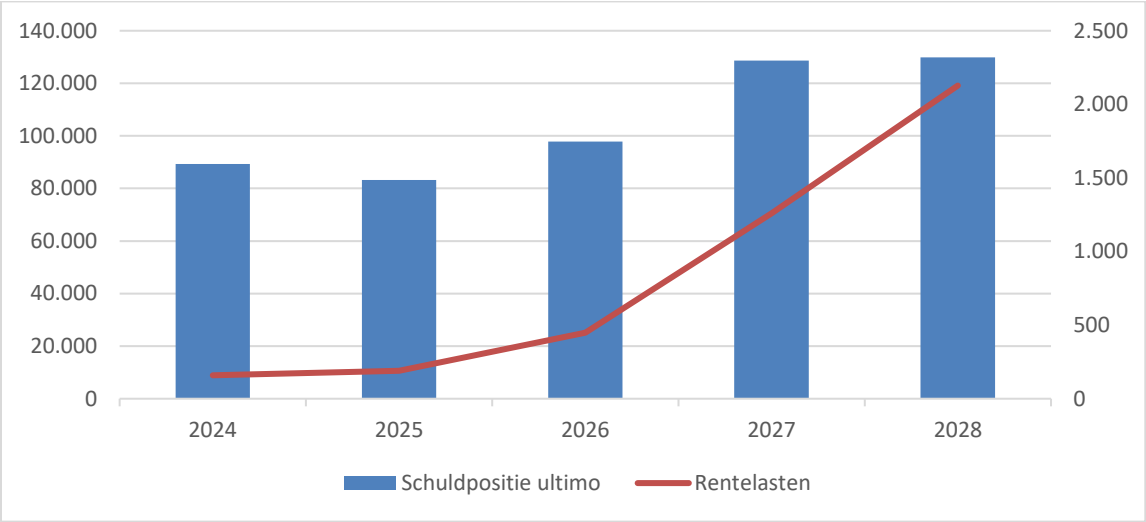
inschat waardoor gemeenten daarvoor te weinig compensatie ontvangen in het gemeentefonds. Uit onderzoek is gebleken dat de afgelopen zeven jaar is de prijsstijging van het bruto binnenlands product in alle onderzoeksjaren jaren hoger was dan de CPB-raming daarvan in het voorjaar. Het prijsaccres van het gemeentefonds wordt sinds 2024 bepaald aan de hand van de voorjaarsraming van het lopende jaar. Het prijsaccres dreigt daarmee structureel te laag te worden.

Aanvullend hierop zien wij de volgende kansen en risico's:

Kansen
- Objectieve indexering en fondsvorming Wmo uit de Voorjaarsnota van het Rijk vanaf 2026.
  Vooruitlopend op een andere financiering van de Wmo wordt een bedrag van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd en bij de Miljoenennota overgeheveld naar het Gemeentefonds. In het raadsvoorstel over de septembercirculaire geven wij aan wat dit betekent voor Aalsmeer.
- Afschaffing abonnementstarief Wmo
- Aflopende erfpachtovereenkomst Eigen Haard
  In 2024 ronden wij naar verwachting de onderhandelingen over de erfpachtovereenkomst met Eigen Haard af. Hieruit worden hogere inkomsten verwacht. Zodra wij deze in beeld hebben informeren wij u daarover.
- Stelposten loon-en prijs, behoedzaamheid en nieuw beleid als onderdeel van de programmabegroting
- Areaaluitbreiding en/ of extra tariefstijgingen waardoor hogere inkomsten

Risico's
- Kostenontwikkeling jeugdhulp en Wmo gelet op open-einde regeling en AMvB in combinatie met de reserve Sociaal Domein die naar verwachting eind 2024 uitgeput is.
- Afschaffing abonnementstarief Wmo
- Inventarisatie onderhoudsareaal openbare ruimte
- Inflatie in gemeentefonds in relatie tot werkelijke prijsontwikkeling
- Nog niet alle ambities zijn financieel vertaald
- Niet (volledig) realiseren van de in de programmabegroting opgenomen taakstellingen
- Nieuwe AA-claims zonder dekking
- Nieuwe wettelijke taken waarvoor Rijk onvoldoende budget beschikbaar stelt

Ontwikkeling schuldpositie en rentelasten
De onderstaande grafiek laat de verhouding tussen het vreemd vermogen (schuldpositie) en de ontwikkeling van de rentelasten zien. De ontwikkeling van de schulden laat een constant beeld zien in relatie tot het groeiende bezit. De geplande investeringen uit het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (MPP) en het Meerjaren Investeringen Programma (MIP) zijn de oorzaak van de schuldpositie. Een groot deel hiervan wordt gefinancierd met vreemd vermogen.
Het bedrag dat betaald wordt aan rentelasten stijgt hierdoor de komende jaren. Dit komt door de groeiende schuld in combinatie met de gestegen rente.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële kengetallen. Hieruit blijkt dat de komende jaren de schuldquote oploopt als gevolg van het aantrekken van leningen om nieuw bezit te kunnen financieren, maar dat deze binnen een aanvaardbare bandbreedte blijft.

Ontwikkeling lokale heffingen
Daar waar het mogelijk is vraagt de gemeente kostendekkende tarieven voor geleverde diensten. Op deze manier worden de kosten gelegd bij degene die van de dienst gebruik maakt. In de Kadernota 2025 is een onderzoek aangekondigd naar de kostendekkendheid van de heffingen en de leges. Voor rioolheffing en afvalheffing is dit onderzoek voorafgaand aan het opstellen van deze programmabegroting afgerond. Hiervoor is onder financiële ontwikkeling daarop al ingegaan. Het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges Burgerzaken (algemene dienstverlening), APV en dienstverlening in het kader van de Omgevingswet wordt in de komende weken afgerond. In het raadsvoorstel over de belastingverordeningen 2025 komen we hierop terug.

Na uitwerking van de uitgangspunten voor de indexatie van de tarieven zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van de Kadernota 2025 en de tariefvoorstellen die in deze programmabegroting zijn opgenomen is de ontwikkeling van de lokale woonlasten 2025 als volgt:

Soort lokale heffing	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
OZB aanslag woning eigenaar	425	505	519	531	553
Rioolheffing eigenaar	174	177	181	188	196
Afvalstoffenheffing gebruiker	299	237	330	370	411
Woonlasten	**898**	**919**	**1.030**	**1.089**	**1.160**
Eenmalige belastingkorting voor huishoudens in 2022		-96			
Woonlasten na belastingkorting	**898**	**823**	**1.030**	**1.089**	**1.160**
% toename t.o.v. vorig jaar		2,3%	n.v.t.	5,7%	6,5%

In de Kadernota 2025 hebben wij u voorgesteld om de hondenbelasting af te schaffen en de OZB evenredig te verhogen zodat deze afschaffing geen effect heeft op de gemeentelijke inkomsten. Naar aanleiding daarvan is gevraagd wat het effect is op de OZB aanslag voor een woning met een gemiddelde WOZ waarde: dit voorstel heeft extra stijging van ca. 0,77% ten

opzichte van 2024 tot gevolg. In bovenstaande tabel is daarmee in de ontwikkeling van de woonlasten al rekening gehouden.
In 2025 effectueren we daarnaast het eerder genomen besluit tot verhoging van de waterverblijfsbelasting.
Een uitgebreide toelichting op de ontwikkeling van de inkomsten op de lokale heffingen is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen van deze programmabegroting.

Ombuigingsvoorstellen
In de Kadernota 2025 is u een aantal ombuigingsvoorstellen voorgelegd in het kader van de opdracht 'oud voor nieuw' van de AA-organisatie. Deze zijn in deze programmabegroting aan het betreffende programmaonderdeel toegewezen en vindt u ook als bestuurlijk actiepunt terug in deze programmabegroting. Na de raadsvergadering van 4 juli is gestart met de verdere invulling van deze voorstellen. De verdere uitwerking daarvan is een vast agendapunt in de overleggen tussen de verantwoordelijk vakafdeling en de portefeuillehouder. Daar waar al resultaten te benoemen zijn vindt u deze bij het programmaonderdeel terug. In volgende P&C documenten houden wij u op de hoogte over de realisatie ervan.

In bijlage 10.1 van de Kadernota 2025 hebben wij u een aantal scenario's geschetst wat het betekent als het Rijk aan de eerder doorgevoerde korting op het gemeentefonds vasthoudt. Daarbij hebben wij ook aangegeven u te informeren over de voortgang naar het onderzoek van bezuinigingen op medebewindstaken. Op het moment van stellen van deze programmabegroting hebben wij (nog) geen nieuwe informatie daarover. Eén en ander is ook afhankelijk van de keuze die het kabinet gaat maken: balans of verschraling. In de 1e bestuursrapportage 2025/ Kadernota 2026 komen wij hierop bij u terug. We kiezen er daarom op dit moment bewust voor om nu (nog) geen onwenselijke bezuinigingen aan u voor te leggen om daarmee een sluitende meerjarenbegroting te presenteren. In de tussenliggende periode bereiden wij ons wel verder voor om ons op de toekomst verder voor te bereiden. In de programmabegroting hebben wij daartoe actiepunten geformuleerd, zoals het onderzoek naar de mogelijkheid om bestaande maatregelen uit te breiden en/ of nieuwe maatregelen te treffen. Het is goed om daarbij te beseffen dat een belangrijk deel van onze begroting bestaat uit niet beïnvloedbare kosten, beperkt beïnvloedbare kosten, of kosten die op middellange termijn beïnvloedbaar zijn (zoals bijvoorbeeld subsidies en personele kosten) of direct impact hebben op onze voorzieningen in Aalsmeer waarop we trots zijn. Dat maakt vervolgstappen extra ingewikkeld.

Septembercirculaire 2024
Op het moment van het aanbieden van deze begroting is de septembercirculaire van het Rijk net een paar dagen binnen. Omdat dit te laat is om de uitwerking van deze circulaire nog in deze begroting te verwerken ontvangt u daarom, zoals u van ons gewend bent, op korte termijn een raadsvoorstel met een toelichting op de ontwikkelingen uit de septembercirculaire en de financiële effecten. Dit voorstel wordt voor dezelfde raadsvergadering geagendeerd als de programmabegroting, zodat u de uitkomsten hierbij kunt betrekken.

Voor nu gaan we door op de koers van ons raadsakkoord en collegeprogramma. Want daarvoor staan we: Aan de slag voor en samenwerken aan Aalsmeer!

Burgemeester en wethouders gemeente Aalsmeer

1. Leeswijzer

Algemeen
De programmabegroting 2025 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de programmabegroting stelt de raad de beleidsmatige en financiële kaders vast. De raad stelt de (financiële) uitgangspunten voor het beleid vast in de programmabegroting en het college voert deze uit.
In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de indeling van de programmabegroting.

Leeswijzer
De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een algemeen deel, bestaande uit de aanbiedingsbrief en de leeswijzer;
- De beleidsbegroting, bestaande uit
  - het programmaplan met daarin opgenomen de te realiseren programma's, overzicht van de kosten van de overhead, het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien; en
  - de paragrafen. Naast de acht verplichte paragrafen heeft Aalsmeer een paragraaf duurzaamheid en klimaat.
- De financiële begroting, bestaande uit
  - het overzicht van baten en lasten inclusief de toelichting;
  - de financiële positie (waaronder begrepen de meerjarenraming), inclusief een geprognosticeerde balans, investeringen en het verloop van de reserves en voorzieningen;
- Bijlagen 1 t/m 4: (de door het BBV verplichte) beleidsindicatoren inclusief toelichting, kaderstellende nota’s, overzicht van subsidies en het overzicht van baten en lasten per taakveld.

Programmaplan
Ieder programma begint met een inleiding, gevolgd door de thema’s behorende bij de programma’s. Bij de verschillende thema’s staan de acties uit het uitvoeringsprogramma 2022-2026 benoemd alsmede inzicht in wat we daar in 2025 voor gaan doen.

Thema’s
De programma’s omvatten meerdere beleidsterreinen. Per thema komen aan de orde de doelstellingen, actuele beleidsontwikkelingen en actuele bestuurlijke actiepunten. Als de actie “uitvoering” betreft, vindt de uitvoering doorlopend gedurende het jaar plaats. Daar waar sprake is van besluitvorming door college of raad staat in de kolom planning vermeld wanneer dit verwacht wordt.

Wijziging in taakvelden
Naar aanleiding van een eerder aangekondigde wijziging in de IV3-richtlijnen is in programma 1 Sociaal domein, een aantal taakvelden op het gebied van de Jeugd en WMO gewijzigd met als gevolg dat een aantal budgetten herverdeeld is. Deze wijziging heeft geen effect op het totaalsaldo van het programma of de subsidiebijlage. Voor meer achtergrond bij deze verplichte wijziging wordt verwezen naar Iv3-model gemeenten 2025 | CBS.

Financiën
Na de beleidsinhoudelijke informatie volgt de financiële uitwerking. Dit geeft invulling aan het budgetrecht van de raad. De door de raad te autoriseren budgetten per programma op het niveau van lasten, baten en saldo zijn opgenomen in een totaaloverzicht. Het overzicht per programma is opgebouwd uit taakvelden.
Het subtotaal per programma omvat de volle omvang van verwachte uitgaven en inkomsten en sluit aan op de door de raad te autoriseren budgetten. Daarna wordt zichtbaar gemaakt welke bedragen aan de reserves worden toegevoegd of onttrokken.

Naast de ramingen 2025, gesplitst naar lasten, baten en saldo, staan de saldi vermeld van de jaarrekening 2023, de bijgestelde begroting 2024 en van het meerjarig perspectief 2026-2028. Onder het financieel overzicht staat, indien daartoe aanleiding bestaat, een toelichting op de ontwikkeling van het programmasaldo van jaar op jaar.
In deze programmabegroting 2025 vindt o.a. de financieel-technische uitwerking plaats van bijvoorbeeld de loon- en prijscompensatie (verschuiving van de stelpost op programma 8 naar de budgetten op de overige programma's). Ook zijn de kapitaallasten geactualiseerd naar aanleiding van actualisatie van het investeringsprogramma.

Verbonden partijen
Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Het BBV schrijft voor dat de verbonden partij, die betrokken is bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen, wordt opgenomen bij het programma.

Overhead en algemene dekkingsmiddelen
Het BBV schrijft voor dat baten en lasten van overhead centraal worden geraamd en verantwoord op een eigen taakveld overhead. Dit taakveld is opgenomen in hoofdstuk 2.7. Bij de programma’s worden de desbetreffende lasten en baten aangegeven.
Van veel programma’s zijn de baten lager dan de lasten. Het totaalsaldo van de programma’s wordt bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering één van de belangrijkste is. Dit is opgenomen in hoofdstuk 2.8.

Paragrafen
In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.
Op deze manier worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan gebundeld. De paragrafen geven daarnaast extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

Nagenoeg alle tabellen zijn afgerond op duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

2. Programmaplan

2.1 Sociaal domein

Inleiding

Aalsmeer, Kudelstaart en Aalsmeer-Oost zijn krachtige kernen die samen een gemeenschap vormen waarvan de inwoners bereid zijn veel voor elkaar te doen en te betekenen. Een gemeenschap
met veel enthousiaste vrijwilligers en mantelzorgers. Aalsmeerders zijn doeners en aanpakkers. De acties uit de nieuwe nota Sociaal Domein sluiten hierop aan.

Tegelijkertijd kent ook Aalsmeer uitdagingen: de Aalsmeerse samenleving is de laatste jaren meer divers geworden met toenemende verschillen tussen onze inwoners. Daarnaast hebben veel inwoners het druk, er zijn steeds meer regels, er is meer kritiek en we eisen allemaal steeds meer van onszelf en elkaar. Dit maakt dat met elkaar samenleven soms best ingewikkeld is. Als gemeente willen we daar graag aan bijdragen door contacten tussen inwoners te bevorderen. Al onze voorzieningen, waaronder die voor sport, cultuur en welzijn helpen daarbij. We willen ontmoeting versterken en sporten en bewegen stimuleren door het zo makkelijk en vanzelfsprekend mogelijk te maken. Voor de inwoners waarmee het aanzienlijk minder goed gaat en die ons om hulp vragen willen we waar nodig en mogelijk zorg en ondersteuning bieden.

Wij willen dat ieder kind in Aalsmeer veilig, gezond én kansrijk kan opgroeien en zich kan ontwikkelen. Met veel kinderen, jongeren en hun ouder(s)/verzorger(s) gaat het goed. Een aantal jeugdigen heeft echter extra hulp nodig. Aalsmeer wil er vooral zijn voor die jeugdigen en hun ouder(s)/verzorger(s) die ons het meest nodig hebben. Het vraagt om goede afspraken met onze partners. Bijvoorbeeld over ondersteuning van kinderen en gezinnen, het normaliseren van problemen en voortijdig schoolverlaten. Wegens schaarste aan personeel bij aanbieders en om de kosten te kunnen blijven opbrengen zetten we binnen de mogelijkheden die we hebben in op doelmatige jeugdhulp. We zetten vooral in op die kinderen en hun ouder(s)/verzorger(s) die onze hulp het meest nodig hebben. Daarnaast is het Rijk voornemens in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd de reikwijdte van de Jeugdwet af te bakenen.

Voor inwoners met schulden, werkloosheid, of andere geldzorgen fungeert de gemeente als vangnet: we dragen bij aan de bestaanszekerheid en zorgen dat mensen op ons kunnen terugvallen wanneer het even tegen zit. Dit kan via een uitkering, een minimaregeling om de effecten van armoede te dempen, een schuldenregeling of andere vorm van ondersteuning. Inburgering en taalbeheersing zijn hierbij tevens van belang. Aalsmeer wil hierbij vooruitkijken naar de toekomst. Zodat werken loont, werkgeverschap en ondernemerschap aantrekkelijk blijft en personeelstekorten in vitale sectoren opgevangen kunnen worden.

Kernopgaven en de belangrijkste uitgangspunten
In de eind 2023 vastgestelde nota Sociaal Domein hanteren we drie kernopgaven en een aantal uitgangspunten die terugkomen in beleid en uitvoering van het hele Sociaal Domein:

Kernopgave 1: Gezond en gelukkig leven makkelijker maken
We investeren in een gezonde omgeving en stimuleren een gezond(er) leven, onder meer via sport en bewegen. Voor wie niet (mentaal) gezond is of wordt, bieden we waar mogelijk ondersteuning op verschillende levensgebieden. We werken daarbij vanuit positieve

gezondheid. Via ontmoeting, sport en kunst en cultuur versterken we verbindingen tussen inwoners. Dit draagt bij aan hun eigen welbevinden en de zorg voor elkaars welzijn, inclusief het voorkomen van eenzaamheid. Zo creëren we een sterke sociale basis.

Kernopgave 2: Kansengelijkheid vergroten
We geven prioriteit aan inwoners die ons het meest nodig hebben. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gericht ondersteuning. We investeren in een kansrijke start voor kinderen en hebben extra aandacht voor de positie van jongeren en jongvolwassenen. We werken aan een inclusieve samenleving.

Kernopgave 3: Bestaanszekerheid bevorderen
We bieden ondersteuning aan inwoners zonder werk en/of inkomen. We streven ernaar inwoners met financiële zorgen in beeld te krijgen en te helpen. Door een mensgerichte benadering voorkomen we onnodig leed en oplopende kosten. We stimuleren (keten)samenwerking en een domein overstijgende aanpak bij multiproblematiek om dreigende onveiligheid tegen te gaan.

Belangrijke uitgangspunten: menselijke maat en duurzaam zorgstelsel
De menselijke maat is leidend in de uitvoering: werken vanuit de bedoeling en de vraag van de inwoner centraal stellen. De komende jaren willen we de dienstverlening en communicatie meer in lijn te brengen met de behoefte van onze inwoners en deze zichtbaar verbeteren. Dit om er voor te zorgen dat de inwoners van Aalsmeer zich gehoord, gezien en geholpen voelen.

Daarnaast hebben we aandacht voor de betaalbaarheid van ondersteuning en zorg en zetten ons in voor een duurzaam zorgstelsel. Dat betekent onder andere dat we naast het bieden van goede hulp ook inzetten op normaliseren. Niet alle problemen kunnen door de gemeente worden opgelost. Inwoners zijn niet altijd zelfredzaam, maar kunnen ook veel zelf. Ze helpen elkaar zoveel mogelijk en waar dat teveel of te zwaar wordt biedt de gemeente hulp en ondersteuning.

2.1.1 Zorg en welzijn

Doelstellingen
- Inwoners zijn in staat om gezond te leven (we bevorderen gezond gedrag en positieve gezondheid);
- Mantelzorgers kunnen de zorg voor naasten beter aan en inwoners worden gefaciliteerd om elkaar te helpen;
- Inwoners kunnen zo lang mogelijk en zo zelfredzaam mogelijk thuis blijven wonen;
- Alle inwoners, met of zonder beperkingen, kunnen meedoen in de samenleving;
- We ondersteunen mensen met psychische problematiek en zij die (tijdelijk) dak- en/of thuisloos zijn geworden.

Actuele beleidsontwikkelingen
Gezond leven, preventie en zorg
Om de zorg op termijn voor iedereen toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar te houden, is landelijk het Integraal Zorg Akkoord (IZA) 2023-2026 gesloten, waarin oplossingsrichtingen worden geschetst. Belangrijke speerpunten die aan de gemeenten raken zijn onder andere:
1. Preventie en gezond leven;

2. Regionale samenwerking;
3. Samenwerking sociaal domein, eerstelijnszorg en GGZ.

Om meer in te zetten op preventie vanuit gemeenten is landelijk ook het Gezond en Actief Leven Akkoord gesloten. Gemeenten ontvangen vanaf 2023 een brede specifieke uitkering (SPUK GALA) voor programma's op het terrein van preventie: denk aan meer bewegen, bevorderen van gezondheid en versterken sociale basis.
In 2023 zijn de uitvoeringsplannen van het Gezond en Actief leven akkoord in Aalsmeer en in regionaal verband het regioplan van het Integraal Zorgakkoord (IZA) opgeleverd. Vanuit hier wordt nu breed ingezet op preventie: valpreventie, Welzijn op recept, gezond gewicht volwassenen, mantelzorg ondersteuning en eenzaamheidsbestrijding. De SPUK IZA is een regionale uitkering waarvoor Amstelveen namens de Amstelland gemeenten mandaathouder is. Regionaal wordt samengewerkt tussen de gemeenten, zorgverzekeraars en zorg- en welzijnsaanbieders aan de thema's preventie, GGZ en ouderen. Daarnaast wordt vanuit de regionale samenwerking IZA ook gekeken hoe we meer samen kunnen werken op de jeugd onderwerpen Kansrijke Start, Nu Niet Zwanger en Ketenaanpak kinderen met overgewicht.
De GGD gaat als onderdeel van hun opdracht uit de gemeenschappelijke regeling extra inzetten op verhogen van de vaccinatiegraad.

Doordecentralisatie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) naar Begeleid Thuis en Beschermd verblijf
Gemeenten, Rijk en andere partijen werken aan de transitie 'van beschermd wonen naar een beschermd thuis'. Dit is een regionale aanpak waarbij de centrumgemeente Amsterdam geleidelijk taken overdraagt naar de Amstelland gemeenten. Deze beweging moet bevorderen dat mensen met psychische problemen vaker thuis of in hun eigen woonplaats kunnen blijven wonen. De inzet van specifieke ambulante ondersteuning (Begeleid Thuis) voor de OGGZ doelgroep heeft tot doel dat verhuizing naar een instelling voor beschermd wonen minder vaak nodig is. Vanaf medio 2024 zullen de Amstelland gemeenten de eerste ervaringen op gaan doen met het zelf indiceren van Begeleid Thuis zonder wooncomponent. Er is een tijdelijke regio coördinator Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf aangesteld die het proces begeleidt. De regio coördinator wordt bekostigd door de Amstelland gemeenten samen.

Aanpak economische dakloosheid
De aanpak economische dakloosheid is een preventieve aanpak waarbij voorkomen wordt dat inwoners die dakloos raken (door bijvoorbeeld echtscheiding, faillissement of huiselijke conflicten) direct in een neerwaartse spiraal terecht komen. De ondersteuning aan deze groep bestaat met name uit begeleiding, eventueel in combinatie met opvang in een tijdelijke woonvoorziening. Tot en met 2026 ontvangen de Amstelland gemeenten (via Amstelveen als penvoerder) één miljoen per jaar vanuit Rijksmiddelen.

Ondersteuning van personen met onbegrepen gedrag
Via een ZonMW subsidie vragen de Amstelland gemeenten gezamenlijk extra budget aan om een aantal knelpunten in de ketenaanpak rondom personen met onbegrepen gedrag verder uit te werken en de samenwerking in de keten te optimaliseren.

- We gaan onderzoeken of het huidige opvangaanbod voor de moeilijkste doelgroep (met psychiatrie/ overlastgevend gedrag) kan worden uitgebreid, of dat een Time Out voorziening (voor inwoners die tussen de wal en het schip terecht komen) haalbaar is.
- We inventariseren en evalueren bestaande regionale zorg en veiligheid overlegtafels.

- We gaan onderzoeken hoe en waar we in de keten ervaringskennis in kunnen zetten.
- Daarnaast gaan we inzetten op extra vroegsignalering en bemoeizorg.

WoonWelzijnZorgvisie Aalsmeer
In 2025 geven we uitvoering aan de actiepunten zoals opgenomen in de in 2024 vastgestelde WoonWelzijnZorgvisie Aalsmeer. De actiepunten richten zich op voldoende woningaanbod met passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare groepen zoals ouderen. De acties zijn erop gericht dat kwetsbare inwoners (langer) thuis kunnen blijven wonen, mee kunnen doen en de zorg en ondersteuning ontvangen die ze nodig hebben.

Programma Arbeidsmigranten
In 2024 is gestart met de uitvoering van het programma gericht op arbeidsmigranten. Eén van de zes actielijnen binnen dit programma is 'Ondersteuning, preventie en toegang tot zorg. In dit kader is welzijnsorganisatie Participe in 2024 gestart met een project met als doel de gezondheid en het welzijn van arbeidsmigranten te verbeteren en dakloosheid te voorkomen. In 2025 gaan we hiermee verder.

Ondersteuning van mantelzorgers
Om mantelzorgers op termijn goed te ondersteunen herijken we eind 2024 onze inzet. We kijken daarbij naar wat nodig is om mantelzorgers effectiever te kunnen ondersteunen. Denk aan het inspelen op de verwachte toename van mantelzorgers die voor iemand moeten zorgen met dementie. Het aantal inwoners van Aalsmeer met dementie stijgt richting 2030 naar schatting met 30% van 570 naar 780 inwoners. De ervaren belasting van mantelzorgers met een naaste met dementie is relatief hoog. Vanaf 2025 implementeren we eventuele benodigde wijzigingen in onze ondersteuning van mantelzorgers.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
De houdbaarheid van de Wmo staat onder druk door de dubbele vergrijzing en personeelstekorten in de zorg. Voor ouderen wordt het steeds moeilijker een passende plek in een verpleeghuis te krijgen en voor de GGZ doelgroep ligt er een doelstelling om de instroom in de WLZ te beperken. Daarbij nemen de wachtlijsten voor behandeling ook toe. Er is een tekort aan geschikte woningen voor ouderen en inwoners met een beperking, wat ook effect heeft op de vraag naar ondersteuning. Het vooruitzicht voor Aalsmeer is dat het beroep aan Wmo ondersteuning hierdoor blijft toenemen en dat de behoefte aan intensieve ondersteuning stijgt.

De VNG en het Rijk doen gezamenlijk onderzoek naar de houdbaarheid van de Wmo 2015 en mogelijke maatregelen die de houdbaarheid kunnen vergroten. Dit traject zal naar verwachting eind 2025 worden afgerond. Ook heeft het vorige kabinet een wetsvoorstel aangekondigd om de eigen bijdrages voor individuele Wmo voorzieningen te verhogen en inkomensafhankelijk te maken, maar dat gaat op z'n vroegst in 2026 in. Het abonnementstarief wordt vanaf 2024 jaarlijks geïndexeerd. Naar verwachting is deze stijging te gering om een afname van zorgvragen te veroorzaken. De komende jaren willen èn moeten we actief op zoek naar nieuwe manieren om inwoners met een beperking zo lang mogelijk en zo goed mogelijk zelfstandig te laten wonen. Welke impact de recente uitspraak van de Raad van State hierover op de invoering van de eigen bijdrage Wmo gaat hebben is op dit moment nog lastig in te schatten.

We blijven ons inzetten om de effecten van een tekort aan personeel zo veel als mogelijk tegen te gaan. Zo is er vanaf juni 2024 gestart met het stellen van indicaties hulp bij het huishouden volgens een nieuw protocol. De centrale raad van beroep beschouwt dit als een voldoende onderbouwing voor indicaties hulp bij het huishouden. Naar verwachting vindt een beperkte afname plaats van de hoogte van de indicatie. Het daadwerkelijke personele effect en financiële effect wordt in de loop van 2025 zichtbaar.

In de Kadernota 2025 hebben wij u geïnformeerd over een onderzoek dat wij zijn gestart naar de reële kostprijzen (tarieven) Wmo die wij betalen aan de zorgaanbieders voor de uitvoering (o.a. huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding), om te voldoen aan de AMvB reële kostprijzen. Dit onderzoek bevindt zich in een afrondende fase, maar een definitieve uitkomst verwachten wij pas nadat de programmabegroting aan u is aangeboden. Gelet op de voorlopige uitkomsten van het onderzoek verwachten wij dat wij in ieder geval een tariefverhoging door te moeten voeren. Daarentegen zien wij door dit onderzoek ook mogelijkheden om bij de aanbesteding die wij in 2025 gaan doen (en waarvan de contracten ingaan per 2026) aanvullende voorwaarden te formuleren waardoor wij verdere kostenstijging zo veel als mogelijk proberen te beperken.
Zodra de uitkomsten van het onderzoek bekend zijn informeren wij u met een raadsbrief over de uitkomst ervan en onze vervolgstappen.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Blijvend inzetten op adequate ondersteuning vanuit Wmo	Uitvoering	
Blijvend inzetten op een brede intake en goede doorlooptijd van de afhandeling van aanvragen	Uitvoering	
Implementatie van nieuw contract met aanbieders van hulpmiddelen.	Uitvoering	
Uitvoering plannen Gezond en Actiefleven akkoord en in regionaal verband het regioplan van het Integraal Zorgakkoord. Met o.a. welzijn op recept, valpreventie, ondervoeding ouderen, mantelzorg.	Uitvoering	
Uitvoeren mantelzorguitvoeringsplan.	Uitvoering	
Uitvoeren Welzijn op recept (pilot)	Uitvoering	
(Via GGD) extra inzetten op verhogen van de vaccinatiegraad.	Uitvoering	
Uitvoeren Woonwelzijnzorgvisie	Uitvoering	
Uitwerken ombuigingsvoorstel subsidies	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden:
6.711 Hulp bij de huishouding (Wmo)
6.712 Begeleiding (Wmo),
6.713 Dagbesteding (Wmo)
6.81a Beschermd wonen (Wmo)
7.1 Volksgezondheid
6.21 Wijkteams

2.1.2 Werk en inkomen

Doelstellingen

- Mee doen aan de samenleving versterken door de arbeidsdeelname te vergroten: inwoners die (aangepast) kunnen werken zijn (binnen korte tijd weer) aan het werk;
- Inwoners met (voor hen onbeheersbare) schulden hebben voldoende perspectief er uit te komen;
- Bevorderen van de maatschappelijke participatie met minimaregelingen;
- Meedoen aan de samenleving bevorderen door verbeteren inburgering.

Actuele beleidsontwikkelingen

Minimabeleid en Aalsmeerpas

In 2024 werken we eraan om sporten, bewegen, kunst en cultuur beter bereikbaar maken voor alle inwoners van Aalsmeer. De Aalsmeerpas is in 2024 onder de loep genomen om te bepalen of dit instrument de beste oplossing is om minimaregelingen beter bereikbaar te maken voor inwoners. In 2025 werken we maatregelen verder uit en hebben we meer aandacht voor de bekendheid van minimaregelingen in Aalsmeer. Ook monitoren we of het bereik en gebruik van het minimabeleid is verbeterd.

Werk & Inkomen

In 2024 is het Uitvoeringsplan voor Werk & Inkomen opgesteld waarin de hoofdlijnen en uitgangspunten zijn geschetst rondom het gemeentelijke beleid op het gebied van werkgelegenheid en inkomen. De problemen en uitdagingen van onze huidige landelijke en regionale arbeidsmarkt vragen om een intensievere samenwerking binnen onze arbeidsmarktregio. Deze regionale samenwerking verloopt langs vier thema's. Dit zijn de krappe arbeidsmarkt, de mismatch tussen vraag en aanbod van arbeidskrachten, de inclusieve arbeidsmarkt met de blijvende zoektocht naar onbenut arbeidspotentieel (jongeren of inwoners met een arbeidsbeperking) en als laatste het Leven Lang Ontwikkelen.

Naast de focus op werk is het uiteraard van groot belang dat gemeenten een vangnet blijven bieden voor inwoners die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben vanwege schulden, werkloosheid of anderszins. Een belangrijk uitgangspunt is dat inwoners wanneer zij aan het werk gaan er ook financieel op vooruit gaan. De dienstverlening voeren we uit conform de uitgangspunten van de menselijke maat.

Onder de titel 'Participatiewet in balans' wordt door het Rijk gewerkt aan een hervorming van de Participatiewet waarbij menselijke maat, uitgaan van vertrouwen, maatwerk en vereenvoudiging centraal staan.

In de wet Structuur Uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI) wordt bepaald dat in alle 35 arbeidsmarktregio's een werkcentrum wordt gerealiseerd. Het doel is dat werkzoekenden, werkenden en werkgevers weten waar ze terecht kunnen voor werk, de juiste scholing of geschikt personeel. De werkwijze van het huidige Werkplein AA zal daarmee worden voortgezet en verder worden doorontwikkeld.

Het vorige kabinet heeft het wetsvoorstel "van School naar Duurzaam werk" voorbereid. De beoogde inwerkingtreding is augustus 2025. Het beoogd effect van het wetsvoorstel is om jeugdwerkloosheid structureel aan te pakken door jongeren met de laagste kans op werk de

ondersteuning te bieden die zij nodig hebben en niet uit beeld te laten verdwijnen, ook als ze niet direct werk vinden of hun baan verliezen. De wet verplicht scholen, doorstroompunten (voorheen RMC) en de afdeling Werk & Inkomen van gemeenten samen een regionaal programma op te stellen en uit te voeren.

Schuldhulpverlening
Gemeenten zijn wettelijk verplicht om schuldhulpverlening aan inwoners te geven. Onder inwoners zijn ook begrepen ondernemers en ZZP-ers. In de beleidsnota schuldhulpverlening 2025 t/m 2028 zal de gemeenteraad het beleid voor de komende jaren vastleggen.

Vroegsignalering
Sinds 2021 zijn verhuurders, zorgverzekeringen en energieleveranciers wettelijk verplicht om inwoners bij de gemeente aan te melden als er betalingsachterstanden zijn die kunnen duiden op problematische schulden. Gemeenten moeten deze inwoners een gesprek aanbieden, zodat er sneller hulp ingezet kan worden. Deze vroegsignalering is een wezenlijk onderdeel van onze dienstverlening aan inwoners. Het aantal signalen van betalingsachterstanden door schuldeisers is sinds 2021 snel gegroeid tot ruim 1.000 per jaar in Aalsmeer. Het gaat vaak al om hoge bedragen die inwoners niet hebben betaald, bijvoorbeeld omdat ze een hoge huur hebben, of omdat zij langer dan een half jaar hun zorgverzekering niet betaalden. Inwoners met een bescheiden inkomen kunnen dit moeilijk inlopen, waardoor het risico groot is dat ook andere rekeningen niet meer worden betaald.
De trend is dat het aantal meldingen structureel hoog blijft, omdat steeds meer schuldeisers zich aansluiten. Het opvolgen van zo'n groot aantal meldingen is niet meer haalbaar binnen de reguliere formatie. Aalsmeer heeft in de meicirculaire 2024 middelen ontvangen voor de vroegsignalering. Wij vullen deze middelen van het Rijk aan met € 22.000 structureel in de begroting zodat we effectief persoonlijk contact met de inwoner kunnen leggen om ergere problemen voorkomen. In de 2e bestuursrapportage 2024 en de 1e bestuursrapportage 2025/ Kadernota 2026 verwerken we dit.
Inzet van minder formatie heeft als consequentie dat inwoners in een later stadium alsnog een langer en intensiever schuldhulpverleningstraject nodig hebben. Inwoners hebben dan bij veel meer schuldeisers schulden opgebouwd (landelijk gemiddelde 13 schuldeisers). De schulden en de incassokosten zijn ook veel hoger geworden omdat inwoners lang hun rekeningen niet hebben betaald (landelijk gemiddelde schuld is € 38.000). Het is dan veel moeilijker om medewerking van schuldeisers te krijgen bij een schuldenregeling. En inwoners moeten langer met een laag leefgeld zien rond te komen.
Ook op de impact op andere leefgebieden kan hoog zijn, zoals woningontruiming, slechtere toegang tot zorg en minder ontwikkelkansen voor kinderen in de betrokken gezinnen. Dit kan leiden tot een stijgend beroep op de overige hulpverlening van de gemeente.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Uitvoeren van het in 2024 opgestelde Uitvoeringsplan Werk en Inkomen.	Uitvoering	
Verwerken hoofdlijnen uit "Participatiewet in balans".	Raad	2e kwartaal
Beoordeeld wordt in hoeverre lokale regelgeving moet worden aangepast naar aanleiding van 'Participatiewet in balans'	College	2e kwartaal

Wat gaan we doen?	type	planning
Voorbereiden soepele implementatie van het wetsvoorstel 'Van School naar Duurzaam werk'	Uitvoering	
Samen met de klant en ketenpartners zorgen we voor een succesvolle integratie in de Nederlandse samenleving.	Uitvoering	
Onderzoek ontwikkeling Aalsmeerpas.	Uitvoering	
Alle inburgeraars krijgen een passend traject aangeboden.	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden:
6.3 Inkomensregelingen
6.4 WSW en beschut werk; en
6.5 Arbeidsparticipatie.

2.1.3 Jeugd

Doelstellingen
- Ieder kind en iedere jongere kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien.
- We bevorderen een goede samenwerking tussen gezinnen, scholen, verenigingen, professionals en andere betrokkenen en we zorgen voor een passend hulpaanbod dat aansluit op de behoefte van het kind.

Actuele beleidsontwikkelingen
Preventie jeugd
De Brede SPUK-regeling is voor een periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026 voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Op basis van de Brede SPUK-regeling is in 2023 een samenhangende lokale aanpak gemaakt, die inmiddels wordt uitgevoerd. Ook een deel van het preventieve jeugdbeleid is daarin opgenomen. Gemeente Aalsmeer heeft op 11 april 2023 een verleningsbeschikking ontvangen vanuit het Rijk voor de jaren 2023-2026. Voor de thema's 'Mentale gezondheid', 'Aanpak overgewicht en obesitas', 'Leefomgeving', 'OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek' eindigt de huidige regeling op 1 januari 2026. In 2025 verwachten we vanuit de VNG meer duidelijkheid over of en hoe het Rijk deze middelen in het vervolg beschikbaar stelt. De actie(s) voor de brede SPUK regeling staan bij zorg en welzijn.

Inzet op een toekomstbestendig en betaalbaar stelsel jeugdhulp
De afgelopen jaren is het aantal jeugdigen met een vorm van jeugdhulp, de lengte en zwaarte van de trajecten behoorlijk gestegen. Dit baart zorgen ten aanzien van de ontwikkeling van jeugdigen. De hiermee gepaard gaande stijging van kosten is ook zorgelijk. Ook is sprake van personeelstekorten, met name in de hoog specialistische jeugdhulp, en hoge werkdruk bij veel betrokken organisaties. De inspanningen om te komen tot passende preventieve hulp worden voortgezet. De bestaande maatregelen om kosten te besparen worden uitgebreid en er wordt verder stevig ingezet op nieuwe maatregelen om kosten te besparen. Het gaat onder meer om meer inzet op preventieve hulp, groepsbehandeling en beperking van de zorgzwaarte en lengte waar dat mogelijk is.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming
Vanuit de aanhoudende uitdagingen in de veiligheidsketen is het landelijke toekomstscenario kind- en gezinsbescherming vastgesteld. Doel is onveiligheid in gezinnen eerder te signaleren en beter aan te pakken. De direct betrokken organisaties Veilig Thuis, de gecertificeerde instellingen (ook wel: jeugdbescherming) en de Raad voor de Kinderbescherming hebben last van personeelstekorten voor zowel hun eigen organisaties als in de jeugd- en volwassenenhulp. Ook het Sociaal Team, team Jeugdhulpverlening en team Jeugd & Gezin zijn hier nauw bij betrokken in de uitvoering. Regionaal is een van de belangrijkste acties om een nieuwe werkwijze te implementeren met Regionale Veiligheidsteams (RVT, ook wel: Blijvend Veilig). In onze gemeente zijn we naast lokale acties voor de korte termijn ook bezig met een verkenning of en hoe de Regionale Veiligheidsteams de situatie voor de gezinnen kunnen verbeteren.

Landelijke hervormingsagenda jeugd 2022-2028
Landelijk wordt de hervormingsagenda jeugd uitgewerkt. Belangrijke doelen zijn de tijdige beschikbaarheid van jeugdhulp en de betaalbaarheid van de jeugdhulp verbeteren, evenals de administratieve lasten voor aanbieders terugdringen. De voorgestelde maatregelen die we als gemeenten konden implementeren zijn of worden geïmplementeerd. Belangrijk is dat het Rijk met maatregelen of financiële dekking komt voor het landelijk bedrag van circa € 1 miljard dat bezuinigd wordt de komende jaren.
Verder wordt in 2024 en 2025 verder verkend hoe de regionale samenwerking eruit gaat zien: ten aanzien van welke delen van de jeugdhulp moeten we samenwerken met welke gemeenten. Momenteel hebben Amstelveen en Aalsmeer een gezamenlijke inkoop en stelsel van specialistische jeugdhulp. Inhoudelijk is er wel afstemming over en samenwerking met regiogemeenten ten aanzien van bijvoorbeeld jeugdbescherming, de hervormingsagenda en gezamenlijke aanbieders.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Uitbreiding bestaande maatregelen voor kostenbesparing jeugdhulp	Uitvoering	
Inzet op nieuwe maatregelen om te komen tot kostenbesparingen	Uitvoering	
Verkennen en keuze maken in implementatie Regionale Veiligheidsteam (RVT, 'Blijvend Veilig')	College	4e kwartaal
Uitwerken gevolgen landelijke hervormingsagenda jeugd, w.o. verkenning regionale samenwerking	Uitvoering	
Uitvoeren uitvoeringsplan ervaringsdeskundigheid	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden:
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal
6.791 PGB Wmo
6.792 PGB Jeugd
6.821 Jeugdbescherming
6.822 Jeugdreclassering
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

2.1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelstellingen
- Stimuleren betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid, plannen en projecten;
- Aansluiten bij de behoefte van inwoners en belanghebbenden rondom participatie trajecten in de fysieke en sociale leefomgeving door gerichte doelgroepbenadering en inzet van innovatieve middelen;
- Extra aandacht in communicatie voor kwetsbare groepen en bij participatie specifieke doelgroepen zoals jongeren;
- Versterken sociale basis.

Actuele beleidsontwikkelingen
Ontmoeten
De uitvoeringsagenda Ontmoeten 2024-2026 wordt eind 2024 vastgesteld in het college. Ontmoeten is belangrijk voor inwoners. In het plan richt de gemeente zich met name op ontmoetingslocaties die door alle inwoners bezocht kunnen worden, onder meer door waar nodig buurthuizen te faciliteren en door na te gaan hoe hun rol in de toekomst behouden kan blijven. Daarnaast ondersteunt de gemeente ontmoeting en verbinding tussen inwoners onder meer via het welzijnswerk, sport-, beweeg- en spelactiviteiten, buitensportmogelijkheden in de openbare ruimte, ondersteuning van kunst- en cultuuractiviteiten, buurtinitiatieven en via bijvoorbeeld ‘lief en leedstraten’.

Diversiteit en inclusie
Eind 2024 wordt het Uitvoeringsplan Diversiteit en Inclusie vastgesteld. Diversiteit en inclusie zijn heel brede thema’s. We richten onze aanpak daarom op gebieden waar we het meeste verschil kunnen maken. Zo gaan we van visie naar actie. De thema’s waar we de komende jaren op focussen zijn: toegankelijkheid, LHBTIQ+, emancipatie en anti-discriminatie.

Participatiebeleid
Sinds de invoering van de Omgevingswet is participatie een vast onderdeel van de ruimtelijke plannen in alle beleidsfases, zoals vastgelegd in het participatiebeleid voor de fysieke leefomgeving. In 2025 gaan we het participatiebeleid evalueren.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Evaluatie participatiebeleid fysieke leefomgeving	Uitvoering	4e kwartaal
Inzet van toolbox uit de participatievisie bij de participatietrajecten.	Uitvoering	
Uitwerken uitvoeringsplan Ontmoeten, inclusief ondersteuning buurtcentra.	Uitvoering	
Uitvoeren diversiteitsbeleid.	Uitvoering	
Pilot gemeentelijke wijkregisseur.	Uitvoering	
Ondersteunen kansrijke initiatieven die de sociale samenhang versterken.	Uitvoering	

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Financiën

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.987	-6.992	4.202	509	-3.693	-3.213	-3.081	-2.781
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.495	-3.262	0	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	0	738	0	-738	-738	-738	-738
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	1.044	0	-1.044	-1.140	-1.120	-1.095
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	1.238	0	-1.238	-1.202	-1.202	-1.192
6.3 Inkomensregelingen	-3.430	-1.434	7.762	6.089	-1.672	-1.642	-1.642	-1.642
6.4 WSW en beschut werk	-796	-810	735	0	-735	-669	-674	-642
6.5 Arbeidsparticipatie	-471	-600	632	0	-632	-633	-636	-638
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.247	-1.426	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	1.301	15	-1.286	-1.286	-1.286	-1.286
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	0	2.469	0	-2.469	-2.198	-2.086	-2.048
6.712 Begeleiding (Wmo)	0	0	1.143	171	-972	-922	-892	-875
6.713 Dagbesteding (Wmo)	0	0	1.255	0	-1.255	-1.149	-1.093	-1.051
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-2.167	-2.320	0	0	0	0	0	0

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
6.71b Begeleiding (WMO)	-928	-1.032	0	0	0	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	-1.083	-1.185	0	0	0	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-6.856	-6.493	0	0	0	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-942	-892	0	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-669	-798	0	0	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	6.471	0	-6.471	-6.341	-6.341	-6.341
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	98	0	-98	-98	-98	-98
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	1.518	0	-1.518	-1.518	-1.518	-1.518
6.791 PGB Wmo	0	0	186	0	-186	-181	-174	-171
6.792 PGB Jeugd	0	0	134	0	-134	-134	-134	-134
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	0	0	15	0	-15	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	-15	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	0	655	0	-655	-655	-655	-655
6.822 Jeugdreclassering	0	0	134	0	-134	-134	-134	-134
6.82a Jeugdbescherming	-407	-627	0	0	0	0	0	0
6.82b Jeugdreclassering	-128	-128	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	0	698	0	-698	-573	-573	-454
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	720	0	-720	-333	-333	-333
7.1 Volksgezondheid	-1.340	-1.443	1.687	167	-1.520	-1.520	-1.520	-1.520
Resultaat voor bestemming	**-27.945**	**-29.457**	**34.834**	**6.951**	**-27.884**	**-26.278**	**-25.929**	**-25.346**
0.10 Mutatie reserves P1	1.170	588	0	150	150	150	0	0
Resultaat	**-26.775**	**-28.869**	**34.834**	**7.101**	**-27.734**	**-26.128**	**-25.929**	**-25.346**

Ontwikkeling programmasaldo	Meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-24.709	-23.688	-23.717	-23.709
Raadsbesluiten voor 1e Burap	-52	38	13	189
1e Burap	-10	-20	-20	-20
Kadernota	-1.019	-788	-537	-137

Ontwikkeling programmasaldo bedrag x € 1.000	Meerjarenraming 2025	 2026	 2027	 2028
Raadsbesluiten voor begroting	49	51	48	47
Saldo voor begroting	**-25.741**	**-24.407**	**-24.213**	**-23.630**
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	-757	-765	-761	-760
Kostentoerekening	-923	-923	-923	-923
Overige besluitvorming				
Bijstellen budget Kwijtschelding belastingen	-32	-32	-32	-32
Kostprijsdekkende tarieven	-280	0	0	0
Saldo mutaties in begroting	**-1.993**	**-1.720**	**-1.716**	**-1.715**
Totaal	**-27.734**	**-26.128**	**-25.929**	**-25.346**

Toelichtingen overige mutaties

Raadsbesluit voor begroting
Dit betreft het financiële effect volgend uit het raadsbesluit over de meicirculaire 2024 (4 juli 2024).

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Overige besluitvorming

Bijstellen budget Kwijtschelding belastingen
In de afgelopen jaren zien we dat het budget voor kwijtscheldingen niet meer in lijn is met de werkelijke realisatie en dat vraagt om een herziening van het huidige budget (€ 73.000). Om hierop te anticiperen dient het budget voor kwijtscheldingen bijgesteld te worden naar € 105.000.

Kostprijsdekkende tarieven

In de Kadernota 2025 hebben wij u geïnformeerd over een onderzoek dat wij zijn gestart naar de reële kostprijzen (tarieven) Wmo. Vooruitlopend op de afronding van dat onderzoek waarvan op dit moment de verwachting is dat wij in ieder geval een aantal zorgaanbieders tegemoet moeten komen is hiervoor een budget van € 280.000 opgenomen voor 2025 zodat, zodra het onderzoek is afgerond, afwikkeling kan plaatsvinden. In 2025 bereiden we de aanbesteding voor 2026 voor. Eventuele effecten daarvan zijn onderdeel van de Kadernota 2026. Over de uitkomsten van het onderzoek en de financiële consequenties ervan informeren wij u met een aparte raadsinformatiebrief.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Sociaal domein zijn betrokken:

- Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland;
- GGD Amsterdam-Amstelland en Amstelland;
- Veilig Thuis; en
- Meerlanden Werkorganisatie (werknaam: AM-match).

Een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen, financiële positie, risico's en de financiële bijdrage 2025 van bovenstaande partijen is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen van deze begroting.

2.2 Onderwijs en ontplooiing

Inleiding

Elk kind heeft recht op goed onderwijs, net zo als elk kind gezond en veilig moet kunnen opgroeien en de kans moet krijgen zich te ontplooien. Daarom zijn naast onderwijs ook sport en cultuur belangrijk. In Aalsmeer willen wij zo veel mogelijk een gelijke start en gelijke kansen voor iedereen.
Goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen, passend onderwijs voor ieder kind en goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse educatie en het basisonderwijs en daarna het middelbaar onderwijs. Met elkaar gaan wij voor hetzelfde doel: kwalitatief goed onderwijs voor elk kind in Aalsmeer.
Kenmerkend voor Aalsmeer is het rijke verenigingsleven. De vele sportclubs, verenigingen en culturele instellingen zijn niet alleen belangrijk voor de individuele ontwikkeling, maar vervullen ook een belangrijke sociale rol in onze samenleving. Ze zorgen voor verbinding. Mensen leggen nieuwe contacten en voor nieuwkomers is het een manier om te integreren in de gemeenschap. Vrijwilligers zijn belangrijk voor onze samenleving en voor het verenigingsleven.
Aalsmeer heeft een goed voorzieningenniveau. Wij vinden het van belang dat die voorzieningen zoveel mogelijk bereikbaar en toegankelijk voor iedereen zijn. Wij faciliteren clubs, verenigingen en culturele instellingen en moedigen hen aan om een aanbod te bieden waar onze Aalsmeerders behoefte aan hebben

2.2.1 Onderwijs

Doelstellingen
Goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen, passend onderwijs voor ieder kind en goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse educatie en het basisonderwijs en daarna het middelbaar onderwijs.

Actuele beleidsontwikkelingen
Samenwerken
Goed onderwijs is primair de taak van de scholen. Aalsmeer respecteert dit en wil goed samenwerken met de scholen om gemeentelijke taken als jeugdhulp, leerlingenvervoer, peuterarrangementen, voor en vroegschoolse educatie en de taalklas goed te laten aansluiten op het onderwijs.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen
De huidige generatie leerlingen en studenten verdient, ondanks de coronacrisis in de jaren 2020 tot en met 2022, alle kansen op volwaardig onderwijs en een goede toekomst. Hiervoor is door het Rijk in totaal € 8,5 miljard geïnvesteerd (voor gemeenten in totaal € 346 miljoen). Aalsmeer ontvangt € 465.927, in eerste instantie tot 31 juli 2023, maar dit is door het Rijk verlengd tot 31 juli 2025. De bijdrage is niet verhoogd bij het verlengen van de termijn, maar mag over een langere periode besteed worden. In 2022 zijn de eerste activiteiten gestart. Begin 2025 wordt (met partners) bezien hoe we de resterende tijdelijke middelen in het laatste half jaar kunnen inzetten.

Voorschoolse Educatie
De pilot vroegsignalering en vroeginterventie is begin 2024 geëvalueerd. Aan de hand van de uitkomsten van deze evaluatie worden afspraken gemaakt over de structurele voortzetting van het aanbod. In 2025 en verder zal hier verdere uitvoering aan worden gegeven. Daarnaast wordt eind 2024 en in 2025 gekeken op welke manier er invulling wordt gegeven aan de geplande ombuiging op het onderwijsachterstandenbeleid vanaf 2026.

Onderwijsagenda
In de Strategie Nota Sociaal Domein 2024-2027 *'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken'* staat beschreven dat gemeente Aalsmeer samen met het onderwijs en de kinderopvang een uitvoeringsplan over de samenwerking maakt: de Onderwijsagenda. Deze wordt in 2024 in co-creatie (en met advies vanuit de Adviesraad Sociaal Domein) gemaakt. De Onderwijsagenda richt zich op de ontwikkelkansen van alle kinderen van 0 tot en met 18 jaar in Aalsmeer en Kudelstaart. De Onderwijsagenda is actiegericht, het is een uitvoeringsagenda die we de komende jaren gebruiken als leidraad in de overleggen met het onderwijs en de kinderopvang. De Onderwijsagenda gaat niet over alles wat we doen, maar waar de raakvlakken zitten en wat we afspreken in de samenwerking.

Nieuwkomersonderwijs
Aalsmeer heeft het nieuwkomers onderwijs primair onderwijs ondergebracht bij Stichting WijWijzer (voorheen Jong Leren) 'Taalsmeer'. In het voorgezet onderwijs stromen de nieuwkomerskinderen door in de internationale schakelklassen (ISK). In het nieuwkomersonderwijs fluctueren de leerlingenaantallen sterk. Dit heeft consequenties voor de bekostiging en huisvesting.

Laaggeletterdheid
Vanaf 2025 hebben gemeenten de regierol in de aanpak van laaggeletterdheid. Daaronder valt ook de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid. Hiervoor wordt eind 2024 een uitvoeringsplan uitgewerkt, in samenwerking met de organisaties betrokken bij de aanpak laaggeletterdheid. Ook de bibliotheek vervult hierin een belangrijke rol. Door de bestaande relevante expertise, materialen en activiteiten op een goede manier aan elkaar te verbinden, zorgen we dat gezinnen op een effectieve manier worden bereikt. De gemeente gaat regie voeren op de implementatie en uitvoering van de acties genoemd in het plan.

Leerlingenvervoer
De afgelopen jaren is sprake van een toename in het gebruik van het leerlingenvervoer. Dit resulteert in een structurele toename van de kosten. Ook stijgen de kosten ieder jaar vanwege het toepassen van indexaties als gevolg van onder andere de stijging van de lonen. Met het onderwijs hebben wij afspraken gemaakt om meer kinderen in het regulier onderwijs te houden en daarmee de stijging van de kosten van het leerlingenvervoer te beperken. Per 1 mei 2024 is de nieuwe verordening bekostiging leerlingenvervoer Aalsmeer ingegaan.

Wetswijziging ter bevordering van overgang 'Van school naar duurzaam werk'
De ministeries van OCW en SZW werken aan een wetswijziging 'Van school naar duurzaam werk' waarin het Doorstroompunt en de Arbeidsmarktregio (AMR) meer moeten samenwerken om jongeren (tot en met 27 jaar) met een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden in de overgang van school naar werk. Beoogd is dat dit voorstel van 'School naar duurzaam werk' en

de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten per 1 augustus 2025 van kracht zijn en de gemaakte plannen kunnen worden uitgevoerd.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Uitvoering geven aan de Onderwijsagenda 2024 - 2027.	Uitvoering	
In 2025 wordt (met partners) bezien hoe we de resterende tijdelijke NPO-middelen kunnen inzetten.	Uitvoering	1e kwartaal
Uitvoering geven aan de (nieuwe) regeling Voortijdig School Verlaten (VSV).	Uitvoering	
Voorbereiding van de geplande ombuiging onderwijsachterstandenbeleid vanaf 2026.	College	2e kwartaal
(Een afvaardiging van) het onderwijs neemt deel aan het kernteam preventie jeugd Aalsmeer.	Uitvoering	
Uitvoering geven aan de aanpak van laaggeletterdheid. Hieronder valt ook de gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid.	Uitvoering	
De afspraken met het (passend) onderwijs t.a.v. het leerlingenvervoer monitoren.	Uitvoering	
Uitwerken ombuigingsvoorstel onderwijsachterstandenbeleid	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema is gekoppeld het taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken.

2.2.2 Onderwijshuisvesting

Doelstellingen
Goed onderwijs vraagt om goede schoolgebouwen. Het moet een inspirerende leer-, werk- en zorgomgeving zijn. Aalsmeer voorziet in duurzame schoolgebouwen waarin het gezond en fijn is voor de kinderen en medewerkers om in te leren en te werken.

Actuele beleidsontwikkelingen
Nieuwbouw Kindcentrum Oosteindedriehoek
Medio 2024 is het Programma van Eisen (PvE) Kindcentrum Oosteindedriehoek opgesteld in samenwerking met de toekomstige gebruikers, te weten: basisschool De Brug, Kinderopvang Solidoe en ESA. Het PvE is nodig om de architectenselectie op te starten. Nadat de architect is gecontracteerd, start het ontwerpproces, dat in het najaar van 2025 resulteert in een (doorgerekend) definitief ontwerp. Alvorens het aanbestedingstraject in te gaan, wordt het uitvoeringskrediet aangevraagd. Het geraamde uitvoeringskrediet is opgenomen in het investeringsplan en in de Kadernota 2025 met een ombuigingsvoorstel naar beneden bijgesteld. De totale investering is geraamd op € 15.072.000 (prijspeil 2025).

Locatieonderzoek robuuste school Kudelstaart
De schoolbesturen zijn met elkaar in gesprek over de toekomst van het onderwijsaanbod in Kudelstaart. De uitkomst hiervan is bepalend voor de onderwijshuisvesting in Kudelstaart. De

toekomst van het schoolgebouw van Kindcentrum (KC) De Ruimte, Schweitzerstraat 136, moet hierin worden meegenomen, aangezien het schoolgebouw ouder is dan 40 jaar.
De besturen willen met medewerking van de gemeente een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden van het realiseren van een duurzaam en modern schoolgebouw voor KC De Ruimte en OBS Kudelstaart. In het onderzoek worden de mogelijkheden verkend op het stedenbouwkundig en financiële vlak. Indien noodzakelijk worden verkeers-, flora & fauna-, geluids- en bodemonderzoeken meegenomen.

Renovatie of vervanging van OBS Samen Een, Schoolstraat 15
Het schoolgebouw aan Schoolstraat 15 is bijna 50 jaar oud. Na de inpandige aanpassingen en het opknappen van de buitenspeelruimte is renovatie of vervanging van het schoolgebouw geen spoedeisende zaak, maar is het wel belangrijk om met het schoolbestuur de toekomst van het schoolgebouw te bespreken. Hierin worden eveneens de functies sport, kinderopvang en buitenschoolse opvang in meegenomen.

Locatieonderzoek huisvesting Taalsmeer, Catharina-Amalialaan 66
De toestroom van het aantal leerlingen in het nieuwkomersonderwijs is door de uitbraak van de oorlog in Oekraïne in een stroomversnelling geraakt. In schooljaar 2023/2024 heeft Taalsmeer twee volle groepen en is de noodzaak aanwezig voor het starten van een derde groep. Taalsmeer is gehuisvest in de daklokalen van De Mikado in Aalsmeer-Oost, terwijl het personeel onderdeel uitmaakt van het team van IKC Triade, Dreef 1a. De huidige locatie in de daklokalen van de Mikado is voor de voor de ouders niet zichtbaar, terwijl juist de communicatie met nieuwkomers zo belangrijk is. Daarom wordt uitgekeken naar een andere, betere locatie.

Renovatie in combinatie met verduurzaming Jozefschool, Gerberastraat 2
De stichting Katholiek Onderwijs Aalsmeer heeft in 2022 een strategisch huisvestingsplan laten opstellen. Hierin wordt voor het schoolgebouw van de Jozefschool, Gerberastraat 2, geadviseerd synchroon met het onderzoek naar een duurzame klimaatinstallatie, ook onderzoek te doen naar het verbeteren van de gebouwschil. Te denken valt aan dak-, wand- en vloerisolatie. De combinatie van isolatie en installatie heeft een flinke renovatie tot gevolg. Renovatie is vanaf 2025/2026 een voorziening in de onderwijshuisvesting. De gemeente gaat in gesprek met het schoolbestuur over de kostenverdeling tussen gemeente en schoolbestuur.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Nieuwbouw Kindcentrum Oosteindedriehoek	Raad	3e kwartaal
Locatieonderzoek robuuste school Kudelstaart	College	4e kwartaal
Renovatie of vervanging OBS Samen Een	Uitvoering	
Locatieonderzoek huisvesting Taalsmeer	Uitvoering	
Renovatie in combinatie met verduurzaming Jozefschool	Uitvoering	
Uitwerken ombuigingsvoorstel versoberen nieuwbouw IKC Oosteindedriehoek	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema is gekoppeld het taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting.

2.2.3 Sport

Doelstellingen

1. Sportparticipatie:
   - Het continueren en/of verhogen van de sport- en beweegdeelname bij verschillende doelgroepen.
   - Structurelere samenwerking om sport & bewegen in te zetten als middel.
   - Advisering en ondersteuning bieden aan sportverenigingen uit de gemeente Aalsmeer. Ondersteunen, faciliteren en participeren in het Sportakkoord Aalsmeer.
2. Sport en beweegaccommodaties:
   - Een divers en uitnodigend bewegingsklimaat voor de georganiseerde en ongeorganiseerde sport aanbieden.
   - Passend en toereikend aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in de binnen en buitenruimte.
   - Het zo veel mogelijk realiseren van een up-to-date basisinfrastructuur voor de Aalsmeerse en Kudelstaartse sportverenigingen.
3. Subsidies:
   - Versterken van sportparticipatie en sportdeelname onder de inwoners.
   - Ondersteunen schoolsporttoernooien.

Actuele beleidsontwikkelingen

Sport Algemeen

Het kabinet heeft Sport & Bewegen beperkt opgenomen in het hoofdlijnenakkoord 2024-2027. Mogelijk wordt de Brede SPUK-uitkering met 10% verlaagd, wat voor sport de regelingen buurtsportcoaches en het sportakkoord treft. De BTW voor commerciële sport stijgt van 9% naar 21%. Na de coronacrisis en stijgende energieprijzen wordt de sportsector opnieuw geraakt. Tijdens de coronaperiode bleek dat sportverenigingen cruciaal zijn voor ontspanning, ontmoeting en sociale contacten.

Verenigingsleven onder druk

34,4% van onze inwoners (meer dan 11.000) is lid van een sportvereniging, landelijk is dit 24%. De Kennis- en informatiesysteem sport (KISS) Rapportage Aalsmeer van NOC*NSF bevestigt dit sterke fundament. Echter het aantal vrijwilligers daalt en sportverenigingen kampen met ledenverlies door corona, misgelopen inkomsten, stijgende kosten, en energieonrust. Herstel en ondersteuning van verenigingen is nu prioriteit. Team Sportservice Aalsmeer is in 2024 gestart met verenigingsadvisering en gaat in 2025 ook verder.

Exploitatie sportaccommodaties Aalsmeer (ESA)

In 2023 en 2024 zijn aanbevelingen voor een breder takenpakket uitgewerkt. Eind 2024 wordt een onderzoek naar contractvorming, subsidie, dienstverleningsovereenkomst en kostprijsdekkende huur afgerond. Per 1 januari 2025 wordt het groot onderhoud buitensport overgedragen aan de ESA, die ook deelneemt aan het projectteam voor een toekomstige zwemvoorziening in Aalsmeer. Aalsmeer Actief, een initiatief van Team Sportservice Aalsmeer en de ESA, krijgt een steeds stevigere basis in de samenleving door de frequente samenwerking.

Lokaal Sportakkoord
Het Sportakkoord Aalsmeer 2.0 is in juli 2023 gepresenteerd. De stuurgroep heeft de kartrekkers rol ingevuld (genaamd Sport & Preventie coördinator). Team Sportservice gaat deze rol vervullen. Het nieuwe sportakkoord richt zich op de verbreding, participatie en communicatie. Door het verbinden van meerdere beleidsterreinen aan het sportakkoord komt een bredere beweging op gang. Participatie van organisatie in en rondom sport & bewegen (ook de ondernemende sport) is een andere belangrijke uitdaging. Elke inwoner of organisatie (participatie) heeft de mogelijkheid om te participeren in het sportakkoord en zelfs een aanvraag te doen voor een bijdrage. De bekendheid van het lokaal Sportakkoord moet omhoog onder zowel de inwoners als maatschappelijke organisaties.

Buurtsportcoaches
De bestuurlijke afspraken in het kader van de landelijke Brede Regeling Combinatiefuncties zijn ondergebracht binnen de 15 regelingen van de Brede SPUK regeling. De gemeente heeft voor de periode 2023 tot en met 2026 een aanvraag ingediend en deze is toegekend door ministerie van VWS. Komende jaren is er extra budget vanuit het Rijk beschikbaar (ten opzichte van 2022 en eerdere jaren) om regeling lokaal uit te voeren. De lokale bijdrage van de gemeente komt vanuit het college uitvoeringsprogramma. Team Sportservice Aalsmeer heeft vanaf 2024 de opdracht gekregen om te gaan werken met sportregisseurs (verbinders- en makelaarsfunctie alsmede eerste aanspreekpunt sport voor zowel Aalsmeer als Kudelstaart). Dit gaat in 2025 gecontinueerd worden.

Accommodatiebeheer Buitensport
Het Meerjaren Onderhoudsplan Buitensport (MJOP) wordt per 1 januari 2025 uitgevoerd door de ESA. Trajecten voor LED-verlichting op de sportvelden zijn gestart in 2024, maar voltooiing voor FC Aalsmeer en VZOD waarschijnlijk uitgesteld tot 2025 door uitgeputte Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA) subsidie. RKDES heeft de conventionele verlichting inmiddels vervangen voor LED-verlichting.
Vanaf zomer 2024 is gestart met de inventarisatie van eigendommen op sportparken. Een extern adviseur actualiseert de huurcontracten. Herijking van huurtarieven volgt in 2025, in samenwerking met sportverenigingen.

Accommodatiebeheer zwembad
Eind 2024 besluit de raad over de toekomstvisie van een zwemvoorziening in Aalsmeer. Afhankelijk van de keuze volgt in 2025 een intensief proces om een tot een aanbestedingstraject te komen. De gemeente wordt hierin bijgestaan door meerdere externe partners met expertise in het werkveld.

Sport & Bewegen als middel
In de Strategienota Sociaal Domein 2024 - 2027 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken' worden drie belangrijke missies genoemd: Gezond en gelukkig leven makkelijker maken, kansengelijkheid vergroten en bestaanszekerheid bevorderen. Deze missies hanteren wij als één van de uitgangspunten voor Sport & Bewegen als middel. Samen met het vernieuwde Aalsmeers Sportakkoord 2.0 benadrukken zij de inzet van sport als middel. De financiering hiervoor komt uit de Brede SPUK-budgetten. Sport & Bewegen krijgt hierdoor een prominentere rol in de samenleving.

Voorbeelden hiervan zijn:
1. Fit & Fun 55+ activiteiten in Kudelstaart.
2. Bewegen op Recept in samenwerking met Participe en Team Sportservice.
3. Startsubsidie voor extra beweegactiviteiten voor 55+ door Tafeltennisvereniging Bloemenlust.

Sport & Cultuurevenement
Een sport & cultuurevenement wordt georganiseerd om verbindingen te leggen tussen sport en cultuur, met betrokkenheid van maatschappelijke organisaties. Dit evenement is een coproductie van de ESA en Cultuurpunt en gaat ook in 2025 weer plaatsvinden.

Subsidieverordening
In 2018 is de Algemene Subsidie Verordening van Aalsmeer vastgesteld. Deze verordening is van toepassing op de verstrekking van subsidies door het college, met uitzondering van subsidies waarvoor bij afzonderlijke verordening een uitputtende regeling is getroffen. Doordat de huidige ASV is verouderd wordt deze in 2025 herzien. Ook worden de aanvullende beleidsregels, die verband houden met sport, herzien.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Sportstimulering en verhogen sportparticipatie	Uitvoering	
Ondersteunen verenigingen, BREDE SPUK (Lokaal sportakkoord en Buurtsportcoaches), Sport als Middel en sportevenementen.	Uitvoering	
Inventarisatie/actualisatie/onderzoek naar de situatie rondom eigendomsrechten/huurcontracten buitensportaccommodaties.	Raad	2e kwartaal
Herijking tarieven buitensport accommodaties	Raad	4e kwartaal
(mogelijke) Ontwikkeling proces naar nieuwe zwemvoorziening in Aalsmeer	Uitvoering	
Afronden traject conventionele verlichting naar LED verlichting Buitensport	Uitvoering	2e kwartaal
ASV (Aalsmeerse Subsidie Verordening) vernieuwen	Raad	3e kwartaal
Beleidsregels sportsubsidies aanpassen	College	4e kwartaal
Sport & Cultuurevent 2025	Uitvoering	2e kwartaal

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden:
5.1 Sportbeleid en activering; en
5.2 Sportaccommodaties.

2.2.4 Kunst en cultuur

Doelstellingen

- Betere regierol in het culturele veld en meer samenwerking van kunst- en cultuurorganisaties in de gemeente Aalsmeer.
- Lokale cultuuractiviteiten in het aanbod muziek- en cultuureducatie op scholen en lokale amateurkunst versterken.
- Ontwikkeling toekomstgerichte bibliotheekvoorziening.
- Onderzoeken streekvorming lokale omroep.
- Versterken positie van kunst in de buitenruimte ter verbetering van de leefomgeving, waaronder inzetten kunst in de buitenruimte voor het versterken van welzijn/de sociale samenhang en natuurbeleving.
- Behoud van cultureel erfgoed in Aalsmeer voor toekomstige generaties en de geschiedenis van Aalsmeer levend houden.

Actuele beleidsontwikkelingen

Strategienota Sociaal Domein 2024 - 2027 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken'

In de Strategienota Sociaal Domein 2024 - 2027 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken' worden drie belangrijke missies genoemd: Gezond en gelukkig leven makkelijker maken, kansengelijkheid vergroten en bestaanszekerheid bevorderen. Bij deze missies hanteren wij als één van de uitgangspunten het belang van kunst en cultuur. Zo dragen volgens de Strategienota Sociaal Domein 2024 - 2027 kunst en cultuur bij aan het voorkomen/oplossen van problemen. De maatschappelijke partners binnen kunst worden, zover mogelijk, vanuit de gemeente ondersteund en gefaciliteerd om hun preventieve kracht en oplossend vermogen optimaal in te zetten. Door vroege signalering en (gerichte) preventie zorgen we waar mogelijk dat de noodzaak voor zware hulp wordt voorkomen.

We hanteren in Aalsmeer de volgende ambities op het gebied van kunst en cultuur:

- Leren en verbinden door kunst en cultuur
- Kunst en cultuur inzetten als middel om problemen/uitdagingen binnen het sociaal domein op te lossen.

Dit doen we samen met organisaties uit het culturele werkveld van professionals en vrijwilligers, scholen en inwoners.

Coördinatie- en regiepunt culturele werkveld

Het is van belang dat de gemeente midden in het maatschappelijke veld een coördinatie- en regiepunt heeft. Cultuurpunt Aalsmeer vervult voor ons deze rol. Ook biedt Cultuurpunt Aalsmeer ondersteuning aan het culturele veld. Zo biedt Cultuurpunt Aalsmeer advisering en ondersteuning aan de verschillende maatschappelijke organisaties binnen het culturele veld. Dit wordt in 2025 verder uitgebreid.

Voor de periode 2023 tot en met 2026 is de Brede SPUK aanvraag toegekend vanuit het ministerie van VWS. Tot en met 2026 is er budget vanuit het Rijk om dit uit te voeren. Hierbij hoort de Brede Regeling Combinatiefuncties. Deze combinatiefuncties worden voor kunst en cultuur ingevuld met de cultuurverbinders van Cultuurpunt Aalsmeer.

Daarnaast is er vanuit het college uitvoeringsprogramma (CUP) ruimte voor vernieuwende, culturele initiatieven. Dit doen wij door het initiatief ‘Kick ASS’ te beleggen bij Cultuurpunt Aalsmeer. Kick ASS biedt groepen inwoners, organisaties en instanties de mogelijkheid om

laagdrempelig subsidie aan te vragen voor culturele en kunstzinnige initiatieven vanuit de samenleving.

Bibliotheek Aalsmeer en Kudelstaart
De bibliotheekfunctie wordt steeds breder. Digitalisering (van leesproducten) neemt toe en de bibliotheek krijgt steeds meer een rol in digitale inclusie/digitaal burgerschap, als ontmoetingsplaats en in de taalondersteuning. Vanaf 2025 krijgen gemeenten een wettelijke zorgplicht voor openbare bibliotheekvoorzieningen. Bibliotheken ontwikkelen zich tot lokale knooppunten van kennis, contact en cultuur in de samenleving. In 2024 is er een nieuwe bibliotheekvisie gemaakt, welke in de raad van oktober 2024 is besproken. Deze bibliotheekvisie geeft inzicht in deze ontwikkelingen en formuleert verschillende doelstellingen voor de bibliotheek. Deze bibliotheekvisie zal vanaf 2025 worden uitgevoerd.
In maart 2023 heeft Aalsmeer SPUK middelen toegekend gekregen om het bibliotheeknetwerk te versterken en het bibliotheeknetwerk voor te bereiden op de wijziging van de Bibliotheekwet met daarbij behorende zorgplicht in 2026. Met dit budget wordt in 2025 uitvoering gegeven aan de in 2024 besproken bibliotheekvisie. Daarnaast zal er een bibliotheekvestiging in Kudelstaart worden gerealiseerd.

Versterken positie van kunst in de buitenruimte
Het college uitvoeringsprogramma heeft een boost gegeven aan de kunst in de openbare ruimte. Er is een inventarisatie gemaakt van de stand van zaken van alle kunstwerken in de openbare ruimte, waarna een meerjarenonderhoudsplan is gemaakt, dat in 2024 gedeeltelijk is uitgevoerd en waar in 2025 een vervolg aan gegeven wordt. Daarnaast wordt er met een uitvoeringsplan over de beeldende kunst in de buitenruimte (besluitvorming in raad 4e kwartaal 2024) invulling gegeven aan de budgetten vanuit de reserve kunstzinnige verfraaiing. De uitvoering hiervan loopt in 2025 en 2026. We versterken de positie van beeldende kunst in de buitenruimte ter verbetering van de leefomgeving. Beeldende kunst kan een rol van betekenis spelen in het versterken van welzijn/ de sociale samenhang en natuurbeleving. Dit hebben we vormgegeven samen met de Adviescommissie Beeldende Kunst en diverse partners uit het culturele veld.

Lokale media
Stichting Lokale Omroep Aalsmeer/ Radio Aalsmeer is voor de periode 14 juni 2024 tot en met 15 juni 2029 aangewezen als lokale omroep. Het Rijk is voornemens om per 1 januari 2027 het aantal aanwijzingen te reduceren van 241 gemeentelijke omroepen naar 80 streekomroepen. We onderzoeken samen met de andere gemeenten en de lokale omroepen uit de streekomroep de mogelijkheden.

Subsidieregels Kunst & Cultuur
Doordat de huidige Algemene subsidieverordening (ASV) is verouderd wordt deze in 2025 herzien. Daarom worden ook de aanvullende beleidsregels, die verband houden met kunst en cultuur, herzien.

Erfgoed
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Ook de omgang met het cultureel erfgoed is geregeld onder de Omgevingswet. De overheid wil cultureel erfgoed een vaste plaats geven in onze leefomgeving. Zodat iedereen de geschiedenis van deze

plekken kan blijven beleven. Gemeenten moeten in hun omgevingsplan vastleggen hoe zij rekening houden met cultureel erfgoed. Gemeenten stellen beleid op voor de omgang met en bescherming van cultureel erfgoed. Bijvoorbeeld als gemeentelijk monument of beschermd stads- of dorpsgezicht. Ook in Aalsmeer worden de cultuurhistorische waarden beschermd en vastgelegd in omgevingsplannen.
In 2025 stellen we beleid op voor zonnepanelen en verduurzaming van monumenten.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Actualiseren van de archeologische waardekaart.	Raad	4e kwartaal
Stimuleren cultuurparticipatie en educatie, inclusief cultuur inzetten.	Uitvoering	
Restaureren grafmonument Calslagen.	Uitvoering	
Evaluatie vervolg kerkenvisie Aalsmeer.	Raad	1e kwartaal
Beleid zonnepanelen en verduurzaming monumenten.	Raad	2e kwartaal
Brede regeling combinatiefuncties.	Uitvoering	
Vernieuwende kunst- en cultuurprojecten.	Uitvoering	
Uitvoeren acties uit de bibliotheekvisie.	Uitvoering	
Opzetten bibliotheekvestiging Kudelstaart.	Uitvoering	
Onderzoek mogelijkheden streekvorming lokale omroep.	Uitvoering	
Versterken positie van kunst in de buitenruimte.	Uitvoering	
Beleidsregels kunst & cultuur aanpassen.	College	4e kwartaal

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn de volgende taakvelden gekoppeld:
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media

Financiën

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.230	-1.093	1.486	413	-1.073	-1.150	-1.077	-1.284
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.130	-1.393	1.881	419	-1.462	-1.312	-1.312	-1.312
5.1 Sportbeleid en activering	-2.388	-1.877	2.129	191	-1.938	-1.925	-1.805	-1.705
5.2 Sportaccommodaties	-208	-505	1.386	975	-411	-428	-557	-1.625
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-314	-552	491	0	-491	-454	-406	-406
5.4 Musea	-154	-158	164	0	-164	-164	-164	-164

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
5.5 Cultureel erfgoed	-96	-166	199	0	-199	-174	-174	-174
5.6 Media	-604	-664	664	32	-632	-602	-602	-602
Resultaat voor bestemming	**-6.125**	**-6.408**	**8.400**	**2.030**	**-6.370**	**-6.211**	**-6.098**	**-7.272**
0.10 Mutatie reserves P2	0	25	0	25	25	25	25	25
Resultaat	**-6.125**	**-6.383**	**8.400**	**2.055**	**-6.345**	**-6.186**	**-6.073**	**-7.247**

Ontwikkeling programmasaldo	Meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-5.654	-5.543	-5.353	-5.716
Raadsbesluiten voor 1e Burap	-26	-26	-26	-26
1e Burap	-30	-20	-20	-20
Kadernota	-239	-203	-270	-1.070
Saldo voor begroting	**-5.948**	**-5.792**	**-5.669**	**-6.832**
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	-157	-157	-157	-155
Kapitaallasten	2	5	-5	-19
Kostentoerekening	-242	-242	-242	-242
Saldo mutaties in begroting	**-397**	**-394**	**-404**	**-416**
Totaal	**-6.345**	**-6.186**	**-6.073**	**-7.247**

Toelichtingen overige mutaties

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Onderwijs en ontplooiing is Exploitatie Sportaccommodatie Aalsmeer (ESA) BV betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.3 Economie en duurzaamheid

Inleiding

Het versterken van de economische en toeristisch-recreatieve structuur in Aalsmeer is in de Agenda Economie, Recreatie en Toerisme als hoofddoel voor de lange termijn neergelegd.
We streven naar een gezonde en duurzame leefomgeving. Duurzaamheid is een thema waarop in alle plannen en werkwijzen wordt ingezet.

2.3.1 Economie, toerisme en recreatie

Doelstellingen

- 'Ruimte voor werken': voldoende kwalitatief passende en toekomstbestendige ruimte om te ondernemen (economie);
- Aalsmeer verder ontwikkelen en in de etalage zetten als aantrekkelijke bloem- en waterrijke leisure bestemming in balans met de omgeving (recreatie en toerisme);
- Behoud en versterking van de groenblauwe en recreatieve functie in en naar het gebied Westeinderscheg (recreatie en toerisme);
- Behoud en versterking van de identiteit van het landelijk gebied van Aalsmeer (recreatie en toerisme);
- Versterking en ontwikkeling van verblijfsaccommodaties in Aalsmeer (recreatie en toerisme).

Actuele beleidsontwikkelingen

In de Agenda Economie, Recreatie en Toerisme is het versterken van de economische en toeristisch-recreatieve structuur in Aalsmeer als hoofddoel voor de lange termijn neergelegd. Voor de uitwerking daarvan zijn in de Agenda vier speerpunten opgenomen: 1. het versterken van het lokaal en regionaal vestigingsklimaat voor bedrijven, 2. het stimuleren van sterk, toekomstbestendig en duurzaam ondernemerschap, 3. het werken aan een wendbare en inclusieve arbeidsmarkt en 4. het promoten van Aalsmeer als bloem- en waterrijke bestemming. Het op de Agenda gebaseerde Uitvoeringsprogramma Economie en Recreatie en Toerisme Aalsmeer wordt in het 4e kwartaal van 2024 herzien en in 2025 uitgevoerd.

Het wordt voor de ontwikkeling van de lokale economie steeds belangrijker dat het lokale ondernemerschap goed georganiseerd is. Bedrijven staan in toenemende mate voor de opgave om een gezamenlijke verantwoordelijkheid te dragen voor een veilige, schone en goed onderhouden omgeving, voor mobiliteit en bereikbaarheid, gezamenlijke promotie, een gunstig acquisitieklimaat, aansluiting op het onderwijs en voor talloze andere zaken. Ook een sterkere organisatiegraad op bedrijventerreinen is van groot belang. Het zorgt voor betere samenwerking tussen ondernemers, leidt tot collectieve initiatieven en bevordert innovatie, samenwerking en groei, wat gunstig is voor zowel individuele ondernemers als het bedrijventerrein als geheel.

De ruimte voor bedrijventerreinen is krap

Er lijken onvoldoende uitgeefbare bedrijfsterreinen te zijn om te voorzien in de toekomstige vraag. Zo is Greenpark Aalsmeer vrijwel volledig uitgegeven. Door geplande transformaties

van bedrijventerreinen in de MRA, een terugkerende maakindustrie en het vervullen van duurzaamheidsopgaven (klimaatadaptatie, circulaire economie, energietransitie), waar ruimte voor nodig is, neemt de druk op de bedrijventerreinen verder toe. Op korte termijn is er in de regio nauwelijks meer ruimte voor bedrijven beschikbaar. In 2021 is tegen deze achtergrond de Strategie Werklocaties Aalsmeer vastgesteld. De Strategie Werklocaties Aalsmeer dient als uitvoeringskader voor lokale projecten en als toetsingskader voor aanvragen die de gemeente ontvangt. Het vormt daarnaast de strategische inzet voor de regionale uitvoeringsstrategie van Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka). Plabeka richt zich op afspraken binnen de kantoren- en bedrijvenmarkt, welke noodzakelijk zijn om de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) te versterken. In de strategie werklocaties is ook aangegeven dat steeds meer bedrijven in het glastuinbouwgebied Schinkelpolder zich hebben toegespitst op handel en logistiek in plaats van op de teelt zelf. Het gebied functioneert en oogt hierdoor inmiddels als bedrijventerrein, maar is het planologisch gezien (nog) niet. Aalsmeer heeft dan ook de ambitie om de Schinkelpolder toekomstbestendig te maken. Hier liggen kansen voor het diversificeren van de lokale economie. In de gebiedsvisie Schinkelpolder wordt vorm gegeven aan de gewenste gebiedsontwikkeling.

Centrum Aalsmeer
De bestedingen in winkels in de recreatieve sector (mode & vrije tijd) zijn de afgelopen jaren sterk afgenomen. Winkels in deze sector hebben veel last van online concurrentie. Voor Aalsmeer betekent dit dat vooral de Zijdstraat kwetsbaar is. Als gemeente zetten we daarom in om de detailhandelsfunctie in de Zijdstraat aaneengesloten te houden. De ambitie is om het centrum te ontwikkelen tot een heel aantrekkelijke, herkenbare en karakteristieke plek voor Aalsmeer en haar bezoekers.

Evenementenbeleid
De gemeente Aalsmeer kent een rijke evenemententraditie met jaarlijks terugkerende evenementen, met veel kleine en enkele grotere evenementen. Kenmerkend is dat bijna alle evenementen voor en door Aalsmeerse inwoners worden georganiseerd. De gemeente is trots op het grote en diverse evenementenaanbod. Het huidige evenementenbeleid van de gemeente Aalsmeer dateert uit 2016. Om in te spelen op nieuwe trends en ontwikkelingen, ontwikkelt de gemeente een nieuwe evenementenvisie. In de nieuwe visie wordt gekeken naar de wensen van organisatoren, van bezoekers, van de inwoners op het gebied van evenementen, de evenementenlocaties zelf, duurzaamheid, veiligheid, en dergelijke. Vervolgens wordt een nieuw evenementenplan opgesteld. Het evenementenplan bevat concrete acties en doelen van de gemeente.

Recreatie en toerisme
Het toerisme in Nederland groeit flink evenals het aantal binnenlandse en buitenlandse bezoekers. Naast inkomsten zorgen bezoekers ook voor levendigheid en het in stand houden van bestaande voorzieningen. Aalsmeer ontwikkelt zich steeds verder als aantrekkelijke toeristisch-recreatieve bestemming. Het beleid, zoals vastgelegd in de Agenda Economie, Recreatie en Toerisme Aalsmeer (2019), is gericht op het ontvangen van bezoekers die waarde toevoegen aan Aalsmeer, die aansluit op de behoeften van de bewoners, die duurzaam is, de leefbaarheid versterkt en aantrekkelijk is voor bezoekers. De uitvoering hiervan vindt plaats op basis van het Uitvoeringsprogramma Economie, Recreatie en Toerisme Aalsmeer (2019).

Visit Aalsmeer
Op basis van het besluit van de gemeenteraad bij de Kadernota 2025 om het budget van Visit Aalsmeer voor de periode 2025 – 2028 in te zetten in het kader van de ombuigingen wordt het resterende budget van € 25.000 ingezet voor het in de lucht houden van de website en de sociale media van Visit Aalsmeer. Om te bepalen of het besluit vanuit de gemeenteraad ingevuld kan worden, wordt het bedrijfsleven in Aalsmeer hierover zo spoedig mogelijk tussen nu en eind 2024 benaderd. Overige inspanningen die vanuit Visit Aalsmeer ondernomen worden om Aalsmeer op de kaart te zetten, moeten worden gefinancierd vanuit het bedrijfsleven. In dat kader zal worden verkend in hoeverre en in welke aard en omvang het bedrijfsleven in Aalsmeer bereid is om dit te gaan invullen, waarbij kan worden gedacht aan incidentele en/of structurele cofinanciering.

Westeinderscheg
Het programma en het gebied Westeinderscheg biedt kansen voor de ontwikkeling van een samenhangend groenblauw en recreatief gebied. Een versterking van onder andere de groenblauwe en recreatieve functie in en naar het gebied en de transformatie van oude glastuinbouwgebieden naar groen/recreatieve functies kan de leefbaarheid en toegankelijkheid van het gebied vergroten. Het in 2023 bestuurlijk vastgestelde Werkprogramma Westeinderscheg biedt de basis voor het uitwerken en uitvoeren van acties en projecten in en voor Aalsmeer.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Nieuwe (organisatie)opzet Visit Aalsmeer	College	1e kwartaal
Opstellen van een accommodatiebeleid	Raad	3e kwartaal
Verdere ontwikkeling Westeinderplassen tot onderscheidend en veelzijdig waterrecreatiegebied voor bewoners en bezoekers.	Uitvoering	
Deelnemen aan uitwerken en uitvoeren van acties en projecten in en voor Aalsmeer op basis van het vastgestelde Werkprogramma Westeinderscheg.	Uitvoering	
Met medeoverheden uitvoeren kernopgaven in het Groene Hart (wonen, energie, klimaat, landbouw, natuur en bodemdaling).	Uitvoering	
Opstellen evenementenvisie	Raad	1e kwartaal
Uitwerken ombuigingsvoorstel Visit Aalsmeer	Uitvoering	
Uitwerken ombuigingsvoorstel digitaal nachtregister	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden:
3.1 Economische ontwikkeling
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen; en
3.4 Economische promotie.

2.3.2 Greenport

Doelstellingen
Toekomstbestendig houden van het tuinbouwcluster in Aalsmeer en de regio.

Actuele beleidsontwikkelingen
De tuinbouw is een zeer belangrijk economisch cluster binnen de gemeente Aalsmeer. Het gaat hierbij om de handel, logistiek en productie van tuinbouwproducten. Het cluster kent verschillende uitdagingen. De grootste uitdaging is het cluster toekomstbestendig houden. De hierbij behorende vraag is hoe het cluster zich moet ontwikkelen om toekomstbestendig te blijven. Een herwaardering van de concentratiegebieden is een belangrijk thema van die vraag. Specifiek gaat het om het gebied in de Schinkelpolder en het gebied bij Kudelstaart. Voor beide gebieden wordt een gebiedsvisie ontwikkeld en in 2025 verder uitgewerkt (zie verder thema 2.5.1). De toekomstbestendigheid van de glastuinbouw wordt ook meegenomen in de Omgevingsvisie.
Daarnaast zijn er twee vraagstukken waar onze aandacht de komende jaren vooral naar uitgaat; de hoge kosten van energie en de huisvesting van internationale medewerkers. Er zijn al projecten opgezet om invulling te geven aan deze vraagstukken. Die projectenportefeuille zal komende tijd toenemen. Het toekomstbestendig maken zal ook betekenen dat de samenwerking tussen de relevante partijen intensiever wordt. Omdat ontwikkelingen binnen de sierteeltsector ook een weerslag heeft op de samenleving wordt in 2024 een nieuwe aanvraag voor een zogenaamde RegioDeal voorbereid. De aanvraag richt zich op aspecten van brede welvaart. De hieruit voortkomende subsidie zal grotendeels als (co-)financiering dienen van projecten. In 2025 zal dat - uitgaande van een positief besluit van het Ministerie - verder vorm krijgen.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Opstellen programma arbeidsmigranten 2024-2027	College	3e kwartaal

Taakvelden per thema
Dit thema maakt onderdeel uit van taakveld 3.1 Economische ontwikkeling.

2.3.3 Duurzaamheid

Doelstellingen

- Circulaire Economie: het verminderen van het gebruik van nieuwe grondstoffen, het stimuleren van het gebruik van duurzame hernieuwbare (biobased) grondstoffen en hergebruik van grondstoffen.
- Biodiversiteit: de grote rijkdom aan soorten dieren, planten en micro-organismes die onze gemeente kent, in ons denken en doen te respecteren en waar nodig of wenselijk beleidsmatig te beschermen, en zo veel mogelijk te stimuleren.
- Klimaatadaptatie: de openbare en private ruimte aanpassen aan de verandering van het klimaat, zoals het hitte- en waterbestendig maken. Het onderwerp klimaatadaptatie wordt beschreven in programma 2.4 Openbare Ruimte.
- Energietransitie: het werken aan energiebesparing en het verduurzamen van het resterende energiegebruik.

Bovenstaande doelstellingen zijn onderdeel van diverse programma's uit voorliggende programmabegroting 2025.
In de paragraaf duurzaamheid en klimaat komen de doelstellingen, uitvoering en budgetten ter realisatie hiervan bij elkaar.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2016 is de aanpak duurzaamheid Aalsmeer vastgesteld. Deze aanpak richt zich op het integreren van duurzaamheid in al het gemeentelijk beleid en handelen. Hierdoor worden keuzes en financiële consequenties op gebied van duurzaamheid per beleidsveld zichtbaar. In 2025 werken toe naar nieuw beleid in de vorm van een Programma Duurzaamheid.

De belangrijkste ontwikkelingen binnen deze thema's voor 2025 worden hieronder beschreven. Het onderwerp klimaatadaptatie wordt beschreven in programma 2.4 Openbare ruimte.

Klimaatakkoord, beleid en ambities

Het Klimaatakkoord omvat afspraken om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 55 tot 60% terug te dringen ten opzichte van 1990. In 2050 moet dit 95% minder CO2-uitstoot zijn ten opzichte van 1990. Om de taken uit het Klimaatakkoord uit te voeren, ontvangen gemeenten sinds 2022 een rijksbijdrage. Invulling van de gemeentelijke taken vanuit het Klimaatakkoord, zoals de Warmtevisie en de Regionale Energiestrategie, werken we verder uit in het Masterplan Energie.

Landelijke ontwikkelingen energiebeleid

Het Rijk heeft twee belangrijke programma's opgesteld om de energietransitie te versnellen. Dit zijn het beleidsprogramma Klimaat en het beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving. De programma's betrekken we bij verdere lokale beleidsontwikkeling (Masterplan Energie) en de uitvoering. Sinds 2022 ondersteunt het Rijk gemeenten bij de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord. Dit maakt het mogelijk extra formatie aan te trekken voor beleidsontwikkeling en uitvoering in Aalsmeer. Daarnaast biedt het Rijk gemeenten verschillende incidentele uitkeringen voor bijvoorbeeld het tegengaan van energiearmoede of de nationale isolatie aanpak, waar gemeente Aalsmeer ook gebruik van maakt.

Ook wordt de wettelijke context ten aanzien van de energietransitie verbeterd. Dit betreft bijvoorbeeld de Wet collectieve warmte, de Energiewet en de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie. Deze laatste wet geeft gemeenten de bevoegdheid om te bepalen wanneer en hoe een wijk van het aardgas af gaat en welk alternatief wordt geboden. Keuzevrijheid en kosteneffectiviteit zijn daarbij belangrijke ingrediënten.

Masterplan Energie
Het Masterplan Energie wordt uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 voor besluitvorming aan de raad aangeboden. Het Masterplan Energie ontwikkelen we in samenwerking met de samenleving en uitvoerende partijen. Het plan geeft de ambities, uitgangspunten, kaders en het handelingsperspectief om de energietransitie uit te voeren. Het plan bevat ook een uitvoerings- en investeringsagenda met de financiële en organisatorische consequenties.

Programma Duurzaamheid
Het Programma Duurzaamheid wordt (naar verwachting) in het tweede kwartaal van 2025 vastgesteld door het college. Het programma is een paraplu van al bestaand beleid op de duurzaamheidsthema's en geeft de ambities, uitgangspunten en de rol van de gemeente weer. Ook ontwikkelen we een monitor waarmee we grip krijgen op het duurzaamheidsbeleid. Deze monitor passen we in, in de bestaande P&C-cyclus. Het Masterplan Energie wordt na vaststelling onderdeel van het programma als één van de programmalijnen.

Ondersteuningsaanpak samenleving
De energieprijsontwikkeling en inflatie hebben gevolgen voor de koopkracht van inwoners. Daarom werken we aan energiebesparing en het tegengaan van energiearmoede. Denk aan voorlichting over gemeentelijke regelingen, het inzetten van energiecoaches, een klusteam voor mensen die hulp kunnen gebruiken bij uitvoering van kleine maatregelen of wijkgerichte acties. We trekken hierin op met organisaties uit het sociaal domein en Eigen Haard.
Door de energieprijsontwikkeling komen steeds meer inwoners en bedrijven in actie om energie te besparen en/of op te wekken. Daarom is het ondersteunen en ontzorgen van de samenleving nu belangrijker dan ooit. Dit doen we in samenwerking met onder andere het Regionaal Energieloket. Via het Servicepunt Energieadvies ondersteunen we inwoner initiatieven, VvE's en maatschappelijke organisaties en werken we verder aan het stimuleren van zonne-energie op (grote) daken.

Ruimtelijk beleid
In het kader van de Omgevingswet werken we aan het borgen van onze duurzame doelstellingen in Omgevingsvisie, -plannen en mogelijke programma's. Thema's zoals netverzwaring, ruimte en kaders voor energie-infra zijn daarbij belangrijk.

Netcapaciteit
De capaciteit van het elektriciteitsnet staat steeds verder onder druk. In samenwerking met netbeheerders, provincie en gemeenten werken we aan een robuuste, adaptieve en betaalbare energie en elektriciteitsinfrastructuur. Omdat het laagspanningsnet in Aalsmeer in verschillende wijken onder druk staat werken we met Liander aan het verzwaren en toekomst bestendig maken van het elektriciteitsnet in die buurten.

Samenwerking
De gemeente Aalsmeer continueert verschillende regionale samenwerkingsverbanden gericht op het verduurzamen van de gebouwde omgeving, zowel op het gebied van beleidsontwikkeling als uitvoering. Denk hierbij aan Energieregio Noord-Holland Zuid, Programma Versnellen Aardwarmte MRA, Greenport Aalsmeer, Metropoolregio Amsterdam (MRA) en Servicepunt Duurzame Energie. Ook blijft de gemeente in MRA verband samenwerken in het kader van een circulaire economie.

Circulaire economie
Het Rijk heeft een nationaal programma circulaire economie (CE) opgesteld. Daarin is aandacht voor het faciliteren en stimuleren van duurzame, circulaire ketens. Het Rijk en Europa willen dat vanaf 2030 alle overheidsaanbestedingen circulair zijn. Gemeente Aalsmeer streeft naar de realisatie van een circulaire economie in 2040. Waar mogelijk stimuleert en faciliteert de gemeente initiatieven op dit gebied. Ook wordt de bijdrage van CE aan biodiversiteit, milieu en leveringszekerheid van grondstoffen aangegeven in het NPCE.

Maatschappelijk Vastgoed
Vanuit de voorbeeldfunctie van de gemeente is een verduurzamingsplan gemaakt voor gebouwen die in eigendom zijn van gemeente Aalsmeer. In 2022 is de Nota Vastgoed door de gemeenteraad vastgesteld met daarin de bestaande verplichtingen welke de gemeente heeft conform de 'Informatieplicht Energiebesparing' en 'Energie labels'. Daar waar tegen aanvaardbare kosten duurzaamheidsmaatregelen in lijn met het ambitieniveau vanuit de Nota Vastgoed 2022 uitgevoerd kunnen worden, worden die ook opgepakt. Daarbij wordt zoveel als mogelijk geprobeerd deze werkzaamheden op natuurlijke momenten in te plannen. Maatschappelijk vastgoed dat niet bij de gemeente in eigendom is, wordt ondersteund met advies via Servicepunt Energieadvies Aalsmeer voor collectieven en organisaties.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Ondersteuningsaanpak samenleving: organiseren van gezamenlijke inkoop, wijk- en buurtacties en de inzet van energiecoaches.	Uitvoering	
Masterplan Energie	Raad	1e kwartaal
Voorbereiden aanpak verzwaren elektriciteitsnetwerk (in samenwerking met Liander)	Uitvoering	
Programma Duurzaamheid	College	2e kwartaal
Lokale isolatieaanpak	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Dit thema maakt onderdeel uit van meerdere taakvelden (o.a. openbare ruimte, afval en riool, milieubeleid en bedrijfsvoering).

Financiën

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
3.1 Economische ontwikkeling	-237	-328	234	0	-234	-234	-234	-234
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	-141	-112	347	75	-271	-271	-271	-271
3.4 Economische promotie	204	127	148	1.244	1.096	1.096	1.121	1.121
Resultaat voor bestemming	**-175**	**-312**	**728**	**1.319**	**591**	**591**	**616**	**616**
Resultaat	**-175**	**-312**	**728**	**1.319**	**591**	**591**	**616**	**616**

Ontwikkeling programmasaldo	Meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	290	290	365	365
Kadernota	175	175	175	175
Saldo voor begroting	**465**	**465**	**540**	**540**
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	29	29	29	29
Kapitaallasten	6	6	6	6
Kostentoerekening	41	41	41	41
Neutrale aanpassingen	50	50	0	0
Saldo mutaties in begroting	**126**	**126**	**76**	**76**
Totaal	**591**	**591**	**616**	**616**

Toelichtingen overige mutaties

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Neutrale aanpassingen
Dit zijn budgetneutrale aanpassingen die niet leiden tot een aanpassing van het saldo van deze begroting.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Economie en duurzaamheid is Stichting Greenport Aalsmeer betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.4 Openbare ruimte

Inleiding

Er wordt ingezet op een buitenruimte waarvan het kwalitatieve beheer op orde is. Het streven naar een vergroening van de openbare ruimte biedt meer leefkwaliteit, ondersteunt de natuur en leidt tot meer tevredenheid bij inwoners, bezoekers en ondernemers. Het levert ook een bijdrage aan het door velen gewenste beeld van Aalsmeer als groen bloemendorp.

2.4.1 Groen

Doelstellingen
- Het openbaar groen op het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau brengen en houden;
- Kwalitatief goed aanbod speelruimte.

Actuele beleidsontwikkelingen
Het (groen)onderhoud vindt plaats op basis van het 'Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud Aalsmeer'. Het dagelijks onderhoud van de openbare buitenruimte wordt via een dienstverleningsovereenkomst (DVO2) met Meerlanden verzorgd.
Bomen zijn van groot belang voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Het beleid is vastgelegd in het bomenplan. Een belangrijk aspect van dit plan is het versterken en behouden van de waarde en kwaliteit van de bomen. De renovaties van de openbare ruimte, waaronder de jaarlijkse bomen- en heesterrenovatie, verlopen via budgetten uit het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer, dat jaarlijks in het voorjaar wordt geactualiseerd.

In het kader van de wens om diverse plekken in Aalsmeer te vergroenen, zoals waar mogelijk langs lintwegen wordt voor 2025 een bestedingsplan gemaakt voor het aanplanten van extra groen, met name bomen, en bij voorkeur op zichtlocaties.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Actualiseren MPP Buitenruimte.	Raad	3e kwartaal
Bestedingsplan extra groen opstellen.	Uitvoering	
Uitwerken ombuigingsvoorstel Beheer en onderhoud openbare ruimte	Uitvoering	
Uitwerken ombuigingsvoorstel beeldkwaliteit onderhoud winkelcentra	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema is het taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie gekoppeld.

2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Doelstellingen

- Onderhouden en verbeteren van de openbare ruimte op een efficiënte, planmatige, doelmatige, klimaatbestendige en duurzame wijze;
- Voldoen aan de zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater en hemelwater;
- Waarborgen en waar nodig verbeteren van de verkeersveiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersafwikkeling.

Actuele beleidsontwikkelingen

Infrastructurele ontwikkelingen en bereikbaarheid

Er gebeurt in deze jaren van alles aan de hoofdinfrastructuur van Aalsmeer en Kudelstaart. De nieuwe N201 is aangelegd, de Burgemeester Kasteleinweg is afgewaardeerd en heringericht, nieuwe infrastructuur in en om Greenpark wordt aangelegd en de woningbouwprojecten zorgen voor extra verkeersvraag waardoor bestaande routes onder druk komen te staan. Ondertussen zoekt het lokale en het doorgaande verkeer naar nieuwe routes. Deze infrastructurele ontwikkelingen hebben ook in 2025 impact. De nieuwe verkeerssituatie op de Burgemeester Kasteleinweg wordt regelmatig gemonitord en geëvalueerd. Mede als gevolg van een aantal ongevallen zijn de rotondes kleinschalig aangepast. Grootschaliger aanpassingen zijn denkbaar als de recente maatregelen onvoldoende effect hebben. Hierover vindt overleg plaats met de Vervoerregio en de Provincie. Daarnaast heeft de afwaardering van de Burgemeester Kasteleinweg geleid tot een verschuiving van de verkeersstromen naar andere wegen inclusief bijbehorende problematiek. In 2024 is naar verwachting een nieuw verkeerscirculatieplan (VCP) vastgesteld met maatregelen om de verkeerscirculatie te verbeteren. De maatregelen uit het VCP worden in het MPP verwerkt.

De Burgemeester Hoffscholteweg en de verlengde Molenvlietweg worden aangelegd, de Middenweg en de Machineweg worden gereconstrueerd en in de tussentijd dient ook de bestaande infrastructuur op een aantal locaties opgeknapt te worden. Daarnaast wil de Provincie groot onderhoud gaan plegen aan de N231-zuid. Deze werkzaamheden moeten goed op elkaar worden afgestemd.

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte

Voor de uitvoering van projecten in de openbare ruimte is het Meerjarenprojectenplan (MPP) Buitenruimte leidend. Het MPP wordt jaarlijks gelijktijdig met de Kadernota vastgesteld.

Net als in afgelopen jaren blijft de situatie op de grondstoffen-, aannemers- en personeelsmarkt en de nijpende situatie bij Liander zorgwekkend. De prijzen voor materialen, energie en arbeid zijn flink gestegen, er ligt veel werk en er is weinig gekwalificeerd personeel te vinden. Dat zorgt voor een spanningsveld tussen ambitie / werkvoorraad enerzijds en mogelijkheden om deze waar te maken anderzijds. Daarbij is het zoeken naar combinatiewerken ook lastiger te worden, omdat partijen bij combinatiewerk afhankelijk zijn van elkaar, maar de planningen niet altijd meer goed op elkaar af te stemmen zijn.

Klimaatadaptatie

Het nationale Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, een gezamenlijk plan van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen heeft als doel om Nederland in 2050 volledig klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht. De aanpak in het Deltaplan is gericht op vier thema's: wateroverlast, droogte, hitte(stress) en het beperken van de gevolgen van overstromingen

(waterveiligheid). Aalsmeer heeft hiertoe een beleidsplan klimaatadaptatie 2021-2026 opgesteld en vastgesteld. Op basis hiervan worden klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte toegepast. Klimaatadaptieve maatregelen raken alle disciplines van de openbare ruimte. Bij nieuwbouwontwikkelingen en bij reconstructie van de buitenruimte (zoals bij het vervangen van de riolering) worden zo veel mogelijk klimaatadaptieve maatregelen meegenomen en worden bewoners geïnformeerd over de maatregelen die zij zelf kunnen nemen. De grondwaterzorg als onderdeel van klimaatadaptieve inrichting wordt onder meer ingevuld met de uitwerking van een gemeentebreed grondwaterrekenmodel, waarmee het grondwatergedrag in de gemeente kan worden voorspeld en op basis waarvan maatregelen kunnen worden bedacht om grondwateroverlast en grondwateronderlast beter te beheersen.

Riolering en water
Via het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2026 (GRP) is bepaald hoeveel er de komende jaren geïnvesteerd moet worden in vervanging en verbetering van de riolering. Ook wordt gewerkt aan het opstellen van een nieuw ontwerp voor het totale rioleringsstelsel (nieuwe basisrioleringsplannen), op grond waarvan prioriteiten kunnen worden bepaald voor het oplossen van knelpunten en het verbeteren van systemen. Vervangen van verouderde rioleringen, het oplossen van knelpunten en het nemen van de watergerelateerde klimaatadaptieve maatregelen worden verwerkt in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte en worden gefinancierd vanuit de rioolheffing. In 2025 wordt een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan opgesteld en aan de raad aangeboden.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Actualiseren MPP Buitenruimte	Raad	3e kwartaal
Actualiseren Gemeentelijk Rioleringsplan	Raad	4e kwartaal

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden 2.1 Verkeer en vervoer en 7.2 Riolering.

2.4.3 Afvalinzameling

Doelstellingen
Het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen en verwerken van waardevolle afvalstromen, waarbij de hoeveelheid (rest)afval van huishoudens beperkt wordt. De gemeente streeft naar 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar.

Actuele beleidsontwikkelingen
Het ‘Van afval naar grondstofbeleid 2021 - 2025’ is in nauwe samenwerking met afvalinzamelaar Meerlanden geïmplementeerd. Het PMD-rijke restafval (Plastic, Metaal en Drankkartons) wordt afgevoerd en nagescheiden bij Omrin. Door te kiezen voor nascheiding van het PMD afval uit het restafval is het eenvoudiger voor de inwoners om afval aan te bieden, omdat ze daarmee één fractie (PMD) minder hoeven te scheiden dan voorheen. Het nascheiden van PMD heeft bijgedragen aan een verminderde hoeveelheid restafval per inwoner per jaar.

Circulaire economie
Tot en met 2025 komt de gemeentelijke afvaldoelstelling voort uit het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) waar de focus ligt op het terugdringen van de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner per jaar. Het LAP3 wordt in 2025 opgevolgd door het eerste Circulair Materialenplan (CMP). Het CMP is gericht op de transitie naar een circulaire economie. Een circulaire economie is een economisch systeem dat de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het behoud van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt.

Zwerfafvalvergoeding
Vanuit de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) Zwerfafval wijzigt de gemeentelijke vergoeding voor zwerfafval. Producenten van wegwerpplastic betalen voortaan mee aan het inzamelen en opruimen van zwerfafval. De gemeente Aalsmeer kan een nog te bepalen vergoeding verwachten om zwerfafval in de openbare ruimte tegen te gaan.

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden 7.3 Afval en 7.4 Milieubeheer.

2.4.4 Begraafplaats

Doelstellingen
Duurzaam onderhouden en toekomstbestendig maken van de gemeentelijke begraafplaats Aalsmeer.

Actuele beleidsontwikkelingen
Ten behoeve van het duurzaam onderhoud wordt geïnvesteerd in een grafdelfmachine en wordt de formatie uitgebreid met 0,8 fte. Ten aanzien van het toekomstbestendig maken hebben we te maken met de landelijke trend dat er steeds minder wordt gekozen voor begraven. In 2020 werd ongeveer 30% van alle overledenen begraven en rond de 70% van de bevolking heeft een voorkeur voor cremeren. Vooralsnog is er de afgelopen jaren in Aalsmeer sprake van een redelijk stabiel aantal begrafenissen. In 2022 was sprake van 82 begrafenissen en in 2023 waren dat er 86. Conform de huidige trend van 2024 kan dit aantal boven de 100 uitkomen. Hiermee is dus sprake van een redelijk stabiele ontwikkeling. Om te bewerkstelligen dat deze stabiliteit in de toekomst gewaarborgd is, is het nodig om het unieke karakter van deze lokale begraafplaats meer uit te dragen. Daarnaast is het van belang om te onderzoeken of er naast het traditioneel begraven een meer gevarieerd aanbod kan worden geboden. Naast alternatieve vormen van begraven gaat dit ook over de uitbreiding van het aantal urnengraven.
We gaan de informatievoorziening van begraafplaats Aalsmeer optimaliseren. De verschillende mogelijkheden van begraven of asbestemming moeten bekend zijn bij zowel de toekomstige klantengroep als bij de uitvaartondernemers.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Optimaliseren informatievoorziening van begraafplaats Aalsmeer.	Uitvoering	
Onderzoek naar alternatieven van begraven en asbestemming om de begraafplaats toekomstbestendig te maken.	Uitvoering	

Wat gaan we doen?	type	planning
Onderzoek naar "park"bestemming deel begraafplaats inclusief grafmonumenten.	College	2e kwartaal

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld 7.5 Begraafplaatsen.

Financiën

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
2.1 Verkeer en vervoer	-5.671	-7.021	7.503	268	-7.235	-7.531	-7.743	-7.831
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	-4.026	-4.436	4.439	90	-4.349	-4.234	-4.069	-4.087
7.2 Riolering	623	663	2.574	3.270	696	692	692	693
7.3 Afval	933	948	4.409	5.678	1.269	1.269	1.269	1.268
7.4 Milieubeheer	-1.059	-1.666	2.109	605	-1.504	-1.446	-1.526	-1.526
7.5 Begraafplaatsen	-104	-68	787	560	-226	-226	-226	-226
Resultaat voor bestemming	**-9.304**	**-11.579**	**21.820**	**10.471**	**-11.349**	**-11.476**	**-11.603**	**-11.709**
0.10 Mutatie reserves P4	-1.730	395	3.578	3.628	50	260	489	688
Resultaat	**-11.034**	**-11.184**	**25.398**	**14.099**	**-11.300**	**-11.216**	**-11.115**	**-11.021**

Ontwikkeling programmasaldo	Meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-10.408	-10.480	-10.231	-10.164
Raadsbesluiten voor 1e Burap	-24	-24	-24	-24
1e Burap	-253	-253	-253	-253
Kadernota	201	360	360	360
Raadsbesluiten voor begroting	-305	-311	-71	-44
Saldo voor begroting	**-10.789**	**-10.708**	**-10.219**	**-10.125**
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	-283	-280	-275	-275
Kapitaallasten	1	1	1	1
Kostentoerekening	-467	-467	-467	-467
Neutrale aanpassingen	-50	-50	-443	-443
Overige besluitvorming				
Kostendekkendheid Begraafplaats Aalsmeer	0	0	0	0
Meerkosten inzameling papier en karton Kudelstaart	0	0	0	0
Mutatie afvalstoffenheffing 2025	288	288	288	288

Ontwikkeling programmasaldo bedrag x € 1.000	Meerjarenraming 2025	2026	2027	2028
Servicepunt Energieadvies uitvoeringskosten	-50	0	0	0
Vervallen korting Omrin	0	0	0	0
Mutatie reserve				
Servicepunt Energieadvies uitvoeringskosten	50	0	0	0
Saldo mutaties in begroting	**-511**	**-508**	**-896**	**-896**
Totaal	**-11.300**	**-11.216**	**-11.115**	**-11.021**

Toelichtingen overige mutaties

Raadsbesluit voor begroting
Dit betreft het financiële effect volgend uit het raadsbesluit over de Meerjarenplan Buitenruimte (MPP) 2024 -2027 (4 juli 2024).

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de
dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Neutrale aanpassingen
Dit zijn budgetneutrale aanpassingen die niet leiden tot een aanpassing van het saldo van deze begroting.

Overige besluitvorming

Servicepunt Energieadvies uitvoeringskosten

Servicepunt Energieadvies Aalsmeer (SEA) ondersteunt VvE's, inwoner initiatieven, maatschappelijke organisaties en bedrijven (zon op dak) met energieadvies en procesbegeleiding. Dit wordt uitgevoerd en gecoördineerd door de accountmanager SEA. Voor de uitvoering van het SEA in 2025 bedragen de kosten € 50.000. Dekking vindt plaats door onttrekking aan de reserve Duurzaamheid.

Kostendekkendheid Begraafplaats Aalsmeer

De stelpost van € 15.800 uit 2023 om de negatieve egalisatievoorziening vanaf 2025 op te lossen kan worden gedekt uit hogere vrijval van de voorzieningen voor afkoop grafrechten en onderhoud van € 35.000. Daarnaast is er nog een structurele stelpost voor kapitaallasten. Deze worden omgezet in een structurele dotatie aan de egalisatievoorziening van € 18.400 in 2025 en oplopend naar € 28.600 in 2028. Deze stelpost wordt nu in 2025 niet ingezet bij de tariefstelling en in 2026 wel weer betrokken bij de tariefstelling.

Mutatie afvalstoffenheffing 2025

Ten behoeve van de begroting 2025 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de kosten en opbrengsten die samenhangen met de afvaltaak van de gemeente. Uit deze actualisatie volgt een mutatie doordat meer kosten toegerekend zijn aan de afvalstoffenheffing (zie ook paragraaf lokale heffingen). Dit heeft een voordelig effect op de begroting van € 288.000.

Vervallen korting Omrin

Een korting van € 5 per ton geleverd afval komt te vervallen. Dit heeft directe financiële gevolgen. Met een jaarlijks tonnage van 9.000 ton betekent dit een stijging van de kosten met € 45.000. Deze extra kosten zijn in het tarief voor afvalverwerking verdisconteerd

Meerkosten inzameling papier en karton Kudelstaart

Als gevolg van een structureel lagere prijs van oud papier en karton alsmede de gestegen kosten van de inzameling moet de gemeente Aalsmeer meer kosten maken voor het ophalen van oud papier en karton in Kudelstaart. Dit op basis van de in juni 2024 gesloten overeenkomst met Stichting Support Kudelstaart. Deze extra kosten zijn in het tarief voor afvalverwerking verdisconteerd.

Verbonden partijen

Naast de uitvoeringsorganisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Openbare ruimte zijn betrokken

- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied;
- De Meerlanden Holding NV; en
- Afvalsturing Friesland NV (OMRIN).

Een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen, financiële positie, risico’s en de financiële bijdrage 2025 van bovenstaande partijen is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen van deze begroting.

2.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

Aalsmeer wil zich op een gebalanceerde manier ontwikkelen. Wonen, werken en voorzieningen zijn met elkaar in evenwicht en passen binnen het karakter van Aalsmeer. Bij het tot in ontwikkeling brengen van initiatieven kan aan de hand van gebiedsvisies integraal sturing plaatsvinden op behoud en versterking van de leefbaarheid en kwaliteit van Aalsmeer.

Met behoud van de ruimtelijke kernkwaliteiten van Aalsmeer, optimaal gebruik makend van de bijzondere positie in de MRA, een gemeente in evenwicht creëren. Waar het prettig wonen, werken en recreëren is voor iedereen. Een gemeente die ruimte biedt aan bewoners en ondernemers om zich te kunnen ontplooien. Dat betekent dat we als overheid een duidelijk beeld hebben van de gemeente nu en waar we heen gaan. Dit vraagt om een visie die enerzijds sturend is en anderzijds flexibiliteit geeft.

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer. De opbrengsten van grondexploitaties dragen bij aan diverse maatschappelijke doelen van de gemeente.

2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Doelstellingen

- Faciliteren en regievoeren op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente.

Actuele beleidsontwikkelingen

Omgevingsvisie

In 2023 is de gemeente gestart met het opstellen van een omgevingsvisie. In de raadsvergadering van 13 juli 2023 is hiervoor een procesnotitie vastgesteld. In de eerste helft van 2024 heeft de analyse van het bestaande beleid plaatsgevonden, waarna bepaald kan worden op welke vraagstukken de participatie met belanghebbenden plaats kan vinden. Vervolgens wordt de visie in het 2e kwartaal van 2025 voor besluitvorming aangeboden aan de raad.

Gebiedsvisies

Faciliteren en regie voeren op de ruimtelijke ontwikkeling gebeurt onder andere door het ontwikkelen en actueel houden van gebiedsvisies en beleidskaders. De komende jaren wordt gewerkt aan de uitvoering van een aantal vastgestelde visies, namelijk:

1. Structuurvisie Uiterweg
2. Structuurvisie Greenpark
3. Ruimtelijk kader Aalsmeer Oost (2019)
4. Centrumvisie Dorp Aalsmeer (maart 2020)
5. Structuurvisie Bovenlanden Oosteinderweg (dec 2020)
6. Structuurvisie Tussen de Linten (dec 2020)

Deze uitwerking vindt plaats door het faciliteren van projecten, realiseren van voorzieningen en het actualiseren van het planologisch- juridisch regime. Dit alles binnen de (eventueel bijgestelde) financiële kaders.

Gebiedsontwikkeling Westeinderscheg en uitvoering visies Aalsmeer
Het regionale programma Westeinderscheg beoogt de leefbaarheid en beleefbaarheid van de groene zone tussen Amsterdamse Bos en Westeinderplassen te versterken. Aalsmeer werkt de komende jaren mee aan planvorming en uitvoering van projecten in het kader van de Westeinderscheg. Gedacht kan worden aan cofinanciering. Op basis van het concept Westeinderscheg wordt bij het Rijk gelobbyd om fondsen te het verkrijgen voor de transformatie van oude glastuinbouwgebieden in de lastig gelegen LIB gebieden naar groen/recreatieve functies. Dat betekent dat er voor de structuurvisies Uiterweg, Bovenlanden Oosteinderweg, Tussen de Linten kansen ontstaan om projecten die zonder publieke middelen niet tot uitvoering kunnen komen, toch tot uitvoering te brengen. Ook de kwaliteitsslag in Stommeer (zie hierna) maakt onderdeel uit van de Westeinderscheg. Een en ander vergt een actieve inzet van Aalsmeer bij de ontwikkeling van projecten en ramingen van investeringen voor de uitvoering van de visies.

Wijkaanpak Stommeer
Met de wijkaanpak wordt ingezet op het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Op basis van participatie op de thema's verduurzaming bestaande woningvoorraad, groen en klimaatadaptatie, is in 2023 een aanpak ontwikkeld, die in de jaren 2024-2030 wordt uitgevoerd. Op basis van de wijkaanpak wordt in de komende jaren het gesprek met het Rijk en Provincie gevoerd over het belang van versterking van de leefkwaliteit door inzet op gecombineerde isolatie (energie en geluid) de versterking van het wijkgroen en het vernieuwen en toevoegen van woningen.

Schinkelpolder
In de strategie Werklocaties wordt voorgesteld dit gebied te transformeren van glastuinbouw naar een duurzaam bedrijfsterrein en hiervoor een gebiedsproces te starten. Het gebied vormt tevens een belangrijke schakel in de Westeinderscheg. Dat betekent dat groen en water ook belangrijke thema’s zijn bij de ontwikkeling van een visie voor de Schinkelpolder. Woningbouw in dit gebied ligt vanwege industrielawaai (proefdraaiplaats Schiphol) niet in de rede. Naar verwachting wordt in het 4e kwartaal van 2025 de Gebiedsvisie aangeboden aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Kudelstaart
Het college heeft aangekondigd een gebiedsvisie voor Kudelstaart op te willen stellen. Stakeholders worden hierbij betrokken. Onderwerpen die aan de orde komen zijn ontwikkeling van de bevolking en de hierbij benodigde en gewenste (centrum)voorzieningen. Daarnaast komen ontwikkeling landschap, glastuinbouw en transformatie van glastuinbouw aan de orde. In het najaar van 2023 is gestart met het participatietraject. In het 4e kwartaal van 2024 wordt de gebiedsvisie voor besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. In 2025 stellen we op basis hiervan een uitvoeringsprogramma op vooruitlopend op de Kadernota 2026.

Grondexploitaties:
De focus ligt op de uitvoering van de prioritaire woningbouwprojecten. Dit zijn:

- Oosteindedriehoek fase 1 – totaal ca. 850 woningen; Startnotitie in 2021 vastgesteld; Bestemmingsplan in 2023 vastgesteld en juni 2024 onherroepelijk geworden. Start bouw naar verwachting in 2025.
- Westeinderhage – totaal 267 woningen. Startnotitie in 2019 vastgesteld. Bestemmingsplan in 2023 vastgesteld en in juli 2024 onherroepelijk geworden. Start bouw naar verwachting in 2025.
- Zwarteweg – totaal ca. 160 woningen; Bestemmingsplan en Exploitatieplan aangehouden tot na vaststelling Verkeerscirculatieplan.
- De Hoeksteen – totaal 22 woningen; Bestemmingsplan in 2023 vastgesteld en onherroepelijk, tender is in voorbereiding en wordt naar verwachting in 1e kwartaal 2025 gepubliceerd.
- Bilderdammerweg 6-30. totaal 34 woningen. Projectnota 4e kwartaal 2024 in de raad. Omgevingsvergunning fase 1 in 1e helft 2025. Vaststelling TAM-Omgevingsplan door de gemeenteraad in 2025.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Uitvoeringsprogramma Westeinderscheg.	College	1e kwartaal
Gebiedsvisie Schinkelpolder.	Raad	4e kwartaal
Omgevingsvisie.	Raad	2e kwartaal
Oosteindedriehoek omgevingsvergunning deelgebied 1.	College	1e kwartaal
Westeinderhage omgevingsvergunning.	College	1e kwartaal
Hoeksteen, publicatie tender.	College	1e kwartaal
Bilderdammerweg 6-30 omgevingsvergunning fase 1.	College	2e kwartaal
Uitvoeringsplan gebiedsvisie Kudelstaart.	Raad	2e kwartaal
Ronde 2 legalisaties	Uitvoering	
Beoordelingskader voor de Linten	College	3e kwartaal

Taakvelden per thema

Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden:
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
8.1 Ruimtelijke ordening; en
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen).

2.5.2 Vergunningverlening

Doelstellingen

- Uitvoering geven aan de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen;
- Correcte en tijdige vergunningverlening.

Actuele beleidsontwikkelingen

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging Bouw (Wkb)

Het doel van de Wkb is om de kwaliteit van bouwwerken en de kwaliteit van het toezicht te verbeteren. Nu is het nog de taak van de gemeente om toe te zien op de kwaliteit van bouwwerken. Deze taak gaat door de Wkb, stapsgewijs, verschuiven naar zogenoemde kwaliteitborgers ('private kwaliteitborgers'.) Hiermee wordt de positie van de particuliere en de zakelijke bouwconsument versterkt. De Wkb is op 1 januari 2024 in werking getreden echter alleen nog voor nieuwbouw in de zogenoemde gevolgklasse 1 (kleine grondgebonden bouwwerken). Verbouw in deze klasse is vooralsnog uitgesteld tot in ieder geval medio 2025. Dit heeft tot gevolg dat de taak en inzet van de gemeente voor vergunningverlening en toezicht ten opzichte van voorgaande jaren nog vrijwel niet is veranderd.

De Omgevingswet kent meerdere doelstellingen ten aanzien van het versterken en behouden van de kwaliteiten van de fysieke leefomgeving. Ten aanzien van de vergunningverlening beoogt de wet een transparanter en meer voorspelbaar proces. In de eerste periode van het werken met deze nieuwe wetgeving is, door de complexiteit van de regels en de nog niet optimaal functionerende (landelijke) ICT, deze verbeterslag nog niet verwezenlijkt. Het streven is de gemeentelijke dienstverlening zoveel als mogelijk op ten minste het huidige niveau te houden. Echter door de complexiteit en de vele onduidelijkheden voor met name de aanvragers staat dit streven onder grote druk en moeten door de organisatie alle zeilen worden bijgezet om de processen zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Verdere doorontwikkeling werkprocessen in het kader van de Omgevingswet.	Uitvoering	
Omzetten bestemmingsplannen naar Omgevingsplannen.	Uitvoering	

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld het taakveld 8.3 Wonen en bouwen.

2.5.3 Schiphol

Doelstellingen

Het doel is het verminderen van de overlast (gezondheid en geluid) van Schiphol tot een nader te bepalen markeringspunt. Dit markeringspunt wordt nader uitgewerkt en kan ingezet worden om aan te tonen welke verbeteringen op het gebied van leefbaarheid en woningbouw kunnen worden gerealiseerd.

Actuele beleidsontwikkelingen

Het aantal vluchten van en naar Schiphol wordt door het Rijk geregeld bijgesteld. Schiphol heeft aangegeven de leefomgeving te willen verbeteren, de gemeente Aalsmeer heeft het effect hiervan helaas nog niet bemerkt. Aalsmeer pleit voor een daling van het aantal vluchten omwille van de bescherming van haar inwoners en het streven naar een gezonde leefomgeving. Gelet op de koerswijzigingen van het Rijk en Schiphol zullen wij in samenspraak met de gemeenteraad en commissie luchtvaartzaken ons gemeentelijk standpunt actualiseren. Dit standpunt draagt

het college zelfstandig en via de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) uit en vormt de basis van het gemeenschappelijk handelen in de verschillende (planologische) processen.

Om in het brede maatschappelijke krachtenveld het Aalsmeerse standpunt kracht bij te zetten en invloed uit te oefenen wordt in de 2e bestuursrapportage 2024 budgettaire ruimte vrij gemaakt om in 2025 gezondheidsonderzoek te doen naar de effecten van de luchtvaart.
Voor ontwikkelingen van een gezond leefomgeving rondom Schiphol zijn de komende periode zowel de uitwerking van- en deelname aan de Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX) Schiphol, als de herziening van het ruimtelijk beleid Schiphol en de wijkaanpak Stommeer (zie thema 2.5.1) van belang. Ook de deelname aan de BRS is belangrijk.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Gezondheidsonderzoek effecten luchtvaart.	Uitvoering	
Actualisatie gemeentelijk standpunt inzake Schiphol.	College	

Taakvelden per thema
Aan dit thema is het taakveld 8.1. Ruimte en leefomgeving gekoppeld.

2.5.4 Wonen en volkshuisvesting

Doelstellingen
Een passende, betaalbare woning is een belangrijke voorwaarde om volwaardig mee te kunnen doen. Helaas staat deze voorziening in Aalsmeer onder druk, net als in veel gemeenten in Nederland. De gemeente speelt een grote rol in de oplossing en een woonvisie is het belangrijkste overkoepelende instrument om hier uitvoering aan te geven. Naar verwachting wordt de woonvisie van Aalsmeer voor het einde van 2024 vastgesteld. Hierin worden de drie speerpunten geformuleerd:

1. Bouwen voor de toekomst: hoe gaan we sturen in de nieuwbouwprogrammering?
2. Een leefbaar en duurzaam Aalsmeer
3. Inzet en experimenten die bijdragen aan de woonopgave

We gaan meer betaalbare woningbouw in de nieuwbouw realiseren en zorgen voor een betere inzet van de bestaande woningvoorraad. In 2025 gaan we uitvoering geven aan de woonvisie.

Actuele beleidsontwikkelingen
De Rijksoverheid heeft de regie op de woningmarkt de laatste jaren gedeeltelijk teruggepakt. Er is meer geld voor betaalbare woningbouw, er wordt een nieuwe gereguleerde, middeldure huurcategorie gecreëerd, en gemeenten die zich niet genoeg inzetten om de crisis aan te pakken kunnen hier op worden aangesproken. In Aalsmeer schetst de woonvisie 2024-2030 hoe wij lokaal uitvoering gaan geven aan deze veranderingen. Dit leidt onder andere tot een aanpassing van de Huisvestingsverordening, maatregelen om de bestaande woningvoorraad beter in te kunnen zetten, en een duidelijk kader van wat wij verwachten van nieuwbouwprojecten.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Vaststellen Woonvisie 2024-2030.	Raad	1e kwartaal
Vaststellen uitvoeringsprogramma woonvisie 2024-2030.	College	2e kwartaal
Aanpassing Huisvestingsverordening.	Raad	3e kwartaal
Betere inzet bestaande voorraad stimuleren (splitsing, mantelzorgwoningen, optopping).	Uitvoering	
Pilot doorstroming.	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema is gekoppeld het taakveld 8.3 Wonen en bouwen.

2.5.5 Verkeer en vervoer

Doelstellingen
Waarborgen en waar nodig verbeteren van de verkeersveiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersafwikkeling.

Actuele beleidsontwikkelingen
Veranderde verkeersstructuur
Met de omlegging van de N201, de afwaardering van de Burgemeester Kasteleinweg en diverse nieuwe wegen in aanleg in Greenpark verandert er heel wat in de verkeersstructuur van Aalsmeer in de afgelopen jaren. De nieuwe infrastructuur (Burgemeester Hoffscholteweg, verlengde Molenvlietweg, verlegde Middenweg) is echter nog niet gereed, terwijl de Burgemeester Kasteleinweg wel al is heringericht. Dat leidt momenteel tot extra verkeer door de woonwijken van Aalsmeer, parallel aan de Burgemeester Kasteleinweg. Daarbij moet het verkeer ook wennen aan de nieuwe inrichting van de Burgemeester Kasteleinweg met de nieuwe rotondes, met busbaan middendoor. Helaas zijn er al diverse ongevallen met letsel gebeurd. Deze situatie wordt de komende tijd goed gemonitord.
In overleg met Provincie, Vervoerregio en Connexxion zijn in 2024 enkele aanpassingen doorgevoerd aan de rotondes. De gemeente blijft in gesprek over de verkeerssituatie op de Burgemeester Kasteleinweg. Mochten de bovenstaande maatregelen onvoldoende effect blijken te hebben en er ook na de gewenningsperiode structureel veel ongevallen blijven gebeuren, dan zijn grootschaliger ingrepen niet ondenkbaar.

Bereikbaarheid Kudelstaart
In Kudelstaart zijn diverse nieuwbouwontwikkelingen gepland. De bereikbaarheid van Kudelstaart staat onder druk en de capaciteit van de provinciale N231 is te beperkt. Mede hierdoor ontstaat druk op het lokale wegennet. Gelijktijdig met het aankomende groot onderhoud dat de provincie uitvoert aan de N231, worden enkele capaciteit verruimende maatregelen meegenomen in het werk. Aalsmeer draagt hier financieel aan bij. De maatregelen zullen vooral een positief effect hebben op de avondspits. Voor verbetering van de ochtendspits zijn grootschaliger maatregelen nodig, die niet in het onderhoudswerk mee kunnen worden genomen. Hierover blijven we met de Provincie en de Vervoerregio in overleg.

Fietsnetwerk
Veel fietsroutes in Aalsmeer zijn smal en uitgevoerd in tegelverharding, die lang niet altijd in goede staat verkeert. Deze paden vergen veel onderhoud en het comfort voor fietsers is ver te zoeken. Daar komt bij dat er veel kabels en leidingen en boomwortels onder de fietspaden liggen, waarbij aanpassing van het profiel, verbreden van fietspaden en verleggen van kabels lang niet altijd kan. De gemeente blijft werken aan kwaliteitsverbetering van het hoofdfietsnetwerk, door regelmatig onderhoud en investeringsprojecten om fietspaden waar mogelijk te verbeteren.

Mobiliteitsagenda
In 2021 is een nieuwe Mobiliteitsagenda voor Aalsmeer opgesteld, die op 27 januari 2022 is vastgesteld in de raad. De agenda heeft drie uitgangspunten:
- Aalsmeer via alle modaliteiten bereikbaar;
- Aalsmeer verkeersveilig en toegankelijk;
- Aalsmeer innovatief duurzaam bereikbaar.

Het doel van de agenda is Aalsmeer de komende jaren duurzaam bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig te houden en te maken voor iedereen. De gemeente werkt aan een goed wegennet en goede (logistieke) verbindingen in de regio. Dit houdt in: goed onderhoud, veilige wegen, betere doorstroming van verkeer, goede openbaar vervoerverbindingen en prettige wandelpaden. Er komen op mobiliteitsvlak ook nieuwe ontwikkelingen op Aalsmeer af, zoals deelmobiliteit, opkomst van de elektrische auto en fiets, nieuwe vormen van logistiek en regionale veranderingen in het openbaar vervoer die vragen om creatieve, fijnmazige oplossingen. Daarnaast heeft Covid-19 gevolgen voor de mobiliteit gehad. Zo zien we versnelling in trends als thuiswerken, meer fietsgebruik en een toename van het aantal pakketbezorgingen. Daarnaast is in deze periode ook het openbaar vervoer veranderd. Er reizen minder mensen met het openbaar vervoer en de vraag is of de oude en nieuwe openbaar vervoerreizigers het openbaar vervoer (weer) vinden. Wel zien we dat het autogebruik en de files inmiddels weer op/rond het oude niveau zitten.

De Mobiliteitsagenda noemt aan de ene kant concrete maatregelen en richtingen en aan de andere kant laat de agenda ook ruimte voor nadere invulling. Deze ruimte is nodig om in te kunnen spelen op de gevolgen van grote infrastructuurprojecten als de Burgemeester Kasteleinweg, Middenweg en Burgemeester Hoffscholteweg.

Gebiedsontsluitingsweg 30 km/uur
Omdat de afwaardering van de Burgemeester Kasteleinweg tot overlast op parallelle routes leidt, ontstaat er steeds meer maatschappelijke vraag naar een heroverweging van de 'zachte knip'. In 2024 heeft de gemeente onderzocht welke maatregelen nodig zijn om deze overlast te verminderen. Hiertoe is een nieuw verkeerscirculatieplan en een nieuw wegencategoriseringsplan opgesteld. Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting is de inhoud van deze plannen nog onvoldoende duidelijk. Mogelijk wordt in 2025 gestart met de implementatie van deze plannen. Wel is duidelijk dat er een nieuwe landelijke richtlijn is voor het introduceren van een nieuw type gebiedsontsluitingsweg met een snelheidslimiet van 30 km/uur, bedoeld voor ontsluitingswegen waar geen ruimte is voor vrij liggende fietspaden. Deze categorie wordt ook in Aalsmeer via het wegencategoriseringsplan geïntroduceerd.

Overig
Op regionaal niveau heeft de Vervoerregio een beleidskader opgesteld, met als leidend principe het STOMP-principe, waarmee prioriteit wordt gegeven aan Stappen en Trappen, Openbaar vervoer, Mobiliteitsmanagement en tot slot de Privéauto.
Een andere beleidsontwikkeling is het brede vraagstuk van de elektrische fiets (e-bikes, fatbikes en andere nieuwe snelle fietsen). Denk hierbij aan de snelheid, verkeersveiligheid en de drukte op fietspaden.
Het behoud en waar nodig verbeteren van het OV-voorzieningenniveau, met als specifiek aandachtspunt de verbindingen van/naar Luchthaven Schiphol, blijft een belangrijk streven.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Monitoren veranderende verkeersstructuur.	Uitvoering	
Implementatie verkeerscirculatieplan en wegencategoriseringsplan.	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema is gekoppeld het taakveld:
2.2 Parkeren; en
2.5 Openbaar vervoer

2.5.6 Maatschappelijk Vastgoed

Doelstellingen
Vastgoed is een belangrijk element voor het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het
gebied van zorg, welzijn, onderwijs, sport en cultuur. Deze voorzieningen zijn niet alleen noodzakelijk, maar geven ook kwaliteit aan Aalsmeer. Redenen waarom de gemeente eigenaar is van vastgoed:

- Ter uitvoering van wettelijke taken. Een belangrijke in omvang betreft de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting op grond van de Wet op het Primair en Voortgezet onderwijs. In overleg met schoolbesturen kan de eigendom van het vastgoed bij de schoolbesturen of bij de gemeente worden ondergebracht;
- Ten behoeve van de huisvesting van de gemeente zelf. Hierin wordt zowel het bestuur, de ambtenaren alsook diverse gemeentelijke uitvoerende onderdelen gehuisvest;
- Voor het bereiken van gemeentelijke beleidsdoelen, zoals die een door de gemeenteraad aangewezen algemeen belang dienen. Dit zijn bijvoorbeeld beleidsdoelen op het gebied van cultuur (inclusief erfgoed), sport, welzijn en recreatie. Vastgoed kan ook worden aangehouden om andere gemeentelijke beleidsdoelen te ondersteunen, zoals in het geval van de kinderopvang. Ook kan de gemeente de toegankelijkheid voor een breed publiek willen borgen, zoals dat bijvoorbeeld bij zwembaden het geval is;
- Strategisch (tijdelijk) vastgoed dat aangehouden wordt of verworven is om ruimtelijke (her)ontwikkeling mogelijk te maken, als tijdelijke huisvesting te kunnen dienen of op toekomstige vragen te kunnen inspelen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Bloemenlust, Oosteinderweg 247

Na toevoeging van Bloemenlust aan de vastgoedportefeuille is er een inspectie uitgevoerd om de jaarlijkse dotatie aan de voorziening voor het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) te kunnen bepalen. In de Kadernota 2025 is dit budget ter beschikking gesteld. Het MJOP besluit 2025 (voor meerdere panden) wordt aan het college voorgelegd.

Uit technische inspecties is daarnaast gebleken dat het dak incl. lichtstraten en koepels van Bloemenlust op korte termijn aan vervanging toe is. Het investeringskrediet is hiervoor in deze programmabegroting opgenomen.

Ten behoeve van externe huurder zal circa 400 m2 van Bloemenlust worden gerenoveerd. Deze verbouwing biedt Bloemenlust meer verhuurmogelijkheden. Deze investering wordt enkel uitgevoerd indien de huurder zich vastlegt aan het huren van de gerenoveerde ruimte.

Onderhoud Fort Kudelstaart

Voor het uitvoeren van meerjarig onderhoudsplan en het inregelen van het beheer na vertrek van de exploitant is budget noodzakelijk. Voor 2025 en 2026 zijn in de Kadernota 2025 bedragen ter beschikking gesteld. Zolang als er nog geen keuzes zijn gemaakt met betrekking tot de definitieve toekomst van het Fort is er vanaf 2027 een structureel budget opgenomen voor het jaarlijks onderhoud ervan.

Brandweerkazerne

De huidige kazerne dient gerenoveerd of vervangen te worden. Om dit te realiseren is een tweetal scenario's mogelijk:

1. Renoveren huidige kazerne
2. Nieuwbouw op huidige locatie

De verschillende scenario’s zijn onderzocht in samenspraak met de Veiligheidsregio en in de commissie van 19 september zijn deze nader toegelicht. Nieuwbouw heeft de voorkeur van het college en de Veiligheidsregio. De brandweerkazerne komt daarnaast in eigendom van de Veiligheidsregio die daarmee verantwoordelijk wordt voor het beheer en onderhoud van de kazerne.

De Veiligheidsregio heeft de nadrukkelijk wens om de nieuwbouw in eigendom te realiseren en ook als opdrachtgever te fungeren. In het voorjaar van 2025 wordt de raad om toestemming van de financiering via maatwerkbijdrage gevraagd.

Noodstroomvoorziening gemeentehuis Aalsmeer

In het kader van crisisbeheersing is het noodzakelijk dat het crisisteam vanuit het raadhuis bij grote calamiteiten kan blijven functioneren zonder van de nutsvoorziening afhankelijk te zijn. Nader onderzoek naar alternatieve scenario’s vindt nog plaats. Hiervoor is een onderzoeksbudget opgenomen in de 1e bestuursrapportage 2024. Een definitief voorstel wordt begin 2025 voorgelegd aan het college, waarna wij u vragen een krediet hiervoor beschikbaar te stellen.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Meerjarig onderhoud Oosteinderweg 247 (Bloemenlust)	Uitvoering	2e kwartaal
Renovatie dak Oosteinderweg 247 (Bloemenlust)	College	1e kwartaal

Wat gaan we doen?	type	planning
Investering externe huurder Oosteinderweg 247 (Bloemenlust)	College	1e kwartaal
Verlagen onderhoudsniveau maatschappelijk vastgoed	Uitvoering	
Besluit maatwerkbijdrage nieuwbouw kazerne	Raad	2e kwartaal

Taakvelden per thema

Aan dit thema is gekoppeld taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

Financiën

Programma bedrag x € 1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025 Lasten	 Baten	 Saldo	Meerjarenbegroting 2026	 2027	 2028
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.027	-1.642	2.332	1.370	-962	-1.893	-902	-900
2.2 Parkeren	12	18	42	21	-21	-21	-21	-21
2.5 Openbaar vervoer	-36	-36	38	0	-38	-38	-38	-38
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	683	0	7.877	7.877	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.312	-806	2.116	1.455	-662	-615	-983	-1.055
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-161	3.678	5.244	6.366	1.122	993	-67	-136
8.3 Wonen en bouwen	2.074	-615	2.251	1.214	-1.038	-1.253	-1.236	-1.236
Resultaat voor bestemming	**233**	**595**	**19.900**	**18.302**	**-1.598**	**-2.826**	**-3.245**	**-3.385**
0.10 Mutatie reserves P5	342	-3.950	1.374	430	-944	-704	397	465
Resultaat	**576**	**-3.355**	**21.274**	**18.732**	**-2.542**	**-3.530**	**-2.848**	**-2.920**

Ontwikkeling programmasaldo bedrag x € 1.000	Meerjarenraming 2025	 2026	 2027	 2028
Primitieve begroting	-2.149	-2.251	-2.232	-2.096
Raadsbesluiten voor 1e Burap	62	62	62	-74
1e Burap	-10	-10	-9	-9
Kadernota	-1.497	-913	-828	-828
Raadsbesluiten voor begroting	82	339	72	0
Saldo voor begroting	**-3.512**	**-2.773**	**-2.935**	**-3.007**
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	37	41	43	43
Kapitaallasten	-5	-12	-12	-12
Kostentoerekening	58	58	57	57
Overige besluitvorming				

Ontwikkeling programmasaldo bedrag x € 1.000	Meerjarenraming 2025	2026	2027	2028
Aanpassing afboeken boekwaarde Brandweerkazerne	960	-903	0	0
Verkoopkosten Molenvlietweg 22	-20	0	0	0
Mutatie reserve				
Aanpassing afboeken boekwaarde Brandweerkazerne	-60	60	0	0
Saldo mutaties in begroting	**970**	**-757**	**87**	**88**
Totaal	**-2.542**	**-3.530**	**-2.848**	**-2.920**

Toelichtingen overige mutaties

Raadsbesluit voor begroting
Dit betreft het financiële effect volgend uit het raadsbesluit over het MPG 2024 (4 juli 2024).

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Overige besluitvorming

Verkoopkosten Molenvlietweg 22
De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft de gemeente Aalsmeer bericht om het terrein aan de Molenvlietweg 22 te saneren. Het verkooptraject van het terrein zal na afronding van de saneringswerkzaamheden beginnen. Voor de voorbereiding en uitvoering van de verkooptransactie van de Molenvlietweg 22 is een budget van € 20.000 nodig.

Aanpassing afboeken boekwaarde Brandweerkazerne

In de commissievergadering van 19 september bent u inhoudelijk en financieel geïnformeerd over de laatste stand van zaken omtrent de brandweerkazerne. Hierbij is ook de verwachte in gebruik name van de nieuw te bouwen kazerne aan de orde gekomen. Waar in de Kadernota 2025 nog sprake was van 2026, is dat is 2027 geworden.
Op de huidige kazerne resteert nog een boekwaarde, groot € 843.000 eind 2026. Bij ingebruikname van een nieuwe kazerne in 2027 dient de resterende boekwaarde te worden afgeboekt. Deze kosten worden gedekt door een éénmalige onttrekking aan de algemene reserve. De eerder in de Kadernota 2025 opgenomen onttrekking schuift daarmee één jaar door.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Ruimtelijke ontwikkeling zijn betrokken:

- Green Park gebiedsontwikkeling BV;
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied; en
- Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland

Een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen, financiële positie, risico’s en de financiële bijdrage 2025 van bovenstaande partijen is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen van deze begroting.

2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Inleiding

Inwoners en ondernemers mogen een open en transparante houding van de gemeente verwachten. Een organisatie die denkt in oplossingen en oog heeft voor de menselijke maat. Een professionele organisatie die gericht is op goede, eigentijdse dienstverlening aan inwoners en ondernemers en tijdig, helder en via relevante kanalen communiceert met de verschillende doelgroepen in de samenleving.
Veiligheid staat in Aalsmeer hoog op de agenda. Inwoners voelen zich veilig in hun buurt, kinderen kunnen hier veilig opgroeien, ondernemers veilig ondernemen. De gemeente werkt samen met de veiligheidspartners aan de veiligheid in onze gemeente. Prioriteiten in ons veiligheidsbeleid zullen altijd actueel moeten zijn. Daarom stelt het bestuur van de gemeente naast de aandachtspunten in het Integraal Veiligheidsplan, zoals woonfraude, hennepteelt, inbraken, jeugdoverlast en verwarde personen, zaken zoals ondermijning, mensenhandel, arbeidsmigranten overlast en waterveiligheid hoog op de (veiligheids)agenda.

2.6.1 Veiligheid, handhaving en crisisbeheersing

Doelstellingen
In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2024 hebben we de lokale focus aangebracht naast de doelstellingen zoals die zijn vastgelegd in het Regionaal Veiligheidsplan (RVP).
Onderstaand de lokale doelstellingen:

Ondermijning:
- Programma ‘Weerbare sierteelt’; voorkomen en bestrijden van georganiseerde criminaliteit in de sierteeltsector;
- Handhavingsknooppunt Aalsmeer; opsporing van (georganiseerde) criminaliteit op voornamelijk bedrijventerreinen;
- Mensenhandel; aanpak op criminele uitbuiting, seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting;.
- Facilitators; aanpak faciliteren malafide vastgoed, witwasconstructies, en dergelijke.

Arbeidsmigranten:
- Aanpak diverse problematiek zoals overbewoning, dakloosheid en alcoholmisbruik.
- Arbeidsuitbuiting c.q. malafide loon- / uitzendbedrijven.

Jeugdaanpak:
- De jeugd in de wijk (JOP’s);
- Jeugdoverlast op en rond het water (Westeinder);
- Gebruik alcohol, lachgas en dergelijke door jeugd.

Waterveiligheid en evenementen:
- Handhaving varend verkeer;
- Recreatie / veiligheid op en rond het water;
- Overlast c.q. criminaliteit op de Westeinder eilanden;
- Inzet Openbare orde en veiligheid (OOV) bij evenementen.

Lokaal uit RVP:
- Woonfraude;
- Hennepteelt;
- Inbraken / High Impact Crimes (HIC);
- Preventie cybercrime;
- Personen met verward gedrag.

Actuele beleidsontwikkelingen

Aanpak

De aanpak richt zich op het handhaven van de openbare orde en veiligheid in het algemeen en de specifieke aanpak van ondermijning, woonfraude, het terugdringen van overlast door verwarde personen, de diverse problematiek rondom (arbeids)migranten en waterveiligheid. Naast de bovengenoemde prioriteiten is het veiligheidsbeleid ook incident gestuurd. Daarom houden we rekening met plotseling opkomende actuele ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de ontheemden uit Oekraïne of elders.

Wij werken vanuit een integrale aanpak met alle veiligheidspartners. Dit is met name van belang bij de regionale aanpak van het thema ondermijning dat op regionaal niveau gecoördineerd wordt vanuit het Regionaal informatie en expertisecentrum (RIEC). Voor de veiligheidsthema's die meer in het sociale domein liggen werken partners samen binnen het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ). Ook de stroom Detentie en terugkeer wordt via het AcVZ nu op een meer preventieve en intensievere wijze regionaal ingezet.

Brede ketenaanpak

Waar in Aalsmeer de aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd door de inzet in het (RIEC) programma 'Weerbare sierteelt' en het 'Handhavingsknooppunt ondermijnende criminaliteit Aalsmeer' en tevens de coördinatie van inzet door de 'regionale mensenhandeltafel' (met Aalsmeer als de regionale trekker), is het de intentie deze vormen van brede ketenaanpak door te zetten de komende jaren. Dit betekent naast een brede inzet van ketenpartners zoals OM, politie en belastingdienst ook een verhoogde inzet, actief en ondersteunend, van de gemeente. Een goed voorbeeld in deze is het in gebruik nemen van het landelijk eerste 'Centrum Weerbare Sierteelt' waar op het veilingterrein van Royal Flora Holland de diverse ketenpartners samenwerken en hierdoor de keten is uitgebreid met organisaties als Arbeidsinspectie, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en douane.

Met het RIEC wordt de aanpak op 'facilitators' sterker ingezet. Of dit nu (malafide) uitzendbureaus, transportbedrijven, banken of vastgoedbeheerders zijn. Ook speelt preventie hierin een grote rol richting ondernemers die bewust of onbewust worden ge-/misbruikt voor ondermijnende criminaliteit.

Specifiek wordt er met de ketenpartners ook meer ingezet op cybercrime (babbeltrucs, phishing, et cetera), met name de preventie hierop.

Veiligheid op en rond het water

De 'problematiek' op en rond het water in Aalsmeer heeft een structureler karakter gekregen in de afgelopen jaren. De toename van recreatie, evenementen op/rond het water, 'partyboten' en parlevinkers vereisen een intensievere inzet. Structureler zal ingezet moeten worden in het handhaven van de openbare orde en veiligheid op en rond het water door, naast politie, de gemeentelijke afdelingen zoals Handhaving Openbare Ruimte. De reeds ingezette handhaving en het verzwaren van de inzet op preventie door bijvoorbeeld het 'waterconvenant' heeft reeds in het zomerseizoen van 2022 geleid tot een zichtbare daling van (ervaren) overlast op het

water. Deels wordt hier ook flexibel op ingezet door inzet van particuliere beveiliging bij strand- en recreatie locaties. De toename van drukte op het water en de recreatieplaatsen rondom de Westeinderplassen én tevens de gerealiseerde uitbreiding van water-/strandrecreatie (waterfront) rechtvaardigen een structurele verhoogde inzet op het gebied van veiligheid van recreant en burger.
Ook vormt inzet en coördinatie vanuit het veiligheidsdomein bij evenementen een integraal onderdeel van OOV in Aalsmeer. Deze zijn vaak nauw verbonden met waterveiligheid of in de periferie daarvan. Met de Reddingsbrigade Nederland is contractueel samenwerking overeengekomen waardoor hun inzet bij diverse evenementen op het water gewaarborgd is.

Onzekere factor voor de toekomst blijft de problematiek van personen met verward gedrag. Ernstige voorvallen blijven gelukkig schaars, maar merkbaar is wel een toename van (buurt)overlast door personen met psychische problemen. Naast de inzet van de zorgsector leidt dit ook tot een toename van inzet van medewerkers met betrekking tot overlast en veiligheid. Maar ook onzekere regionale, landelijke en globale factoren zoals de ontheemden uit Oekraïne en vluchtelingen uit andere gebieden zijn van invloed op het veiligheidsdomein.
We werken samen met de politie informatie gestuurd en gebiedsgericht om de gemeentelijke handhaving op het veiligheidsterrein, vooral de openbare ruimte, te versterken. Naast repressie zal er steviger worden ingezet op preventie.
Bij crisisbeheersing is het beleidsplan van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland leidend.

In 2025 actualiseren we het Integraal Veiligheidsplan.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2025-2026	Raad	1e kwartaal

Taakvelden per thema
Aan dit thema zijn gekoppeld de taakvelden:
1.1 Crisisbeheersing en brandweer; en
1.2 Openbare orde en veiligheid.

2.6.2 Dienstverlening burger

Doelstellingen
- Wet Open Overheid (Woo): vergroten van de bestuurlijke transparantie door meer vanzelfsprekend informatie beschikbaar te stellen en sneller en efficiënter behandelen van Woo verzoeken en adequater inrichten van de informatiehuishouding; binnen gestelde termijnen voldoen aan de eisen van de Wet open overheid.
- Digitale dienstverlening: doorontwikkelen en uitbreiden digitale dienstverlening die voldoet aan wet- en regelgeving, toegankelijk voor iedereen is en toekomstbestendig;
- Hoogwaardig integraal handhaven identiteit;
- Procesoptimalisatie zodat de productaanvragen van alle doelgroepen effectief worden behandeld.

Actuele beleidsontwikkelingen

Wet open overheid (Woo)
Per 1 november 2024 moeten de eerste vijf informatiecategorieën verplicht openbaar gemaakt worden. Voor gemeenten zijn alleen de eerste vier categorieën van toepassing. Hierbij zijn wetten en algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking al openbaar. De categorieën 'Organisatie en werkwijze' en 'Bereikbaarheidsgegevens' worden vanaf 1 november 2024 voor het eerst openbaar gemaakt. Binnen de AA-organisatie zijn we daar op tijd klaar voor. De categorie Klachtoordelen is nog niet verplicht, maar per november 2024 wordt deze ook actief gepubliceerd. In 2025 wordt voor het actief publiceren van de categorie Convenanten een proces uitgewerkt en ingericht. In paragraaf 3.8 Wet Open Overheid wordt nader ingegaan op de Woo en de uitvoering.

Digitale dienstverlening
Het doorontwikkelen en uitbreiden van onze digitale dienstverlening is een continu aandachtspunt. Nieuwe ontwikkelingen en wet- en regelgeving vergen extra tijd en aandacht. In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor ontstaat er in de jaren 2024 tot en met 2028 een piekbelasting in het aantal aanvragen. Het eerste jaar van de documentenpiek is effectief afgehandeld. De AA-organisatie wordt geconfronteerd met de vervanging van het zaaksysteem. Dit heeft invloed op de manier waarop producten en diensten worden aangeboden aan inwoners. Een aantal digitale producten en diensten moeten worden vervangen en daar wordt onderzoek naar gedaan zodat er in 2025 alternatieven kunnen worden geïmplementeerd. Dit onderzoek behelst zowel de digitale als niet geautomatiseerde dienstverlening zodat we effectieve oplossingen beschikbaar stellen aan alle doelgroepen.

Hoogwaardig integraal handhaven
Inwoners hebben er recht op dat er op een goede, betrouwbare manier met hun gegevens wordt omgegaan. Zij hebben er een zeer groot belang bij om goed geregistreerd te staan in de basisregistratie personen (BRP) en zo op een correcte manier toegang te hebben tot alle overheidsportalen waar hun gegevens staan geregistreerd. Ook hebben zij er recht op dat fraude met hun identiteit wordt voorkomen. Bij twijfels over rechtmatigheid wordt door Burgerzaken een adres in onderzoek gezet en vindt er, indien nodig, een huisbezoek plaats. De complexiteit van fraudevormen en criminaliteit is aan het toenemen. Met name op het gebied van ondermijnende criminaliteit merken inwoners en ondernemers de negatieve effecten, zoals drugshandel, geweldsdelicten en aanslagen op personen, bedrijven en woningen. In 2024 is ingezet op het intensiveren de aanpak van crimineel gebruik van woningen via de Huisvestingsverordening en de Leegstandsverordening waarbij toezichthouders en opsporingsambtenaren tezamen hun bevoegdheden inzetten om integraal bij te dragen aan het terugdringen van criminaliteit en het bevorderen van een veilig leefklimaat. We zetten de samenwerking met alle interne partijen en externe partners voort als het gaat om het vormgeven van handhavingsprocessen en digitalisering.

Omnichannel benadering
Het sturen op het gebruik van het juiste klantcontactkanaal is essentieel voor het behalen van een zo effectief mogelijke afhandeling van aanvragen. Inwoners kunnen voor tal van zaken in het dagelijks leven via verschillende kanalen hun interactie met bedrijven aangaan. Men ziet deze ‘omnichannel’ benadering steeds gebruikelijker worden. Als gemeente willen we ook in

deze behoefte voorzien. Daar is een volledig klantbeeld voor nodig waarbij we relevante databases koppelen aan ons klantcontactsysteem. Via dit systeem helpen wij onze inwoners bij het afhandelen van hun vragen in het door hen aangegeven voorkeurskanaal. Afhankelijk van het product of dienst kan dit zijn: de telefoon; een webformulier; een chatgesprek of een e-mail. Zo hebben wij het snel het antwoord op een vraag en krijgt de inwoner op basis van zijn/haar voorkeur de relevante informatie met betrekking tot het klantproces.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Koppelingen tussen onze databases leggen zodat klantvragen in ons klantcontactsysteem kunnen worden afgehandeld.	Uitvoering	
Businesscase voor de introductie kanaal Chat/Whatsapp opstellen.	Uitvoering	
Generieke handhavingsprocessen onderbrengen in één systeem zodat zaken voor de bevoegde ambtenaren zichtbaar zijn.	Uitvoering	
E-diensten implementeren voor Uittreksels en Verhuizen.	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Aan dit thema is gedeeltelijk gekoppeld het taakveld 0.2 Burgerzaken.
En dit thema maakt onderdeel uit van taakveld 0.4 Overhead onder programma 2.7 Overhead.

2.6.3 Communicatie

Doelstellingen
- Heldere, betrouwbare (digitale) communicatie met inwoners en andere doelgroepen, zodat zij tijdig en juist geïnformeerd worden en zich betrokken voelen bij zaken die in hun directe leefomgeving en in de stad spelen;
- Verder ontwikkelen en toegankelijker maken van onze digitale dienstverlening en voldoen aan wet- en regelgeving;

Actuele beleidsontwikkelingen
De nieuwe verbeterde gemeentelijke website wordt dit jaar opgeleverd. Hierdoor verbetert onze (digi) toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid, conform wet- en regelgeving.

We werken fasegewijs aan een persoonlijk portaal voor inwoners (mijnomgeving) zodat zij makkelijker zaken met de gemeente kunnen regelen. De eerste producten verwachten we in 2025 op te leveren.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
Doorontwikkeling digitale dienstontwikkeling	Uitvoering	4e kwartaal

Taakvelden per thema
Dit thema maakt onderdeel uit van taakveld 0.4 Overhead onder programma 2.7 Overhead.

2.6.4 Regionale samenwerking

Doelstellingen
Door regionale en landelijke netwerken:
- kunnen we samenwerken aan een toekomstbestendige metropool (MRA, AM);
- worden onze belangen behartigd en kunnen we kennisdelen (VNG).

Actuele beleidsontwikkelingen
Vanaf 2025 geldt een nieuwe MRA Agenda met acht ambities voor de langere termijn. Daarnaast geldt vanaf 2025 een Meerjarenuitvoeringsprogramma (MUVP) met concrete acties.

In 2024 zijn we toegetreden tot de M50, een landelijk netwerk van middelgrote gemeenten. Reden van deze toetreding is om met andere, vergelijkbare gemeenten te kunnen afstemmen, informatie-uitwisseling en eventueel gezamenlijk in actie te komen tegen beslissingen die door de Rijksoverheid worden genomen in het nadeel van de gemeenten, zoals het ravijnjaar. Wij zoeken daarin actief onze rol en doen dat ook in 2025 weer.

In voorgaande programma's is toegelicht dat we ook de samenwerking zoeken met andere gemeenten in andere samenwerkingsvormen zoals gemeenschappelijke regelingen. In de paragraaf verbonden partijen is de doel van deze samenwerkingsvormen nader toegelicht.

Bestuurlijke actiepunten

Wat gaan we doen?	type	planning
De regionale bestuurlijke voorbereiding op MRA in de Regiegroep AM.	Uitvoering	

Taakvelden per thema
Dit thema maakt onderdeel uit van taakveld 0.1 Bestuur.

Financiën

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
0.1 Bestuur	-2.419	-2.566	2.631	0	-2.631	-2.671	-2.597	-2.597
0.2 Burgerzaken	-688	-526	1.379	773	-605	-619	-610	-610
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.479	-1.670	1.686	0	-1.686	-1.719	-2.117	-2.117
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.788	-2.029	2.309	16	-2.293	-2.293	-2.238	-2.238
Resultaat voor bestemming	**-6.373**	**-6.791**	**8.005**	**789**	**-7.216**	**-7.302**	**-7.562**	**-7.562**
Resultaat	**-6.373**	**-6.791**	**8.005**	**789**	**-7.216**	**-7.302**	**-7.562**	**-7.562**

Ontwikkeling programmasaldo	Meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-6.681	-6.755	-6.654	-6.653
Raadsbesluiten voor 1e Burap	-7	-7	0	0
1e Burap	-19	-19	-19	-19
Kadernota	-152	-419	-388	-388
Saldo voor begroting	**-6.859**	**-7.200**	**-7.060**	**-7.060**
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	-80	-80	-80	-80
Kapitaallasten	0	1	1	1
Kostentoerekening	-302	-302	-302	-302
Neutrale aanpassingen	9	9	9	9
Overige besluitvorming				
Bijstelling hogere maatwerkbijdrage brandweerkazerne	0	315	-85	-85
Budget verkiezingen 2025	61	0	0	0
Verhoging bijdrage VNG/GGU	-45	-45	-45	-45
Saldo mutaties in begroting	**-357**	**-102**	**-502**	**-502**
Totaal	**-7.216**	**-7.302**	**-7.562**	**-7.562**

Toelichtingen overige mutaties

Raadsbesluit voor begroting
Dit betreft het financiële effect volgend uit het raadsbesluit over de meicirculaire 2024 (4 juli 2024).

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Neutrale aanpassingen
Dit zijn budgetneutrale aanpassingen die niet leiden tot een aanpassing van het saldo van deze begroting.

Overige besluitvorming

Verhoging bijdrage VNG/GGU
Op 26 juni was de Algemene ledenvergadering van de VNG. Behalve een bijstelling van de contributie voor 2025 is er gestemd over een uitbreiding van taken vallend onder gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU). De extra kosten van de bijstelling van de contributie komen ten laste van de stelpost loon-prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen (€ 15.100). De kosten voor de uitbreiding van de taken zijn € 30.200.

Budget verkiezingen 2025
De geplande Tweede Kamer verkiezing 2025, is door het vallen van het kabinet in 2023, vervroegd gehouden. Er zijn geen andere verkiezingen gepland in 2025 en daarom kunnen de budgetten worden afgeraamd.

Bijstelling hogere maatwerkbijdrage brandweerkazerne
In de commissievergadering van 19 september bent u inhoudelijk en financieel geïnformeerd over de laatste stand van zaken omtrent de brandweerkazerne en bent u meegenomen in het proces rondom de besluitvorming over het benodigde extra budget. Daar is ook toegelicht dat door een hoger investeringsbedrag er sprake is van een hogere maatwerkbijdrage (budgettair effect € 85.000) dan waarmee in de Kadernota 2025 rekening is gehouden. Ook is de verwachte in gebruik name van de nieuw te bouwen kazerne aan de orde gekomen. Waar in de Kadernota 2025 nog sprake was van 2026, is dat 2027 geworden.
Vooruitlopend op de besluitvorming passen we de ramingen aan op de beschikbare ramingen. Het voorstel is de hogere maatwerkbijdrage te dekken uit de stelpost behoedzaamheid (zie ook programma 8). Voor 2026 is er, als gevolg van een verschuiving van het moment van in gebruik name, sprake van een incidenteel voordeel op het begrotingsresultaat van € 315.000.

Verbonden partijen

Naast de uitvoeringsorganisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen.
Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken:
- Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland,
- Vervoerregio Amsterdam;

- Amstelland- en Meerlandenoverleg; en
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

2.7 Overhead

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot, verantwoord en in een apart overzicht wordt opgenomen. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

Ter wille van een uniforme verantwoording in alle gemeenten is een eenduidige afbakening van belang van enerzijds de kosten die verband houden met het primaire proces en anderzijds de kosten die gerekend worden tot de overhead. Daartoe geeft de regelgeving een uitvoerige en gedetailleerde omschrijving van wat er valt onder het taakveld "0.4 Ondersteuning" binnen dit programma.
In december 2023 is er een geactualiseerde notitie Overhead van de commissie BBV verschenen. Deze notitie kent als ingangsdatum de programmabegroting 2025. De eerder verschenen notitie uit 2016 is daarmee niet meer van toepassing. Belangrijkste wijziging in de notitie is een andere, minder brede afbakening van de definitie van het begrip overhead.

Samengevat bestaat de overhead uit:

- loonlasten van functies in het PIOFACH domein (P&O/ HRM, inkoop, financiën, communicatie, ICT, juridische zaken en facilitaire zaken);
- ICT lasten van de PIOFACH-systemen;
- huisvestingslasten;
- uitbestedingslasten PIOFACH taken;
- rentelasten die niet zijn toe te delen aan de taakvelden in het primaire proces.

De Aalsmeerse overhead is voor een belangrijk deel "afkomstig" uit de AA-organisatie en wordt doorbelast in de dienstverleningsbijdrage. Als gevolg van de gewijzigde notitie is door de AA-organisatie de nota kostentoerekening geactualiseerd. Deze nota is op 16 juli door het college van Amstelveen vastgesteld.

Op de totale bijdrage die Aalsmeer op basis van de centrumregeling betaalt heeft de notitie geen invloed.
gevolg van de notitie is wel dat er meer kosten moeten worden toegerekend aan de taakvelden (programmabudgetten) dan voorheen. Dit betekent een hogere doorbelaste capaciteit op de taakvelden en lagere kosten op de overhead. Het effect hiervan zien we bij de kostendekkende exploitaties en in de doorbelaste overhead voor de projecten.
In de uitwerking van toerekening van overhead is conform onze financiële verordening gekozen deze te bepalen als percentage van de directe ambtelijke capaciteitsinzet. Als generieke sleutel komt de ambtelijke capaciteit het meest in aanmerking, aangezien er een significante correlatie is tussen de omvang van de directe ambtelijke capaciteit en de omvang van de (ondersteunende) overhead. Ten slotte sluit deze keuze het meeste aan bij de techniek die het CBS op macroniveau hanteert. Het percentage wordt op begrotingsbasis berekend en gedurende het jaar niet aangepast.

Er vindt toerekening van overhead plaats naar de grondexploitaties. Ook bij het bepalen van kostendekkendheid van lokale heffingen wordt extracomptabel overhead toegerekend.
Daartoe worden de structurele netto-overheadkosten uitgedrukt in een percentage van de totale structurele directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit leidt tot een overheadpercentage van afgerond 58% (2024: 77%) conform de volgende berekening:

	2025
a) Saldo taakveld Overhead	€ 16.319.500
b) Totale (netto toegerekende) overheadlasten	€ 9.396.100
Opslagpercentage (b/a)	58%

De daling van het overheadspercentage is het gevolg van eerdergenoemde notitie van de commissie BBV. Daarnaast is de toerekening van de kosten van de kernorganisatie aan de diverse taakvelden geactualiseerd op basis van de werkelijke inzet in de eerste twee jaren sinds het ontstaan ervan.

De kosten van de overhead bestaan voor circa 67% uit de dienstverleningsbijdrage aan de centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer Amstelveen.
In de paragraaf bedrijfsvoering wordt de dienstverleningsbijdrage nader toegelicht.

Taakvelden per thema
Aan dit thema is gekoppeld taakveld 0.4 Overhead.

Financiën

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
0.4 Ondersteuning organisatie	-11.038	-11.756	10.153	0	-10.153	-9.900	-9.396	-9.396
Resultaat voor bestemming	**-11.038**	**-11.756**	**10.153**	**0**	**-10.153**	**-9.900**	**-9.396**	**-9.396**
0.10 Mutatie reserves P7	0	-221	1.300	650	-650	0	0	0
Resultaat	**-11.038**	**-11.977**	**11.453**	**650**	**-10.803**	**-9.900**	**-9.396**	**-9.396**

Ontwikkeling programmasaldo	Meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-11.257	-11.179	-10.676	-10.676
Raadsbesluiten voor 1e Burap	-939	-39	-39	-39
1e Burap	253	253	253	253
Kadernota	-130	-205	-205	-205
Saldo voor begroting	**-12.072**	**-11.169**	**-10.666**	**-10.666**
Mutaties begroting				

Ontwikkeling programmasaldo bedrag x € 1.000	Meerjarenraming 2025	2026	2027	2028
Nominale ontwikkelingen	-13	-13	-13	-13
Kapitaallasten	7	7	7	7
Kostentoerekening	1.279	1.279	1.280	1.280
Neutrale aanpassingen	-5	-5	-5	-5
Saldo mutaties in begroting	**1.269**	**1.269**	**1.270**	**1.270**
Totaal	**-10.803**	**-9.900**	**-9.396**	**-9.396**

Toelichtingen overige mutaties

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Neutrale aanpassingen
Dit zijn budgetneutrale aanpassingen die niet leiden tot een aanpassing van het saldo van deze begroting.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Overhead is betrokken:

- Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen

Een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen, financiële positie, risico's en de financiële bijdrage 2025 van bovenstaande partij is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen van deze begroting.

2.8 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is aan een bepaald programma. Niet vrij besteedbare middelen, zoals bijvoorbeeld specifieke uitkeringen en riool- en afvalstoffenheffing (retributies) worden rechtstreeks verantwoord op de programma's ter dekking van de betreffende kosten.
Algemene dekkingsmiddelen bestaan voor het grootste deel uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds en uit de algemene belastingen, zoals de onroerende zaak belastingen. Naast deze inkomenscomponenten ontvangt de gemeente uit haar deelnemingen en uitgezette middelen dividend en rente.

Hieronder volgt een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Daarna worden de onderdelen kort toegelicht.

Taakvelden per thema
Aan dit programma zijn gekoppeld de taakvelden:
0.5 Treasury
0.61 OZB Woningen,
0.62 OZB Niet-woningen,
0.64 Belastingen overig,
0.7 Algemene uitkering uit het gemeentefonds en overige uitkeringen
0.8 Overige baten en lasten; en
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb).

Treasury
Op het taakveld treasury worden de lasten en baten van de verschillende deelnemingen en de rekening bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) opgenomen, evenals de lasten en baten van de financieringsfunctie (rente aangetrokken geldleningen, ontvangen rente).

Dividenden
Aalsmeer ontvangt dividend van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Afvalsturing Friesland NV (Omrin), Stedin en De Meerlanden Holding NV.

Saldo financieringsfunctie
Dit saldo bevat het renteresultaat van de financieringsfunctie. Dit is het verschil tussen onze interne rentetoerekening (0,1%) en de werkelijke rentekosten. Het renteresultaat is voor 2025 afgerond € 0,065 miljoen positief.

In de paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op de financieringsfunctie.

OZB woningen en niet-woningen
Onder de lasten zijn de kosten opgenomen die te maken hebben met de invordering van belastingen, het opleggen van aanslagen en de kosten voor de waardering van Wet waardering onroerende zaken (WOZ) objecten. Een deel van de invorderingskosten wordt terugontvangen door deze te verhalen.

De baten bestaan uit de onroerende zaak belastingen.

In de paragraaf lokale heffingen staat een nadere onderbouwing van de opbrengsten belastingen en heffingen en de verschillende tarieven.

Belastingen overig
Dit betreffen de opbrengsten uit de reclamebelasting en roerende zaakbelasting. Met de Kadernota 2025 is vastgesteld om de hondenbelasting vanaf 2025 af te schaffen.

De opbrengsten forensen- en (water)verblijfsbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten zijn geen onderdeel van dit programma, maar worden op de respectievelijke programma's (3. Economie en duurzaamheid en 4. Openbare ruimte) verantwoord.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds
In de raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is rekening gehouden met de financiële effecten uit de Kadernota 2025. Verder is ook de meicirculaire 2024 verwerkt in de ramingen voor 2025 tot en met 2028.
In bovenstaande cijfers is de impact van het zogenaamde ravijnjaar 2026 zichtbaar door een daling van de algemene uitkering in dat jaar met € 1,3 miljoen.

Overige baten en lasten
Onder de overige baten en lasten zijn bedragen opgenomen die niet verwerkt zijn in de programma's, omdat deze vrijwel niet toe te delen zijn. Het meerjarig oplopende saldo hiervan wordt voornamelijk veroorzaakt door de reservering voor toekomstige loon- en prijsstijgingen, de stelpost behoedzaamheid en de stelpost nieuw beleid.

Voor de structurele ontwikkeling van lonen en prijzen is een stelpost opgenomen. De stelpost nominaal gaat uit van een trendmatige loonontwikkeling en een prijsontwikkeling voor de jaren 2026 en verder. Met deze trendmatige handelswijze wordt voorkomen dat jaarlijkse fluctuaties in de nominale ontwikkeling direct noodzaken tot begrotingsbijstellingen.
Met het besluit over de Kadernota 2025 en de meicirculaire 2024 is de stelpost nominaal weer aangevuld om verwachte toekomstige loon- en prijsstijgingen op te kunnen vangen.

Onderdeel van de overige lasten is ook de stelpost onvoorzien. Deze bedraagt in 2025 € 31.900.

Financiën

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
0.5 Treasury	1.058	757	86	538	452	147	-636	-1.534
0.61 OZB Woningen	5.699	5.905	506	6.719	6.213	6.213	6.213	6.213
0.62 OZB Niet woningen	6.472	7.615	162	8.675	8.513	8.617	8.720	8.824
0.64 Belastingen overig	277	239	34	215	181	181	156	181
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	50.271	54.411	0	55.293	55.293	54.018	55.748	58.064

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
0.8 Overige baten en lasten	5.527	132	2.621	0	-2.621	-4.954	-9.124	-12.261
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	-15	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**69.289**	**69.060**	**3.408**	**71.440**	**68.032**	**64.222**	**61.078**	**59.488**
0.10 Mutatie reserves P8	3.731	1.522	2.228	951	-1.277	1.318	40	1.108
Resultaat	**73.020**	**70.582**	**5.636**	**72.391**	**66.755**	**65.540**	**61.118**	**60.596**

Ontwikkeling programmasaldo	Meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	60.568	58.368	55.926	56.196
Raadsbesluiten voor 1e Burap	986	-4	14	-162
1e Burap	69	69	68	68
Kadernota	2.853	4.041	2.331	1.646
Raadsbesluiten voor begroting	1.220	264	292	338
Saldo voor begroting	**65.696**	**62.737**	**58.631**	**58.085**
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	1.223	1.225	1.214	1.211
Kapitaallasten	-1	-1	9	34
Kostentoerekening	556	556	556	556
Neutrale aanpassingen	-4	-4	439	439
Overige besluitvorming				
Aanpassing afboeken boekwaarde Brandweerkazerne	0	0	0	0
Baten Schatkistbankieren 2025	0	0	0	0
Bijstelling hogere maatwerkbijdrage brandweerkazerne	0	0	85	85
Dividendinkomsten	170	170	170	170
Hondenbelasting	0	0	0	0
Invulling ombuigingsvoorstel dienstverleningsbijdrage	0	0	0	0
Lagere rentelasten	0	0	0	0
Verhoging bijdrage VNG/GGU	15	15	15	15
Mutatie reserve				
Aanpassing afboeken boekwaarde Brandweerkazerne	-900	843	0	0
Saldo mutaties in begroting	**1.059**	**2.803**	**2.488**	**2.510**
Totaal	**66.755**	**65.540**	**61.118**	**60.596**

Toelichtingen overige mutaties

Raadsbesluit voor begroting
Dit betreft het financiële effect volgend uit het raadsbesluit over de meicirculaire 2024 (4 juli 2024).

Mutaties begroting

Loon- en prijscompensatie (Nominale ontwikkelingen)
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs van dit programma.

Kapitaallasten
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Zie voor een toelichting op deze mutatie: hoofdstuk 4.1, onderdeel: 'Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2025'. Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Neutrale aanpassingen
Dit zijn budgetneutrale aanpassingen die niet leiden tot een aanpassing van het saldo van deze begroting.

Overige besluitvorming

Ombuigingsvoorstel dienstverleningsbijdrage
Met de Kadernota 2025 heeft uw raad ingestemd met een structurele besparing op de dienstverleningsbijdrage van € 300.000. Dit is nu technisch verwerkt in deze begroting.

Hondenbelasting

In de Kadernota 2025 heeft de raad besloten de hondenbelasting af te schaffen en de OZB voor hetzelfde bedrag te verhogen.

Lagere rentelasten

De liquiditeitsprognose is meerjarig geactualiseerd. De uitkomst is dat we tot en met 2028 minder geldleningen hoeven aan te trekken. Het restantsaldo wordt toegevoegd aan de stelpost behoedzaamheid om daarmee eventuele toekomstige rentestijgingen te kunnen opvangen en eventuele extra rentelasten van nu (nog) niet in beeld zijnde nog aan te trekken externe financiering te kunnen dekken.

Dividendinkomsten

Op basis van de laatste dividendraming van Stedin worden de dividendinkomsten met € 170.000 bijgesteld.

Aanpassing afboeken boekwaarde Brandweerkazerne

In de commissievergadering van 19 september bent u inhoudelijk en financieel geïnformeerd over de laatste stand van zaken omtrent de brandweerkazerne. Hierbij is ook de verwachte in gebruik name van de nieuw te bouwen kazerne aan de orde gekomen. Waar in de Kadernota 2025 nog sprake was van 2026, is dat is 2027 geworden.
Op de huidige kazerne resteert nog een boekwaarde, groot € 843.000 eind 2026. Bij ingebruikname van een nieuwe kazerne in 2027 dient de resterende boekwaarde te worden afgeboekt. Deze kosten worden gedekt door een éénmalige onttrekking aan de algemene reserve. De eerder in de Kadernota 2025 opgenomen onttrekking schuift daarmee één jaar door.

Verhoging bijdrage VNG/GGU

Op 26 juni was de Algemene ledenvergadering van de VNG. Behalve een bijstelling van de contributie voor 2025 is er gestemd over een uitbreiding van taken vallend onder gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU). De extra kosten van de bijstelling van de contributie komen ten laste van de stelpost loon-prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen (€ 15.100). De kosten voor de uitbreiding van de taken zijn € 30.200.

Baten Schatkistbankieren 2025

In de programmabegroting 2025 zijn eerder geen baten opgenomen voor schatkistbankieren. Gelet op de geactualiseerde liquiditeitsprognose is de verwachting dat een groot deel van 2025 er nog een positief saldo in de schatkist beschikbaar is en we later extern gaan financieren en dan ook tegen een lager bedrag. De verwachte rente-inkomsten (€ 90.000) zijn toegevoegd aan de stelpost behoedzaamheid.

Bijstelling hogere maatwerkbijdrage brandweerkazerne

In de commissievergadering van 19 september bent u inhoudelijk en financieel geïnformeerd over de laatste stand van zaken omtrent de brandweerkazerne en bent u meegenomen in het proces rondom de besluitvorming over het benodigde extra budget. Daar is ook toegelicht dat door een hoger investeringsbedrag er sprake is van een hogere maatwerkbijdrage (budgettair effect € 85.000) dan waarmee in de Kadernota 2025 rekening is gehouden. Ook is de verwachte in gebruik name van de nieuw te bouwen kazerne aan de orde gekomen. Waar in de Kadernota 2025 nog sprake was van 2026, is dat 2027 geworden.
Vooruitlopend op de besluitvorming passen we de ramingen aan op de beschikbare ramingen. Het voorstel is de hogere maatwerkbijdrage te dekken uit de stelpost behoedzaamheid. Voor 2026 is er, als gevolg van een verschuiving van het moment van in gebruik name, sprake van een incidenteel voordeel op het begrotingsresultaat van € 315.000 (zie programma 6).

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen uit het programma Algemene dekkingsmiddelen zijn betrokken:

- De Meerlanden Holding NV
- Afvalsturing Friesland NV (Omrin)
- Samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden
- Bank Nederlandse Gemeenten; en
- Stedin Groep (Netwerkbedrijf).

Een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen, financiële positie, risico's en de financiële bijdrage 2025 van bovenstaande partijen is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen van deze begroting.

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.
In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De raad bepaalt de invoering, wijziging of intrekking van een gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen
Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Aalsmeer kent de volgende belastingen:

- onroerende zaakbelastingen
- roerende zaakbelasting
- forensenbelasting
- (water)verblijfsbelasting
- reclamebelasting; en
- precariobelasting.

Met de besluitvorming over de Kadernota 2025 is besloten om de hondenbelasting vanaf 2025 af te schaffen.

Bestemmingsheffingen en Retributies
Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De geraamde opbrengsten van een retributie mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten.
Aalsmeer kent de volgende retributies:

- afvalstoffenheffing
- rioolheffing
- leges (algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning en dienstverlening vallend onder dienstverleningsrichtlijn)
- marktgeld; en
- grafrechten.
  De grafrechten zijn onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

Voor Aalsmeer wordt de belastingheffing, met uitzondering van de leges en de marktgelden, uitgevoerd door de samenwerking Gemeentebelastingen Amstelland. Deze voert de belastingheffing eveneens uit voor de gemeenten Amstelveen, Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel en De Ronde Venen.

De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de geraamde inkomsten lokale heffingen 2025. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het beleid dat de gemeente hanteert voor de bepaling van de hoogte van de heffingen 2025, wordt een uiteenzetting per belasting en heffing gegeven en worden de belangrijkste gegevens vergeleken met die van omliggende gemeenten.

De verordeningen met daarin de tarieven voor de lokale heffingen 2025 worden door de raad vastgesteld in de vergadering van 12 december 2024.

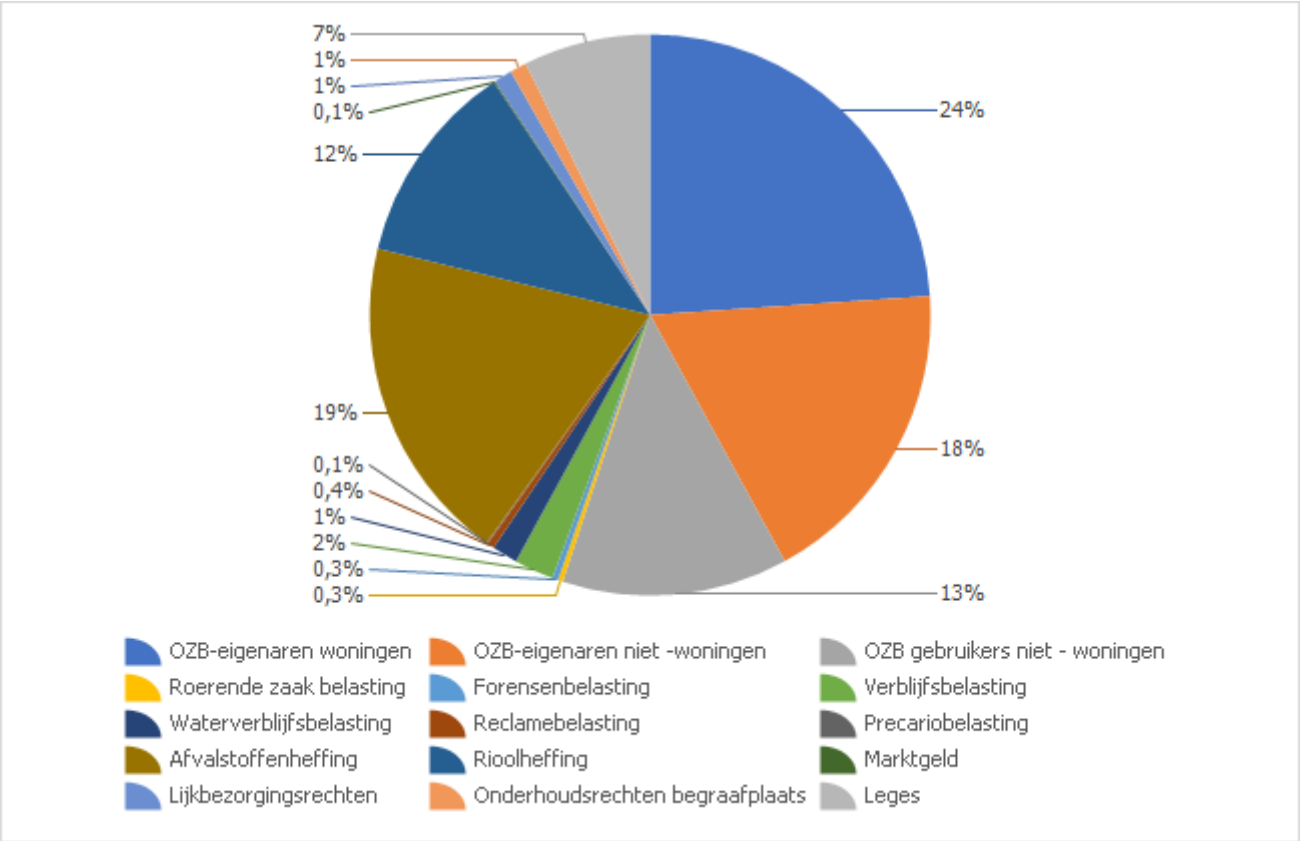
Inkomsten lokale heffingen

In de volgende tabel zijn de geraamde inkomsten voor de belastingen en retributies opgenomen uit de primitieve begroting 2025, het geraamde bedrag van het vorig begrotingsjaar (2024) na wijziging en het gerealiseerde bedrag van het voorvorig begrotingsjaar (2023) opgenomen. Bij het bepalen van de opbrengsten 2025 is rekening gehouden met de in deze paragraaf opgenomen uitgangspunten.

bedrag x € 1.000	Werkelijk 2023	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025
Belastingen			
a. OZB-eigenaren woningen	6.153	6.339	6.669
b. OZB-eigenaren niet-woningen	3.792	4.514	5.047
c. OZB-gebruikers niet-woningen	2.819	3.255	3.628
d. Roerende zaak belasting	74	77	80
e. Forensenbelasting	80	91	94
f. Verblijfsbelasting	453	518	634
g. Waterverblijfsbelasting	116	143	415
h. Hondenbelasting	108	113	0
i. Reclamebelasting	107	111	115
j. Precariobelasting	22	20	21
Bestemmingsheffingen en retributies			
k. Afvalstoffenheffing	4.265	4.572	5.263
l. Rioolheffing	3.010	3.142	3.283
m. Marktgeld	13	23	24
n. Lijkbezorgingsrechten	328	284	296
o. Onderhoudsrechten begraafplaats	264	254	265
p. Leges	5.066	3.040	2.041
Totaal belastingen en heffingen	**26.670**	**26.497**	**27.875**

De stijging van de belastingen in 2025 ten opzichte van 2024 is met name het gevolg van het optrekken van het tarief voor de OZB-niet woningen naar het regionaal gemiddelde, de gefaseerde omzetting van de OZB-niet woningen gebruikers naar niet-woningen eigenaren en de verhoging van de waterverblijfsbelasting in lijn met het eerder door de raad genomen besluit.

De daling van de bestemmingsheffingen en retributies is het gevolg van een daling van de legesinkomsten. Dit betreft met name de leges omgevingsvergunningen. Onder het sub leges verderop in deze paragraaf is toegelicht dat er nog een onderzoek loopt naar de kostendekkendheid ervan. Daarbij wordt ook de volledigheid van de raming van de inkomsten betrokken.

De onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing vormen met 85,7% procent de opbrengst lokale heffingen.

Belastingdruk

De ontwikkeling van de woonlasten 2024 ten opzichte van de omringende gemeenten is nader toegelicht in hoofdstuk 3 Uitgangspunten van de Kadernota 2025. Daarnaast is de ontwikkeling van de lokale lasten ten opzichte van een aantal referentiegemeenten onderdeel van de paragraaf lokale heffingen van de jaarstukken. Inzicht in de lokale lastendruk 2024 in vergelijking met andere vergelijkbare gemeenten is ook mogelijk via Bijlagen 2024 en databestanden – COELO

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het totaal van de woonlasten 2024 van een aantal regiogemeenten opgenomen:

Woonlasten regio eigenaar/bewoner woning	2021	2022	2023	2024
Aalsmeer	**898**	**919**	**1.030**	**1.089**
Amstelveen	784	881	900	974
Amsterdam	761	837	921	944
Diemen	834	942	970	1.070
Haarlemmermeer	809	851	860	993
Ouder-Amstel	887	976	999	1.038
Uithoorn	858	952	992	1.066
Kaag en Braassem	954	1.037	1.082	1.152
Nieuwkoop	966	1.051	1.086	1.149

Uit de COELO-atlas 2024 blijkt dat de woonlasten van Aalsmeer, in verhouding met de overige gemeenten in Nederland, gelijk is gebleven. Aalsmeer staat op plek 269 1) van de 342 gemeenten in de ranglijst van de COELO-atlas. In de ranglijst van de COELO-atlas (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft nummer 1 de laagste woonlasten.

Jaar	Plaats	Aantal gemeenten (deelnemers COELO)
2024	269	342
2023	277	352
2022	190	349
2021	273	370

1) voor een woningeigenaar met een meerpersoonshuishouding. Voor een huurder met een meerpersoonshuishouden staat Aalsmeer op nr. 87 (van de 347).

De hoogte van de OZB (woningen), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing tezamen, wordt geduid met het begrip “lokale lastendruk”. De lokale lastendruk wordt in Nederland door het COELO bijgehouden.
In onderstaande tabel is opgenomen hoe de lokale lastendruk zich in de periode 2021 tot en met 2025 heeft ontwikkeld voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde. De tariefsontwikkeling 2025 is de nadere uitwerking van de voorstellen zoals deze verderop paragraaf onder uitwerking kaders per heffing nader is toegelicht.

Soort lokale heffing	2021	2022	2023	2024	2025
OZB aanslag woning eigenaar	425	505	519	531	553
Rioolheffing eigenaar	174	177	181	188	196
Afvalstoffenheffing gebruiker	299	237	330	370	411
Woonlasten	**898**	**919**	**1.030**	**1.089**	**1.160**
Eenmalige belastingkorting voor huishoudens in 2022		-96			
Woonlasten na belastingkorting	**898**	**823**	**1.030**	**1.089**	**1.160**
% toename t.o.v. vorig jaar		2,3%	n.v.t.	5,7%	6,5%

De lokale heffingen vormen een belangrijk bron van inkomsten en zijn onderdeel van de gemeentelijke beleidsvrijheid. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in heffingen waarbij de

besteding van de opbrengsten vrij is (de zogenaamde belastingen) en heffingen waarvan de opbrengst gebonden is (zogenaamde heffingen en retributies).

In de begroting wordt een raming afgegeven van de verwachte opbrengst aan belastingen en heffingen, die berekend is op basis van de kadernota 2025 (uitgangspunten voor de tariefontwikkeling) en de begroting 2024 (bedragen). De definitieve vaststelling van de tarieven gebeurt echter niet bij de begroting, maar separaat bij raadsbesluit eind 2024, waar de belastingverordeningen 2025 worden vastgesteld.

De belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:
- Het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling, voor zover wettelijk toegestaan;
- Het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven;
- Terughoudendheid ten aanzien van verhoging lokale lastendruk.

Indexering
De uitgangspunten, zoals vastgelegd in hoofdstuk 3 van de Kadernota 2025, zijn:

Indexatie (in percentage)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Heffingen (80% loon/ 20% prijs)	4,25	3,88	4,68	4,04
Inkomsten (belastingen, huren et cetera)	3,5	3,25	3,75	3,35

Besluitvorming over bovenstaande uitgangspunten heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 4 juli 2024.

Voor de retributies zoals bouwleges, grafrechten, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt uitgegaan van kostendekkendheid.
Om de begrote opbrengsten te realiseren kunnen als gevolg van nadere preciseringen/ontwikkelingen nog kleine afwijkingen ontstaan in de nu vermelde tarieven.

Kostendekkende tarieven retributies
Uitgangspunt bij de retributies is maximaal 100% kostendekkendheid. Daarbij geldt dat voor alle kosten die we kunnen toerekenen dat ook doen.
In 2024 is daarnaast een nader onderzoek gestart naar de kostendekkendheid van de leges. Het onderzoek naar de rioolheffing en de afvalstoffenheffing is afgerond. De uitkomsten van de keuzes die daar zijn gemaakt zijn hieronder bij de uitwerking van de financiële kaders per belastingheffing opgenomen. Voor de leges burgerzaken, omgevingsvergunningen en APV volgt de uitkomst naar verwachting in de het voorstel bij de belastingverordeningen 2025.

Toerekening van kosten straatvegen en baggeren
Voor wat betreft de kosten van straatvegen en baggeren is een matrix opgesteld ter onderbouwing van het deel van de toe te rekenen kosten aan de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.
Deze matrix is een handreiking van de VNG waarbij een beredeneerde inschatting is gemaakt van de toe te rekenen kosten in de Aalsmeerse situatie. Naar aanleiding van een extern onderzoek in 2021 naar de kostendekkendheid van tarieven (voortvloeiend uit de motie RAP-raad) is de matrix geactualiseerd en verder verfijnd.

Straatvegen

Activiteiten/Doelen	Schone Stad	Verkeersveiligheid	Meer huishoudelijk afval	Minder verstopping riolering	Totaal
zwerfvuil op verharding en in het groen	50%		40%	10%	100%
beheer afvalbakken	25%		75%		100%
mechanisch vegen (blad en zand)	10%	10%		80%	100%
onkruidbestrijding verharding	50%	50%			100%
meerkosten milieuvriendelijke onkruidbestrijding	100%				100%
hondenpoep	100%				100%
Dekking	**Algemene middelen**	**Algemene middelen**	**Afvalstoffenheffing**	**Rioolheffing**	

Baggeren

Activiteiten/Doelen	Bevaarbaarheid	Milieu cq water-kwaliteit	Betere doorstroming oppervlaktewater	Effect op overstort, hemelwatertaak	Totaal
Baggerverwerking	10%	20%	30%	40%	100%
Sloot- en drijfvuil	20%	40%	40%		100%
Schouwwerk watergangen	20%	40%	40%		100%
Krooswerk	20%	40%	40%		100%
Dekking	**Algemene middelen**	**Algemene middelen**	**Rioolheffing**	**Rioolheffing**	

Overhead
Voor het bepalen van kostendekkendheid van lokale heffingen moet extracomptabel overhead worden toegerekend. Conform de financiële verordening vindt toerekening van overhead plaats op basis van directe ambtelijke capaciteitsinzet. In programma 7 Overhead is de berekening van het overheadpercentage (2025: 58%) opgenomen.
Dit overheadpercentage wordt in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen gehanteerd.

Uitwerking financiële kaders per belasting/heffing

Per belasting of heffing worden de volgende onderwerpen toegelicht:

- het gemeentelijk beleid voor de heffing;
- een tarievenvoorstel voor 2025;
- een overzicht tariefontwikkeling van de laatste jaren (indien relevant);
- een vergelijking van tarieven in de regio (indien relevant);
- de mate van kostendekkendheid (indien van toepassing).

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelastingen betreft een drietal belastingen, te weten;

- een onroerende zaakbelasting voor eigenaren van woningen;
- een onroerende zaakbelasting voor eigenaren van niet-woningen;
- een onroerende zaakbelasting voor gebruikers van niet-woningen.

Voorstel tarieven 2025
In de kadernota 2025 is besloten de OZB-opbrengst 2025 met 3,5% te verhogen ten opzichte van de opbrengst 2024 om de opbrengsten daarmee bij te stellen voor het effect van de inflatie.

Daarnaast heeft de raad met het vaststellen van de Kadernota 2025 besloten om de hondenbelasting af te schaffen en de OZB met een evenredig percentage te verhogen om hiermee de gemiste opbrengsten hondenbelasting te compenseren.

De OZB wordt berekend als percentage van de waarde die voor de Wet Waardering onroerende zaakbelastingen (WOZ) is vastgesteld voor dat jaar.
De WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld op basis van transacties rond de waardepeildatum 1 januari van het jaar voorafgaand aan het betreffende belastingjaar. De taxaties voor belastingjaar 2024 zijn nog in volle gang.

Uit de eerste geprognosticeerde taxaties van de woningen en niet-woningen, bedrijven, lijkt het erop dat de gemiddelde waardestijging In Aalsmeer iets hoger ligt dan het de landelijke waardestijging waarmee in de meicirculaire 2024 rekening is gehouden (3% voor woningen en 1,25% voor niet-woningen).
De werkelijke waardestijging 2024/2025 is in december bij het vaststellen van de OZB-tarieven 2025 bekend. Voor de bepaling van het OZB-tarief 2025 wordt dan rekening gehouden met de laatste gegevens. De vastgestelde WOZ-waarde is voor de opbrengst 2025 niet meer dan een verdeelmaatstaf om tot de geraamde OZB-opbrengst te komen. Door de herrekening van het tarief op het laatste moment wordt zo nauwgezet mogelijk aangesloten op de vastgestelde opbrengst in de begroting 2025.

In de begroting 2022 is op basis van de motie RAP voor het tarief van de OZB Niet-woningen nader uitgewerkt om stapsgewijs tot een regionaal gemiddelde te komen. Voor belastingjaar 2025 betekent dit dat de opbrengst naast de inflatiecorrectie van 3,5% dient te worden verhoogd met circa 3,95%. Bij de vaststelling van het tarief 2025 wordt vanzelfsprekend wel gecorrigeerd voor de gestegen WOZ-waarde.

In de Kadernota 2025 is voorgesteld om de OZB gebruikers niet-woningen gefaseerd om te zetten naar de OZB eigenaren niet woningen om hiermee verhuurders te stimuleren panden minder lang leeg te laten staan en een stabiele stroom aan gemeentelijke belastinginkomsten te genereren. Het heffen bij uitsluitend de eigenaren van niet-woningen is op grond van artikel 220 Gemeentewet toegestaan.
Met het omzetten van de OZB gebruikers niet-woningen naar eigenaren niet-woningen is de systematiek van belasten van bezit verder gelijk aan die van de OZB woningen. In lijn met een recente rechterlijke uitspraak mag omzetting echter niet in één jaar plaatsvinden. Voorgesteld is om dit in vier jaar uit te voeren, voor het eerst in 2025.
Ook is in de Kadernota 2025 de gemeenteraad voorgesteld om de hondenbelasting af te schaffen en de OZB evenredig te verhogen zodat deze afschaffing geen effect heeft op de gemeentelijke inkomsten. Op een OZB aanslag voor een woning met een gemiddelde WOZ waarde betekent dit een extra stijging van ca. 0,77% ten opzichte van 2024.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting (RZB) is een gemeentelijke belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten. Voorbeelden hiervan zijn woonschepen.
De roerende zaakbelasting bestaat uit twee soorten belasting: een eigenaren- en een gebruikersbelasting.

Het tarief is gelijk aan de onroerende zaakbelasting.

Afvalstoffenheffing

De gemeente heeft de verplichting huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Om de kosten voor de inzameling en de verwerking van de afvalstoffen te dekken wordt afvalstoffenheffing geheven.
Het gemeentelijk beleid is een tarief dat maximaal 100% kostendekkend is.

Op basis van het raadsbesluit "Van afval naar grondstoffenbeleid" is sinds 2022 de grondslag voor de tariefstelling gewijzigd van inhoud van de rolemmer naar een tarief voor één- en meerpersoonshuishoudens.

De kostenopbouw, gekoppeld aan maximaal 100% kostendekkendheid resulteert in een tarief stijging van het tarief met 11% in 2025. Dat is 6,75% meer dan de algemene tariefsverhoging voor heffingen uit de Kadernota 2025. Deze tariefstijging is noodzakelijk om de eerder, in de programmabegroting 2024, toegelichte stijging van de kosten op te kunnen vangen en toe te werken naar het uitgangspunt van kostendekkende tarieven. Na dit voorstel is de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2025 94% (2024 89%). Het begrotingsresultaat verbetert hiermee structureel € 288.000, omdat een groter gedeelte van de extracomptabel toe te rekenen kosten nu gedekt wordt uit het tarief afvalstoffenheffing.
Na dit voorstel bedraagt het tarief voor de afvalstoffenheffing in 2025 € 410,70.

De redenen van de stijging van de kosten zijn:

- De kosten van de verbranding van afval stijgen, mede als gevolg van hogere Rijksbelastingen daarop;
- De Meerlanden hanteerde een verouderde indexatiesystematiek waardoor de daarin opgenomen ramingen niet in verhoudingen stonden tot de werkelijke uitgaven. Die systematiek is eind 2023 gewijzigd, maar het effect daarvan trapsgewijs is doorgevoerd in de tariefstelling.
- In 2024 is een overeenkomst gesloten voor het ophalen van oud papier in Kudelstaart. Vanwege de dalende papierprijzen was het niet meer mogelijk om dat zonder bijdrage vanuit de gemeente in stand te houden.

In onderstaande tabel zijn de voorgestelde tarieven voor 2025 opgenomen.

Afvalstoffenheffing					
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
80 liter bak	244	nvt	nvt	nvt	nvt
120 liter bak	257	nvt	nvt	nvt	nvt
240 liter bak	299	nvt	nvt	nvt	nvt
Eén persoonshuishouden	nvt	267	267	296	329
Meerpersoons huishouden	nvt	333	333	370	411

De mate waarin de afvalstoffenheffing kostendekkendheid is, is opgenomen in onderstaande tabel.

Kostendekking afval (x € 1.000)	2025
Saldo taakveld	4.212
Mutatie voorziening	-218
Overige toe te rekenen kosten	
Overheadtoerekening	134
Straatvegen	291
Compensabele BTW	993
Handhaving	70
Kwijtschelding	106
Totaal kostenbasis	**5.588**
Afvalstoffenheffing	**-5.263**
Kostendekking	*94,2%*

Rioolheffing

De kosten van het beheer en het in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel zijn de basis voor de berekening van het tarief van de rioolheffing. De heffing wordt geheven in de vorm van een aansluitrecht waarbij de eigenaar de belastingplichtige is. Als meer dan 400 m3 water wordt afgenomen, wordt daarboven per 10 m3 door de gebruiker een bedrag betaald.

Uitgangspunt is dat met het vastgestelde tarief het rioolstelsel in meerjarenperspectief kostendekkend beheerd en in stand gehouden kan worden. De uitvoering hiervan is gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2026. Er wordt naast de indexatie van 2% volgend uit het GRP 2021-2026 een aanvullende tariefswijziging van 2,25% voorgesteld. Dit is conform de uitgangspunten uit de Kadernota 2025. Na dit voorstel bedraagt het tarief 2025 € 195,92.
De extra stijging ten opzichte van het GRP is het gevolg van extra stijging van de kosten van Meerlanden (4,35%) waardoor overige toegerekende kosten stijgen. Daarnaast stijgen de toegerekende kosten voor straatvegen extra door nacalculatie over de jaren 2023 en 2024. In deze jaren waren de kosten voor straatvegen niet bijgesteld voor indexatie. Hiertegenover staat een verlaging van de toegerekende kosten van de overhead (zie de toelichting in programma 7).
Op basis van deze uitgangspunten is het kostendekkingspercentage 2025 94,6%. Het verschil tussen de kosten en de opbrengsten van de riolering wordt onttrokken aan egalisatievoorziening riolering. Op 1 januari 2025 bedraagt deze naar verwachting 11% van de geraamde jaarlijkse opbrengsten.
In onderstaande tabel is het verloop van de tarieven 2021 tot en met 2025 opgenomen.

Rioolheffing	2021	2022	2023	2024	2025
Tarief	173,62	177,09	180,63	187,93	195,92
Mutatie tarief		2,00%	2,00%	4,04%	4,25%

Uit de evaluatie van het GRP in 2024 is gebleken dat er goede resultaten zijn behaald op onder meer de onderdelen actualisatie gegevensbeheer, kosteneffectieve inzet van middelen (assetmanagement) en monitoring van het grondwaternetwerk. De egalisatiereserve (verder)

afbouwen door middel van een herziene meerjarenprogrammering is daarin genoemd als verbeterpunt. Om de meerjarenprogrammering te herzien wordt het GRP in 2025 geactualiseerd in plaats van in 2026.

De mate waarin de rioolheffing kostendekkendheid is, is opgenomen in onderstaande tabel.

Kostendekking riool (x € 1.000)	**2025**
Saldo taakveld	1.953
Dotatie voorziening	635
Overige toe te rekenen kosten	
Overheadtoerekening	218
Straatvegen / Baggeren	199
Compensabele BTW	465
Totaal kostenbasis	**3.470**
Rioolrecht	**-3.283**
Kostendekking	*94,6%*

Leges

Leges wordt geheven op basis van de legesverordening en worden geheven als vergoeding van de kosten die een gemeente maakt voor dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. De verordening bestaat uit drie onderdelen:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Dit betreft vooral de leges die wordt geheven voor de burgerlijke stand, reisdocumenten en identiteitskaarten en rijbewijzen. Voor een aantal van de producten stelt het Rijk jaarlijks het maximum tarief vast.

- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

Dit betreft de leges die wordt geheven voor onder andere bouwvergunningen.

- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

De hoogte van de legestarieven wordt begrensd door 100% kostendekkendheid.

Uitgangspunt is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen leges.
Een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt hierbij gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit. Dit principe wordt aangeduid als kruissubsidiëring.
De gemeente is hierbij vrij te bepalen hoe dit toe te passen binnen de verordening.

In de Kadernota 2025 is een onderzoek aangekondigd naar de kostendekkendheid van de leges. Dit onderzoek is gestart. Er wordt naar meerdere aspecten gekeken, zoals de tijdsbesteding per vergunningstraject, overige toerekenbare kosten, omvang van de vergunningenportefeuille et cetera. Op het moment van het afronden van deze programmabegroting is het onderzoek nog niet afgerond. Dat gebeurt de komende weken. In het raadsvoorstel van 12 december waarin de legesverordening 2025 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad komen wij

op de uitkomsten van het onderzoek terug. Op dat moment doen wij u, indien daartoe aanleiding is, een alternatief voorstel voor de tarieven 2025.

In de onderstaande tabel is de kostendekkendheid van de leges opgenomen op basis van de uitgangspunten voor de indexatie van de lonen, prijzen en tarieven heffingen die in de Kadernota 2025 zijn opgenomen.

BOUWLEGES (x € 1.000)	**2025**	
1. Taakveld Bouwen en Wonen; omgevingsvergunningen		
1a. lasten	1.035	
1b. baten, exclusief heffingen		
1c. netto kosten taakveld bouwvergunningen	**1.035**	
2. Overige toe te rekenen kosten		
2a. overhead	600	
2b. BTW	240	
2c. vergoedingen welstandscommissie	109	
2d. overige toe te rekenen kosten	**949**	
3. Totaal voor bouwleges relevante kosten	**1.984**	**N**
4. Opbrengst bouwleges		
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-1.175	
4b. evt. tariefvoorstel 2025	-39	
4c. totale opbrengst bouwleges	**-1.214**	**V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**770**	**N**
6. Dekkingspercentage	***61,2%***	

BURGERZAKEN (x € 1.000)	**2025**	
1. Taakveld Burgerzaken		
1a. lasten	718	
1b. baten, exclusief heffingen		
1c. netto kosten taakveld Burgerzaken	**718**	
2. Overige toe te rekenen kosten		
2a. overhead	190	
2b. BTW	37	
2c. overige toe te rekenen kosten	**227**	
3. Totaal voor Burgerzaken relevante kosten	**945**	**N**
4. Opbrengst Burgerzaken		
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	682	
4b. evt. tariefvoorstel 2025		
4c. totale opbrengst Burgerzaken	**682**	**V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**1.627**	**N**
6. Dekkingspercentage	***72,2%***	

APV (x € 1.000)	2025	
1. Taakveld Openbare orde en Veiligheid		
1a. lasten	299	
1b. baten, exclusief heffingen		
1c. netto kosten taakveld OOV, APV	**299**	
2. Overige toe te rekenen kosten		
2a. overhead	158	
2b. BTW	17	
2c. overige toe te rekenen kosten	**175**	
3. Totaal voor APV relevante kosten	**474**	**N**
4. Opbrengst APV		
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	16	
4b. evt. tariefvoorstel 2025		
4c. totale opbrengst APV	**16**	**V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**490**	**N**
6. Dekkingspercentage	***3,3%***	

Grafrechten

Het beheer en onderhoud van de begraafplaats wordt gefinancierd uit de inkomsten van de grafrechten en onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten begraafplaats.
De tarieven voor de afzonderlijke belastbare feiten zijn opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening lijkbezorgingsrechten. Deze stijgen conform de uitgangspunten in 2025 met 4,25%.

In de volgende tabel is de ontwikkeling van het grafrecht 2021-2025 opgenomen.

Grafrechten	2021	2022	2023	2024	2025
Algemeen	955	974	995	1.034	1.078

Kostendekking begraven (x € 1.000)	2025
Saldo taakveld	787
Mutatie voorziening	19
Overige toe te rekenen kosten	
Overheadtoerekening	224
Totaal kostenbasis	**1.030**
Begraafrechten	**579**
Kostendekking	*56%*

Precariobelasting

Precario wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.
De tarieven voor precariobelasting zijn conform de uitgangspunten verhoogd met 3,5%.

(Water)verblijfsbelasting

De verblijfsbelasting betreft de watertoeristen- en de toeristenbelasting. De belastingen worden geheven voor het betaald verblijf binnen de gemeente door personen die geen ingezetene zijn van Aalsmeer. Het gaat daarbij dus niet alleen om toeristen. De opbrengst hiervan komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente.

Verblijfbelasting/Toeristenbelasting
Toeristenbelasting wordt geheven bij overnachtingen binnen de Aalsmeer door personen die niet in de basisadministratie van de gemeente staan ingeschreven. Omdat het voor deze belastingen niet alleen om toeristen gaat wordt deze heffing in Aalsmeer in de verordening aangeduid als verblijfsbelasting. De hoogte ervan betreft een vast bedrag per persoon per overnachting. De verblijf- /toeristenbelasting stijgt in 2025 met 3,5% tot € 3,75. Voor een nacht op de camping wordt 50% van het tarief betaald.

Waterverblijfsbelasting
Waterverblijfsbelasting is een belasting voor niet-inwoners van de gemeente voor het betaald gebruik van gemeentelijke voorzieningen en faciliteiten. Het gaat hierbij om iedereen die niet staat ingeschreven in de gemeente en betaalt voor een verblijf op vaartuigen die aanwezig zijn in wateren van de gemeente. Er kan geen waterverblijfsbelasting worden geheven van passerende bootjes en dagjes mensen die geen betaalde diensten afnemen.

In de programmabegroting is vanaf 2024 een verhoging opgenomen van de waterverblijfsbelasting.
Het tarief voor de watertoeristenbelasting 2024 bedraagt € 1,61 per persoon per etmaal dat verblijf is gehouden en zal met ingang van 1 januari 2025 worden verhoogd naar € 2,95 per persoon per etmaal dat verblijf is gehouden.

In 2024 starten we met een onderzoek naar de volledigheid van de inkomsten toeristenbelasting. Over de uitkomsten daarvan informeren wij u in de 1e bestuursrapportage 2025/ Kadernota 2026.

Verblijfsbelasting	2021	2022	2023	2024	2025
Toeristenbelasting	3,50	3,50	3,50	3,65	3,75
Watertoeristenbelasting	1,46	1,50	1,53	1,61	2,95

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt geheven in twee winkelgebieden: winkelgebied Ophelialaan en het winkelgebied centrum Aalsmeer.

Deze belasting wordt geheven op reclameobjecten zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten uit de reclamebelasting worden, na aftrek van de administratieve kosten, als subsidie uitgekeerd aan de door ondernemers opgerichte uitvoeringsorganisatie. De besteding van de gelden wordt door de ondernemers zelf bepaald.

Het tarief reclamebelasting bedraagt in 2025 met € 916,05. Dit is een vast bedrag, ongeacht het aantal reclameobjecten.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die geen hoofdverblijf hebben in de gemeente Aalsmeer en voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woonruimte beschikbaar houden.
De opbrengsten forensenbelasting nemen in 2025 met 3,5% toe. Bij de bepaling van het tarief wordt rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de woonruimte.

Marktgeld

Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken. Voor 2025 worden de tarieven met 4,25% verhoogd.
De kostendekkendheid voor 2025 ligt op circa 69,14%. Zie onderstaande tabel.

Kostendekking leges marktgelden (x € 1.000)	**2025**
Saldo taakveld	29
Overige toe te rekenen kosten - straatvegen	0
Overige toe te rekenen kosten - btw	6
Overheadtoerekening	
Totaal kostenbasis	**35**
Leges marktgelden	**24**
Kostendekking	*69,14%*

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland mogen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verlenen. Geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend indien een belastingschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de belastingaanslag te betalen.

Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing. Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.

Uitgaande van het werkelijk aantal kwijtscheldingen voor 2023 en de prognose voor 2024 wordt voor 2025 uitgegaan van 400 kwijtscheldingsverzoeken. Ongeveer 70% van de kwijtscheldingen wordt, na toestemming van belanghebbende, verleent door bevraging van het Inlichtingenbureau. Inwoners hoeven dan geen kwijtscheldingsaanvraag formulier in te vullen maar krijgen direct kwijtschelding. Van de zogenaamde handmatige papieren aanvragen wordt circa 50% toegewezen. De overige worden hoofdzakelijk afgewezen op gronden zoals te hoog banksaldo en/of inkomen.

Ten behoeve van kwijtschelding is een budget geraamd van € 105.000 (2024: € 73.000).

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de voor de gemeente Aalsmeer relevante financiële risico's, uitgaande van de actuele situatie, zowel in- als extern. Risicomanagement is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van de gemeente. Hierdoor is het mogelijk om bij besluitvorming eventuele risico's op een juiste wijze te wegen.

Risicobeheer is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de realiseerbaarheid van de gemeentelijke doelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen en projecten, de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Bij het nemen van belangrijke beslissingen met een onzekere uitkomst worden de risico's overwogen alvorens tot een besluit te komen. Hierbij wordt dus expliciet de mate van risicoacceptatie bepaald en worden de financiële risico's die van invloed zijn op de beleidsuitvoering inzichtelijk en beheersbaar gemaakt. Door het inzicht in de risico's worden de raad, het college en de organisatie in staat gesteld om op een verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen/ investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.
Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen financiële gevolgen hebben, maar wel belangrijk zijn om in beeld te hebben. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald. Dit is een wettelijke verplichting die uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) komt.
Om inzicht in de risico's van de gemeente te verkrijgen, is een risico-inventarisatie uitgevoerd die in ieder geval twee keer per jaar wordt geactualiseerd. Door een risicosimulatie wordt het benodigde weerstandsvermogen berekend. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan:

- het beleid van de gemeente Aalsmeer voor wat betreft de weerstandscapaciteit en de risico's;
- het benodigd weerstandsvermogen;
- het beschikbaar weerstandsvermogen;
- de weerstandscapaciteit; en
- de financiële kengetallen.

Het beleidskader is vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing gemeente Aalsmeer 2023, dat vastgesteld is op 8 juni 2023.
Aan de hand van de risicoanalyse (kans x gevolg = financieel gevolg) is het totaal van alle risico's in geld uitgedrukt. Omdat niet alle risico's zich op hetzelfde moment voordoen wordt een zekerheidspercentage van 90% aangehouden voor de bepaling van de benodigde hoeveelheid weerstandscapaciteit om de financiële gevolgen van de benoemde risico's af te dekken.

Risicobeleid

De risico’s die in deze begroting worden genoemd zijn een herijking van de risico’s die in de jaarstukken 2023 zijn opgenomen. De eerder opgenomen risico’s zijn beoordeeld op het nog steeds van toepassing zijn en of het opgenomen risicobedrag nog valide is. Daar waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd en zijn nieuwe risico’s opgevoerd en niet meer van toepassing zijnde risico’s verwijderd.
De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de risico's die in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn:

- nieuw risico van de kostprijsdekkende tarieven voor de WMO als gevolg van de Algemene maatregel van bestuur.
- nieuw risico voor de jeugdbescherming als gevolg van de hervorming van de veiligheidsketen.
- bijstelling risico jeugdhulp als gevolg van recente ontwikkelingen zoals ook toegelicht in de presentatie van 6 juni in de commissie Bestuur en maatschappij.
- verlaging van het risico garantstelling GPAG BV waarbij het feitelijke risico het financieringsrisico betreft waarop de gemeente kan worden aangesproken.
- verlaging van financieel risico bij uittreding uit een gemeenschappelijke regelingen als gevolg van de aangepaste bepalingen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Evenals bij de jaarstukken zijn de risico’s inzichtelijk gemaakt aan de hand van een globale kansberekening. Daarbij is per risico aangeven wat de kans is dat het risico zich voordoet en wat het mogelijke financieel gevolg is. Uit de risico-inventarisatie volgen 77 risico’s.
De risico’s met de grootste financiële impact zijn in onderstaande tabel opgenomen. Wanneer de 10 grootste risico’s zich tegelijkertijd en in hun volle omvang voordoen, leidt dat tot € 50.990.000 aan kosten.
Voor de overige 67 kleinere risico’s gaat het om een aanvullend bedrag van € 70.399.000.
Over de geïnventariseerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt uitgevoerd, omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 121.389.000) ongewenst is. De risico's treden immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang op. Uit de simulatie volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 15.645.095. Dit bedrag is onderdeel van het “benodigde weerstandsvermogen”.

#	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg
1	Onvoorziene omstandigheden met een niet kwantificeerbare kans of impact	Financieel - Reservering van bedrag van € 1.000 per huishouden (14.199 huishoudens per 2024) afgerond op hele miljoenen	15%	max.€ 14.200.000
2	Niet realiseren van (afgesproken) taakstellingen	Financieel - Tekorten op de begroting	50%	max.€ 3.400.000
3	Fouten in belastingverordening WOZ	Financieel - Bij ernstige fouten kan verordening ontbindend verklaard worden, waardoor belastingaanslagen niet opgelegd kunnen worden, Imago - Foutieve belastingaanslagen en bij onbindendheid wordt de landelijke pers gehaald	10%	max.€ 12.500.000

#	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg
4	Rijk voert korting door op specifieke uitkeringen terwijl activiteiten vanuit de gemeente doorgaan	Financieel - Financieel tekort op betreffende beleidsvelden. Het Rijk heeft al kortingen aangekondigd bij overheveling van de specifieke uitkering naar de algemene uitkering uit het gemeentefonds.	80%	max.€ 1.500.000
5	Virussen en/of hacking	Financieel - Stagnatie van werkzaamheden, performance verlies en/of verlies gegevens, mogelijk betalen van losgeld om gegevens weer beschikbaar te krijgen. Imago - Uitlekken van vertrouwelijke gegevens	30%	max.€ 3.000.000
6	Fouten in verordeningen retributies (kostendekkende leges)	Financieel - Onverbindend verklaren van de verordeningen betekent geen heffing kunnen opleggen voor een bepaalde periode. Imago - Onverbindend verklaren van de verordeningen haalt de landelijke pers	10%	max.€ 9.000.000
7	Extra financiële bijdrage aan deelneming/gesubsidieerde instelling/verbonden partij	Financieel - Niet sluitende exploitatie bij verbonden partijen waardoor deelnemers aanvullende bijdrage moeten doen	50%	max.€ 1.640.000
8	Herziening van verkeerssituatie(s) binnen gemeente	Financieel - Herstelkosten om infrastructuur aan te passen die er pas net ligt. Imago - Negatieve publiciteit	50%	max.€ 1.500.000
9	Jeugd: grotere behoefte aan dure hulpverlening dan geraamd.	Financieel - Overschrijding van het beschikbare budget	50%	max.€ 1.250.000
10	Onvoldoende middelen voor (meerjarig planmatig) onderhoud en vervangende nieuwbouw	Financieel - Extra kosten op de langere termijn voor het onderhoud; Gemeente wordt gedwongen de gebreken met spoed op te lossen dat gepaard gaat met extra kosten op de korte termijn. Imago - Achterstallig onderhoud (kwaliteit van de gebouwen gaat achteruit); Imagoschade indien de staat van de scholen gevaarlijke situaties oplevert	20%	max.€ 3.000.000

Bouw en projectgerelateerde risico's

De hoogte en de beheersing van risico’s van grote projecten en grondexploitaties is een belangrijk speerpunt. Door middel van risicoanalyse met behulp van de Monte Carlo methode is de benodigde weerstandscapaciteit in beeld gebracht. Mede op basis hiervan kan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheersmaatregelen en het moment waarop deze genomen kunnen worden.

Voor de dekking van de bekende tekorten in lopende gemeentelijke exploitaties is een voorziening getroffen. Dat geldt ook voor verliesgevende projecten faciliterend grondbeleid. Zie voor nadere toelichting de paragraaf grondbeleid. Basis voor het risicoprofiel is de laatste actualisatie van de Meerjarenprognose grondexploitaties. De raad heeft op 4 juli 2024 de actualisatie van de meerjarenprognose grondexploitaties Aalsmeer 2024 vastgesteld.

Resumé risicoprofiel

Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit (A) van de gemeente Aalsmeer is rekening gehouden met de maximale financiële gevolgen van de risico's en een weging op basis van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. Dit leidt tot het volgende risicoprofiel:

Bedragen x € 1.000	Risicoprofiel
Geïdentificeerde risico's	15.645
Bouw- / project gerelateerde risico's	6.285
Totaal	**21.930**

Weerstandscapaciteit

In het BBV is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit.
Bij het beschikbaar weerstandsvermogen gaat het om vrij besteedbare middelen die eenmalig ingezet kunnen worden om de financiële gevolgen van de risico's die zich voordoen te kunnen opvangen.
Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

Algemene reserve
De geprognosticeerde stand van de algemene reserve op 31 december 2024, na verwerking van de resultaatbestemming 2023 en de onttrekkingen 2024 waarover door de raad reeds een besluit is genomen, bedraagt € 43.297.000.

Stille reserves
Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die te laag of op nul zijn gewaardeerd doch die direct verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Een stille reserve kan alleen maar deel uitmaken van de beschikbare weerstandscapaciteit als deze activa snel te verkopen zijn, of dat besluit (expliciet) al is genomen. Gezien de geringe verhandelbaarheid van de meeste gemeentelijke eigendommen van Aalsmeer of wenselijkheid van het bezit daarvan is eerder al besloten deze niet mee te nemen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves zijn reserves die met een raadsbesluit een specifieke aanwending/bestemming hebben gekregen. Om deze reserves daadwerkelijk in te kunnen zetten om tegenvallers/calamiteiten op te vangen, is een raadsbesluit nodig om de bestemming te wijzigen. De mate van "hardheid" (ingezet beleid, aangegane verplichtingen) kan ook per reserve verschillen. Om deze reden worden bestemmingsreserves in principe niet gerekend tot de weerstandscapaciteit. Dit is conform het uitgangspunt in de gemeentelijke nota weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Aalsmeer heeft een bestemmingsreserve sociaal domein. Deze reserve is bedoeld om tekorten binnen het sociaal domein binnen het programma op te lossen, vanwege een aantal open einde regelingen die binnen dat programma zijn opgenomen met de bijbehorende risico's. Deze risico's maken onderdeel uit van de 77 risico's uit onze risico-inventarisatie. Om die reden mag de bestemmingsreserve sociaal domein worden meegeteld voor het beschikbaar weerstandsvermogen.
Hetzelfde geldt voor de bestemmingsreserve voorlopige winsten grondexploitaties. Ook hiervoor geldt dat de risico's onderdeel zijn van de risico-inventarisatie en daarmee de benodigde weerstandscapaciteit. Dat valideert het opnemen van deze bestemmingsreserve als onderdeel van het beschikbare weerstandsvermogen.

Onbenutte belastingcapaciteit
Een belangrijke inkomstenbron voor gemeenten is de Onroerende zaakbelasting (OZB). Het is de individuele gemeente die de hoogte hiervan vaststelt. Er is geen limiet aan de OZB gesteld, een gemeente mag deze verhogen (of verlagen) naar eigen inzicht. Op het moment dat een gemeente in de financiële problemen komt en beroep doet op de artikel 12 status, eist het Rijk dat de OZB op een bepaald niveau wordt gebracht. Het verschil tussen het daadwerkelijke OZB-tarieven van een gemeente en het artikel 12 niveau, wordt de onbenutte belastingcapaciteit genoemd. De onbenutte belastingcapaciteit van Aalsmeer bedraagt € 1.600.000.

Post onvoorzien
Iedere gemeente moet in de begroting een budget voor onverwachte tegenvallers opnemen, de stelpost onvoorzien. Deze post kan worden ingezet als dekking voor kleine onvoorziene kosten. In Aalsmeer bedraagt deze post € 31.900.

Samengevat bedraagt het geprognosticeerd beschikbaar weerstandsvermogen in deze begroting 2025:

Beschikbaar weerstandsvermogen	
Algemene reserve	43.297.000
Onbenutte belastingcapaciteit	1.600.000
Bestemmingsreserves	
- sociaal domein	850.000
- voorlopige winsten grondexploitaties	5.760.000
Onvoorzien	31.900
Beschikbaar weerstandsvermogen (B)	**51.538.900**

Het beschikbaar weerstandsvermogen is ten opzichte van dat opgenomen in de jaarstukken 2023 toegenomen als gevolg van een hogere geprognosticeerde algemene reserve gebaseerd op het voorlopig resultaat 2024 na de meicirculaire 2024 en een hogere reserve voorlopige winsten grondexploitaties.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen op basis van de gekwantificeerde risico's. In onderstaande tabel wordt weergegeven welke kwalificatie aan de verschillende waarden van de ratio's wordt toegekend:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

In de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 is opgenomen dat de gemeente streeft naar een weerstandsratio die ruim voldoende is en daarom 1,5 dient te zijn. Op basis

van het geïnventariseerde benodigd weerstandsvermogen en het berekende beschikbare weerstandsvermogen bedraagt de weerstandsratio in deze programmabegroting:

Bepaling weerstandsratio		bedrag x € 1.000
A	Benodigde weerstandscapaciteit	21.930
B	Beschikbaar weerstandsvermogen	51.539
B/A=C	**Ratio weerstandscapaciteit**	**2,4**

Met een weerstandsratio van 2,4 heeft Aalsmeer nog steeds de kwalificatie "uitstekend" en wordt voldaan aan de eigen norm.
Daarbij merken wij wellicht ten overvloede op dat deze ratio een momentopname is. Een hogere risicopositie of een lager weerstandsvermogen beïnvloedt de ratio. Als gevolg van uw besluit om een gedeelte van de lastenstijging - veroorzaakt door externe financieringslasten - af te toppen door daarvoor een bestemmingsreserve te vormen daalt de ratio in 2028 in ieder geval.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) schrijft voor dat gemeenten een aantal kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken opnemen. Dat zijn: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maakt het de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente.

In het BBV zijn geen te behalen minimum of maximum waarden opgenomen. Wel heeft de provincie Noord Holland, als financieel toezichthouder, zogenaamde signaleringswaarden gedefinieerd. Deze signaleringswaarden moeten worden gezien als een hulpmiddel om het risico per kengetal in te schatten. De provincie onderscheidt drie categorieën, namelijk A: minst risicovol, B: gemiddeld risico en C: meest risicovol.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote wordt berekend door de netto schuld conform BBV te delen door de totale baten (exclusief mutaties reserves).
De netto-schuldquote is laag en daarmee valt hij in de categorie weinig risicovol. Als gevolg van de langlopende leningen die we moeten aantrekken om de investeringen die in de meerjarenbegroting zijn opgenomen te kunnen financieren loopt deze in deze raadsperiode wel op, maar blijft nog steeds binnen een acceptabele bandbreedte.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt in het kengetal inclusief en exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De wijze van berekening van de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.
De toelichting die is gegeven bij de netto schuldquote is ook van toepassing op de netto-schuldquote voor alle verstrekte leningen.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.
De solvabiliteitsratio neemt de komende jaren af en classificeert zich vanaf 2026 als een gemiddeld risico. De Provincie geeft als signaalwaarde een percentage van 20%. Nederlandse gemeenten gaan vanwege het artikel 12 vangnet uit de Financiële Verhoudingswet niet failliet en worden nooit geliquideerd. Daarom heeft dit kengetal ondanks deze signaalwaarde maar beperkte waarde. Ook worden investeringen in maatschappelijk nut geactiveerd die niet verkoopbaar zijn, zodat de reserves niet de liquiditeitswaarde weergeven. De vraag of de gemeente de schuld met zijn inkomen kan betalen, is daarom veel belangrijker.

Met ingang van 2024 is in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) een regeling opgenomen voor de inzet van een surplus binnen de algemene reserve. Dit in verband met de toename van het eigen vermogen van gemeenten als gevolg van incidentele middelen die door het Rijk zijn verstrekt in combinatie met het aanstaande ravijnjaar. Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft . Het weerstandsvermogen moet naar het oordeel van de toezichthouder voldoende zijn. Dit betekent dat het moet zijn gebaseerd op een adequate risico-inventarisatie. Door de inzet te koppelen aan zowel de solvabiliteit als het weerstandsvermogen wordt het gebruik van de algemene reserve alleen toegestaan als er voldoende eigen vermogen is en de geïnventariseerde risico's zijn afgedekt. De ondergrens van 20% voor de solvabiliteit sluit aan bij de signaalwaarde van het financiële kengetal solvabiliteit zoals ook opgenomen in het GTK.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
Net als in de begroting 2024 en de jaarstukken 2023 is deze ratio in 2025 positief.

Grondexploitatie
Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten.
De boekwaarde van de gronden geeft weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld moet namelijk nog terugverdiend te worden.
Uit de ontwikkeling van het kengetal wordt zichtbaar dat de gemeente de meeste kosten in de grondexploitaties al heeft gemaakt en verliesvoorzieningen heeft getroffen en daardoor geen risico loopt.

Lokale woonlasten (belastingcapaciteit)
Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage boven de 100% betekent dat de belastingdruk van Aalsmeer hoger is dan het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.
Door een relatieve daling van de gemiddelde woonlasten 2024 van een gezin ten opzichte van het landelijk gemiddelde is de uitkomst van deze ratio ten opzichte van de jaarstukken licht verbeterd. Een toelichting op de ontwikkeling van de lokale woonlasten is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen (lokale lastendruk) van deze begroting. Omdat nu nog niet in beeld is met hoeveel de woonlasten in Nederland in 2025 gaan stijgen kan hiervoor geen kental worden bepaald.

In de onderstaande tabel worden de kengetallen en de bijbehorende signaleringswaarden getoond. Aalsmeer scoort op het kengetal solvabiliteit en belastingcapaciteit een score B. Op alle andere kentallen scoort Aalsmeer een score A.
Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles, maar de kentallen moeten in relatie tot elkaar worden bezien. Als de combinatie een verontrustend beeld geeft kan dit betekenen dat de financiële positie onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn om de situatie te verbeteren. Dit is in Aalsmeer niet het geval. De financiële positie is goed. Wel is een terugloop in de scores te zien. Dat past bij het algehele beeld van de begroting dat de marges smaller worden.

Kengetallen in percentages	A	B	C	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%	7,9	43,0	37,9%	54,4%	90,6%	89,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%	3,3	41,0	33,4%	49,7%	85,5%	84,5%
Solvabiliteitsrisico	> 50%	20-50%	< 20%	53,8	47,0	53,2%	49,2%	41,8%	40,4%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%	6,0	4,0	3,0%	3,0%	-1,2%	-2,2%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	110,2	109,6	2,3%	-3,4%	-2,3%	-1,2%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%	7,0	2,5	nnb	nnb	nnb	nnb

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met investeringen in de openbare buitenruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht met als doel de basisfuncties wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is daarbij dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor de duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de veranderende eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (MPP) wordt elk jaar geactualiseerd en voor vier jaar vastgesteld. Het plan bevat het integraal afgestemde planmatig onderhoud voor wegen, verkeer, riolering, groen, water, spelen en verlichting, in relatie tot de beschikbare middelen en prioriteiten. Het MPP vormt een belangrijk kader voor uitvoering en financiën. De vakdisciplines stellen ieder voor zich prioriteiten aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt van de belangrijkste duurzame kapitaalgoederen een beschrijving gegeven en wordt het beleidskader aangegeven, voorafgegaan door een totaaloverzicht van de hiervoor beschikbare middelen.

Beleidskader en kwaliteit
Het dagelijks onderhoud in de openbare buitenruimte en de daarbij behorende middelen zijn afgestemd op een beheerniveau B van de CROW-werkwijze. Een uitzondering is gemaakt voor de parken, recreatiegebieden en winkelcentra. Deze worden op A-niveau onderhouden. Dit is benoemd in het ‘Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud gemeente Aalsmeer’ (2015) en de bijbehorende beeldcatalogus. De catalogus bevat foto’s van diverse objecten en die maken daarmee inzichtelijk welke kwaliteit op welke locatie wordt nagestreefd.

Dit beeld laat zich als volgt samenvatten:

	Winkel-centrum	Woon-wijk	Hoofdinfra-structuur	Park	Recreatie-gebied	Bedrijven-terrein	Buiten-gebied
Groen	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**B**
Verharding	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**B**
Reiniging	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**B**
Meubilair	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**B**
Civiele kunstwerken	**A**	**B**	**B**	**A**	**A**	**B**	**B**

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen
Op de programma's treft u de totaal te verantwoorden budgetten per programma aan. In onderstaande tabel wordt een dwarsdoorsnede van de programma's gepresenteerd voor zover het de kapitaalgoederen betreft.

In de tabel zijn voor de kapitaalgoederen afzonderlijk zowel de kosten van jaarlijks onderhoud als van groot onderhoud en vervanging opgenomen. Onderdeel van deze uitgaven zijn de uitgaven zoals vastgesteld in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2024-2027 (juli 2024). Het jaar 2028 maakt nog geen onderdeel uit van dit plan en is dan ook niet meegenomen in onderstaande tabel. De kosten van projecten die betrekking hebben op de vervanging van duurzame kapitaalgoederen zijn niet in deze paragraaf opgenomen. Deze worden geactiveerd en afgeschreven conform regelgeving.

bedrag x € 1.000

Omschrijving kapitaalgoederen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Wegen	3.699	3.556	3.556	3.556
Civieltechnische kunstwerken	271	271	271	271
Riolering	933	933	933	933
Water	130	130	130	130
Openbaar groen	2.959	2.809	2.707	2.707
Openbare verlichting	184	184	184	184
Speelplaatsen	66	66	66	66
Gebouwen & binnensportaccommodaties	1.056	1.162	1.082	1.002
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**9.298**	**9.110**	**8.928**	**8.848**

Op elk van de vakspecialistische onderdelen volgt onderstaand een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader
Het vigerend beleidskader bestaat uit de Nota Wegen (2019), de Nota Civieltechnische Kunstwerken (2022), de Mobiliteitsagenda Aalsmeer en het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2024-2027.

In de Nota Wegen is de investeringsbehoefte voor een periode van vier jaar vastgelegd. Naast een vierjarenplanning wordt ook een doorkijk gegeven van de investeringsbehoefte voor de komende decennia. Het planmatig onderhoud krijgt vorm met behulp van het wegenbeheersysteem in combinatie met visuele inspectie. Dit wordt vastgelegd in een jaarlijks geactualiseerd Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.

Alle kunstwerken zijn recent geïnspecteerd. De resultaten zijn verwerkt in de Nota Civieltechnische Kunstwerken en de benodigde investeringsruimte en onderhoudsbudgetten zijn opgenomen in het MPP Buitenruimte. Daarmee kan de komende jaren geïnvesteerd worden in behoud en vervanging van het Aalsmeerse areaal.

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte. In de Nota Civieltechnische Kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, viaducten, tunnels, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen. Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer Water.

Riolering

Beleidskader
In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar
zorgplichten voor de riolering- en grondwaterzorg. De beleidskaders zijn het gemeentelijk rioleringsplan 2021-2026 (beleidsplan GRP) en het actieplan en agenda klimaatadaptatie 2021-2026.
De gemeente heeft de volgende wettelijke verplichte watertaken:
- zorgen voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater,
- zorgen voor de verwerking van afvloeiend hemelwater,
- zorgen voor het beperken van de nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

In 2024 is een evaluatie van het GRP doorgevoerd. Uit de evaluatie blijkt dat er goede resultaten zijn behaald op onder meer de onderdelen actualisatie gegevensbeheer, kosteneffectieve inzet van middelen (assetmanagement) en monitoring van het grondwaternetwerk. De egalisatiereserve afbouwen door middel van een herziene meerjarenprogrammering wordt genoemd als verbeterpunt. Om de meerjarenprogrammering te herzien wordt het GRP in 2025 geactualiseerd in plaats van in 2026.

Het nationale Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie geeft aan dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust moet zijn ingericht. De aanpak in het Deltaplan is gericht op vier thema's: wateroverlast, droogte, hitte(stress) en het beperken van de gevolgen van overstromingen (waterveiligheid). Bij herinrichtingsprojecten van de openbare ruimte neemt de gemeente zo veel mogelijk klimaatadaptieve maatregelen mee in het ontwerp, om ervoor te zorgen dat de gevolgen van de klimaatverandering - door bijvoorbeeld extreme regenbuien of hittegolven - voor de openbare ruimte beperkt blijven. Om invulling te geven aan de klimaatadaptatieve opgave is beleid vastgesteld (Agenda en actieplan klimaatadaptatie Aalsmeer 2021-2026).

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit vrijvervalriolen, kolken, persleidingen, drainages, minigemalen, rioolgemalen, overstorten, uitstroomconstructies voor hemelwater en een grondwatermeetnet. Er liggen drainages en drainage-infiltratieriolen om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioolstelsel vindt er éénmaal per 10 jaar een reiniging en inspectieronde van de rioolleidingen plaats. De (elektro)technische installaties worden jaarlijks geïnspecteerd.

Water

Beleidskader
Om voor de toekomst het watersysteem robuust genoeg te houden en invulling te geven aan de ambities en eisen van zowel waterschap als de gemeente zijn de nieuwe afspraken vastgelegd met Rijnland in de vorm van een bestuurlijke strategische agenda. In deze agenda geven de gemeente en het waterschap aan op welke onderwerpen en op welke wijze zal worden samengewerkt. Het gaat nadrukkelijk om een bestuurlijke agenda. De uitwerking van hetgeen bestuurlijk is geagendeerd wordt vervolgens uitgewerkt in bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeks- of uitvoeringsprojecten met een bijbehorend uitvoeringsprogramma. Met Waterschap AGV/Waternet wordt regionaal binnen Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied (BOWA)/Izariz samengewerkt. Ook voor het thema water zijn de beleidsnota's Civieltechnische Kunstwerken, Klimaatadaptatie, GRP en MPP Buitenruimte leidend.

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiingen, kademuren en oevers.

Openbaar groen

Beleidskader
Het kwaliteitsniveau van het groenonderhoud is vastgelegd is het beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud Aalsmeer. Beleid voor de bomen is vastgelegd in het Bomenplan Aalsmeer.

Renovaties van het groen zijn verwerkt in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2024-2027 via onder andere de projecten Bomenrenovaties en Heesterrenovaties. Andere relevante beleidsplannen voor het groen zijn het Bomenplan en het Klimaatadaptatieplan.

Soort kapitaalgoederen
Onder groen wordt verstaan: bomen, bosplantsoen, heesters, gazon, hagen en vaste planten.

Openbare verlichting

Beleidskader
In het Beleidsplan Openbare Verlichting (2020) zijn de uitgangspunten voor het plaatsen of renoveren van openbare verlichting vastgelegd. Grotere renovaties worden indien mogelijk gecombineerd met groot wegonderhoud. Deze projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen bestaan uit lichtmasten, armaturen, voedingspunten en bekabeling.

Open lucht- en spelrecreatie

Speelplaatsen
Beleidskader
Via het MPP Buitenruimte 2024-2027 worden renovaties en herinrichting van speelplaatsen in Aalsmeer geprogrammeerd.

Soort kapitaalgoederen
Op de speelplaatsen staan traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken, maar ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

De overige recreatieterreinen zijn opgenomen onder wegen en groen.

Verkeersregelinstallaties

Soort kapitaalgoederen
Verkeersregelinstallatie is de verzamelnaam voor alle materialen die samen de verkeerslichten op een kruising(encomplex) aansturen en bestaat uit een regelautomaat, detectielussen, masten/portalen, lampen/armaturen, kabels en software. Ook de panelen van het Dynamisch ReizigersInformatieSysteem (DRIS-panelen) vallen onder verkeersinstallaties. Dit zijn de reizigersinformatiepanelen die op bushaltes staan en de werkelijke vertrektijden en actuele onregelmatigheden aangeven van de bussen op de betreffende halte. De levensduur van verschillende elementen van verkeersregelinstallaties verschillen, maar er wordt een gemiddelde levensduur van 25 jaar aangehouden.

Gebouwen

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjaren-onderhoudsplan (MOP) opgenomen onderhoudsmaatregelen, mits deze ook bij nadere beoordeling onuitstelbaar blijken, uitgevoerd.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de Voorziening onderhoud gebouwen. Uitgaven komen ten laste van de voorziening. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

Beheer en onderhoud door derden
Beheer en onderhoud van een deel van de gemeentelijke gebouwen is belegd bij andere organisaties:
- Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van alle binnen- en buitensportaccommodaties.
- Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling is verantwoordelijk voor het beheer van gronden en gebouwen binnen het eigen exploitatiegebied.
- Brede school De Mikado wordt beheerd door de beheerstichting De Mikado.

Leegstand en verhuur
Met betrekking tot de gebouwen ondervinden wij eigenlijk alleen nog enige leegstand in het kader van aankoop/leegmaken van panden vooruitlopend op herontwikkeling. Ter bestrijding van deze frictieleegstand wordt een aantal panden tijdelijk door leegstandsbeheerders beheerd. Verder worden alle gebouwen verhuurd.

In 2022 is de Nota Vastgoed vastgesteld door de gemeenteraad waarin het vastgoed beleid en de wijze van verhuurd zijn vastgelegd.

In de raadsvergadering van 4 november 2024 leggen wij de notitie strategische aankopen ter besluitvorming voor. Doel van deze nota is het vastleggen van kaders onder welke voorwaarde het college in de In de huidige markt strategische aankopen mag doen waarvoor geldt dat het reguliere besluitvormingstraject via de raad te lang duurt en daarmee de mogelijkheid om een voor de gemeente aantrekkelijk object/ perceel aan te kopen voorbijgaat.

3.4 Financiering

Inleiding

Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.
In deze paragraaf staat de gemeentelijke financieringsfunctie centraal en de beheersing van bijbehorende risico's.

Wettelijk kader
De treasuryfunctie kent de volgende kaders:

- Wet financiering decentrale overheden (Fido);
- Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer; en
- Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer.

Schatkistbankieren
Gemeenten hebben de plicht eventuele tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatsschuld, maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)
Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (Economische en Monetaire Unie (EMU-saldo)) mag niet meer bedragen dan 3%. Daar tellen ook gemeenten in mee. Lidstaten moeten deze afspraken omzetten in nationale wetgeving. Hiervoor is in Nederland de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) in 2013 vastgesteld.

EMU-saldo
Het EMU-saldo is in 1992 door de Economische en Monetaire Unie ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden mogelijk te maken. Het EMU-saldo (ook wel begrotingssaldo genoemd) is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de rijksoverheid en de decentrale overheden.
Volgens de regels van de EMU, zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort (het EMU-saldo) van een land niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo wordt dus vooral op landelijk niveau gebruikt.
In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten zijn de gemeenten verplicht in hun begroting ramingen van het EMU-saldo te verstrekken. Het EMU-saldo is voor de individuele gemeente echter geen sturingsvariabele. Dat komt omdat bij het EMU-saldo wordt gekeken naar het saldo van de begroting volgens het kasstelsel, naar welke geldstromen er in een jaar binnen komen en welke er uitgaan. De gemeente werkt echter met een baten-lasten stelsel, waarbij gestuurd wordt op een structureel sluitende (meerjaren)begroting. Door het verschil in gehanteerde stelsel kan het voorkomen dat bij een sluitende begroting, een gemeente toch een negatief EMU-saldo heeft.

In de volgende tabel is het geraamde EMU saldo 2025 opgenomen. Het EMU saldo komt voor 2025 uit op -/- € 10,4 miljoen. Dit betekent dat in EMU termen de uitgaven € 10,4 miljoen hoger zijn dan de inkomsten.

Bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	4.053	821	-2.139	-4.566
Mutatie (im)materiële vaste activa	11.300	22.100	27.400	-4.400
Mutatie voorzieningen	521	84	-35	439
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.706	-6.115	1.334	1.120
Berekend EMU-saldo	**-10.432**	**-15.080**	**-30.908**	**-847**

Rente-exploitatie

In het hoofdstuk uitgangspunten van de Kadernota 2025 zijn de uitgangspunten voor het toerekening van de werkelijke rentelasten aan de grondexploitaties en de taakvelden opgenomen.
In afwijking van voorgaande jaren geldt, als gevolg van de notitie rente 2023 van de commissie BBV, voor de toerekening van rente aan grondexploitaties als aan vaste activa een zelfde systematiek: het rente omslagpercentage. Dit percentage wordt bepaald door de rentelasten en rentebaten over de externe financiering te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa en de voorraad grondexploitaties. De rente voor projectfinanciering wordt niet meegenomen in de omslagrente.
Aalsmeer hanteert het systeem van integrale financiering. Dat wil zeggen dat er niet noodzakelijk een direct verband bestaat tussen individuele investeringen en de financiering van deze investeringen.
In de programmabegroting 2025 is een omslagrente gehanteerd van 0,1%.

De rente-exploitatie ziet er als volgt uit:

Renteschema volgens BBV notitie (bedrag x € 1.000)	Begroot
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	189
b. -/- de externe rentebaten	90
Totaal door te rekenen externe rente	99
c1. -/- De rente die aan de grex moet worden doorberekend	65
c2. -/- De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden doorberekend	0
Totaal doorberekende rente (c1 + c2)	65
Aan taakvelden toe te rekenen EXTERNE rente (a t/m c)	34
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op CW)	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (a t/m d)	34

Renteschema volgens BBV notitie (bedrag x € 1.000)	Begroot
e. De aan taakvelden toegerekende rente	-99
Renteresultaat op het taakveld treasury	**-65**

Risicobeheer

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico: kasgeldlimiet en renterisiconorm

Kasgeldlimiet
De gemeente kan een financieringsbehoefte invullen met een langlopende- of een kortlopende lening. Een kortlopende lening heeft een looptijd korter dan één jaar. In het algemeen is de te betalen rente op een kortlopende lening lager dan die op een langlopende. Hierdoor zou een gemeente in de verleiding kunnen komen om een groot deel van de financieringsbehoefte met kort geld te financieren. Daaraan kleeft een risico: wanneer de rente op de kapitaalmarkt snel oploopt stijgen de financieringslasten van een gemeente snel die zij dan mogelijk binnen de begroting niet kan opvangen. Daarom is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet is de wettelijk bepaalde limiet voor de toegestane omvang van de netto vlottende (kortlopende) schuld per kwartaal.
Als deze limiet wordt overschreden kan de gemeente verplicht worden om een langlopende lening aan te trekken. Wanneer er sprake is van een structurele overschrijding van de limiet (een overschrijding van drie achtereenvolgende kwartalen) dient de provincie op de hoogte te worden gebracht en een herstelplan te worden opgestuurd.

De kasgeldlimiet wordt berekend als een vastgesteld percentage (8,5%) van het begrotingstotaal van de lasten. Het begrotingstotaal van Aalsmeer bedraagt € 107.249.000 (excl. mutaties reserves). Hiermee komt de kasgeldlimiet voor 2025 uit op € 9.116.165.

Renterisiconorm
Het renterisico is het risico dat de gemeente loopt in verband met contractueel overeengekomen wijzigingen van rentepercentages van aangetrokken en uitgezette langlopende leningen. Wettelijk is bepaald dat het renterisico dat op de vaste schuld wordt gelopen, de zogenoemde renterisiconorm, niet mag worden overschreden. De norm is ingesteld om te voorkomen dat in een jaar teveel langlopende leningen moeten worden afgelost waardoor grootschalige herfinanciering aan de orde is (met alle financiële risico's van dien). De aflossing op de aangetrokken gelden mag in de komende jaren niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar. De renterisiconorm wordt berekend als een vastgesteld percentage (20%) van het begrotingstotaal van de lasten. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.
De renterisiconorm over 2025 bedraagt € 21.449.800.

Onderdeel van de berekening vormt het bedrag aan renteherziening. Dit betreft leningen waarbij op basis van de leningsvoorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden

herzien. Dit is voor Aalsmeer niet van toepassing. De leningenportefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

Financiering

Financieringsbehoefte
Op basis van de meerjarige prognose met betrekking tot benodigde en beschikbare financieringsmiddelen wordt bepaald of in de meerjarige financieringsbehoefte wordt voorzien. De verwachting is dat in 2025 naast de reeds aangetrokken financieringsmiddelen, € 2,25 miljoen aan nieuwe financiering moet worden aangetrokken op basis van de huidige liquiditeitsprognose.

De totale financieringsbehoefte in deze meerjarenbegroting bedraagt € 69 miljoen.
Het verloop van de financieringsbehoefte is opgenomen in onderstaande tabel. Een min bedrag betekent dat we externe financiering moeten aantrekken.

Bedragen * € 1.000	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Prognose stand schatkistbankieren 1 januari	14.100	400	300	500
Kasstroom uit exploitatie	8.100	6.100	4.400	3.700
Kasstroom uit investeringen				
Meerjaren Investerings Programma	-7.200	-13.300	-22.200	-9.200
MP Grondexploitaties	3.500	7.800	-1.500	-1.200
Meerjarenprogramma Buitenruimte	-12.400	-10.500	-10.100	-6.800
Kasstroom uit financiering				
Aflossing bestaande geldleningen	-7.900	-2.900	-2.900	-2.300
Aantrekken nieuwe geldleningen	2.300	13.500	34.500	18.500
Aflossing nieuwe geldleningen	-100	-800	-2.000	-2.600
Prognose stand schatkistbankieren 31 december	**400**	**300**	**500**	**600**

Rentevisie
De inflatie daalt nog niet hard in 2024. De Europese Centrale Bank besluit later dit jaar of ze de rente verlaagt of op gelijk niveau houdt. De inflatie in de eurozone ligt in juni 2024 op 2,5%. De inflatie in Nederland ligt daar boven (juni 3,2%). In heel Europa blijven de lonen stijgen terwijl de werkloosheid laag is. Dat is een trend die vaak samen gaat: arbeid is schaars en dat drijft de prijs van arbeid (de lonen) op. De inflatie ligt in Europa nog steeds beduidend boven het streefcijfer van 2% dat de Europese Centrale Bank aan houdt.
De vraag is of er op korte termijn nog een renteverlaging van de ECB volgt, of dat de rente voorlopig op het huidige niveau blijft. In juni is de rente voor het eerst sinds tijden met een kwart procentpunt verlaagd, van 4% naar 3,75%. Maar zolang de inflatie nog relatief hoog is,

zal de ECB de rente niet snel verlagen is de verwachting. De verwachting is daarom dat de lange rente op de korte termijn rond het niveau van medio 2024 zal blijven bewegen. Ook voor later in 2024 wordt verwacht dat de lange rente stabiel blijft of licht gaat dalen. Voor de meerjarenbegroting gaan we daarom uit van percentages van medio 2024.

Langlopende leningen
Onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige leningenportefeuille per 1 januari 2025. Medio januari moet de fixe geldlening van € 5,0 miljoen die in januari 2020 is afgesloten in één keer worden afgelost.

Lening (bedrag x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Aflossings-wijze	Afloopdatum	Rente percentage	Rente-bedrag	Schuld-restant	Weging in portefeuille
BNG leningnr.40.111.029	5.000	Lineair	24-1-2027	0,57	14,3	2.500	6%
BNG leningnr.40.111.945	10.000	Lineair	12-6-2028	0,725	39,5	5.000	13%
BNG leningnr.40.113.453	10.000	Fixe	16-12-2029	0,25	25,0	10.000	26%
BNG leningnr.40.113.454	5.000	Fixe	31-1-2025	-0,06	-3,0	5.000	13%
BNG leningnr.40.113.455	10.000	Lineair	31-1-2030	0,05	3,5	7.000	18%
Prov Noord-Brabant	10.000	Lineair	28-2-2052	1,01	98,2	9.667	25%
Totaal vaste schuld	**50.000**				**177,43**	**39.167**	**100%**

Langlopende uitzettingen en garantstellingen
Aalsmeer heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. Een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Bouwfonds staat uit bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN). Deze gelden worden specifiek aangewend voor projecten voor volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen.
Ook heeft de gemeente garantstellingen verleend. Het laatste overzicht van de garantstellingen is onderdeel van de jaarstukken 2023 (zie Borg- en garantstellingen | Jaarstukken 2023 (jaarverslag-2023.nl)).
In juli 2024 heeft de Nederlandse Waterschapsbank de financiering van GPAG BV overgenomen van de BNG. De borgstelling is verlaagd van € 50 miljoen naar € 30 miljoen.

Treasuryfunctie

Aalsmeer heeft aandelen in bezit van Bank Nederlandse Gemeenten, Stedin, Meerlanden Holding NV, Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV, Afvalsturing Friesland NV en Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV. Een toelichting op deze partijen is onderdeel van de paragraaf Verbonden Partijen van deze begroting.

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de voornemens inzake de bedrijfsvoering van de organisatie. Het verwezenlijken van de door de raad vastgestelde doelstellingen in de programma's krijgt voor een groot deel vorm door de uitvoering in de ambtelijke organisatie. Een goed functionerende en moderne bedrijfsvoering is van groot belang voor een goed evenwicht tussen een goed financieel resultaat en een goed werkklimaat waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen en beide componenten elkaar kunnen versterken.

Ambtelijke samenwerking met Amstelveen

Sinds 1 januari 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer samengevoegd. Dit met het oog op het borgen van de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Essentie van de samenwerkingsconstructie is dat er twee zelfstandige gemeentebesturen zijn die hun eigen bestuurlijke kaders bepalen: financieel en inhoudelijk. Beide besturen worden hierin tegelijkertijd vanuit één ambtelijke organisatie gefaciliteerd, zowel qua voorbereiding, uitvoering als verantwoording.
In de samenwerkingsconstructie is Amstelveen de rol als centrumgemeente toebedeeld; de medewerkers in de samenwerkingsconstructie zijn in dienst bij de gemeente Amstelveen. De gemeentesecretaris Amstelveen is verantwoordelijk voor de aansturing van de ambtelijke organisatie en is opdrachtnemer van de samenwerking. De gemeentesecretaris van Aalsmeer fungeert als opdrachtgever.

In 2022 is de vernieuwde samenwerking tussen Amstelveen en Aalsmeer tot stand gekomen en is de kernorganisatie Aalsmeer gestart. Aalsmeer heeft een aantal taken en bevoegdheden teruggenomen die overgedragen waren aan Amstelveen.

De basisdienstverlening is vastgelegd voor de periode 2022-2026. De inhoudelijke opdracht wordt jaarlijks vastgelegd in de programmabegroting van Aalsmeer en het uitvoeringsplan.

De centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen en de samenwerkingsovereenkomst worden voor 1 juli 2025 geëvalueerd. De evaluatie wordt betrokken bij het maken van (nieuwe) afspraken voor de periode 2027 tot en met 2030 er van uitgaande dat beide partijen de samenwerking willen voortzetten.

In de Kadernota 2025 is van een formatieve besparing van 1,5% op de totale dienstverleningsbijdrage (€ 300.000) aan AA opgenomen. Het college heeft aangegeven dat zij in het kader van de ombuigingsvoorstellen graag ziet dat ook verdere mogelijkheden voor besparingen op de dienstverleningsbijdrage in beeld worden gebracht. Het college heeft daarom gevraagd op welke dienstverleningssoorten wij relatief gezien meer uitgeven dan de benchmark om daarmee ook in beeld te krijgen op welke taakvelden wij mogelijk bovengemiddeld hebben ingezet en verdere besparingen mogelijk zijn. Amstelveen heeft aangegeven om hieraan in het kader van de evaluatie aandacht voor te hebben en medewerking aan te willen verlenen.

Ambtelijke Organisatie Aalsmeer

Net als voorgaande jaren zet de kernorganisatie zich specifiek in op het ondersteunen en versterken van besluitvormingsprocessen ten behoeve van het college door in verschillende fasen van het proces, in de totstandkoming van het strategische beleid en in de communicatie naar de samenleving van Aalsmeer een bijdrage te leveren. De wens van de raad en het college om meer ambtelijke ondersteuning nabij te hebben is hierbij leidend. Daarbij is van belang dat de medewerkers van de kernorganisatie passie hebben voor de publieke zaak en "Aalsmeer snappen".

De kernorganisatie beschikt over een budget beschikbaar van € 4,4 miljoen (excl. doorbelasting dienstverleningsbijdrage).
Incl. de griffie bestaat de toegestane formatie van de kernorganisatie uit 25,8 vte. Op het moment van opstellen van deze begroting is de bezetting 23,6 vte. Een vacature voor een strategisch adviseur sociaal domein staat open. De ontstane ruimte wordt totdat een nieuwe collega is gevonden door externe inhuur ingevuld. Ondanks dat mensen het aantrekkelijk vinden om voor de kernorganisatie te werken wordt ook bij de invulling van deze vacature hinder ondervonden van de krappe arbeidsmarkt.
In 2024 zijn er nieuwe Cao-afspraken gemaakt die gelden van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025. Hierin zijn afspraken opgenomen die het werken voor de gemeentelijke sector bij deze arbeidsmarktkrapte ondersteunen. Naast de loonafspraken wordt doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd eenvoudiger, komt er meer ruimte voor een hogere arbeidsmarkttoeslag en wordt een 40-urige werkweek makkelijker om (tijdelijk) af te spreken. Dit biedt meer flexibiliteit en handelingsmogelijkheden om geschikte kandidaten binnen te halen.

In onderstaande tabel zijn de budgetten van de kernorganisatie opgenomen.

Budget kernorganisatie Aalsmeer (bedrag x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Raad	559	606	646
Griffie	356	480	442
waarvan inhuur	28	83	8
doorbelasting dienstverleningsbijdrage AA	0	0	0
Rekenkamer	22	37	37
Accountant	125	140	143
College	1.081	998	1.034
Kernorganisatie	10.007	10.163	9.346
waarvan:	0	0	0
Loonkosten	2.364	2.627	2.853
Inhuur derden	375	106	27
doorbelasting dienstverleningsbijdrage AA	7.762	8.188	7.210
doorbelasting naar taakvelden	-1.096	-1.398	-1.520
Totaal	**12.151**	**12.423**	**11.649**
excl. doorbelasting dienstverleningsbijdrage	**4.389**	**4.235**	**4.439**

Huisvesting
In de investeringsparagraaf van deze programmabegroting zijn kredieten opgenomen voor de aanpassing van de raadskelder en de aanleg van een noodstroomvoorziening te realiseren in het geval van calamiteiten. De aanpassingen van de kantoren op de 1e verdiepingen van het gemeentehuis ronden we in 2024 nog af. Na deze verbouwingen is het raadhuis nog beter inzetbaar voor gebruik.

Dienstverleningsbijdrage

In de begroting 2025 is een dienstverleningsbijdrage aan Amstelveen opgenomen van afgerond € 20,445 miljoen. Wijzigingen worden, binnen de kaders van het budgetrecht, vastgelegd in opdrachtbrieven.
Voor dit bedrag realiseert de AA-organisatie de producten en diensten zoals opgenomen in de programmabegroting. Hierover vindt periodiek afstemming plaats, waarbij extra aandacht is voor sturing op de belangrijkste te realiseren producten en diensten. De programmabudgetten zijn niet overgedragen aan de AA-organisatie.

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de dienstverleningsbijdrage weergegeven.

Dienstverleningsbijdrage van de Gemeente Aalsmeer aan de Gemeente Amstelveen				
Omschrijving	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Dienstverleningsbijdrage Begroting 2023	**16.963.500**	**16.963.500**	**16.963.500**	**16.963.500**
Mutaties na programmabegroting 2023				
Extra inzet waterveiligheid 2 x BOA	-190.200	-190.200	-190.200	-190.200
Besparingen Publiekszaken receptie en vrijdagmiddag	-55.200	-55.200	-55.200	-55.200
Inzet 0,33 vte gedragswetenschapper/kwaliteitsmedewerker	37.600	37.600	37.600	37.600
Inzet op praktijkondersteuning huisartsen	79.200	79.200	79.200	79.200
Grip op schoolverzuim	15.000	15.000	15.000	15.000
Contractmanagement jeugd bijdrage Aalsmeer/herwaardering	73.000	73.000	73.000	73.000
Digitale dienstverlening	78.000	78.000	78.000	78.000
Teamleider vergunningen aandeel Aalsmeer	37.000	37.000	37.000	37.000
ICT bijdrage aan Amstelveen structureel	235.000	265.000	265.000	265.000
Dienstverleningsbijdrage conform opdrachtbrief 21-02-2023	**17.272.900**	**17.302.900**	**17.302.900**	**17.302.900**
Mutaties dienstverleningsbijdrage 1e Burap 2023				
Inzet GGZ expertise in sociaal team	15.000	15.000	15.000	15.000
0,22 fte procesregisseur & 0,14 fte gedragswetenschapper	44.300	44.300	44.300	44.300
Aanvulling CAO 2023	0	0	0	0
Porto	9.000	9.000	9.000	9.000
Dienstverleningsbijdrage conform 1e burap 2023	**17.341.200**	**17.371.200**	**17.371.200**	**17.371.200**
Mutaties dienstverleningsbijdrage Kadernota 2024				
Inzet 0,33 vte gedragswetenschapper (naar limitatieve lijst in 2024/2025)	-37.600	-37.600	-37.600	-37.600
Werkmakelaar 2 vte Bijdrage Aalsmeer	38.000	38.000	38.000	38.000
Amstelveen-loket/Sociaal loket bijdrage Aalsmeer	26.400	26.400	26.400	26.400
Indicaties WMO en 1 vte adm ondersteuning bijdrage Aalsmeer	24.100	24.100	24.100	24.100
Indicaties WMO 1,5 vte indicatieadviseurs Aalsmeer	39.600	39.600	39.600	39.600
Omgevingsmanagement en dienstverlening bijdrage Aalsmeer	24.000	24.000	24.000	24.000
Ambtelijke capaciteit wonen bijdrage Aalsmeer	26.000	26.000	26.000	26.000
Wet Open Overheid gerelateerde kosten	100.000	100.000	100.000	100.000
Structurele inzet ondermijning	160.000	160.000	160.000	160.000

Bijgestelde dienstverleningsbijdrage Kadernota 2024	**17.741.700**	**17.771.700**	**17.771.700**	**17.771.700**
Aanvullingen dienstverleningsbijdrage Kadernota 2024				
Ontwikkeling reisdocumenten	112.100	112.100	112.100	112.100
Uitbreiding griffie	9.000	9.000	9.000	9.000
Opkoopbescherming vergunningverlening	5.800	5.800	5.800	5.800
Opkoopbescherming handhaving	9.800	9.800	9.800	9.800
Indexering 2024	1.549.600	1.552.200	1.552.200	1.552.200
Bijgestelde dienstverleningsbijdrage Programmabegroting 2024	**19.428.000**	**19.460.600**	**19.460.600**	**19.460.600**
Mutaties dienstverleningsbijdrage 1e Burap 2024				
Inburgeringscoach	83.700	83.700	83.700	83.700
Functieherwaardering wijkboa's	18.600	18.600	18.600	18.600
I-babs	17.000	17.000	17.000	17.000
Vrijwilligersverzekering	3.100	3.100	3.100	3.100
Software jaarlijks onderhoud grondwatermeetnetten	6.700	6.700	6.700	6.700
Verhoging verzekeringspremies	7.500	7.500	7.500	7.500
Taakmutatie Wet Goed verhuurderschap	10.000	10.000	9.000	9.000
Verlaging onderhoud en brandstof na afstoten 4e toezichtauto	-4.100	-4.100	-4.100	-4.100
Bijstelling door herrekening nominaal 2024				
Dienstverleningsbijdrage conform 1e burap 2024	**19.570.500**	**19.603.100**	**19.602.100**	**19.602.100**
Mutaties dienstverleningsbijdrage Kadernota 2025				
Uitbreiding formatie begraafplaats Aalsmeer	66.100	66.100	66.100	66.100
Ambtelijke capaciteit wonen bijdrage Aalsmeer	83.200	83.200	83.200	83.200
Accountmanager Omgevingsdienst	34.100	34.100	34.100	34.100
Bijdrage Omgevingswet Aalsmeer	110.000	110.000	110.000	110.000
Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten	30.400	30.400	30.400	30.400
Consulent Burgerzaken	25.300	25.300	25.300	25.300
Indexering 2025	825.000	825.000	825.000	825.000
Bijgestelde dienstverleningsbijdrage Kadernota 2025	**20.744.600**	**20.777.200**	**20.776.200**	**20.776.200**
Ombuigingsvoorstellen				
Besparing dienstverleningsbijdrage	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Bijgestelde dienstverleningsbijdrage Programmabegroting 2025	**20.444.600**	**20.477.200**	**20.476.200**	**20.476.200**

Limitatieve lijst

Naast de dienstverleningsbijdrage worden de ambtelijke kosten voor projecten, woningbouw en buitenruimte separaat in rekening gebracht en toegerekend aan deze projecten op basis van de zogenaamde limitatieve lijst.

Omschrijving	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Bestuurlijke en directiebesluiten				
Grondbank personele inzet en certificeringskosten	pm	pm	pm	pm
Uitvoering Woo	32.000	0	0	0
Mutaties na programmabegroting 2023, 2e burap 2022				
Taakmutatie invoering WKB 2022 t/m 2026	17.000	17.000	0	0
Mutaties na programmabegroting 2023, bijlage 4.4 2e burap 2022				
ICT bijdrage aan Amstelveen incidenteel	430.000	380.000	0	0
Limitatieve lijst conform opdrachtbrief 21-02-2023	**479.000**	**397.000**	**0**	**0**
Mutaties 1e burap 2023				
Accountmanager Servicepunt Energieadvies Aalsmeer	40.000	0	0	0
Adviseur energietransitie Aalsmeer	194.000	0	0	0
Medewerker communicatie proces en participatie energie	67.000	0	0	0

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Onderzoeks en uitvoeringskosten energietransitie	47.000	0	0	0
Registratie tijdelijk verblijfadres, 0,9 VTE schaal 8 tm 2026	86.600	86.600	0	0
Mutaties kadernota 2024				
Kwaliteitsadvies (sturing op jeugdhulp)	57.200	0	0	0
Registratie, dossiervorming en inzicht in de jhv (frontoffice/ aanmeldteam)	117.400	0	0	0
Continueren inzet jeugdhulpverlening op peil	52.800	0	0	0
Bestendiging inzet grip op jeugdhulp (gedragswetenschapper)	38.100	0	0	0
project inzet jeugdhulpverlening	35.100	0	0	0
Functioneel applicatiebeheer jeugd	28.600	0	0	0
Primaire proces jeugdhulpverlener	51.400	0	0	0
Vroegsignalering	35.100	0	0	0
Mutaties 2e burap 2023				
Versterken capaciteit loket afdeling SV (POK)	56.000	56.000	56.000	0
GGZ/W&I (POK)	25.000	25.000	25.000	0
Aanvulling opleidingsbudget voor extra leerlijn menselijke maat (POK)	25.000	25.000	25.000	0
Mutaties 1e burap 2024				
Pilot Wijkregisseur	18.000	0	0	0
Adviseur kunstwerken	47.200	47.200	47.200	47.200
GGZ/W&I (POK)	13.000	13.000	13.000	0
Mutaties kadernota 2025				
Indicatie adviseurs WMO	125.600	0	0	0
Regio coördinator Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf	15.000	0	0	0
Bereikbaarheidsregisseur Aalsmeer	45.000	0	0	0
Kwaliteitsadviseur Burgerzaken	15.200	15.200	0	0
Adviseur Burgerzaken (0,5 vte, schaal 10)	15.200	15.200	0	0
Functiescheiding en kluishygiëne	46.000	0	0	0
Toename SiSa-regelingen / SPUK's	15.500	15.500	0	0
Mutaties Programmabegroting 2025				
Adviseur energietransitie beleidsontwikkeling en coördinatie	60.000	60.000	60.000	60.000
Adviseur energietransitie ruimtelijke ontwikkeling	61.000	61.000	61.000	61.000
Warmteadviseur Aalsmeer	136.000	136.000	0	0
Indexering adviseur kunstwerken	1.700	1.700	1.700	1.700
Subtotaal bestuurlijke en directie besluiten	**2.049.700**	**954.400**	**288.900**	**169.900**
Projecten (o.b.v. nacalculatie)				
Grondexploitaties en facilitair grondbeleid	pm	pm	pm	pm
Meerjarig onderhoud gebouwen, fee MOP	20.800	20.800	20.800	20.800
Meerjarig onderhoud gebouwen, overhead MOP	14.100	14.100	14.100	14.100
Meerjarenprojectenplan Buitenruimte	pm	pm	pm	pm
Kosten grondbank voor levering grond aan projecten	pm	pm	pm	pm
Grote projecten met kredietaanvraag	pm	pm	pm	pm
Subtotaal projecten	**34.900**	**34.900**	**34.900**	**34.900**
Regiotaken				
Regiosecretariaat schoolmaatschappelijk werk	39.500	39.500	39.500	39.500
Leerplichtadministratie	8.000	8.000	8.000	8.000
Internationale schakelklas	10.000	10.000	10.000	10.000
Huisverbod, declaratie op urenbasis (€ 3.600 per jaar)	pm	pm	pm	pm
Gemeentebelastingen Amstelland(GBA) - uitvoeringskosten	851.300	851.300	851.300	851.300
GBA - proces en gerechtskosten	pm	pm	pm	pm
Subtotaal regiotaken	**908.800**	**908.800**	**908.800**	**908.800**
Totaal Limitatieve lijst Programmabegroting 2025	**2.993.400**	**1.898.100**	**1.232.600**	**1.113.600**

Rechtmatigheidsverantwoording

In deze paragraaf wordt in de jaarstukken sinds de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023 door het college een toelichting opgenomen op alle afwijkingen in de rechtmatigheid voor zover deze de rapportagegrens overschrijden, en eventueel welke maatregelen worden getroffen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Frauderisicoanalyse
In 2023 is op basis van de analyse zoals die is uitgevoerd door de AA organisatie en ook gebruikt wordt als onderdeel van de risk based benadering van de interne audit een frauderisicoanalyse voor de gemeente Aalsmeer opgesteld. Deze is in 2024 geactualiseerd. Dat doen we ook in 2025 weer.
De frauderisicoanalyse wordt besproken met de gemeentesecretaris, het college en de auditcommissie. Op het moment van stellen van deze paragraaf zijn geen fraudes bekend.

Accountant
Eind 2023 is besloten dat vanaf 2024 PwC de controlerend accountant is van de gemeente. De opdracht betreft de controle van de boekjaren 2024 tot en met 2026.

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken

Op grond van artikel 213a van de Gemeentewet onderzoekt het college periodiek de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur en deelt de resultaten hiervan met uw raad.
Waar mogelijk stemmen Aalsmeer en Amstelveen de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken op elkaar af.
Op het moment van stellen van deze paragraaf zijn de onderzoeken voor 2025 nog niet in beeld. Uiterlijk in de commissie van december 2024 informeert het college u over het onderzoeksplan 2025.

Speerpunten bedrijfsvoering Ambtelijke AA-organisatie

Een belangrijk deel van de bedrijfsvoering van Aalsmeer wordt uitgevoerd door de gemeente Amstelveen. Belangrijk thema in de Amstelveense paragraaf is door-organiseren en door-ontwikkelen. De belangrijkste punten uit de paragraaf bedrijfsvoering uit de programmabegroting 2025 van Amstelveen zijn:

- ICT ontwikkelingen (incl. digitalisering Financiën);
- Datagovernance, ethiek en algoritmes;
- Informatiebeveiliging en privacy;
- Artificial Intelligence;
- Arbeidsmarkt en inhuur;
- Vitaliteit en verzuim.

De integrale versie van de paragraaf bedrijfsvoering is onderdeel van de programmabegroting 2025 van de gemeente Amstelveen. Een link naar dat document vindt u hier: amstelveen.pcportal.nl

3.6 Verbonden Partijen

Inleiding

Gemeenten voeren taken uit die direct in het belang van hun inwoners zijn. Een gemeente kan daarbij grotendeels zelf bepalen of zij de taken zelf uitvoert of laat uitvoeren, bijvoorbeeld via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten.

Wanneer een gemeente de taken door een andere partij laat uitvoeren en er sprake is van een bestuurlijk en financieel belang in een organisatie, dan is er sprake van een Verbonden partij. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente op één of andere manier zeggenschap heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben, omdat ook bij het laten uitvoeren van taken door andere partijen het gemeentebestuur eindverantwoordelijk blijft voor de uitvoering. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (= governance) en de gemeentelijke doelen die worden nagestreefd. Daarom heeft de raad Aalsmeer een nota Verbonden partijen vastgesteld. In deze nota wordt ingegaan op de wettelijke kaders, algemene beginselen van de governance, scheiding van de eigenaar/ en opdrachtgeverrol en het gemeentelijk beleid dat per verbonden partij wordt nagestreefd.

In de raadsvergadering van 21 december 2023 is een geactualiseerde nota Verbonden partijen vastgesteld.

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd, met als doelstelling het versterken van de democratische legitimatie. Met de wijziging zijn enkele nieuwe instrumenten in de Wgr geïntroduceerd om de gemeenteraden meer in positie te brengen. Alle gemeenschappelijke regelingen moesten vóór 1 juli 2024 zijn aangepast aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. In 2024 is dat voor alle gemeenschappelijke regelingen gebeurd.

Ontwikkelingen
In de Kadernota 2025 hebben wij als mogelijke bijdrage voor het oplossen van het zogenaamde ravijnjaar 2026 het opleggen van een taakstelling aan onze gemeenschappelijke regelingen benoemd. Hiervoor is een meerderheidsbesluit van de andere deelnemende gemeenten nodig. Om dit te kunnen bewerkstelligen gaan we met hen in gesprek in hoeverre dit voor hen ook een optie is. In de Kadernota 2026 en bij de raadsvoorstellen over de programmabegrotingen 2026 van deze partijen komen wij hierop terug.

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke organisatie. De meest voorkomende vorm van een publiekrechtelijke verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij privaatrechtelijke participaties gaat het om de deelname

van de gemeente in private rechtspersonen zoals stichtingen en verenigingen en vennootschappen (NV’s en BV’s) en coöperaties.

Hieronder is geïnventariseerd met welke partijen Aalsmeer verbonden is. Van alle verbonden partijen is informatie opgenomen over de vestigingsplaats, het bestuurlijk en het financieel belang en de risico's.

De financiële gegevens in deze paragraaf zijn afkomstig uit de programmabegrotingen 2025 van de verbonden partijen.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Vervoerregio Amsterdam
Vestigingsplaats	Amsterdam
Doelstelling	Het behartigen van belangen die verband houden met een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van de regio Amsterdam. Die belangen betreffen verkeer en vervoer.
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland en Zaanstad.
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte
Bestuurlijk belang	Er is een algemeen en een dagelijks bestuur. Vanuit Aalsmeer zitten twee gemeenteraadsleden in de Regioraad.
Financieel belang	De Vervoersregio Amsterdam beschikt over rijksbudgetten (BDU) voor de uitvoering van verkeer- en vervoerprojecten en programma's. * Sinds 1 januari 2017 is de voormalige Gemeenschappelijke Regeling plus (WGR+) Stadsregio Amsterdam omgevormd tot Vervoerregio Amsterdam.
Risico's	In haar paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft de vervoerregio aan dat zij risico's onderkent rond de thema's OV governance, grote opgaven, financiën, bestuur en organisatie. De benodigde weerstandscapaciteit die noodzakelijk is om het totaal aan risico's af te dekken bedraagt € 90 miljoen. Het weerstandsvermogen van de Vervoerregio bestaat uit het saldo Brede Doeluitkering (BDU). De Vervoerregio heeft geen Algemene Reserve. In haar paragraaf weerstandsvermogen geeft zij aan dat deze BDU voldoende groot is om de risico's af te dekken

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	0	0	0	399.452	389.047

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden Overleg**
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Doelstelling	Behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten daar waar eenheid van beleid met het oog op een evenwichtige ontwikkeling in het gebied wenselijk is. Het Amstelland en Meerlanden overleg voert bestuurlijk overleg, stemt het beleid af over grensoverschrijdende vraagstukken en streeft naar gemeenschappelijke standpunten en het naar buiten brengen daarvan. Tenslotte is het stimuleren van contacten met andere gemeenten en regioverbanden ook relevant voor het overleg.
Deelnemers	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, De Ronde Venen en Uithoorn.
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het Plenair college (het AB van de GR AM), de Regiegroep AM (het DB van de GR AM) en het secretarissenoverleg AM zijn onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden. Daarnaast zijn er drie portefeuillehouders-overleggen op deelregionaal niveau, namelijk voor Economie, Wonen en Verkeer en Vervoer. De wethouders uit AM bereiden in deze overleggen de 'AM inbreng' in betreffende bestuurlijke platform-overleggen op MRA niveau voor en maken bestuurlijke afspraken op AM niveau.
Financieel belang	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners en € 1,37 per inwoner.
Risico's	Niet van toepassing.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	127	66	193	0	0

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland**
Vestigingsplaats	Amsterdam
Doelstelling	De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is opgericht per 1 januari 2008. Een geactualiseerde versie van de Gemeenschappelijke regeling treedt in 2024 in werking. De kerntaak van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is om iedereen die in de regio woont, werkt of verblijft, tegen risico's en rampen te beschermen. Het bestuur van de Veiligheidsregio maakt hiervoor beleid en plannen. In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland werken de gemeenten samen met politie, brandweer, openbaar ministerie, geneeskundige hulpdiensten en ook met andere partners. Dat betekent voorkomen, bestrijden en herstellen van noodsituaties, als gevolg van een ramp of crisis in de regio en daarbuiten. Tot de taken van de Veiligheidsregio behoren onder meer: - de brandweerzorg; - voorzien in een gemeenschappelijke meldkamervoorziening; - opstellen van een risicoprofiel; - planvorming; - opleiden, trainen en oefenen; - organiseren van de crisisbeheersing en het bestuurlijk adviseren tijdens crises en rampen; - coördinatie van het beheer van gemeentelijke processen.
Deelnemers	De raden en de colleges van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Naast een algemeen bestuur fungeert een dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2025 bedraagt € 1.521.000.
Risico's	In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft VrAA aan dat de ratio ultimo 2023 is toegenomen naar 1,51. VrAA geeft aan dit wordt veroorzaakt door de extra bijdrage voor versterking van de algemene reserve door de gemeente Amsterdam. De ratio voldoet aan de norm van VrAA.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	1.270	22.942	22.804	82.159	65.489

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland**
Vestigingsplaats	Amstelveen
Doelstelling	De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg (OGZ) Amstelland draagt zorg voor de uitvoering van de Wet publieke gezondheid (Wpg) voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. In de GR is opgenomen dat de GGD Amsterdam-Amstelland de taken uitvoert. Deze taken zijn zowel gericht op bescherming van de volksgezondheid tegen risicofactoren, als op het actief bevorderen van de (preventieve) volksgezond. Taken zijn o.a. uitvoering van de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, hygiëneadvisering aan instellingen, monitoring van de gezondheidssituatie in de stad, medische milieukunde, forensische geneeskunde, inspectie kinderopvang, vangnet en advies bij GGZ problematiek, en preventieve cursussen en trainingen.
Deelnemers	De colleges van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De door elke gemeente verschuldigde bijdrage wordt vastgesteld naar rato van het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. De bijdrage 2025 voor Aalsmeer bedraagt € 1.499.074.
Risico's	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2025 heeft de OGZ Amstelland haar risico’s benoemd. Deze hebben betrekking op de gevolgen indien de gemeente Amsterdam zou besluiten de overeenkomst te staken op reeds gedane investeringen en huurcontracten en de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt voor de invulling van vacatures. Het benodigde weerstandsvermogen wordt vooralsnog als voldoende beschouwd om de gevolgen van deze risico’s te kunnen opvangen.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	-19	1.120	1.093	159	121

Naam	**GGD Amsterdam-Amstelland**
Vestigingsplaats	Amsterdam
Doelstelling	Het zorg dragen voor een advies en meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis), met als doel: geweld en de duur, de ernst en de kans op herhaling van huiselijk geweld en kindermishandeling in afzonderlijke gezinnen/families doen afnemen; zorgdragen voor het Centrum Seksueel Geweld (CSG) met als doel goede hulpverlening aan slachtoffers van seksueel geweld in de regio; en per 1-1-2024 zorgdragen voor het Steunpunt Seksueel Geweld (SSG) met als doel het verzamelen en verspreiden van informatie, het organiseren van deskundigheidsbevordering en het geven van advies op het gebied van seksueel geweld.
Deelnemers	De colleges en gemeenteraden van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders zorg of jeugd van de deelnemende colleges.
Financieel belang	Het gros van de taken van de GR GGD wordt gedekt door rijksmiddelen: de DUVO (Doel-uitkering Vrouwenopvang) middelen (circa € 22,2 miljoen in 2025). Conform artikel 29 lid 8 en artikel 30 lid 1 van de GR worden alle niet gedekte kosten gezamenlijk gedragen door deze te verdelen op basis van inwonersaantal per gemeente (circa € 6,3 miljoen in 2025). De DUVO middelen vanuit het rijk worden niet geïndexeerd. In plaats daarvan worden gemeenten gecompenseerd voor indexatie in het gemeentefonds. De bijdrage van de gemeente Aalsmeer voor 2024 bedraagt € 162.436, 2025 bedraagt € 186.890. 2026 en verder bedraagt € 282.882.
Risico's	Niet van toepassing.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	754	9.393	10.275	0	0

Naam	Gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie
Vestigingsplaats	Hoofddorp (statutair en fysiek) en Amstelveen (fysiek)
Doelstelling	AM match is een uitvoeringsorganisatie van het college. Het gemeentelijke beleidskader is leidend. Ook de financiële doelstellingen van de gemeenten behoren tot dit kader. Met de komst van de Participatiewet is de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt verder toegenomen. Door AM match wordt gewerkt aan de uitvoering van: - de sociale werkvoorziening ingevolge de Wsw; - de arbeidsinschakeling ingevolge de Participatiewet, elk voor zover de colleges conform artikel 5 van de Gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie, bevoegdheden hebben overgedragen of taken hebben opgedragen aan het bestuur van AM match. Het bestuur van de Werkorganisatie draagt daarbij zorg voor een zo efficiënt en effectief mogelijke uitvoering.
Deelnemers	Aan deze gemeenschappelijke regeling wordt deelgenomen door de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Relatie met	Programma 1 Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Eén lid van het college van burgemeester en wethouders maakt deel uit van het bestuur. De dagelijkse werkzaamheden vinden plaats onder de verantwoordelijkheid van de directeur van AM Match.
Financieel belang	Voor de arbeidsinschakeling op grond van de Participatiewet wordt door elke gemeente betaald op basis van het aantal aangemelde kandidaten. Dit zijn kandidaten met een verminderde verdiencapaciteit die door AM match worden getraind en voor een deel wordt begeleid naar zo regulier mogelijk werk. De kosten voor deze dienstverlening en de begeleiding van deze werknemers worden voor 2025 ingeschat op € 252.000. Voor 2026: € 259.000. Voor 2027: € 268.000. en voor 2028: € 276.000. Voor de dienstverlening op basis van de Wsw bedragen de kosten op begrotingsbasis voor 2025 € 811.000. Voor 2026: € 777.729. voor 2027: € 755.662 en voor 2028: € 772.009.
Risico's	In 2021 is een analyse opgesteld ten aanzien van de risico’s en de daarvoor aan te houden algemene reserve. Het bestuur heeft eind 2021 op basis daarvan besloten om voor 2022 en 2023 de algemene reserve op hetzelfde niveau te houden. In de begroting 2025 is gemeld dat het resultaat van AM Match sterk afhankelijk is van de rijksbijdrage. Door het nieuwe verdeelmodel wordt de rijksbijdrage in de maand mei of september van het begrotingsjaar definitief, en gelijk worden voorlopige schattingen afgegeven voor de jaren daarna. In de begroting is voor 2025 gerekend met het aantal plaatsen voor beschutte werkplekken zoals door de gemeenten is opgegeven. Dit aantal is lager dan de (verwachte) taakstelling voor 2025 voor de gezamenlijke gemeenten. In de afgelopen jaren is gebleken dat het moeilijk is de taakstelling te realiseren als gevolg van onvoldoende toegekende indicaties. In de begroting van AM match betekent

	dit een risico van € 6.788 per niet gerealiseerde plek vanwege niet gedekte overheadkosten.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	973	3.517	3.865	1.701	1.827

Naam	Gemeenschappelijke Regeling samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden
Vestigingsplaats	Amstelveen
Doelstelling	Meerwaarde realiseren, zowel financieel als kwalitatief, door samen te werken op het gebied van de wet WOZ, heffingen en invordering van gemeentelijke belastingen
Deelnemers	De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en de Ronde Venen.
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De gemeente Amstelveen is de centrumgemeente (Wgr artikel 8, lid 3). De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten kunnen besluiten over toetreding tot, wijziging, uittreding en opheffing van de GR.
Financieel belang	De bijdrage voor 2025 bedroeg € 0,85. miljoen.
Risico's	Niet van toepassing.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2024	01-01-2024	31-12-2024	01-01-2024	31-12-2024
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Naam	**Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen**
Vestigingsplaats	Amstelveen
Doelstelling	Het bundelen van de uitvoeringskracht in één ambtelijke organisatie, geplaatst bij de gemeente Amstelveen.
Deelnemers	De gemeenten Aalsmeer en Amstelveen.
Relatie met	Alle programma's.
Bestuurlijk belang	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg; zij kunnen zich in het bestuurlijk overleg laten vertegenwoordigen door een of meerdere leden.
Financieel belang	De bijdrage voor 2025 is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering van de programmabegroting 2025 en bedraagt: • Dienstverleningsbijdrage € 20,4 miljoen • Limitatieve lijst € 3 miljoen De AA organisatie kent nog de systematiek van bedrijfsvoeringsfondsen die als doel hebben de kosten van bedrijfsvoering gelijkmatig te houden en incidentele overschotten dan wel tekorten te egaliseren. De bedrijfsvoeringsfondsen bedragen per ultimo 2024 € 6,9 miljoen (2023: € 9,6 miljoen). Dit fonds staat ter beschikking aan de directie van de AA organisatie. Daarnaast kent de AA organisatie de Egalisatiereserve samenwerking AA. Deze heeft tot doel om beperkte intensiveringen binnen de AA organisatie op te vangen zonder dat dit gelijk van invloed is op de bijdrage van de deelnemende gemeenten. De egalisatiereserve bedraagt per ultimo 2024 € 1,2 miljoen (2023:€ 1,3 miljoen) Deze bestemmingsreserve staat ter beschikking van de gemeentesecretaris van Aalsmeer en Amstelveen gezamenlijk.
Risico's	De AA organisatie gaat voor een aantal zaken op basis van uren x tarief verrekenen. Dit geldt zowel voor Amstelveen maar ook voor Aalsmeer. Denk aan SO maar ook Plannen en Projecten. De randvoorwaarden die nodig zijn voor de urenbeheersing zijn niet inzichtelijk waardoor er geen zekerheid is of de geschreven uren ook daadwerkelijk juist en volledig zijn. Inherent is hierdoor het risico aanwezig dat uren onterecht aan de gemeente Aalsmeer worden toegerekend.

Financiële informatie	Resultaat
x € 1.000	2023
	N.v.t.

Eigen vermogen	
01-01-2023	31-12-2023
N.v.t.	N.v.t.

Vreemd vermogen	
01-01-2023	31-12-2023
N.v.t.	N.v.t.

Naam	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Vestigingsplaats	Zaandam
Doelstelling	De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voert taken uit in het kader van: - Omgevingswet/Wet milieubeheer (advies op het verlenen van enkelvoudige Omgevingsvergunningen milieu en afhandelen van alle meldingen, houden van toezicht en adviseren op uitvoeren van handhaving die onder de Wet milieubeheer en daarmee samenhangende AMvB's en besluiten.) - Besluit bodemkwaliteit (behandelen van meldingen, het houden van toezicht en het uitvoeren van handhaving in het kader van het Besluit bodemkwaliteit).
Deelnemers	De provincie Noord-Holland en de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn en Zaanstad.
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte, programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het Algemeen bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 bedraagt afgerond €915.000 , dit is inclusief de verwachte effecten van invoering Omgevingswet (Ow) per 1-1-2024. Met de komst van de Ow heeft er een verschuiving van provinciale bodemtaken naar gemeenten plaatsgevonden. Daarnaast gingen bij de invoer van de Ow overige taken naar de gemeenten zoals de Gesloten Bodemenergiesystemen (GBES) welke als verplichte taken ingebracht moeten worden bij de Omgevingsdienst. De beoogde financiële compensatie door het Rijk en de Provincie voor deze verplichte taken is niet geregeld. Voor 2024 en 2025 zijn de financiële effecten van invoering van de Omgevingswet nog onzeker. In 2025 is de begrote bijdrage € 950.000, in 2026 € 978.000, in 2027 € 961.000 en in 2028 € 957.000.
Risico's	Met de komst van de Ow is er dus een verschuiving van provinciale bodemtaken naar de gemeente. Daarnaast komen er bij de invoer van de Ow overige taken naar de gemeente zoals de Gesloten Bodemenergiesystemen (GBES) welke als verplichte taken ingebracht moeten worden bij de Omgevingsdienst. Deze taken zijn reeds in de bijdrage voor 2024 en verder ingecalculeerd. Echter is vooralsnog de beoogde (en eerder toegezegde) financiële compensatie door het Rijk en de Provincie voor deze verplichte taken nog niet geregeld en derhalve niet meegenomen in de meerjarenbegroting.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	3.652	2.634	5.932	28.100	32.665

2. Stichtingen en verenigingen

Naam	**Stichting Greenport Aalsmeer**
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Doelstelling	Greenport Aalsmeer is een community waarin ondernemers, overheden, onderzoek- en onderwijsinstellingen vertegenwoordigd zijn. Samen werken ze aan sierteeltvraagstukken die niemand van ons alleen kan oplossen, zoals schaarste op de arbeidsmarkt, het gebrek aan ruimte en de noodzakelijke versnelling van de circulaire economie.
Deelnemers	N.v.t.
Relatie met	Programma 3 Economie en duurzaamheid
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het bestuur en een lid in de Stuurgroep.
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 bedroeg € 38.000. Begroting 2025 is nog niet ontvangen?
Risico's	N.v.t.?

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	-94	116	22	101	461

3. Vennootschappen en coöperaties

Naam	**Afvalsturing Friesland NV (OMRIN)**
Vestigingsplaats	
Doelstelling	Omrin is een door overheden gehouden afvalverwerker die als doel heeft om zoveel mogelijk van ons huishoudelijk afval om te zetten naar hernieuwbare grondstoffen en om de restfractie te benutten voor warmte, energie en groen gas.
Deelnemers	De NV kent zowel 3001 aandelen A (Friese Gemeenten) als 1.350 aandelen B (niet Friese gemeenten. De niet Friese deelnemers betreffen de gemeenten Putten, Ermelo, Oldenbroek, Elburg, Nunspeet, Harderwijk, Eemsdelta, Westerwolde, Groningen, Het Hogeland, Westerkwartier en de NV Irado en vanaf 2022 de gemeente Aalsmeer.
Relatie met	
Bestuurlijk belang	De algemene vergadering van aandeelhouders
Financieel belang	De gemeente Aalsmeer houdt 45 aandelen tegen een waardering van € 212.000, daarnaast heeft Omrin het laagste tarief voor huishoudelijk afval in de markt ten opzichte van andere door overheden gehouden afvalverwerkers.
Risico's	De belangrijkste risico's zijn de sterk muterende energieprijzen die van grote invloed kunnen zijn op het resultaat. Daarnaast is het van belang dat Omrin voldoende aanbod van afval houdt om de REC efficiënt te kunnen laten draaien. Omrin is een kapitaal intensieve onderneming en ook de steeds strenger worden duurzaamheidseisen vereisen ook nieuwe investering. Om dit te kunnen financieren dient ook het aandelenkapitaal van Omrin uitgebreid te worden om nieuwe gemeenten aan te trekken. Zou dit niet lukken dan kan dit gevolgen hebben voor de positie van Omrin op de markt. Risico voor de gemeente Aalsmeer is dat de tarieven naar de toekomst gaan stijgen omdat de tariefbeperking die nu nog van toepassing is naar de toekomst mogelijk niet houdbaar is.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	10	70	79	119	106

Naam	**Stedin Groep (Netwerkbedrijf)**
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling	Door de wettelijk voorgeschreven splitsing van Eneco per 31 januari 2017 zijn twee bedrijven ontstaan: Stedin (netwerkbedrijf) en Eneco groep (energiebedrijf). Tot de splitsing bestond de wettelijke verplichting dat de aandelen in Eneco in handen waren van lokale overheden. In tegenstelling tot het energiebedrijf blijft dit voor Stedin gehandhaafd. Als netbeheerder van gas- en elektriciteitsnetten zorgt Stedin voor een vitale infrastructuur. Stedin investeert in de energietransitie en houdt de kwaliteit van de netten op de langere termijn in stand. Stedin werkt aan het optimaal benutten van het netwerk en faciliteert daarmee economische groei. Binnen de gemeente Aalsmeer is Stedin alleen de netwerkbeheerder voor het onderdeel Gas. Het onderdeel elektriciteit wordt geleverd door Liander. De aandelen van Stedin zijn in handen van 53 gemeenten, waarvan er 44 een aandeel hebben van minder dan 2%. Daarnaast is in 2023 ook de Staat toegetreden als aandeelhouder. Het totaal aantal geplaatste en volgestorte aandelen door de deelnemende gemeenten bedraagt 4.970.978. Aalsmeer bezit 5.730 aandelen (0,12%), waarvan de nominale waarde € 573.000 bedraagt (€ 100 nominaal per aandeel). De gemeente Rotterdam heeft daarentegen een aandelenkapitaal van 31,69% en bezit samen met de gemeenten Den Haag en Dordrecht 57,29% van de aandelen. Het dividend dat jaarlijks wordt uitgekeerd wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.
Deelnemers	De aandelen van Stedin Holding N.V. zijn in handen van 74 gemeenten, drie provincies (Zuid-Holland, Utrecht en Zeeland) en de Staat.
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend in 2024 (over 2023) bedraagt € 264.804 (2023: € 69.500).

Risico's	Stedin hanteert het volgende risicoprofiel: **Strategisch - Neutraal**: Stedin Groep is bereid gematigde risico's te nemen voor het realiseren van haar missie, visie en strategische doelstellingen. **Operationeel - Mijdend**: Stedin Groep heeft bij risico's rond de leveringszekerheid een mijdende risicobereidheid. Hierbij zoekt Stedin Groep de balans tussen leveringszekerheid en de (maatschappelijke) betaalbaarheid. **Financieel - Mijdend**: Stedin Groep is een kapitaalintensieve onderneming. Om onze betrouwbare dienstverlening aan klanten betaalbaar te houden, streven we naar een A-categorie rating van Standard & Poor's. Wij accepteren geen risico's die deze rating bedreigen. Om deze rating te behouden, is onder andere de betrouwbaarheid van onze financiële verslaggeving randvoorwaardelijk. **Compliance - Avers**: Wij vervullen een gereguleerde taak in de energiewereld. Daarom streven we ernaar om te voldoen aan alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving. **Veiligheid - Avers**: De elektriciteit- en gasinfrastructuur is potentieel (levens)gevaarlijk. Waar het om de veiligheid van onze medewerkers en onze omgeving gaat, hebben we de laagst mogelijke risicobereidheid. De belangrijkste strategische risico's die Stedin identificeert zijn: 1. Cyberaanval met schade aan maatschappij en bedrijfsvoering 2. Niet genoeg aansluit- en transportcapaciteit 3. Materiaalbeschikbaarheid 4. Beschikbaarheid en kwaliteit van data niet op orde 5. Gasinvesteringen lastig te plannen 6. IT/OT landschap ontoereikend voor de toekomst 7. Grotere kans op vervangingsgolf van verouderde assets 8. Drukte in de buitenruimte en de ondergrond 9. Niet kunnen beschikken over voldoende mensen met de juiste competenties 10. Netverliezen 11. Toenemende druk om op lange termijn de "A-rating" bij S&P te behouden 12. Grootschalige terughaal van producten 13. Milieuverontreiniging van de omgeving 14. Dienstverlening op kerntaken onvoldoende op orde 15. Impact van ongevallen gerelateerd aan Stedin Groep 16. Veranderende wet- en regelgeving 17. Sturing op cultuurwaarden en gedrag onvoldoende effectief 18. Te hoge eigen milieubelasting 19. Onduidelijkheid duur beschikbaarheid communicatienetwerk.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	169	2.589	3.221	4.916	5.063

Naam	**BNG Bank**
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).
Deelnemers	De BNG, opgericht in 1914, is een structuurvennootschap. De aandelen zijn voor de helft in handen van de Staat; de andere helft is geplaatst bij decentrale overheden (gemeenten, provincies en hoogheemraadschap).
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. Aalsmeer bezit 25.587 aandelen BNG.
Financieel belang	Het uitgekeerde netto dividend in 2024 (over 2023) bedraagt € 47.473
Risico's	Niet van toepassing

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	254	4.615	4.721	107.459	110.819

Naam	De Meerlanden Holding N.V.
Vestigingsplaats	Rijsenhout
Doelstelling	De Meerlanden wil voortrekker zijn in de circulaire transitie in de regio. Voor de gemeente Aalsmeer betekent dit dat De Meerlanden wordt ingezet om ons huisvuil in te zamelen. Dit doet Meerlanden onder meer via het programma Van Afvalstoffen Naar Grondstoffen (VANG). Daarnaast voert de Meerlanden voor ons het buitenonderhoud en de gladheidbestrijding uit.
Deelnemers	Naast de gemeente Aalsmeer (8,42%), zijn ook de gemeenten Bloemendaal (6,22%), Diemen (10,07%), Haarlemmermeer (42,23%), Heemstede (7,7%), Hillegom (6,27%), Lisse (6,5%) en Noordwijk (12,59%) aandeelhouder in de Meerlanden NV. Het aantal aandelen wordt bepaald op basis van het aantal aansluitingen. Dit wordt dus jaarlijks herijkt.
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte
Bestuurlijk belang	De Meerlanden Holding NV is een belangrijke partner van de gemeente Aalsmeer op het gebied van het ophalen van afval, reiniging van de openbare ruimte, onderhoud van de openbare ruimte en gladheidsbestrijding. De gemeente Aalsmeer oefent haar belang als aandeelhouder uit via de AvA.
Financieel belang	Het financieel belang van de gemeente Aalsmeer bestaat uit een aantal onderdelen Geïnvesteerd kapitaal bedraagt € 887.000. Dividend: Over 2023 is geen dividend uitgekeerd vanwege de gewijzigde indexatiesystematiek. Omvang van de DVO's € 7,2 miljoen.
Risico's	**Algemeen** In de jaarrekening van Meerlanden N.V. staat een uitgebreide uiteenzetting van de risico's die Meerlanden loopt. In deze paragraaf bedrijfsvoering beperken wij ons tot de belangrijkste risico's. Meerlanden Holding N.V. heeft een risicomanagementsysteem ingericht op basis van de principes en uitgangspunten zoals vastgelegd in ISO 31000 en COSO. De risico attitude van Meerlanden Holding N.V. is in de basis risicomijdend. Meerlanden Holding N.V. maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de groep blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Het betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De groep houdt geen afgeleide financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden. **Politiek risico** Meerlanden verleent haar diensten voor een belangrijk deel aan haar aandeelhoudende gemeenten. Inzichten en voorkeuren kunnen voortdurend wijzigen. Het vertrek van gemeenten als klant kan de continuïteit van Meerlanden in gevaar brengen. Voor Meerlanden staat het belang voor onze klant voorop en wij zetten in op een hoge klanttevredenheid, zodat we ook op lange termijn een goede relatie houden. Meerlanden is een belangrijke speler op het gebied van afvalinzameling (en verwerking). Met name de verwerking en de scheiding van afvalstromen wordt steeds complexer waardoor de kans op storingen toeneemt en daarmee de kosten.

	Inflatie/prijsrisico Meerlanden NV is een kapitaalsintensief bedrijf en staat voor de uitdaging om steeds duurzamer te gaan opereren. Deze duurzaamheidseisen kunnen een prijsverhogend effect hebben waarvan de gevolgen niet altijd op de gemeenten zijn af te wentelen.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	774	33.276	33.017	28.862	40.697

Naam	**Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)**
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Doelstelling	• Het stichten, beheren, onderhouden, schoonmaken, beveiligen en/of exploiteren van onroerende zaken gelegen in de gemeente Aalsmeer, waaronder sport en welzijnsaccommodaties, horecagelegenheden en cultureel erfgoed. Inclusief de tot dit erfgoed behorende zaken. • Het verlenen van diensten aan scholen. • Het ter beschikking stellen van attributen die noodzakelijk zijn voor sportbeoefening. • Het stimuleren van sport, beweging en gezondheid. • Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van andere ondernemingen met welke rechtsvorm dan ook • Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn
Deelnemers	De gemeente Aalsmeer is enige deelnemer en enig aandeelhouder van ESA BV
Relatie met	Programma 2 Onderwijs en ontplooiing.
Bestuurlijk belang	De gemeente is 100% aandeelhouder. Het volgestort kapitaal bedraagt € 45.000. De belangen van de gemeente als aandeelhouder worden behartigd door een bezoldigde raad van commissarissen die toezicht houden op de directie. Deze RvC heeft een reguliere vergadercyclus van 5 keer per jaar. De RvC bestaat uit de volgende personen: 1. Dhr. A. Mak van Waay (Voorzitter) 2. Mw. E. Stienstra (Lid) 3. Mw. S. Munsterman (Lid) 4. Mw. P.M. Langezaal (Lid)
Financieel belang	De ESA is een belangrijke subsidierelatie van de gemeente Aalsmeer en ontvangt over 2024 € 1,964 mln. aan subsidie. Deze subsidie bestaat voor ruim € 419.000 aan een bijdrage in verband met groot onderhoud. Daarnaast is de subsidie voor een aanzienlijk deel bedoeld om het verschil te dekken tussen de huur die ESA aan de gemeente betaalt en de huur die zij bij de sportverenigingen in rekening kan brengen.
Risico's	ESA BV is nog in belangrijke mate voor haar continuïteit afhankelijk van de gemeente Aalsmeer om de financiering te blijven continueren. De accountant ziet daardoor een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gerede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteit van de onderneming.

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	243	192	1.062	1.769	1.286

Naam	Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Doelstelling	Met Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer langs de verlengde N201.
Deelnemers	Gemeente Uithoorn (mede aandeelhouder). Aalsmeer is voor 50 % aandeelhouder van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV. De andere aandeelhouder voor 50% is de gemeente Uithoorn
Relatie met	Programma 5 Ruimtelijke ontwikkelingen.
Bestuurlijk belang	In Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is de grondexploitatie Green Park ondergebracht. Het belang van de gemeente is dat dit gebied tot ontwikkeling wordt gebracht met als doel de bijdrage aan het verleggen van de N201 terug te verdienen. De BV is nagenoeg volledig gefinancierd met vreemd vermogen. Om dit mogelijk te maken hebben de deelnemende gemeenten jegens de Nederlandse Waterschapsbank een garantstelling van € 30 miljoen afgegeven ten behoeve van de financiering.
Financieel belang	50% van een eventueel saldo op de grondexploitatie na het gereed komen van de ontwikkeling van het exploitatiegebied. Dit fluctueert jaarlijks. Deze grondexploitatie loopt door tot eind 2026. Dat betekent dat richting eind 2026 de BV moet worden geliquideerd.
Risico's	**Kostenstijgingen** Op pagina 193 van deze jaarstukken is ingegaan op de verliesvoorziening die we voor Greenpark Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V. (GPAG B.V.) hebben moeten treffen. De risico’s die we verder bij GPAG B.V. als aandeelhouder signaleren zijn onderdeel van onze gemeentelijke paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De belangrijkste risico’s die GPAG BV zelf benoemt zijn de hoge inflatie als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen, vertraging van gronduitgiftes door vertraging in planvorming, tegenvallende uitkomsten uit bodemonderzoek en daardoor hoge saneringskosten en de langere doorlooptijd van de grondexploitatie en daardoor hogere plankosten. Het risico van vertraging door gronduitgiftes is als gevolg van de deal die gesloten is met Necron aanzienlijk terug gebracht. Door afspraken te maken over vaste termijn van afnemen en betaling van de grond is dit risico beperkt. Wel vereist dit van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV dat zij goed zicht houden op de uitvoering van het bouw en woonrijp maken. **Risico van vertraging door gewijzigde marktomstandigheden** Op het moment dat marktomstandigheden plotseling ingrijpend wijzigen is het risico aanwezig dat reserveringsovereenkomsten niet worden geconverteerd. Ook ik het risico aanwezig dat de grond wel wordt afgenomen maar geen bouwvergunning wordt aangevraagd waardoor grote percelen grond voor langere termijn braak komen te liggen.

	Risico van renteontwikkelingen op korte tot middellange termijn Een aanhoudend hoger niveau van rente zorgt voor hogere financieringskosten van de grondexploitatie en heeft daarmee een negatief effect op het resultaat van de grondexploitatie. **Risico verbonden aan waardering overblijvende grondtransacties en erfpachtbedrijf bij liquidatie in 2026.**

Financiële informatie	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
x € 1.000	2023	01-01-2023	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2023
	1.290	-2.821	-1.531	92.599	80.833

3.7 Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf grondbeleid is een verplicht onderdeel van de gemeentelijke programmabegroting. Deze paragraaf bevat de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van grondzaken en een korte beschrijving van de instrumenten van grondbeleid en de wijze waarop de instrumenten door de gemeente zijn ingezet.

Artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's;
- Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale bouwgrondexploitaties;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves van grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Visie

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke- en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot de sectoraal gerichte beleidsvelden zoals Volkshuisvesting, Werkgelegenheid, Verkeer en Vervoer, Groen en Welzijn. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de gebiedsvisie Aalsmeer 2020.
Er wordt gewerkt aan de Omgevingsvisie als nieuw kader en kompas voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Aalsmeer beschikt over een beperkte voorraad eigen ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico's die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. Aalsmeer is hierdoor meer aangewezen op het voeren van facilitair grondbeleid en geeft actief ruimte aan particulieren om hun gronden - binnen door de gemeente geformuleerde (beleids)uitgangspunten - zelf te ontwikkelen. Actief grondbeleid is echter niet uitgesloten wanneer dat in het publieke belang is en kan, met inachtneming van de raadsbevoegdheden (budgetrecht), worden toegepast.

Voor de uitgifte van gronden gelden de algemene verkoopvoorwaarden en vanuit het gevoerde grondbeleid stelt het college jaarlijks grondprijzen vast.

Uitvoering grondbeleid

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid zijn gewaarborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2020. Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is:
"Het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer."
Uit de hoofddoelstelling zijn een drietal subdoelstellingen afgeleid:

- Het voeren van regie bij ruimtelijke ontwikkelingen door het actief toepassen van de beschikbare beleidsinstrumenten.
- Verhogen van transparantie en eenduidigheid van het beleid voor alle doelgroepen.
- Verhoging van de eenduidigheid van de wijze van uitvoering van het grondbeleid door de ambtelijke organisatie.

De gemeente kiest bij het voeren van haar grondbeleid voor faciliterend grondbeleid. Indien er aanleiding is van het principe van faciliterend grondbeleid af te wijken vindt een afweging plaats ten aanzien van de gewenste vorm van grondbeleid, rekening houdend met grondposities, winstpotentie en risico's.

Instrumentarium voor actief grondbeleid
Het actief grondbeleid omvat alle fasen van de grondontwikkeling: de eerste aankoop van gronden, sloop van aanwezige opstallen die voor de verwezenlijking van de gewenste bouwplannen niet kunnen worden gehandhaafd, het bouwrijp maken van de terreinen, de uitgifte van bouwkavels en het inrichten van de openbare ruimte.
Strategische grondaankopen vallen niet binnen verwervingsplannen van vastgestelde grondexploitaties, maar worden gedaan met het oog op mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Hiervoor is aparte besluitvorming noodzakelijk, omdat binnen de bestaande budgetten geen rekening wordt gehouden met de kosten van dergelijke aankopen.

Actieve grondexploitaties in voorbereiding
Voor sommige ontwikkelingen op eigen grond is er nog geen opdracht van de raad, maar worden al wel voorbereidingskosten gemaakt. Voor deze kosten wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd tot en met de vaststelling van het bestemmingsplan en grondexploitatie. Er is dan sprake van een zogenaamde actieve grondexploitatie in voorbereiding (AGIV). De aanvraag voor budgetten van kosten en opbrengsten voor de uitvoeringsfase vindt plaats bij de vaststelling van de grondexploitatie. Voor de projecten in de categorie AGIV zijn alleen de (voorbereidings)kosten opgenomen. Er zijn nog geen opbrengsten meegenomen.

Instrumentarium voor facilitair grondbeleid
Bij facilitair grondbeleid wordt de bestemming uit de ruimtelijke maatregel gerealiseerd door particulieren. Hierbij dient de gemeente de kosten, die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen te verwezenlijken, te verhalen op de particuliere ontwikkelaar ('kostenverhaal'). Voor facilitaire projecten worden de ambtelijke kosten en gemeentelijke werken bij voorkeur verhaald op de initiatiefnemer via overeenkomsten. Het kostenverhaal moet geregeld zijn voordat het ruimtelijk besluit is genomen/de omgevingsvergunning is verleend. Als er geen mogelijkheid bestaat om (tijdig) de kosten via een overeenkomst te verhalen, dan dient de gemeente via publiekrechtelijk weg de kosten te verhalen.

Afsluiten grondexploitaties
Een grondexploitatiecomplex kan pas worden afgesloten indien de gehele grondexploitatie is afgerond. Dit is de consequentie van de vennootschapsbelastingplicht van de gemeente waarbij op dat moment het complex ook fiscaal is afgerond.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

Grondexploitaties worden in de gemeente Aalsmeer op twee momenten in het jaar geactualiseerd. Een integrale herziening van de grondexploitaties vindt plaats via de jaarlijkse 'Actualisatie grondexploitaties'. Deze actualisatie per 1 januari 2024 is vastgesteld in de raadsvergadering van d.d. 4 juli 2024. Via de 2e bestuursrapportage 2024 wordt een tweede actualisatie doorgevoerd voor de projecten met omvangrijke wijzigingen op de jaarschijf. Voor (actieve) grondexploitaties met substantiële plankader wijzigingen wordt een herziening van de grondexploitatie separaat ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

Onderstaande gegevens betreffen de gegevens zoals opgenomen in de 'Actualisatie grondexploitaties per 1 januari 2024'.

Actieve grondexploitatie (BIE)
Er zijn zes actieve grondexploitaties operationeel met een totaal begroot eindresultaat van € 1,17 miljoen nadelig (inclusief gerealiseerde resultaatnemingen). De portefeuille bestaat uit financieel nadelige en voordelig projecten:

- twee grondexploitaties met een nadelig resultaat van in totaal € 7,3 miljoen op eindwaarde. Voor dit resultaat is een (verlies)voorziening getroffen.
- vier grondexploitaties met een verwacht voordelig resultaat van in totaal € 6,12 miljoen op eindwaarde.

Prognose grondexploitaties (bedrag x € 1.000)	OHW per 1/1/2024	Prognose kosten	Prognose opbrengsten	Projectresultaat (eindwaarde)	
De Tuinen van Aalsmeer	-12.580	-10.937	16.277	-7.240	nadelig
Green Park Aalsmeer	-6.212	-29.819	35.969	-62	nadelig
Herenweg 61/99	-559	-163	1.145	423	voordelig
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan	6.830	-4.401	2.746	5.175	voordelig
Ophelialaan/Thijsselaan (De Hoeksteen)	-398	-1.363	2.199	438	voordelig
Westeinderhage	-39	-37	170	94	voordelig
Actieve grondexploitatie in uitvoering	**-12.957**	**-46.721**	**58.505**	**-1.173**	**nadelig**

Actieve grondexploitatie in voorbereiding (AGIV)
De gemeente kent één actieve grondexploitatie in voorbereiding, te weten Bilderdammerweg 6-30. De benodigde budgetten voor voorbereidingswerkzaamheden zijn vastgesteld via de 'Actualisatie grondexploitaties per 1 januari 2024'.

Prognose actieve grondexploitatie in voorbereiding (bedrag x € 1.000)	OHW per 1/1/2024	Prognose kosten	Prognose opbrengsten	Projectresultaat (eindwaarde)	
Bilderdammerweg 6-30	-126	-1.019	0	-1.145	nadelig

De gemaakte kosten onder actief grondbeleid in voorbereiding voor Bilderdammerweg 6-30 zijn op de balans opgenomen onder de post 'Kosten van onderzoek en ontwikkeling' onder Immateriële vaste activa.

Faciliterende grondexploitatie (FAC)
Er zijn tien facilitaire grondexploitaties operationeel met een totaal begroot projectresultaat van € 1,90 miljoen nadelig (inclusief gerealiseerde resultaatnemingen). De portefeuille bestaat uit financieel nadelige en voordelig projecten:

- zeven projecten met een neutraal resultaat van in totaal € 1,90 miljoen. Voor dit resultaat is een (verlies)voorziening getroffen.
- drie projecten met een verwacht voordelig/neutraal resultaat van in totaal € 0 op eindwaarde.

Eventueel ontstane tekorten of overschotten bij faciliterende grondexploitaties worden in het jaar waarin ze zich voordoen verantwoord of als deze nog niet zeker zijn wordt er een voorziening gevormd.

Een onderbouwing van de geraamde winstneming

De uitgangspunten voor de financiële resultaatneming bij grondexploitatie verlopen volgens de zogenaamde POC-methode, zoals vastgelegd in de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV (2023). Door toepassing van deze methode worden winsten genomen naar rato van de voortgang van het project. Hierbij wordt rekening gehouden met de invloed van (gewogen) projectspecifieke risico's.

Zoals in de actualisering 2024 is opgenomen, is in de jaren 2024 tot en met 2027 een winstneming voorzien van respectievelijk € 3.673.000, € 1.258.000, € 1.066.000 en € 69.000. Vanuit de POC methode is de daadwerkelijke winstneming over het betreffende jaar sterk afhankelijk van de voortgang op de projecten.

Beleidsuitgangspunten omtrent reserves

Alle toekomstige winstnemingen waarmee rekening is gehouden in het meerjarenbeeld worden gestort in de bestemmingsreserve "voorlopige winsten grondexploitaties".

3.8 Duurzaamheid en klimaat

Inleiding

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de levensbehoeften van de huidige generatie, zonder die van de toekomstige generaties tekort te doen. Het gaat hierbij om een ideaal evenwicht tussen economische, sociale en leefomgevingsbehoeften en bijdragen aan een gezonde aarde met welvarende bewoners en goed functionerende ecosystemen.

Klimaatverandering wordt veroorzaakt door de uitstoot van broeikasgassen. Hierdoor wordt het steeds warmer op aarde. Dit heeft vele nadelige gevolgen waaronder de stijging van de zeespiegel. Ook worden weersomstandigheden steeds extremer. Denk aan hittegolven in combinatie met droogte of zware regenval en wateroverlast. Dit alles heeft gevolgen. Om verdere klimaatopwarming tegen te gaan is het onder andere nodig onze energievoorziening te verduurzamen (mitigatie) en aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie).

Klimaatakkoord, beleid en ambities
Het Klimaatakkoord omvat afspraken om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 55 tot 60% terug te dringen ten opzichte van 1990. In 2050 moet dit 95% minder CO2-uitstoot zijn ten opzichte van 1990. De gemeente Aalsmeer heeft dit vertaald in fossiel onafhankelijk in 2050. Om de taken uit het Klimaatakkoord uit te voeren, ontvangen gemeenten sinds 2022 een rijksbijdrage. Op basis van het Raadsprogramma 2022-2026 ontwikkelen we daarom het Masterplan Energie en werken we aan een Programma Duurzaamheid inclusief uitvoeringsagenda. Hierin geven we invulling van de gemeentelijke taken vanuit het Klimaatakkoord, zoals de Warmtevisie en de Regionale Energiestrategie.

Wat willen we bereiken?

De realisatie van deze doelen voeren wij uit via de volgende lijnen:

A. Circulaire economie

We zetten in op het verminderen van afval, het stimuleren van het gebruik van duurzame hernieuwbare grondstoffen en hergebruik van grondstoffen. We faciliteren initiatieven en ondernemers uit Aalsmeer die positieve circulaire gevolgen hebben voor de lokale economie. Het 'Van afval-naar-grondstofbeleid 2021 - 2025' beschrijft de afvaldoelstellingen waar Aalsmeer zich aan committeert. Dit zijn de landelijke VANG-doelstellingen om onder de 100 kilo restafval per inwoner per jaar te komen en om 75% van het afval te scheiden. In 2025 worden deze aangevuld met het streven om 60% van het huishoudelijk afval te recyclen. Met de focus op recycling bereidt de gemeente zich voor op de Europese doelstellingen om in 2035 65% van het afval te kunnen recyclen.

B. Klimaatadaptatie en biodiversiteit

In 2050 heeft de gemeente een klimaat adaptieve openbare ruimte. Aanpassing van de openbare ruimte aan de verandering van het klimaat, door o.a. de verwachte toenemende neerslag zonder grote waterschades verwerkt kan worden, de negatieve effecten van verwachte toename van temperatuur (hittestress) en droogte zo klein mogelijk blijven en de kans op overstromingen uit oppervlaktewater minimaal blijft.

Biodiversiteit gaat over alles wat leeft. De wereld kan niet zonder biodiversiteit. Soorten en ecosystemen zorgen bijvoorbeeld voor de productie van zuurstof, kringloop van voedingsstoffen en mineralen, bestuiving van planten (waaronder landbouwgewassen), waterzuivering en het beheersen van plagen. Biodiversiteit betekent voor de mens voedsel, bouwmateriaal, brandstof (hout) en grondstoffen voor kleding (zoals katoen) en medicijnen. Wij stellen ons ten doel om de grote rijkdom aan soorten dieren, planten en micro-organismes die onze gemeente kent, in ons denken en doen te respecteren en waar nodig of wenselijk beleidsmatig en in beheer te beschermen en of te stimuleren.

C. Energietransitie

Aalsmeer wil op basis van het Raadsprogramma 2022 – 2026 in de periode 2040 - 2050 een fossiel onafhankelijke gemeente realiseren en voldoen aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. De transitie richting een fossiel onafhankelijke gemeente heeft een grote impact op de lokale samenleving en bestaat uit verschillende opgaven. Kort gezegd betekent dit werken aan energiebesparing en het verduurzamen (fossiel onafhankelijk invullen) van het resterende energiegebruik.

D. Overige klimaat gerelateerde beleidsmaatregelen

Wij stellen ons open voor particuliere en overheidsinitiatieven die een bijdrage leveren aan duurzaamheid en bevordering van een goed klimaat. Hiermee sluiten wij aan bij de gangbare praktijk rond het energiebeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2025 geven aan de realisatie van deze doelen op de volgende wijze uitvoering:

A. Circulaire economie

Plein voor Hergebruik

Aalsmeer heeft als eerste aandeelhouder een langdurige relatie met de Meerlanden. De gemeente en Meerlanden delen de circulaire ambities voor hoogwaardige verwerking, hergebruik en recycling van materialen. In 2024 startte de Meerlanden met de pilot Plein voor Hergebruik op de milieustraat in Rijsenhout. Op het Plein voor Hergebruik kunnen inwoners materialen inleveren die nog een tweede leven kunnen hebben. Naast goederen voor de kringloop is hierbij extra aandacht voor E-waste. De pilot, die tot stand is gekomen via een landelijke subsidie vanuit het Programma Circulair Ambachtscentrum, levert input voor de inrichting van de milieustraat van de toekomst.

Afval

Het restafval wordt sinds december 2022 afgevoerd en nagescheiden bij Omrin. Door te kiezen voor nascheiding van het Plastic, Metaal en Drankenkartons (PMD) uit het restafval is het eenvoudiger voor de inwoners om afval aan te bieden. Omrin investeert in innovatieve technologie om zoveel mogelijk recyclebare materialen uit het afval te scheiden.
We faciliteren ook in 2025 particuliere initiatieven ten behoeve van ondernemingen die een bijdrage leveren aan circulaire economische bedrijfsvoering. Met de Greenport Aalsmeer wordt gewerkt aan een tuinbouwsector die in 2050 duurzaam en circulair is.
In 2025 doet Aalsmeer mee aan de landelijke Benchmark Afval. Hiermee toetsen en vergelijken we resultaten op het gebied van afvalbeheer.

Bedrijfsvoering
We gaan door met interne duurzame bedrijfsvoering. We gebruiken groene energie, afwasbare koffiebekers en hebben e-bikes beschikbaar voor pendelverkeer, hebben een gemeenschappelijk aanbestedings- en inkoopbeleid en zijn fair trade gemeente.

B. Klimaatadaptatie en biodiversiteit

Klimaatadaptatie en biodiversiteit is standaard onderdeel in alle projecten en werkprocessen van de organisatie, zoals bestekken ter uitvoering van projecten in de openbare ruimte en woningbouw, via draagvlak en bewust- wording en via monitoring en leren. Het klimaatbestendig maken van de wijken doen we samen met de bewoners. We gaan een project doen om bewoners hiermee te ondersteunen. Verder zijn we begunstiger van Stichting Steenbreek, maken gebruik van hun communicatiematerialen en doen jaarlijks mee aan het door Stichting Steenbreek georganiseerde NK Tegelwippen.

Bomen zorgen voor een gezonde en aantrekkelijke openbare ruimte. Bomen dragen ook bij aan de uitdagingen van het veranderende klimaat, zoals het verminderen wateroverlast bij hevige regenbuien en het verminderen van hitte in woonwijken. In 2024 is de waardevolle bomenlijst geactualiseerd. Deze bomen, particulier of gemeentelijk, zijn kapvergunning plichtig aangezien deze bomen een bijzondere waarde voor de omgeving hebben.
Daarnaast hebben we aandacht voor hittestress, droogte, watervoorziening en waterveiligheid in bredere zin in ruimtelijke plannen en vergunningen.

Duurzaam maaibeheer
Meerlanden is in 2023 een pilot duurzaam maaibeheer gestart. Dit heeft er toe geleid dat delen van Aalsmeer minder (1x per jaar i.p.v. 6x per jaar) en later (na mei) worden gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Doel is het verhogen van de biodiversiteit. Het maaien van 1-meter stroken langs voet- en fietspaden blijft gehandhaafd vanwege de veiligheid. Met name het later maaien ‘Maai-mei-niet’ is voor de insecten gunstig. Voor een verdere ontwikkeling naar bloemrijke bermen is tijd nodig.
Daarnaast hanteren we de gedragscode flora en fauna van Stadswerk. Hiermee waarborgen we een zorgvuldige omgang met beschermde planten en dieren bij ruimtelijke ontwikkelingen en beheer/onderhoud van de openbare ruimte. Verder faciliteren we ook in 2025 de aanleg van broeihopen voor ringslangen door vrijwilligers.

C. Energietransitie

In samenwerking met lokale stakeholders en inwoners werken we toe naar een door de raad vast te stellen Masterplan energie (MPE) (1e kwartaal 2025), dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt voor de energietransitie.
Het MPE bestaat uit verschillende onderdelen:

1. De route voor de energie- en warmtetransitie met daarin opgenomen:
    - De opgaven voor de gebouwde omgeving, de industrie, de landbouw en het landgebruik (incl. de tuinbouwsector), mobiliteit en elektriciteit
    - De uitgangssituatie: de huidige CO2 voetafdruk van Aalsmeer
    - De ambitie voor de termijn waarop Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk wil zijn
    - Oplossingsrichtingen voor het terugdringen van het energie- en warmtegebruik, de opwekking van niet-fossiele energie en warmte en de aanleg van infrastructuur waaronder de benodigde verzwaring van het elektriciteitsnet.
    - Strategieën en oplossingen die bijdragen aan het realiseren van de ambities.

- De rol(len) van de gemeente en andere partijen daarbij.

2. Een uitvoeringsprogramma van gemeente en samenwerkingspartners (uitvoeringscoalitie) met te bereiken doelen over vijf jaar, ingevuld met activiteiten en projecten met een looptijd van twee jaar.
3. Een energietransitie monitor van gemeente en samenwerkingspartners (uitvoeringscoalitie) voor het volgen en (bij)sturen van de CO2 voetafdruk van Aalsmeer (elke twee jaar)
4. Een governance (bij)sturingsmodel voor de uitvoeringcoalities.

Ondersteuningsaanpak samenleving
De energieprijsontwikkeling en inflatie hebben gevolgen voor de koopkracht van inwoners. Daarom werken we aan energiebesparing en het tegengaan van energiearmoede. We trekken hierin op met organisaties uit het sociaal domein en Eigen Haard. Door de energieprijsontwikkeling komen steeds meer inwoners en bedrijven in actie om energie te besparen en/of op te wekken. Daarom is het ondersteunen en ontzorgen van de samenleving nu belangrijker dan ooit. We ondersteunen de samenleving op verschillende manieren:

1. Lokale aanpak isolatie Aalsmeer
In 2025 zetten we de lokale aanpak isolatie Aalsmeer voort. De aanpak richt zich op het stimuleren en ontzorgen van woningeigenaren bij het isoleren van woningen met een slecht energielabel (DEFG) en gemiddeld lage WOZ waarde van de woning. Daarnaast richt de aanpak zich op het ontzorgen en begeleiden van minima in een koopwoning. Deze activiteit levert een bijdrage aan het reduceren van CO2 en zorgt voor een koopkrachtverbetering bij woningeigenaren.

2. Energiearmoede aanpak
De energiearmoede aanpak richt zich via verschillende activiteiten op het tegen gaan van energiearmoede. Denk hierbij aan een EnergiebespaarDienst die maatregelen aanbrengt en tips geeft aan woningeigenaren om energie te besparen. Ook zetten we energiecoaches in die bewoners helpen energie te besparen. Deze activiteit levert een bijdrage aan het reduceren van CO2 en zorgt voor een koopkrachtverbetering bij woningeigenaren.

3. Servicepunt Energieadvies Aalsmeer
Het servicepunt ondersteunt initiatieven van collectieven, maatschappelijke instellingen en VVE's met advies en begeleiding bij verduurzamingsprojecten. Deze activiteit levert een bijdrage aan het reduceren van CO2 en de opwek van duurzame energie.

4. Energieloket
In samenwerking met het energieloket ondersteunen en ontzorgen we woningeigenaren bij het verduurzamen van woningen door het aanbieden van het energieloket. Woningeigenaren kunnen terecht bij een helpdesk voor advies en groepsaankopen. Hiermee leveren we een bijdrage aan het reduceren van de CO2-uitstoot en de opwek van duurzame energie.

Elektriciteitsinfrastructuur
De gemeente Aalsmeer en Liander werken aan een aanpak om het elektriciteitsnet in meerdere buurten in Aalsmeer toekomstbestendig te maken door middel van het plaatsen van trafo-huisjes. Daarnaast werken we in samenwerking met de provincie, gemeenten, netbeheerders en andere partijen aan een robuuste, adaptieve en betaalbare elektriciteitsinfrastructuur. Een goed elektriciteitsnet is een randvoorwaarde voor de energietransitie.

D. Overige klimaat gerelateerde beleidsmaatregelen

Nationale Klimaatweek

In 2024 doet de gemeente Aalsmeer mee met de Nationale Klimaatweek. Tijdens de Nationale Klimaatweek vragen we samen met klimaatburgemeester, bewoners en bedrijven aandacht voor klimaatverandering. We organiseren activiteiten met als thema bijvoorbeeld energiebesparing, klimaatbestendige tuin en verspilling. Ook stellen we de mogelijkheid open voor (her)benoeming van een klimaatburgemeester, die interactief schakelt over klimaatdoelen tussen gemeentebestuur en inwoners. In 2025 doen we hier opnieuw aan mee.

Waar staan we nu?

Komend jaar ontwikkelt de gemeente een monitor, waarmee beoogd wordt beter inzicht te krijgen in de mate waarin de veelheid van activiteiten binnen de drie pijlers van het programma duurzaamheid bijdragen aan de doelen die gesteld zijn. Startpunt van het opstellen van het Programma Duurzaamheid is het doen van een nulmeting. Per programmalijn gaan we per doelstelling de voortgang in beeld brengen, houden en updaten. Hiervoor gaan we openbare data en data op projectniveau gebruiken. We ontwikkelen een monitoringstool met indicatoren. Uitgebreide uitwerking van de indicatoren en een nulmeting vindt daarom op een later moment plaats. Vooralsnog maken wij voornamelijk gebruik van indicatoren uit (nu bekende) openbare bronnen, zoals de Klimaateffectatlas, klimaatmonitor en waarstaatjegemeente.

A. Circulaire economie

Aalsmeer is in 2022 overgegaan op het nascheiden van plastic. Daarom gebruiken we 2023 als peiljaar voor afval. In 2023 is de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner 137 kilo. Afvalscheiding: 64% van het afval werd in 2023 gescheiden aangeboden. In 2022 was het recyclingspercentage van het Aalsmeerse afval 55,1%.

Bronnen:

Meerlanden Beleidsmonitor Aalsmeer:

VANG in cijfers	Restafval				Grondstoffen					Afval scheiden			
	Doel	2023	2022	2021	GFTe	OPK	Glas	PBD	Textiel	Doel	2023	2022	2021
Aalsmeer	100 KG	137	170	182	96	40	21	24	4,2	75%	64%	59%	60%

Recyclepercentage: VANG Recycletool (benchmarkafval.nl)

Voor de ontwikkeling van een circulaire economie in Aalsmeer zijn verder nog geen indicatoren en streefwaarden opgenomen. Wel zijn er landelijke doelstellingen. Er bestaat echter nog geen inzicht in de huidige situatie in Aalsmeer en de gemeente heeft op dit moment ook geen specifiek beleid op circulaire economie. Het duurzaamheidsbeleid uit 2016 biedt hiervoor ook te weinig handvatten. Op landelijk niveau is verdere ontwikkeling van maatregelen om de doelen te realiseren en de resultaten te monitoren noodzakelijk. Naar verwachting komt het Rijk in 2025 met het Nationaal Programma Circulaire Economie.

B. Klimaatadaptatie en biodiversiteit

We hebben de door de raad vastgestelde Agenda en actieplan klimaatadaptatie Aalsmeer 2021-2026 op alle onderdelen zo compleet mogelijk in uitvoering. Klimaatadaptieve maatregelen vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan zijn niet apart inzichtelijk te maken.

De ontwikkeling van indicatoren is onderdeel van de nog te ontwikkelen monitor.

C. Energietransitie

Na vaststelling van het Masterplan Energie beschikt Aalsmeer over een monitor voor het volgen en (bij)sturen van de CO2 voetafdruk van Aalsmeer en een governancemodel voor de samenwerking met alle betrokken partijen. De indicatoren worden dan heroverwogen.

Indicatoren[*]:

Omschrijving	Bron	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal bekend energiegebruik in Terajoule – excl. verkeer en vervoer	Klimaatmonitor	3267	3086	3041		3111		
Totaal elektriciteitsverbruik van woningen in GWh (geleverd via het net)	Klimaatmonitor	39,9	38,5	38,9	40	37,7	41,5	
Totaal aardgasverbruik woningen in miljoen m3 (temperatuur gecorrigeerd)	Klimaatmonitor	17,9	17,9	18	17,7	17,6	15,8	
CO2-uitstoot Aalsmeer in kton – excl. auto(snel)wegen	Klimaatmonitor	245	225	210		197		
Totaal bekende hernieuwbare energie in Terajoule	Klimaatmonitor	71,8	90,8	104,8	121,9	159,3	212	

* Deze cijfers komen uit de Klimaatmonitor. Over het algemeen loopt deze 1 à 2 jaar achter. We gebruiken daarom de meest recente cijfers. Het effect van uitgevoerd beleid is niet direct het jaar daarop terug te zien in de cijfers.

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel laat per thema A tot en met D, een onderscheid zien naar exploitatiebudgetten en bijdragen derden (Rijk, provincie).
De verantwoording volgt conform programmabegroting in de jaarstukken.

		2025	2026	2027	2028
A.	**Circulaire economie** Maatregelen inzake circulaire economie maken ook onderdeel uit van de uitvoering van taken die we al doen. Denk aan maatregelen volgend uit het Van afval- naar grondstofbeleid. Deze zijn niet apart inzichtelijk te maken. Ook personele kosten worden niet inzichtelijk gemaakt. In 2024 en 2025 werken we aan het programma duurzaamheid. Onderdeel van de uitvoeringsagenda zijn voorstellen voor circulaire economie, hier is budget voor beschikbaar in het budget klimaat en energie gemeentefonds.	PM	PM	PM	PM

		2025	2026	2027	2028
B.	**Biodiversiteit**	PM	PM	PM	PM
	Maatregelen inzake biodiversiteit maken ook onderdeel uit van de uitvoering van taken die we al doen. Denk aan het duurzaam maaibeleid. Deze zijn niet apart inzichtelijk te maken. Ook personele kosten worden niet inzichtelijk gemaakt. In 2024 en 2025 werken we aan het programma duurzaamheid. Onderdeel van de uitvoeringsagenda zijn voorstellen voor circulaire economie, hier is budget voor beschikbaar in het budget klimaat en energie gemeentefonds.				
C.	**Klimaatadaptie**				
	Maatregelen inzake klimaatadaptatie maken ook onderdeel uit van de uitvoering van taken die we al doen. We nemen klimaatadaptieve maatregelen mee wanneer wij werken aan de openbare ruimte. Deze zijn niet apart inzichtelijk te maken. Ook personele kosten worden niet inzichtelijk gemaakt. In 2024 en 2025 werken we aan het programma duurzaamheid. Onderdeel van de uitvoeringsagenda zijn voorstellen voor klimaatadaptatie, hier is budget voor beschikbaar in het budget klimaat en energie gemeentefonds.				
	Plan klimaatadaptatie bewoners- en ondernemersagenda	40.000	40.000		
	Dekking uit reserve klimaatadaptatie	-40.000	-40.000		
D.	**Energietransitie**				
	Uitvoering duurzaamheidsbeleid Structueel budget voor uitvoering duurzaamheidsbeleid	55.700	55.700	55.700	55.700
	Beschikbare middelen CDOKE (het Rijk)	**565.000**	**257.000**	**121.000**	**121.000**
	De middelen uit de CDOKE-regeling zijn beschikbaar tot en met 2028 1)				
	Adviseur energietransitie Aalsmeer	127.000			
	Medewerker communicatie proces en participatie energie	67.000			
	Onderzoeks- en uitvoeringskosten energietransitie	47.000			
	Projectleider energiebesparing woningen	67.000			
	Adviseur energietransitie beleidsontwikkeling en coördinatie	60.000	60.000	60.000	60.000
	Adviseur energietransitie ruimtelijke ontwikkelingen	61.000	61.000	61.000	61.000
	Warmteadviseur Aalsmeer	136.000	136.000	0	0
	Totaal dekking energietransitie CDOKE	-565.000	-257.000	-121.000	-121.000
	Accountmanager Servicepunt Energieadvies Aalsmeer (niet CDOKE)	40.000			
	Totaal dekking energietransitie niet CDOKE	40.000			
	Totaal personele kosten energietransitie	605.000	257.000	121.000	121.000
E.	**Budget klimaat en energie gemeentefonds**				
	Voorgesteld wordt dit budget te labelen voor de uitvoeringsprogramma's van het Masterplan Energie en het Programma Duurzaamheid.	163.000	163.000	293.000	293.000
	Totaal budget klimaat en duurzaamheid	**258.700**	**218.700**	**348.700**	**348.700**

		2025	2026	2027	2028
	Bestemmingsreserves				
	Duurzaamheidsfonds: stand 1 januari 2024 De reserve duurzaamheidsfonds is een middel om met incidentele middelen een meerjarige financiële planning voor het energiebeleid mogelijk te maken. Daarnaast wordt de reserve gebruikt voor bijv. Servicepunt Energieadvies dat energieadvies en projectbegeleiding beschikbaar stelt voor doelgroepen zoals inwoner initiatieven, energie coöperaties, VvE's, maatschappelijke organisaties en kleine particuliere verhuurders.	221.000			
	Uitvoering van de verordening duurzaamheidslening en duurzaamheidsfonds door SVn: resterende middelen per 31 december 2023				
	SVn Stimuleringslening duurzaamheidsfonds Aalsmeer De stimuleringslening duurzaamheidsfonds is gestopt in 2021 en moet worden teruggestort naar de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds.	336.000			
	SVn Duurzaamheidslening Medio 2025 wordt een nieuw doelbereik voor de duurzaamheidslening voorzien als onderdeel van het Masterplan Energie en het uitvoeringsplan.	245.000			
	Totaal uit te zetten leningen	**581.000**			

1) De gemeente heeft van het Rijk zogenaamde CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) ontvangen. Hiermee kan de gemeente personele capaciteit aanstellen voor het uitvoeren van klimaat en energiebeleid en het Masterplan Energie.

Om regie te verkrijgen op de ontwikkelingen op het gebied van collectieve warmte en om de snelheid van de huidige ontwikkelingen in de markt te kunnen blijven volgen stellen we een warmteadviseur aan voor 2025 en 2026. Op basis van een haalbaarheidsstudie naar de kansen van een groter collectief warmtenet voor (met name) de glastuinbouw, worden stappen gezet om deze te gaan ontwikkelen. Deze ontwikkeling is cruciaal. Niet alleen om te werken aan een toekomstbestendige tuinbouwsector maar ook omdat het elektrificeren van de warmtevoorziening van de tuinbouwsector onwenselijk is vanwege het grote ruimtebeslag, zeer hoge financiële investeringen vraagt en het realisatietempo laag ligt. Om regie te verkrijgen op de warmte ontwikkelingen en de snelheid van deze ontwikkelingen bij te kunnen benen is het nodig een warmteadviseur aan te trekken. Deze warmteadviseur wordt verantwoordelijk voor de relevante beleidsontwikkeling en uitvoering op het thema warmte (en koude) voor gemeente Aalsmeer i.s.m. relevante partijen (zoals Greenport Aalsmeer, buurgemeenten Uithoorn, Amstelveen, Provincie Noord Holland, Servicepunt Duurzame Energie Noord-Holland. De warmteadviseur richt zich daarbij uitdrukkelijk ook op het verkennen van de mogelijkheden van duurzame warmte voor de gebouwde omgeving (woningen en utiliteit) van Aalsmeer.

Daarnaast vragen ontwikkelingen op het gebied van energietransitie meer inzet om te kunnen adviseren over energie (en duurzaamheid) bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestemmingsplan wijzigingen, herstructurering, nieuwbouw, etc. dan daarvoor binnen de dienstverleningsbijdrage capaciteit beschikbaar is. Daarom stellen (tijdelijk) extra capaciteit aan en dekken deze uit de CDOKE middelen van het Rijk.

3.9 Wet Open Overheid

Deze openbaarheidsparagraaf komt voort uit artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) die bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.
In deze paragraaf wordt ingegaan op drie aspecten uit de Woo: de passieve openbaarmaking van informatie, de actieve openbaarmaking van informatie en de plannen ter verbetering van de informatiehuishouding.

Het uitgangspunt van de Woo (alle informatie is openbaar, tenzij) is volledig omarmd en 'Vanzelfsprekend openbaar' is het motto van het bestuur en de directie. Er worden continu stappen gezet om binnen de gestelde termijnen aan de vereisten van de Woo te voldoen. De organisatie wordt voorzien van praktische handvatten. Ook zijn diverse workshops/trainingen beschikbaar. Er wordt gewerkt aan een kennis- en opleidingsplan, zodat leidinggevenden en medewerkers structureel hulpmiddelen ter beschikking krijgen. Het aanbod wordt periodiek geüpdatet en de eerste opzet komt in 2024 beschikbaar. Waar mogelijk wordt ook bijgedragen aan kennisdeling met andere overheidsorganisaties.

Passieve openbaarmaking
Onder passieve openbaarmaking wordt verstaan het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, een Woo-verzoek. In 2023 heeft de AA-organisatie 79 Woo-verzoeken ontvangen (Aalsmeer 11, Amstelveen 68). In 2024 zijn tot nu toe 49 Woo-verzoeken ontvangen (Aalsmeer 11, Amstelveen 38). De inschatting is dat het aantal voor 2024 minimaal gelijk is aan dat van 2023. Er is sprake van een toename in omvang en/of complexiteit. De verwachting is dat deze stijging de komende jaren doorzet.

De lijn van het sneller en beter afhandelen van Woo-verzoeken wordt doorgezet en Woo-verzoeken worden binnen de wettelijke termijnen afgehandeld. Woo-verzoeken kunnen digitaal via de gemeentelijke website worden ingediend. Geanonimiseerde Woo- en Wob-verzoeken, de Woo- en Wob-besluiten en de bijbehorende documenten/bijlagen worden vanaf het derde kwartaal 2024 gepubliceerd op Bestuurlijke Informatie Aalsmeer. De rapportage waarmee jaarlijks in beeld gebracht kan worden waar het Woo-proces nog geoptimaliseerd kan worden komt in 2024 beschikbaar.

Actieve openbaarmaking
Belangrijk onderdeel van de Woo is de verplichting tot actieve openbaarmaking van zeventien informatiecategorieën, waarvan er 11 relevant zijn voor de gemeente. Dat moet plaatsvinden via een digitale infrastructuur die door de minister van BZK in stand wordt gehouden. Het doel is, alle informatie die bestuursorganen onder de Woo actief openbaar moeten maken, op één plek voor iedereen vindbaar en doorzoekbaar te maken. Op advies van het Adviescollege ICT-toetsing heeft de minister van BZK eind 2022 gekozen voor een eenvoudiger en sneller te realiseren oplossing: een verwijsindex (de 'Woo-index') met zoekfunctie. In juni 2023 is de gemeente aangesloten op deze 'Woo-index' en is de redactierol belegd.

De volgende categorieën maakt de gemeente inmiddels al actief openbaar:
- besluiten, verordeningen en andere algemeen verbindende voorschriften;
- overige besluiten van algemene strekking;

- beleidsregels;
- bereikbaarheidsgegevens;
- vergaderstukken en verslagen van de raad;
- agenda's en besluitenlijsten van het bestuur;
- vergaderstukken en verslagen van het bestuur;
- Woo-verzoeken en -besluiten.

Per 1 november 2024 moeten de eerste vijf informatiecategorieën van de Wet open overheid (Woo) verplicht openbaar gemaakt worden. Voor gemeenten zijn alleen de eerste vier categorieën van toepassing. Hierbij zijn wetten en algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking al openbaar. De categorieën 'Organisatie en werkwijze' en 'Bereikbaarheidsgegevens' worden vanaf 1 november 2024 voor het eerst openbaar gemaakt. De categorie Klachtoordelen is nog niet verplicht, maar per november 2024 wordt deze ook actief gepubliceerd. In 2025 wordt voor het actief publiceren van de categorie Convenanten een proces uitgewerkt en ingericht.

Informatiehuishouding
Vanuit het beleid Formele en informele informatie worden diverse projecten uitgevoerd om de informatiehuishouding verder te verbeteren. De volgende projecten staan onder meer op de planning tot en met 2025: e-mailarchivering en e-mail gebruik, chat berichten archivering en chat berichten gebruik. In een breder verband wordt invulling gegeven aan het project Adequate Informatiehuishouding waarbij wordt aangesloten bij de aanbevelingen van de Archiefinspectie en het provinciale Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Jaarlijks wordt de kwaliteit van de gemeentelijke informatiehuishouding getoetst door deze partijen en wordt vanuit de gemeente een verbeterplan opgesteld.

4. Financiële begroting

4.1 Financieel meerjarenbeeld 2025 - 2028

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de financiële positie van de gemeente Aalsmeer en de meerjarige ontwikkelingen.

Financieel meerjarenbeeld

Hieronder vindt u een overzicht van de meerjarenraming per programma.

Programma	Rekening	Begroting	Begroting 2025			Begroting	Begroting	Begroting
bedrag x € 1.000	2023	2024	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
01 Sociaal domein	-27.945	-29.457	34.834	6.951	-27.884	-26.278	-25.929	-25.346
02 Onderwijs en ontplooiing	-6.125	-6.408	8.400	2.030	-6.370	-6.211	-6.098	-7.272
03 Economie en duurzaamheid	-175	-312	728	1.319	591	591	616	616
04 Openbare ruimte	-9.304	-11.579	21.820	10.471	-11.349	-11.476	-11.603	-11.709
05 Ruimtelijke ontwikkeling	233	595	19.900	18.302	-1.598	-2.826	-3.245	-3.385
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	-6.373	-6.791	8.005	789	-7.216	-7.302	-7.562	-7.562
07 Overhead	-11.038	-11.756	10.153	0	-10.153	-9.900	-9.396	-9.396
08 Algemene dekkingsmiddelen	69.289	69.060	3.408	71.440	68.032	64.222	61.078	59.488
Totaal baten en lasten	**8.562**	**3.352**	**107.249**	**111.302**	**4.053**	**821**	**-2.139**	**-4.566**
Reservemutaties	3.513	-1.641	8.479	5.833	-2.646	1.049	951	2.286
Resultaat	**12.075**	**1.712**	**115.729**	**117.135**	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**

De gehanteerde uitgangspunten en toelichting op het meerjarenbeeld
De vertrekpositie is de meerjarenbegroting 2024-2027 overeenkomstig het boekwerk programmabegroting 2024, aangevuld met de besluitvorming in de begrotingsraad en verdere besluitvorming tot en met overige bestuurlijke besluitvorming, inclusief de Kadernota 2025. Daarnaast zijn de gevolgen van de meicirculaire verwerkt op basis van het daarover op 4 juli 2024 genomen raadsbesluit.

In de begroting 2025 zijn de volgende onderdelen verwerkt:
- Actualisatie van de kapitaallasten;
- Nominale ontwikkelingen loon- en prijs;
- Kostentoerekening;
- Meerjarige mutaties reserves en voorzieningen;
- Bepaling van de kostendekkendheid van de exploitaties.

Actualisatie van de kapitaallasten
Bij de actualisatie van de kapitaallasten is uitgegaan van de interne rekenrente van 0,1%.

Nominale ontwikkelingen
Voor de nominale ontwikkelingen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Loonontwikkeling 2025 4,9% en prijsontwikkeling 2,2% en subsidies 2025 4%
- Inflatiecorrectie voor belastingen van 3,5% en tariefvoorstellen van 4,25%.
- Voor de kostendekkende heffingen is het uitgangspunt maximaal kostendekkend.
- Indexering van de bijdrage Aalsmeer aan Amstelveen, inclusief nacalculatie 2024, van 4,25%
  conform dienstverleningsovereenkomst (betreft nacalculatie 2024 -/- 0,82% index 2025 5,11%).
- Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen conform aangeleverde concept-begrotingen. Wanneer er geen afspraken zijn gemaakt, dan is een indexeringspercentage van 4,36% toegepast voor 2025.

Bepaling van de kostendekkendheid van de exploitaties
De mutaties als gevolg van het jaarlijks bepalen van de kostendekkendheid van de exploitaties zijn verwerkt in de begroting 2025. In de paragraaf lokale heffingen zijn de overzichten opgenomen.

Kostentoerekening
Jaarlijks vindt op basis van de afdelingsplannen een actualisering plaats van de toedeling van directe ambtelijke capaciteit aan taakvelden. De capaciteitstoedeling in de afdelingsplannen 2024 geldt ook als basis voor de opstelling van de programmabegroting 2025. De budgettaire kaders volgens de Kadernota bevatten ook het totaalbedrag van de Aalsmeerse dienstverleningsbijdrage aan Amstelveen. Dit bepaalt taakstellend de toegestane productbelasting vanuit de AA-organisatie aan de Aalsmeerse begroting.

Meerjarige mutaties reserves en voorzieningen
Besluitvorming over nieuw beslag op de reserves en herbestemming van bestaande reserves heeft
plaatsgevonden bij de Kadernota 2025. De stand en ontwikkeling van de voorzieningen zijn getoetst bij het opmaken van de jaarrekening 2023. De geactualiseerde opgave op van de verwachte mutaties 2025-2028 zijn opgesteld op basis van bestaand beleid met inachtneming van de gegevens uit de jaarrekening 2023 en de bestaande meerjarenplanning 2025-2028.

De mutaties staan in onderstaande tabel puntsgewijs opgenomen. In het programmaplan is per programma bij het onderdeel financiën, ontwikkeling programmasaldo een soortgelijke tabel met een detaillering van het betreffende programma opgenomen.

Ontwikkeling programmasaldo	**Saldo meerjarenraming**			
bedrag x € 1.000	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Primitieve begroting	0	-1.237	-2.571	-2.453
Raadsbesluiten voor 1e Burap	0	0	0	-136
1e Burap	0	0	0	0
Kadernota	193	2.048	639	-446
Raadsbesluiten voor begroting	1.047	342	341	341
Saldo voor begroting	**1.240**	**1.154**	**-1.591**	**-2.694**

Ontwikkeling programmasaldo	Saldo meerjarenraming			
bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Mutaties begroting				
Nominale ontwikkelingen	0	0	0	0
Kapitaallasten	10	6	7	18
Kostentoerekening	0	0	0	0
Overige besluitvorming	156	711	396	396
Neutrale aanpassingen	0	0	0	0
Totaal begroting	**166**	**717**	**402**	**414**
Saldo programmabegroting	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**

Hieronder is een korte toelichting per soort mutatie uit de bovenstaande tabel opgenomen:

Kadernota
Dit betreft het effect van de mutaties zoals deze in de Kadernota 2025 ter besluitvorming zijn opgelegd. Een toelichting op de afzonderlijke mutaties vindt u in het document zelf: Kadernota 2025.pdf (pcportal.nl)

Raadsbesluiten voor begroting
Dit betreft het verwerken van de besluitvorming over de meicirculaire 2024, Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (MPP) 2024-2027 en het MPG 2024 uit de raadsvergadering van 4 juli 2024 (agendapunt 6, 7 en 8): Agenda aalsmeer - 3.Raad (besluitvormend) donderdag 4 juli 2024 14:00 - 18:00 - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl)

Nominale ontwikkelingen
Dit betreft een per saldo budgetneutrale mutatie over de verschillende programma's van deze programmabegroting van de loon- en prijsinflatie. De dekking van de indexatie van de programmabudgetten binnen de diverse programma's wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs die onderdeel is van programma 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Kapitaallasten
Dit betreft de mutatie als gevolg van het actualiseren van de kapitaallasten.

Kostentoerekening
Dit betreft de per saldo budgetneutrale verdeling van de dienstverleningsbijdrage (programma 7 Overhead) over de programmabudgetten binnen de diverse programma's.

Overige besluitvorming
In de paragraaf Financiën van de afzonderlijke programma's is onder het kopje overige besluitvorming een nadere toelichting gegeven op deze mutaties. Het betreft o.a.

- Bijstelling van de bijdrage aan de VNG
- Bijstelling volgend uit de tariefberekening 2025 afvalstoffenheffing
- Bijstelling van de maatwerkbijdrage kazerne
- Bijstelling van de dividendinkomsten

- Budgetneutrale aanpassing van de rentelasten ten gunste van de stelpost behoedzaamheid naar aanleiding van de geactualiseerde liquiditeitsprognose
- Budgetneutrale aanpassing van de rentebaten schatkistbankieren 2025 ten gunste van de stelpost behoedzaamheid

Neutrale aanpassingen
Dit zijn aanpassingen die niet leiden tot een aanpassing van het saldo van dit programma.
Het betreft o.a.

- Omzetten van de budgetten naar de nieuwe taakvelden jeugd en WMO
- Capaciteitsinzet duurzaamheid en klimaat ten laste van de CDOKE middelen
- Overhevelen van budgetten voor klimaat en duurzaamheid van de stelpost (programma 8) naar de uitvoering (programma 4).

Incidentele baten en lasten

De begroting bestaat uit structurele en incidentele lasten en baten. Incidentele lasten en baten hebben een looptijd van maximaal 36 maanden. Bij het opstellen van onderstaande tabel is gebruik gemaakt van de handreiking van de Provincies uit 2021:

- de aard van de baten en lasten is bepalend of een post als incidenteel of structureel moet worden aangemerkt.
- alleen wanneer op het moment van besluitvorming er een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum is is de tijdelijkheid voldoende aangegeven om als incidenteel aan te merken (bijvoorbeeld in Aalsmeer college uitvoeringsprogramma)
- er is sprake van materiële beïnvloeding

Mutaties in grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel.

In overeenstemming met het BBV zijn in de volgende tabel de incidentele baten en lasten per programma en incidentele mutaties op reserves weergegeven.
In de tabel zijn voor 2025 zowel de incidentele lasten als incidentele baten opgenomen. De incidentele mutaties op reserves zijn apart weergegeven. Een positief bedrag in de meerjarige kolommen betekent dat de incidentele baten hoger zijn dan de incidentele lasten.

Programma	**Begroting 2025**			**Saldo Begroting**		
bedrag x € 1.000	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2026**	**2027**	**2028**
01 Sociaal domein	34.834	6.951	-27.884	-26.278	-25.929	-25.346
02 Onderwijs en ontplooiing	8.400	2.030	-6.370	-6.211	-6.098	-7.272
03 Economie en duurzaamheid	728	1.319	591	591	616	616
04 Openbare ruimte	21.820	10.471	-11.349	-11.476	-11.603	-11.709
05 Ruimtelijke ontwikkeling	19.900	18.302	-1.598	-2.826	-3.245	-3.385
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	8.005	789	-7.216	-7.302	-7.562	-7.562
07 Overhead	10.153	0	-10.153	-9.900	-9.396	-9.396
08 Algemene dekkingsmiddelen	3.408	71.440	68.032	64.222	61.078	59.488
Totaal baten en lasten	**107.248**	**111.302**	**4.053**	**820**	**-2.139**	**-4.566**
waarvan incidenteel	9.549	8.774	-775	-232	93	-100
waarvan structureel	97.699	102.528	4.829	1.052	-2.232	-4.466
Reservemutaties	**8.479**	**5.833**	**-2.646**	**1.049**	**951**	**2.286**
waarvan incidenteel	2.024	910	-1.113	-1.081	-70	0

Programma	Begroting 2025			Saldo Begroting		
bedrag x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
waarvan structureel	6.455	4.923	-1.533	2.130	1.021	2.286
Resultaat	**115.727**	**117.135**	**1.407**	**1.869**	**-1.188**	**-2.280**
waarvan incidenteel	11.573	9.685	-1.889	-1.313	24	-100
waarvan structureel	104.154	107.450	3.297	3.182	-1.212	-2.180

Incidentele baten en lasten	Mutaties meerjarenraming					
(x €1.000)	2025			2026	2027	2028
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
01 Sociaal Domein						
0.10 Mutaties reserves P1		150	150	150	-	-
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	473	145	-328	-64	-10	-
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	54		-54	-54	-	-
6.3 Inkomensregelingen	30		-30	0	-	-
6.811 Beschermd Wonen (WMO)	15		-15	0	-	-
7.1 Volksgezondheid	167	167	-	0	-	-
Totaal Sociaal Domein	**739**	**462**	**-277**	**33**	**-10**	**-**
02 Onderwijs en Ontplooiing			-	0	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	80		-80	-160	-80	-
5.1 Sportbeleid en activering	323	191	-133	-120	-	-100
5.2 Sportaccommodaties			-	0	-	-
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	86		-86	-48	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	25		-25	0	-	-
5.6 Media	30		-30	0	-	-
Totaal Onderwijs en Ontplooiing	**544**	**191**	**-353**	**-328**	**-80**	**-100**
03 Economie en duurzaamheid			-	0	-	-
3.4 Economische promotie	25		-25	-25	-	-
Totaal Economie en duurzaamheid	**25**	**-**	**-25**	**-25**	**-**	**-**
04 Openbare ruimte			-	0	-	-
0.10 Mutaties reserves P4		50	50	0	-	-
2.1 Verkeer en vervoer		21	21	0	-	-
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	122		-122	-50	-	-
7.4 Milieubeheer	50		-50	0	-	-
Totaal Openbare ruimte	**172**	**71**	**-101**	**-50**	**-**	**-**
05 Ruimtelijke ontwikkeling			-	0	-	-
0.10 Mutaties reserves P5	1.374	60	-1.313	-1231	-70	-
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	20		-20	0	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10		-10	-4	-	-
8.1 Ruimte en leefomgeving		339	339	440	485	-
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	1.344	7.821	6.476	8130	-277	-
Mutatie naar balans voorraden	6.476		-6.476	-8130	-	-
8.3 Wonen en Bouwen	52		-52	-17	-	-
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	**9.276**	**8.220**	**-1.057**	**-812**	**139**	**-**
06 Bestuur, bevolking en veiligheid			-	0	-	-
0.1 Bestuur	32		-32	-72	-	-
0.2 Burgerzaken	85	91	6	-9	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	50		-50	-50	-	-
Totaal Bestuur, bevolking en veiligheid	**167**	**91**	**-76**	**-131**	**-**	**-**
07 Overhead			-	0	-	-
0.10 Mutaties reserves P7	650	650	-	0	-	-
Totaal Overhead	**650**	**650**	**-**	**0**	**-**	**-**
08 Algemene dekkingsmiddelen			-	0	-	-
0.10 Mutaties reserves P8		-	-	0	-	-
0.64 Belastingen overig			-	-	-25	-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-25**	**-**
Totaal incidenteel (begroting 2025)	**11.573**	**9.685**	**-1.889**	**-1.313**	**24**	**-100**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In overeenstemming met het BBV zijn in de volgende tabel de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves weergegeven.

Bedrag x € 1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
02 Onderwijs en ontplooiing	25	25	25	25
04 Openbare ruimte	6.237	6.243	6.123	6.123
05 Ruimtelijke ontwikkeling	430	467	467	467
07 Overhead	0	0	0	0
08 Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Structurele onttrekkingen reserves	**6.692**	**6.735**	**6.615**	**6.615**
04 Openbare ruimte	-3.233	-2.923	-2.920	-2.920
Structurele toevoegingen reserves	**-3.233**	**-2.923**	**-2.920**	**-2.920**
Totaal structurele reservemutaties	**3.459**	**3.812**	**3.695**	**3.695**

Geprognosticeerde balans

In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie.
Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Met deze informatie kunnen ontwikkelingen vroegtijdig gesignaleerd worden.

Bij het opstellen van de geprognosticeerde balans wordt uitgegaan van de eindbalans van de laatst vastgestelde jaarrekening, in dit geval de jaarstukken 2023. Vervolgens wordt het lopende begrotingsjaar toegevoegd en de laatste ramingen uit de Kadernota 2025.
Voor wat betreft de "Immateriële vaste activa", de "Materiële vaste activa" vinden mutaties plaats volgens de op dit moment geplande investeringen en desinvesteringen en geplande afschrijvingen.
Voor de "Voorraden" maken we gebruik van de prognose volgens de laatst vastgestelde MPG waarbij rekening wordt gehouden met de verliesvoorziening.
De ontwikkeling van de 'Vaste schulden' volgt de prognose zoals deze volgt uit de liquiditeitsprognose. De ontwikkeling ervan is toegelicht in de paragraaf Financiering van deze programmabegroting.
De overige balansposten betreffen gegevens die zich moeilijk laten voorspellen waardoor hier rekenregels voor worden gebruikt, waarbij de eindstand van de laatst vastgestelde jaarrekening wordt doorgetrokken.

Geprognosticeerde balans 2025 (bedrag x € 1 miljoen)	Eind 2025	Eind 2026	Eind 2027	Eind 2028
ACTIVA				
Vaste activa:				
- (im) Materiële vaste activa	136,3	158,4	185,8	181,4
- Financiële VA: Kapitaalverstrekkingen	1,8	1,8	1,8	1,8
- Financiële VA: Leningen	3,2	3,2	3,2	3,2
Totaal vaste activa	**141,3**	**163,4**	**190,8**	**186,3**
Vlottende activa:				
- Voorraden	2,5	-3,6	-2,3	-1,2
- Uitzettingen <1 jaar	3,0	3,0	3,0	3,0
- Liquide middelen	0,0	0,0	0,0	0,0
- Overlopende activa	29,0	29,0	29,0	29,0
Totaal Vlottende activa	**34,5**	**28,4**	**29,7**	**30,8**
Totaal Activa	**175,8**	**191,8**	**220,5**	**217,1**
PASSIVA				
Vaste passiva:				
- Eigen vermogen	93,3	94,0	92,0	87,4
- Voorzieningen	8,0	8,1	8,1	8,8
- Vaste schuld	30,1	40,0	69,7	83,4
Totaal vaste passiva	**131,7**	**142,1**	**169,8**	**179,6**
Vlottende activa:				
- Vlottende schuld	12	12	12	12
- Overlopende passiva	32,5	37,6	38,8	25,6
Totaal Vlottende passiva	**44,1**	**49,6**	**50,8**	**37,6**
Totaal Passiva	**175,8**	**191,8**	**220,6**	**217,1**
Saldo	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

4.2 Investeringen

In dit onderdeel wordt ingegaan op de investeringen die de komende jaren nodig zijn. Te denken valt hierbij aan infrastructuur, scholen en andere welzijnsvoorzieningen.

Het is verplicht om de activa en investeringen in te delen in de categorieën economisch nut en maatschappelijk nut. Activa en investeringen met een economisch nut zijn alle zaken die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen en/of doordat deze verhandelbaar zijn. Activa met een economisch nut moeten worden geactiveerd. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op deze investeringen en er dient op consistente wijze op te worden afgeschreven.

Onderstaand is een recapitulerend overzicht opgenomen van de meerjarige investeringen. De investeringen in programma 2, 5 en 6 zijn investeringen met een economisch nut, de investeringen in programma 4 zijn investeringen met een maatschappelijk nut.

Bedrag x € 1.000	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totaal**
Vervangende nieuwbouw Jozefschool	48	0	0	0	48
Nieuwbouw IKC Oosteindedriehoek	1.683	4.827	6.266	2.227	15.003
Lichtmasten RKDES veld 4 en 5	0	0	168	0	168
Vervanging/Herstel kunstgrasvelden sportverenigingen	491	1.473	-	491	2.455
Nieuwbouw Zwembad Waterlelie		8.200	20.000		28.200
02 Onderwijs en ontplooiing	**2.222**	**14.500**	**26.434**	**2.718**	**45.874**
Meerjarenprojectenprogramma buitenruimte					
Verkeer en vervoer 25 jaar	3.975	1.548	1.803	0	7.326
Verkeer en vervoer 50 jaar	8.816	4.295	570	0	13.681
Wegen	119	0	0	0	119
Kunstwerken	1.299	1.160	155	0	2.614
Water	185	378	77	0	640
Groen	100	0	0	0	100
Spelen	363	230	230	0	823
Riolering	2.337	1.970	1.380	1.855	7.542
Gemalen	366	387	387	387	1.527
Waterfront	115	0	0	0	115
Inrichting buitenruimte De Tuinen	277	337	72	0	686
Overige investeringen					
Wagenpark openbare ruimte	105	0	0	0	105
04 Openbare ruimte	**18.057**	**10.305**	**4.674**	**2.242**	**35.278**
Renovaties Bloemenlust	2.668	-	-	-	2.668
Aanpassingen raadskelder	500	-	-	-	500
Noodstroomvoorziening Raadhuis	750	-	-	-	750
Aankoop strategisch vastgoed	3.200	-	-	-	3.200

Bedrag x € 1.000	2025	2026	2027	2028	Totaal
05 Ruimtelijke ontwikkeling	**7.118**	**0**	**0**	**0**	**7.118**
Bluswatervoorziening	285	285	0	0	570
Ipads Gemeenteraad	0	80	0	0	80
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	**285**	**365**	**-**	**-**	**650**
Totaal investeringen	**27.682**	**25.170**	**31.108**	**4.960**	**88.920**

Toelichtingen investeringen

Programma van Eisen KindCentrum Oosteindedriehoek

In de meerjarenbegroting 2024 is een budget opgenomen van € 17.560.000 voor KindCentrum Oosteindedriehoek. Bij de Kadernota 2025 is een ombuigingsvoorstel opgenomen van jaarlijks € 60.000 vanaf 2028. Om dit ombuigingsvoorstel te realiseren dient deze investering minimaal € 2.400.00 lager uit te vallen. Door wijziging van het programma van Eisen (Collegebesluit d.d. 2 juli 2024) komen de totaal geraamde investeringskosten (rendabel en onrendabel samen) voor de nieuwbouw op € 15.072.000. Dat is een besparing van € 2.488.000.

4.3 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen zijn van belang voor de financiële stabiliteit van de gemeente. Het is daarom belangrijk dat er sprake is van een goed inzicht in de reserves en voorzieningen en van een goede kaderstelling ten aanzien van reserves en voorzieningen. Het inzicht wordt verschaft via de P&C cyclus o.a. in de Kadernota, begroting en de jaarstukken.
Het beleidskader is de nota reserves en voorzieningen gemeente Aalsmeer 2023, die vastgesteld is op 8 juni 2023.

bedrag x € 1.000	Stand reserves 2025			
	1 jan	Toevoegingen	Onttrekkingen	31 dec
Algemene reserves				
Algemene reserve	43.297	2.228	1.406	46.932
Subtotaal	**43.297**	**2.228**	**1.406**	**46.932**
Bestemmingsreserves				
Aanpassing gemeentehuis	0	650	-650	0
Duurzaamheidsfonds	163	0	-50	113
Egalisatie Sociaal Domein	850	0	-150	700
Kunstzinnige verfraaiing	95	0	-25	70
Monumentenfonds	49	0	0	49
Onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	19.607	3.579	-3.085	20.100
Reserve Klimaatadaptatie	120	0	-40	80
Uiterweg	245	0	0	245
Veilig te stellen budgetten	1.006	0	-951	55
Voorlopige winsten grondexploitaties	5.760	1.258	0	7.018
Subtotaal	**27.896**	**5.486**	**-4.951**	**28.431**
Reserve dekking kapitaallasten				
Dekking kapitaallasten groen, water en recreatie	5.438	115	-172	5.381
Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	6.720	0	-281	6.439
Kapitaallasten Gebouwen	5.869	650	-430	6.090
Subtotaal	**18.027**	**765**	**-882**	**17.910**
Totaal	**89.220**	**8.479**	**-4.427**	**93.273**

bedrag x € 1.000	Stand voorzieningen 2025			
	1 jan	Toevoegingen	Onttrekkingen	31 dec
Voorziening: Correctie debiteuren				
Dubieuze debiteuren	240	0	0	240
Dubieuze debiteuren belastingen	81	0	0	81
Dubieuze debiteuren Sociaal domein	189	0	0	189
Subtotaal	**511**	**0**	**0**	**511**
Overige voorzieningen				
Afkoop onderhoud begraafplaats	698	146	-93	751
Afvalstoffenheffing	918	0	-295	623
Begraafplaats Aalsmeer	0	19	0	19
Beheer gebouwen	408	461	-582	287
Facilitaire projecten	1.265	0	-339	926
Greenpark BV	766	0	0	766
KOA Voorziening pensioen ex wethouders	860	123	-20	963
KOA Voorziening spaarverlof	17	0	0	17
KOA Voorziening wachtgeld politieke ambtsdragers	0	0	0	0
Rioolheffing	589	82	14	685
Sportvelden	113	126	-115	124
Uitgifte graven	847	150	-105	892
Subtotaal	**6.482**	**1.106**	**-1.536**	**6.053**
Vervangingsinvestering riolering				
Vervanging riolering	1.929	539	-500	1.968
Subtotaal	**1.929**	**539**	**-500**	**1.968**
Voorraden: Voorziening grondexploitatie				
Grondexploitatie en bouwgrond	6.627	136	0	6.763
Subtotaal	**6.627**	**136**	**0**	**6.763**
Totaal	**15.549**	**1.782**	**-2.036**	**15.295**

Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening. De reserves worden onderscheiden naar de algemene reserve en bestemmingsreserves.

Reservepositie

De totale reservepositie wordt per 1 januari 2025 geraamd op € 89,2 miljoen. Deze is te onderscheiden in algemene reserves van € 43,2 miljoen en bestemmingsreserves van € 46 miljoen. Aan het eind van dit hoofdstuk is het verloop van de reserve positie 2025-2028 weergegeven.

Algemene reserves
Reserves waaraan geen bestemming is toegekend vormen de algemene reserve.

Bestemmingsreserves
Reserves met een bepaalde bestemming zijn bestemmingsreserves. Motieven voor het instellen van bestemmingsreserves zijn onder andere een risicomotief, egalisatiemotief of spaarmotief.

De grootste reserves qua omvang per 1 januari 2025 zijn:

- Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte € 19,7 miljoen
- Reserves dekking kapitaallasten UP groen, water en recreatie en verkeer en vervoer € 5,4 miljoen
- Reserve voorlopige winsten grondexploitaties € 5,7 miljoen
- Reserve kapitaallasten gebouwen € 5,8 miljoen
- Reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer € 6,7 miljoen

De reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte is ingesteld om schommelingen en faseringen in de besteding van de beschikbare middelen voor het Meerjarenprojectplan Buitenruimte op te vangen. Er vindt een structurele dotatie plaats.

De reserve dekking kapitaallasten UP groen, water en recreatie en verkeer en vervoer zijn bestemd voor dekking van afschrijvingslasten van investeringen met maatschappelijk nut uit het oude meerjarenprojectenplan buitenruimte (verkeer en vervoer en groen, water, recreatie).

De reserve voorlopige winsten grondexploitatie is bestemd voor het reserveren van voorlopige winsten uit grondexploitaties tot het moment dat de grondexploitatie wordt afgesloten en de winst toegevoegd kan worden aan de algemene reserve.

De reserve kapitaallasten gebouwen is bestemd voor dekking van afschrijvingslasten van investeringen in gemeentelijke gebouwen (o.a. raadhuis Aalsmeer).

De reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer is bestemd voor dekking van afschrijvingslasten van investeringen in verkeer en vervoer.

Voorzieningen
Voorzieningen zijn afgesplitste delen van het vermogen in verband met verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten, maar ook voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is.

De grootste voorzieningen qua omvang per 1 januari 2025 zijn:
- Voorziening vervanging riolering € 1,9 miljoen
- Voorziening facilitaire projecten € 0,9 miljoen
- Voorziening uitgifte graven € 0,9 miljoen

Stand reserves	Ultimo				
bedrag x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserves					
Algemene reserve	43.297	46.932	47.499	46.310	43.972
Subtotaal	**43.297**	**46.932**	**47.499**	**46.310**	**43.972**
Bestemmingsreserves					
Aanpassing gemeentehuis	0	0	0	0	0
Duurzaamheidsfonds	163	113	113	113	113
Egalisatie Sociaal Domein	850	700	550	550	550
Herinrichting VVA-terrein	0	0	0	0	0
Kunstzinnige verfraaiing	95	70	45	20	-5
Monumentenfonds	49	49	49	49	49
Onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	19.607	20.100	20.513	20.556	20.400
Rentelasten	0	0	0	0	-1.050
Reserve Klimaatadaptatie	120	80	40	40	40
Uiterweg	245	245	245	245	245
Veilig te stellen budgetten	1.006	55	40	0	0
Voorlopige winsten grondexploitaties	5.760	7.018	8.147	8.216	8.216
Subtotaal	**27.896**	**28.431**	**29.743**	**29.790**	**28.559**
Reserve dekking kapitaallasten					
Dekking kapitaallasten groen, water en recreatie	5.438	5.381	5.131	4.880	4.629
Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	6.720	6.439	6.159	5.878	5.597
Kapitaallasten Gebouwen	5.869	6.090	5.563	5.096	4.631
Subtotaal	**18.027**	**17.910**	**16.852**	**15.854**	**14.858**
Totaal	**89.220**	**93.273**	**94.094**	**91.955**	**87.389**

Stand voorzieningen	Ultimo				
bedrag x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
Voorziening: Correctie debiteuren					
Dubieuze debiteuren	240	240	240	240	240
Dubieuze debiteuren belastingen	81	81	81	81	81
Dubieuze debiteuren Sociaal domein	189	189	189	189	189
Subtotaal	**511**	**511**	**511**	**511**	**511**
Overige voorzieningen					
Afkoop onderhoud begraafplaats	698	751	804	857	910
Afvalstoffenheffing	918	623	327	32	1
Begraafplaats Aalsmeer	0	19	41	70	98
Beheer gebouwen	408	287	293	373	258
Facilitaire projecten	1.265	926	486	1	1
Greenpark BV	766	766	766	766	766
KOA Voorziening pensioen ex wethouders	860	963	1.066	1.169	1.272
KOA Voorziening spaarverlof	17	17	17	17	17
KOA Voorziening wachtgeld politieke ambtsdragers	0	0	0	0	0
Rioolheffing	589	685	722	745	748
Sportvelden	113	124	139	13	92
Uitgifte graven	847	892	936	980	1.025
Subtotaal	**6.482**	**6.053**	**5.598**	**5.023**	**5.187**
Vervangingsinvestering riolering					
Vervanging riolering	1.929	1.968	2.507	3.047	3.586
Subtotaal	**1.929**	**1.968**	**2.507**	**3.047**	**3.586**
Voorraden: Voorziening grondexploitatie					
Grondexploitatie en bouwgrond	6.627	6.763	6.837	6.973	7.109
Subtotaal	**6.627**	**6.763**	**6.837**	**6.973**	**7.109**
Totaal	**15.549**	**15.295**	**15.453**	**15.554**	**16.393**

Toelichting ontwikkeling meerjarig saldo van de reserves en voorzieningen
Op basis van uitvoeringsplannen en beleidsnota's is een raming gemaakt van het verloop van de bestemmingsreserves en voorzieningen. Hierna worden de grootste mutaties in de reserves toegelicht.

Algemene reserve
Het meerjarig begrotingssaldo wordt toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve.

Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte
Aan de reserve wordt in 2025 een bedrag van € 3,5 miljoen toegevoegd en als gevolg van het

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte € 3 miljoen onttrokken. Besluitvorming over de toevoegingen en onttrekkingen heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 4 juli 2024.

Reserve dekking kapitaallasten UP verkeer en vervoer en Reserve dekking kapitaallasten UP Groen, water en recreatie
De afschrijvingslasten van investeringen in de openbare ruimte inzake UP verkeer en vervoer, groen, water en recreaties worden gedekt door de onttrekking uit de reserve.

Rentelasten
In de Kadernota 2025 is voorgesteld om een bestemmingsreserve rentelasten externe financiering te vormen ter dekking van de rentelasten die het gevolg van de aan te trekken langlopende schulden. Voeding van deze reserve vindt plaats uit de algemene reserve. Op basis van de uitgangspunten die daar geschetst zijn valt in 2028 € 1.050.000 uit deze reserve vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Het vormen van een dergelijke bestemmingsreserve kan alleen indien wordt voldaan aan een aantal voorwaarden: de solvabiliteit (eigen vermogen/ balanstotaal) dient groter of gelijk aan 20% te zijn en weerstandsvermogen voldoende. Op het moment van het opstellen van de Kadernota werd aan deze eisen voldaan. Gelet op de onzekerheid tussen nu en 2028, het jaar waarin deze bestemmingsreserve gevormd wordt, dienen deze ontwikkelingen nauwlettend te worden gevolgd.

Voorlopige winsten grondexploitaties
Uit de notitie van de commissie BBV van maart 2018 volgt dat het verplicht is om winst te nemen op grondexploitaties op basis van de POC-methode (Percentage Of Completion). Hierdoor wordt er al winst genomen op nog niet afgesloten grondexploitaties. Aangezien het hierbij om inschattingen gaat die ook anders kunnen uitpakken, worden voorgeschreven tussentijdse winstnemingen vanuit het voorzichtigheidsbeginsel gestort in de reserve voorlopige winsten grondexploitaties. Nadat een grondexploitatie is afgerond, worden eerder gestorte winstnemingen overgeheveld van de reserve voorlopige winsten grondexploitaties naar de algemene reserve.
Een toelichting op de mutaties is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid van deze programmabegroting.

4.4 Meerjarenraming per programma

In onderstaand overzicht zijn per programma en gespecificeerd per taakveld, de lasten, baten en het saldo voor de jaren 2025 tot en met 2028 opgenomen.

Programma/ taakveld	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.202	509	-3.693	-3.213	-3.081	-2.781
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	738	0	-738	-738	-738	-738
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.044	0	-1.044	-1.140	-1.120	-1.095
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.238	0	-1.238	-1.202	-1.202	-1.192
6.3 Inkomensregelingen	7.762	6.089	-1.672	-1.642	-1.642	-1.642
6.4 WSW en beschut werk	735	0	-735	-669	-674	-642
6.5 Arbeidsparticipatie	632	0	-632	-633	-636	-638
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.301	15	-1.286	-1.286	-1.286	-1.286
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	4.867	171	-4.697	-4.268	-4.070	-3.974
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	6.568	0	-6.568	-6.439	-6.439	-6.439
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	1.518	0	-1.518	-1.518	-1.518	-1.518
6.792 PGB Jeugd	320	0	-320	-315	-309	-305
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	15	0	-15	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	788	0	-788	-788	-788	-788
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	698	0	-698	-573	-573	-454
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	720	0	-720	-333	-333	-333
7.1 Volksgezondheid	1.687	167	-1.520	-1.520	-1.520	-1.520
01 Sociaal domein	**34.834**	**6.951**	**-27.884**	**-26.278**	**-25.929**	**-25.346**
4.2 Onderwijshuisvesting	1.486	413	-1.073	-1.150	-1.077	-1.284
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.881	419	-1.462	-1.312	-1.312	-1.312
5.1 Sportbeleid en activering	2.129	191	-1.938	-1.925	-1.805	-1.705
5.2 Sportaccommodaties	1.386	975	-411	-428	-557	-1.625
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	491	0	-491	-454	-406	-406
5.4 Musea	164	0	-164	-164	-164	-164
5.5 Cultureel erfgoed	199	0	-199	-174	-174	-174
5.6 Media	664	32	-632	-602	-602	-602
02 Onderwijs en ontplooiing	**8.400**	**2.030**	**-6.370**	**-6.211**	**-6.098**	**-7.272**
3.1 Economische ontwikkeling	234	0	-234	-234	-234	-234
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	347	75	-271	-271	-271	-271
3.4 Economische promotie	148	1.244	1.096	1.096	1.121	1.121
03 Economie en duurzaamheid	**728**	**1.319**	**591**	**591**	**616**	**616**
2.1 Verkeer en vervoer	7.503	268	-7.235	-7.531	-7.743	-7.831

Programma/ taakveld	Begroting 2025			Meerjarenbegroting		
bedrag x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	4.439	90	-4.349	-4.234	-4.069	-4.087
7.2 Riolering	2.574	3.270	696	692	692	693
7.3 Afval	4.409	5.678	1.269	1.269	1.269	1.268
7.4 Milieubeheer	2.109	605	-1.504	-1.446	-1.526	-1.526
7.5 Begraafplaatsen	787	560	-226	-226	-226	-226
04 Openbare ruimte	**21.820**	**10.471**	**-11.349**	**-11.476**	**-11.603**	**-11.709**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.332	1.370	-962	-1.893	-902	-900
2.2 Parkeren	42	21	-21	-21	-21	-21
2.5 Openbaar vervoer	38	0	-38	-38	-38	-38
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.877	7.877	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.116	1.455	-662	-615	-983	-1.055
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.244	6.366	1.122	993	-67	-136
8.3 Wonen en bouwen	2.251	1.214	-1.038	-1.253	-1.236	-1.236
05 Ruimtelijke ontwikkeling	**19.900**	**18.302**	**-1.598**	**-2.826**	**-3.245**	**-3.385**
0.1 Bestuur	2.631	0	-2.631	-2.671	-2.597	-2.597
0.2 Burgerzaken	1.379	773	-605	-619	-610	-610
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.686	0	-1.686	-1.719	-2.117	-2.117
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.309	16	-2.293	-2.293	-2.238	-2.238
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	**8.005**	**789**	**-7.216**	**-7.302**	**-7.562**	**-7.562**
0.4 Ondersteuning organisatie	10.153	0	-10.153	-9.900	-9.396	-9.396
07 Overhead	**10.153**	**0**	**-10.153**	**-9.900**	**-9.396**	**-9.396**
0.5 Treasury	86	538	452	147	-636	-1.534
0.61 OZB Woningen	506	6.719	6.213	6.213	6.213	6.213
0.62 OZB Niet woningen	162	8.675	8.513	8.617	8.720	8.824
0.64 Belastingen overig	34	215	181	181	156	181
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	55.293	55.293	54.018	55.748	58.064
0.8 Overige baten en lasten	2.621	0	-2.621	-4.954	-9.124	-12.261
08 Algemene dekkingsmiddelen	**3.408**	**71.440**	**68.032**	**64.222**	**61.078**	**59.488**
Saldo voor bestemming	**107.249**	**111.302**	**4.053**	**821**	**-2.139**	**-4.566**
Mutatie reserves	**8.479**	**5.833**	**-2.646**	**1.049**	**951**	**2.286**
Saldo na bestemming	**115.729**	**117.135**	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**

5. Bijlagen

5.1 Verplichte beleidsindicatoren BBV inclusief toelichting

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting en in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren.

Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling.

Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen.

Actuele BBV indicatoren, een nadere toelichting op de indicator en de oorspronkelijke bron zijn te vinden op de (VNG)
website: https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/?short=gol4x

Conform de gemaakte afspraken rapporteren we over de indicatoren volgend uit de strategienota Sociaal Domein 2024-2027 alleen in de jaarstukken.

Programma 1 Sociaal domein

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners			560	
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	184,4	132,3	136,6	
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr	87,6	81,3	88,5	
% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	3%	3%		
% Werkloze jongeren (16-22 jr)	1%	1%		
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	12,2%	13,6%	14,7%	
% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)	0,7%	0,5%	0,7%	
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar	3	3	2	
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	1%	1%		
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren	0,2%	0,2%	0,2%	

Programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
% Niet-sporters		43,9%		
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	0,0	0,0	-	
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	12	18	20	
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	1,2%	1,9%	2,6%	

Programma 3 Economie en duurzaamheid

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar	169,3	180,9	188,7	
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	791,2	805,3	809,6	
% Netto arbeidsparticipatie	75,1%	77,1%	78,4%	
% Functiemenging	55,0%	55,7%	56,4%	
% Hernieuwbare elektriciteit	10,6%	17,9%		

Programma 4 Openbare ruimte

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	182	170		

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	383	427	494	
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	6,4	7,0	17,8	

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,1	0,8	1,1	
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,9	0,9	1,2	
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,4	3,5	3,0	
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,4	4,2	3,3	
% Demografische druk	74,1%	73,5%	72,1%	71,9%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)	835	854	977	1.015
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)	891	920	1.040	1.089

Programma 7 Overhead

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners		0,0007	0.0006	
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners		0,0007	0,0007	
Apparaatskosten per inwoner (€)		286	333	
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.		12	12	
Overhead (% van de totale lasten)		8,2	11,3	
Aantal inwoners per 1 januari	31.989	32.451	33.066	33.311

5.2 Kaderstellende nota's

(geen verordeningen, specifieke beleidsregels, financiële stukken en omgevingsplannen)

Pr./Thema	Titel	jaar vaststelling
1	**Programma 1 Sociaal Domein**	
1.1	Kadernota Veranderopgave inburgering (VOI) Aalsmeer	2021
1.1	Strategienota Sociaal Domein 2024-2027 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken'	2023
1.1	Beleidsprogramma Aanpak Daklоosheid 2021-2025 Een nieuwe start - samen op weg naar perspectief	2022
1.2	Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024. De kracht van balans.	2020
1.4	Nota Samen participeren in de fysieke leefomgeving.	2023
1.4	Participatievisie Aalsmeer 2024	2024
2	**Programma 2 Onderwijs en ontplooiing**	
2.2	Integraal Huisvestingsplan onderwijs Aalsmeer 2024-2039	2024
2.4	Beleidsnota Archeologie 2016	2016
2.4	Bibliotheekvisie Aalsmeer 'Op weg naar een moderne, toekomstbestendige bibliotheek'	2024
2.4	Kadernota Aalsmeerse lokale omroep	2016
2.4	Kerkenvisie Aalsmeer	2023
2.3	Strategienota Sociaal Domein 2024-2027	2023
3	**Programma 3 Economie en Duurzaamheid**	
3.1	Agenda Economie en Recreatie en Toerisme Aalsmeer	2019
3.1	Standplaatsenbeleid Aalsmeer	2021
3.1	Strategie Werklocaties Aalsmeer	2021
3.1	Kadernota Horecabeleid Aalsmeer 2016-2020	2016
3.1	Detailhandelsnota Aalsmeer	2017
3.4	Duurzaamheidsbeleid Aalsmeer: keuze voor een ondernemende en duurzame gemeente	2016
3.4	Regionale Nota bodembeheer regio Amstelland en Meerlanden	2020
3.4	Regionale energie strategie Noord-Holland Zuid	2020
3.4	Nota Bodembeheer AA DUO	2020
3.4	Nota Bodembeheer versie Aalsmeer	2023
4	**Programma 4 Openbare ruimte**	
4.1	Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud 2015	2015
4.2	Kadernota Uitvoeringsprogramma verkeer Aalsmeer-Kudelstaart 2017-2019	2017
4.2	Verlichtingsplan Aalsmeer 2015	2014
4.2	Kadernota Parkeernormen Aalsmeer 2016	2016
4.1	Bomenplan Aalsmeer 2021	2021
4.2	Nota Wegen Aalsmeer 2019-2022	2019

4.2	Gemeentelijk Rioleringsplan Aalsmeer 2021-2026	2021
4.2	Agenda en actieplan klimaatadaptatie Aalsmeer	2021
4.3	Van afval naar grondstoffenbeleid 2021-2025	2021
5	**Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling**	
5.1	Paraplubestemmingsplan datacenter Aalsmeer	2023
5.1	Kadernota Gebiedsvisie	2009
5.1	Uitvoeringsprogramma Groene As Aalsmeer	2011
5.1	Beeldkwaliteitsplan Aalsmeer dorp	2019
5.1	Ruimtelijk raamwerk Aalsmeer Oost	2019
5.1	Centrumvisie Aalsmeer	2019
5.1	Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen Aalsmeer 2020	2021
5.1	Welstandsnota 2021	2021
5.1	Structuurvisie tussen de linten	2020
5.1	Structuurvisie Bovenlanden - Oosteinderweg	2020
5.1	Ontwikkelvisie Tuinieren buiten de kaders	2020
5.1	Ruimtelijke kaders zonne-energie Aalsmeer	2020
5.1	Kadernota Huisvesting arbeidsmigranten 2018	2018
5.1	MRA Verstedelijkingsconcept versie 3	2022
5.1	Nota "Samen participeren in de Fysieke leefomgeving"	2023
5.1	Procesnotitie programma arbeidsmigranten 2024-2027	2024
5.1	Paraplubestemmingsplan Kamerverhuurbedrijf Aalsmeer	2021
5.3	Strategiebepaling gemeente Aalsmeer inzake luchthaven Schiphol	2024
5.4	Woonagenda Aalsmeer 2020	2019
5.5	Mobiliteitsagenda Aalsmeer	2022
5.6	Nota gemeentelijk Vastgoed Aalsmeer 2022	2022
5.6	Nota grondbeleid Aalsmeer	2020
6	**Programma 6 Bestuur bevolking en veiligheid**	
6.1	Integraal veiligheidsbeleid 2023-2026	2023
6.1	Evenementenbeleid Aalsmeer	2016
6.1	Horecanota en uitvoeringskader horeca	2016
6.1	Kadernota tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	2018
7	**Programma 7 Bedrijfsvoering**	
7.1	Nota Reserves en Voorzieningen en risicobeleid 2023	2023
7.1	Nota vaste activa	2023
7.1	Nota verbonden partijen Aalsmeer 2023	2023
7.1	Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing gemeente Aalsmeer 2023	2023
8	**Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen**	
8.1	Treasurystatuut 2023	2023

5.3 Subsidieoverzicht

Het subsidieoverzicht geeft inzicht welke budgetten voor gesubsidieerde activiteiten in de begroting zijn gereserveerd. De daadwerkelijke subsidie wordt bepaald in de subsidieverordening op basis van de aanvraag van de gesubsidieerde instelling. Aan dit overzicht kunnen in die zin geen rechten worden ontleend. Er kan gedurende het jaar besloten worden de activiteit op andere wijze dan met het verstrekken van een subsidie tot stand te brengen.

Deze bijlage bevat een overzicht van subsidies per programma met een totaalvolume van € 6,199 miljoen.

Subsidies programma 1 Sociaal domein

bedrag x € 1.000

pr.	Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	2025
1	**6.1 Samenkracht en burgerparticipatie**			
	Adviesraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhulpverlening, Wmo, jeugd en jeugdhulpverlening.	Uitvoering geven aan de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Aalsmeer 2017.	35
	Diverse wijkoverleggen	Bewonersinitiatieven in het kader van het versterken sociale samenhang.	Versterken van de sociale samenhang.	17
	Mantelzorg & Meer	Ondersteuning mantelzorgers.	Mantelzorgers krijgen waar nodig en gewenst op tijd voldoende ondersteuning.	91
	Diverse instellingen	Het opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructureringsactiviteiten.	Bieden van dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor kwetsbare inwoners.	185
	Diverse instellingen	Activiteiten op het gebied van bemoeizorg en depressie-preventie, aanpak alcohol en drugsgebruik.	Verminderen alcohol en drugsgebruik en het toewerken naar een sluitende aanpak voor inwoners met onbegrepen gedrag.	165
	Zorggroep Aelsmeer	De subsidie wordt verleend voor de kosten van de coördinatie van de maaltijdvoorziening.	Door deze subsidie beschikken kwetsbare inwoners van Aalsmeer over een kwalitatief hoogwaardige maaltijdvoorziening.	25

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
	Stichting Participe Amstelland	Ondersteuning, preventie en toegang tot zorg voor arbeidsmigranten.	Verbeteren van de gezondheid en het welzijn van arbeidsmigranten in Aalsmeer.	25
	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Het geven van cursussen i.v.m. valpreventie.	Bijdragen aan het voorkomen van valincidenten.	15
	De Schakel Vrijetijdsvereniging, Stichting De Aanloop, Stichting De Vrijbuiter en Stichting SAM	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	11
	Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers /gespecialiseerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoeve van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	142
	Bewonersinitiatieven	Bewonersinitiatieven in het kader van het versterken sociale samenhang.	Versterken van de sociale samenhang.	14
	Stichting Participe Amstelland	Ten behoeve van de buurtverbinder welzijn.	Sterke wijken waarin bewoners zelfredzaam zijn.	85
	De Binding	D.m.v. een beroepskracht uitvoering geven aan de ondersteuning van vrijwilligers welke de kindervakantieweek, de Bindingkampen en het Bindings Eigen Activiteiten Unit (BEAU) organiseren.	Activiteiten dragen bij aan zelfredzaamheid en zelfontplooiing van kinderen en jeugdigen doordat zij meedoen aan de activiteiten en/of zelf vrijwilliger zijn. Hiernaast dragen de activiteiten bij aan de sociale samenhang in de gemeente.	12
	Gro-up Buurtwerk	Uitvoering geven aan het tiener- en jongerenwerk en de combinatiefunctie Welzijn	Talent- en krachtgericht jongerenwerk om bij te dragen aan een veerkrachtige buurt, waar het goed opgroeien is en iedereen participeert op zijn of haar eigen manier. Het zelf organiserend vermogen van jongeren wordt versterkt, gericht op het verbeteren van de sociaal maatschappelijke positie (school/werk/toekomst) en hun persoonlijke positie.	556
	Cultuurpunt Aalsmeer en Team Sportservice Aalsmeer	Uitvoering geven aan de Buurtsportcoach en Combinatiefunctie Cultuur en Sport.	Kennismaking met diverse sporten, kunst en cultuur. Talentontwikkeling van kinderen en jongeren. Stimuleren van een gezonde leefstijl (zowel fysiek als psychische gesteldheid).	102

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
	Stichting Kinderboerderij Aalsmeer	Natuur- en Milieueducatie op Kinderboerderij Boerenvreugd.	Het aanbieden van onderwijslessen en tentoonstellingen op de kinderboerderij.	6
	Aalsmeerse scoutingverenigingen.	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Aalsmeerse jeugdleden.	Vrijetijdsaanbod voor de jeugd.	4
	Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Maatschappelijke integratie.	90
	6.2 Wijkteams			
	Stichting Humanitas	Home-Start biedt ouders/ verzorgers ondersteuning bij de opvoeding van hun kinderen. Getrainde vrijwilligers bieden een luisterend oor of praktische hulp, bijvoorbeeld bij het ondernemen van activiteiten met de kinderen. Home-Start is er voor gezinnen met kinderen van 0 t/m 14 jaar.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	18
	Opvoedadvies	Opvoedspreekuur voor ouders/verzorgers met vragen en problemen rondom de opvoeding van kinderen van 0-18 jaar.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	21
	Diverse instellingen	Tienerdisco.	Het aanbieden van tienerdisco`s.	10
	Team Sportservice Aalsmeer	Uitvoering JOGG-Aalsmeer.	Uitvoering geven aan het plan van aanpak JOGG-Aalsmeer.	20
	Stichting Buurtgezinnen	Gezinnen die overbelast zijn (vraaggezinnen) worden gekoppeld aan gezinnen in de buurt die ondersteuning willen geven (steungezinnen).	Zorgt ervoor dat ouders weer op adem kunnen komen en kinderen zich positief kunnen blijven ontwikkelen.	46
	6.3 Minimaregelingen			
	Humanitas	Betaalde coördinator voor de thuisadministratie.	Adequate begeleiding van de vrijwilligers.	49
	totaal programma 1 Sociaal domein			**1.744**

Subsidies programma 2 Onderwijs en ontplooiing

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
2	**4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken**			
	Vrijwilligerscentrale Amstelland	Faciliteren Taalpunt, Communicatie, en ondersteuning vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en vrijwilligers behouden door waardering te laten blijken.	8
	Wereldbuur	Voorlees Expres.	Bevordering van de taalontwikkeling van jonge kinderen.	11
	Wereldbuur	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	22
	Stichting Technet Amstel en Venen	Techniek Driedaagse.	Versterken techniekonderwijs.	13
	Stichting 1801	Preventieve logopedie op Aalsmeerse kinderopvanginstellingen en bij de spreekuren JGZ.	Vroegtijdige onderkenning van problematiek in de spraak-taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsachterstanden.	39
	Partou BV , FloreoKids, Stichting Kinderopvang Solidoe, Stichting 1801	Kwaliteitskader / ouderbetrokkenheid.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	24
	Partou BV , FloreoKids, Stichting Kinderopvang Solidoe, Kindkoers BV	Kindplaatsen voor peuterarrangementen / voorschoolse educatie, inzet op versterking kwaliteit van het aanbod en ouderbetrokkenheid.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	504
	5.1 Sportbeleid en activering			
	Diverse (sport) organisaties	Vormen van Sportstimulering in Aalsmeer.	Sportstimulering van diverse doelgroepen, verenigingsadvisering, regiefunctie Sport.	162
	Team Sportservice Aalsmeer / Samenwerkingsverband aangepast sporten regio Amstelland.	Activiteiten ter ondersteuning van individuele sporters met een beperking en sportverenigingen in een regionaal samenwerkingsverband.	Blijven voldoen aan de vraag naar informatie, advies, (persoonlijke) begeleiding en ondersteuning van (potentiële) sporters met een beperking en (valide) sportverenigingen die een aangepast sportaanbod (willen) bieden.	7
	Diverse (sport)organisaties	Bijdrage in de organisatie van een topsportevenement en talentontwikkeling.	Stimuleren dat er topsportevenementen in Aalsmeer worden georganiseerd en talentontwikkeling van sporttalenten in de middelbare schoolperiode.	17

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
	Sportparticipatie algemeen	Activiteiten ter ondersteuning van inwoners.	Inwoners en maatschappelijke organisatie stimuleren om extra activiteiten te organiseren binnen het domein sport en bewegen.	13
	Aalsmeerse sportverenigingen	Schoolsporttoernooien.	Brede sportdeelname voor de Aalsmeerse schooljeugd.	12
	ESA BV	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties en bijdrage in verlaagde zaalhuur voor Aalsmeerse sportverenigingen.	Op een efficiënte, effectieve en duurzaam, kwalitatief goede wijze uitvoeren van het beheer en de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties.	1.581
	ESA & Cultuurpunt in een coproductie met andere maatschappelijke organisaties uit Aalsmeer	Evenement.	Inwoners kennis laten maken met Sport, Cultuur, Kunst en andere vormen van vrijetijdbesteding in de breedste zin van het woord.	13
	Diverse (sport)organisaties en inwoners	Activiteiten georganiseerd door inwoners en organisaties.	Op een laagdrempelige wijze subsidie verlenen aan sportieve initiatieven georganiseerd door de gemeenschap.	22
	Team Sportservice Aalsmeer	Activiteiten georganiseerd ter ondersteuning van inwoners.	Het stimuleren van gezondheid, sport- en beweegdeelname, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis van inwoners.	152
	5.2 Sportaccommodaties			
	ESA BV	Onderhoudsbijdrage.	Benodigde bijdrage om het minimale streefniveau onderhoud sportaccommodaties te behalen.	436
	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie			
	Diverse aanvragers en organisaties	Cultuureducatie en cultuurstimulering.	Bevorderen cultuureducatie, het toegankelijk maken van cultuurdeelname, het versterken van het culturele klimaat, verenigingsadvisering en regievoering op cultuur.	192
	Stichting 4 en 5 mei Aalsmeer	Activiteiten gericht op herdenken van de oorlog en vieren vrijheid.	Bevorderen van erkenning en waardering van veteranen en het bevorderen van historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	13
	ESA & Cultuurpunt in een coproductie met andere maatschappelijke organisaties uit Aalsmeer	Evenement.	Inwoners kennis laten maken met Sport, Cultuur, Kunst en andere vormen van vrijetijdbesteding in de breedste zin van het woord.	13
	Diverse aanvragers	Culturele aanbod bestaande o.a. podiumkunsten en beeldende kunst en talentontwikkeling.	Bevorderen van actieve en passieve cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat.	68

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
	Diverse aanvragers	Eenmalige culturele activiteiten.	Versterken van het culturele klimaat en bevorderen cultuurdeelname.	9
	Werkschuit en diverse aanvragers amateurkunst	Activiteiten gericht op amateurkunstbeoefening.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname.	33
	5.4 Musea			
	Stichting Historische Tuin Aalsmeer	Personele kosten tbv beheer en exploitatie van de Historische Tuin.	Behoud van het cultureel erfgoed en openstelling voor publiek.	164
	5.5 Cultureel erfgoed			
	Aanvragen ten behoeve van beheer en onderhoud van Aalsmeerse monumenten, in opdracht van de gemeente, obv de Erfgoedverordening.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Monumentenzorg.	31
	Eigenaren van gemeentelijke monumenten.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Financiële compensatie in de instandhouding van de kosten voor monumenten.	36
	5.6 Media			
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en literatuur, stimuleren educatieve ontmoetingen op het gebied van taal en mediawijsheid en bijdrage aan zelfredzaamheid van burgers in deze informatiemaatschappij.	574
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).	Het realiseren van een laagdrempelig hulppunt waar inwoners terecht kunnen voor digitale vraagstukken.	32
	Stichting Lokale Omroep Aalsmeer	Uitzendingen op radio.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet en bevorderen vernieuwing bij de lokale omroep om relevantie te behouden.	28
	totaal programma 2 Onderwijs en ontplooiing			**4.225**

Subsidies programma 3 Economie en duurzaamheid

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
3	**3.1 Economische ontwikkelingen**			
	Stichting Ophelialaan Vooruit	Feestdagenacties, boodschappen actie en andere promotionele activiteiten.	Aantrekkelijker maken van het winkelgebied Ophelialaan.	23
	Stichting Ondernemingsfonds Meer Aalsmeer	Sinterklaas, kerstactie e.a. feestdagenacties, geraniums, verlichting, bandjesavond, diverse markten en festivals.	Behouden en versterken van het centrum van Aalsmeer als winkelgebied.	79
	3.4 Economische promotie			
	Diverse instellingen en organisaties	Evenementen en activiteiten, waarbij de thema's bloemen, water, wandelen en fietsen nadrukkelijk een rol spelen.	Het promoten van Aalsmeer op basis van de thema's bloemen, water, wandelen en fietsen (Visit Aalsmeer en social media), waardoor meer naamsbekendheid wordt gegenereerd voor Aalsmeer en de voorkeurspositie van Aalsmeer op het gebied van toerisme en recreatie toeneemt en het aantal bezoekers aan Aalsmeer stijgt.	13
	Totaal programma 3 Economie en Duurzaamheid			**115**

Subsidies programma 4 Openbare ruimte

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
4	**5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie**			
	Stichting de Bovenlanden Aalsmeer	Ondersteuning in de huisvestingskosten.	Behoud en verbetering van natuur en cultuur waarden in de Bovenlanden. Hiermee wordt een bijdrage verleend uit de doelen van de Groenvisie.	6
	totaal programma 4 Openbare ruimte			**6**

Subsidies programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
6	**0.1 Bestuur**			
	Stichting Ontwikkelingssamenwerking Aalsmeer	Aan de stichting is door de gemeente mandaat verleend inzake de uitvoering van het subsidiebeleid op het gebied van ontwikkelings-samenwerking.	Ontwikkelingsprojecten te ondersteunen die vanuit de Aalsmeerse samenleving worden geïnitieerd.	33
	1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Slachtofferhulp Nederland	Emotionele steun, hulp in het strafproces en ondersteuning bij het vergoed krijgen van schade.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	9
	Stichting Reanimatie Aalsmeer Kudelstaart	Onderhoud van de AED's en een opleidingsbudget voor de vrijwillige burgerhulpverleners.	De overlevingskans bij een circulatietoestand vergroten door het opzetten van 6 minuten zones waarbij AED's worden ingezet door de daartoe opgeleide burgerhulpverleners.	6
	Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen buren.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	20
	Diverse Organisaties	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	31
	Stichting Participe Amstelland	Ten behoeve van de buurtverbinder welzijn.	Sterke wijken waarin bewoners zelfredzaam zijn.	10
	totaal programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			**110**

Subsidies programma Totaal

				bedrag x € 1.000
pr.	**Instelling**	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**2025**
	Totaal			**6.199**

Notitie strategische aankopen gemeente Aalsmeer 2024

Inleiding
De ruimte voor gewenste ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen is schaars in Aalsmeer. Ondanks die schaarste is de behoefte aan passende woningen, infrastructuur en voorzieningen onverminderd groot. Door strategische aankopen te kunnen doen is de gemeente beter in de gelegenheid om de beschikbare ruimte te koppelen aan gewenste ontwikkelingen, zonder geheel afhankelijk te zijn van private partijen.
De uitvoeringsregels strategische aankopen betreft een uitwerking van het bepaalde in paragraaf 3.1 Instrumenten voor grondverwerving en 5.3 Rapportage over aan- en verkopen van grond van de nota grondbeleid 2020 van de gemeente Aalsmeer. De in deze uitvoeringsregels uitgewerkte criteria en richtlijnen dienen in acht genomen te worden in geval van een (voorgenomen) privaatrechtelijke rechtshandeling die betrekking heeft op een strategische grondverwerving en/ of vastgoed.
Omdat voor strategische aankopen een financieel kader ontbreekt, is formeel voor elke aankoop vooraf een raadsbesluit vereist. Actuele omstandigheden zoals marktontwikkelingen kunnen om een oplossing vragen die het mogelijk maakt dat het college haar taken rondom strategische aankopen slagvaardig kan uitvoeren binnen een duidelijk ruimtelijk en financieel kader van de raad.
Ondanks deze uitvoeringsregels zal grond- en vastgoedverwerving binnen de kaders van deze notitie terughoudend moeten worden toegepast en in voorkomende gevallen is op de besluitvorming het afwegingskader zoals in deze notitie is opgenomen van toepassing. Deze uitvoeringsregels worden in eerste instantie als addendum toegevoegd aan de nota Grondbeleid. Bij een volgende actualisatie worden deze in de nota geïntegreerd.

Een strategische grondaankoop is te definiëren als een aankoop van gronden en/of opstallen zonder dat daar reeds concrete plannen onder liggen, maar waarmee de gemeente verwacht in de (nabije) toekomst substantiële maatschappelijke en/ of financiële voordelen te kunnen behalen. Het kan het gaan om strategische voordelen zoals bijvoorbeeld het via een grondpositie optimaliseren van de onderhandelingspositie in een toekomstig plangebied of het hebben van een toekomstig ruilobject. Tevens kan er sprake zijn van een financieel voordeel door het vroegtijdig kunnen aankopen van de grond. Door vroegtijdig strategisch te verwerven kon de waarde sprong van het gebied ten goede komen aan de gemeente. Een andere reden kan zijn dat de aankoop een ander project (met winst) mogelijk maakt. Denk hierbij aan het wegnemen van hindercircels. Uitgangspunt is dat de strategische aankoop dient om de haalbaarheid van een bepaalde bouwopgave zoals die vastgelegd is in beleid te vergroten en de positie van projectontwikkelaars niet overheersend te laten zijn.

Er kunnen maatschappelijke motieven zijn om locaties te verwerven. Als het bedrijfseconomisch belang hierbij niet voorop staat, dan gaat het meestal om verlieslatende verwervingen c.q. investeringsprojecten. De maatschappelijke doelstellingen moeten dan goed gemotiveerd worden om deze investering te verantwoorden. Dergelijke aankopen vallen buiten de scope van deze notitie vanwege het budgetrecht van de raad dat hiermee gemoeid is.

Soorten grondverwervingen
Grondverwervingen kunnen worden onderverdeeld in 3 categorieën (zie ook Nota Grondbeleid):

1. Reguliere verwervingen. Aankopen als uitvoeringshandeling van een goedgekeurd budget zoals vastgelegd in een grondexploitatie (actief en faciliterend). De raad heeft vanuit de grondexploitatie een uitvoeringskrediet vastgesteld.
2. Anticiperend: aankopen ten behoeve van toekomstige plannen zoals voorzien in door de raad vastgestelde ruimtelijke visies (structuurvisie, omgevingsvisie). Er is nog geen vastgestelde grondexploitatie met bijbehorend uitvoeringskrediet.
3. Strategisch: aankopen ten behoeve van mogelijk toekomstige plannen en ontwikkelingen. Kenmerkend voor strategische verwervingen is dat deze plaats vinden in gebieden waarvoor nog geen enkel planologisch kader of tastbare visie voor handen is, maar waar de gemeente grondposities wil en kan verwerven met het oog op te verwachten mogelijkheden voor (her)ontwikkeling van deze gebieden.

De aankopen die vallen onder 2 en 3 vormen samen het strategisch verwervingsbeleid. Hierover gaat deze nota.

Kaders
De risico's van strategische aankopen zijn voor gronden groter dan de risico's bij grondaankopen in gebieden waar al een planologisch kader c.q. een exploitatieopzet voorhanden is. Veelal dient op basis van grove berekeningen in relatie tot een korte beslissingstermijn een besluit over een mogelijke aankoop te worden genomen. Vertrouwelijkheid en snelheid van handelen zijn daarbij van essentieel belang evenals een voldoende mate van delegatie en mandatering.
Het is daarom van belang dat er kaders bestaan over de volgende onderwerpen;

A. De inhoudelijke aankoopcriteria
B. De bevoegdheid van het college
C. De financiële dekking
D. De informatieplicht
E. Organisatie

Deze uitvoeringsregels beogen op deze punten duidelijkheid te verschaffen en daarmee te voorzien in een concrete handreiking voor het doen van een strategische aankoop.

Ad A. Inhoudelijke aankoopcriteria
Strategische aankopen dienen in beginsel te worden gebaseerd op de navolgende inhoudelijke aankoopcriteria die tevens dienen als randvoorwaarden waarop getoetst kan worden door de raad. Per criterium worden puntsgewijs de argumenten ter onderbouwing in de vorm van een checklist opgenomen. Daar waar onderstaande checklist niet toereikend is als gevolg van specifieke omstandigheden wordt hiervoor separate argumentatie per omstandigheid toegevoegd.

1. Nut en noodzaak
    a. Welk (toekomstig) ruimtelijk en/of maatschappelijk doel wordt met de aankoop gediend?
    b. Is het noodzakelijk danwel zeer wenselijk dat de gemeente in een vroegtijdig stadium gronden/ vastgoed verwerft?
    c. De aankoop past binnen de doelstellingen van het huidige beleid, het raads- en collegeprogramma en de instrumenten van de Omgevingswet (omgevingsplan, omgevingsprogramma en omgevingsvisie).
    d. Een eventuele waardeverandering van de grond/ vastgoed komt ten goede of ten laste van publieke doelen en opgaven en/ of de algemene middelen van de gemeente en niet ten goede aan commerciële partijen.
    e. Voorkomen van versnipperd grondeigendom (en daarmee voorkomen van vertraging in toekomstige gebiedsontwikkeling door dan verwachte langdurige onderhandelingstrajecten).
2. Mogelijkheid van verwerving
    a. De prijs is marktconform of lager. Aankopen moeten zijn voorzien van een taxatierapport en een verklaring van bodemgeschiktheid: een onafhankelijke taxatie weerlegt in een taxatierapport, opgesteld door een onafhankelijk makelaar/taxateur. Een verklaring van bodemgeschiktheid moet aangehecht zijn aan de concept koopovereenkomst[1].
    b. Bij een bedrijfseconomische strategische verwerving dient de prijs de ruimte te beiden om later winst te maken, maar in ieder geval geen verlies te lijden. Aankopen waarop een verlies wordt verwacht raken het budgetrecht van de raad en mogen om die reden nooit onder deze uitgangspunten worden aangekocht.
    c. Door aankoop kan de realisatietermijn worden verkort.
3. Ontwikkeltermijn
    a. Inzicht in het tijdspad tussen aankoop en realisatie (van belang bij inschatting financiële risico's). Wanneer wordt het aangekochte in ontwikkeling/ in gebruik genomen?

[1] Of in de waardebepaling is rekening gehouden met de kosten om de grond te saneren.

   b. Aankoop moet in beginsel binnen vijf tot tien jaar een nieuwe bestemming krijgen en niet meer classificeren als strategische aankoop zoals geschetst in deze uitgangspunten.
4. Aard en de omvang van de risico's
   a. Locatie gebonden (zoals vervuiling, archeologie of bij strategisch vastgoed: staat van onderhoud).
   b. Verwachte prijsontwikkeling (courantheid van de aankoop).
   c. Overige kosten samenhangend met het te realiseren maatschappelijke doel.
   d. Afbreukrisico. Het risico moet worden ingeschat en financieel gewaardeerd dat een ontwikkeling gewijzigd wordt, vertraagd wordt of zelfs niet doorgaat. Het gaat hier dan met name om het financieel risico van rentebijschrijvingen en toekomstige afwaardering. De gemeente moet over voldoende weerstandsvermogen beschikken om het risico verantwoord te kunnen dragen.
   e. Fiscale risico's, zoals vennootschapsbelasting warme gronden en BTW.
5. Monumenten
   Gelet op de risico's bij de aankoop van een monument is het uitgesloten dat dit krediet gebruikt wordt voor de aankoop van door de gemeente aangewezen monumenten. Voor de aankoop van monumenten wordt de reguliere besluitvormingsprocedure gevolgd.

Ad B. Bevoegdheid van het college

Het college is bevoegd om aankopen te doen onder de volgende voorwaarden

1. Voor strategische aankopen wordt het maximaal plafond van investeringen in het kader van strategische aankopen vastgesteld op € 5.000.000. Zodra deze grens is bereikt dient het college de raad voor te stellen deze aankopen eerst in ontwikkeling te nemen en/of af te stoten voordat zij over kan gaan tot een nieuwe strategische aankoop.
   Na vaststelling van de grondexploitatie door de raad worden de strategische verwervingen in gebruik/exploitatie genomen. De verwervingen worden vanaf dat moment niet meer aangeduid als "Materiële vaste activa" maar als "Onderhanden werk"
2. De aankoopsom van de strategische aankopen wordt geactiveerd op de balans (onder materiële vaste activa). In het verleden gedane strategische aankopen die al op de balans staan tellen mee in het maximum genoemd onder punt 1.
3. De rentelasten voortvloeiend uit het krediet onder 1. zijn onderdeel van de totaalfinanciering van de gemeente.
4. Het krediet voor strategische aankopen mag alleen worden gebruikt indien het traject van de normale besluitvorming voor het beschikbaar stellen van kredieten door de raad niet kan worden gevolgd en specifieke omstandigheden snel schakelen door het college noodzakelijk maken.

Ad C. Financiële dekking en waardering

Het bedrag van de aankoop wordt volgens de verslaggevingsregels BBV geactiveerd. Overeenkomstig de geldende verslaggevingsregels wordt op grond niet afgeschreven. Bij de aankoop van strategisch vastgoed wordt de afschrijvingstermijn conform het vigerend afschrijvingsbeleid vastgesteld.
Voor strategische gronden die zijn aangekocht voor (toekomstige) gebiedsontwikkeling gelden voor de kostentoerekening de voorwaarden zoals vastgelegd in de notitie grondbeleid van de commissie BBV. Uitgangspunt is dat alle kosten van de aankoop, rente en alle overige kosten worden terugverdiend bij de verkoop. Periodiek vindt een toets plaats van de waarde van de strategische gronden.
Conform de nota Grondbeleid 2020 van de gemeente Aalsmeer dienen gronden op ontwikkellocaties tijdelijk te worden verhuurd tot de ontwikkeling van de grond is afgerond. Voor verhuur van accommodaties wordt een marktconforme en anders een kostprijs dekkende huur gevraagd.

Voor de inkomsten en uitgaven die samenhangen met de strategische aankoop (aankoopkosten), rente, de tijdelijke exploitatie, de verkoopwinsten en voorziene afwaarderingsverliezen wordt voorgesteld een nieuw te vormen bestemmingsreserve strategische aankopen in te stellen:

a. tot een maximum van € 350.000;
b. ten laste van de algemene reserve;
c. waarin zowel lasten en baten samenhangende met en voortvloeiende uit de aankoop worden vereffend;
d. voor de duur van maximaal 5 jaar;
e. waarvan het saldo na 5 jaar terugvloeit in de algemene reserve.
f. Als de reserve onder a. is uitgeput moet een separaat voorstel voor het al dan niet aanvullen van de reserve aan de raad worden voorgelegd.
De beschikkingsbevoegdheid over deze bestemmingsreserve ligt bij het college, maar verantwoording over de toevoegingen en onttrekkingen vindt plaats in de gemeentelijke P&C documenten (zie ook onder informatieplicht).

Ad D. Informatieplicht
Het college informeert de raad voor de eerstvolgende commissievergadering schriftelijk na het doen van de strategische aankoop over deze aankoop onder de actieve informatieplicht. Daarbij wordt puntsgewijs toegelicht hoe het college is omgegaan met de hiervoor benoemde uitgangspunten. In de 1e en 2e bestuursrapportage en in de jaarrekening (paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en/ of grondbeleid) wordt inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de strategische aankopen en de verwachte ontwikkeling. Ook wordt hierbij aangeven of de gemeente op dat moment een financieel risico loopt.

Ad. E. Organisatie
Met de AA-organisatie worden separate afspraken gemaakt over het opdrachtgeverschap en de dekking van de uren en bijkomende kosten (voor zover deze niet worden gedekt uit de te vormen bestemmingsreserve genoemd onder C.). Er is geen mandaat voor strategische aankopen bij de AA-organisatie. Deze vragen ten allen tijde om een collegebesluit.

Gemeente Aalsmeer

BEGROTING

IN ÉÉN OOGOPSLAG 2025 AALSMEER

“Er gebeurt veel in Aalsmeer. Van nieuwbouw van een zwembad tot de realisatie van woningbouw en van de aanleg van wegen tot de nieuwbouw van een brandweerkazerne. Dit in combinatie met oplopende zorgkosten, krapte op de arbeidsmarkt en minder Rijksinkomsten voor taken zoals de uitvoering van de jeugdhulp, huishoudelijke hulp, dagbesteding en begeleiding (Wmo) stelt Aalsmeer, net als andere gemeenten, voor uitdagingen.

Hierdoor moeten we als Aalsmeer bewuste keuzes maken om financieel gezond te blijven. Het is dan ook een mooi resultaat dat de programmabegroting 2025 sluitend is. De gemeenteraad behandelt deze programmabegroting in haar vergadering van 7 november.

Ook in Aalsmeer en Kudelstaart is de behoefte aan woningen groot. Naast een aantal kleinere projecten wordt in 2025 gestart met de woningbouw in de projecten Westeinderhage (267 woningen) en Oosteindedriehoek (850 woningen).

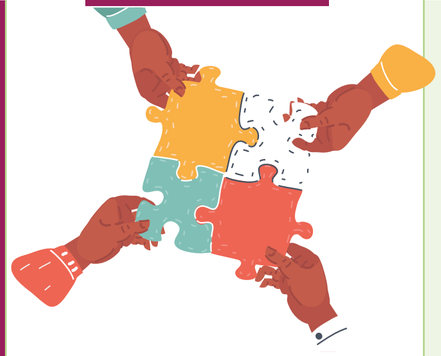
Op deze pagina leest u waar wij het geld aan uitgeven en welke inkomsten we verwachten.”

Sven Spaargaren, Wethouder Financiën

HOEVEEL BETAAL IK IN 2025 AAN:

	2024	2025
OZB aanslag woning eigenaar	*€ 531*	*€ 553*
Rioolheffing eigenaar	*€ 188*	*€ 196*
Afvalstoffenheffing gebruiker	*€ 370*	*€ 411*
TOTAAL WOONLASTENBEDRAG	**€ 1.089**	**€ 1.160**

PROGRAMMA 1

SOCIAAL DOMEIN
(UITGAVEN € 35 MILJOEN)

Vanuit het Sociaal Domein stimuleren wij iedereen om zoveel mogelijk samenredzaam te zijn binnen de mogelijkheden die iedereen heeft. De menselijke maat is daarbij belangrijk. We hanteren hierbij drie uitgangspunten die terugkomen in onze uitvoering. Deze punten zijn: gezond en gelukkig leven makkelijker maken, kansengelijkheid vergroten en bestaanszekerheid bevorderen.

Waar geven we in 2025 ons geld o.a. aan uit:

- Uitvoering van de jeugdhulp, Wmo en de taken op het gebied van werk en inkomen.
- Aanpak van schuldenproblematiek, diversiteit en inclusie.
- De positie van de bibliotheek verbeteren en een pilot starten voor een bibliotheekvoorziening in Kudelstaart.
- Sociale samenhang: ontmoeting stimuleren mede door ondersteuning van buurthuizen.

PROGRAMMA 2

ONDERWIJS EN ONTPLOOIING
(UITGAVEN € 8 MILJOEN)

Elk kind heeft recht op goed onderwijs, net zoals elk kind gezond en veilig moet kunnen opgroeien en de kans moet krijgen zich te ontplooien. In Aalsmeer willen wij een gelijke start en gelijke kansen voor iedereen. Daarom vinden wij dat naast onderwijs, ook sport en cultuur belangrijk zijn voor al onze inwoners.

Waar geven we in 2025 ons geld o.a. aan uit:

- Voorbereidingen voor de realisatie van een nieuw zwembad.
- Start bouw school in Oosteindedriehoek.
- Onderzoek naar nieuwbouw of verbouw van scholen in Aalsmeer en Kudelstaart.
- Aan een samenleving waarin inwoners zich gezien voelen, naar elkaar omkijken, zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en zorg en ondersteuning krijgen als dat nodig is.
- Ondersteunen van clubs, verenigingen en instellingen die sport en cultuur in de gemeente mogelijk maken.

PROGRAMMA 3

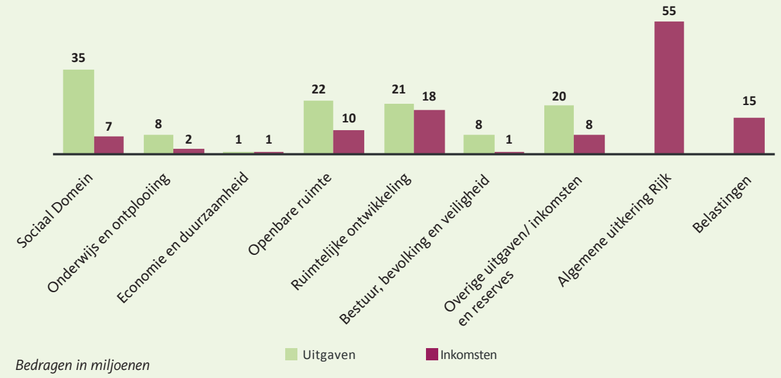
ECONOMIE EN DUURZAAMHEID
(UITGAVEN € 1 MILJOEN)

Aalsmeer is een bloemrijke en waterrijke gemeente. Hierdoor is de gemeente zowel aantrekkelijk voor onze eigen bewoners, als voor toeristen en ondernemers. De tuinbouw is nog steeds een belangrijk economisch sector onze gemeente, waarbij we niet zonder de inzet van arbeidsmigranten kunnen. Daarnaast is duurzaamheid belangrijk voor een toekomstbestendige gemeente Aalsmeer.

Waar geven we in 2025 ons geld o.a. aan uit:

- Voortzetting van het succesvolle Zaai-traject voor startende ondernemers.
- Verder inzetten op het verbinden van bedrijven.
- Opstellen van een programma dat zich richt op de zorg, welzijn en huisvesting van arbeidsmigranten.
- Meewerken aan het verzwaren van het elektriciteitsnetwerk.
- Uitvoeren van het programma Duurzaamheid en het Masterplan Energie.
- Ondersteunen van inwoners, bedrijven en organisaties op het gebied van energie.

GEMEENTELIJKE UITGAVEN EN INKOMSTEN

Bedragen in miljoenen

PROGRAMMA 4

OPENBARE RUIMTE
(UITGAVEN € 22 MILJOEN)

De afgelopen jaren heeft de gemeente veel geïnvesteerd in de openbare ruimte. Ons uitgangspunt hierbij is de buitenruimte aantrekkelijker, groener en leefbaarder te maken. De aanleg van Greenpark en de woningbouwontwikkeling zorgen voor een extra verkeersvraag, waardoor bestaande routes onder druk komen te staan. Hiervoor is een verkeerscirculatieplan in de maak.

Waar geven we in 2025 ons geld o.a. aan uit:

- Verder verbeteren van onderhoud en beheer van de openbare ruimte.
- Vergroenen van diverse zichtlocaties.
- Opstellen en uitwerken van het verkeerscirculatieplan om de veiligheid en doorstroming van verkeer mogelijk te maken.
- Verbeteren van diverse fietsroutes, zoals: Spoorlijnpad en Baanvak.
- Verwachten we de Burgemeester Hoffscholteweg en de Verlengde Molenvlietweg / kruising Stommeerkade-Ophelialaan af te maken en gaan we aan de slag met de herinrichting van de Lijnbaan en de Ophelialaan. Ook gaan we in 2025 aan de slag met riolering en kadeverbetering van de Kudelstaartseweg.

PROGRAMMA 5

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING
(UITGAVEN € 21 MILJOEN)

De vraag naar woningen is enorm toegenomen. Als gemeente zetten wij ons in voor goede huisvesting voor iedereen. De schaarse ruimte gebruiken wij zo optimaal mogelijk om te wonen, werken en recreëren. Naast een aantal kleinere projecten wordt in 2025 gestart met de woningbouwprojecten: Oosteindedriehoek en Westeinderhage.

Waar geven we in 2025 ons geld o.a. aan uit:

- In 2025 wordt gestart met de bouw van 267 woningen in Westeinderhage en 850 woningen in de Oosteindedriehoehoek.
- Op de langere termijn worden in totaal 2.312 woningen gebouwd. Hiervan zijn er 1329 in het betaalbare segment.

PROGRAMMA 6

BESTUUR, BEVOLKING EN VEILIGHEID
(UITGAVEN € 8 MILJOEN)

Veiligheid en goede dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers en een veilig verloop van evenementen staan voor de gemeente hoog in het vaandel.

Waar geven we in 2025 ons geld aan uit?

- Samen met de Veiligheidsregio bereiden we de nieuwbouw van de brandweerkazerne voor.
- Veiligheid op het water en tegengaan van overlast.
- Veiligheid op het land en tegengaan van illegale bewoning.
- Aanpakken ondermijning om gebruik of misbruik van ondernemers door de onderwereld te voorkomen.

De begroting 2025 geeft aan wat de inkomsten en uitgaven zijn de gemeente. Op deze pagina zijn afgeronde bedragen gebruikt.
In het rekenvoorbeeld voor de woonlasten is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde. De volledige begroting is te vinden op: aalsmeer.pcportal.nl.

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl
05/11/2024 17:58:37 CET
ID: f7659415-1edf-4aa7-a8e8-e7818fcb924e
Auth: Scribble

Gemeente Aalsmeer

MEMO RAAD

Signed By: Vellenga, Sj. (Sjoerd) <sjoerd.vellenga@aalsmeer.nl>
05/11/2024 14:41:48 CET
ID: f7659415-1edf-4aa7-a8e8-e7818fcb924e
Auth: Scribble

Registratienr.	
Aan	leden raad
Afkomstig van	Burgemeester en wethouders
Datum	5 november 2024
Afschrift aan	college, griffie, voorlichting

Betreft Beantwoording aanvullende technische vraag FlorAalsmeer inzake programmabegroting 2025

Op 24 oktober 2024 heeft de fractie FlorAalsmeer een aanvullende vraag ingediend inzake de Programmabegroting 2025. De vraag is hieronder opgenomen met het antwoord cursief onder de vraag geplaatst.

Op pagina 91 van de begroting zien wij een begrootte halvering van de leges, waarom is dit?
In de programmabegroting 2025 is uitgegaan van het structurele begrotingsniveau van de legesinkomsten. In de 1e bestuursrapportage 2024 zijn deze inkomsten incidenteel bijgesteld naar een hoger niveau op basis van de ontwikkeling van het aantal projecten 2024. Dat verklaart de halvering van de legesinkomsten 2025 ten opzichte van 2024 in de programmabegroting 2025.

Bij de aanbieding van de Programmabegroting 2025 is aangekondigd, dat de financiële onderbouwing voor de bouwleges samen met het voorstel belastingverordening 2025 aan de raad wordt voorgelegd. Dat voorstel staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 12 december a.s. Er is voor 2025 een geactualiseerde onderbouwing opgesteld van kosten die voor toerekening aan de omgevingsvergunningen in aanmerking komen, alsmede een prognose van de te verwachten legesopbrengsten. Ook voor 2025 wordt een hoger bouwvolume verwacht dan opgenomen in het structurele begrotingsniveau. Hierdoor is ook in 2025 sprake van hogere legesopbrengsten en samenhangende extra uitvoeringskosten

<u>Budgettair effect 2025</u>
Voornoemde bijstelling 2025 die onderdeel is van het raadsvoorstel belastingverordeningen 2025 betekent een incidenteel voordeel ten gunste van het begrotingssaldo 2025 van € 0,969 miljoen (hogere lasten € 394.000, hogere baten € 1.363.000).

Na deze wijziging bedragen de totale legesinkomsten 2025 € 3.404.000.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl
06/11/2024 16:07:40 CET
ID: 6fc18281-f3b4-4311-b7ec-f06f3d2f1fc5
Auth: Scribble

Gemeente Aalsmeer

MEMO RAAD

Signed By: Vellenga, Sj. (Sjoerd) <sjoerd.vellenga@aalsmeer.nl>
06/11/2024 15:56:49 CET
ID: 6fc18281-f3b4-4311-b7ec-f06f3d2f1fc5
Auth: Scribble

Registratienr.	
Aan	leden raad
Afkomstig van	Burgemeester en wethouders
Datum	5 november 2024
Afschrift aan	college, griffie, voorlichting

Betreft Aflopende erfpacht Eigen Haard

In de commissievergadering van 24 oktober heeft de portefeuillehouder toegezegd schriftelijk, in vertrouwelijkheid, terug te komen op de aflopende erfpacht van Eigen Haard. In dit memo wordt die toezegging nagekomen.

Aanleiding
In 1996 hebben de gemeente Aalsmeer en Eigen Haard een erfpachtovereenkomst gesloten. Omdat het tijdelijke erfpacht betreft, aflopend in 2036, sluiten partij de gemeente een nieuwe overeenkomst met Eigen Haard.

In de erfpachtakte is in artikel 4 lid 4 opgenomen dat de gemeente en Eigen Haard met elkaar in onderhandeling treden over de verlenging van de erfpacht dan wel wijziging van de erfpacht zodra 25 jaren zijn verstreken vanaf de ingangsdatum van de erfpacht en dat de gemeente dan een voorstel doet. Dit voorstel kan zijn: verlenging van de erfpacht, wijziging van de erfpacht in voortdurende dan wel eeuwigdurende erfpacht of verkoop van de gronden aan de erfpachter, alles onder alsdan door de gemeente in alle redelijkheid te stellen voorwaarden en bepalingen.

Opties
Voor het voorstel van de erfpacht zijn er de volgende opties:
1. Koop bloot eigendom
2. Afkoop in 2024/ 2025 eeuwigdurend (en dus openbreken lopend contract)
3. Afkoop in 2024/ 2025 voortdurend voor 52 jaar (en dus openbreken lopend contract)
4. Afkoop in 2036 eeuwigdurend
5. Afkoop in 2036 voortdurend voor 52 jaar
6. Canonbetaling per 2036 eeuwigdurend
7. Canonbetaling per 2036 voortdurend
8. Herzien canon per 2025 eeuwigdurend
9. Herzien canon per 2025 voortdurend

Financiën
Voor de bepaling van de erfpacht is aansluiting gezocht bij het Amsterdamse beleid voor de erfpacht, waarbij woningcorporaties erfpacht voor 52 jaar afkopen. De in Amsterdam gebruikte bepalingen voor erfpacht zijn voor de huidige akte ook gebruikt. Ook zijn de uitgangspunten die door Amsterdam worden gehanteerd objectief bepaalbaar.
De bedragen zijn opgenomen in de geheime bijlage bij dit memo.

In de notitie erfpacht van de commissie BBV is gesteld dat indien de periodieke canonbetalingen voor een tijdvak ineens worden afgekocht (optie 3) de afkoop in beginsel de vooruit ontvangst van de periodieke erfpachtcanon betreft en deze gedurende de looptijd van het erfpachtrecht in jaarlijkse delen moet worden toegerekend.
In dit geval kan de gemeenteraad aan deze middelen dus geen andere bestemming geven en is een structurele bron van inkomsten voor de gemeentebegroting geborgd.
In het kader van de inkomsten vanaf 2025 kan daarmee optie 3 gelet op dit financiële kader het voordeel hebben dat er sprake is van een structurele bron van inkomsten voor

de gemeente. Ook komt het de liquiditeitspositie van de gemeente ten goede doordat in één keer een afkoopsom wordt ontvangen.

Op basis van de huidige uitgangspunten kost de ontvangst van de afkoopsom in één keer, bij de huidige rente, de gemeente Aalsmeer meer dan wanneer zij voor het genoemde bedrag in de geheime bijlage aan externe financiering kwijt is. Naast de financiële afwegingen spelen daarnaast ook nog andere afwegingen. Het bestuurlijk overleg hierover dient nog een vervolg te krijgen. In geval partijen het niet met elkaar eens kunnen worden wordt de huidige overeenkomst gecontinueerd en vallen hogere inkomsten uit erfpacht buiten de scope van de raadsperiode (i.c. 2036).

Andere opties
Een voor de eeuwigdurende erfpacht ontvangen afkoopsom wordt volgens de voorschriften BBV als een eenmalige verkoopsom verantwoord. Het recht op de jaarlijkse canon komt daarmee te vervallen. Daarmee is optie 2 (4 en 6) voor het college vanuit financiële stabiliteit van de inkomsten naar de toekomst toe een minder aantrekkelijk alternatief.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl
16/10/2024 14:46:49 CEST
ID: 2a40ab65-4274-4513-b7b8-d753159a54f2
Auth: Scribble

Signed By: Vellenga, Sj. (Sjoerd) <sjoerd.vellenga@aalsmeer.nl>
16/10/2024 11:07:07 CEST
ID: 2a40ab65-4274-4513-b7b8-d753159a54f2
Auth: Scribble

Zaaknummer:	Z24-106209	
Voorstel van:	college van burgemeester en wethouders	**Behandelend ambtenaar:** Inge Harmsen 06-34559876 inge.harmsen@aalsmeer.nl Kernorganisatie
Datum:	15 oktober 2024	
Portefeuillehouder:	wethouder ing. S.A.S. Spaargaren	

Onderwerp
Septembercirculaire 2024 en addendum jeugdhulp programmabegroting 2025

Raadsbesluit
Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:
1. Kennis te nemen van de uitkomsten van de septembercirculaire 2024.
2. Aan de stelpost areaal een structureel bedrag van € 0,263 miljoen toe te voegen ten behoeve van budgetbijstellingen die het gevolg zijn van wijzigingen in het gemeentelijk areaal.
3. De taakmutaties met samenhangende uitgaven in de begroting te verwerken.
4. Het effect van de bijstelling van de BUIG gelden te verwerken in de programmabegroting 2025.
5. Het restant structureel voordeel zoals opgenomen in de tabel onder Financiën van dit voorstel vanaf 2025 toe te voegen aan het begrotingsresultaat 2025-2028.
6. De begroting te wijzigen voor de budgetten jeugdhulp tot een saldo van € 9 miljoen. De dekking van deze bijstelling vindt plaats uit het positieve begrotingsresultaat (2025 en 2026) en de stelpost behoedzaamheid (vanaf 2027).

Samenvatting
Dit raadsvoorstel gaat over de uitkomsten van de septembercirculaire 2024 over de uitkering gemeentefonds.
Gemeenten ontvangen van het Rijk een algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het Rijk informeert gemeenten over mutaties in de algemene uitkering via circulaires gemeentefonds. Deze septembercirculaire is de tweede circulaire van het jaar.
Per saldo heeft de septembercirculaire 2024 een (minimaal) positief effect op de gemeentefinanciën van Aalsmeer in de meerjarenbegroting. In dit raadsvoorstel doen wij u een voorstel over de verwerking daarvan.
In de programmabegroting 2025 is aangekondigd met een bijstelling te komen op de budgetten jeugdhulp vanaf 2025. In dit raadsvoorstel komen wij deze toezegging na.

Doel
De ontwikkelingen van de septembercirculaire 2024 en het addendum jeugdhulp worden in dit raadsvoorstel vertaald naar hun betekenis voor de programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025 - 2028 van Aalsmeer.

Prestatie
De raad informeren over de financiële mutaties in de algemene uitkering uit het gemeentefonds naar aanleiding van de septembercirculaire 2024 en de wijzigingen daarvan op de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2028 en dit voorstel als addendum toe te voegen aan de programmabegroting 2025 (raadsvergadering 7 november 2024).

Voorgeschiedenis en context

Op 17 september is de septembercirculaire 2024 gepubliceerd. De septembercirculaire 2024 geeft een actualisatie van de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds ten opzichte van de meicirculaire 2024 en is gebaseerd op de Miljoenennota van het Rijk. Door het moment van publicatie kon de uitkomst van deze circulaire niet meer in de programmabegroting 2025 worden verwerkt. Dit aanvullende raadsvoorstel is daarom in de aanbiedingsbrief van de programmabegroting 2025 al aangekondigd.
Een link naar de septembercirculaire 2024 vindt u hier: Septembercirculaire gemeentefonds 2024 | Circulaire | Rijksoverheid.nl

---

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

Beslispunt 1 en 2

Onderstaand overzicht geeft een recapitulatie van de uitkomsten van de septembercirculaire 2024. Na dit overzicht volgt per post een toelichting en de overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit.

Uitkomsten septembercirculaire 2024 en bijstandsgelden 24/25 e.a. bedrag x 1.000 euro

		2024	2025	2026	2027	2028
A. Uitkomsten septembercirculaire						
A.1. budgettair septembercirculaire 2024 ev.		**513**	**27**	**18**	**3**	**0**
1a. mutaties/afrekeningen oude jaren (2022/2023)		*-140*				
1b. onderuitputting BCF 2024		*617*				
1c. Indexatie WMO demografie (doorloop t/m '29)				*100*	*200*	*300*
** reservering tbv toekomstige actualisering kostenontwikkeling*				*-100*	*-200*	*-300*
1d. algemene mutaties accres, uitkeringsfactor, areaal/nominaal, c.a.		*36*	*290*	*281*	*266*	*263*
** verrekening via stelpost areaal*			*-263*	*-263*	*-263*	*-263*
** verrekening via stelpost nominaal*		*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
A.2. taakmutaties	**(*)**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
2a. ontvangen bedragen taakmutaties via circulaire		*28*	*110*	*109*	*9*	*9*
2b. aanpassing bijbehorende (uitgaven)budgetten		*-28*	*-110*	*-109*	*-9*	*-9*
A. Effect septembercirculaire		**513**	**27**	**18**	**3**	**0**
B. BUIG-gelden		**-75**				
C=A+B: TOTAAL EFFECT SEPTEMBERCIRCULAIRE & BUIG & OVERIG		**438**	**27**	**18**	**3**	**0**
WAARVAN:						
C.1. Structureel		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
C.2. Incidenteel -> ten gunste/laste van begrotingsresultaat		**438**	**27**	**18**	**3**	**0**
totaal		**438**	**27**	**18**	**3**	**0**

A.1. Budgettair effect septembercirculaire 2024 ev.

1a. mutaties/afrekeningen "oude jaren"(2022/2023)

Aanpassingen op verdeelmaatstaven[1] in oude uitkeringsjaren door actuelere CBS-statistieken zorgen voor een incidenteel nadeel van € 140.000, met name door het achteraf verlagen van de uitkeringsfactor (-/-1 punt in 2022 en -/-2 punten in 2023) doordat de macro-volumes op verschillende verdeelmaatstaven bij de vaststelling achteraf hoger uitkomen. Normaliter zijn dit soort afrekeningen over oude jaren beperkter, omdat het Rijk hiervoor een verdeelreserve achter de hand heeft.

1b. onderuitputting BCF (BTW compensatiefonds)

De septembercirculaire bevat een toevoeging aan het gemeentefonds van € 467 miljoen (incidenteel 2024) op basis van een verwachte onderuitputting van het BCF over 2024. Voor Aalsmeer betekent dit een incidenteel voordeel van € 617.000.

Gemeenten kunnen hun betaalde BTW (met inachtneming van de nodige nuanceringen) declareren bij het BCF. In het kader van het Regeerakkoord Rutte II was het voornemen

[1] Het gaat om wijzigingen in de gehanteerde aantallen op lokale en landelijke volumes, inclusief doorwerking daarvan in de uitkeringsfactor.

om dit fonds af te schaffen. In nader overleg met de VNG is hiervan afgezien, maar is wel het budgettaire risico afgewenteld op de gemeenten. Als gemeenten in totaliteit meer declareren dan beschikbaar in het BCF, dan wordt dit bedrag gekort op het gemeentefonds. Als gemeenten minder declareren komt het niet benutte deel van het fonds (onderuitputting) ten gunste van het gemeentefonds. De nu conform de circulaire verwerkte mutatie is een voorlopige afrekening. De definitieve vaststelling volgt in de meicirculaire 2025.

1c. indexatie Wmo vanwege demografie
Overleg tussen Rijk en VNG over een betere bekostiging van het sociaal domein heeft onder meer geleid tot een afspraak om (een nader te bepalen deel van) de Wmo in de toekomst niet langer via de algemene uitkering uit het gemeentefonds te bekostigen, maar hiervoor een eigen uitkeringsvorm in te richten, die rekening houdt met een op de Wmo toegesneden indexering en met de kostenontwikkeling vanwege demografie/ vergrijzing.

Vooruitlopend op de uitwerking was in de Rijksbegroting al een reservering getroffen voor een aanvullende vergoeding van kostenstijgingen in de Wmo van structureel € 75 miljoen per 2026, oplopend tot € 300 miljoen structureel per 2029. Deze bedragen worden via de septembercirculaire toegevoegd aan het gemeentefonds. De extra middelen worden vooralsnog "geparkeerd" en worden in de volgende P&C-cyclus richting Kadernota en begroting 2026 meegenomen in samenhang met de actualisering van de (prognose van de) ontwikkeling van de Wmo-uitgaven in 2026 en verder.

1d.: algemene mutaties accres, uitkeringsfactor, areaal/nominaal, c.a.
Dit onderdeel van het voorstel gaat over de meerjarige accresontwikkeling in samenhang met de nominale ontwikkeling en overige algemene mutaties die met elkaar "de lengte of de breedte", c.q. de groei/krimp van de algemene uitkering bepalen.

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de samenstelling van dit pakket aan mutaties, gevolgd door een toelichting per post.

specificatie algemene mutaties accres, uitkeringsbasis, areaal, c.a. bedrag x 1.000 euro

	2024	2025	2026	2027	2028
1d-1) accres	18	408	413	418	423
1d-2.1) digitaal stelstel omgevingswet	-18	-25	-30	-35	-40
1d-2.2) kinderopvang sociaal medische indicatie (SMI)		8	8	8	8
1d-2.3) ELIP	1				
1d-2.4) Toezicht/handhaving kwal.eisen kinderopvang	2	3			
1d-2.5) Wet betaalbare huur	29	39	33	18	15
1d-3) bijstelling verdeelmaatstaf WOZ/belastingcapaciteit	4	-143	-143	-143	-143
Totaal	**36**	**290**	**281**	**266**	**263**
# verrkenen met stelpost areaal	**0**	**-263**	**-263**	**-263**	**-263**
# verrekenen met stelpost nominaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	36	**27**	**18**	**3**	**0**

1d-1) algemene mutaties accres[2] en maatstaven (nominaal/areaal), c.a.

De "harde uitwerking 2024/2025" geeft het volgende beeld:

[2] "Accres" is de gemeentefondsterm voor groei. Dit accres, c.q. deze groei kan ook negatief zijn. Er wordt onderscheid gemaakt tussen nominaal accres (de totale mutatie inclusief inflatie) en reëel accres (de totale mutatie geschoond voor inflatie). De inflatiecomponent bevat naast loon- en prijsontwikkeling in enge zin ook een (beperkte) ruimte voor jaarlijkse autonome ontwikkelingen/groei. Tenzij anders vermeld wordt met accres het nominaal accres bedoeld. Voor het bepalen van de hoogte van het accres heeft het Rijk met ingang van 2024 de voorheen geldende "samen-trap-op-en-trap-af-systematiek" verlaten. De nieuwe rekenregel baseert zich op de ontwikkeling van het BBP (Bruto Binnenlands Product). Een prijscomponent volgt het actuele pBBP (prijsindex BBP). Een volumecomponent volgt de reële groei van BBP op basis van een historisch meerjarig gemiddelde (t-/-9 tot en met t-/2).

- In 2024 daalt door hogere landelijke volumes de uitkeringsfactor met 8 punten. Dit is een forse bijstelling die voor Aalsmeer een daling van de algemene uitkering betekent met € 0,35 miljoen (-/-8 punten à € 43.000 per punt voor Aalsmeer). Dit nadeel wordt voor ongeveer een gelijk bedrag "gedempt" door hogere waarden op de eigen lokale volumes. Per saldo bedraagt het verschil nihil.
- Met ingang van *2025* ontstaat een voordeel van afgerond € 0,4 miljoen (structureel). Dit is gevolg van twee ontwikkelingen:
  => In de eerste plaats blijkt de verlaging van de uitkeringsfactor 2024 met 8 punten "slechts" voor 5 punten structureel door te werken in 2025 terwijl de lokale score in 2025 juist gunstiger dan in 2024 (€ 0,2 miljoen voordeel)[3].
  => In de tweede plaats bevat het Centraal Economisch Plan (CEP, basis voor de Rijksbegroting/septembercirculaire) een prijsindex BBP die 0,4% hoger is dan de prijsindex BBP in de Macro Economische Verkenning (MEV, basis voor de Voorjaarsnota/meicirculaire). Dit levert Aalsmeer € 0,2 miljoen extra accres op. Dit is een voordeel omdat er geen aanleiding is om de eigen nominale grondslagen voor de begroting 2025 aan te passen.

Voor het meerjarig perspectief, de jaarschijven 2026-2028, volgt de uitwerking een eigen trendmatige raming. Ten opzichte van de meicirculaire bevat de septembercirculaire in de latere jaarschijven een negatieve bijstelling van het volumeaccres (op basis van historische gemiddelde groei BBP) oplopend naar € 160.000. Dit kan worden opgevangen binnen de trendmatig reële nullijn die in de meerjarenraming wordt gehanteerd voor stabiliteit.

1d-2) Taakmutaties zonder samenhangende post

De septembercirculaire bevat mutaties van specifieke aard die geen direct samenhangende post kennen, maar worden meegenomen in de plussen en minnen in de algemene middelen:

- *digitaal stelsel Omgevingswet*:
  Op grond van de Beheerovereenkomst van 18 december 2018 dragen de gemeenten vanaf 1 januari 2020 jaarlijks 70% bij aan de kosten van beheer en doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO). Met ingang van 2020 is hiervoor structureel € 18 miljoen uit het gemeentefonds gehaald. Het uiteindelijke prijskaartje komt beduidend hoger uit, reden om in deze septembercirculaire een extra bijdrage uit het gemeentefonds te halen. Voor Aalsmeer betekent dit een structurele uitname van € 18.000 in 2024 die meerjarig oploopt tot een niveau van € 40.000 per 2028. Macro bezien zitten dan op een totale uitname van circa € 45 miljoen. De huidige afspraken gaan er van uit, dat daarmee het definitieve structurele niveau van de bijdrage is bereikt.
  Het eindplaatje van de bekostiging van de omgevingswet is zeer complex en de uitkomst op dit moment hoogst onzeker. Het op voorhand belasten van dit financiële plaatje met een aparte taakstelling om de onderhavige uitname te dekken creëert een financieel risico. Mocht de definitieve vormgeving van de uitvoering op de omgevingswet zich de komende jaar zodanig ontwikkelen dat (een deel van) de kosten terugverdiend kan worden, dan kan dit alsdan binnen de brede integrale afwegingen en in te vullen taakstellingen worden meegenomen.

- *kinderopvang sociaal medische indicatie*
  De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, maar die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Het Rijk komt nu met

[3] Waarom de bijstelling 2024 slechts deels structureel doorwerkt en of dit nog risico's inhoudt is lastig te duiden. Zie hiervoor de algemene toelichting op de gesignaleerde grote schommelingen in de gehanteerde volumes op verdeelmaatstaven.

een compensatie omdat de SMI landelijk steeds meer onder druk komt te staan (€ 8.000 voor Aalsmeer). Het structureel benodigde budget is op orde door toekenning van een aanvullend budget in de 1e bestuursrapportage 2024/ Kadernota 2025.

- *Eindelening Inburgering (ELIP)*
  Conform afspraken in bestuurlijk overleg tussen Rijk en VNG ontvangen gemeenten een bedrag voor het ondersteunen van de zogenaamde Einde lening inburgeringsplichtigen (ELIPs). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Gemeenten kunnen deze doelgroep begeleiden. Aalsmeer ontvangt via deze circulaire eenmalig € 1.000 in 2024. Dit bedrag is gelet op de omvang niet als specifieke taakmutatie toegekend.

- *Toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de opvang*
  In de Voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang voor 2024 en 2025. De aanpassingen zijn in werking getreden op 1 juli 2023, 1 februari 2024 en 1 juli 2024. Het gaat om kosten van implementatie van de regelgeving bij gemeenten en GGD'en en het uitvoeren van de eerste keer toezicht en handhaving op de aangepaste kwaliteitseisen. Het gaat om € 1,1 miljoen in 2024 en € 1,8 miljoen in 2025. Voor Aalsmeer betekent dit respectievelijk € 2.000 en € 3.000. Ook deze middelen zijn door geringe omvang niet als specifieke taakmutatie toegekend.

- *Wet betaalbare huur*
  Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:
  # De maximale huurprijzen op grond van het woningwaarderingsstelsel (WWS).
  # De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector.
  # De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract.

  Het Rijk stelt middelen ter beschikking om deze nieuw wet in te voeren (implementatie) en uit te voeren. Dit betreft structurele middelen voor het ontvangen en behandelen van meldingen, alsmede incidentele middelen voor eenmalige implementatiekosten en voor de piekperiode in werkzaamheden in de eerste jaren na de inwerkingtreding van de wet. De middelen zijn niet als specifieke taakmutatie toegekend voor dit doel. Naar aanleiding van de eerdere toekenning in de 2e bestuursrapportage 2023 (septembercirculaire 2023) heeft de AA-organisatie voor de uitvoering van deze wet voor 2023 en 2024 aanvullend budget ontvangen. Na evaluatie van de uitvoering hiervan wordt beoordeeld of deze middelen structureel overgeheveld moeten worden/ beschikbaar moeten worden gesteld in het kader van de uitvoering van deze wettelijke taak.

1d-3) ontwikkeling WOZ

Het verdeelstelsel voor de algemene uitkering houdt rekening met verschillen in belastingcapaciteit tussen gemeenten. De achterliggende gedachte is, dat gemeenten met hogere WOZ-waarden geacht worden meer eigen belastinginkomsten te genereren en minder geld uit het gemeentefonds nodig hebben[4]. De herberekening van het onderdeel WOZ/belastingcapaciteit levert een structureel nadeel op van € 143.000 vanaf 2025.

[4] Technisch werkt dit via een negatieve verdeelmaatstaf (aftrekpost) belastingcapaciteit. Het negatieve bedrag via deze verdeelmaatstaf wordt weer verdeeld via de overige verdeelmaatstaven en de uitkeringsfactor zodat de koek even groot blijft. De aftrekpost wordt berekend door de werkelijke WOZ-waarde per gemeente te vermenigvuldigen met landelijke geldend rekentarieven voor woningen

De bijstelling 2024/2025 kent twee verschillende stappen:

- Als eerste stap is de actuele stand van de WOZ-waarden voor het lopende begrotingsjaar 2024 bepaald. Dit heeft een beperkt effect;
- Als tweede stap is ten behoeve van het tariefvoorstel OZB een nieuwe inschatting gemaakt van de stijging van de WOZ-waarde voor het begrotingsjaar 2025 op basis van de meest actuele taxatiegegevens. Ten tijde van de meicirculaire werd nog uitgegaan van een waardestijging van 3,5% voor woningen en 1,25% voor niet-woningen conform de landelijke prognose. Inmiddels tekent zich af dat de waardestijging in Aalsmeer hoger uitkomt: 7% voor woningen en 3% voor niet-woningen. Deze bijstelling heeft geen invloed op de OZB-opbrengst van de gemeente (bij een hogere WOZ-stijging wordt het tarief navenant lager), maar betekent wel een nadeel effect op de algemene uitkering van € 0,1 miljoen structureel.

Beslispunt 3

A.2. Taakmutaties met samenhangende post

Onder de noemer taakmutaties gaan we in op nieuwe toevoegingen aan de algemene uitkering vanwege specifieke maatregelen (taakmutaties). De algemene beleidslijn is, dat het in deze gevallen gaat om wijzigingen in taken/werkzaamheden en dat er een directe relatie is met samenhangende uitgavenbudgetten waarmee verrekening plaatsvindt. Afhankelijk van de aard en omvang van de maatregel kan nadere besluitvorming plaatsvinden aan de hand van aparte advisering. Onderstaand overzicht bevat de mutaties uit de circulaire. Onder de tabel is per post een toelichting opgenomen.

specificatie taakmutaties bedragen x € 1.000

Omschrijving		**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
a) participatie						
a1) WSW / AM-Match	*struct.'25ev*		5	5	5	5
a2) Beschut werk	*struct.'25ev*		5	5	5	5
b) bibliotheken	*incid. '25-'26*		100	100		
c) alleenverdienersproblematiek '23-'24	*incid. '24*	24				
d) landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)	*incid. '24*	4				
e) bijstand jongerennorm	*struct.'26ev*			-7	-7	-7
f) wet op de lijkbezorging	*incid.'26-'31*			6	6	6
Totaal toekenning taakmutaties aan (uitgaven)budgetten		**28**	**110**	**109**	**9**	**9**

Ad a1/a2) participatie (WSW & Beschut werk)

Aalsmeer ontvangt extra bedragen via de Decentralisatie uitkering Werk. Deze uitkering bestaat uit twee componenten, te weten het WSW-budget en het budget beschut werk. Meerjarig wordt het WSW-budget afgebouwd en groeit het budget beschut werk. Dit laatste vanwege de te verwachten groei van deze doelgroep door afbouw, c.q. inperking van de WSW en de Wajong. Het WSW-budget heeft als direct samenhangende post de gemeentelijke bijdrage aan AM-Match.

De septembercirculaire bevat extra structurele middelen als compensatie voor het afschaffen van het lage-inkomensvoordeel (LIV) in de sociale werkvoorziening. Voor Aalsmeer gaat het om € 10.000, gelijk verdeeld ten gunste van het WSW-budget en het budget Beschut Werk.

Ad. b) bibliotheken

---

en niet-woningen. Daarbij doet 80% van de woningwaarde mee en 70% van de waarde niet-woningen.

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Op termijn is de invoering van een wettelijke zorgplicht voor gemeenten ten aanzien van de openbare bibliotheek voorzien. Voor de uitvoering van die zorgplicht zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In afwachting hiervan ontvangen gemeenten via deze september-circulaire geld, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden. Aalsmeer ontvangt incidenteel het minimumbedrag van € 100.000 in 2025 en in 2026.
In december 2023 is de raad al geïnformeerd dat deze middelen in het kader van de gemeentelijke zorgplicht voor bibliotheken voor de bibliotheek beschikbaar blijven.

Ad. c) alleenverdienersproblematiek ’23-‘24
Gemeenten ontvangen middelen om financiële ondersteuning te bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. Gemeenten kunnen de gemiste huur- en zorgtoeslag compenseren vanuit de individuele bijzondere bijstand. Dit vooruitlopend op een definitieve oplossing van deze problematiek. Aalsmeer ontvangt incidenteel € 24.000 in 2024. Dit bedrag is voor het totaal van uitkeringsbedragen en uitvoeringskosten.

Inmiddels is duidelijk geworden, dat een definitieve oplossing “aan de voorkant” op zijn vroegst ingaande 2028 te verwachten is. Voor de jaren 2025-2027 zal een reparatie plaatsvinden op vergelijkbare wijze als voor 2023/2024. De komende gemeentefondscirculaires bevatten hiervoor bedragen per gemeente op basis van de dan bekende gegevens/aantallen.

Ad d) Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)
Op 15 mei 2023 is de wetswijziging van de Wet basisregistratie personen (Wbrp) in werking getreden die beoogt de adreskwaliteit in de BRP te verbeteren via te verrichten onderzoek of een persoon als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) op een adres in de gemeente dient te worden ingeschreven en bij het onderzoek naar de juistheid van de gegevens betreffende het adres van een ingezetene in de BRP. Deze aanpak staat bekend onder de naam Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Het Rijk verstrekt *een* incidentele bijdrage met het oog op de extra werkzaamheden die deze nieuwe aanpak met zich meebrengt voor gemeenten. Aalsmeer ontvangt incidenteel € 4.000 in 2024. Van een kostendekkende vergoeding voor dit meerwerk is daarmee geen sprake. Het Rijk stelt zich op het standpunt dat een juist en volledig BRP reeds tot het bestaande takenpakket van de gemeente behoort en geacht wordt onderdeel uit te maken van de bestaande bekostiging.

Ad. e) Bijstand jongerennorm
Gemeenten kunnen vanuit de bijzondere bijstand een aanvulling op de bijstand aan 21-minners geven als hun ouders niet bij kunnen springen. Met het wetsvoorstel Participatiewet in balans wordt de bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld naar de algemene bijstand. De aanvulling op de bijstand is bedoeld voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en daarmee is de algemene bijstand het juiste instrument voor dit soort kosten. Daarom worden er per 2026 middelen vanuit de algemene uitkering (cluster Participatie) overgeheveld naar de algemene bijstand (BUIG-budget).

Voor Aalsmeer bevat deze circulaire voor dit onderdeel een uitname uit het gemeentefonds van€ 7.000 met ingang van 2026. Welk bedrag hiervoor via het BUIG-budget 2026 terugkomt is nu nog niet bekend. Deze mutatie wordt vooralsnog “geparkeerd” en in de volgende P&C-cyclus richting Kadernota en begroting 2026 verder behandeld.

Ad. f) Wet op de lijkbezorging

De septembercirculaire bevat een toekenning van middelen aan gemeenten met ingang van 2026 vanwege een wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer (modernisering van de Wet op de lijkbezorging). De middelen worden toegekend voor de jaren 2026 tot en met 2031. Voor de jaren 2032 en verder dient over het structureel toekennen van middelen in het kader van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) nog een besluit te worden genomen door de Ambtelijke Commissie Uitvoering (ACU).

Voor Aalsmeer gaat het om structureel € 6.000 met ingang van 2026. Deze mutatie wordt vooralsnog "geparkeerd" en zal in de volgende P&C-cyclus richting Kadernota en begroting 2026 worden meegenomen.

Beslispunt 4

Bijstandsbudgetten / BUIG-gelden

Het Ministerie van SZW heeft 1 oktober 2024 opgaven verstrekt voor de bijstandsgelden 2024/2025. Dit betreft het definitieve budget 2024 en het voorlopige budget 2025. Deze gelden worden aangeduid als BUIG-gelden (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten). Het gaat om een budget dat gemeenten ontvangen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen. Als gemeenten meer of minder uitgeven aan bijstandsuitkeringen blijft dit voor rekening van de gemeente. Het macrobudget wordt vastgesteld met rekenregels van het CPB voor de prognose van het totale verwachte bijstandsvolume als afgeleide van de economische ontwikkeling en de ontwikkeling van de werkloosheid, rekening houdend met eventuele gevolgen van specifiek Rijksbeleid dat van invloed is op het bijstandsvolume. Dit budget wordt voor het grootste deel bepaald via een objectief verdeelmodel. Met ingang van 2022 is een apart deelbudget Loonkostensubsidie gevormd, dat wordt verdeeld op basis van de historische (werkelijke) uitgaven van gemeenten op dit onderdeel in het voorafgaande jaar (t-1)[5]. Dit als beoogde prikkel om dit instrument in te zetten. Het BUIG-budget gaat alleen over de uitkeringsgelden. De bekostiging van de ambtelijke uitvoeringskosten wordt geacht plaats te vinden via de algemene uitkering gemeentefonds.

Het totale macrobudget voor de BUIG-gelden bedraagt afgerond € 7,5 miljard in 2025 waarvan € 0,6 miljard deelbudget Loonkostensubsidie.

1. definitief budget 2024

Het Aalsmeerse BUIG-budget 2024 is definitief vastgesteld op € 5,9 miljoen. Dit is € 0,4 miljoen meer dan het voor de zomer bekend gemaakte nader voorlopige budget ad. € 5,5 miljoen. Dit wordt voor het overgrote deel verklaard door een indexering van afgerond 6,9%[1]. In de 1e bestuursrapportage is de begroting 2024 reeds bijgesteld voor een te verwachten loon-prijscompensatie van € 0,3 miljoen. Nu met de definitieve beschikking resulteert dit in een verhoging van de inkomstenkant met € 0,1 miljoen ten opzichte van de begroting van 2024.
Aan de uitgavenkant leidt de actuele prognose tot een bijstelling van € 0,3 miljoen en stijgt daardoor van € 5,3 miljoen naar € 5,6 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een hogere stijging van het minimumloon dan in eerste instantie rekening mee was gehouden. Per saldo is ten opzichte van de actuele begroting sprake van een nadeel van afgerond € 0,2 miljoen in 2024.

2. voorlopig budget 2025

[5] Bij de voorlopige toekenning wordt in eerste instantie uitgegaan van de gegevens (t-2), bij de nader voorlopige vaststelling vindt definitieve vaststelling plaats op basis van (t-1).
[1] De loon/prijs-compensatie over het lopende jaar kent het Rijk pas in het najaar toe bij de definitieve vaststelling van het budget. Tot dat moment is het (nader) voorlopige budget nog op basis van prijspeil vorig jaar.

Voor 2025 is nu een eerste voorlopige opgave verstrekt. Het macrobudget 2025 stijgt ten opzichte van 2024 met € 138 miljoen (+1,9%). Naast een jaarlijkse groei vanwege instroom in de bijstand door de geleidelijke afbouw, c.q. inperking van WSW, Wajong en IOAW is deze groei het gevolg van een stijging van het bijstandsvolume als afgeleide van een door het CPB verwachte oplopende werkloosheid. Binnen het macrobudget zien we een verdere uitbouw van het aparte deelbudget voor de LKS (Loonkostensubsidie). Hier komt ruim de helft van de totale groei terecht (€ 75 miljoen van de € 138 miljoen).

Aan de inkomstenkant neemt het Aalsmeerse BUIG-budget toe met € 0,3 miljoen van € 5,9 miljoen (zie boven, definitief budget 2024) naar € 6,2 miljoen. € 0,1 miljoen hiervan wordt verklaard door de hiervoor toegelichte groei van het macrobudget. Daarnaast is sprake van een positief herverdeeleffect van € 0,2 miljoen als gevolg van het actualiseren van de gehanteerde grondslagen in het objectief verdeelmodel

Aan de uitgavenkant houden we vooralsnog vast aan een evenredige groei van het macrobudget. Er wordt rekening gehouden met een stijging van € 0,1 miljoen ten opzichte van 2024. De meicirculaire 2025 in samenhang met de nader voorlopige vaststelling van het BUIG-budget 2025 is het aangewezen moment voor een nader gefundeerde vervolgprognose van de uitgaven voor 2025.

De nu opgenomen uitgavengroei van € 0,1 miljoen bij een hoger BUIG-budget van € 0,2 miljoen betekent een structureel voordeel in 2025 van € 0,1 miljoen. Inclusief de bijstelling 2024 ontstaat cumulatief het volgende beeld:

#structurele doorwerking bijstelling 2024 (nadelig)	€ 208.000 -
#structureel voordeel meicirculaire 2024 (voordelig)	€ 133.000
# structureel voordeel bijstelling 2025 (voordelig)	€ 85.000

# totaal voordelig cumulatief '24/'25 (structureel)	€ 10.000
	======

De voorlopige toekenning 2025 is prijspeil 2024. De LPO-correctie 2025 volgt in het najaar.

Het nadeel in 2024 is onderdeel van de 2e bestuursrapportage 2024. Het voorstel is om het structurele voordeel van € 10.000 te parkeren in afwachting van de LPO correctie 2025.

<u>Beslispunt 5</u>

1. De septembercirculaire betekent "onderaan de streep" een incidenteel voordeel van per saldo € 513.000. Dit incidentele voordeel betreft vooral de uitkering van onderuitputting BCF 2024. In 2024 is er sprake van een incidenteel nadeel van € 75.000 op de budgetten BUIG. Per saldo komt € 438.000 ten gunste van het begrotingsresultaat
2. Structureel wijzigt het begrotingsbeeld nauwelijks. De (geringe) incidentele effecten in 2025, 2026 en 2027 worden toegevoegd aan het begrotingsresultaat.
3. De circulaire bevat verder een aantal specifieke taakmutaties. Deze mutaties worden als regel budgettair neutraal verwerkt in relatie met samenhangende uitgaven- en of inkomstenposten. In een aantal gevallen is ook sprake van taakmutaties die geen aanleiding geven om samenhangende posten op te nemen.

<u>Beslispunt 6</u>

In de aanbiedingsbrief van de programmabegroting 2025 hebben wij u een winstwaarschuwing gegeven over de budgetten jeugdhulp en de toezegging gedaan hierop in het raadsvoorstel septembercirculaire 2024 terug te komen. Dat doen wij nu.

De kosten voor de jeugdhulp die de gemeente moet betalen blijven stijgen. In de Kadernota voor 2025 is een budget voor 2025 opgenomen van € 8,2 miljoen voor de verschillende taakvelden van de jeugdhulp. In 2024 zijn de verwachte kosten gestegen tot boven de € 9 miljoen. Zonder verder ingrijpen stijgen de kosten naar verwachting verder door. Het college zet extra in op kostenbesparingen, maar ziet ook dat het ophogen van de begroting voor 2025 noodzakelijk is. Dit heeft mede te maken met de ontwikkeling van de kosten in 2024.

Mogelijke opwaartse druk op de kosten voor 2025
Er zijn verschillende factoren die (kunnen) zorgen voor een verdere stijging van de kosten. Ten eerste is er de contractueel vastgelegde indexatie van lonen (ca €350.000 voor 2025). Ten tweede is er een trend van de stijging van de kosten per traject over de gehele breedte (een kleine stijging per jeugdige kan zorgen voor een stijging in kosten van tonnen omdat het om meer dan 900 jeugdigen per jaar gaat die jeugdhulp ontvangen). Ten derde zien we een trend in de stijging van de kosten bij een kleiner aantal complexe zorgvragen (dat kan gaan om tienduizenden tot meer dan honderdduizend euro per jeugdige per jaar). Een stijging van het aantal jeugdigen in jeugdhulp kan vanzelfsprekend ook zorgen voor een stijging van kosten. Op basis van de ontwikkeling in het 1e en 2e kwartaal van 2024 lijkt dit effect mee te vallen. Als we als gemeente niks doen zouden de kosten in 2025 kunnen stijging richting de € 10 miljoen per jaar.

Opbrengsten kostenbesparingen
Om de kosten te beheersen, hebben we besparende maatregelen doorgevoerd, zoals de inzet van praktijkondersteuners bij huisartsen (POH). In 2023 heeft dit al geleid tot een besparing van € 0,65 miljoen. In 2024 zitten we voor het eerste half jaar al op € 0,5 miljoen aan aantoonbare besparingen. Ondanks de groeiende opbrengsten van de besparingen blijven de kosten stijgen.

Anders omgaan met de huidige situatie
Er is groeiend en breder gedeeld besef bij maatschappelijk partners dat we anders willen inspelen op de maatschappelijke vraag. Vanuit dit besef, de personeelstekorten, de grote stijging van de zorgkosten alsmede de druk op de gemeentelijke financiën wordt verder ingezet op kostenbesparingen. Er wordt ingezet op het anders inspelen op de maatschappelijke vraag. Bijvoorbeeld door niet direct meer in te zetten op individuele jeugdhulp. Dit leidt tot een vermindering van de instroom. Verder wordt ingezet op een beperking van de zorgzwaarte. Een belangrijke focus hierbij is het verminderen van de zorgzwaarte bij lichtere jeugdhulpvragen.
Door het college is een bestuursopdracht vastgesteld die richting geeft aan de gewenste ontwikkeling. Er wordt onder meer gewerkt aan richtinggevende en eventueel kaderstellende doelen per verwijsgroep, aanbieder(s) en/of zorgcategorieën.
Ouders en jeugdigen, verwijzers, aanbieders, samenwerkingspartners zullen gaan merken dat er extra wordt gestuurd op het beheersen van de kosten. Bijvoorbeeld dat er niet direct meer een verwijzing naar individuele hulp wordt afgegeven of dat procedures wijzigen. We zoeken nadrukkelijk de samenwerking met partners, zeker als het gaat om de hulp aan jeugdigen in een kwetsbare positie. Tegelijk hebben we een collectieve verantwoordelijkheid om de kosten in de gaten te houden.

Voorstel begrotingsbedrag voor 2025
Voor 2025 stelt het college voor om de begroting voor de verschillende taakvelden op jeugdhulp op € 9 miljoen vast te stellen. Dit is een verhoging van € 0,8 miljoen ten opzichte van de huidige begroting voor 2025. Dit heeft mede te maken met dat ca 60% van de jeugdhulptrajecten doorlopen in het volgende jaar en de kosten voor 2024 naar verwachting boven de € 9 miljoen uit zullen komen. Met het voorgestelde bedrag van € 9

miljoen wordt rekening gehouden met een stijging van kosten door de indexatie. Er wordt vanuit gegaan dat de kostenbesparende maatregelen aanzienlijk zullen opleveren (ca € 0,5 miljoen extra naast de huidige maatregelen) en dat de zorgzwaarte overall en voor complexe trajecten niet enorm toeneemt.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

BTW compensatiefonds

Hiervoor is onder 1b ingegaan op onderuitputting BCF (BTW compensatiefonds. De huidige systematiek van de gemeente is dat de onderuitputting BCF wordt verantwoord in het jaar dat deze door het Rijk verrekend wordt.

De provinciaal toezichthouder staat gemeenten toe om een meerjarige stelpost op te nemen als inschatting op de jaarlijkse over- of onderschrijding van het plafond. Dit op basis van de laatst bekende afrekening. In dit geval is dat € 443 miljoen in 2023. In geval Aalsmeer hiervoor zou opteren betekent dat ca. € 0,5 miljoen per jaar aan aanvullende inkomsten.

Areaaleffect

Ten behoeve van de berekening van de algemene uitkering van het gemeentefonds is (meerjarig) uitgegaan van het aantal inwoners (33.279). Voor iedere inwoner die op 1 januari 2025 in de gemeente woont ontvangt Aalsmeer € 533 extra aan algemene uitkering. Bij een toename van het aantal inwoners per 1 januari 2024 met bijvoorbeeld 200 bete-kent een structurele toename van de algemene uitkering met € 106.600. Met deze groei is in deze berekening nog geen rekening gehouden. Ook omdat tegenover een groei van het aantal inwoners veelal ook een stijging van kosten staat.

Participatie

Niet van toepassing

Kanttekeningen en risico's

Het in 2023 ingevoerde nieuwe verdeelmodel kent deels andere, maar vooral ook minder maatstaven met grotere gewichten. Als de volumes voor de maatstaven worden geactualiseerd (macro en lokaal) leidt dat tot beduidend grotere mutaties dan voorheen. Omdat dit model nieuw is, ontbreekt daarbij nog het ervaringsgevoel, hetgeen de schommelingen vooralsnog onvoorspelbaar maakt. De notitie bij de meicirculaire signaleerde dit reeds en bij de uitwerking van de septembercirculaire is dit opnieuw vermeldenswaard.

Financiën

De belangrijkste uitkomsten van deze circulaire staan hieronder vermeld. Onder overwegingen zijn nadere details hierover opgenomen.

1. De septembercirculaire levert een incidenteel voordeel van per saldo € 513.000. Dit incidentele voordeel betreft vooral de uitkering van onderuitputting BCF 2024 en komt ten gunste van het begrotingsresultaat 2024;
2. Structureel wijzigt het begrotingsbeeld niet, met gebruikmaking van de stelposten areaal.
    a. Structureel bevat de circulaire een positieve bijstelling van het accres met € 0,4 miljoen vanwege een iets hogere pBBP (prijsindex Bruto Binnenlands Product).
    b. De doorwerking van hogere WOZ-waarden betekent structureel een nadeel van € 143.000.
    c. In de 2026-2028 bevat de septembercirculaire een negatieve bijstelling van het volumeaccres (op basis van historische gemiddelde groei BBP) oplopend naar € 160.000 die kon worden opgevangen binnen de trendmatig reële nullijn die in de meerjarenraming wordt gehanteerd.

   d. Sluitpost voor een budgettair neutraal verloop is een toevoeging aan de stelpost areaal van € 263.000.
3. De nieuw bekengemaakte BUIG-budgetten leveren een structureel voordeel op per 2025 van € 10.000. Het voorstel is om deze middelen beschikbaar te houden in afwachting van het definitieve LPO accres in 2025.
   In 2024 is er sprake van een incidenteel nadeel van € 75.000.
4. De circulaire bevat verder een aantal specifieke taakmutaties. Deze mutaties worden budgettair neutraal verwerkt in relatie met samenhangende uitgaven- en of inkomstenposten. In een aantal gevallen is ook sprake van taakmutaties die geen aanleiding geven om samenhangende posten op te nemen.
5. Als gevolg van de bijstelling van de jeugdhulpbudgetten vindt er een bijstelling plaats van de jeugdhulpbudgetten in 2025 met € 809.000 en vanaf 2026 met € 939.000. Dekking van deze bijstelling vindt plaats uit het positieve begrotingsresultaat 2025 en 2026 en vanaf 2027 uit de stelpost behoedzaamheid.

Samengevat betekent bovenstaande het volgende voor het begrotingsresultaat 2024 – 2028 (bedragen * € 1.000):

	2024	2025	2026	2027	2028
Stand begroting volgens laatst vastgestelde P&C document/ genomen raadsbesluiten	**1.712**	**1.406**	**1.870**	**-1.189**	**-2.280**
Mutaties obv raadsvoorstel septembercirculaire 2024					
Effect septembercirculaire	513	27	18	3	0
BUIG (per saldo)	-75	0	0	0	0
Bijstelling budgetten jeugdhulp		-809	-939	-939	-939
Dekking stelpost behoedzaamheid				939	939
Stand programmabegroting 2024 - 2028	**2.150**	**624**	**949**	**-1.186**	**-2.280**

De mutatie als gevolg van de septembercirculaire 2024 is onderdeel van de 2e bestuursrapportage 2024 (raad 12 december 2024). De mutaties in het meerjarenperspectief worden als een aparte begrotingswijziging voorgelegd als addendum bij de programmabegroting 2025 (raad 7 november 2024).

Na de afronding van dit voorstel is gebleken dat de doorwerking van de herziening van de CBS-revisie slechts gedeeltelijk is verwerkt in het accres voor gemeenten en provincies. De accressen 2025-2029 in de Septembercirculaire gemeentefonds 2024 blijken daardoor te laag te zijn vastgesteld. Indicatief gaat het om afgerond € 50 miljoen extra accres in 2025 en om cumulatief € 175 miljoen extra accres in 2028. Gemeenten ontvangen nog bericht hoe dit te verwerken. Voor Aalsmeer betekent dit ca. € 70.000 in 2025 oplopend tot ca. € 300.000 in 2028. In het eerstvolgende voorstel naar aanleiding van de circulaire gemeentefonds (december of mei) wordt dit verschil rechtgetrokken.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

Na de raadsvergadering van 7 november sturen wij dit voorstel samen met de programmabegroting 2025 ter informatie aan Gedeputeerde Staten.

Evaluatie

Niet van toepassing

Duurzaamheidsaspecten

Niet van toepassing

Bijlagen

Septembercirculaire 2024

De secretaris,	De voorzitter,
drs. Sj. Vellenga	mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Gemeente Aalsmeer

Signed By: Matheijsen, O.F. (Onno) <onno.matheijsen@aalsmeer.
08/11/2024 00:10:33 CET
ID: 738dab6f-14ec-4c0d-aa85-bf239fa10c30
Auth: Scribble

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl
08/11/2024 10:06:13 CET
ID: 738dab6f-14ec-4c0d-aa85-bf239fa10c30
Auth: Scribble

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders, d.d. 15 oktober 2024, zaaknummer Z24-106209;

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet;

Besluit

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van de septembercirculaire 2024.
2. Aan de stelpost areaal een structureel bedrag van € 0,263 miljoen toe te voegen ten behoeve van budgetbijstellingen die het gevolg zijn van wijzigingen in het gemeentelijk areaal.
3. De taakmutaties met samenhangende uitgaven in de begroting te verwerken.
4. Het effect van de bijstelling van de BUIG gelden te verwerken in de programmabegroting 2025
5. Het restant structureel voordeel zoals opgenomen in de tabel onder Financiën van dit voorstel vanaf 2025 toe te voegen aan het begrotingsresultaat 2025-2028.
6. De begroting te wijzigen voor de budgetten jeugdhulp tot een saldo van € 9 miljoen. De dekking van deze bijstelling vindt plaats uit het positieve begrotingsresultaat (2025 en 2026) en de stelpost behoedzaamheid (vanaf 2027).

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 november 2024

De griffier, De voorzitter,

Drs. O.F. Matheijsen mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Septembercirculaire 2024

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGOBDR/ Bestuur, Financiën en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

Datum
17 september 2024

Kenmerk
2024-0000752157

circulaire

Onderwerp	septembercirculaire gemeentefonds 2024
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaires	meicirculaire 2024 (2024-0000287430); decembercirculaire 2023 (2023-0000718122); septembercirculaire 2023 (2023-0000570821); meicirculaire 2023 (2023-0000285703)
Ingangsdatum	17 september 2024
Geldig tot	1 juli 2025

Voorwoord

Voor u ligt de septembercirculaire Gemeentefonds 2024.

Via de meicirculaire 2024 zijn gemeenten over de financiële kaders voor hun begrotingen geïnformeerd. De septembercirculaire 2024 geeft zoals gebruikelijk een geactualiseerd beeld, gebaseerd op de Miljoenennota 2025 en de onderliggende ontwerpbegroting van het Gemeentefonds.

In het algemeen geldt voor de informatie uit de circulaires het voorbehoud van parlementaire besluitvorming. Dat geldt dit jaar uiteraard ook.

De politiek-bestuurlijke zaken worden in hoofdstuk 1 belicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. Vooral de latere hoofdstukken richten zich op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken

Mede namens de Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M. Uitermark

Inhoudsopgave

1 Hoofdpunten 5
1.1 Inleiding 5
1.2 Algemene uitkering 5
1.3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 6
2 Algemene uitkering 8
2.1 Inleiding 8
2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering 8
1. Bijstelling accres-tranches 9
2. Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024 11
3. Indexatie DU Jeugd: overheveling accres naar regionaal programma 12
4. Wet op de lijkbezorging 12
5. Digitaal Stelsel Omgevingswet 13
6. Besparingsverlies jeugd 13
7. Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI) 13
8. Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang 14
9. Bijstand jongerennorm 14
10. Indexatie Wmo demografie 14
2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering 15
2.4 Overige mededelingen algemene uitkering 15
2.4.1 Bommenregeling 15
2.4.2 Ingroeipad decentralisatie-uitkering Maatschappelijk Opvang 16
2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen 16
3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 21
3.1 Inleiding 21
3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen 21
1. Alleenverdienersproblematiek 2023-2024 22
2. Wet Betaalbare huur 23
3. Faciliteitenbesluit opvangcentra 24
4. Toekomstbestendig maken energiebeleid 24
5. Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) 25
6. Bed, bad en brood 25
7. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) 26
8. Work in Nederland 26
9. Nederlands-Soedanese repatrianten 27
10. Aanpak recreatieparken 27
11. 100 jaar vriendschap Turkije-Nederland 27
12. Vrouwenopvang 27
13. Openbare bibliotheken 28

14. IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel 28
15. IU Beschermd wonen: Volumegroei WMO Beschermd wonen 29
3.3. Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen 29
3.3.1. Beschermd wonen 29
3.3.2. Maatschappelijk opvang 29
4 Overige mededelingen 30
4.1 Inleiding 30
4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen 30
4.3 Individuele referentiewaarden EMU-saldo medeoverheden 2025 31
4.4 Rijksbijdrage sociale infrastructuur 32
4.5 Wegbeheer 32
4.6 Stand van zaken onderzoeksagenda verdeelmodel algemene uitkering 33
4.7 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl 34
4.8 Iv3-indeling 2025 34
4.9 Jaarlijkse weging decentralisatie- en integratie-uitkeringen 35
4.10 Cijfers belastingcapaciteit 35
Bijlagen 36
Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2024 37
Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2024 per cluster 39
Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2025 41
Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2025 per cluster 43
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2024-2029 45
Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling 46
Bijlage 2.4.2 Suppletie-uitkering ingroeipad DU Maatschappelijke opvang 47
Bijlage 2.5.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf Woonruimten 48
Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2024-2029 56
Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek 2023-2024 58
Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur 62
Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra 70
Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Toekomstbestendig maken energiebeleid 71
Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit 72
Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Bed, bad en brood 76
Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplicht (ELIP) 77
Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Work in Nederland 81
Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Nederlands-Soedanese repatrianten 82
Bijlage 3.2-13 Openbare bibliotheken 83
Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang 87
Bijlage 4.3 EMU referentiewaarden gemeenten 88

1 Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Daarnaast bepalen factoren als belastingopbrengsten, gemeentelijke rentebaten, dividendopbrengsten en grondexploitatie mede de financiële ruimte van gemeenten. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De informatie is steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen.

1.2 Algemene uitkering

Besparingsverlies Jeugd

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Deze besparing (oplopend tot € 511 miljoen in 2027) was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg op de aanvullende post van het ministerie van Financiën. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. De genoemde besparing wordt daarom nu toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen jeugd van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het gaat om € 500 miljoen in 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027. In paragraaf 2.2.11. van de meicirculaire 2024 is reeds gemeld dat de besparing van € 500 miljoen voor 2025 nog niet gerealiseerd kon worden en dat daarom voor 2025 een bedrag van € 500 miljoen is toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Zie ook paragraaf 2.2.6.

Overheveling middelen indexatie Wmo demografie

Met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is bij Voorjaarsnota 2024 op de Aanvullende Post een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd voor een aanvullende indexering voor demografie. Het kabinet heeft deze middelen bij Miljoenennota 2025 overgeheveld naar het begrotingsartikel Accres (hoofdstuk 60) zodat gemeenten hier rekening mee kunnen houden in hun meerjarenbegroting.

1.3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

De circulaire bevat voor uitkeringsjaar 2024 en verder ook een aantal wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen.

De belangrijkste wijzigingen die in deze circulaire zijn verwerkt betreffen:

- Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. Gemeenten kunnen de gemiste huur- en zorgtoeslag compenseren vanuit de individuele bijzondere bijstand. Via de decentralisatie-uitkering 'Alleenverdienersproblematiek 2023-2024' ontvangen gemeenten in 2024 een bijdrage van € 22,6 miljoen voor de compensatie die zij aan de betrokken huishoudens kunnen bieden. Zie ook paragraaf 3.2.1.
- In het bestuurlijk overleg Klimaat en Energie van 28 november 2023 en 18 januari 2024 is gesproken over de bekostiging van extra taken bij provincies en gemeenten in het kader van het toekomstbestendig maken van het energiesysteem. Specifiek gaat het om taken op het gebied van het voorkomen van netcongestie, zoals het versnellen van de aanleg van infrastructuur, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van energie via een stimuleringsprogramma energiehubs en het ondersteunen van bedrijven bij hun verduurzaming. Voor gemeenten wordt uitgegaan van een gezamenlijke, regionale inzet en inbreng in provinciale Meerjarenprogramma's Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) en energievisies. Daarbij zal waar mogelijk worden aangesloten bij de samenwerking zoals die bij het nationaal programma Regionale Energiestrategie (RES) al plaats vindt. Gemeenten worden met deze decentralisatie-uitkering in staat gesteld ca 3 fte per (RES-)regio aan te nemen. In totaal gaat het om € 10 miljoen per jaar in 2024 en 2025. Zie ook paragraaf 3.2.3.
- In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering om zich op de zorgplicht te kunnen voorbereiden. Voor deze decentralisatie-uitkering Openbare bibliotheken is in 2025 en 2026 € 59,3 miljoen beschikbaar. Zie ook paragraaf 3.2.12.

- Gemeenten worden vanaf 2025 gecompenseerd voor de afschaffing van het Lage-inkomensvoordeel (LIV). Het gaat om het LIV dat de gemeente of haar sociaal ontwikkelbedrijf ontvangt voor werknemers met een interne plaatsing op basis van de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) of in nieuw beschut werk op basis van de Participatiewet. Compensatie vindt plaats via de gebruikelijke financieringsstromen voor de Sociale werkvoorziening (SW) en voor Beschut werk via de Integratie-uitkering Participatie. In 2025 gaat het in totaal om € 19,8 miljoen. Zie ook paragraaf 3.2.13.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 volgen de overige mededelingen over de algemene uitkering en paragraaf 2.5 informeert de gemeenten over een aantal gegevens voor de berekening van de algemene uitkering, te weten: maatstaven, gewichten en uitkeringsfactoren.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.4, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering over de periode 2024 tot en met 2029 ten opzichte van de meicirculaire 2024. Het betreft achtereenvolgens:

1. Algemene mutaties
   Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.
2. Taakmutaties
   Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. De clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

Tabel 2.2.1 geeft een totaalbeeld van de mutaties in de omvang van de algemene uitkering van circulaire op circulaire. De mutaties hebben betrekking op 2024 en verder en worden

onder de tabel toegelicht. In bijlage 2.2.1 zijn de mutaties uit tabel 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit eerdere circulaires. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2024 (in duizenden euro's)

		2024	2025	2026	2027	2028	2029
	stand meicirculaire 2024	**38.546.920**	**39.996.921**	**38.683.666**	**40.350.993**	**41.938.845**	**43.681.232**
	algemene mutaties						
1)	Bijstelling accres-tranches		164.057	151.647	130.389	60.913	-746
2)	Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024	446.667					
3)	Indexatie DU Jeugd: overheveling accres naar regionaal programma		-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400
	taakmutaties						
	cluster Bestuur en ondersteuning						
4)	Wet op de lijkbezorging			3.230	3.230	3.230	3.230
5)	Digitaal stelsel Omgevingswet	-10.581	-13.479	-16.377	-19.275	-22.173	-25.071
	cluster Individuele voorzieningen Jeugd						
6)	Besparingsverlies Jeugd			500.000	511.000	511.000	511.000
	cluster Sociale basisvoorzieningen						
7)	Kinderopvang Sociaal Medische indicatie		5.400	5.400	5.400	5.500	10.000
8)	Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	1.100	1.800				
	cluster Participatie						
9)	Bijstand jongerennorm			-9.360	-9.360	-9.360	-9.360
	cluster Individuele voorzieningen Wmo						
10)	Indexatie Wmo demografie			75.000	150.000	225.000	300.000
	stand deze circulaire	**38.984.106**	**40.147.299**	**39.385.806**	**41.114.977**	**42.705.555**	**44.462.885**

Toelichting

1. Bijstelling accres-tranches

Uitgangspunten en actualiteit

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. In de meicirculaire van het lopend jaar wordt de tranche van het lopend jaar definitief. In deze septembercirculaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2025 en verder.

Dit voorjaar is in constructief overleg met de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) besloten de nieuwe normeringssystematiek vervroegd in te voeren. Dit houdt in dat de koppeling van het accres aan de bbp-ontwikkeling per 2024 is ingevoerd. Uitgangspunt is dat de fondsen (GF en PF) meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van de fondsen is gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar.

In de Miljoenennota is het accres voor het jaar 2025 en verder geactualiseerd op basis van de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB) (MEV25). In de onderstaande tabel 2.2.2. zijn de actuele cijfers opgenomen.

Tabel 2.2.2. Indices CPB

Indices CPB bbp MEV25	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	2,0%	1,8%	1,7%	1,5%	1,5%
Prijs bbp	2,7%	2,7%	2,6%	2,4%	2,4%
Gecombineerde bbp index	**4,80%**	**4,52%**	**4,33%**	**3,99%**	**3,92%**
Indices CPB bbp CEP 24					
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	2,1%	2,0%	1,8%	1,7%	1,6%
Prijs bbp	2,3%	2,6%	2,6%	2,5%	2,5%
Gecombineerde bbp index	**4,45%**	**4,61%**	**4,45%**	**4,22%**	**4,11%**
Verschil (nieuw-oud)					
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	-0,1%	-0,1%	-0,2%	-0,1%	-0,1%
Prijs bbp	0,4%	0,0%	0,0%	-0,1%	-0,1%
Gecombineerde bbp index	**0,35%**	**-0,10%**	**-0,11%**	**-0,23%**	**-0,20%**

Voor 2025 is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld. Voor de jaren 2025 t/m 2029 is de raming van de volume bbp ontwikkeling neerwaarts bijgesteld.

Accres Gemeentefonds

Onderstaande tabel 2.2.3 bevat het accres voor het Gemeentefonds voor 2025 en verder zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2024 op basis van de bbp cijfers uit het CEP24. Tabel 2.2.4 bevat het accres voor het gemeentefonds voor 2025 en verder zoals opgenomen in de Miljoenennota 2025 op basis van de recente bbp cijfers uit de MEV25. Tabel 2.2.5 bevat de mutaties in het accres tussen stand Voorjaarsnota 2024 en stand Miljoenennota 2025.

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Vooruitlopend op de uitwerking is bij Voorjaarsnota 2024 op de Aanvullende Post een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd voor een aanvullende indexering voor demografie. Het kabinet heeft deze middelen bij Miljoenennota 2025 overgeheveld naar het begrotingsartikel Accres (hoofdstuk 60) zodat gemeenten hier rekening mee kunnen houden in hun meerjarenbegroting. In deze circulaire zijn deze middelen toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo, zie paragraaf 2.2.10. Dit is gedaan, omdat de middelen betrekking hebben op de Wmo en dan ook conform de maatstaven in dit cluster worden verdeeld.

Tabel 2.2.3. Accres Voorjaarsnota 2024					
Bedragen in miljoenen euro	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
tranche 2025 volume	812	761	759	756	755
tranche 2025 prijs	908	851	849	845	845
tranche 2026 volume		742	740	737	736
tranche 2026 prijs		1.003	1.001	997	996
tranche 2027 volume			711	708	707
tranche 2027 prijs			1.045	1.041	1.040
tranche 2028 volume				690	690
tranche 2028 prijs				1.044	1.043
tranche 2029 volume					676
tranche 2029 prijs					1.086
Totaal accres	**1.720**	**3.357**	**5.104**	**6.817**	**8.575**

Tabel 2.2.4. Accres Miljoenennota 2025					
Bedragen in miljoenen euro	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
tranche 2025 volume	798	747	744	741	741
tranche 2025 prijs	1.086	1.018	1.014	1.010	1.009
tranche 2026 volume		702	699	697	696
tranche 2026 prijs		1.041	1.037	1.033	1.032
tranche 2027 volume			663	660	660
tranche 2027 prijs			1.078	1.074	1.073
tranche 2028 volume				639	638
tranche 2028 prijs				1.025	1.025
tranche 2029 volume					633
tranche 2029 prijs					1.065
Totaal accres	**1.884**	**3.508**	**5.234**	**6.878**	**8.574**

Tabel 2.2.5. Mutatie sinds Voorjaarsnota					
Bedragen in miljoenen euro	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
tranche 2025 volume	-14	-14	-15	-14	-14
tranche 2025 prijs	178	167	165	165	165
tranche 2026 volume	-	-40	-41	-40	-40
tranche 2026 prijs	-	38	36	36	36
tranche 2027 volume	-	-	-48	-48	-48
tranche 2027 prijs	-	-	33	33	33
tranche 2028 volume	-	-	-	-51	-51
tranche 2028 prijs	-	-	-	-19	-18
tranche 2029 volume	-	-	-	-	-43
tranche 2029 prijs	-	-	-	-	-21
Totaal accres	**164**	**152**	**130**	**61**	**-1**

2. Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is sinds 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds. Het plafond wordt daarnaast aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of onttrekkingen aan het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds en het

provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds en provinciefonds. Hierdoor zijn het BCF en het gemeente- en provinciefonds communicerende vaten.

In deze circulaire is een geactualiseerde raming voor de jaren 2024 tot en met 2029 opgenomen. De ruimte onder het plafond voor gemeenten is voor 2024 geraamd op € 447 miljoen. Dit is € 224 miljoen lager dan geraamd bij de septembercirculaire 2023. De ontwikkeling van de uitgaven wordt vlak doorgetrokken. Hierbij is rekening gehouden met de jaarlijkse toevoegingen (taakmutaties) aan het BCF. Bij deze aanname blijft voor alle jaren sprake van ruimte onder het BCF-plafond. De ruimte onder het plafond is in alle jaren afgenomen ten opzichte van de ramingen bij de septembercirculaire 2023.

Tabel 2.2.6 Geraamd plafond BCF (bedragen in miljoenen euro)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BCF Plafond totaal	**4.890**	**4.973**	**5.212**	**5.423**	**5.639**	**5.849**
Plafond aandeel gemeenten VJN24	4.227	4.396	4.593	4.792	4.995	5.193
Taakmutaties	31	8	7	-	-	-
Toevoeging accres sinds voorjaarsnota	-	15	12	6	-5	-17
Plafond aandeel gemeenten MN25	4.258	4.419	4.612	4.799	4.990	5.176
Uitputting gemeenten	3.811	3.811	3.811	3.811	3.811	3.811
Ruimte onder plafond gemeenten	**447**	**608**	**801**	**988**	**1.179**	**1.365**

3. Indexatie DU Jeugd: overheveling accres naar regionaal programma

In paragraaf 3.2.19. van de meicirculaire 2024 is gemeld dat de decentralisatie-uitkering Jeugd (DU Jeugd) (jaarlijks € 21,7 miljoen) met ingang van 2025 wordt beëindigd en dat deze middelen structureel worden toegevoegd aan het budget voor de (contact)gemeente voor het regionaal programma op de begroting van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OCW). Aangezien decentralisatie-uitkeringen deel uitmaken van de grondslag van de accres berekening wordt nu vanaf 2025 een deel van het accres structureel toegevoegd aan het budget voor de (contact)gemeente voor het regionaal programma. Het gaat om jaarlijks € 7,4 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op een (CPB-)raming van de loon-en prijsontwikkeling.

4. Wet op de lijkbezorging

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel van de modernisering van de Wet op de lijkbezorging (Wlb) is voorzien op 1 januari 2026. Ten behoeve van de financiering van de beoogde wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer is voor de periode 2026-2031 jaarlijks € 3,2 miljoen naar de algemene uitkering overgeheveld. De middelen worden toegevoegd aan het cluster Bestuur en ondersteuning. Voor de jaren 2032 en verder dient over het structureel toekennen van middelen in het kader van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) nog een besluit te worden genomen door de Ambtelijke Commissie Uitvoering (ACU).

5. *Digitaal Stelsel Omgevingswet*

Op grond van de Beheerovereenkomst van 18 december 2018 dragen de gemeenten vanaf 1 januari 2020 jaarlijks 70% bij aan de kosten van beheer en doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO). De gemeentelijke bijdrage is vanaf 2020 structureel overgeheveld van het gemeentefonds naar de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), te weten € 18,0 miljoen per jaar. Zie ook paragraaf 2.2.19. van de meicirculaire 2019.

Met deze taakmutatie wordt deze gemeentelijke bijdrage structureel verhoogd, conform de aanvullende afspraken in het Bestuurlijk Overleg Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) van 13 juli 2023 op basis van het prijspeil 2024 (CPB index 3,5%)[1], naar € 31,4 miljoen vanaf 2024. Het nog over te hevelen bedrag voor 2024 bedraagt € 10,6 miljoen, aangezien reeds € 20,9 miljoen naar de begroting van BZK is overgeheveld (de hiervoor genoemde € 18 miljoen aangevuld met indexatie). De aanvullende bijdrage voor de periode 2025-2029 is hierboven in tabel 2.2.1. opgenomen. Het bedrag voor 2029 is op basis van de huidige afspraken het structurele bedrag dat wordt uitgenomen. De middelen worden onttrokken aan het cluster Bestuur en ondersteuning.

6. *Besparingsverlies jeugd*

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Deze besparing (oplopend tot € 511 miljoen in 2027) was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg op de aanvullende post van het ministerie van Financiën. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. De genoemde besparing wordt daarom nu toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen jeugd van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het gaat om € 500 miljoen in 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027. In paragraaf 2.2.11. van de meicirculaire 2024 is reeds gemeld dat de besparing van € 500 miljoen voor 2025 nog niet gerealiseerd kon worden en dat daarom voor 2025 een bedrag van € 500 miljoen is toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds.

7. *Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)*

De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, maar die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Door verschillende ontwikkelingen is de SMI budgettair steeds meer onder druk komen te staan. Om dit te kunnen ondervangen, wordt het SMI budget in een aantal stappen verhoogd. Voor de jaren 2025-2027 gaat het om € 5,4 miljoen, voor 2028 gaat het om € 5,5 miljoen en vanaf 2029 om jaarlijks € 10 miljoen. De middelen worden toegevoegd aan het cluster Sociale basisvoorzieningen.

[1] Betreft de index materiële overheidsconsumptie (IMOC) voor 2024 uit de cMEV augustus 2023.

8. Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang

In de Voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang voor 2024 en 2025. De aanpassingen zijn in werking getreden op 1 juli 2023, 1 februari 2024 en 1 juli 2024. Het gaat om kosten van implementatie van de regelgeving bij gemeenten en GGD'en en het uitvoeren van de eerste keer toezicht en handhaving op de aangepaste kwaliteitseisen. Zoals aangekondigd in paragraaf 4.6 van de meicirculaire 2024 worden deze middelen nu aan de algemene uitkering toegevoegd. Het gaat om € 1,1 miljoen in 2024 en € 1,8 miljoen in 2025. De middelen worden toegevoegd aan het cluster Sociale basisvoorzieningen.

9. Bijstand jongerennorm

Gemeenten kunnen vanuit de bijzondere bijstand een aanvulling op de bijstand aan 21-minners geven als hun ouders niet bij kunnen springen. Met het wetsvoorstel Participatiewet in balans wordt de bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld naar de algemene bijstand. De aanvulling op de bijstand is bedoeld voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en daarmee is de algemene bijstand het juiste instrument voor dit soort kosten. Daarom worden er middelen vanuit de algemene uitkering (cluster Participatie) overgeheveld naar de algemene bijstand, op de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Het gaat om jaarlijks € 9,4 miljoen vanaf 2026.

10. Indexatie Wmo demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is bij Voorjaarsnota 2024 op de Aanvullende Post een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd voor een aanvullende indexering voor demografie. Het kabinet heeft deze middelen bij Miljoenennota 2025 overgeheveld naar het begrotingsartikel Accres (hoofdstuk 60) zodat gemeenten hier rekening mee kunnen houden in hun meerjarenbegroting. In deze circulaire zijn deze middelen toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo, omdat de middelen betrekking hebben op de Wmo en dan ook conform de maatstaven in dit cluster worden verdeeld.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in de uitkeringsfactor of het gewicht (bedrag per eenheid) van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Mutatie	Verdeelwijze
taakmutaties	
cluster Bestuur en ondersteuning	
Wet op de lijkbezorging	via maatstaven cluster
Digitaal stelsel Omgevingswet	via maatstaven cluster
cluster Individuele voorzieningen Jeugd	
Vervallen besparing jeugdzorg	via maatstaven cluster
cluster Sociale basisvoorzieningen	
Kinderopvang Sociaal Medische indicatie	via maatstaven cluster
Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	via maatstaven cluster
cluster Participatie	
Bijstand jongerennorm	via maatstaven cluster
cluster Individuele voorzieningen Wmo	via maatstaven cluster
Indexatie Wmo demografie	

2.4 Overige mededelingen algemene uitkering

2.4.1 Bommenregeling

De bommenregeling is geen Rijkssubsidie, maar een regeling die wordt gefinancierd uit het gemeentefonds. De bommenregeling is dan ook een regeling van en voor gemeenten, die bestemd is voor vergoeding van kosten van gemeenten en/of particuliere vondsten. De bommenregeling is niet bestemd voor vergoeding van kosten van andere partijen. Zoals aangekondigd in paragraaf 2.4.1. van de meicirculaire 2024 zullen de fondsbeheerders daar fasegewijs strenger op toezien.

Gemeenten die voor de meicirculaire een aanvraag voor de bommenregeling hebben ingediend zijn dit voorjaar per mail verzocht om aan te geven of er in hun aanvraag dit jaar mogelijk sprake was van kosten die niet voor vergoeding in aanmerking komen. Dit heeft in

een aantal gevallen geleid tot een aanpassing van het in de meicirculaire toegekende bedrag. Met de gemeenten die dit betreft is contact geweest. In bijlage 2.4.1 is de definitieve vergoeding vanuit de bommenregeling voor dit jaar opgenomen (inclusief de berging van vliegtuigwrakken).

Vanaf volgend jaar zullen ook de kosten van andere derden, met uitzondering van particuliere vondsten, niet langer voor vergoeding in aanmerking komen. Bovendien moet vanaf volgend jaar expliciet in het raadsbesluit worden verklaard dat de kosten alleen de kosten, exclusief btw, van gemeenten en/of particuliere vondsten betreffen. Er hoeft geen verdere onderbouwing te worden overlegd. Voor meer informatie hierover zie Bommenregeling gemeentefonds.

2.4.2 Ingroeipad decentralisatie-uitkering Maatschappelijk Opvang

In paragraaf 4.4. van de septembercirculaire 2023 is het verdeelmodel van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang in lijn gebracht met de maatstaven zoals die nu in het herijkte verdeelmodel voor de algemene uitkering worden gebruikt. Deze actualisatie had een technisch en beleidsarm karakter. Echter, doordat de maatstaf Huishoudens met laag inkomen niet langer bevroren was, had dit een relatief groot negatief effect voor de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, waar het effect voor andere gemeenten juist positief was. Daarom is met de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Den Haag een ingroeipad afgesproken voor de periode 2023-2025, naar analogie van het ingroeipad dat is gehanteerd bij de invoering van het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering (zie bijlage 2.4.2). De bedragen voor 2026 en verder voor de suppletie-uitkering zijn afhankelijk van verdere besluitvorming. In afwachting hiervan is ervoor gekozen om voor 2026 en verder uit te gaan van de stand 2025.

2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor (zie uitleg verderop in deze paragraaf). De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedragen per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Voor uitkeringsjaar 2024 is geen sprake van wijzigingen in de definities van de verdeelmaatstaven. Meer informatie over de berekeningswijze van de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering voor dat uitkeringsjaar kunt u vinden in de toelichting op de

berekening van de uitkering uit het gemeentefonds 2024[2].

Huishoudens laag inkomen met drempel
In paragraaf 2.5.2. van de meicirculaire 2024 is gemeld dat voor 2025 zal worden uitgegaan van een tweejarig gemiddelde en voor 2026 en verder van een driejarig gemiddelde van de maatstaf Huishoudens laag inkomen met drempel. Er is toen toegezegd dat nadere informatie over de definiëring van dit meerjarig gemiddelde, waaronder welke tijdsperiode en exacte berekeningswijze, in de septembercirculaire zou volgen. Het tweejarig gemiddelde zal worden berekend op basis van de gegevens van t-2 en t-3, aangezien de voorlopige cijfers van huishoudens met een laag inkomen van jaar t-1 niet eerder dan in december jaar t beschikbaar zijn. Het driejarig gemiddelde zal worden berekend op basis van de gegevens van t-2, t-3 en t-4. Voor de drempelwaarde zal eveneens worden uitgegaan van een tweejarig gemiddelde in 2025 en een driejarig gemiddelde in 2026 over dezelfde tijdsperiode. De prognose voor 2025 en verder is hierop aangepast.

Woonruimten
Begin juli 2024 zijn de actuele gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) ontvangen over twee onderdelen van de maatstaf woonruimten, te weten het aantal uitwonende studenten en het aantal personen in zorginstellingen (onderdeel van het aantal personen in institutionele huishoudens). Deze zijn opgenomen in bijlage 2.5.1 en zullen voor uitkeringsjaar 2023 en 2024 worden toegepast. Het aantal uitwonende studenten blijft voor 2024 een voorlopig cijfer, het aantal personen in zorginstellingen is definitief en wijzigt niet meer.

Bedragen per eenheid
De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt. Hierdoor is een aantal bedragen per eenheid (bpe) voor 2024-2029 ten opzichte van de meicirculaire 2024 gewijzigd. In bijlagen 2.1.1-4 is meer informatie opgenomen over de gewijzigde bpe's voor 2024 en 2025

Uitkeringsfactor
De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de OZB-maatstaven en de overige uitkeringsonderdelen te delen door de uitkeringsbasis. De – landelijke – uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar.

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

[2] Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds, Rijksoverheid.nl

- De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 met betrekking tot de algemene mutaties en taakmutaties in het gemeentefonds en de verdeling van deze mutaties.
- De ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van geactualiseerde volumina en geactualiseerde bedragen per eenheid (bpe). Bijlage 2.5.2 bevat informatie over de raming van de volumina van de maatstaven.
- De belastingcapaciteit.

Ten opzichte van de meicirculaire 2024 is de uitkeringsfactor voor het jaar 2021 ongewijzigd. De uitkeringsfactor voor uitkeringsjaar 2022 daalt ten opzichte van de meicirculaire 2024 met 1 punt van 1,824 naar 1,823. Deze daling wordt veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf medicijngebruik met drempel en de definitieve vaststelling van de artikel 12-uitkering voor gemeente Vlissingen. De uitkeringsfactor voor het uitkeringsjaar 2023 daalt met 2 punten van 1,307 naar 1,305. Deze daling wordt veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf Huishoudens laag inkomen met drempel en de maatstaf Loonkostensubsidie.

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2024-2029 is vermeld in tabel 2.5.1.

Tabel 2.5.1 Uitkeringsfactor 2024-2029

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Uitkeringsfactor	1,420	1,457	1,460	1,504	1,545	1,587
één punt uitkeringsfactor (in miljoenen)	30.138	30.361	29.807	30.108	30.358	30.684

De uitkeringsfactoren in tabel 2.5.1 zijn in lopende prijzen[3]. Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen zelf de loon- prijsontwikkeling te verwerken. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de gegevens van het CPB zijn in het rekenmodel en in paragraaf 4.2 ook, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling van de uitkeringsfactoren volgt hieronder de tabel, waarin voor ieder afzonderlijk jaar de ontwikkeling is opgenomen ten opzichte van de meicirculaire 2024 (verticale toelichting).

[3] De algemene uitkering wordt geïndexeerd op basis van de bbp-ontwikkeling. Daarmee is de algemene uitkering uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen.

Verticale toelichting ontwikkeling uitkeringsfactor

Tabel 2.5.2 laat de ontwikkeling van de uitkeringsfactor zien ten opzichte van de stand meicirculaire 2024. Hierbij is voor het eerst het effect van de taakmutaties afzonderlijk gepresenteerd.

Tabel 2.5.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2024-2029

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
stand meicirculaire 2024	**1,414**	**1,457**	**1,459**	**1,504**	**1,548**	**1,593**
mutaties deze circulaire						
algemene mutaties	0,014	0,005	0,005	0,004	0,002	0,000
taakmutaties	0,000	0,000	0,019	0,021	0,023	0,026
uitkeringsbasis/OZB	-0,008	-0,005	-0,023	-0,025	-0,028	-0,032
overig	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
uitkeringsfactor stand deze circulaire	**1,420**	**1,457**	**1,460**	**1,504**	**1,545**	**1,587**

De uitkeringsfactoren voor de jaren 2024 tot en met 2029 wijzigen ten opzichte van de meicirculaire 2024. De uitkeringsfactor is met name voor het jaar 2024 gewijzigd.

Voor 2024 is er sprake van een stijging van de uitkeringsfactor ten opzichte van de meicirculaire 2024 van 6 punten. De stijging wordt veroorzaakt door de verwerking van de afrekening van de ruimte onder het plafond van het BCF (plus 14 punten) die deels gedempt wordt door veranderingen in de uitkeringsbasis als gevolg van gewijzigde volumina (-8 punten). De maatstaven die hierin een rol spelen zijn onder andere Huishoudens laag inkomen met drempel (-5,4 punten), Inwoners 75+ met drempel (-1,9 punten), Migratieachtergrond (-1,7 punten) en Regionale centrumfunctie (-1 punt). De belastingcapaciteit heeft een positief effect van 2,2 punten.

Voor 2026 en verder is te zien dat de uitkeringsfactor opwaarts wordt bijgesteld als gevolg van de taakmutaties besparingsverlies Jeugd (€ 511 miljoen structureel) en indexatie Wmo demografie (€ 75 miljoen oplopend tot € 300 miljoen structureel), hetgeen tegelijkertijd leidt tot een opwaartse bijstelling van de uitkeringsbasis. Deze opwaartse bijstelling van de uitkeringsbasis heeft een negatief effect op de uitkeringsfactor. Als gevolg van deze twee tegengestelde effecten wijzigt de uitkeringsfactor voor 2026 en verder nauwelijks.

Op basis van de MEV 2025 zijn de prognoses van het aantal bijstandsontvangers in deze circulaire geactualiseerd. Hieronder staat in tabel 2.5.3 een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand meicirculaire 2024 en de stand van deze circulaire.

Tabel 2.5.3 Bijstandsontvangers

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
stand meicirculaire 2024	384.006	386.097	394.479	401.984	411.390	419.753
stand septembercirculaire 2024	384.006	386.549	393.931	400.597	409.713	418.343

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt een suppletie-uitkering Bommenregeling vanwege de kosten die zij hebben gemaakt met betrekking tot het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog (zie paragraaf 2.4.1).
- Een beperkt aantal gemeenten (Amsterdam, Rotterdam en den Haag) ontvangt een suppletie-uitkering vanwege het ingroeipad als gevolg van de actualisatie van de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang naar de maatstaf van het nieuwe verdeelmodel (zie paragraaf 2.4.2).
- Vanaf 2023 geldt voor gemeenten een ingroeipad als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering. Dit ingroeipad wordt zoals gebruikelijk verwerkt in een suppletie-uitkering (zie paragraaf 2.5.2 van de meicirculaire 2022). De bedragen voor 2026 en verder voor de suppletie-uitkering zijn afhankelijk van verdere besluitvorming. In afwachting hiervan is ervoor gekozen om voor 2026 en verder uit te gaan van de stand 2025 en dus de suppletie-uitkering door te trekken.

3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Paragraaf 3.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan. Paragraaf 3.3 bevat overige mededelingen over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 3.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de meicirculaire 2024 over de periode 2024 tot en met 2029. De mutaties hebben betrekking op 2024 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 3.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2024-2029 (bedragen in duizenden euro's)*

		2024	2025	2026	2027	2028	2029
	stand meicirculaire 2024	**4.889.796**	**4.619.299**	**4.533.731**	**4.448.355**	**4.372.659**	**4.307.085**
1	Alleenverdienersproblermatiek 2023-2024	22.597					
2	Wet betaalbare huur	13.435	19.256	16.406	9.150	7.352	6.500
3	Faciliteitenbesluit opvangcentra	12.053					
4	Toekomstbestendig maken energiebeleid	10.004	10.004				
5	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	2.856					
6	Bed, bad en brood	1.600					
7	Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)	1.400					
8	Work in Nederland	1.321					
9	Nederlands-Soedanese repatrianten	272					
10	Aanpak recreatieparken	170					
11	100 jaar vriendschap Turkije-Nederland	100					
12	Vrouwenopvang	-222	-222	-222	-43	-43	-43
13	Openbare bibliotheken		59.282	59.282			
14	IU Participatie: afschaffen lage-inkomens voordeel		19.789	19.664	19.536	19.410	19.284
15	IU Beschermd wonen: Volumegroei WMO Beschermd wonen		14.185	14.185	14.185	14.185	14.185
	stand deze circulaire	**4.955.382**	**4.741.593**	**4.643.046**	**4.491.183**	**4.413.563**	**4.347.011**

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Tabel 3.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen over de periode 2024 tot en met 2029.

Tabel 3.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2024-2029 (in duizenden euro's)*

Uitkeringsjaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Vindplaats
- IU Participatie	2.070.911	1.959.386	1.892.842	1.826.360	1.760.438	1.694.636	september 2024, § 3.2-14
- IU Beschermd wonen	1.730.992	1.745.850	1.746.555	1.746.555	1.746.555	1.746.555	september 2024, § 3.2-15
- IU Voogdij/18+							mei 2024, § 3.2-20 t/m 21
- Maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	december 2022, § 3.2-21
- Vrouwenopvang	230.829	230.843	210.970	210.937	210.937	210.937	september 2023, § 3.2-3
- Armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2020, § 3.3.8
- Uitvoeringskosten Omgevingswet	71.535						mei 2024, § 3.2-1
- Nationaal Actieplan Dakloosheid	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	mei 2024, § 3.2-2a
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
- Voorschoolse voorziening peuters	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	september 2022, § 3.2-4
- Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	22.597						september 2024, § 3.2-1
- Jeugd	21.700						mei 2024, § 3.2-19
- Begeleiding jongeren naar werk	14.895						september 2023, § 3.2-8
- Versterking arbeidsmarktregio's	14.593	14.593	14.593	14.593	14.593	14.593	mei 2024, § 3.2-17
- Beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2-1
- Wet betaalbare huur	13.435	19.256	16.406	9.150	7.352	6.500	september 2024, § 3.2-2
- Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	mei 2022, § 3.2-11
- Faciliteitenbesluit opvangcentra	12.053						september 2024, § 3.2-3
- Wet kwaliteitsborging bouw	10.076	10.076	10.000				september 2022, § 3.2-3
- Toekomstbestendig maken energiebeleid	10.004	10.004					september 2024, § 3.2-4
- Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verward	10.000	10.000	10.000	10.000	0	0	mei 2023, § 3.2-19
- RES regio's	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	september 2023, § 3.2-6
- Bodembescherming	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	mei 2024, § 3.2-4
- Veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
- Aanpak laaggeletterdheid	7.300						september 2019, § 3.2-7
- Dakloze EU burgers	7.000						mei 2024, § 3.2-2b
- Uitstapprogramma prostituees	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	september 2022, § 3.2-6
- Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	december 2019, § 3.3.1
- Regionale doelgroepen specifieke aanpak	4.784	4.784	4.784				mei 2024, § 3.2-5
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	mei 2020, § 3.3.7
- Knelpunten verdeelproblematiek	4.047	4.140	4.235	4.332	4.432	4.534	mei 2024, § 3.2-18
- Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3.825						september 2020, § 3.2-15
- Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	2.856						september 2024, § 3.2-5
- Gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen	2.500						mei 2024, § 3.2-6
- Veilig wonen	2.415	2.415	2.415				september 2023, § 3.2-9
- Landelijke beeindigingsregeling veehouderijbedrijven	2.224						mei 2024, § 3.2-3
- Faciliteitenbesluit opvangcentra	2.165						mei 2024, § 3.2-7
- Bed, bad en brood	1.600						september 2024, § 3.2-6
- Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)	1.400						september 2024, § 3.2-7
- Experiment gesloten coffeeshopketen	1.378						december 2023, § 3.2-19
- Maatschappelijke begeleiding	1.373						mei 2024, § 3.2-8
- Work in Nederland	1.321						september 2024, § 3.2-8
- LHBTI beleid Regenboogsteden	1.212	1.212	1.212				mei 2024, § 3.2-12
- Slavernijverleden	958						mei 2021, §3.2-15
- Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)	840						mei 2024, § 3.2-9
- Social Labs	700						mei 2024, § 3.2-10
- Veilige steden	675	675	675				mei 2024, § 3.2-14
- Behoud sociale voorzieningen Groningen	629						mei 2024, § 3.2-11
- Outreachend werken	508						mei 2024, § 3.2-13
- Nederlands-Soedanese repatrianten	272						september 2024, § 3.2-9
- Ex Ante Impact Analyse NPLV	223						mei 2024, § 3.2-15
- Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	210						mei 2024, § 3.2-16
- Aanpak recreatieparken	170						september 2024, § 3.2-10
- 100 jaar vriendschap Turkije-Nederland	100						september 2024, § 3.2-11
- Verkeersveiligheid	95	95	95	95	95	95	september 2023, § 3.2-13
- Vrouwenopvang	-222	-222	-222	-43	-43	-43	september 2024, § 3.2-12
- Openbare bibliotheken		59.282	59.282				september 2024, § 3.2-13
Totaal	**4.955.382**	**4.741.593**	**4.643.046**	**4.491.183**	**4.413.563**	**4.347.011**	

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Toelichting decentralisatie-uitkeringen

1. Alleenverdienersproblematiek 2023-2024

Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. Gemeenten kunnen de gemiste huur- en zorgtoeslag compenseren vanuit de individuele

bijzondere bijstand[4]. De Tweede Kamer heeft met de motie Warmerdam c.s.[5] verzocht om de betrokken huishoudens actief te benaderen. Met de VNG is afgesproken dat gemeenten dit gefaseerd oppakken. Ter ondersteuning van gemeenten is een handreiking opgesteld. Ook konden gemeenten een lijst met vermoedelijk betrokken huishoudens opvragen bij het Inlichtingenbureau. Deze lijsten zijn begin juli verstrekt.

Via deze decentralisatie-uitkering ontvangen gemeenten budget om aan de betreffende huishoudens bijzondere bijstand te verstrekken. Nu wordt een bedrag van € 22,6 miljoen uitgekeerd. Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-1. Een toelichting op de budgetten per gemeente staat op rijksoverheid.nl. De hoogte van het budget per gemeente is mede gebaseerd op informatie van de Belastingdienst over (1) de voorlopige aantallen huishoudens waar de alleenverdienersproblematiek speelt, en (2) de gemiddelde hoogte van de misgelopen toeslagen. De budgetten worden zo nodig bijgesteld wanneer definitieve gegevens beschikbaar zijn, naar verwachting bij de meicirculaire 2025 en de meicirculaire 2026.

2. Wet Betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:

- De maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaarderingsstelsel (WWS).
- De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector.
- De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage van circa € 5,5 miljoen in 2024 voor de eenmalige kosten die gemeenten maken bij de implementatie van het wetsvoorstel. Deze implementatiegelden worden verdeeld aan de hand van de grootte van de gemeenten.

Daarnaast ontvangen gemeenten een bijdrage voor het ontvangen en behandelen van meldingen en de handhaving op deze meldingen. Voor deze werkzaamheden ontvangen gemeenten vanaf 2024 een structurele bijdrage van circa € 6,5 miljoen per jaar. Deze middelen worden verdeeld op basis van het aandeel private huur per gemeente en de lokale woningmarktdruk (gemeten op basis van de gemiddelde WOZ-waarde).

[4] Gemeentenieuws van SZW 2023-1 | Actueel | Rijksoverheid.nl
[5] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023 26 448, nr. 719

Vanwege de piekperiode in de eerste jaren na inwerkingtreding van de wet is er een aanvullende incidentele bijdrage beschikbaar. De incidentele middelen worden in de periode 2024-2028 uitgekeerd op basis van inschattingen van de piek. Daarmee wordt er zorg voor gedragen dat de gemeenten die naar verwachting veel meldingen zullen ontvangen, hiervoor ook gecompenseerd worden. Deze incidentele middelen worden eveneens verdeeld op basis van het aandeel private huur per gemeente en de lokale woningmarktdruk (gemeten op basis van de gemiddelde WOZ-waarde).

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-2.

3. Faciliteitenbesluit opvangcentra

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat aan gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben jaarlijks door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering wordt verstrekt. De uitkering wordt gebaseerd op het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen, verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de basisregistratie personen ingeschreven bewoners van het opvangcentrum. Op basis van bovenstaande berekeningswijze is het aanvullende bedrag voor 2024 om de werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden bepaald op € 12,1 miljoen.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-3.

4. Toekomstbestendig maken energiebeleid

In het bestuurlijk overleg Klimaat en Energie van 28 november 2023 en 18 januari 2024 is gesproken over de bekostiging, welke middelen nu beschikbaar komen, van extra taken bij provincies en gemeenten in het kader van het toekomstbestendig maken van het energiesysteem. Specifiek gaat het om taken op het gebied van het voorkomen van netcongestie, zoals het versnellen van de aanleg van infrastructuur, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van energie via een stimuleringsprogramma energiehubs en het ondersteunen van bedrijven bij hun verduurzaming.

Voor gemeenten wordt uitgegaan van een gezamenlijke, regionale inzet en inbreng in provinciale Meerjarenprogramma's Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) en energievisies. Daarbij zal waar mogelijk worden aangesloten bij de samenwerking zoals die bij het nationaal programma Regionale Energiestrategie (RES) al plaats vindt. Daarom worden deze middelen verdeeld op basis van de reeds bestaande RES-verdeelsleutel.

Gemeenten worden met deze decentralisatie-uitkering in staat gesteld ca 3 fte per (RES-)regio aan te nemen. In totaal gaat het om € 10 miljoen per jaar in 2024 en 2025. Tevens wordt in beide jaren een afdracht van circa € 0,5 miljoen aan het BTW-compensatiefonds gedaan.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-4.

5. Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

Op 15 mei 2023 is de wetswijziging van de Wet basisregistratie personen (Wbrp) in werking getreden waarbij wordt voorzien in een taak voor de minister van BZK om colleges van burgemeester en wethouders te ondersteunen bij het onderzoek of een persoon als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) op een adres in de gemeente dient te worden ingeschreven en bij het onderzoek naar de juistheid van de gegevens betreffende het adres van een ingezetene in de BRP. Deze aanpak staat bekend onder de naam Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).

Met dit voorstel wordt beoogd de adreskwaliteit in de BRP te verbeteren. Deze wetswijziging leidt tot meer werk bij gemeenten. Zoals reeds in september 2022 gemeld[6] zal het ministerie van BZK hier incidenteel € 3 miljoen aan bijdragen. Dit bedrag is gebaseerd op de impactanalyse van de VNG en de verwachting dat gemeenten ca. 22.000 signalen kunnen verwerken. De verdeelsleutel bestaat uit een startbedrag van € 1.500 per gemeente (waarmee het voor elke gemeente mogelijk is om kwaliteits-bevorderende maatregelen te nemen) en een vergoeding op basis van te verwachten signalen per gemeente (het zogenaamde potentieel). Deze verdelingssystematiek wordt over 2 jaar geëvalueerd.

Omdat circa een derde van de gemeenten externe partijen betrekken bij het uitvoeren van huisbezoeken zal een bedrag van € 144.000 in het BTW-compensatiefonds worden gestort waardoor € 2,9 miljoen via de decentralisatie-uitkering wordt uitgekeerd.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-5.

6. Bed, bad en brood

Het pilot-programma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In overleg met gemeenten en de VNG is besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2024.
Om de rechtmatigheid te waarborgen worden de middelen voor gemeenten waar een LVV-pilot loopt sinds 2022 verstrekt via een specifieke uitkering, zie ook paragraaf 3.2.9. van de decembercirculaire 2023.

Gemeenten met overige onderdak voorzieningen (de zogenaamde bed-bad-brood voorzieningen) ontvangen een decentralisatie-uitkering. Hiervoor is in 2024 een bedrag van € 1,6 miljoen beschikbaar. Verdeling hiervan vindt plaats op basis van de bezetting van de

[6] Rapport impactanalyse voor de Landelijke aanpak adreskwaliteit

voorziening per gemeente op 1 januari 2023

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-6.

7. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

In het bestuurlijk overleg van april 2020 zijn tussen het ministerie van SZW en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde ELIPs. Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. De afspraken zijn met ingang van 1 januari 2023 geformaliseerd in de regelgeving. In het besluit Inburgering is nu opgenomen dat gemeenten inburgeraars die onder de ELIP-definitie gerekend worden, hulp en begeleiding kunnen aanbieden.

Gemeenten kunnen inburgeraars die tot deze doelgroep behoren begeleiden. Gemeenten gaan zelf over de wijze van invulling van de begeleiding. Via een decentralisatie-uitkering worden middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld ten behoeve van begeleiding en het in een beperkt aantal gevallen financieel ondersteunen van ELIP's bij het betalen van extra cursusuren of examengelden.

In de meicirculaire 2024 is € 840.000 verdeeld, zie paragraaf 3.2.9 van de meicirculaire 2024. Bij Voorjaarsnota 2024 is voor 2024 een bedrag van € 1,4 miljoen extra beschikbaar gesteld dat nu naar het gemeentefonds is overgeheveld. De extra middelen worden in deze circulaire verdeeld op basis van het aantal ELIPs per gemeente gemeten op basis van de cijfers van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) per 1 januari 2024. Na publicatie van de meicirculaire is aan het licht gekomen dat er een rekenfout is gemaakt in de verdeling, de cohorten 2013 t/m 2017 waren namelijk niet meegenomen in de berekening. Dit is hersteld in de verdeling van de € 1,4 miljoen in deze circulaire.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-7.

8. Work in Nederland

Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan EU-arbeidsmigranten te bieden worden middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de verschillende arbeidsmarktregio's. In totaal is € 1,4 miljoen beschikbaar, waarvan € 79.000 aan het BTW-compensatiefonds is toegevoegd. Per deelnemende regio is voor het jaar 2024 een bedrag van € 200.000 (inclusief bijdrage aan BTW-compensatiefonds) beschikbaar.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-8.

9. Nederlands-Soedanese repatrianten

De uitkering is bedoeld voor gemeenten die betrokken zijn bij de zogenoemde nazorg van evacués. Het betreft de zorg voor Nederlanders die zijn gerepatrieerd uit Soedan in april 2023 en in november 2023 uit Gaza. Zij zijn vanwege het oorlogsgeweld daar door de Nederlandse regering met hun kerngezin geëvacueerd naar Nederland. De uitkering is gebaseerd op een normbedrag van € 30 per persoon per dag. In totaal is € 0,3 miljoen beschikbaar. De middelen zijn nu overgeheveld naar de begroting van het Gemeentefonds.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-9.

10. Aanpak recreatieparken

Het ministerie van BZK verstrekt in 2024 een bijdrage van € 0,2 miljoen aan de gemeente Asten als tegemoetkoming in de kosten voor onder meer het doorlopen van juridische procedures bij het voorkomen en tegengaan van ondermijning op recreatieparken.

11. 100 jaar vriendschap Turkije-Nederland

De gemeenten Amsterdam en Deventer ontvangen elk in 2024 een bijdrage van € 50.000 voor het uitvoeren van activiteiten ter gelegenheid van het 100-jarige vriendschapsjubileum tussen Nederland en Turkije. De lokale initiatieven op dit thema kunnen bijdragen aan bevordering van sociale samenhang en aan wederzijds begrip over en binding van de doelgroep in de samenleving.

12. Vrouwenopvang

Op verzoek van de VNG, na consultering van de betrokken wethouders van de centrumgemeenten vrouwenopvang, is besloten om voor 2023, net als in voorgaande jaren, een incidentele uitname van € 222.000 te doen uit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO). Het betrof een bedrag van € 178.900 vanwege een toenemend beroep op de landelijke centra voor seksueel geweld (LCSG) en een bedrag van € 43.000 vanwege het toenemend beroep op het Landelijk knooppunt huwelijksdrang en achterlating (LKHA). Zie ook paragraaf 3.2.3b van de septembercirculaire 2023.

Eind 2023 is met de (centrum)gemeenten overeengekomen om deze uitname uit de DUVO (naar rato van het objectief verdeelmodel) ten behoeve van het LCSG voor drie jaar voort te zetten (2024-2026). De middelen worden overgeheveld naar het ministerie van VWS en via een specifieke uitkering verstrekt aan de gemeente Utrecht voor activiteiten die nodig zijn voor de uitvoering van de landelijke coördinatie van de centra seksueel geweld. Ten aanzien van de bekostiging voor het jaar 2026 wordt nog nader bezien hoe deze moet worden vormgegeven, gelet op wat er in de budgettaire bijlage bij het Hoofdlijnenakkoord is opgenomen over specifieke uitkeringen.

Verder is met de (centrum)gemeenten eind 2023 ook overeengekomen om de uitname uit de DUVO van € 43.000 in verband met het toenemend beroep dat wordt gedaan op het

LKHA vanaf 2024 structureel te maken. De middelen worden eveneens overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS. Deze middelen worden via een specifieke uitkering verstrekt aan de gemeente Den Haag voor activiteiten die nodig zijn voor de uitvoering van het LKHA. Ten aanzien van de bekostiging na 2025 wordt nog nader bezien hoe deze moet worden vormgegeven, gelet op wat er in de budgettaire bijlage bij het Hoofdlijnenakkoord is opgenomen over specifieke uitkeringen.

13. Openbare bibliotheken

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden.

Hiervoor is in 2025 en 2026 in totaal een bedrag van € 59,3 miljoen beschikbaar. Dit bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld op basis van een bedrag van € 2,95 per inwoner. Voor kleinere gemeenten waar het bedrag per inwoner leidt tot een bedrag lager dan € 100.000 wordt de uitkering aangevuld tot € 100.000.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-13.

14. IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel

Het Rijk compenseert gemeenten via de integratie-uitkering Participatie (IU Participatie) vanaf 2025 voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV) in de sociale werkvoorziening. Zie voor meer informatie het Gemeentenieuws van SZW 2024-3.

Voor het jaar 2025 wordt bij deze septembercirculaire in totaal € 19,8 miljoen toegevoegd aan de IU Participatie. Aangezien het een bedrag per plek betreft, loopt de compensatie voor de Wsw na 2025 af met de afbouw van de Wsw (€ 13,4 miljoen in 2025, teruglopend naar € 0 vanaf 2048). De compensatie voor beschut werk loopt op met het landelijk aantal plekken in de ministeriële regeling (€ 6,4 miljoen in 2025, oplopend naar € 16,8 miljoen vanaf 2048).

De compensatie betreft structureel een bedrag per plek: € 554 per plek in beschut werk (standaardplek van 31 uur per week) en € 400 per volledige dienstbetrekking op een interne plaatsing op basis van de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) (standaardeenheid van 36 uur per week en gewogen naar arbeidsbeperking). Aangezien het Wsw-macrobudget binnen de IU Participatie over alle volledige dienstbetrekkingen wordt verdeeld, interne plaatsingen én detacheringen, is het bedrag per plek interne plaatsing (€ 400) omgerekend naar een bedrag per volledige dienstbetrekking. De omrekening komt uit op € 240 voor een

volledige dienstbetrekking (standaardeenheid van 36 uur per week en gewogen naar arbeidsbeperking) in de Wsw. Voor werknemers in de Wsw zonder interne plaatsing komt het loonkostenvoordeel Banenafspraak structureel beschikbaar.

15. IU Beschermd wonen: Volumegroei WMO Beschermd wonen

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen stijgt als gevolg van de toekenning van de volume-indexatie voor het jaar 2025 en verder (€ 14,2 miljoen per jaar). Dit bedrag is over de centrumgemeenten verdeeld naar rato van de huidige verdeling van deze uitkering. De bedragen per gemeente voor het jaar 2024 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.

3.3. Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen

Deze paragraaf licht de wijzigingen in de decentralisatie-en integratie-uitkeringen toe die niet gepaard gaan met een wijziging in het macrobudget van de betreffende uitkering. Daarnaast bevat de paragraaf overige mededelingen die betrekking hebben op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.3.1. Beschermd wonen

De gemeente Bergen op Zoom ontvangt in 2025 net als in de periode 2018 tot en met 2024 een maximale aanvullende bijdrage van € 4,24 miljoen (zie voor meer informatie paragraaf 3.3.2 van de decembercirculaire 2018 en paragraaf 3.3.1 van de septembercirculaire 2023). In paragraaf 3.3.1. van de septembercirculaire 2023 is aan de gemeente Bergen op Zoom eerder een maximale aanvullende bijdrage van € 4,24 miljoen toegekend voor 2024. Op basis van de jaarrekeningcijfers over 2023 is deze bijdrage voor 2024 definitief vastgesteld op € 1,23 miljoen. De gewijzigde verdeling over de gemeenten voor de integratie-uitkering Beschermd wonen is gepubliceerd in de gemeentefondsrubriek op internet.

3.3.2. Maatschappelijk opvang

De omvang van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang wijzigt niet.

De verdeling van deze decentralisatie-uitkering over 2022 is ten opzichte van de septembercirculaire 2023 ongewijzigd en definitief. De trimfactor stellen we vast op 1,25819. De trimfactor zorgt ervoor dat het totaal beschikbare bedrag exact wordt uitgekeerd.

De verdeling van de middelen maatschappelijke opvang ten opzichte van de septembercirculaire 2023 is voor uitkeringsjaar 2023 veranderd als gevolg van het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstafaantallen. De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 3.3.1. De achterliggende berekeningswijze treft u aan in de gemeentefondsrubriek op internet.

4 Overige mededelingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 4.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die zowel betrekking hebben op de algemene uitkering als op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 4.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2024-2029. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2 en 3 bij elkaar gebracht.

Tabel 4.2.1 Gemeentefondstotalen 2024-2029 (in duizenden euro's)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene uitkering	38.984.106	40.147.299	39.385.806	41.114.977	42.705.555	44.462.885
DU/IU	4.955.382	4.741.593	4.643.046	4.491.183	4.413.563	4.347.011
Totaal	**43.939.488**	**44.888.892**	**44.028.852**	**45.606.160**	**47.119.118**	**48.809.896**

Bevoorschotting

De bedragen 2024 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf 1 oktober 2024. Op 1 oktober 2024 zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er eerder dit jaar te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over voorgaande uitkeringsjaren worden eveneens in oktober uitgevoerd.

De voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2025 zullen in beginsel gebaseerd worden op de uitkeringsfactor en de bedragen per eenheid die in deze circulaire zijn vermeld. Daarnaast worden de meeste basisgegevens overgenomen van het jaar 2024. Gemeenten worden over de voorschotbetalingen geïnformeerd via de maandelijkse specificatieoverzichten.

Voor de volledigheid: aan de berekening van de voorschotten kunnen geen rechten worden ontleend voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen.

Nominale ontwikkelingen

De basis voor de grondslag waarover de indexatie van het gemeentefonds wordt berekend is (1) het jaarlijks budget in het gemeente- of provinciefonds voor zover dit verantwoord wordt op het uitgavenplafond Rijksbegroting, exclusief middelen in het sociaal deelfonds en corona- en Oekraïne-noodmaatregelen, en (2) het nog niet in het gemeente- of provinciefonds verwerkte volume-accres. Het jaarlijks budget bevat zowel de algemene uitkering als de decentralisatie-uitkeringen. Het accres is naar eigen inzicht van een individuele gemeente of provincie in te zetten. Het accres wordt dan ook door de fondsbeheerders niet toegerekend aan specifieke clusters binnen de algemene uitkering

en/of decentralisatie-uitkeringen, maar als geheel toegerekend aan de algemene uitkering. Daarmee is de algemene uitkering in de meerjarenraming uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen. De integratie-uitkeringen worden ieder jaar opnieuw geïndexeerd volgens de voor dat jaar van toepassing zijnde loon- en prijsontwikkeling (constante prijzen).

Het is van belang dat gemeenten in hun ramingen rekening houden met de loon- en prijsontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te faciliteren bij het omgaan met nominale ontwikkelingen is tabel 4.2.2 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB.

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* MEV 2025 en CEP 2024**

mutaties per jaar in %	2024	2025	2026	2027	2028	2029***
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	4,0	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5
Prijs nationale bestedingen (pnb)	3,3	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	2,9	3,4	2,4	2,3	2,3	2,3
Loonvoet sector overheid	6,4	4,7	3,8	4,8	4,0	4,0
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	5,6	4,8	3,4	4,3	3,9	3,9
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	3,0	2,3	2,2	2,1	2,1	2,1
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	2,9	2,7	2,2	2,2	2,2	2,2

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel
** 2025 is op basis van de MEV 2025, 2024 en 2026 - 2028 is op basis van de CEP 2024
*** cijfers 2028 zijn doorgetrokken naar 2029

4.3 Individuele referentiewaarden EMU-saldo medeoverheden 2025

In de regeling *vaststelling gelijkwaardige inspanning decentrale overheden inzake het EMU-saldo* is het collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo voor de jaren 2024 tot en met 2026 bepaald alsmede de uitsplitsing daarvan per bestuurslaag.[7] Om provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het ministerie van BZK in lijn met de Wet Hof individuele EMU-referentiewaarden. De referentiewaarden voor gemeenten zijn in bijlage 4.3 opgenomen en tot stand gekomen door het totaalbedrag uit de tabel hieronder op basis van de begrotingstotalen over de gemeenten te verdelen.

Tabel 4.4.1: macronorm per bestuurslaag 2025

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	**Totaal**
Verdeling macronorm (in % bbp)	0,34	0,10	0,06	**0,50**
Verdeling macronorm (x € 1000)	3.999.488	1.176.320	705.792	**5.881.600**

Geraamde BBP 2025 (x € 1000)= 1.176.320.000[8]

Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden naast het

[7] Staatscourant 2024-3979
[8] Deze berekening is gebaseerd op een voorlopige voorspelling van het bbp 2025 uit de Macro Economische Verkenning (MEV) en op de begrotingstotalen 2024 van gemeenten en provincies.

eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Het aandeel in openbare lichamen is het deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen dat aan de betreffende deelnemende individuele decentrale overheid wordt toegerekend. Een deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen maakt dus onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemende decentrale overheden.

4.4 Rijksbijdrage sociale infrastructuur

Het Rijk stelt vanaf 2025 middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren, zie ook de Voorsjaarnota 2024[9]. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet, zie ook de Kamerbrief van 21 december 2023[10]. Gemeenten ontvangen een bedrag per plek voor vaste bedrijfskosten, zodat de infrastructuur beschikbaar is.

De middelen worden naar verwachting in de meicirculaire 2025 als apart budget toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie, omdat de verdeling verschilt met die van de rijksbijdragen Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werk (BW).

Gemeenten ontvangen circa € 3.600 per plek. Dit komt neer op € 19,8 miljoen in 2025, met een oploop naar structureel € 35,9 miljoen. Dit structurele niveau wordt in 2035 bereikt. De middelen worden verdeeld over gemeenten op basis van de maatstaf Inwoners in het gemeentelijke doelgroepenregister.

4.5 Wegbeheer

Het groeipercentage voor de bijdragen van gemeenten aan het beheer van gemeentelijke wegen door waterschappen bedraagt voor de jaren 2024 en 2025 respectievelijk 6,54% en 3,52%.

Sinds 1993 dient een aantal gemeenten op grond van de artikelen 22 en 24 van de Wet herverdeling wegenbeheer (WHW) een uitkering te verstrekken aan een waterschap voor het beheer van wegen. De hoogte van de uitkering is vastgelegd in het Besluit bijdrage vergoeding wegenzorg. Jaarlijks wordt zij bijgesteld op basis van gegevens van het CPB.

Voor het jaar 2024 wordt het groeipercentage definitief vastgesteld op 7,2% (niet afgerond: 7,16%). Dit is het saldo van de raming voor 2024 (naar huidig inzicht 6,54%) en de nacalculatie over 2023 (0,62%). Voor het jaar 2025 wordt het groeipercentage voorlopig vastgesteld op 3,52%. Dit komt overeen met de huidige raming van de prijsstijging van de overheidsconsumptie in het jaar 2024.

[9] Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024 36 550 nr.1, pagina's 197 en 202
[10] Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024 34 352, nr. 307

4.6 Stand van zaken onderzoeksagenda verdeelmodel algemene uitkering

De verdeling van de middelen uit het Gemeentefonds dient rekening te houden met de objectieve kenmerken van gemeenten. Om te bekijken of dat goed gebeurt, wordt in het Periodiek Onderhoudsrapport (POR), dat een bijlage is bij de begroting van het Gemeentefonds, geanalyseerd of de uitkomsten van het verdeelmodel van het Gemeentefonds aansluiten bij het actuele uitgavenpatroon van gemeenten.

Bij de invoering van het nieuwe verdeelmodel deelden de ROB en VNG in hun adviezen[11,12] de visie dat het nieuwe model een verbetering is ten opzichte van het oude model, maar benadrukten dat verder onderzoek nodig is. De ROB heeft daartoe een onderzoeksagenda voorgesteld, die door de fondsbeheerders is onderschreven. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen.

De onderzoeksagenda bevat onderzoeken naar de maatstaf centrumfunctie (stapeling problematiek sociaal domein) en naar de Overige Eigen Middelen (OEM). De rapporten van deze twee onderzoeken (centrumfunctie/stapeling problematiek sociaal domein en de Overige Eigen Middelen) worden in de tweede helft van 2024 verwacht. Bij het onderzoek naar de stapeling van de problematiek in het sociaal domein is expliciet aandacht voor het feit dat deze stapeling ook in niet-stedelijke gebieden voorkomt. In het onderzoek naar de overige eigen middelen wordt onderzocht of een meer gedifferentieerde benadering van de overige eigen middelen meer recht doet aan de diverse aard van de eigen inkomsten. Daarnaast loopt er nog een onderzoek naar de grootstedelijkheid. Tijdens het traject is gezamenlijk met de G4 en de 100.000+ gemeenten besloten om het onderzoek niet te baseren op de gegevens van één jaar maar uit te breiden met gegevens van andere jaren om een zo goed mogelijk en betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen. Ook van dit onderzoek wordt het rapport in de tweede helft van 2024 verwacht.

In de POR 2024 is, naar aanleiding van het ROB advies, een analyse opgenomen van de definitie van de maatstaf "*eenpersoonshuishoudens*." De ROB had in haar advies benoemd dat "*het grote gewicht voor eenpersoonshuishoudens laat vermoeden dat de globaliteit is doorgeschoten. Het valt bijvoorbeeld op dat gemeenten met een hoge populatie studenten sterk positief uit de herverdeling komen. Voor de Wmo is dit niet logisch*.". De uitkomsten van de vorig jaar uitgevoerde analyse gaven op dat moment geen aanleiding voor aanpassingen aan het model. Er is toen wel toegezegd de effecten van eventuele aanpassing van de maatstaf eenpersoonshuishoudens in integraliteit met de aanpassing van de maatstaf centrumfunctie in het sociaal domein verder te onderzoeken.

De resultaten van bovengenoemde drie onderzoeken en de definitie van de maatstaf eenpersoonshuishoudens zullen de basis zijn voor een bredere onderzoeksopdracht met de vraag of, en zo ja, hoe deze verwerkt kunnen worden in het huidige verdeelmodel. Daartoe

[11] ROB advies, Advies herverdeling gemeentefonds, 19 oktober 2021
[12] VNG advies, Herijking gemeentefonds, 10 februari 2022

zal na afronding van de drie rapporten een onderzoeksopdracht worden uitgezet. Bij dit onderzoek zal expliciet aandacht zijn voor de kosten van specifieke groepen gemeenten zoals grote steden (100.000 plus), groei- en krimpgemeenten, instellingsgemeenten, toeristengemeenten, universiteitssteden en industriesteden.

Tot slot zal er, conform de door de ROB voorgestelde onderzoeksagenda, een onderzoek worden gestart naar de kosten voor Bestuur & Ondersteuning.

4.7 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl

De gegevens in de online database met informatie over de financiën van decentrale overheden (www.findo.nl) worden op regelmatige basis geactualiseerd.

De Iv3-data, zoals die door gemeenten en provincies zijn aangeleverd bij het CBS, en informatie over de financiële kengetallen zijn bijgewerkt tot en met de begroting van 2024 en de jaarrekening van 2023. De originele begrotingen en jaarstukken van gemeenten en provincies tot en met 2022 (jaarrekeningen) en 2024 (begrotingen) zijn aan de website toegevoegd.

In het najaar worden de originele jaarrekeningen over 2023 toegevoegd. Door deze informatie en openbare documenten op één plaats beschikbaar te stellen, wil het ministerie van BZK bijdragen aan de transparantie en openbaarheid van de financiën van decentrale overheden

4.8 Iv3-indeling 2025

Er zijn nieuwe versies verschenen van de Iv3-informatievoorschriften voor 2025. Voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen is het volgende aangepast:

- Onder taakveld 0.10 – Mutatie reserves is verduidelijkt dat de boeking van de resultaatsbestemming naar de betreffende reserves een balansboeking is.
- De omschrijvingen van de leges onder de taakvelden zijn in lijn gebracht met de trefwoordenlijst heffingen taakveld en categorie gemeenten.
- De omschrijvingen van de taakvelden op het gebied van Jeugd zijn verduidelijkt met de iJw-productcodes die op deze taakvelden moeten worden geboekt.
- Er is een iJw-productcode-Iv3-taakveldkoppeltabel voor 2025 beschikbaar gesteld.

Verder zijn onder de toelichting van Iv3-categorieën en balansstanden verwijzingen opgenomen naar de beslisboom lastencategorieën, de trefwoordenlijst economische categorieën en de trefwoordenlijst balansstanden.

Het Iv3-informatievoorschrift 1.1 voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen en de iJw-productcode-Iv3-taakveldkoppeltabel zijn hier te vinden, De trefwoordenlijsten voor heffingen, economische categorieën en balansstanden staan hier.

4.9 Jaarlijkse weging decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In artikel 13, lid 5, van de Financiële-verhoudingswet wordt bepaald dat jaarlijks, in overleg met de ministers die het aangaat, wordt bezien of een decentralisatie- en/of integratie-uitkering (DU/ IU) kan worden overgeheveld naar de algemene uitkering. Het gemeentefonds kent nog enkele integratie-uitkeringen.

De laatste middelen ten behoeve van de compensatieregeling binnen de IU Voogdij 18+ zijn afgelopen voorjaar overgeheveld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds, zie hiervoor paragraaf 3.2.20 en 21 van de meicirculaire 2024.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel beschermd wonen (BW), eerder voorzien voor 1 januari 2025, is uitgesteld (zie paragraaf 4.4 van de meicirculaire 2023). De nieuwe streefdatum voor invoering is nu 1 januari 2026[13]. Meer informatie hierover volgt in een latere circulaire.

Van de IU participatie blijven de onderdelen Wsw en Nieuw begeleiding beschut werk vooralsnog bestaan. In overleg met het ministerie van SZW zal worden gekeken hoe hiermee in de toekomst om te gaan.

Voor de decentralisatie-uitkeringen is in tabel 3.2.2 te zien dat de meeste niet structureel zijn. Omzetting naar integratie-uitkering of algemene uitkering is voor die uitkeringen dan ook niet aan de orde. Voor de overige (structurele) decentralisatie-uitkeringen geldt dat deze niet aan alle gemeenten worden uitgekeerd en/of nu nog niet kunnen worden verdeeld via de maatstaven van de algemene uitkering. Van de nog niet eerder in een begroting opgenomen decentralisatie-uitkeringen wordt bij ontwerpbegroting 2026 bezien of ze kunnen worden omgezet naar een integratie-uitkering of algemene uitkering

4.10 Cijfers belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit 2024 (voorlopige cijfers) zijn gepubliceerd op https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85383NED/table?dl=AAAF9

De belastingcapaciteit 2022 (definitief) wordt gepubliceerd op 5 december op https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/60039fvw/table?dl=AAAFB

[13] Uitstel invoering woonplaatsbeginsel

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2024

Verdeeltabel 2024 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2024 stand mei 2024	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2024 stand september 2024
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.179,66	-	5.179,66
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.047,75	-	1.047,75
éénpersoonshuishoudens	166,19	-	166,19
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.784,12	-	3.784,12
inwoners	375,57	-0,31	375,26
inwoners 75+ met drempel	1.326,62	-	1.326,62
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	565,90	-	565,90
kernen	114.517,38	1,20	114.518,58
laag opleidingsniveau met drempel	263,83	-	263,83
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.179,66	-	5.179,66
migratieachtergrond	385,80	0,03	385,83
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,10	0,01	155,11
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,45	-	86,45
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	7.925,10
oppervlak bebouwing buitengebied ∗ bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	6.818,51
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,293%	-	-0,293%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,223%	-	-0,223%
ozb woningen eigenaren	-0,089%	-	-0,089%
vast bedrag	982.055,84	-	982.055,84
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.494.533,45	-	1.494.533,45
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,79	-0,17	11,62
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,414	0,006	1,420

Mutaties uitkeringsjaar 2024 ten opzichte van stand meicirculaire 2024
(bedragen in euro's in basis)

maatstaven	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Bestuur en ondersteuning
inwoners	-0,31	0,03	-0,34
kernen	1,20	1,20	-
migratieachtergrond	0,03	0,03	-
regionale centrumfunctie	0,01	0,01	-
woonruimten	-0,17	-	-0,17

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2024 per cluster

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2024 uitkeringsjaar 2024

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.179,66	-	5.179,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.047,75	-	1.047,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	166,19	-	-	166,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.784,12	-	355,91	523,50	2.598,90	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	375,26	129,96	-	-	-	205,50	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.326,62	-	-	1.326,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	565,90	-	-	-	305,55	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	114.518,58	5.563,94	-	23.621,29	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	263,83	-	-	263,83	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.179,66	-	5.179,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	385,83	151,24	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,11	29,01	-	49,88	45,62	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	86,45	17,50	-	-	-26,22	3,66	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2024 uitkeringsjaar 2024

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2933%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2933%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2231%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2231%
ozb woningen eigenaren	-0,0890%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0890%
vast bedrag	982.055,84	-	-	-	-	530.897,93	-	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.494.533,45	-	-	-	-	1.494.533,45	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten	11,62	-	-	-	-	82,64	56,12	-	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2025

Verdeeltabel 2025 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2024 stand september 2024	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2025 stand september 2024
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.179,66	-55,47	5.124,19
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.047,75	-11,22	1.036,53
éénpersoonshuishoudens	166,19	3,25	169,44
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.784,12	-21,47	3.762,65
inwoners	375,26	-0,74	374,52
inwoners 75+ met drempel	1.326,62	22,01	1.348,63
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	565,90	-3,31	562,59
kernen	114.518,58	482,07	115.000,65
laag opleidingsniveau met drempel	263,83	4,96	268,79
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.179,66	-55,47	5.124,19
migratieachtergrond	385,83	0,13	385,96
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,11	0,58	155,69
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,45	0,36	86,81
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	7.925,10
oppervlak bebouwing buitengebied ∗ bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	6.818,51
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2933%	-0,0146%	-0,3079%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2231%	-0,0111%	-0,2342%
ozb woningen eigenaren	-0,0890%	-0,0024%	-0,0914%
vast bedrag	982.055,84	-1.697,91	980.357,93
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.494.533,45	-167.628,01	1.326.905,44
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,62	-0,03	11,59
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,420	0,037	1,457

Mutaties 2025 ten opzichte van uitkeringsjaar 2024 stand septembercirculaire 2024
(bedragen in euro's in basis)

maatstaven	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	OZB
bijstandsontvangers	-55,47	-	-55,47	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doe	-11,22	-	-11,22	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	3,25	-	-	3,25	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen m	-21,47	-	-3,82	10,47	-28,12	-	-
inwoners	-0,74	-0,91	-	-	-	0,17	-
inwoners 75+ met drempel	22,01	-	-	22,01	-	-	-
jongeren	-3,31	-	-	-	-3,31	-	-
kernen	482,07	22,59	-	459,48	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	4,96	-	-	4,96	-	-	-
loonkostensubsidie	-55,47	-	-55,47	-	-	-	-
migratieachtergrond	0,13	0,13	-	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	0,58	0,11	-	0,96	-0,49	-	-
omgevingsadressendichtheid	0,36	0,07	-	-	0,29	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,0146%	-	-	-	-	-	-0,0146%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,0111%	-	-	-	-	-	-0,0111%
ozb woningen eigenaren	-0,0024%	-	-	-	-	-	-0,0024%
vast bedrag	-1.697,91	-	-	-	-	-1.697,91	-
verkiezingen Den Haag	-167.628,01	-	-	-	-	-167.628,01	-
woonruimten	-0,03	-	-	-	-	-0,03	-

Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2025 per cluster

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2024 uitkeringsjaar 2025

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.124,19	-	5.124,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.036,53	-	1.036,53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	169,44	-	-	169,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.762,65	-	352,09	533,97	2.570,78	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	374,52	129,05	-	-	-	205,67	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.348,63	-	-	1.348,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	562,59	-	-	-	302,24	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	115.000,65	5.586,53	-	24.080,77	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	268,79	-	-	268,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.124,19	-	5.124,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	385,96	151,37	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,69	29,12	-	50,84	45,13	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	86,81	17,57	-	-	-25,93	3,66	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2024 uitkeringsjaar 2025

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3079%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,3079%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2342%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2342%
ozb woningen eigenaren	-0,0914%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0914%
vast bedrag	980.357,93	-	-	-	-	529.200,02	-	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.326.905,44	-	-	-	-	1.326.905,44	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten	11,59	-	-	-	-	82,61	56,12	-	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten * bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2024-2029

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2024-2029 (in duizenden euro's)

clusterindeling van het nieuwe verdeelmodel	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	35.546.854	38.984.106	40.147.299	39.385.806	41.114.977	42.705.555	
algemene mutaties							
- accres	2.410.752	2.115.747	-2.301.476	1.081.885			mei 2022, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2022 en verder	-111.257	-30.695	916.022	-3.366			mei 2023, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2023 en verder	861.587	392.416	115.600	687.275	1.646.519		mei 2023, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2024 en verder	-813.089	-797.105	1.016.292	-73.072	58.601	1.756.279	mei 2024, § 2.2-1b
- accres bijstelling tranches 2025 en verder		164.057	-12.410	-21.258	-69.476	-61.659	september 2024, § 2.2-1
- incidentele compensatie	719.400	-70.250	-513.510	-26.210	-21.910	-24.370	mei 2024, § 2.2-1c
- opschalingskorting (coalitieakkoord)			0				mei 2024, § 2.2-1a
- plafond BTW-compensatiefonds 2024	446.667	-446.667					september 2024, § 2.2-2
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2022)	2.929						mei 2023, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds 2023	-145.532	-213.835					mei 2024, § 2.2-2
- Eenmalige rijksbijdrage			924.000	-924.000			september 2022, § 2.2-4
- Financieringssystematiek				924.000			september 2023, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-91	-93	-95	-97	-100	-102	mei 2024, § 2.2-3
- diversen						-8	mei 2024, § 2.2-3
- kennisscentrum explosieven WOII		908					mei 2021, § 2.2-5
- volkshuisvestingsfonds			150.000				mei 2022, § 2.2-4
- woningbouwimpuls			100.000				mei 2022, § 2.2-5
- Indexatie DU Jeugd: overheveling accres naar regionaal programma		-7.400					september 2024, § 2.2-3
cluster Participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU	1.152	1.047	1.518	11.084			mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU	2.987	4.857	4.172	14.936			mei 2022, § 2.2-13
- loon- en prijsbijstelling	2	361	-7.316				mei 2023, § 2.2-4
- Correctie extrapolatie participatie					8.425	9.431	mei 2024, § 2.2-5
- IPS-trajecten	10.750						september 2022, § 2.2-10
- Flankerend armoedebeleid		-50.000					september 2023, § 2.2-7
- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	0						mei 2024, § 2.2-4
- Re-integratie					-20.000		september 2023, § 2.2-5
- Wet Visueel beperkten	-900	-40	-40	-30	-40		september 2023, § 2.2-6
cluster Individuele voorzieningen Wmo							
- loon- en prijsbijstelling	-261						september 2019, § 2.2-8
- geen aanspraak op begeleiding	-9.000	-9.000	-9.000				mei 2021, § 2.2-11
- overgangsrecht levenslang	1.157	1.157	1.157	1.158	1.157	1.157	mei 2024, § 2.2-13
- mobiliteitshulpmiddelen	-1.000						december 2020, § 2.2-4
- nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	1.000						september 2021, § 2.2-7
- eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)		-95.000					mei 2022, § 2.2-14
- Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)		95.000					mei 2023, § 2.2-13a
- Herinvoering eigen bijdrage Wmo			-225.000				mei 2023, § 2.2-13b
- Integraal Zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)		110.000					mei 2023, § 2.2-12
- Hulpmiddelen thuis laten staan	300	200	100	0	200		september 2023, § 2.2-8
- Wmo hulpmiddelen	4.500	2.200	-6.700				mei 2024, § 2.2-12
- indexatie Wmo demografie			75.000	75.000	75.000	75.000	september 2024, § 2.2-10
cluster Sociale basisvoorzieningen							
- Kinderopvang Sociaal Medische indicatie		5.400			100	4.500	september 2024, § 2.2-7
- Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	1.100	700	-1.800				september 2024, § 2.2-8
- toezicht voorschoolse educatie	-1.020						mei 2023, § 2.2-15
- landelijke vreemdelingenvoorzieningen	-14.700	14.700					mei 2024, § 2.2-14
- Asiel (inburgering)	-10.000	-30.000					september 2022, § 2.2-7
- versterking ondersteuning wijkteams			5.000		-50.000		mei 2023, § 2.2-16
- impuls integraal werken	-3.000						december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU	-2.134	-2.370	-1.077	-423			mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)	-5.000		-833	-834			mei 2022, § 2.2-19
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent	42						september 2018, § 2.2-7
- Rijksvaccinatieprogramma	4.427		-265				september 2023, § 2.2-9
cluster Individuele voorzieningen Jeugd							
- jeugdzorg	-83.063	-504.000	-859.000				december 2023, § 2.2-3
- loon- en prijsbijstelling jeugdzorg	126.806	-50.941	-75.865				september 2023, § 2.2-10
- loon- en prijsbijstelling voogdij 18+	1.749		-50.684				mei 2024, § 2.2-8
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming	40.000						mei 2024, § 2.2-6
- ketensystemen jeugd	-374		712				mei 2024, § 2.2-9
- compensatieregeling Voogdij/18+	27.394	32.124					mei 2024, § 2.2-7
- Compensaterегeling niet beoogde kosten jeugdzorg	-27.876	27.876					mei 2024, § 2.2-10
- Besparingsverlies Jeugd		500.000	0	11.000			september 2024, § 2.2-6
cluster Participatie							
- Bijstand jongerennorm			-9.360				september 2024, § 2.2-9
cluster Sport, cultuur en recreatie							
-							
cluster Infrastructuur, ruimte en milieu							
- handhaving energielabel C kantoren			-2.225				mei 2024, § 2.2-18
cluster Bestuur en ondersteuning							
- Wet op de lijkbezorging			3.230				september 2024, § 2.2-4
- Digitaal stelsel Omgevingswet	-10.581	-2.898	-2.898	-2.898	-2.898	-2.898	september 2024, § 2.2-5
- GDI voorzieningen 2022	7.993						mei 2023, § 2.2-20
- handelsregister	-1.075	537					mei 2024, § 2.2-16
- extra bijdragen BRP	-1.567						december 2023, § 2.2-1
- robuust rechtsbeschermingssysteem					-25.000		mei 2023, § 2.2-13
- Wet Open Overheid (structureel)	5.257	5.258	5.258				mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)				-24.979			mei 2021, § 2.2-18
- BRP experiment	821	-821					mei 2024, § 2.2-17
- Kiescollege niet ingezetenen		-237					mei 2024, § 2.2-15
- systeemleren monitoring					-10.000		mei 2023, § 2.2-16
Algemene uitkering	38.984.106	40.147.299	39.385.806	41.114.977	42.705.555	44.462.885	

Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling

Suppletie-uitkering Bommenregeling			
Gemeente	**Toegekend bedrag 2024**	**Gemeente**	**Toegekend bedrag 2024**
Aalsmeer	21.189	Maasgouw	40.675
Aalten	13.463	Maassluis	3.836
Alkmaar	37.478	Midden-Drenthe	16.954
Almere	459.384	Moerdijk	339.297
Alphen aan den Rijn	204.140	Molenlanden	0
Alphen-Chaam	34.447	Mook en Middelaar	19.048
Altena	113.345	Neder-Betuwe	199.492
Amersfoort	203.349	Nijmegen	2.333.198
Amsterdam	93.567	Noardeast-Fryslân	25.673
Apeldoorn	3.306.652	Nunspeet	179.618
Asten	43.026	Oosterhout	150.071
Baarle-Nassau	18.110	Oude IJsselstreek	117.569
Beesel	0	Overbetuwe	622.771
Berg en Dal	105.918	Reimerswaal	28.591
Bergen (L.)	63.498	Renkum	32.362
Bernheze	142.427	Reusel-De Mierden	51.462
Best	99.455	Rheden	34.721
Bladel	31.296	Roerdalen	173.748
Borsele	19.811	Roosendaal	190.905
Breda	289.369	Rotterdam	1.632.334
Den Helder	99.289	Schiedam	484.863
Deventer	250.024	Schouwen-Duiveland	5.205
Dinkelland	49.057	's-Gravenhage	116.410
Duiven	2.108	Sluis	160.686
Echt-Susteren	91.174	Someren	23.328
Edam-Volendam	15.898	Súdwest-Fryslân	1.048.360
Ede	186.459	Terneuzen	124.678
Eemsdelta	830.296	Tiel	105.492
Eindhoven	299.350	Tilburg	10.221
Enschede	389.320	Urk	1.986
Etten-Leur	0	Utrecht	185.909
Gennep	135.215	Utrechtse Heuvelrug	27.412
Gilze en Rijen	121.949	Veere	10.769
Goes	42.913	Velsen	99.082
Goirle	21.074	Venlo	571.346
Haarlem	8.006	Venray	406
Haarlemmermeer	667.455	Vlissingen	165.337
Heerenveen	12.920	Voorst	19.789
Hendrik-Ido-Ambacht	92.202	Vught	17.625
Hilvarenbeek	16.816	Waalre	3.998
Hilversum	61.918	Waalwijk	9.085
Horst aan de Maas	36.614	Waddinxveen	115.916
Kampen	12.778	Weert	111.281
Leiden	155.003	Westervoort	20.037
Lingewaard	124.070	Woensdrecht	150.542
Lochem	45.200	Zoeterwoude	1.975
Loon op Zand	105.557	Zutphen	15.282
Maasdriel	41.135	Zwolle	80.349
		Totaal	**19.093.418**

Bijlage 2.4.2 Suppletie-uitkering ingroeipad DU Maatschappelijke opvang

x 1 euro	2023	2024	2025	2026 ev
Amsterdam	1.824.791	1.387.570	950.348	950.348
Rotterdam	890.160	583.092	276.023	276.023
's-Gravenhage	838.492	586.755	335.018	335.018
Totaal	3.553.443	2.557.417	1.561.389	1.561.389

Bijlage 2.5.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf Woonruimten

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023******	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
1680	Aa en Hunze	526	20	130	120	215	195
358	Aalsmeer	376	11	170	190	43	48
197	Aalten	487	18	120	120	107	135
59	Achtkarspelen	277	10	150	170	38	43
482	Alblasserdam	151	7	90	110	23	28
613	Albrandswaard	706	27	130	130	348	370
361	Alkmaar	1.124	10	1.080	1.070	270	268
141	Almelo	1.157	16	580	570	185	262
34	Almere	2.126	9	2.400	2.380	600	595
484	Alphen aan den Rijn	1.505	13	820	820	205	205
1723	Alphen-Chaam	104	10	40	40	10	10
1959	Altena	778	13	220	220	55	55
60	Ameland	33	9	20	20	5	5
307	Amersfoort	2.130	13	2.280	2.320	570	580
362	Amstelveen	831	9	3.590	3.580	898	895
363	Amsterdam	10.923	12	50.000	50.090	12.500	12.523
200	Apeldoorn	3.933	23	1.460	1.410	1.829	1.936
202	Arnhem	3.106	19	6.270	6.190	2.262	2.312
106	Assen	1.699	24	820	800	886	925
743	Asten	253	15	70	70	37	29
744	Baarle-Nassau	151	21	20	20	61	57
308	Baarn	1.175	47	160	180	858	870
489	Barendrecht	418	9	310	300	78	75
203	Barneveld	966	15	330	340	124	176
888	Beek	166	10	90	90	23	23
1954	Beekdaelen	445	12	200	200	50	50
889	Beesel	121	9	40	40	10	10
1945	Berg en Dal	904	25	320	350	455	496
1724	Bergeijk	159	8	70	80	18	20
893	Bergen L	165	13	50	60	13	15
373	Bergen NH	763	25	110	100	376	370
748	Bergen op Zoom	1.428	20	430	440	589	564
1859	Berkelland	707	16	210	190	144	141
1721	Bernheze	504	15	150	140	96	85
753	Best	93	3	160	160	40	40
209	Beuningen	188	7	150	170	38	43
375	Beverwijk	502	12	310	280	78	70
1728	Bladel	260	12	90	80	23	20
376	Blaricum	123	10	40	40	10	10
377	Bloemendaal	599	25	110	130	395	300
1901	Bodegraven-Reeuwijk	306	8	210	230	53	58
755	Boekel	284	25	40	20	142	131
1681	Borger-Odoorn	305	12	140	110	35	28
147	Borne	311	13	170	150	43	38
654	Borsele	246	11	100	100	25	25

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023********	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
757	Boxtel	635	19	250	260	297	225
758	Breda	2.738	15	6.890	7.320	1.723	1.940
1876	Bronckhorst	586	16	120	120	74	111
213	Brummen	428	20	110	110	132	159
899	Brunssum	483	17	130	120	74	125
312	Bunnik	139	9	190	240	48	60
313	Bunschoten	323	14	120	110	44	35
214	Buren	164	6	90	70	23	18
502	Capelle aan den IJssel	626	9	900	920	225	230
383	Castricum	413	11	210	240	53	60
109	Coevorden	517	14	160	170	40	61
1706	Cranendonck	263	13	70	90	18	23
216	Culemborg	268	9	220	230	55	58
148	Dalfsen	251	8	140	150	35	38
1891	Dantumadiel	356	19	140	130	144	122
310	De Bilt	732	17	520	610	220	274
1940	De Fryske Marren	716	14	290	270	73	68
736	De Ronde Venen	292	6	230	250	58	63
1690	De Wolden	450	18	120	120	140	137
503	Delft	1.145	10	16.000	17.110	4.000	4.278
400	Den Helder	1.192	21	340	340	719	488
762	Deurne	683	21	150	130	261	252
150	Deventer	1.497	14	1.890	1.880	482	522
384	Diemen	252	8	2.280	2.120	570	530
1980	Dijk en Waard	1.076	12	550	510	138	128
1774	Dinkelland	431	16	100	100	102	82
221	Doesburg	95	9	70	60	18	15
222	Doetinchem	1.431	24	420	400	643	698
766	Dongen	416	15	130	130	74	70
505	Dordrecht	1.939	16	1.160	1.160	562	523
498	Drechterland	205	10	80	80	20	20
1719	Drimmelen	527	19	110	120	147	163
303	Dronten	321	7	600	1.040	150	260
225	Druten	480	25	90	90	229	229
226	Duiven	186	7	150	150	38	38
1711	Echt-Susteren	662	21	140	160	241	254
385	Edam-Volendam	299	8	150	150	38	38
228	Ede	1.922	16	1.960	2.230	708	754
317	Eemnes	80	8	50	60	13	15
1979	Eemsdelta	740	16	260	280	151	180
770	Eersel	426	21	80	80	174	164
1903	Eijsden-Margraten	342	13	160	180	40	45
772	Eindhoven	3.235	13	13.460	13.740	3.365	3.435
230	Elburg	397	17	140	130	118	96
114	Emmen	1.537	14	870	820	239	214

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023********	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
388	Enkhuizen	251	13	120	110	31	28
153	Enschede	2.877	18	11.050	11.120	3.420	3.397
232	Epe	494	15	130	140	72	66
233	Ermelo	1.332	48	170	170	974	986
777	Etten-Leur	450	10	250	240	63	60
779	Geertruidenberg	361	16	110	100	64	78
1771	Geldrop-Mierlo	327	8	300	340	75	85
1652	Gemert-Bakel	234	7	120	100	30	25
907	Gennep	741	42	80	80	508	512
784	Gilze en Rijen	289	11	130	140	33	35
1924	Goeree-Overflakkee	1.056	20	220	230	392	389
664	Goes	947	24	260	260	435	458
785	Goirle	310	13	130	130	33	33
1942	Gooise Meren	677	11	450	410	113	103
512	Gorinchem	585	15	320	280	114	115
513	Gouda	1.210	16	1.030	1.030	393	409
14	Groningen	2.621	11	35.470	37.010	8.868	9.253
1729	Gulpen-Wittem	271	19	70	60	91	90
158	Haaksbergen	414	17	140	130	85	107
392	Haarlem	2.285	14	2.880	2.860	720	715
394	Haarlemmermeer	1.440	9	1.250	1.240	313	310
1655	Halderberge	500	16	130	130	77	97
160	Hardenberg	946	15	370	340	162	152
243	Harderwijk	620	13	330	380	83	95
523	Hardinxveld-Giessendam	215	11	110	100	28	25
72	Harlingen	234	14	120	130	84	40
244	Hattem	164	13	80	90	20	23
396	Heemskerk	637	16	230	220	154	141
397	Heemstede	600	22	150	150	250	252
246	Heerde	285	15	90	80	50	36
74	Heerenveen	806	16	480	480	185	202
917	Heerlen	1.331	15	910	1.000	341	359
1658	Heeze-Leende	329	20	60	70	141	112
399	Heiloo	266	11	120	140	30	35
163	Hellendoorn	810	22	180	160	351	343
794	Helmond	668	7	600	580	150	145
531	Hendrik-Ido-Ambacht	314	10	160	170	40	43
164	Hengelo	866	10	1.400	1.440	350	360
1966	Het Hogeland	725	15	320	330	148	134
252	Heumen	235	14	160	170	45	43
797	Heusden	425	9	190	210	48	53
534	Hillegom	303	13	120	110	31	28
798	Hilvarenbeek	186	12	50	60	13	15
402	Hilversum	1.169	12	1.210	1.100	303	275
1963	Hoeksche Waard	1.002	11	350	380	88	95

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023********	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
1735	Hof van Twente	489	14	180	180	45	45
1911	Hollands Kroon	455	9	190	210	48	53
118	Hoogeveen	1.050	19	360	320	414	339
405	Hoorn	789	10	510	510	128	128
1507	Horst aan de Maas	627	14	160	170	40	56
321	Houten	427	8	410	410	103	103
406	Huizen	697	17	210	210	162	174
677	Hulst	567	21	70	80	237	205
353	IJsselstein	359	11	230	220	58	55
1884	Kaag en Braassem	201	7	160	170	40	43
166	Kampen	892	16	510	520	220	237
678	Kapelle	112	9	60	70	15	18
537	Katwijk	940	14	380	410	107	107
928	Kerkrade	892	20	260	240	361	319
1598	Koggenland	300	13	80	110	20	28
542	Krimpen aan den IJssel	279	9	170	170	43	43
1931	Krimpenerwaard	596	10	300	290	75	73
1659	Laarbeek	293	13	100	100	25	25
1982	Land van Cuijk	1.502	16	530	470	390	338
882	Landgraaf	807	22	210	200	366	338
415	Landsmeer	70	6	60	80	15	20
1621	Lansingerland	530	8	370	400	93	100
417	Laren	478	42	40	40	337	328
80	Leeuwarden	1.865	14	6.930	7.310	1.761	1.893
546	Leiden	1.202	9	14.090	15.860	3.523	3.965
547	Leiderdorp	222	8	350	490	88	123
1916	Leidschendam-Voorburg	927	12	970	920	243	230
995	Lelystad	991	12	720	680	180	170
1640	Leudal	635	18	150	150	156	170
327	Leusden	382	12	190	210	48	53
1705	Lingewaard	636	13	230	230	58	58
553	Lisse	132	6	120	120	30	30
262	Lochem	637	19	150	150	193	196
809	Loon op Zand	350	15	100	80	30	37
331	Lopik	129	9	60	50	15	13
168	Losser	515	22	140	130	210	221
263	Maasdriel	261	10	80	80	20	20
1641	Maasgouw	951	39	100	90	627	633
1991	Maashorst	787	13	270	280	68	70
556	Maassluis	279	8	240	220	60	55
935	Maastricht	1.902	15	14.650	14.660	3.692	3.816
420	Medemblik	684	15	160	180	183	86
938	Meerssen	327	18	140	140	92	102
1948	Meierijstad	907	11	360	370	90	93
119	Meppel	687	19	610	610	278	340

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023********	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
687	Middelburg	747	15	1.210	1.180	303	343
1731	Midden Drenthe	548	16	210	200	101	122
1842	Midden-Delfland	111	6	160	170	40	43
1952	Midden-Groningen	1.206	20	460	440	438	458
1709	Moerdijk	379	10	170	150	43	38
1978	Molenlanden	394	9	180	180	45	45
1955	Montferland	462	13	180	180	45	45
335	Montfoort U	51	4	70	60	18	15
944	Mook en Middelaar	75	9	60	60	15	15
1740	Neder-Betuwe	269	10	100	90	25	23
946	Nederweert	204	12	70	50	18	13
356	Nieuwegein	412	6	680	730	170	183
569	Nieuwkoop	612	21	110	120	205	230
267	Nijkerk	396	9	250	250	63	63
268	Nijmegen	2.489	13	17.790	19.230	4.448	4.808
1930	Nissewaard	874	10	540	540	135	135
1970	Noardeast-Fryslân	674	15	300	270	92	101
1695	Noord-Beveland	116	15	30	40	8	15
1699	Noordenveld	372	12	190	200	48	50
171	Noordoostpolder	712	14	260	280	83	83
575	Noordwijk	1.007	22	280	300	437	443
820	Nuenen c.a.	123	5	130	160	33	40
302	Nunspeet	677	23	150	140	286	306
579	Oegstgeest	383	15	440	430	135	128
823	Oirschot	268	14	70	70	18	18
824	Oisterwijk	653	20	160	160	249	233
1895	Oldambt	679	17	220	230	169	186
269	Oldebroek	227	9	120	130	30	33
173	Oldenzaal	461	14	190	200	50	67
1773	Olst-Wijhe	387	21	100	80	162	144
175	Ommen	380	20	90	80	118	134
1586	Oost Gelre	730	24	140	140	501	346
826	Oosterhout	495	9	350	360	88	90
85	Ooststellingwerf	610	24	130	110	310	277
431	Oostzaan	71	7	40	50	10	13
432	Opmeer	118	10	40	30	10	8
86	Opsterland	691	23	170	160	285	311
828	Oss	928	10	600	620	150	155
1509	Oude IJsselstreek	740	19	190	180	366	234
437	Ouder-Amstel	139	10	200	240	50	60
589	Oudewater	118	12	40	40	10	10
1734	Overbetuwe	608	12	320	320	80	80
590	Papendrecht	200	6	190	180	48	45
1894	Peel en Maas	739	16	160	130	128	136
765	Pekela	121	10	60	60	15	15

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023********	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
1926	Pijnacker-Nootdorp	759	13	590	590	148	148
439	Purmerend	1.484	16	630	610	312	307
273	Putten	360	14	130	120	33	41
177	Raalte	636	17	190	180	251	145
703	Reimerswaal	188	8	90	90	23	23
274	Renkum	912	29	250	280	505	543
339	Renswoude	6	1	40	30	10	8
1667	Reusel-De Mierden	73	5	50	50	13	13
275	Rheden	927	21	690	730	517	500
340	Rhenen	354	17	140	150	111	109
597	Ridderkerk	558	12	300	280	75	70
1742	Rijssen-Holten	518	13	170	190	43	48
603	Rijswijk	661	11	930	1.040	233	260
1669	Roerdalen	297	14	80	70	20	24
957	Roermond	845	14	470	440	118	110
1674	Roosendaal	1.159	15	470	420	366	180
599	Rotterdam	10.613	16	30.780	30.630	8.656	8.901
277	Rozendaal	4	2	20	30	5	8
840	Rucphen	207	9	80	80	20	20
441	Schagen	611	13	240	230	60	58
279	Scherpenzeel	139	13	50	50	13	13
606	Schiedam	968	12	1.040	980	260	245
88	Schiermonnikoog	0	0	10	0	3	0
1676	Schouwen-Duiveland	447	13	150	150	38	38
518	's-Gravenhage	8.308	15	19.480	18.750	5.806	5.084
796	's-Hertogenbosch	2.237	14	3.120	3.260	844	815
965	Simpelveld	79	8	60	50	15	13
845	Sint-Michielsgestel	412	14	150	140	38	35
1883	Sittard-Geleen	1.515	16	990	1.040	389	480
610	Sliedrecht	971	37	170	160	636	644
1714	Sluis	294	13	60	50	15	13
90	Smallingerland	1.003	18	430	400	358	311
342	Soest	554	12	340	380	85	95
847	Someren	294	15	90	80	23	32
848	Son en Breugel	253	14	100	100	33	27
37	Stadskanaal	581	18	130	140	139	169
180	Staphorst	105	6	80	80	20	20
532	Stede Broec	283	13	110	100	28	25
851	Steenbergen	266	11	110	120	28	30
1708	Steenwijkerland	570	13	260	270	65	68
971	Stein	178	7	110	100	28	25
1904	Stichtse Vecht	562	9	520	560	130	140
1900	Sudwest Fryslan	1.310	14	610	610	187	200
715	Terneuzen	705	13	200	190	50	48
93	Terschelling	55	11	340	340	85	85

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023********	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
448	Texel	296	21	60	60	87	118
1525	Teylingen	496	13	280	280	70	70
716	Tholen	301	11	110	110	28	28
281	Tiel	737	17	270	230	164	203
855	Tilburg	3.963	17	13.090	13.130	3.941	4.035
183	Tubbergen	217	10	80	90	20	23
1700	Twenterand	387	11	140	150	35	38
1730	Tynaarlo	970	28	200	220	503	540
737	Tytsjerksteradiel	656	20	220	220	230	256
450	Uitgeest	54	4	90	80	23	20
451	Uithoorn	258	8	190	190	48	48
184	Urk	306	14	120	100	30	25
344	Utrecht	3.487	9	28.900	30.300	7.225	7.575
1581	Utrechtse Heuvelrug	1.375	27	350	360	848	759
981	Vaals	146	14	120	90	30	28
994	Valkenburg aan de Geul	486	30	130	140	215	291
858	Valkenswaard	361	11	160	160	40	40
47	Veendam	312	11	180	170	45	43
345	Veenendaal	859	12	560	570	140	143
717	Veere	316	14	80	90	20	31
861	Veldhoven	702	15	270	290	132	121
453	Velsen	760	11	380	380	95	95
983	Venlo	1.222	12	1.270	1.160	318	290
984	Venray	938	21	200	210	390	367
1961	Vijfheerenlanden	864	14	360	360	96	92
622	Vlaardingen	1.148	15	700	620	278	235
96	Vlieland	10	8	20	20	5	5
718	Vlissingen	600	13	750	690	245	173
986	Voerendaal	126	10	80	70	20	18
1992	Voorne aan Zee	737	10	350	340	88	85
626	Voorschoten	242	9	290	280	73	70
285	Voorst	713	28	120	120	422	388
865	Vught	903	28	210	210	476	504
1949	Waadhoeke	740	16	310	330	172	168
866	Waalre	131	7	90	90	23	23
867	Waalwijk	529	11	250	220	63	55
627	Waddinxveen	248	7	190	200	48	50
289	Wageningen	795	19	7.700	8.230	2.155	2.258
629	Wassenaar	367	14	160	180	45	45
852	Waterland	115	7	100	90	25	23
988	Weert	810	16	310	310	133	174
1960	West Betuwe	676	13	180	210	45	53
668	West Maas en Waal	283	14	80	90	20	23
1969	Westerkwartier	1.084	17	440	440	279	287
1701	Westerveld	565	28	80	80	310	306

	Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
CBS	**Gemeente**	**Aantal personen in zorginstellingen 2024**	**Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2024***	**Aantal uitwonende studenten 2023****	**Aantal uitwonende studenten 2024 *****	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023******	**Totale ophoging maatstaf woonruimten 2024**
293	Westervoort	191	13	110	120	28	30
1950	Westerwolde	384	15	70	60	40	29
1783	Westland	1.435	12	510	470	128	118
98	Weststellingwerf	506	19	150	120	179	166
189	Wierden	205	8	110	120	28	30
296	Wijchen	471	11	250	230	63	58
1696	Wijdemeren	237	10	120	110	30	28
352	Wijk bij Duurstede	174	7	130	140	33	35
294	Winterswijk	543	19	160	150	181	173
873	Woensdrecht	296	13	50	60	13	15
632	Woerden	648	12	370	420	93	105
880	Wormerland	97	6	90	90	23	23
351	Woudenberg	326	22	90	100	135	146
479	Zaanstad	1.578	10	1.410	1.360	353	340
297	Zaltbommel	271	9	140	120	35	30
473	Zandvoort	430	25	120	120	186	216
50	Zeewolde	128	5	140	150	35	38
355	Zeist	2.009	30	1.690	1.850	1.506	1.541
299	Zevenaar	500	11	270	250	68	63
637	Zoetermeer	772	6	1.140	1.110	285	278
638	Zoeterwoude	424	44	80	110	308	316
1892	Zuidplas	546	11	270	250	68	63
879	Zundert	411	18	80	70	119	114
301	Zutphen	990	20	420	430	363	417
1896	Zwartewaterland	276	12	100	110	25	28
642	Zwijndrecht	457	10	280	280	70	70
193	Zwolle	2.222	17	4.070	4.020	1.250	1.367

* het landelijk gemiddelde per 1000 inwoners is 13,972792. Per gemeente dient het meerdere boven het landelijke gemiddelde te worden vermenigvuldigd met het aantal inwoners/1000. Bron: CBS, stand 1-1-2024, inwonertal 1-1-2024, definitieve status.

** Het aantal dient te worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 25%. Bron: CBS, stand 31-12-2022, afgerond op tientallen, definitieve status.

*** het aantal dient te worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 25%. Bron: CBS, stand 31-12-2023, afgerond op tientallen, voorlopige status.

**** inclusief de ophoging aantal personen in zorginstellingen bevoorschotting uitkeringsjaar 2023, stand september 2023 (zie bijlage 2.4.1 septembercirculaire 2023).

Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2024-2029

Volumina maatstaven 2024-2029 (ramingen september 2024)

maatstaven	2024	2025	2026
bedrijven	2.507.770	2.659.065	2.801.056
bijstandsontvangers	384.006	386.097	394.479
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	132.526	137.452	148.223
éénpersoonshuishoudens	3.340.560	3.291.369	3.327.862
extra groei jongeren	8.848	8.938	8.957
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.514.286	1.528.521	1.542.889
inw oners	17.942.942	18.130.127	18.240.737
inw oners 75+ met drempel	643.116	666.502	688.287
jongeren	3.303.345	3.336.887	3.344.195
laag opleidingsniveau met drempel	1.660.102	1.624.371	1.572.743
leerlingen (voortgezet) speciaal onderw ijs	381.241	383.326	384.806
leerlingen voortgezet onderw ijs	699.692	701.779	705.687
loonkostensubsidie	34.653	39.408	41.964
migratieachtergrond	2.746.403	2.725.648	2.795.616
landelijke centrumfunctie	17.942.860	18.130.044	18.240.654
lokale centrumfunctie	17.942.930	18.130.115	18.240.725
regionale centrumfunctie	17.942.840	18.130.024	18.240.633
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	15.188.887	15.188.887	15.188.887
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.162.398	1.162.398	1.162.398
omgevingsadressendichtheid	17.755.767	18.260.655	18.389.781
onderw ijsachterstand	942.265	942.520	940.055
oppervlak bebouw ing buitengebied	28.619	28.729	28.847
oppervlak bebouw ing buitengebied * bodemfactor buitengebied	30.291	30.407	30.532
oppervlak bebouw ing w oonkern	88.454	89.389	90.269
oppervlak bebouw ing w oonkern * bodemfactor w oonkern	96.336	97.285	98.237
oppervlak binnenw ater	197.361	197.361	197.361
oppervlak buitenw ater	308.399	308.399	308.399
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.578.452	3.578.452	3.578.452
oppervlak land	3.362.324	3.362.324	3.362.324
ozb niet-w oningen eigenaren	326.788.350.000	334.246.692.639	338.501.063.062
ozb niet-w oningen gebruikers	315.098.000.000	322.289.531.916	326.391.708.789
ozb w oningen eigenaren	2.498.211.200.000	2.612.011.123.218	2.639.716.365.865
w adden <2500 inw oners	9.727	9.828	9.888
w adden 2500 tot 7500 inw oners	8.737	8.828	8.882
w adden >7500 inw oners	6.315	6.381	6.420
w oonruimten	8.479.392	8.720.505	8.782.170
w oonruimten * bodemfactor w oonkern	9.377.428	9.644.077	9.712.273

(voortzetting op volgende bladzijde)

Volumina maatstaven 2024-2029 (ramingen september 2024)

maatstaven	2027	2028	2029
bedrijven	2.966.302	3.137.086	3.314.820
bijstandsontvangers	401.984	411.390	419.753
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	158.530	168.309	180.068
éénpersoonshuishoudens	3.363.591	3.398.734	3.433.562
extra groei jongeren	8.964	8.977	9.000
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.557.392	1.572.031	1.586.809
inwoners	18.330.378	18.418.013	18.505.912
inwoners 75+ met drempel	708.623	730.230	750.547
jongeren	3.346.617	3.351.677	3.360.094
laag opleidingsniveau met drempel	1.540.677	1.502.830	1.464.389
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	387.166	389.161	391.126
leerlingen voortgezet onderwijs	709.262	712.482	716.086
loonkostensubsidie	44.520	47.137	49.693
migratieachtergrond	2.863.691	2.929.889	2.994.818
landelijke centrumfunctie	18.330.294	18.417.929	18.505.827
lokale centrumfunctie	18.330.366	18.418.001	18.505.900
regionale centrumfunctie	18.330.274	18.417.908	18.505.807
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	15.188.887	15.188.887	15.188.887
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.162.398	1.162.398	1.162.398
omgevingsadressendichtheid	18.519.849	18.650.865	18.782.838
onderwijsachterstand	939.422	938.477	937.133
oppervlak bebouwing buitengebied	28.989	29.114	29.243
oppervlak bebouwing buitengebied ∗ bodemfactor buitenget	30.682	30.814	30.951
oppervlak bebouwing woonkern	91.152	92.025	92.951
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	99.177	100.175	101.150
oppervlak binnenwater	197.361	197.361	197.361
oppervlak buitenwater	308.399	308.399	308.399
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.578.452	3.578.452	3.578.452
oppervlak land	3.362.324	3.362.324	3.362.324
ozb niet-woningen eigenaren	342.810.546.522	347.175.862.386	351.597.739.445
ozb niet-woningen gebruikers	330.547.027.114	334.756.180.526	339.019.871.741
ozb woningen eigenaren	2.667.721.728.474	2.696.030.484.095	2.724.645.941.555
wadden <2500 inwoners	9.937	9.985	10.032
wadden 2500 tot 7500 inwoners	8.926	8.968	9.011
wadden >7500 inwoners	6.451	6.482	6.513
woonruimten	8.844.285	8.906.853	8.969.877
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	9.780.966	9.850.160	9.919.859

Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek 2023-2024

	Decentralisatie-uitkering Alleenverdieners			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
1680	Aa en Hunze	12.280	Boxtel	43.780
358	Aalsmeer	24.280	Breda	190.780
197	Aalten	24.280	Bronckhorst	19.780
59	Achtkarspelen	48.280	Brummen	31.780
482	Alblasserdam	24.280	Brunssum	48.280
613	Albrandswaard	12.280	Bunnik	12.280
361	Alkmaar	136.780	Bunschoten	28.780
141	Almelo	127.780	Buren	16.780
34	Almere	187.780	Capelle aan den IJssel	48.280
484	Alphen aan den Rijn	115.780	Castricum	16.780
1723	Alphen-Chaam	12.280	Coevorden	76.780
1959	Altena	19.780	Cranendonck	16.780
60	Ameland	9.280	Culemborg	28.780
307	Amersfoort	147.280	Dalfsen	9.280
362	Amstelveen	79.780	Dantumadiel	16.780
363	Amsterdam	2.091.280	De Bilt	40.780
200	Apeldoorn	219.280	De Fryske Marren	24.280
202	Arnhem	346.780	De Ronde Venen	16.780
106	Assen	57.280	De Wolden	9.280
743	Asten	12.280	Delft	123.280
744	Baarle-Nassau	9.280	Den Helder	57.280
308	Baarn	19.780	Deurne	16.780
489	Barendrecht	43.780	Deventer	136.780
203	Barneveld	28.780	Diemen	19.780
888	Beek	16.780	Dijk en Waard	72.280
1954	Beekdaelen	31.780	Dinkelland	12.280
889	Beesel	16.780	Doesburg	40.780
1945	Berg en Dal	28.780	Doetinchem	76.780
1724	Bergeijk	9.280	Dongen	12.280
893	Bergen (L.)	9.280	Dordrecht	219.280
373	Bergen (NH.)	9.280	Drechterland	12.280
748	Bergen op Zoom	136.780	Drimmelen	24.280
1859	Berkelland	24.280	Dronten	43.780
1721	Bernheze	16.780	Druten	12.280
753	Best	36.280	Duiven	12.280
209	Beuningen	9.280	Echt-Susteren	19.780
375	Beverwijk	48.280	Edam-Volendam	12.280
1728	Bladel	9.280	Ede	67.780
376	Blaricum	19.780	Eemnes	12.280
377	Bloemendaal	12.280	Eemsdelta	76.780
1901	Bodegraven-Reeuwijk	48.280	Eersel	9.280
755	Boekel	9.280	Eijsden-Margraten	19.780
1681	Borger-Odoorn	31.780	Eindhoven	321.280
147	Borne	16.780	Elburg	12.280
654	Borsele	24.280	Emmen	159.280

	Decentralisatie-uitkering Alleenverdieners			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
388	Enkhuizen	24.280	Hof van Twente	19.780
153	Enschede	315.280	Hollands Kroon	28.780
232	Epe	24.280	Hoogeveen	76.780
233	Ermelo	24.280	Hoorn	142.780
777	Etten-Leur	24.280	Horst aan de Maas	19.780
779	Geertruidenberg	19.780	Houten	36.280
1771	Geldrop-Mierlo	57.280	Huizen	40.780
1652	Gemert-Bakel	24.280	Hulst	19.780
907	Gennep	12.280	IJsselstein	57.280
784	Gilze en Rijen	36.280	Kaag en Braassem	40.780
1924	Goeree-Overflakkee	19.780	Kampen	63.280
664	Goes	28.780	Kapelle	9.280
785	Goirle	31.780	Katwijk	31.780
1942	Gooise Meren	40.780	Kerkrade	96.280
512	Gorinchem	67.780	Koggenland	9.280
513	Gouda	222.280	Krimpen aan den IJssel	31.780
14	Groningen	156.280	Krimpenerwaard	57.280
1729	Gulpen-Wittem	12.280	Laarbeek	12.280
158	Haaksbergen	36.280	Land van Cuijk	51.280
392	Haarlem	286.780	Landgraaf	60.280
394	Haarlemmermeer	108.280	Landsmeer	9.280
1655	Halderberge	48.280	Lansingerland	72.280
160	Hardenberg	19.780	Laren	9.280
243	Harderwijk	79.780	Leeuwarden	103.780
523	Hardinxveld-Giessendam	31.780	Leiden	247.780
72	Harlingen	12.280	Leiderdorp	24.280
244	Hattem	24.280	Leidschendam-Voorburg	72.280
396	Heemskerk	51.280	Lelystad	103.780
397	Heemstede	9.280	Leudal	24.280
246	Heerde	16.780	Leusden	16.780
74	Heerenveen	40.780	Lingewaard	31.780
917	Heerlen	199.780	Lisse	12.280
1658	Heeze-Leende	9.280	Lochem	9.280
399	Heiloo	12.280	Loon op Zand	16.780
163	Hellendoorn	19.780	Lopik	9.280
794	Helmond	219.280	Losser	24.280
531	Hendrik-Ido-Ambacht	43.780	Maasdriel	12.280
164	Hengelo	111.280	Maasgouw	12.280
1966	Het Hogeland	57.280	Maashorst	48.280
252	Heumen	12.280	Maassluis	79.780
797	Heusden	36.280	Maastricht	207.280
534	Hillegom	36.280	Medemblik	19.780
798	Hilvarenbeek	9.280	Meerssen	16.780
402	Hilversum	103.780	Meierijstad	36.280
1963	Hoeksche Waard	31.780	Meppel	51.280

	Decentralisatie-uitkering Alleenverdieners			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
687	Middelburg	48.280	Pijnacker-Nootdorp	48.280
1842	Midden-Delfland	12.280	Purmerend	96.280
1731	Midden-Drenthe	24.280	Putten	28.780
1952	Midden-Groningen	99.280	Raalte	28.780
1709	Moerdijk	36.280	Reimerswaal	16.780
1978	Molenlanden	19.780	Renkum	31.780
1955	Montferland	43.780	Renswoude	9.280
335	Montfoort	9.280	Reusel-De Mierden	9.280
944	Mook en Middelaar	9.280	Rheden	72.280
1740	Neder-Betuwe	24.280	Rhenen	28.780
946	Nederweert	16.780	Ridderkerk	51.280
356	Nieuwegein	79.780	Rijssen-Holten	12.280
569	Nieuwkoop	16.780	Rijswijk	82.780
267	Nijkerk	28.780	Roerdalen	24.280
268	Nijmegen	270.280	Roermond	123.280
1930	Nissewaard	57.280	Roosendaal	147.280
1970	Noardeast-Fryslân	51.280	Rotterdam	1.522.780
1695	Noord-Beveland	12.280	Rozendaal	9.280
1699	Noordenveld	19.780	Rucphen	16.780
171	Noordoostpolder	48.280	Schagen	40.780
575	Noordwijk	19.780	Scherpenzeel	9.280
820	Nuenen, Gerwen en Nede	9.280	Schiedam	156.280
302	Nunspeet	19.780	Schiermonnikoog	9.280
579	Oegstgeest	9.280	Schouwen-Duiveland	19.780
823	Oirschot	9.280	's-Gravenhage	1.291.780
824	Oisterwijk	16.780	's-Hertogenbosch	210.280
1895	Oldambt	82.780	Simpelveld	16.780
269	Oldebroek	16.780	Sint-Michielsgestel	19.780
173	Oldenzaal	36.280	Sittard-Geleen	136.780
1773	Olst-Wijhe	9.280	Sliedrecht	36.280
175	Ommen	12.280	Sluis	9.280
1586	Oost Gelre	12.280	Smallingerland	96.280
826	Oosterhout	91.780	Soest	57.280
85	Ooststellingwerf	16.780	Someren	9.280
431	Oostzaan	9.280	Son en Breugel	12.280
432	Opmeer	9.280	Stadskanaal	115.780
86	Opsterland	31.780	Staphorst	9.280
828	Oss	151.780	Stede Broec	16.780
1509	Oude IJsselstreek	67.780	Steenbergen	31.780
437	Ouder-Amstel	9.280	Steenwijkerland	43.780
589	Oudewater	19.780	Stein	28.780
1734	Overbetuwe	31.780	Stichtse Vecht	60.280
590	Papendrecht	40.780	Súdwest-Fryslân	76.780
1894	Peel en Maas	19.780	Terneuzen	63.280
765	Pekela	51.280	Terschelling	9.280

	Decentralisatie-uitkering Alleenverdieners			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
448	Texel	12.280	Waddinxveen	31.780
1525	Teylingen	16.780	Wageningen	48.280
716	Tholen	24.280	Wassenaar	19.780
281	Tiel	72.280	Waterland	9.280
855	Tilburg	270.280	Weert	79.780
183	Tubbergen	16.780	West Betuwe	24.280
1700	Twenterand	57.280	West Maas en Waal	9.280
1730	Tynaarlo	19.780	Westerkwartier	24.280
737	Tytsjerksteradiel	24.280	Westerveld	9.280
450	Uitgeest	12.280	Westervoort	19.780
451	Uithoorn	19.780	Westerwolde	28.780
184	Urk	9.280	Westland	91.780
344	Utrecht	852.280	Weststellingwerf	31.780
1581	Utrechtse Heuvelrug	36.280	Wierden	31.780
981	Vaals	12.280	Wijchen	40.780
994	Valkenburg aan de Geul	12.280	Wijdemeren	9.280
858	Valkenswaard	12.280	Wijk bij Duurstede	16.780
47	Veendam	57.280	Winterswijk	24.280
345	Veenendaal	142.780	Woensdrecht	16.780
717	Veere	9.280	Woerden	51.280
861	Veldhoven	19.780	Wormerland	28.780
453	Velsen	76.780	Woudenberg	16.780
983	Venlo	183.280	Zaanstad	226.780
984	Venray	63.280	Zaltbommel	51.280
1961	Vijfheerenlanden	115.780	Zandvoort	24.280
622	Vlaardingen	120.280	Zeewolde	12.280
96	Vlieland	9.280	Zeist	147.280
718	Vlissingen	48.280	Zevenaar	57.280
986	Voerendaal	12.280	Zoetermeer	168.280
1992	Voorne aan Zee	43.780	Zoeterwoude	9.280
626	Voorschoten	16.780	Zuidplas	31.780
285	Voorst	16.780	Zundert	19.780
865	Vught	36.280	Zutphen	67.780
1949	Waadhoeke	36.280	Zwartewaterland	19.780
866	Waalre	12.280	Zwijndrecht	79.780
867	Waalwijk	51.280	Zwolle	120.280
			Totaal	**22.597.260**

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
1680	Aa en Hunze	21.367	21.605	18.325	9.972	7.902	6.922
358	Aalsmeer	28.580	39.151	33.302	18.407	14.716	12.968
197	Aalten	24.110	28.277	24.020	13.180	10.493	9.221
59	Achtkarspelen	22.294	23.861	20.251	11.057	8.779	7.700
482	Alblasserdam	23.281	26.261	22.300	12.210	9.711	8.527
613	Albrandswaard	22.835	25.177	21.374	11.689	9.289	8.153
361	Alkmaar	72.217	99.486	84.803	47.412	38.147	33.759
141	Almelo	58.171	65.318	55.638	30.986	24.878	21.985
34	Almere	83.144	126.066	107.492	60.190	48.469	42.918
484	Alphen aan den Rijn	65.084	82.134	69.992	39.070	31.408	27.780
1723	Alphen-Chaam	21.471	21.858	18.541	10.094	8.001	7.009
1959	Altena	26.794	34.807	29.594	16.319	13.029	11.471
60	Ameland	21.833	22.740	19.294	10.518	8.343	7.313
307	Amersfoort	84.806	130.109	110.943	62.133	50.039	44.312
362	Amstelveen	90.138	143.080	122.015	68.369	55.076	48.781
363	Amsterdam	666.144	1.328.009	1.143.043	671.991	555.275	500.000
200	Apeldoorn	81.461	121.973	103.998	58.222	46.880	41.508
202	Arnhem	123.900	225.208	192.119	107.850	86.971	77.082
106	Assen	60.570	71.155	60.621	33.792	27.145	23.997
743	Asten	21.772	22.591	19.167	10.446	8.285	7.262
744	Baarle-Nassau	21.400	21.687	18.395	10.011	7.934	6.950
308	Baarn	27.111	35.579	30.253	16.690	13.329	11.737
489	Barendrecht	29.136	40.504	34.457	19.057	15.242	13.435
203	Barneveld	35.097	55.004	46.834	26.028	20.873	18.431
888	Beek	22.562	24.513	20.807	11.370	9.031	7.924
1954	Beekdaelen	26.181	33.316	28.321	15.602	12.450	10.958
889	Beesel	20.796	20.217	17.140	9.305	7.363	6.444
1945	Berg en Dal	26.895	35.052	29.803	16.436	13.124	11.556
1724	Bergeijk	22.469	24.287	20.615	11.262	8.944	7.846
893	Bergen (L.)	20.372	19.184	16.259	8.808	6.962	6.088
373	Bergen (NH.)	29.989	42.580	36.229	20.055	16.048	14.150
748	Bergen op Zoom	36.250	57.809	49.229	27.377	21.962	19.398
1859	Berkelland	26.383	33.807	28.741	15.838	12.641	11.127
1721	Bernheze	25.316	31.211	26.525	14.590	11.633	10.232
753	Best	25.613	31.934	27.142	14.937	11.914	10.481
209	Beuningen	23.845	27.633	23.470	12.870	10.243	8.999
375	Beverwijk	30.895	44.783	38.110	21.115	16.904	14.909
1728	Bladel	24.305	28.752	24.425	13.408	10.678	9.385
376	Blaricum	23.178	26.011	22.086	12.090	9.613	8.440
377	Bloemendaal	25.783	32.348	27.495	15.136	12.074	10.624
1901	Bodegraven-Reeuwijk	25.994	32.862	27.934	15.384	12.274	10.801
755	Boekel	21.085	20.919	17.739	9.642	7.636	6.686
1681	Borger-Odoorn	21.887	22.872	19.406	10.581	8.394	7.359
147	Borne	23.639	27.132	23.043	12.629	10.049	8.827
654	Borsele	21.150	21.079	17.876	9.719	7.698	6.741

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
757	Boxtel	25.577	31.846	27.067	14.895	11.879	10.451
758	Breda	110.205	191.893	163.682	91.835	74.033	65.602
1876	Bronckhorst	27.434	36.365	30.924	17.068	13.634	12.008
213	Brummen	21.686	22.380	18.987	10.345	8.203	7.189
899	Brunssum	27.103	35.560	30.237	16.680	13.321	11.731
312	Bunnik	22.716	24.887	21.127	11.550	9.177	8.053
313	Bunschoten	24.970	30.369	25.806	14.185	11.306	9.942
214	Buren	22.164	23.545	19.981	10.904	8.656	7.590
502	Capelle aan den IJssel	42.050	71.918	61.272	34.159	27.441	24.260
383	Castricum	26.947	35.179	29.912	16.498	13.174	11.600
109	Coevorden	23.891	27.744	23.566	12.923	10.286	9.038
1706	Cranendonck	23.324	26.365	22.388	12.260	9.751	8.562
216	Culemborg	26.085	33.082	28.122	15.489	12.359	10.877
148	Dalfsen	23.693	27.264	23.156	12.693	10.100	8.872
1891	Dantumadiel	20.762	20.134	17.070	9.265	7.331	6.415
310	De Bilt	31.207	45.542	38.757	21.479	17.198	15.171
1940	De Fryske Marren	26.680	34.529	29.357	16.185	12.921	11.376
736	De Ronde Venen	28.676	39.385	33.502	18.519	14.807	13.049
1690	De Wolden	22.647	24.720	20.984	11.470	9.112	7.996
503	Delft	93.618	151.545	129.241	72.438	58.364	51.699
400	Den Helder	32.106	47.729	40.625	22.531	18.048	15.924
762	Deurne	31.791	46.961	39.969	22.162	17.749	15.660
150	Deventer	71.777	98.416	83.891	46.898	37.732	33.391
384	Diemen	49.490	90.017	76.721	42.860	34.470	30.496
1980	Dijk en Waard	37.915	61.859	52.685	29.323	23.535	20.793
1774	Dinkelland	27.208	35.815	30.455	16.803	13.421	11.819
221	Doesburg	20.846	20.338	17.244	9.363	7.410	6.486
222	Doetinchem	35.066	54.928	46.769	25.992	20.843	18.405
766	Dongen	24.571	29.400	24.979	13.720	10.930	9.608
505	Dordrecht	76.618	110.191	93.941	52.558	42.304	37.448
498	Drechterland	22.709	24.871	21.112	11.542	9.170	8.047
1719	Drimmelen	21.954	23.033	19.544	10.659	8.457	7.414
303	Dronten	26.077	33.064	28.106	15.481	12.352	10.871
225	Druten	23.798	27.519	23.374	12.815	10.199	8.960
226	Duiven	22.386	24.084	20.441	11.164	8.865	7.776
1711	Echt-Susteren	27.148	35.668	30.329	16.732	13.363	11.768
385	Edam-Volendam	23.850	27.646	23.482	12.876	10.248	9.004
228	Ede	73.220	101.927	86.887	48.585	39.095	34.601
317	Eemnes	30.006	12.029	10.179	5.471	4.302	3.750
1979	Eemsdelta	32.284	48.162	40.994	22.739	18.216	16.073
770	Eersel	23.034	25.660	21.786	11.921	9.477	8.320
1903	Eijsden-Margraten	25.970	32.804	27.884	15.356	12.251	10.781
772	Eindhoven	152.062	293.712	250.593	140.782	113.574	100.688
230	Elburg	25.363	31.327	26.624	14.646	11.678	10.272
114	Emmen	61.891	74.368	63.363	35.337	28.393	25.104

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
388	Enkhuizen	23.838	27.618	23.457	12.862	10.237	8.994
153	Enschede	98.288	162.905	138.937	77.899	62.775	55.613
232	Epe	25.681	32.100	27.283	15.017	11.978	10.539
233	Ermelo	26.301	33.608	28.571	15.742	12.564	11.058
777	Etten-Leur	27.647	36.881	31.365	17.316	13.835	12.186
779	Geertruidenberg	23.092	25.801	21.907	11.989	9.532	8.368
1771	Geldrop-Mierlo	26.728	34.646	29.456	16.241	12.967	11.416
1652	Gemert-Bakel	26.191	33.340	28.342	15.613	12.459	10.966
907	Gennep	22.525	24.421	20.729	11.326	8.996	7.893
784	Gilze en Rijen	22.944	25.442	21.600	11.816	9.392	8.244
1924	Goeree-Overflakkee	25.663	32.055	27.245	14.996	11.961	10.523
664	Goes	28.995	40.160	34.164	18.892	15.108	13.316
785	Goirle	21.768	22.582	19.159	10.442	8.282	7.259
1942	Gooise Meren	39.689	66.175	56.370	31.398	25.211	22.281
512	Gorinchem	31.358	45.908	39.070	21.655	17.340	15.297
513	Gouda	64.732	81.278	69.261	38.659	31.076	27.485
14	Groningen	207.575	428.750	365.861	205.699	166.015	147.221
1729	Gulpen-Wittem	24.521	29.279	24.875	13.661	10.882	9.567
158	Haaksbergen	24.045	28.120	23.886	13.104	10.432	9.167
392	Haarlem	106.115	181.945	155.190	87.053	70.170	62.174
394	Haarlemmermeer	79.104	116.239	99.104	55.465	44.653	39.532
1655	Halderberge	23.403	26.559	22.554	12.353	9.826	8.629
160	Hardenberg	30.174	43.029	36.613	20.271	16.222	14.305
243	Harderwijk	33.652	51.489	43.834	24.338	19.508	17.220
523	Hardinxveld-Giessendam	22.361	24.023	20.389	11.134	8.841	7.755
72	Harlingen	24.317	28.782	24.451	13.422	10.689	9.395
244	Hattem	21.303	21.450	18.193	9.898	7.842	6.869
396	Heemskerk	26.534	34.175	29.054	16.015	12.784	11.254
397	Heemstede	28.897	39.923	33.961	18.778	15.016	13.234
246	Heerde	24.689	29.687	25.224	13.857	11.041	9.707
74	Heerenveen	32.821	49.468	42.109	23.367	18.723	16.524
917	Heerlen	75.548	107.589	91.720	51.307	41.294	36.551
1658	Heeze-Leende	23.415	26.589	22.579	12.368	9.838	8.639
399	Heiloo	24.692	29.695	25.231	13.861	11.044	9.710
163	Hellendoorn	24.516	29.267	24.865	13.655	10.878	9.562
794	Helmond	58.177	65.332	55.650	30.993	24.884	21.990
531	Hendrik-Ido-Ambacht	24.489	29.201	24.809	13.623	10.852	9.540
164	Hengelo	65.404	82.914	70.658	39.445	31.711	28.049
1966	Het Hogeland	28.528	39.025	33.195	18.346	14.667	12.925
252	Heumen	22.439	24.213	20.551	11.226	8.915	7.821
797	Heusden	25.893	32.616	27.724	15.265	12.178	10.716
534	Hillegom	23.961	27.915	23.711	13.005	10.353	9.096
798	Hilvarenbeek	23.854	27.655	23.489	12.880	10.252	9.007
402	Hilversum	71.796	98.461	83.929	46.919	37.749	33.406
1963	Hoeksche Waard	30.281	43.289	36.834	20.396	16.323	14.394

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
1735	Hof van Twente	27.765	37.170	31.611	17.454	13.947	12.286
1911	Hollands Kroon	26.046	32.989	28.042	15.444	12.323	10.845
118	Hoogeveen	31.061	45.186	38.454	21.308	17.060	15.048
405	Hoorn	54.687	56.843	48.404	26.912	21.587	19.065
1507	Horst aan de Maas	30.263	43.245	36.797	20.375	16.306	14.379
321	Houten	28.709	39.465	33.570	18.558	14.838	13.077
406	Huizen	28.280	38.421	32.679	18.056	14.433	12.717
677	Hulst	25.722	32.199	27.368	15.065	12.016	10.573
353	IJsselstein	27.484	36.485	31.026	17.125	13.681	12.050
1884	Kaag en Braassem	24.809	29.979	25.473	13.998	11.154	9.808
166	Kampen	32.632	49.008	41.716	23.146	18.544	16.365
678	Kapelle	21.459	21.829	18.517	10.080	7.989	6.999
537	Katwijk	30.064	42.761	36.383	20.142	16.118	14.212
928	Kerkrade	38.554	63.414	54.013	30.071	24.139	21.329
1598	Koggenland	28.491	38.936	33.119	18.304	14.633	12.894
542	Krimpen aan den IJssel	21.837	22.750	19.302	10.522	8.347	7.317
1931	Krimpenerwaard	30.982	44.995	38.291	21.216	16.986	14.982
1659	Laarbeek	22.802	25.096	21.305	11.650	9.258	8.125
1982	Land van Cuijk	36.297	57.924	49.326	27.432	22.006	19.437
882	Landgraaf	26.597	34.327	29.184	16.088	12.843	11.306
415	Landsmeer	22.696	24.838	21.085	11.526	9.158	8.036
1621	Lansingerland	29.212	40.689	34.615	19.146	15.313	13.498
417	Laren	25.029	30.513	25.929	14.254	11.362	9.992
80	Leeuwarden	103.652	175.954	150.076	84.172	67.843	60.110
546	Leiden	117.029	208.494	177.852	99.815	80.480	71.323
547	Leiderdorp	32.383	48.402	41.198	22.854	18.309	16.156
1916	Leidschendam-Voorburg	52.367	97.016	82.695	46.224	37.188	32.908
995	Lelystad	56.783	61.942	52.757	29.363	23.567	20.822
1640	Leudal	26.738	34.671	29.478	16.253	12.977	11.425
327	Leusden	25.222	30.983	26.330	14.480	11.544	10.154
1705	Lingewaard	27.134	35.633	30.300	16.716	13.350	11.756
553	Lisse	24.235	28.583	24.281	13.326	10.612	9.327
262	Lochem	28.338	38.564	32.801	18.125	14.488	12.766
809	Loon op Zand	25.083	30.646	26.042	14.318	11.413	10.037
331	Lopik	21.708	22.435	19.034	10.371	8.225	7.208
168	Losser	24.092	28.235	23.984	13.159	10.477	9.207
263	Maasdriel	23.500	26.794	22.754	12.467	9.917	8.710
1641	Maasgouw	24.315	28.776	24.447	13.420	10.687	9.393
1991	Maashorst	31.844	47.092	40.081	22.224	17.800	15.705
556	Maassluis	23.919	27.815	23.625	12.957	10.314	9.062
935	Maastricht	125.567	229.262	195.579	109.799	88.545	78.479
420	Medemblik	27.607	36.786	31.283	17.270	13.798	12.153
938	Meerssen	22.269	23.800	20.198	11.027	8.755	7.678
1948	Meierijstad	36.645	58.771	50.049	27.839	22.335	19.729
119	Meppel	28.596	39.190	33.335	18.426	14.731	12.982

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
687	Middelburg	34.536	53.641	45.670	25.372	20.343	17.961
1842	Midden-Delfland	21.965	23.060	19.567	10.672	8.467	7.424
1731	Midden-Drenthe	23.861	27.672	23.504	12.889	10.258	9.013
1952	Midden-Groningen	30.826	44.615	37.967	21.034	16.838	14.851
1709	Moerdijk	24.567	29.391	24.971	13.715	10.926	9.605
1978	Molenlanden	24.127	28.320	24.057	13.200	10.510	9.236
1955	Montferland	26.549	34.212	29.086	16.033	12.798	11.266
335	Montfoort	21.797	22.651	19.217	10.475	8.308	7.282
944	Mook en Middelaar	20.731	20.059	17.005	9.229	7.302	6.389
1740	Neder-Betuwe	21.673	22.350	18.961	10.330	8.191	7.179
946	Nederweert	22.707	24.866	21.108	11.539	9.169	8.046
356	Nieuwegein	36.797	59.140	50.365	28.016	22.479	19.856
569	Nieuwkoop	25.743	32.251	27.412	15.090	12.037	10.591
267	Nijkerk	25.437	31.506	26.777	14.732	11.747	10.334
268	Nijmegen	111.647	195.401	166.675	93.521	75.395	66.811
1930	Nissewaard	31.932	47.305	40.263	22.327	17.883	15.778
1970	Noardeast-Fryslân	28.737	39.533	33.628	18.590	14.864	13.100
1695	Noord-Beveland	21.474	21.866	18.548	10.098	8.004	7.012
1699	Noordenveld	25.894	32.618	27.726	15.266	12.179	10.717
171	Noordoostpolder	29.667	41.795	35.559	19.678	15.743	13.880
575	Noordwijk	34.399	53.308	45.386	25.212	20.214	17.847
820	Nuenen, Gerwen en Nederwet	24.252	28.624	24.317	13.346	10.628	9.341
302	Nunspeet	26.200	33.363	28.361	15.624	12.468	10.974
579	Oegstgeest	26.018	32.921	27.984	15.412	12.297	10.821
823	Oirschot	27.314	36.073	30.675	16.927	13.521	11.908
824	Oisterwijk	26.639	34.430	29.273	16.138	12.883	11.342
1895	Oldambt	27.960	37.645	32.016	17.683	14.131	12.449
269	Oldebroek	22.532	24.439	20.744	11.334	9.003	7.899
173	Oldenzaal	25.384	31.378	26.667	14.670	11.698	10.290
1773	Olst-Wijhe	23.209	26.086	22.150	12.126	9.643	8.466
175	Ommen	22.912	25.364	21.534	11.779	9.362	8.217
1586	Oost Gelre	24.916	30.240	25.695	14.123	11.256	9.898
826	Oosterhout	27.861	37.403	31.810	17.567	14.037	12.366
85	Ooststellingwerf	22.781	25.045	21.261	11.626	9.238	8.107
431	Oostzaan	30.006	12.029	10.179	5.471	4.302	3.750
432	Opmeer	25.151	30.811	26.183	14.398	11.477	10.094
86	Opsterland	24.152	28.381	24.109	13.230	10.534	9.257
828	Oss	57.754	64.304	54.772	30.499	24.484	21.636
1509	Oude IJsselstreek	26.801	34.824	29.609	16.327	13.036	11.477
437	Ouder-Amstel	23.751	27.406	23.277	12.761	10.155	8.921
589	Oudewater	21.352	21.569	18.295	9.955	7.889	6.910
1734	Overbetuwe	28.776	39.628	33.709	18.636	14.901	13.133
590	Papendrecht	23.570	26.966	22.901	12.549	9.984	8.769
1894	Peel en Maas	28.476	38.899	33.087	18.286	14.619	12.882
765	Pekela	21.924	22.961	19.483	10.624	8.429	7.389

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
1926	Pijnacker-Nootdorp	28.993	40.157	34.161	18.891	15.107	13.315
439	Purmerend	37.138	59.970	51.073	28.415	22.801	20.143
273	Putten	25.332	31.251	26.559	14.609	11.648	10.246
177	Raalte	24.421	29.035	24.667	13.544	10.788	9.483
703	Reimerswaal	21.975	23.085	19.589	10.684	8.477	7.432
274	Renkum	30.722	44.363	37.751	20.913	16.740	14.764
339	Renswoude	22.361	24.024	20.390	11.135	8.842	7.756
1667	Reusel-De Mierden	21.775	22.599	19.174	10.450	8.288	7.265
275	Rheden	35.314	55.532	47.285	26.282	21.078	18.613
340	Rhenen	22.654	24.737	20.999	11.478	9.119	8.001
597	Ridderkerk	24.673	29.647	25.189	13.838	11.025	9.693
1742	Rijssen-Holten	28.024	37.798	32.147	17.757	14.191	12.502
603	Rijswijk	43.703	75.939	64.704	36.092	29.003	25.645
1669	Roerdalen	27.000	35.307	30.021	16.559	13.224	11.644
957	Roermond	41.312	70.122	59.739	33.296	26.744	23.641
1674	Roosendaal	57.566	63.846	54.382	30.279	24.306	21.478
599	Rotterdam	461.502	844.365	720.625	405.498	327.417	290.439
277	Rozendaal	30.006	12.029	10.179	5.471	4.302	3.750
840	Rucphen	21.199	21.197	17.977	9.776	7.744	6.782
441	Schagen	28.262	38.378	32.642	18.035	14.416	12.702
279	Scherpenzeel	21.483	21.889	18.567	10.108	8.013	7.020
606	Schiedam	76.867	110.797	94.459	52.850	42.540	37.657
88	Schiermonnikoog	30.006	12.029	10.179	5.471	4.302	3.750
1676	Schouwen-Duiveland	25.369	31.340	26.635	14.652	11.683	10.277
518	's-Gravenhage	484.888	901.254	769.185	432.847	349.509	310.042
796	's-Hertogenbosch	90.131	143.062	122.000	68.360	55.069	48.775
965	Simpelveld	22.096	23.379	19.839	10.825	8.591	7.533
845	Sint-Michielsgestel	24.654	29.602	25.151	13.816	11.008	9.678
1883	Sittard-Geleen	67.947	89.099	75.938	42.419	34.113	30.180
610	Sliedrecht	25.034	30.526	25.940	14.261	11.367	9.996
1714	Sluis	26.834	34.905	29.678	16.366	13.067	11.505
90	Smallingerland	31.644	46.604	39.664	21.990	17.611	15.537
342	Soest	34.337	53.155	45.256	25.139	20.155	17.794
847	Someren	22.174	23.569	20.001	10.916	8.665	7.599
848	Son en Breugel	23.243	26.168	22.220	12.166	9.674	8.495
37	Stadskanaal	25.376	31.357	26.649	14.660	11.689	10.283
180	Staphorst	21.800	22.659	19.225	10.479	8.312	7.285
532	Stede Broec	22.584	24.567	20.853	11.396	9.052	7.943
851	Steenbergen	22.984	25.539	21.683	11.863	9.430	8.278
1708	Steenwijkerland	27.585	36.731	31.236	17.243	13.776	12.134
971	Stein	23.206	26.078	22.143	12.122	9.639	8.464
1904	Stichtse Vecht	37.941	61.922	52.739	29.354	23.559	20.815
1900	Súdwest-Fryslân	37.288	60.333	51.383	28.590	22.942	20.268
715	Terneuzen	34.521	53.603	45.638	25.354	20.329	17.948
93	Terschelling	21.044	20.821	17.656	9.595	7.598	6.652

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
448	Texel	22.881	25.289	21.470	11.743	9.333	8.192
1525	Teylingen	30.946	44.906	38.214	21.173	16.951	14.951
716	Tholen	21.937	22.991	19.508	10.638	8.441	7.400
281	Tiel	28.018	37.784	32.136	17.750	14.186	12.497
855	Tilburg	135.641	253.769	216.498	121.580	98.062	86.924
183	Tubbergen	25.533	31.739	26.975	14.844	11.838	10.414
1700	Twenterand	24.289	28.713	24.392	13.389	10.663	9.371
1730	Tynaarlo	24.566	29.387	24.967	13.713	10.924	9.604
737	Tytsjerksteradiel	24.922	30.254	25.708	14.130	11.261	9.902
450	Uitgeest	21.301	21.445	18.189	9.895	7.840	6.867
451	Uithoorn	26.702	34.583	29.403	16.211	12.942	11.394
184	Urk	23.294	26.292	22.326	12.225	9.723	8.537
344	Utrecht	324.217	510.412	435.566	244.957	197.728	175.361
1581	Utrechtse Heuvelrug	33.202	50.396	42.901	23.813	19.083	16.843
981	Vaals	26.504	34.102	28.992	15.980	12.755	11.228
994	Valkenburg aan de Geul	27.905	37.510	31.901	17.618	14.079	12.403
858	Valkenswaard	27.425	36.341	30.904	17.056	13.625	12.000
47	Veendam	25.620	31.952	27.157	14.946	11.920	10.488
345	Veenendaal	35.203	55.262	47.054	26.152	20.973	18.520
717	Veere	24.365	28.899	24.551	13.478	10.735	9.436
861	Veldhoven	30.265	43.252	36.802	20.378	16.309	14.381
453	Velsen	32.806	49.432	42.078	23.349	18.709	16.511
983	Venlo	70.921	96.333	82.112	45.896	36.923	32.673
984	Venray	28.385	38.678	32.898	18.180	14.533	12.805
1961	Vijfheerenlanden	27.690	36.988	31.455	17.367	13.876	12.223
622	Vlaardingen	43.013	74.261	63.272	35.285	28.351	25.067
96	Vlieland	30.006	12.029	10.179	5.471	4.302	3.750
718	Vlissingen	36.589	58.634	49.932	27.773	22.282	19.682
986	Voerendaal	21.551	22.053	18.708	10.187	8.076	7.077
1992	Voorne aan Zee	35.581	56.183	47.840	26.594	21.330	18.837
626	Voorschoten	29.288	40.874	34.773	19.235	15.385	13.562
285	Voorst	24.007	28.028	23.808	13.060	10.397	9.136
865	Vught	26.754	34.709	29.511	16.272	12.991	11.438
1949	Waadhoeke	26.744	34.685	29.490	16.260	12.982	11.429
866	Waalre	23.135	25.908	21.998	12.040	9.573	8.405
867	Waalwijk	29.304	40.913	34.806	19.254	15.401	13.576
627	Waddinxveen	25.245	31.039	26.378	14.507	11.566	10.173
289	Wageningen	36.255	57.822	49.239	27.383	21.967	19.402
629	Wassenaar	30.032	42.683	36.317	20.105	16.088	14.186
852	Waterland	21.263	21.353	18.110	9.851	7.804	6.835
988	Weert	31.698	46.737	39.777	22.054	17.662	15.582
1960	West Betuwe	26.416	33.888	28.810	15.877	12.672	11.155
668	West Maas en Waal	22.152	23.515	19.956	10.890	8.644	7.580
1969	Westerkwartier	29.383	41.106	34.971	19.347	15.475	13.642
1701	Westerveld	21.998	23.142	19.637	10.711	8.499	7.452

	Decentralisatie-uitkering Wet betaalbare huur						
CBS	Gemeente	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
293	Westervoort	23.839	27.619	23.459	12.863	10.238	8.995
1950	Westerwolde	24.226	28.560	24.261	13.315	10.603	9.319
1783	Westland	38.492	63.262	53.883	29.998	24.080	21.277
98	Weststellingwerf	23.220	26.112	22.172	12.139	9.653	8.475
189	Wierden	23.875	27.707	23.534	12.906	10.272	9.025
296	Wijchen	25.588	31.873	27.090	14.908	11.890	10.460
1696	Wijdemeren	25.642	32.004	27.201	14.971	11.941	10.505
352	Wijk bij Duurstede	22.866	25.253	21.439	11.725	9.319	8.179
294	Winterswijk	26.985	35.273	29.992	16.542	13.210	11.632
873	Woensdrecht	23.354	26.438	22.451	12.295	9.779	8.588
632	Woerden	32.743	49.279	41.948	23.276	18.650	16.459
880	Wormerland	21.407	21.704	18.410	10.020	7.941	6.956
351	Woudenberg	21.649	22.292	18.912	10.302	8.169	7.159
479	Zaanstad	70.491	95.288	81.220	45.394	36.517	32.313
297	Zaltbommel	24.346	28.853	24.512	13.456	10.717	9.420
473	Zandvoort	27.475	36.463	31.008	17.115	13.672	12.042
50	Zeewolde	22.167	23.552	19.987	10.908	8.659	7.593
355	Zeist	48.129	86.705	73.894	41.268	33.183	29.355
299	Zevenaar	27.086	35.517	30.200	16.660	13.305	11.716
637	Zoetermeer	68.900	91.417	77.916	43.533	35.013	30.979
638	Zoeterwoude	21.802	22.663	19.228	10.481	8.313	7.287
1892	Zuidplas	25.337	31.263	26.569	14.615	11.653	10.250
879	Zundert	24.755	29.847	25.360	13.934	11.103	9.762
301	Zutphen	35.654	56.360	47.992	26.680	21.399	18.898
1896	Zwartewaterland	22.331	23.951	20.328	11.100	8.813	7.731
642	Zwijndrecht	28.149	38.103	32.407	17.903	14.309	12.607
193	Zwolle	82.623	124.800	106.411	59.581	47.977	42.482
	Totaal	**13.434.134**	**19.255.373**	**16.405.994**	**9.149.505**	**7.351.495**	**6.499.994**

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra

	Mutaties decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
34	Almere	603.047	Katwijk	124.859
307	Amersfoort	25.016	Land van Cuijk	317.313
362	Amstelveen	47.651	Leiden	252.997
363	Amsterdam	195.840	Leudal	305.770
200	Apeldoorn	364.804	Maastricht	224.500
202	Arnhem	352.018	Middelburg	126.689
106	Assen	508.549	Nijmegen	118.798
1954	Beekdaelen	72.721	Noordoostpolder	144.072
1859	Berkelland	36.606	Oisterwijk	139.972
1706	Cranendonck	902.947	Papendrecht	32.632
1940	De Fryske Marren	220.317	Stadskanaal	131.698
400	Den Helder	639.117	Súdwest-Fryslân	209.872
150	Deventer	367.019	Tynaarlo	20.322
303	Dronten	218.660	Tytsjerksteradiel	187.706
1711	Echt-Susteren	86.045	Waadhoeke	85.606
114	Emmen	204.956	Wageningen	211.483
784	Gilze en Rijen	42.801	Westerwolde	1.227.506
512	Gorinchem	68.314	Wierden	36.649
513	Gouda	173.302	Winterswijk	70.511
160	Hardenberg	316.169	Zeewolde	450.088
243	Harderwijk	412.276	Zoetermeer	276.239
1966	Het Hogeland	202.738	Zundert	158.482
1963	Hoeksche Waard	282.263	Zutphen	438.792
118	Hoogeveen	417.559	**Totaal**	**12.053.291**

Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Toekomstbestendig maken energiebeleid

	Decentralisatie-uitkering Toekomstbestendig maken energiebeleid	
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024-2025**
34	Almere	370.500
484	Alphen aan den Rijn	370.500
307	Amersfoort	370.500
489	Barendrecht	370.500
757	Boxtel	370.500
758	Breda	370.500
213	Brummen	370.500
1706	Cranendonck	370.500
216	Culemborg	370.500
222	Doetinchem	370.500
505	Dordrecht	370.500
114	Emmen	370.500
153	Enschede	370.500
1924	Goeree-Overflakkee	370.500
664	Goes	370.500
512	Gorinchem	370.500
14	Groningen	370.500
1963	Hoeksche Waard	370.500
1931	Krimpenerwaard	370.500
80	Leeuwarden	370.500
935	Maastricht	370.500
268	Nijmegen	370.500
269	Oldebroek	370.500
339	Renswoude	370.500
855	Tilburg	370.500
344	Utrecht	370.500
983	Venlo	370.500
	Totaal	**10.003.500**

Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit

	Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
1680	Aa en Hunze	3.545	Boxtel	4.362
358	Aalsmeer	4.090	Breda	44.210
197	Aalten	2.727	Bronckhorst	2.999
59	Achtkarspelen	2.045	Brummen	3.045
482	Alblasserdam	2.227	Brunssum	2.590
613	Albrandswaard	2.091	Bunnik	4.226
361	Alkmaar	9.769	Bunschoten	3.045
141	Almelo	6.543	Buren	4.135
34	Almere	25.308	Capelle aan den IJssel	5.589
484	Alphen aan den Rijn	7.179	Castricum	2.363
1723	Alphen-Chaam	2.500	Coevorden	2.409
1959	Altena	4.499	Cranendonck	2.681
60	Ameland	3.090	Culemborg	2.909
307	Amersfoort	14.086	Dalfsen	1.863
362	Amstelveen	15.767	Dantumadiel	2.318
363	Amsterdam	226.089	De Bilt	3.999
200	Apeldoorn	18.402	De Fryske Marren	3.090
202	Arnhem	49.526	De Ronde Venen	2.999
106	Assen	5.816	De Wolden	2.863
743	Asten	3.726	Delft	56.932
744	Baarle-Nassau	1.909	Den Helder	6.634
308	Baarn	6.498	Deurne	5.635
489	Barendrecht	3.817	Deventer	13.222
203	Barneveld	5.407	Diemen	10.087
888	Beek	2.454	Dijk en Waard	5.226
1954	Beekdaelen	2.318	Dinkelland	2.136
889	Beesel	1.818	Doesburg	1.682
1945	Berg en Dal	4.135	Doetinchem	5.362
1724	Bergeijk	3.181	Dongen	2.500
893	Bergen (L.)	2.136	Dordrecht	11.223
373	Bergen (NH.)	2.636	Drechterland	2.818
748	Bergen op Zoom	6.089	Drimmelen	4.953
1859	Berkelland	2.954	Dronten	9.497
1721	Bernheze	3.726	Druten	4.726
753	Best	2.227	Duiven	2.909
209	Beuningen	2.727	Echt-Susteren	3.590
375	Beverwijk	4.953	Edam-Volendam	2.091
1728	Bladel	2.909	Ede	19.447
376	Blaricum	1.727	Eemnes	1.909
377	Bloemendaal	2.818	Eemsdelta	3.454
1901	Bodegraven-Reeuwijk	4.226	Eersel	3.272
755	Boekel	2.363	Eijsden-Margraten	2.454
1681	Borger-Odoorn	2.909	Eindhoven	77.060
147	Borne	2.272	Elburg	2.727
654	Borsele	3.726	Emmen	7.997

	Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
388	Enkhuizen	2.818	Hof van Twente	3.635
153	Enschede	49.208	Hollands Kroon	4.544
232	Epe	2.954	Hoogeveen	3.772
233	Ermelo	6.407	Hoorn	5.135
777	Etten-Leur	3.863	Horst aan de Maas	7.588
779	Geertruidenberg	2.091	Houten	2.772
1771	Geldrop-Mierlo	3.545	Huizen	3.181
1652	Gemert-Bakel	3.863	Hulst	4.726
907	Gennep	5.498	IJsselstein	2.590
784	Gilze en Rijen	3.045	Kaag en Braassem	2.681
1924	Goeree-Overflakkee	4.590	Kampen	5.362
664	Goes	4.317	Kapelle	2.045
785	Goirle	2.909	Katwijk	4.317
1942	Gooise Meren	4.044	Kerkrade	4.181
512	Gorinchem	3.227	Koggenland	2.727
513	Gouda	7.225	Krimpen aan den IJssel	2.545
14	Groningen	132.355	Krimpenerwaard	4.499
1729	Gulpen-Wittem	2.500	Laarbeek	2.818
158	Haaksbergen	2.136	Land van Cuijk	6.589
392	Haarlem	20.220	Landgraaf	4.681
394	Haarlemmermeer	11.541	Landsmeer	1.863
1655	Halderberge	2.863	Lansingerland	3.181
160	Hardenberg	3.817	Laren	2.000
243	Harderwijk	4.681	Leeuwarden	26.172
523	Hardinxveld-Giessendam	2.363	Leiden	52.752
72	Harlingen	2.182	Leiderdorp	2.272
244	Hattem	1.863	Leidschendam-Voorburg	7.179
396	Heemskerk	2.681	Lelystad	9.951
397	Heemstede	2.999	Leudal	4.044
246	Heerde	2.909	Leusden	2.363
74	Heerenveen	3.999	Lingewaard	3.363
917	Heerlen	10.905	Lisse	2.909
1658	Heeze-Leende	3.954	Lochem	2.182
399	Heiloo	2.045	Loon op Zand	3.136
163	Hellendoorn	2.954	Lopik	2.909
794	Helmond	6.543	Losser	4.226
531	Hendrik-Ido-Ambacht	2.136	Maasdriel	4.953
164	Hengelo	8.315	Maasgouw	5.816
1966	Het Hogeland	3.908	Maashorst	4.590
252	Heumen	2.863	Maassluis	2.772
797	Heusden	4.590	Maastricht	58.795
534	Hillegom	4.771	Medemblik	4.908
798	Hilvarenbeek	2.091	Meerssen	2.681
402	Hilversum	14.449	Meierijstad	6.498
1963	Hoeksche Waard	3.817	Meppel	3.681

	Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
687	Middelburg	7.043	Pijnacker-Nootdorp	7.179
1842	Midden-Delfland	2.954	Purmerend	8.497
1731	Midden-Drenthe	2.590	Putten	2.727
1952	Midden-Groningen	4.908	Raalte	2.500
1709	Moerdijk	3.317	Reimerswaal	3.863
1978	Molenlanden	2.818	Renkum	3.681
1955	Montferland	2.636	Renswoude	2.000
335	Montfoort	2.272	Reusel-De Mierden	2.545
944	Mook en Middelaar	2.091	Rheden	7.816
1740	Neder-Betuwe	3.772	Rhenen	3.136
946	Nederweert	3.954	Ridderkerk	3.317
356	Nieuwegein	4.681	Rijssen-Holten	2.545
569	Nieuwkoop	2.954	Rijswijk	5.771
267	Nijkerk	4.090	Roerdalen	3.408
268	Nijmegen	96.506	Roermond	6.271
1930	Nissewaard	5.135	Roosendaal	9.315
1970	Noardeast-Fryslân	2.772	Rotterdam	125.631
1695	Noord-Beveland	1.863	Rozendaal	1.682
1699	Noordenveld	2.136	Rucphen	3.227
171	Noordoostpolder	6.907	Schagen	3.772
575	Noordwijk	6.316	Scherpenzeel	2.272
820	Nuenen, Gerwen en Nede	2.409	Schiedam	11.405
302	Nunspeet	2.772	Schiermonnikoog	2.091
579	Oegstgeest	2.954	Schouwen-Duiveland	3.227
823	Oirschot	2.500	's-Gravenhage	130.356
824	Oisterwijk	3.545	's-Hertogenbosch	19.674
1895	Oldambt	3.408	Simpelveld	2.409
269	Oldebroek	2.500	Sint-Michielsgestel	2.863
173	Oldenzaal	2.182	Sittard-Geleen	7.452
1773	Olst-Wijhe	3.272	Sliedrecht	4.590
175	Ommen	2.681	Sluis	3.317
1586	Oost Gelre	2.227	Smallingerland	4.726
826	Oosterhout	3.545	Soest	3.817
85	Ooststellingwerf	2.727	Someren	3.681
431	Oostzaan	2.045	Son en Breugel	2.363
432	Opmeer	2.454	Stadskanaal	3.317
86	Opsterland	2.500	Staphorst	2.045
828	Oss	10.814	Stede Broec	3.681
1509	Oude IJsselstreek	3.408	Steenbergen	3.726
437	Ouder-Amstel	2.772	Steenwijkerland	3.408
589	Oudewater	2.500	Stein	1.954
1734	Overbetuwe	3.863	Stichtse Vecht	4.044
590	Papendrecht	2.136	Súdwest-Fryslân	3.363
1894	Peel en Maas	9.406	Terneuzen	4.090
765	Pekela	2.182	Terschelling	3.908

	Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
448	Texel	3.045	Waddinxveen	3.136
1525	Teylingen	3.817	Wageningen	37.940
716	Tholen	2.500	Wassenaar	2.681
281	Tiel	7.498	Waterland	2.091
855	Tilburg	84.102	Weert	6.498
183	Tubbergen	2.000	West Betuwe	4.635
1700	Twenterand	2.454	West Maas en Waal	3.227
1730	Tynaarlo	3.136	Westerkwartier	3.681
737	Tytsjerksteradiel	3.726	Westerveld	2.590
450	Uitgeest	1.818	Westervoort	2.772
451	Uithoorn	3.908	Westerwolde	2.182
184	Urk	3.045	Westland	22.128
344	Utrecht	163.569	Weststellingwerf	2.272
1581	Utrechtse Heuvelrug	8.724	Wierden	2.590
981	Vaals	2.409	Wijchen	2.727
994	Valkenburg aan de Geul	3.227	Wijdemeren	2.363
858	Valkenswaard	2.000	Wijk bij Duurstede	3.272
47	Veendam	2.409	Winterswijk	3.545
345	Veenendaal	4.362	Woensdrecht	3.090
717	Veere	3.363	Woerden	3.499
861	Veldhoven	4.044	Wormerland	1.863
453	Velsen	6.907	Woudenberg	2.182
983	Venlo	14.904	Zaanstad	17.766
984	Venray	5.407	Zaltbommel	4.681
1961	Vijfheerenlanden	3.863	Zandvoort	3.590
622	Vlaardingen	5.998	Zeewolde	6.771
96	Vlieland	2.454	Zeist	12.723
718	Vlissingen	7.906	Zevenaar	3.454
986	Voerendaal	1.863	Zoetermeer	6.362
1992	Voorne aan Zee	4.453	Zoeterwoude	3.181
626	Voorschoten	2.091	Zuidplas	3.635
285	Voorst	3.772	Zundert	4.771
865	Vught	3.817	Zutphen	4.135
1949	Waadhoeke	3.817	Zwartewaterland	3.045
866	Waalre	1.954	Zwijndrecht	3.181
867	Waalwijk	4.908	Zwolle	19.583
			Totaal	**2.856.127**

Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Bed, bad en brood

	Decentralisatie-uitkering Bed, bad en brood	
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
141	Almelo	58.757
34	Almere	49.717
200	Apeldoorn	29.378
202	Arnhem	126.553
106	Assen	13.560
748	Bergen op zoom	4.520
147	Borne	56.497
150	Deventer	42.938
228	Ede	110.734
114	Emmen	259.887
153	Enschede	38.418
917	Heerlen	81.356
164	Hengelo	24.859
402	Hilversum	4.520
935	Maastricht	83.616
268	Nijmegen	268.926
796	's-Hertogenbosch	85.875
90	Smallingerland	99.435
855	Tilburg	40.678
355	Zeist	42.938
193	Zwolle	76.836
	Totaal	**1.599.998**

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplicht (ELIP)

	Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
1680	Aa en Hunze	1.170	Boxtel	2.629
358	Aalsmeer	1.314	Breda	13.879
197	Aalten	2.679	Bronckhorst	3.119
59	Achtkarspelen	1.459	Brummen	975
482	Alblasserdam	2.534	Brunssum	1.509
613	Albrandswaard	2.094	Bunnik	585
361	Alkmaar	12.225	Bunschoten	1.170
141	Almelo	5.453	Buren	1.704
34	Almere	16.653	Capelle aan den IJssel	6.477
484	Alphen aan den Rijn	5.648	Castricum	1.754
1723	Alphen-Chaam	195	Coevorden	5.553
1959	Altena	2.729	Cranendonck	975
60	Ameland	0	Culemborg	1.364
307	Amersfoort	5.208	Dalfsen	2.969
362	Amstelveen	11.200	Dantumadiel	780
363	Amsterdam	105.525	De Bilt	2.874
200	Apeldoorn	18.602	De Fryske Marren	1.364
202	Arnhem	9.241	De Ronde Venen	4.528
106	Assen	6.038	De Wolden	2.144
743	Asten	2.189	Delft	7.062
744	Baarle-Nassau	390	Den Helder	4.478
308	Baarn	1.459	Deurne	3.943
489	Barendrecht	1.364	Deventer	8.622
203	Barneveld	4.628	Diemen	3.604
888	Beek	1.170	Dijk en Waard	5.408
1954	Beekdaelen	4.773	Dinkelland	1.949
889	Beesel	730	Doesburg	975
1945	Berg en Dal	1.559	Doetinchem	3.509
1724	Bergeijk	1.170	Dongen	2.339
893	Bergen (L.)	975	Dordrecht	17.388
373	Bergen (NH.)	2.189	Drechterland	1.364
748	Bergen op Zoom	8.321	Drimmelen	2.484
1859	Berkelland	3.409	Dronten	780
1721	Bernheze	2.484	Druten	2.094
753	Best	2.679	Duiven	2.339
209	Beuningen	1.559	Echt-Susteren	4.138
375	Beverwijk	5.503	Edam-Volendam	2.044
1728	Bladel	1.120	Ede	9.596
376	Blaricum	780	Eemnes	195
377	Bloemendaal	4.433	Eemsdelta	780
1901	Bodegraven-Reeuwijk	2.144	Eersel	1.170
755	Boekel	535	Eijsden-Margraten	1.559
1681	Borger-Odoorn	585	Eindhoven	26.299
147	Borne	2.924	Elburg	2.044
654	Borsele	2.339	Emmen	8.037

	Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
388	Enkhuizen	195	Hof van Twente	3.119
153	Enschede	14.564	Hollands Kroon	2.484
232	Epe	1.559	Hoogeveen	2.534
233	Ermelo	2.044	Hoorn	2.824
777	Etten-Leur	3.798	Horst aan de Maas	1.509
779	Geertruidenberg	3.459	Houten	3.849
1771	Geldrop-Mierlo	2.629	Huizen	2.044
1652	Gemert-Bakel	2.824	Hulst	1.314
907	Gennep	2.094	IJsselstein	1.314
784	Gilze en Rijen	1.170	Kaag en Braassem	1.704
1924	Goeree-Overflakkee	2.484	Kampen	3.314
664	Goes	4.968	Kapelle	1.364
785	Goirle	3.459	Katwijk	2.874
1942	Gooise Meren	4.673	Kerkrade	2.629
512	Gorinchem	5.798	Koggenland	2.874
513	Gouda	7.647	Krimpen aan den IJssel	925
14	Groningen	18.926	Krimpenerwaard	4.968
1729	Gulpen-Wittem	1.170	Laarbeek	1.170
158	Haaksbergen	2.094	Land van Cuijk	5.213
392	Haarlem	12.320	Landgraaf	3.069
394	Haarlemmermeer	15.528	Landsmeer	1.314
1655	Halderberge	4.043	Lansingerland	2.729
160	Hardenberg	4.483	Laren	585
243	Harderwijk	4.483	Leeuwarden	10.755
523	Hardinxveld-Giessendam	1.899	Leiden	9.351
72	Harlingen	1.170	Leiderdorp	2.729
244	Hattem	780	Leidschendam-Voorburg	5.698
396	Heemskerk	5.893	Lelystad	9.986
397	Heemstede	2.874	Leudal	3.604
246	Heerde	1.364	Leusden	390
74	Heerenveen	4.628	Lingewaard	3.704
917	Heerlen	9.346	Lisse	2.289
1658	Heeze-Leende	585	Lochem	2.484
399	Heiloo	2.289	Loon op Zand	1.314
163	Hellendoorn	2.484	Lopik	1.170
794	Helmond	7.402	Losser	1.559
531	Hendrik-Ido-Ambacht	3.654	Maasdriel	2.484
164	Hengelo	9.106	Maasgouw	2.484
1966	Het Hogeland	7.447	Maashorst	5.358
252	Heumen	1.849	Maassluis	2.239
797	Heusden	1.899	Maastricht	11.930
534	Hillegom	1.899	Medemblik	2.339
798	Hilvarenbeek	1.459	Meerssen	2.629
402	Hilversum	6.132	Meierijstad	4.138
1963	Hoeksche Waard	5.163	Meppel	2.629

	Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
687	Middelburg	3.798	Pijnacker-Nootdorp	3.069
1842	Midden-Delfland	1.170	Purmerend	5.748
1731	Midden-Drenthe	1.170	Putten	1.170
1952	Midden-Groningen	5.893	Raalte	3.019
1709	Moerdijk	3.748	Reimerswaal	1.559
1978	Molenlanden	1.949	Renkum	2.484
1955	Montferland	3.409	Renswoude	0
335	Montfoort	585	Reusel-De Mierden	1.899
944	Mook en Middelaar	975	Rheden	2.434
1740	Neder-Betuwe	1.170	Rhenen	2.534
946	Nederweert	1.364	Ridderkerk	5.793
356	Nieuwegein	4.383	Rijssen-Holten	2.924
569	Nieuwkoop	1.704	Rijswijk	4.578
267	Nijkerk	2.534	Roerdalen	585
268	Nijmegen	17.717	Roermond	7.057
1930	Nissewaard	9.496	Roosendaal	5.353
1970	Noardeast-Fryslân	2.144	Rotterdam	47.091
1695	Noord-Beveland	925	Rozendaal	390
1699	Noordenveld	1.704	Rucphen	585
171	Noordoostpolder	3.553	Schagen	2.289
575	Noordwijk	3.654	Scherpenzeel	390
820	Nuenen, Gerwen en Nede	1.559	Schiedam	7.597
302	Nunspeet	2.044	Schiermonnikoog	0
579	Oegstgeest	1.364	Schouwen-Duiveland	2.534
823	Oirschot	585	's-Gravenhage	53.726
824	Oisterwijk	1.994	's-Hertogenbosch	16.263
1895	Oldambt	535	Simpelveld	875
269	Oldebroek	1.704	Sint-Michielsgestel	2.289
173	Oldenzaal	2.484	Sittard-Geleen	7.592
1773	Olst-Wijhe	1.364	Sliedrecht	4.478
175	Ommen	1.949	Sluis	1.170
1586	Oost Gelre	1.704	Smallingerland	2.434
826	Oosterhout	4.138	Soest	3.748
85	Ooststellingwerf	1.559	Someren	2.874
431	Oostzaan	780	Son en Breugel	535
432	Opmeer	780	Stadskanaal	2.484
86	Opsterland	585	Staphorst	975
828	Oss	7.397	Stede Broec	730
1509	Oude IJsselstreek	2.434	Steenbergen	1.559
437	Ouder-Amstel	780	Steenwijkerland	4.088
589	Oudewater	195	Stein	1.704
1734	Overbetuwe	2.874	Stichtse Vecht	3.264
590	Papendrecht	3.019	Súdwest-Fryslân	5.308
1894	Peel en Maas	1.364	Terneuzen	5.018
765	Pekela	730	Terschelling	0

	Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
448	Texel	195	Waddinxveen	3.993
1525	Teylingen	2.679	Wageningen	1.754
716	Tholen	1.949	Wassenaar	1.754
281	Tiel	1.754	Waterland	975
855	Tilburg	17.533	Weert	5.548
183	Tubbergen	1.949	West Betuwe	2.289
1700	Twenterand	1.949	West Maas en Waal	730
1730	Tynaarlo	1.170	Westerkwartier	3.264
737	Tytsjerksteradiel	1.654	Westerveld	535
450	Uitgeest	925	Westervoort	390
451	Uithoorn	2.924	Westerwolde	1.264
184	Urk	1.509	Westland	7.357
344	Utrecht	27.414	Weststellingwerf	780
1581	Utrechtse Heuvelrug	3.019	Wierden	1.559
981	Vaals	1.704	Wijchen	4.823
994	Valkenburg aan de Geul	730	Wijdemeren	780
858	Valkenswaard	2.339	Wijk bij Duurstede	925
47	Veendam	1.949	Winterswijk	2.144
345	Veenendaal	7.357	Woensdrecht	1.509
717	Veere	1.364	Woerden	5.258
861	Veldhoven	2.629	Wormerland	780
453	Velsen	3.698	Woudenberg	195
983	Venlo	5.843	Zaanstad	10.666
984	Venray	4.238	Zaltbommel	2.924
1961	Vijfheerenlanden	3.899	Zandvoort	1.170
622	Vlaardingen	5.698	Zeewolde	2.629
96	Vlieland	0	Zeist	3.164
718	Vlissingen	6.182	Zevenaar	1.949
986	Voerendaal	925	Zoetermeer	8.522
1992	Voorne aan Zee	5.893	Zoeterwoude	390
626	Voorschoten	975	Zuidplas	4.188
285	Voorst	2.094	Zundert	3.264
865	Vught	1.754	Zutphen	5.453
1949	Waadhoeke	1.754	Zwartewaterland	2.729
866	Waalre	1.654	Zwijndrecht	5.798
867	Waalwijk	3.264	Zwolle	12.170
			Totaal	**1.400.000**

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Work in Nederland

	Decentralisatie-uitkering Work in Nederland	
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
200	Apeldoorn	182.645
664	Goes	194.793
599	Rotterdam	200.000
518	's-Gravenhage	200.000
344	Utrecht	177.438
983	Venlo	182.645
479	Zaanstad	182.645
	Totaal	1.320.166

Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Nederlands-Soedanese repatrianten

	Decentralisatie-uitkering Nederlands-Soedanese repatrianten	
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2024**
1876	Bronckhorst	880
213	Brummen	7.080
214	Buren	11.540
1980	Dijk en Waard	320
303	Dronten	3.840
228	Ede	5.460
772	Eindhoven	6.640
166	Kampen	65.640
1982	Land van Cuijk	56.460
826	Oosterhout	6.200
599	Rotterdam	2.040
518	's-Gravenhage	45.440
344	Utrecht	9.100
983	Venlo	51.060
	Totaal	**271.700**

Bijlage 3.2-13 Openbare bibliotheken

	Decentralisatie-uitkering Openbare bibliotheken			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**
1680	Aa en Hunze	100.000	Boxtel	100.238
358	Aalsmeer	100.000	Breda	554.830
197	Aalten	100.000	Bronckhorst	106.551
59	Achtkarspelen	100.000	Brummen	100.000
482	Alblasserdam	100.000	Brunssum	100.000
613	Albrandswaard	100.000	Bunnik	100.000
361	Alkmaar	331.297	Bunschoten	100.000
141	Almelo	219.235	Buren	100.000
34	Almere	668.175	Capelle aan den IJssel	200.379
484	Alphen aan den Rijn	339.150	Castricum	107.280
1723	Alphen-Chaam	100.000	Coevorden	105.389
1959	Altena	171.917	Cranendonck	100.000
60	Ameland	100.000	Culemborg	100.000
307	Amersfoort	477.463	Dalfsen	100.000
362	Amstelveen	280.291	Dantumadiel	100.000
363	Amsterdam	2.747.329	De Bilt	128.968
200	Apeldoorn	496.222	De Fryske Marren	153.191
202	Arnhem	494.514	De Ronde Venen	135.148
106	Assen	205.618	De Wolden	100.000
743	Asten	100.000	Delft	323.252
744	Baarle-Nassau	100.000	Den Helder	166.474
308	Baarn	100.000	Deurne	100.000
489	Barendrecht	143.636	Deventer	305.045
203	Barneveld	184.646	Diemen	100.000
888	Beek	100.000	Dijk en Waard	265.724
1954	Beekdaelen	105.893	Dinkelland	100.000
889	Beesel	100.000	Doesburg	100.000
1945	Berg en Dal	104.648	Doetinchem	175.888
1724	Bergeijk	100.000	Dongen	100.000
893	Bergen (L.)	100.000	Dordrecht	360.107
373	Bergen (NH.)	100.000	Drechterland	100.000
748	Bergen op Zoom	205.597	Drimmelen	100.000
1859	Berkelland	129.602	Dronten	130.844
1721	Bernheze	100.000	Druten	100.000
753	Best	100.000	Duiven	100.000
209	Beuningen	100.000	Echt-Susteren	100.000
375	Beverwijk	126.455	Edam-Volendam	108.905
1728	Bladel	100.000	Ede	364.419
376	Blaricum	100.000	Eemnes	100.000
377	Bloemendaal	100.000	Eemsdelta	133.063
1901	Bodegraven-Reeuwijk	107.879	Eersel	100.000
755	Boekel	100.000	Eijsden-Margraten	100.000
1681	Borger-Odoorn	100.000	Eindhoven	726.930
147	Borne	100.000	Elburg	100.000
654	Borsele	100.000	Emmen	322.571

	Decentralisatie-uitkering Openbare bibliotheken			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**
388	Enkhuizen	100.000	Hof van Twente	104.566
153	Enschede	477.127	Hollands Kroon	146.090
232	Epe	100.000	Hoogeveen	166.943
233	Ermelo	100.000	Hoorn	223.153
777	Etten-Leur	133.449	Horst aan de Maas	129.555
779	Geertruidenberg	100.000	Houten	149.999
1771	Geldrop-Mierlo	120.162	Huizen	121.519
1652	Gemert-Bakel	100.000	Hulst	100.000
907	Gennep	100.000	IJsselstein	100.000
784	Gilze en Rijen	100.000	Kaag en Braassem	100.000
1924	Goeree-Overflakkee	153.008	Kampen	165.722
664	Goes	117.062	Kapelle	100.000
785	Goirle	100.000	Katwijk	197.550
1942	Gooise Meren	178.092	Kerkrade	133.667
512	Gorinchem	114.079	Koggenland	100.000
513	Gouda	223.486	Krimpen aan den IJssel	100.000
14	Groningen	719.116	Krimpenerwaard	170.466
1729	Gulpen-Wittem	100.000	Laarbeek	100.000
158	Haaksbergen	100.000	Land van Cuijk	270.580
392	Haarlem	494.526	Landgraaf	109.480
394	Haarlemmermeer	481.228	Landsmeer	100.000
1655	Halderberge	100.000	Lansingerland	193.502
160	Hardenberg	185.649	Laren	100.000
243	Harderwijk	145.692	Leeuwarden	379.990
523	Hardinxveld-Giessendam	100.000	Leiden	383.819
72	Harlingen	100.000	Leiderdorp	100.000
244	Hattem	100.000	Leidschendam-Voorburg	230.776
396	Heemskerk	116.383	Lelystad	248.036
397	Heemstede	100.000	Leudal	106.218
246	Heerde	100.000	Leusden	100.000
74	Heerenveen	152.772	Lingewaard	139.576
917	Heerlen	258.010	Lisse	100.000
1658	Heeze-Leende	100.000	Lochem	101.153
399	Heiloo	100.000	Loon op Zand	100.000
163	Hellendoorn	106.979	Lopik	100.000
794	Helmond	282.828	Losser	100.000
531	Hendrik-Ido-Ambacht	100.000	Maasdriel	100.000
164	Hengelo	245.021	Maasgouw	100.000
1966	Het Hogeland	142.261	Maashorst	174.705
252	Heumen	100.000	Maassluis	105.704
797	Heusden	135.777	Maastricht	369.591
534	Hillegom	100.000	Medemblik	135.706
798	Hilvarenbeek	100.000	Meerssen	100.000
402	Hilversum	278.583	Meierijstad	248.697
1963	Hoeksche Waard	266.255	Meppel	105.640

	Decentralisatie-uitkering Openbare bibliotheken			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**
687	Middelburg	147.512	Pijnacker-Nootdorp	170.899
1842	Midden-Delfland	100.000	Purmerend	280.746
1731	Midden-Drenthe	100.571	Putten	100.000
1952	Midden-Groningen	181.227	Raalte	113.174
1709	Moerdijk	112.368	Reimerswaal	100.000
1978	Molenlanden	133.549	Renkum	100.000
1955	Montferland	108.775	Renswoude	100.000
335	Montfoort	100.000	Reusel-De Mierden	100.000
944	Mook en Middelaar	100.000	Rheden	128.800
1740	Neder-Betuwe	100.000	Rhenen	100.000
946	Nederweert	100.000	Ridderkerk	140.777
356	Nieuwegein	194.614	Rijssen-Holten	114.091
569	Nieuwkoop	100.000	Rijswijk	175.944
267	Nijkerk	133.815	Roerdalen	100.000
268	Nijmegen	551.795	Roermond	179.192
1930	Nissewaard	258.535	Roosendaal	228.799
1970	Noardeast-Fryslân	135.305	Rotterdam	1.978.300
1695	Noord-Beveland	100.000	Rozendaal	100.000
1699	Noordenveld	100.000	Rucphen	100.000
171	Noordoostpolder	147.603	Schagen	140.845
575	Noordwijk	134.915	Scherpenzeel	100.000
820	Nuenen, Gerwen en Nede	100.000	Schiedam	241.422
302	Nunspeet	100.000	Schiermonnikoog	100.000
579	Oegstgeest	100.000	Schouwen-Duiveland	102.161
823	Oirschot	100.000	's-Gravenhage	1.670.352
824	Oisterwijk	100.000	's-Hertogenbosch	474.233
1895	Oldambt	116.245	Simpelveld	100.000
269	Oldebroek	100.000	Sint-Michielsgestel	100.000
173	Oldenzaal	100.000	Sittard-Geleen	273.318
1773	Olst-Wijhe	100.000	Sliedrecht	100.000
175	Ommen	100.000	Sluis	100.000
1586	Oost Gelre	100.000	Smallingerland	167.150
826	Oosterhout	170.876	Soest	140.662
85	Ooststellingwerf	100.000	Someren	100.000
431	Oostzaan	100.000	Son en Breugel	100.000
432	Opmeer	100.000	Stadskanaal	100.000
86	Opsterland	100.000	Staphorst	100.000
828	Oss	279.170	Stede Broec	100.000
1509	Oude IJsselstreek	116.236	Steenbergen	100.000
437	Ouder-Amstel	100.000	Steenwijkerland	134.142
589	Oudewater	100.000	Stein	100.000
1734	Overbetuwe	144.311	Stichtse Vecht	194.340
590	Papendrecht	100.000	Súdwest-Fryslân	266.742
1894	Peel en Maas	134.325	Terneuzen	162.639
765	Pekela	100.000	Terschelling	100.000

	Decentralisatie-uitkering Openbare bibliotheken			
CBS	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025-2026**
448	Texel	100.000	Waddinxveen	100.300
1525	Teylingen	113.487	Wageningen	125.608
716	Tholen	100.000	Wassenaar	100.000
281	Tiel	124.992	Waterland	100.000
855	Tilburg	678.016	Weert	150.683
183	Tubbergen	100.000	West Betuwe	156.197
1700	Twenterand	100.515	West Maas en Waal	100.000
1730	Tynaarlo	102.471	Westerkwartier	191.443
737	Tytsjerksteradiel	100.000	Westerveld	100.000
450	Uitgeest	100.000	Westervoort	100.000
451	Uithoorn	100.000	Westerwolde	100.000
184	Urk	100.000	Westland	342.026
344	Utrecht	1.104.002	Weststellingwerf	100.000
1581	Utrechtse Heuvelrug	149.123	Wierden	100.000
981	Vaals	100.000	Wijchen	122.558
994	Valkenburg aan de Geul	100.000	Wijdemeren	100.000
858	Valkenswaard	100.000	Wijk bij Duurstede	100.000
47	Veendam	100.000	Winterswijk	100.000
345	Veenendaal	204.848	Woensdrecht	100.000
717	Veere	100.000	Woerden	158.486
861	Veldhoven	138.140	Wormerland	100.000
453	Velsen	204.261	Woudenberg	100.000
983	Venlo	306.178	Zaanstad	476.098
984	Venray	131.753	Zaltbommel	100.000
1961	Vijfheerenlanden	181.924	Zandvoort	100.000
622	Vlaardingen	225.407	Zeewolde	100.000
96	Vlieland	100.000	Zeist	196.591
718	Vlissingen	133.898	Zevenaar	132.871
986	Voerendaal	100.000	Zoetermeer	378.880
1992	Voorne aan Zee	219.197	Zoeterwoude	100.000
626	Voorschoten	100.000	Zuidplas	141.137
285	Voorst	100.000	Zundert	100.000
865	Vught	100.000	Zutphen	143.818
1949	Waadhoeke	138.387	Zwartewaterland	100.000
866	Waalre	100.000	Zwijndrecht	132.378
867	Waalwijk	148.391	Zwolle	392.766
			Totaal	**59.282.016**

Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

	Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang			
	Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag 2024 en verder**
361	Alkmaar	3.858.664	3.606.466	3.619.119
141	Almelo	3.218.745	3.011.816	3.004.614
34	Almere	9.134.380	8.563.630	8.576.778
307	Amersfoort	4.718.814	4.388.949	4.397.248
363	Amsterdam	73.284.005	64.774.058	64.598.139
200	Apeldoorn	4.514.506	4.239.899	4.243.061
202	Arnhem	9.135.131	8.459.841	8.424.610
106	Assen	4.904.945	4.615.687	4.591.866
748	Bergen op Zoom	3.216.189	3.053.055	3.064.527
758	Breda	6.650.111	6.215.323	6.238.706
503	Delft	2.766.625	2.649.294	2.691.562
400	Den Helder	1.925.687	1.781.764	1.778.718
150	Deventer	4.111.565	3.837.879	3.820.455
222	Doetinchem	4.058.217	3.900.529	3.892.527
505	Dordrecht	5.763.708	5.409.437	5.394.655
228	Ede	3.752.276	3.647.036	3.708.237
772	Eindhoven	12.247.864	11.629.125	11.652.759
114	Emmen	3.384.159	3.183.406	3.171.268
153	Enschede	9.692.176	9.023.617	8.992.912
513	Gouda	2.321.313	2.174.773	2.205.650
14	Groningen	18.932.097	17.689.121	17.696.027
392	Haarlem	8.129.986	7.717.505	7.727.111
917	Heerlen	6.327.003	5.826.740	5.796.185
794	Helmond	3.202.923	3.039.856	3.054.562
402	Hilversum	2.408.938	2.272.925	2.260.176
405	Hoorn	2.454.460	2.265.585	2.265.141
80	Leeuwarden	15.327.987	14.842.191	14.787.102
546	Leiden	8.378.042	8.050.153	8.132.238
935	Maastricht	6.538.489	6.056.853	6.022.367
268	Nijmegen	11.034.376	10.434.037	10.521.351
1930	Nissewaard	2.834.267	2.640.589	2.660.716
828	Oss	3.375.879	3.194.040	3.186.534
439	Purmerend	1.610.691	1.494.531	1.491.324
599	Rotterdam	47.003.426	40.803.016	40.863.145
518	's-Gravenhage	34.171.881	29.816.719	29.670.025
796	's-Hertogenbosch	5.479.214	5.181.903	5.189.562
855	Tilburg	9.126.932	8.914.209	8.899.865
344	Utrecht	27.619.988	25.911.959	26.075.008
983	Venlo	8.677.086	8.237.697	8.221.345
622	Vlaardingen	2.500.793	2.256.203	2.254.270
718	Vlissingen	7.010.395	7.019.993	7.023.440
479	Zaanstad	2.772.180	2.537.417	2.530.796
193	Zwolle	10.811.236	10.688.520	10.661.647
	Totaal	**418.387.349**	**385.057.346**	**385.057.348**

Bijlage 4.3 EMU referentiewaarden gemeenten

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Aa en Hunze	80.536	4.142
Aalsmeer	105.921	5.447
Aalten	80.759	4.153
Achtkarspelen	98.391	5.060
Alblasserdam	65.618	3.375
Albrandswaard	74.326	3.822
Alkmaar	468.713	24.105
Almelo	357.574	18.389
Almere	1.149.222	59.101
Alphen aan den Rijn	565.202	29.067
Alphen-Chaam	28.480	1.465
Altena	168.625	8.672
Ameland	39.913	2.053
Amersfoort	695.855	35.786
Amstelveen	391.758	20.147
Amsterdam	7.056.336	362.887
Apeldoorn	744.519	38.289
Arnhem	963.713	49.561
Assen	383.577	19.726
Asten	55.351	2.847
Baarle-Nassau	22.936	1.180
Baarn	74.486	3.831
Barendrecht	143.138	7.361
Barneveld	176.812	9.093
Beek	51.598	2.654
Beekdaelen	110.530	5.684
Beesel	44.280	2.277
Berg en Dal	147.437	7.582
Bergeijk	62.221	3.200
Bergen (L.)	43.232	2.223
Bergen (NH.)	95.698	4.921
Bergen op Zoom	350.185	18.009
Berkelland	138.187	7.107
Bernheze	92.425	4.753
Best	97.176	4.997
Beuningen	84.083	4.324
Beverwijk	152.411	7.838
Bladel	63.853	3.284
Blaricum	42.068	2.163
Bloemendaal	71.465	3.675
Bodegraven-Reeuwijk	111.229	5.720
Boekel	53.815	2.768
Borger-Odoorn	89.815	4.619
Borne	81.223	4.177

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Borsele	69.108	3.554
Boxtel	116.803	6.007
Breda	865.331	44.502
Bronckhorst	100.886	5.188
Brummen	65.588	3.373
Brunssum	120.976	6.221
Bunnik	42.711	2.197
Bunschoten	71.706	3.688
Buren	77.977	4.010
Capelle aan den IJssel	249.029	12.807
Castricum	101.212	5.205
Coevorden	133.900	6.886
Cranendonck	68.465	3.521
Culemborg	97.673	5.023
Dalfsen	90.754	4.667
Dantumadiel	70.972	3.650
De Bilt	130.279	6.700
De Fryske Marren	174.328	8.965
De Ronde Venen	124.806	6.418
De Wolden	66.933	3.442
Delft	500.529	25.741
Den Haag	3.232.664	166.247
Den Helder	255.435	13.136
Deurne	116.334	5.983
Deventer	486.225	25.005
Diemen	107.356	5.521
Dijk en Waard	296.243	15.235
Dinkelland	79.019	4.064
Doesburg	42.219	2.171
Doetinchem	284.220	14.617
Dongen	71.773	3.691
Dordrecht	704.193	36.215
Drechterland	53.438	2.748
Drimmelen	78.768	4.051
Dronten	147.178	7.569
Druten	61.602	3.168
Duiven	77.918	4.007
Echt-Susteren	103.776	5.337
Edam-Volendam	119.854	6.164
Ede	471.537	24.250
Eemnes	30.246	1.555
Eemsdelta	323.190	16.621
Eersel	57.924	2.979
Eijsden-Margraten	72.685	3.738
Eindhoven	1.165.299	59.928
Elburg	83.533	4.296
Emmen	496.657	25.542
Enkhuizen	67.369	3.465

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Enschede	896.151	46.087
Epe	111.946	5.757
Ermelo	96.362	4.956
Etten-Leur	158.938	8.174
Geertruidenberg	71.729	3.689
Geldrop-Mierlo	120.408	6.192
Gemert-Bakel	96.523	4.964
Gennep	61.653	3.171
Gilze en Rijen	86.813	4.465
Goeree-Overflakkee	183.447	9.434
Goes	186.743	9.604
Goirle	70.571	3.629
Gooise Meren	176.052	9.054
Gorinchem	182.429	9.382
Gouda	377.113	19.394
Groningen	1.331.787	68.490
Gulpen-Wittem	46.029	2.367
Haaksbergen	74.599	3.836
Haarlem	735.763	37.838
Haarlemmermeer	554.535	28.518
Halderberge	101.003	5.194
Hardenberg	254.284	13.077
Harderwijk	206.409	10.615
Hardinxveld-Giessendam	53.659	2.760
Harlingen	74.735	3.843
Hattem	34.989	1.799
Heemskerk	130.144	6.693
Heemstede	84.656	4.354
Heerde	56.912	2.927
Heerenveen	221.927	11.413
Heerlen	506.010	26.023
Heeze-Leende	43.238	2.224
Heiloo	63.848	3.284
Hellendoorn	126.239	6.492
Helmond	459.301	23.621
Hendrik-Ido-Ambacht	104.656	5.382
Hengelo	379.001	19.491
Het Hogeland	209.902	10.795
Heumen	48.600	2.499
Heusden	151.518	7.792
Hillegom	65.339	3.360
Hilvarenbeek	51.763	2.662
Hilversum	364.136	18.726
Hoeksche Waard	249.094	12.810
Hof van Twente	109.385	5.625
Hollands Kroon	143.062	7.357
Hoogeveen	225.825	11.614
Hoorn	332.498	17.099

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Horst aan de Maas	217.479	11.184
Houten	155.810	8.013
Huizen	123.956	6.375
Hulst	94.280	4.849
IJsselstein	97.642	5.021
Kaag en Braassem	78.371	4.030
Kampen	202.450	10.411
Kapelle	43.830	2.254
Katwijk	236.147	12.144
Kerkrade	205.277	10.557
Koggenland	105.219	5.411
Krimpen aan den IJssel	108.455	5.578
Krimpenerwaard	177.529	9.130
Laarbeek	75.344	3.875
Land van Cuijk	299.836	15.420
Landgraaf	157.233	8.086
Landsmeer	31.986	1.645
Lansingerland	119.823	6.162
Laren	33.099	1.702
Leeuwarden	653.233	33.594
Leiden	645.782	33.211
Leiderdorp	82.452	4.240
Leidschendam-Voorburg	297.782	15.314
Lelystad	388.035	19.956
Leudal	106.900	5.498
Leusden	90.722	4.666
Lingewaard	150.480	7.739
Lisse	86.901	4.469
Lochem	100.395	5.163
Loon op Zand	70.189	3.610
Lopik	39.733	2.043
Losser	76.198	3.919
Maasdriel	70.367	3.619
Maasgouw	82.868	4.262
Maashorst	198.144	10.190
Maassluis	121.071	6.226
Maastricht	623.616	32.071
Medemblik	142.382	7.322
Meerssen	58.528	3.010
Meierijstad	285.441	14.679
Meppel	156.606	8.054
Middelburg	219.988	11.313
Midden-Delfland	57.908	2.978
Midden-Drenthe	105.048	5.402
Midden-Groningen	286.263	14.722
Moerdijk	155.146	7.979
Molenlanden	125.859	6.473
Montferland	117.160	6.025

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Montfoort	36.902	1.898
Mook en Middelaar	25.937	1.334
Neder-Betuwe	75.857	3.901
Nederweert	58.993	3.034
Nieuwegein	267.882	13.776
Nieuwkoop	142.276	7.317
Nijkerk	175.099	9.005
Nijmegen	978.111	50.301
Nissewaard	377.627	19.420
Noardeast-Fryslân	187.687	9.652
Noord-Beveland	32.327	1.662
Noordenveld	104.993	5.399
Noordoostpolder	183.943	9.460
Noordwijk	162.601	8.362
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	69.057	3.551
Nunspeet	82.631	4.249
Oegstgeest	70.481	3.625
Oirschot	54.576	2.807
Oisterwijk	103.769	5.337
Oldambt	183.253	9.424
Oldebroek	93.659	4.817
Oldenzaal	116.310	5.981
Olst-Wijhe	59.906	3.081
Ommen	68.667	3.531
Oost Gelre	95.567	4.915
Oosterhout	202.956	10.437
Ooststellingwerf	86.889	4.468
Oostzaan	29.959	1.541
Opmeer	41.223	2.120
Opsterland	95.125	4.892
Oss	422.582	21.732
Oude IJsselstreek	135.337	6.960
Ouder-Amstel	52.253	2.687
Oudewater	30.607	1.574
Overbetuwe	134.811	6.933
Papendrecht	104.780	5.389
Peel en Maas	125.378	6.448
Pekela	55.308	2.844
Pijnacker-Nootdorp	177.318	9.119
Purmerend	328.542	16.896
Putten	70.692	3.635
Raalte	128.189	6.592
Reimerswaal	72.845	3.746
Renkum	110.908	5.704
Renswoude	19.801	1.018
Reusel-De Mierden	41.573	2.138
Rheden	153.038	7.870
Rhenen	58.782	3.023

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Ridderkerk	160.618	8.260
Rijssen-Holten	116.042	5.968
Rijswijk	238.237	12.252
Roerdalen	69.523	3.575
Roermond	247.189	12.712
Roosendaal	325.316	16.730
Rotterdam	4.561.730	234.597
Rozendaal	9.697	499
Rucphen	76.855	3.952
Schagen	165.441	8.508
Scherpenzeel	29.665	1.526
Schiedam	441.660	22.713
Schiermonnikoog	10.630	547
Schouwen-Duiveland	143.867	7.399
's-Hertogenbosch	868.937	44.687
Simpelveld	32.272	1.660
Sint-Michielsgestel	85.173	4.380
Sittard-Geleen	424.951	21.854
Sliedrecht	93.321	4.799
Sluis	104.206	5.359
Smallingerland	257.159	13.225
Soest	155.857	8.015
Someren	60.827	3.128
Son en Breugel	49.208	2.531
Stadskanaal	146.072	7.512
Staphorst	61.990	3.188
Stede Broec	66.350	3.412
Steenbergen	75.290	3.872
Steenwijkerland	158.447	8.148
Stein	86.093	4.428
Stichtse Vecht	183.199	9.421
Súdwest-Fryslân	332.025	17.075
Terneuzen	226.904	11.669
Terschelling	32.814	1.688
Texel	74.053	3.808
Teylingen	97.952	5.037
Tholen	83.033	4.270
Tiel	172.059	8.849
Tilburg	1.127.656	57.992
Tubbergen	62.984	3.239
Twenterand	114.474	5.887
Tynaarlo	100.581	5.173
Tytsjerksteradiel	104.758	5.387
Uitgeest	32.743	1.684
Uithoorn	100.379	5.162
Urk	84.520	4.347
Utrecht	2.072.440	106.580
Utrechtse Heuvelrug	155.254	7.984

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Vaals	42.783	2.200
Valkenburg aan de Geul	67.135	3.453
Valkenswaard	105.492	5.425
Veendam	131.506	6.763
Veenendaal	241.801	12.435
Veere	88.883	4.571
Veldhoven	167.097	8.593
Velsen	238.102	12.245
Venlo	596.169	30.659
Venray	167.757	8.627
Vijfheerenlanden	199.047	10.236
Vlaardingen	418.238	21.509
Vlieland	10.968	564
Vlissingen	311.340	16.011
Voerendaal	36.146	1.859
Voorne aan Zee	277.660	14.279
Voorschoten	84.877	4.365
Voorst	80.641	4.147
Vught	112.769	5.799
Waadhoeke	163.689	8.418
Waalre	45.327	2.331
Waalwijk	193.999	9.977
Waddinxveen	128.708	6.619
Wageningen	131.256	6.750
Wassenaar	88.313	4.542
Waterland	50.479	2.596
Weert	211.885	10.897
West Betuwe	173.277	8.911
West Maas en Waal	54.345	2.795
Westerkwartier	208.402	10.718
Westerveld	67.662	3.480
Westervoort	47.835	2.460
Westerwolde	121.099	6.228
Westland	382.062	19.648
Weststellingwerf	104.739	5.386
Wierden	86.812	4.464
Wijchen	135.468	6.967
Wijdemeren	68.853	3.541
Wijk bij Duurstede	67.121	3.452
Winterswijk	108.093	5.559
Woensdrecht	64.706	3.328
Woerden	183.235	9.423
Wormerland	49.333	2.537
Woudenberg	45.635	2.347
Zaanstad	761.998	39.187
Zaltbommel	97.239	5.001
Zandvoort	73.346	3.772
Zeewolde	87.951	4.523

Gemeente	Begrotingtotaal 2024 (na bestemming)	Referentiewaarde 2025 o.b.v. begrotingstotaal
Zeist	217.110	11.165
Zevenaar	165.478	8.510
Zoetermeer	496.275	25.522
Zoeterwoude	28.699	1.476
Zuidplas	155.739	8.009
Zundert	67.263	3.459
Zutphen	210.905	10.846
Zwartewaterland	75.910	3.904
Zwijndrecht	182.289	9.375
Zwolle	789.523	40.603

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

September 2024